

ΔΗΜ. Ι. ΦΙΛΙΚΟΥ

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

ΜΕΤ' ΑΣΚΗΣΕΩΝ ΕΝ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΙ

ΔΙΑ ΤΗΝ Α', Β' ΚΑΙ Γ' ΤΑΞΙΝ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ Α. Ζ. ΔΙΑΔΗΜΑ

6—'Οδός Βορέου—6

1917
6—0702 BOPEOI—6
ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ Δ. Ζ. ΔΙΑΔΗΞΜΑ
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Τηται μετὰ τοῦ βιβλιοσθηου δαχ. 3,80.
(Ἄξια βιβλιοσθηου δαχ. 0,75).
Ἀριθ. καὶ χρονολογία τῆς ἐγκυρίαι. ἀποφάσεως 36398
15 Νηβρίου 1917

ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΕΤΑΡΤΗ

Κατὰ τὸν 827 νόμον περὶ δημοτικῶν βιβλίων.

ΕΠΚΡΙΘΕΙΣΑ

ΤΟΝ ΚΑΘΗΤΟΡ ΤΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΕΞΟΛΕΙΟΝ

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ

ΜΕΤ' ΑΣΚΗΣΕΩΝ ΕΝ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΙ

ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

ΚΑΘΗΤΟΥ ΤΟΥ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΔΗΜ. ΦΙΛΙΚΟΥ

5343
25

ΔΗΜ. ΦΙΛΙΚΟΥ
ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΤΟΥ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΘΗΛΕΩΝ

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

ΜΕΤ' ΑΣΚΗΣΕΩΝ ΕΝ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΙ

ΔΙΑ ΤΗΝ Α', Β' ΚΑΙ Γ' ΤΑΞΙΝ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΕΚΤΗ

ορισμένα ή 480 ή

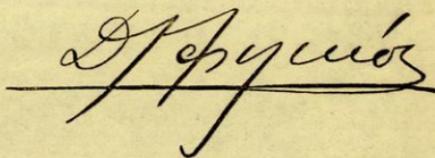
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ Α. Ζ. ΔΙΑΔΗΜΑ

6—ΟΔΟΣ ΒΟΡΕΟΥ—6

1919

Πᾶν γνήσιον ἀντίτυπον φέρει τὴν ὑπογραφήν τοῦ συγ-
γραφέως.

A handwritten signature in cursive script, appearing to read "Σπυριδών", is written over a horizontal line.

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

ΤΗΣ

ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΦΘΟΓΓΟΛΟΓΙΚΟΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'

1. Γράμματα καὶ διαίρεσις αὐτῶν.

§ 1. Γράμματα λέγονται τὰ σημεῖα, διὰ τῶν ἑποίων παριστάνομεν, ὅταν γράφωμεν, τοὺς φθόγγους, ἧτοι τὰς ἀπλᾶς καὶ ἀμερίστους φωνάς, ἐκ τῶν ἑποίων σύγκεινται αἱ λέξεις.

§ 2. Τὰ γράμματα τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης εἶναι 24, ἧτοι

Κεφαλαῖα : Α, Β, Γ, Δ, Ε, Ζ, Η, Θ, Ι, Κ, Λ, Μ, Ν, Ξ, Ο, Π, Ρ, Σ, Τ, Υ, Φ, Χ, Ψ, Ω.

Μικρά : α, β, γ, δ, ε, ζ, η, θ, ι, κ, λ, μ, ν, ξ, ο, π, ρ, σ (ς), τ, υ, φ, χ, ψ, ω.

ΣΗΜ. Κατὰ τοὺς παλαιοτάτους χρόνους ὑπῆρχε καὶ τὸ γράμμα F , τὸ ὁποῖον ἐκ τοῦ σχήματός του ὀνομάζεται δίγαμμα (διπλοῦν γάμμα), καὶ ὁ φθόγγος j (ιώτ).

§ 3. Ἐκ τῶν γραμμάτων τὰ ἑξῆς ἑπτὰ, ἧτοι τὰ α, ε, η, ι, ο, υ, ω, λέγονται φωνήεντα, τὰ δὲ λοιπὰ δέκα καὶ ἑπτὰ λέγονται σύμφωνα.

4. Ἐκ τῶν φωνηέντων τὸ μὲν ε καὶ ο λέγονται βραχέα, διότι ἐπροφέροντο ὑπὸ τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων ἐντὸς βραχέος (=ὀλι-

γου) χρόνου, τὸ δὲ η καὶ ω λέγονται μακρά, διότι ἐπροφέροντο ἐντὸς μακροῦ (=διπλασίου ἢ τὰ βραχέα) χρόνου, τὰ δὲ α, ι, υ λέγονται δίχρονα, διότι παριστοῦν ἄλλοτε μὲν βραχεῖς, ἄλλοτε δὲ μακροὺς φθόγγους.

ΣΗΜ. 1. Σημεῖον τοῦ μὲν βραχέος χρόνου τῶν διχρόνων εἶναι τὸ $\acute{\text{}}$, τοῦ δὲ μακροῦ τὸ — · σῶμᾶ, τῆμῆ.

ΣΗΜ. 2. Εἰς τὴν νέαν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν δὲν γίνεται κατὰ τὴν προφορὰν διακρίσις μακρῶν καὶ βραχέων φωνηέντων, ἀλλὰ προφέρονται πάντα ἐντὸς ἴσου (βραχέος) χρόνου.

§ 5. Ἐκ τῶν συμπῶνων τὰ ἐξῆς ἐννέα, ἦτοι τὰ β, γ, δ, θ, κ, π, τ, φ, χ, λέγονται ἄφωνα. Τὰ δὲ λ, μ, ν, ρ, σ λέγονται ἡμίφωνα. Τὰ δὲ ζ, ξ, ψ, τὰ ὅποια προῆλθον ἐκ τῆς ἐνώσεως δύο φθόγγων, ἄφωνου τινὸς μετὰ τοῦ j ἢ σ, λέγονται διπλᾶ.

§ 6. Τὰ ἄφωνα διαιροῦνται

α') Κατὰ μὲν τὸ κυριώτερον τῶν φωνητικῶν ὀργάνων, διὰ τῶν ὁπίων προφέρονται, εἰς οὐρανισκόφωνα κ, γ, χ, χειλόφωνα π, β, φ, καὶ ὀδοντόφωνα τ, δ, θ.

β') Κατὰ δὲ τὴν ψιλὴν (=λεπτὴν) ἢ δασεῖαν (=παχεῖαν) ἡμέτην (μεταξὺ λεπτῆς καὶ παχείας) πνοῆς, ἢ ὅποια ἐξέρχεται ἐκ τοῦ λάρυγγος καὶ συνοδεύει αὐτὰ κατὰ τὴν προφορὰν, εἰς ψιλὰ κ, π, τ, εἰς μέσα γ, β, δ, καὶ εἰς δασέα χ, φ, θ.

ΣΗΜ. Τὰ ἄφωνα, τὰ ὅποια προφέρονται διὰ τοῦ αὐτοῦ φωνητικῆς ὀργάνου, λέγονται ὁμόφωνα.

Πίναξ διαιρέσεως τῶν ἀφώνων.

	οὐρανισκόφωνα	χειλόφωνα	ὀδοντόφωνα
ψιλὰ	κ	π	τ
μέσα	γ	β	δ
δασέα	χ	φ	θ

§ 7. Τὰ ἡμίφωνα διαιροῦνται εἰς τὰ ὑγρά λ, ρ, τὰ ἔνρινα μ, ν, καὶ εἰς τὸ συριστικὸν σ.

ΣΗΜ. Ἐνρινον εἶναι καὶ τὸ γ πρὸ τοῦ κ, γ, χ· συγκόπτω, ἄγ-γελος, ἐγ-χειρίζω.

2. Δίφθογγοι.

§ 8. α') Δύο φωνήεντα μονοσυλλάβως προφερόμενα ἀποτελοῦν δίφθογγον.

β') Αἱ δίφθογγοι εἶναι δύο εἰδῶν, ἧτοι κύριαι καὶ καταχρηστικαί· κύριαι μὲν εἶναι αἰ, αι, ει, οι, υι, αυ, ευ, ηυ, ου, καταχρηστικά δὲ αἰ α, η, φ.

ΣΗΜ. Ὅπου τὰ συμπλέγματα αι, ει, οι, υι, αυ, ευ, ηυ, ου δὲν ἀποτελοῦν δίφθογγον, τίθενται ἐπὶ τοῦ δευτέρου φωνήεντος δύο σιγμαί, αἱ ὅποια δηλοῦν, ὅτι ταῦτα πρέπει νὰ προφέρωνται χωριστά· βοῦ, πραῦνω. Αἱ δύο αὗται σιγμαί λέγονται διαλυτικά σημεῖα.

§ 9. Αἱ δίφθογγοι εἶναι μακροαί.

Ἐξαιρέσεις. Βραχεῖαι εἶναι αἰ αι καὶ οι, ὅταν εἶναι εἰς τὸ τέλος τῆς λέξεως καὶ δὲν ἀκολουθῇ σύμφωνον τῆς αὐτῆς λέξεως· οἶκοι, μούσαι· ἀλλὰ οἴκοις, μούσαις.

ΣΗΜ. Αἱ δίφθογγοι αι καὶ οι φυλάττουν τὴν μακρότητά των εἰς τὸ γ' ἐνικὸν πρόσωπον τῆς εὐκτικής τῶν ῥημάτων καὶ εἰς τὰ τοπικά ἐπιρρήματα τὰ λήγοντα εἰς -οι, καίτοι εὐρίσκονται εἰς τὸ τέλος καὶ δὲν ἀκολουθεῖ σύμφωνον τῆς αὐτῆς λέξεως· παιδεύοι, παιδεύσαι, οἴκοι, Ἴσθμοι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'

1. Συλλαβαί.

§ 1. Συλλαβαί εἶναι τὰ μέρη ἐκάστης λέξεως τὰ προφερόμενα διὰ μιᾶς πνοῆς· λέ-γω.

§ 2. Ἐκάστη συλλαβὴ δύναται νὰ ἀποτελῆται

α') Ἐξ ἑνὸς φωνήεντος ἢ μιᾶς διφθόγγου μόνον· ἄ-εἶ.

β') Ἐξ ἑνὸς φωνήεντος ἢ μιᾶς διφθόγγου μεθ' ἑνὸς ἢ περισσώτερων συμφώνων· ἄν-θρω-πος, σφαῖ-ρα, στρα-τι-ά.

§ 3. Αἱ λέξεις ὡς ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν συλλαβῶν, τὰς ὅποιας ἔχουν, λέγονται μονοσύλλαβοι ἢ δισύλλαβοι ἢ πολυσύλλαβοι.

α') Μονοσύλλαβοι λέγονται αἱ λέξεις, αἱ ὁποῖαι ἔχουν μίαν μό-
νον συλλαβήν· σύ, φῶς.

β') Δισύλλαβοι λέγονται αἱ λέξεις, αἱ ὁποῖαι ἔχουν δύο συλλα-
βάς· λό-γος.

γ') Πολυσύλλαβοι λέγονται αἱ λέξεις, αἱ ὁποῖαι ἔχουν συλλαβάς
περισσότερας τῶν δύο· ἄν-θρω-πος, δι-δά-σκα-λος.

§ 4. Ἡ τελευταία συλλαβὴ τῆς λέξεως λέγεται λήγουσα, ἢ πρὸ
αὐτῆς παραλήγουσα καὶ ἢ πρὸ τῆς παραληγούσης προπαραλήγουσα.

2. Συλλαβισμός.

§ 5. α') Συλλαβισμὸς λέγεται ὁ χωρισμὸς τῶν λέξεων εἰς τὰς
συλλαβάς αὐτῶν.

β') Ὁ συλλαβισμὸς γίνεται εἰς τὴν ἀρχαίαν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν,
ὅπως καὶ εἰς τὴν νέαν, ἦτοι

1) Ἐν σύμφωνον, μεταξύ φωνηέντων εὐρισκόμενον, συλλαβίζεται
μετὰ τοῦ ἐπομένου φωνήεντος· ἄ-γι-ος, δό-ξα.

2) Δύο σύμφωνα, μεταξύ φωνηέντων εὐρισκόμενα, συλλαβίζονται
μετὰ τοῦ ἐπομένου φωνήεντος, ἂν καὶ τὰ δύο εὐρίσκωνται εἰς τὴν
ἀρχὴν λέξεως Ἑλληνικῆς· εἰ δὲ μή, χωρίζονται· τέ-κτων (κτίζω)-
ἀλλά ἄρ-τος, ἴπ-πος.

3) Ἄφωνον μετὰ ἐπομένου μ ἢ ν συλλαβίζονται καὶ τὰ δύο
μετὰ τοῦ ἐπομένου φωνήεντος, καὶ ἂν δὲν ὑπάρχη λέξις Ἑλληνικῆ
ἀρχίζουσα ἀπ' αὐτῶν· βα-θμός, δά-φνη.

4) Τρία σύμφωνα, μεταξύ φωνηέντων εὐρισκόμενα, συλλαβί-
ζονται μετὰ τοῦ ἐπομένου φωνήεντος, ὅταν εὐρίσκωνται εἰς τὴν ἀρχὴν
λέξεως Ἑλληνικῆς ἢ καὶ τὰ τρία ὁμοῦ ἢ καὶ μόνον τὰ δύο πρῶτα·
ἄ-στρα-πή (στρέφω), ἐ-χθρός (χθές), ἰ-σχνός (σχήμα).

Ὅταν τοῦτο δὲν συμβαίη, τότε τὸ πρῶτον ἐκ τῶν τριῶν συμ-
φώνων συλλαβίζεται μετὰ τοῦ προηγουμένου φωνήεντος, τὰ δὲ ἄλλα
δύο μετὰ τοῦ ἐπομένου· ἄρ-κτος.

3. Ποσότης συλλαβῶν.

§ 6. Συλλαβὴ, ἣτις ἔχει βραχὺ φωνήεν, λέγεται βραχεῖα· νέ-ος.

§ 7. Συλλαβὴ, ἣτις ἔχει μακρὸν φωνήεν ἢ δίφθογγον, λέγεται
φύσει μακρά· χαί-ρω.

§ 8. Συλλαβή, ἣτις ἔχει βραχὺ φωνῆεν πρὸ δύο ἢ τριῶν συμφώνων ἢ καὶ πρὸ ἑνὸς διπλοῦ, λέγεται θέσει μακρά· κόσμος, ἔχθρός, τό-ξον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'

Ι. Τόνοι καὶ πνεύματα.

§ 1. Ἐκάστης λέξεως μία συλλαβὴ προφέρεται μὲ ἰσχυροτέραν φωνὴν ἢ αἱ ἄλλαι. Ἡ μὲ ἰσχυροτέραν φωνὴν προφερομένη λέγεται τονιζομένη συλλαβή.

§ 2. Ἐπὶ τῶν τονιζομένων συλλαβῶν τίθενται σημεῖα τινα, τὰ ὅποια καλοῦνται τόνοι.

§ 3. Οἱ τόνοι εἶναι τρεῖς, ἡ ὀξεῖα ('), ἡ βαρεῖα (`) καὶ ἡ περισπωμένη (~).

§ 4. Οἱ τόνοι τίθενται ἐπὶ τοῦ φωνήεντος τῆς τονιζομένης συλλαβῆς.

§ 5. Ἡ ὀξεῖα δύναται νὰ τεθῆ καὶ ἐπὶ τῆς ληγούσης καὶ ἐπὶ τῆς παραηγούσης καὶ ἐπὶ τῆς προπαραηγούσης.

§ 6. Ἡ βαρεῖα δύναται νὰ τεθῆ μόνον ἐπὶ τῆς ληγούσης.

§ 7. Ἡ περισπωμένη δύναται νὰ τεθῆ ἐπὶ τῆς ληγούσης καὶ ἐπὶ τῆς παραηγούσης.

§ 8. Ὡς πρὸς τὸν τονισμόν λέξεις τις λέγεται

α') Ὀξύτονος, ἂν ἔχῃ ὀξεῖαν ἢ λήγουσα αὐτῆς· τιμή.

β') Παροξύτονος, ἂν ἔχῃ ὀξεῖαν ἢ παραλήγουσα αὐτῆς· λόγος.

γ') Προπαροξύτονος, ἂν ἔχῃ ὀξεῖαν ἢ προπαραλήγουσα αὐτῆς· τράπεζα.

δ') Περισπωμένη, ἂν ἔχῃ περισπωμένην ἢ λήγουσα αὐτῆς· τιμῶ.

ε') Προπερισπωμένη, ἂν ἔχῃ περισπωμένην ἢ παραλήγουσα αὐτῆς· μῆλον.

ς') Βαρύτονος, ἂν δὲν ἔχῃ ὀξεῖαν ἢ περισπωμένην ἢ λήγουσα αὐτῆς.

§ 9. Καὶ αἱ μονοσύλλαβοι λέξεις δέχονται ἓνα ἐκ τῶν τόνων· μῆν, πῦρ.

§ 10. Αἱ ἀπὸ φωνήεντος ἢ διφθόγγου ἀρχίζουσαι λέξεις λαμ-

θάβουν πλὴν τοῦ τόνου καὶ ἄλλο σημεῖον, τὸ ὁποῖον καλεῖται πνεῦμα.

§ 11. Τὰ πνεύματα εἶναι δύο, ἡ ψιλὴ (') καὶ ἡ δασεῖα (°).

§ 12. Αἱ λέξεις, αἵτινες ἀρχίζουσι ἀπὸ υ, λαμβάνουσι ἄντὶς δασεῖαν· ὕπνος, ὑψηλός.

§ 13. Δασεῖα τίθεται καὶ ἐπὶ τοῦ ρ, τὸ ὁποῖον εὐρίσκεται ἐν ἀρχῇ λέξεως· ῥήτωρ.

§ 14. Εἰς τὰς κυρίας διφθόγγους οἱ τόνοι καὶ τὰ πνεύματα τίθενται ἐπὶ τοῦ δευτέρου φωνήεντος αὐτῶν· αὐγή, σφαῖρα, αὔτη.

2. Γενικοὶ κανόνες τοῦ τονισμοῦ.

1) Οὐδεμία Ἑλληνικὴ λέξις τονίζεται πέρα τῆς προπαραλήγουσας.

2) Ὅταν ἡ λήγουσα εἶναι μακρά, ἡ προπαραλήγουσα δὲν τονίζεται· τραπέζης.

3) Ἡ προπαραλήγουσα τονιζομένη ὀξύνεται· ἄνθρωποι, λέγομεν.

4) Πᾶσα βραχεῖα συλλαβὴ τονιζομένη ὀξύνεται· λέγω, θρόνος.

5) Μακρὰ παραλήγουσα πρὸ μακρᾶς ληγούσης τονιζομένη ὀξύνεται· γλώσσης, παιδεύω.

6) Μακρὰ παραλήγουσα πρὸ βραχείας ληγούσης τονιζομένη περισπᾶται· δῶρον.

7) Ἡ ὀξεῖα τῆς ληγούσης γίνεται βαρεῖα, διὰ τὸν ἀκολουθεῖν σημεῖον στίξεως.

8) Ἡ θέσει μακρὰ συλλαβὴ λαμβάνεται κατὰ τὸν τονισμόν ὡς βραχεῖα· αὐλαξ, δόξα.

3. Ἄτονοι λέξεις.

§ 15. Αἱ ἐξῆς δέκα μονοσύλλαβοι λέξεις οὐδένα ἔχουσι τόνον.

α') Τέσσαρες τύποι τοῦ ἄρθρου· ὀ, ἦ, οἶ, αἶ.

β') Τρεῖς προθέσεις· εἰς, ἐκ (ἦ ἐξ), ἐν.

γ') Δύο σύνδεσμοι· εἰ, ὡς.

δ') Τὸ ἀρνητικὸν μόριον οὐ (ἦ οὐκ ἢ οὐχ).

ΣΗΜ. Τὸ οὐ δέχεται ὀξεῖαν, διὰ τὸν κατόπιν αὐτοῦ ὑπάρχειν σημεῖον στίξεως· λέγεις ἢ οὐ;

4. Ἑγκλιτικαὶ λέξεις.

§ 16. Ἑγκλιτικαὶ λέξεις ἢ ἐγκλιτικὰ λέγονται μονοσύλλαβοι ἢ

δισύλλαβοι τινες λέξεις, αἵτινες ἐν τῇ σειρᾷ τοῦ λόγου προφέρονται οὕτω συνδεδεμένοι μετὰ τῶν προηγουμένων λέξεων (ἂν δὲν χωρίζονται ἀπ' αὐτῶν διὰ στιγμῆς τινος), ὥστε συνήθως ἢ ἀποβάλλουν ὅλως τὸν τόνον τῶν ἢ μεταθιβάζουσι αὐτὸν εἰς τὴν λήγουσαν τῆς προηγουμένης λέξεως ὡς ὀξεϊαν.

§ 17. Ἐγκλιτικά εἶναι

α') Οἱ τύποι τῶν προσωπικῶν ἀντωνυμιῶν μοῦ, μοί. μέ—σου, σοί, σέ.

β') Ἡ ἀόριστος ἀντωνυμία τίς, τί εἰς ὅλους τοὺς τύπους τῆς πλῆν τοῦ ἄττα.

γ') Οἱ δισύλλαβοι τύποι τῆς ὀριστικῆς τῶν ἐνεστώτων εἰμί καὶ φημί.

δ') Τὰ ἀόριστα ἐπιρρήματα πῆ, ποθέν, ποί, ποτέ, πού, πώς.

ε') Τὰ μόρια γέ, νύν, πέρ, πώ, τέ, τοί, καὶ τὸ ἀχώριστον δέ (διάφορον τοῦ συνδέσμου δέ).

§ 18. Τὰ ἐγκλιτικά ἀποβάλλουσι τὸν τόνον τῶν,

α') Ὅταν ἡ προηγουμένη λέξις εἶναι ὀξύτονος ἢ περισπωμένη· σοφός τις, τιμῶ τινα.

ΣΗΜ. Ἡ ἐπὶ τῆς ληγούσης τῆς προηγουμένης λέξεως ὀξεϊα, ὅταν ἡ ἐπομένη λέξις εἶναι ἐγκλιτική, δὲν γίνεται βαρεΐα, καίτοι δὲν ἀκολουθεῖ στίξις.

β') Ὅταν ἡ προηγουμένη λέξις εἶναι παροξύτονος, ἢ δὲ ἐγκλιτικὴ μονοσύλλαβος· φίλος τις.

§ 19. Τὰ ἐγκλιτικά μεταθιβάζουσι τὸν τόνον τῶν εἰς τὴν λήγουσαν τῆς προηγουμένης λέξεως ὡς ὀξεϊαν,

α') Ὅταν ἡ προηγουμένη λέξις εἶναι προπαροξύτονος ἢ προπερισπωμένη· ἄνθρωπός τις, δῶρά τινα.

β') Ὅταν ἡ προηγουμένη λέξις εἶναι ἄτονος ἢ ἐγκλιτικὴ καὶ αὐτῆ· ἕκ τινος, εἶ τις ἔστι φίλος.

§ 20. Ἐκ τῶν ἐγκλιτικῶν τὰ ἐπόμενα φυλάττουσι τὸν τόνον τῶν εἰς τὰς ἐξῆς περιπτώσεις.

α') Ὅλα τὰ δισύλλαβα ἐγκλιτικά, ὅταν ἡ προηγουμένη λέξις εἶναι παροξύτονος· φίλοι τινές.

β') Οἱ ἐγκλιτικοὶ τύποι τοῦ εἰμί, ὅταν ἡ προηγουμένη λέξις πάσχη ἕκθλιψιν· πολλοὶ δ' εἰσί.

γ') Οί τύποι τῆς προσωπικῆς ἀντωνυμίας σοῦ, σοί, σέ, ὅταν λέγονται μετ' ἐμφάσεως.

ΣΗΜ. Ἐγκλιτικά τινά ἐνώνονται μετὰ τινων ἄλλων λέξεων εἰς μίαν λέξιν. Αἱ λέξεις, αἵτινες προέρχονται ἐκ τῆς ἐνώσεως ταύτης, τονίζονται, ὡς ἂν ἦσαν κεχωρισμένοι· ὅστις, ὅσπερ, εἶπερ, ὡσπερ, ὥστε, εἶτε, οὔτε, μήτε, ἦτοι, καίτοι, μέντοι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'

Ι. Ἐκθλιψις.

§ 1. α') Ἐκθλιψις λέγεται ἡ ἀποβολή τοῦ τελικοῦ βραχέος φωνήεντος λέξεώς τινος, ἢ ὅποια γίνεται, ὅταν καί ἡ ἐπομένη λέξις ἀρχίζῃ ἀπὸ φωνήεντος.

β') Σημεῖον τῆς ἐκθλίψεως εἶναι ἡ ἀπόστροφος ('), ἣτις τίθεται ὑπεράνω τῆς θέσεως τοῦ ἐκθλιβομένου φωνήεντος· παρ' ἐμοῦ (παρὰ ἐμοῦ).

§ 2. Τὰ ἐκθλιβόμενα φωνήεντα εἶναι τὰ ἄ, ε, ἕ, ο· παρ' ἐμοῦ (παρὰ ἐμοῦ), ὅτ' ἦλθε (ὅτε ἦλθε), ἐπ' αὐτῷ (ἐπὶ αὐτῷ), ὑπ' ἄλλου (ὑπὸ ἄλλου).

§ 3. Οὐδέποτε ἐκθλίβονται

α') Τὰ ἄ, ἕ, ο, τῶν μονοσυλλάβων λέξεων· τὰ ἄλλα, τί ἔργον; τὸ ἔθνος.

β') Τὸ ἕ τῶν λέξεων ἄχρι, μέχρι, ὅτι καὶ περί.

§ 4. Ἐκθλιψις γίνεται καὶ εἰς τὰς συνθέτους λέξεις, ἀλλὰ δὲν τίθεται ἀπόστροφος· παρ—έχω (παρὰ+έχω).

§ 5. Τὸ πρὸ τοῦ ἐκθλιβομένου φωνήεντος ψιλὸν σύμφωνον μεταβάλλεται εἰς τὸ ὁμόφωνόν του δασύ. ἂν ἡ ἐπομένη λέξις ἔχῃ δασεῖαν· ὑφ' ἑμῶν (ὑπὸ ἡμῶν), καθορῶ (κατὰ+ὄρῳ).

§ 6. Ὁ τόνος τοῦ ἐκθλιβομένου φωνήεντος ἢ ἀποβάλλεται ἢ ἀναδιβάσσεται ὡς δεξία εἰς τὴν παραλήγουσαν τῆς λέξεως, ἣτις πάσχει τὴν ἐκθλιψιν καθ' ἡμῶν, ἔπτ' ἦσαν (ἐπτά ἦσαν), πόλιν τιν' εἶδον (πόλιν τινὰ εἶδον), δεῖν' ἔπαθον (δεινὰ ἔπαθον).

2. Συναίρεσις.

§ 7. Συναίρεσις λέγεται ἡ ἐν τῇ αὐτῇ λέξει συγχώνευσις δύο ἀλλεπαλλήλων φωνήεντων, ἢ φωνήεντος καὶ διφθόγγου, εἰς ἓν μακρὸν φωνῆεν ἢ διφθόγγον· τείχι (τείχε-α), πλοῦς (πλό-ος), τιμᾶ (τιμά-ει), πλοῦ (πλό-ου).

§ 8. α') Ἡ ἐκ τῆς συναίρεσεως προκύπτουσα συλλαβὴ τονίζεται, ἂν πρὸ τῆς συναίρεσεως ἐτονίζετο ἢ μία ἐκ τῶν συναιρουμένων συλλαβῶν γενῶν (γενέ-ων). ἔστώς (ἔστα-ώς)· ἀλλὰ γένη (γένε-α).

β') Ἡ συνηρημένη λήγουσα τονιζομένη περισπᾶται μὲν, ἂν πρὸ τῆς συναίρεσεως ἢ πρώτη ἐκ τῶν συναιρουμένων συλλαβῶν ὠξύνετο ἢ ἡ δευτέρα περισπᾶτο, ὠξύνεται δέ, ἂν ὠξύνετο ἢ δευτέρα· γενῶν (γενέ-ων), Ἑρμῶν (Ἑρμε-ῶν), ἔσιώς (ἔστα-ώς).

γ') Ὅταν τὸ ἐκ τῆς συναίρεσεως προερχόμενον φωνῆεν (ἢ διφθόγγος) δὲν εἶναι εἰς τὴν λήγουσαν, ἢ λέξις τονίζεται κατὰ τοὺς γενικοὺς κανόνας τοῦ τονισμοῦ· τιμᾶτε (τιμάετε), τιμώντων (τιμαόντων), τιμώμενος (τιμαόμενος).

3. Κραῖσις.

§ 9. α') Κραῖσις λέγεται ἡ εἰς ἓν μακρὸν φωνῆεν ἢ διφθόγγον συγχώνευσις τοῦ τελικοῦ φωνήεντος ἢ διφθόγγου λέξεώς τινος μετὰ τοῦ ἀρктиκοῦ φωνήεντος ἢ διφθόγγου τῆς ἐπομένης λέξεως, οὕτως ὥστε αἱ δύο λέξεις γίνονται μία.

β') Σημεῖον τῆς κράσεως εἶναι ἡ κορωνίς ('), ἣτις τίθεται ὑπεράνω τοῦ ἐκ τῆς κράσεως προκύπτοντος φωνήεντος ἢ τοῦ δευτέρου φωνήεντος τῆς ἐκ τῆς κράσεως προκυπτούσης διφθόγγου· τἀγαθά (τὰ ἀγαθά), τοῦργον (τὸ ἔργον), κᾶν (καὶ ἄν).

§ 10. Ἡ κραῖσις γίνεται συνήθως

α') Εἰς τὸ ἄρθρον καὶ τὸ κλητικὸν ἐπιφώνημα ὦ· τάνδρός (τοῦ ἀνδρός), ὠγαθέ (ὦ ἀγαθέ).

β') Εἰς τὸν σύνδεσμον καί· κἀγώ (καὶ ἐγώ).

γ') Εἰς τὴν πρόθεσιν πρό· προῦργου (πρὸ ἔργου).

δ') Εἰς τὸ ἐγὼ μετὰ τοῦ οἶδα (=γνωρίζω) καὶ οἶμαι (=νομίζω)· ἐγῶδα, ἐγῶμαι.

ε') Εἰς τὸ μέντοι μετὰ τοῦ ἄν· μεντᾶν.

ς') Εἰς τὰ ἀναφορικά ὃ καὶ ἄ· οὔλεγον (ὃ ἔλεγον), ἀγώ (ἃ ἐγώ).

§ 11. α') Κατὰ τὴν κρᾶσιν ἀποβάλλεται ὁ τόνος τῆς πρώτης λέξεως καὶ τὸ πνεῦμα τῆς δευτέρας· τοῦλάχιστον (τὸ ἐλάχιστον), ᾠῶπως (καὶ ὄπως).

ΣΗΜ. Κατὰ τὴν κρᾶσιν τὰ φιλά σύμφωνα κ, τ μεταβάλλονται εἰς τὰ ὁμόφωνα δασέα (χ, θ) πρὸ φωνήεντος δασυνομένου.

β') Ἄν ἡ πρώτη λέξις εἶναι μονοσύλλαβος δασυνομένη. ἐπὶ τῆς συλλαβῆς, ἣτις προκύπτει ἐκ τῆς κράσεως, δὲν τίθεται κορωνίς, ἀλλὰ μένει ἡ δασεῖα τῆς πρώτης λέξεως· οὐμός (ὁ ἐμός), ἀγώ (ἃ ἐγώ).

§ 12. Ὑπὸ τὰ ἐκ τῆς κράσεως προκύπτοντα φωνήεντα α, η, ω τίθεται ὑπογεγραμμένον ι, ὅταν ἡ δευτέρα ἐκ τῶν συλλαβῶν, αἱ ὅποιαί πάσχουν τὴν κρᾶσιν, εἶναι δίφθογγος ἔχουσα ι· ἐγῶμαι (ἐγὼ οἶμαι), κᾶτα (καὶ εἶτα)· ἀλλὰ κᾶν (καὶ ἄν), κᾶγὼ (καὶ ἐγὼ).

4. Εὐφωνικὰ σύμφωνα.

§ 13. α') Εὐφωνικὰ σύμφωνα λέγονται τὸ ν, σ, κ, διότι ταῦτα χάριν εὐφωνίας προστίθενται εἰς τὸ τέλος ὠρισμένων ἕκαστον λέξεων, αἵτινες λήγουν εἰς φωνῆεν, ὅταν ἡ ἐπομένη λέξις ἀρχίζῃ ἀπὸ φωνήεντος.

β') Τὰ εὐφωνικὰ σύμφωνα ν καὶ σ ἔχει καὶ ἡ ἀρχαία Ἑλληνικὴ γλῶσσα καὶ ἡ νέα, τὸ δὲ εὐφωνικὸν σύμφωνον κ ἔχει μόνον ἡ ἀρχαία.

§ 14. Τὸ ν λαμβάνουν

α') Αἱ εἰς -σι (ξι, -ψι) λήγουσαι δοτικαὶ πληθυντικαί· σώμασι(ν).

β') Τὰ εἰς -σι τοπικὰ ἐπιρρήματα· Ἀθήνησι(ν).

γ') Τὸ τρίτον ἐνικὸν καὶ πληθυντικὸν πρόσωπον τῶν ῥημάτων, τὸ ὅποιον λήγει εἰς -σι, καὶ τὸ τρίτον ἐνικὸν, τὸ ὅποιον λήγει εἰς ε· δίδωσι(ν), γράφουσι(ν), ἐπαίδευε(ν).

δ') Τὸ ἐστί.

ε') Αἱ λέξεις εἴκοσι, παντάπασι, πέρουσι.

§ 15. Τὸ σ λαμβάνει ἡ λέξις οὕτως οὕτως εἶπε.

§ 16. Τὸ κ λαμβάνει ἡ ἄρνησις οὐ· οὐκ ἔχω. Τὸ κ τοῦτο γίνεται χ, ὅταν ἡ ἐπομένη λέξις ἀρχίζῃ ἀπὸ φωνήεντος δασυνομένου· οὐχ ἡμεῖς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'

ΣΗΜΕΙΑ ΕΝ ΤΩ ΓΡΑΠΤΩ ΛΟΓΩ

Ἐκτὸς τῶν σημείων τοῦ χρόνου τῶν διχρόνων, τῶν τόνων, τῶν πνευμάτων, τῶν διαλυτικῶν σημείων, τῆς ἀποστρόφου καὶ τῆς κορωνίδος ὑπάρχουν εἰς τὸν γραπτὸν λόγον καὶ ἄλλα σημεία.

1) Ἡ τελεία στιγμὴ (.), διὰ τῆς ὁποίας χωρίζονται αἱ περιόδοι τοῦ λόγου.

2) Ἡ ἄνω (ἢ μέση) στιγμὴ (·), διὰ τῆς ὁποίας χωρίζονται τὰ κῶλα τῆς περιόδου.

3) Τὸ κόμμα ἢ ὑποστιγμὴ (,), διὰ τῆς ὁποίας χωρίζονται αἱ προτάσεις.

4) Τὸ ἐρωτηματικόν (;), τὸ ὁποῖον τίθεται εἰς τὸ τέλος τῶν ἐρωτηματικῶν προτάσεων.

5) Τὸ θαυμαστικόν ἢ ἐπιφωνηματικόν (!), τὸ ὁποῖον τίθεται μετὰ λέξιν ἢ φράσιν, ἥτις φανερώνει ψυχικὸν πάθος, οἷον θαυμασμόν, λύπην, ἐκπληξίν κλπ.

6) Ἡ παρένθεσις ( ), ἐντὸς τῆς ὁποίας ἐγκλείονται μία ἢ περισσότεραι λέξεις πρὸς ἐπεξηγήσιν συνήθως ἄλλης ἢ ἄλλων προηγουμένων λέξεων.

7) Τὰ εἰσαγωγικά (« »), ἐντὸς τῶν ὁποίων ἐγκλείομεν τὸν λόγον ἄλλου τινὸς αὐτολεξεί.

8) Τὰ ἀποσιωπητικά (. . .), διὰ τῶν ὁποίων σημειοῦται ἡ ἀποσιώπησις λέξεως ἢ λέξεων.

9) Ἡ παράγραφος (§), διὰ τῆς ὁποίας σημειοῦνται τὰ μικρότερα μέρη, ἐκ τῶν ὁποίων ἀποτελεῖται ἕλον τι σύγγραμμα ἢ κεφάλαιον συγγράμματος.

81

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΤΥΠΙΚΟΝ

ΚΛΙΣΙΣ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'

1. Μέρη τοῦ λόγου καὶ διαίρεσις αὐτῶν.

§ 1. Μέρη τοῦ λόγου ὀνομάζονται τὰ διάφορα εἶδη τῶν λέξεων, ἐκ τῶν ὁποίων ἀποτελεῖται ὁ λόγος.

§ 2. Τὰ μέρη τοῦ λόγου εἶναι δέκα, ἤτοι ἄρθρον, ὄνομα οὐσιαστικόν, ὄνομα ἐπίθετον, ἀντωνυμία, ῥῆμα, μετοχή, πρόθεσις, ἐπίρρημα, σύνδεσμος καὶ ἐπιφώνημα.

§ 3. Ἐκ τῶν μερῶν τοῦ λόγου τὸ ἄρθρον, τὸ οὐσιαστικόν, τὸ ἐπίθετον, ἢ ἀντωνυμία, τὸ ῥῆμα καὶ ἡ μετοχή λέγονται κλιτά, διότι κλίνονται, ἢ δὲ πρόθεσις, τὸ ἐπίρρημα, ὁ σύνδεσμος καὶ τὸ ἐπιφώνημα λέγονται ἄκλιτα, διότι δὲν κλίνονται.

§ 4. Ἐκ τῶν κλιτῶν μερῶν τοῦ λόγου τὸ ἄρθρον, τὸ οὐσιαστικόν, τὸ ἐπίθετον, ἢ ἀντωνυμία καὶ ἡ μετοχή λέγονται πτωτικά.

2. Παρεπόμενα τῶν πτωτικῶν.

§ 5. Τὰ πτωτικά ἔχουν τέσσαρα παρεπόμενα, ἤτοι τὸ γένος, τὸν ἀριθμόν, τὴν πτώσιν καὶ τὴν κλίσιν.

§ 6. Τὰ γένη καὶ εἰς τὴν ἀρχαίαν καὶ εἰς τὴν νέαν εἶναι τρία, ἤτοι τὸ ἀρσενικόν, τὸ θηλυκόν καὶ τὸ οὐδέτερον.

§ 7. Ἡ ἀρχαία ἔχει τρεῖς ἀριθμούς, ἤτοι τὸν ἐνικόν, τὸν πληθυντικόν (τοὺς ὁποίους ἔχει καὶ ἡ νέα) καὶ τὸν δυϊκόν.

§ 8. Αἱ πτώσεις εἶναι πέντε, ἤτοι ὀνομαστική, γενική, δοτική, αἰτιατική καὶ κλητική.

§ 9. α') Διὰ τῆς ὀνομαστικῆς ἀποκρινόμεθα εἰς τὴν ἐρώτησιν τίς ;, καὶ ἐπὶ πραγμάτων εἰς τὴν ἐρώτησιν τί ;

β') Διὰ τῆς γενικῆς ἀποκρινόμεθα εἰς τὴν ἐρώτησιν τίνος ;

γ') Διὰ τῆς δοτικῆς ἀποκρινόμεθα εἰς τὴν ἐρώτησιν εἰς τίνα ; καὶ μὲ τί ;

δ') Διὰ τῆς αἰτιατικῆς ἀποκρινόμεθα εἰς τὴν ἐρώτησιν τίνα ;, καὶ ἐπὶ πραγμάτων εἰς τὴν ἐρώτησιν τί ;

ε') Τὴν κλητικὴν μεταχειρίζομεθα, ὅταν καλοῦμέν τινα μὲ τὸ ὄνομά του. Συνήθως πρὸ τῆς κλητικῆς τίθεται τὸ κλητικὸν ἐπιφώνημα ὦ· ὦ Ἀριστείδη.

§ 10. Ἡ ὀνομαστικὴ καὶ ἡ κλητικὴ λέγονται ὀρθαὶ ἢ εὐθεῖαι πτώσεις. αἱ δὲ λοιπαὶ πλάγιαί.

§ 11. Αἱ κλίσεις καὶ ἐν τῇ νέᾳ καὶ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ εἶναι τρεῖς, ἦτοι ἡ πρώτη, ἡ δευτέρη καὶ ἡ τρίτη.

3. Ὅρισμός καὶ διαίρεσις τῶν οὐσιαστικῶν.

§ 12. α') Ὄνόματα οὐσιαστικὰ ἢ ἀπλῶς οὐσιαστικὰ λέγονται αἱ λέξεις, αἱ ὅποια φανερόνουν 1) πρόσωπα ἢ ζῶα ἢ πράγματα καὶ 2) πρᾶξιν ἢ κατάστασιν ἢ ιδιότητα· ἄνθρωπος, ἵππος, δένδρον — ἐργασία, εὐτυχία, ἐπιμέλεια.

β') Ἐκ τῶν οὐσιαστικῶν ὅσα μὲν φανερόνουν πρόσωπα ἢ ζῶα ἢ πράγματα, λέγονται συγκεκριμένα, ὅσα δὲ φανερόνουν πρᾶξιν ἢ κατάστασιν ἢ ιδιότητα, λέγονται ἀφηρημένα.

§ 13. Τὰ οὐσιαστικὰ εἶναι κύρια ἢ προσηγορικά.

α') Κύρια λέγονται τὰ οὐσιαστικά, διὰ τῶν ὁποίων ὀνομάζομεν ἐν ὄρισμένον πρόσωπον ἢ ζῶον ἢ πρᾶγμα πρὸς διάκρισιν αὐτοῦ ἀπὸ ἄλλων ὁμοειδῶν ὄντων· Ἀριστείδης, Ἀθῆναι, Ὀλυμπος.

β') Προσηγορικά λέγονται τὰ οὐσιαστικά, διὰ τῶν ὁποίων ὀνομάζομεν ἐλόκληρον τάξιν ὁμοειδῶν προσώπων ἢ ζῴων ἢ πραγμάτων· ἀνὴρ, πόλις, ὄρος.

4. Ἄρθρον.

§ 14. Αἱ μονοσύλλαβοι λέξεις ὁ, ἦ, τό, αἱ ὅποια τίθενται συνήθως πρὸ τῶν ὀνομάτων καὶ εἶναι διακριτικὸν σημεῖον τοῦ γραμματικοῦ γένους αὐτῶν, λέγονται διὰ μιᾶς λέξεως ἄρθρον.

§ 15. Τὸ ἄρθρον κλίνεται ὡς ἑξῆς:

Ἐνικός.

Πληθυντικός.

	Ἄρσ.	Θηλ.	Οὐδ.	Ἄρσ.	Θηλ.	Οὐδ.
ὄνομ.	ὁ	ἡ	τὸ	οἱ	αἱ	τὰ
γεν.	τοῦ	τῆς	τοῦ	τῶν	τῶν	τῶν
δοτ.	τῷ	τῇ	τῷ	τοῖς	ταῖς	τοῖς
αἰτ.	τὸν	τὴν	τὸ	τούς	τάς	τά

ΣΗΜ. Τὸ ἄρθρον τοῦ δυϊκοῦ ἀριθμοῦ εἶναι καὶ διὰ τὰ τρία γένη τὸ αὐτό· ὄνομ. καὶ αἰτ. τῶ, γεν. καὶ δοτ. τοῖν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'

ΔΕΥΤΕΡΑ ΚΛΙΣΙΣ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΩΝ

§ 1. Ἡ δευτέρα κλίσις περιέχει οὐσιαστικὰ ἄρσενικὰ καὶ θηλυκὰ, τὰ ὅποια λήγουν ἐν τῇ ἐνικῇ ὀνομαστικῇ εἰς -ος (γεν. -ου) καὶ οὐδέτερα, τὰ ὅποια λήγουν ἐν τῇ ἐνικῇ ὀνομαστικῇ εἰς -ον (γεν. -ου).

§ 2. Τὰ οὐσιαστικὰ τῆς δευτέρας κλίσεως κλίνονται καὶ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ, ἔπως καὶ ἐν τῇ νέᾳ.

§ 3. Παραδείγματα.

α') Ἀρσενικῶν.

β') Θηλυκῶν.

γ') Οὐδετέρων.

Ἐνικός

ὄνομ.	ὁ	ἄνθρωπ-ος	ἡ	ὄδ-ός	τὸ	μῆλ-ον
γεν.	τοῦ	ἄνθρώπ-ου	τῆς	ὄδ-οῦ	τοῦ	μήλ-ου
δοτ.	τῷ	ἄνθρώπ-ω	τῇ	ὄδ-ῶ	τῷ	μήλ-ω
αἰτ.	τὸν	ἄνθρωπ-ον	τὴν	ὄδ-όν	τὸ	μήλ-ον
κλητ.	ὦ	ἄνθρωπ-ε	ὦ	ὄδ-έ	ὦ	μήλ-ον

Πληθυντικός

ὄνομ.	οἱ	ἄνθρωπ-οι	αἱ	ὄδ-οί	τὰ	μῆλ-α
γεν.	τῶν	ἄνθρώπ-ων	τῶν	ὄδ-ῶν	τῶν	μήλ-ων
δοτ.	τοῖς	ἄνθρώπ-οις	ταῖς	ὄδ-οῖς	τοῖς	μήλ-οις
αἰτ.	τούς	ἄνθρώπ-ους	τάς	ὄδ-οὺς	τὰ	μῆλ-α
κλητ.	ὦ	ἄνθρωπ-οι	ὦ	ὄδ-οί	ὦ	μῆλ-α

§ 4. Τὸ μέρος τοῦ οὐσιαστικοῦ, τὸ ὅποιον δὲν μεταβάλλεται κατὰ τὴν κλίσιν, ὀνομάζεται θέμα.

§ 5. Τὸ μέρος τοῦ οὐσιαστικοῦ, τὸ ὅποιον μεταβάλλεται κατὰ τὴν κλίσιν πρὸς δήλωσιν τῶν διαφόρων πτώσεων καὶ ἀριθμῶν, ὀνομάζεται κατάληξις.

§ 6. Παρατηρήσεις περὶ τῶν οὐσιαστικῶν τῆς β' κλίσεως.

1) Ἡ ὀνομαστικῇ, αἰτιατικῇ καὶ κλητικῇ καὶ τοῦ ἐνικοῦ καὶ τοῦ πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ τῆς δευτέρας κλίσεως, ἔταν τονίζονται ἐπὶ

τῆς ληγούσης, ὀξύνονται· ὀδός, ὀδόν, ὀδέ — ὀδοί, ὀδούς, ὀδοί
 ΣΗΜ. Ἡ ἐνικὴ κλητικὴ τῶν ἀρσενικῶν καὶ θηλυκῶν ἔχει ἐνίοτε
 καὶ τὸν τύπον τῆς ἐνικῆς ὀνομαστικῆς· ὦ λόγ-ος, ὦ ὀδ-ός.

2) Ἡ γενικὴ καὶ δοτικὴ καὶ τοῦ ἐνικοῦ καὶ τοῦ πληθυντικοῦ
 ἀριθμοῦ τῆς δευτέρας κλίσεως, ἔταν τονίζονται ἐπὶ τῆς ληγούσης,
 περισπῶνται· ὀδοῦ, ὀδῶ — ὀδῶν, ὀδοῖς.

3) Τῶν οὐδετέρων τῆς δευτέρας κλίσεως ἡ ὀνομαστικὴ, αἰτια-
 τικὴ καὶ κλητικὴ ἐκάστου ἀριθμοῦ ἔχουν τὸν αὐτὸν τύπον.

4) Τὰ α εἰς τὸ τέλος τῶν οὐδετέρων εἶναι βραχύ· μῆλᾱ.

ΣΗΜ. Ὁ δυϊκὸς ἀριθμὸς τῶν οὐσιαστικῶν τῆς δευτέρας κλίσεως
 ἔχει τὰς ἐξῆς καταλήξεις· ὀνομ., αἰτ. καὶ κλητ. -ω. — γεν. καὶ δοτ.
 -οιν· ἀνθρώπ-ω, ἀνθρώπ-οιν — δῶρ-ω, δῶρ-οιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'

ΠΡΩΤΗ ΚΛΙΣΙΣ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΩΝ

§ 1. Ἡ πρώτη κλίσις περιέχει οὐσιαστικὰ ἀρσενικά, λήγοντα
 ἐν τῇ ἐνικῇ ὀνομαστικῇ εἰς -ας (γεν. -ου) καὶ εἰς -ης (γεν. -ου) καὶ
 θηλυκά, λήγοντα ἐν τῇ ἐνικῇ ὀνομαστικῇ εἰς -α (γεν. -ας ἢ -ης)
 καὶ εἰς -η (γεν. -ης).

§ 2. Τὰ οὐσιαστικὰ τῆς πρώτης κλίσεως κλίνονται ἐν τῇ ἀρ-
 चाईα κατὰ τὸ πλεῖστον, ὅπως καὶ ἐν τῇ νέᾳ.

§ 3. Παραδείγματα 1) Θηλυκῶν.

α') εἰς -η

Ἐνικ.	ὀνομ.	ἡ	φων-ἡ	ἡ	κώμ-η
	γεν.	τῆς	φων-ῆς	τῆς	κώμ-ης
	δοτ.	τῇ	φων-ῇ	τῇ	κώμ ῆ
	αἰτ.	τὴν	φων-ῆν	τὴν	κώμ-ῆν
	κλητ.	ὦ	φων-ῆ	ὦ	κώμ-η
Πληθ.	ὀνομ.	αἱ	φων-αἱ	αἱ	κῶμ-αι
	γεν.	τῶν	φων-ῶν	τῶν	κωμ-ῶν
	δοτ.	ταῖς	φων-αῖς	ταῖς	κώμ-αις
	αἰτ.	τὰς	φων-άς	τὰς	κώμ-ας
	κλητ.	ὦ	φων-αἱ	ὦ	κῶμ-αι

β') εἰς -α

		1) -α καθαρὸν		2) -α μὴ καθαρὸν
Ἔνικ.	ὄνομ.	ἡ οἰκί-α	ἡ	τραπέζ-α
	γεν.	τῆς οἰκί-ας	τῆς	τραπέζ-ης
	δοτ.	τῇ οἰκί-α	τῇ	τραπέζ-ῃ
	αἰτ.	τὴν οἰκί-αν	τὴν	τραπέζ-αν
	κλητ.	ὦ οἰκί-α	ὦ	τραπέζ-α
Πληθ.	ὄνομ.	αἱ οἰκί-αι	αἱ	τραπέζ-αι
	γεν.	τῶν οἰκί-ων	τῶν	τραπέζ-ων
	δοτ.	ταῖς οἰκί-αις	ταῖς	τραπέζ-αις
	αἰτ.	τάς οἰκί-ας	τάς	τραπέζ-ας
	κλητ.	ὦ οἰκί-αι	ὦ	τραπέζ-αι

§ 4. Παρατηρήσεις περὶ τῶν θηλυκῶν οὐσιαστικῶν τῆς α' κλίσεως.

α') Τὸ α τῶν θηλυκῶν τῆς πρώτης κλίσεως λέγεται καθαρὸν, ἂν πρὸ αὐτοῦ ὑπάρχῃ φωνῆεν ἢ ρ, μὴ καθαρὸν δέ, ἂν πρὸ αὐτοῦ ὑπάρχῃ ἄλλος φθόγγος· οἰκία, γενεά, χώρα—ρίζα, μούσα.

β') Τὸ καθαρὸν α φυλάττεται εἰς ὄλον τὸν ἐνικὸν ἀριθμὸν.

γ') Τὸ μὴ καθαρὸν α ἐν τῇ γενικῇ καὶ δοτικῇ τοῦ ἐνικοῦ τρέπεται εἰς η' μούσα, μούσης, μούση.

δ') Τὸ μὴ καθαρὸν α εἶναι βραχύ· δόξα.

ε') Τὸ καθαρὸν α εἶναι συνήθως μακρόν· ἡμέρα, οἰκία, θεά.
Ἐξαιροῦνται καὶ ἔχουν τὸ καθαρὸν α βραχύ·

1) Τὰ προπαροξύτονα· ἀλήθεια, μάχαιρα, ψάλτριά.

2) Τὰ εἰς -ρα δισύλλαβα τὰ ἔχοντα πρὸ τοῦ -ρα δίφθογγον ἢ υ μακρόν· μοῖρα, σφαῖρα, σφῦρα. Ἄλλὰ αὔρα, λαύρα, σαύρα.

3) Τὰ γραῖα, μαῖα καὶ μυῖα.

ς') Ἡ λήγουσα τῆς ἐνικῆς αἰτιατικῆς καὶ κλητικῆς τῶν εἰς -α θηλυκῶν εἶναι μακρά μὲν, ἂν καὶ ἡ λήγουσα τῆς ἐνικῆς ὀνομαστικῆς εἶναι μακρά, βραχεῖα δέ, ἂν καὶ ἡ λήγουσα τῆς ἐνικῆς ὀνομαστικῆς εἶναι βραχεῖα· οἰκία, οἰκίαν, οἰκία—δόξα, δόξαν, δόξα.

§ 5. Παραδείγματα 2) Ἀρσενικῶν.

		α') εἰς -ας		β') εἰς -ης
Ἔνικ.	ὄνομ.	ὁ νεανί-ας	ὁ	Ἀτρεΐδ-ης
	γεν.	τοῦ νεανί-ου	τοῦ	Ἀτρεΐδ-ου

	δοτ.	τῷ	νεανί-α	τῷ	ᾠτρειδ-η
	αἰτ.	τὸν	νεανί-αν	τὸν	ᾠτρειδ-ην
	κλητ.	ᾧ	νεανί-α	ᾧ	ᾠτρειδ-η
Πληθ.	ὄνομ.	οἱ	νεανί-αι	οἱ	ᾠτρειδ-αι
	γεν.	τῶν	νεανι-ῶν	τῶν	ᾠτρειδ-ῶν
	δοτ.	τοῖς	νεανί-αις	τοῖς	ᾠτρειδ-αῖς
	αἰτ.	τούς	νεανί-ας	τούς	ᾠτρειδ-ας
	κλητ.	ᾧ	νεανί-αι	ᾧ	ᾠτρειδ-αι

§ 6. Παρατηρήσεις περὶ τῶν ἀρσενικῶν οὐσιαστικῶν τῆς α' κλίσεως.

Ἐν τῶν εἰς -ης σχηματίζουσι τὴν ἐνικὴν κλητικὴν εἰς α βραχύ.

α') Τὰ λήγοντα εἰς -της· ποιητᾶ, πολιτᾶ.

β') Τὰ ἐθνικά· Πέρσᾶ.

γ') Τὰ εἰς -άρχης, -μέτρης, -πώλης, -τρίβης καὶ -ώνης σύνθετα· γυμνασιάρχᾶ, γεωμέτρᾶ, ἀρτοπῶλᾶ, παιδοτρίβᾶ, τελῶνᾶ.

Τὸ δεσπότης ἔχει κλητικὴν δέσποτᾶ.

§ 7. Γενικαὶ παρατηρήσεις περὶ τῶν οὐσιαστικῶν τῆς α' κλίσεως.

Τῶν πρωτοκλίτων οὐσιαστικῶν

α') Ἡ ὀνομαστικὴ, αἰτιατικὴ καὶ κλητικὴ καὶ τοῦ ἐνικοῦ καὶ τοῦ πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ, εἴταν τονίζονται ἐπὶ τῆς ληγούσης, δέξονται· φωνή, φωνήν, φωνή—φωναί, φωνάς, φωναί.

β') Ἡ γενικὴ καὶ δοτικὴ καὶ τοῦ ἐνικοῦ καὶ τοῦ πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ, εἴταν τονίζονται ἐπὶ τῆς ληγούσης, περισπῶνται· μαθητοῦ, μαθητῆ—μαθητῶν, μαθηταῖς.

γ') Ἡ γενικὴ τοῦ πληθυντικοῦ τονίζεται ἐπὶ τῆς ληγούσης καὶ περισπᾶται· δικῶν, ταμῶν, ποιητῶν, τραπεζῶν.

δ') Ἡ κατάληξις -ας ἔχει τὸ α μακρόν, οἷσα δὴποτε πτώσεως καὶ ἂν εἶναι· ὁ Αἰνεῖας, τῆς χώρᾶς, τοῦς ᾠτρειδᾶς, τὰς μούσᾶς.

ΣΗΜ. 1. Τὰ πλείστα πρωτόκλιτα τὰ λήγοντα εἰς -άτης, τὰ εἰς -ίτης καὶ τὸ πρεσβύτης ἔχουσι τὸ δίχρονον τῆς παραληγούσης (α, ι, υ) μακρόν· Σπαρτιάται, πολῖται, πρεσβῦται.

ΣΗΜ. 2. Αἱ κατάληξεις τοῦ δυϊκοῦ ἀριθμοῦ τῶν πρωτοκλίτων οὐσιαστικῶν εἶναι καὶ διὰ τὸ ἀρσενικόν καὶ διὰ τὸ θηλυκὸν γένος αἱ αὐταί, ἤτοι ὄνομ., αἰτ. καὶ κλητ. -α, γεν. καὶ δοτ. -αῖν· νεανί-α, νεανί-αῖν· χώρ-α, χώρ-αῖν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'

1. Συνηρημένα οὐσιαστικά Α' κλίσεως.

§ 1. Οὐσιαστικά τινα τῆς πρώτης κλίσεως, τὰ ὅποια ἔχουν α ἢ ε πρὸ τῶν καταλήξεων, συναιροῦν τὸ α ἢ ε μετ' αὐτῶν· διὰ τοῦτο ὀνομάζονται συνηρημένα· μιᾶ (μνά-α), συκῆ (σुकέ-α).

§ 2. Ταῦτα ἔχουν καὶ μετὰ τὴν συναίρεσιν τὸς καταλήξεις τῶν ἀσυναιρέτων τύπων. Ἐξαιρέσις τοῦτου γίνεται εἰς τὸ -εα, τὸ ὅποιον συναίρεται εἰς η μόνον εἰς τὸν ἐνικὸν ἀριθμὸν.

§ 3. Παραδείγματα α) Θηλυκῶν.

Ἐνικ.	ὄνομ.	ἡ	μιᾶ (μνά-α)	συκῆ (σुकέ-α)
	γεν.	τῆς	μιᾶς (μνά-ας)	συκῆς (σुकέ-ας)
	δοτ.	τῇ	μιᾷ (μνά-α)	συκῇ (σुकέ-α)
	αἰτ.	τὴν	μιᾶν (μνά-αν)	συκῆν (σुकέ-αν)
	κλητ.	ὦ	μιᾶ (μνά-α)	συκῆ (σुकέ-α)

Πληθ.	ὄνομ.	αἱ	μιναῖ (μνά-αι)	συκαῖ (σुकέ-αι)
	γεν.	τῶν	μινῶν (μνα-ῶν)	συκῶν (σुकε-ῶν)
	δοτ.	ταῖς	μιναῖς (μνά-αις)	συκαῖς (σुकέ-αις)
	αἰτ.	τὰς	μιᾶς (μνά-ας)	συκαῖς (σुकέ-ας)
	κλητ.	ὦ	μιναῖ (μνά-αι)	συκαῖ (σुकέ-αι)

β') Ἀρσενικῶν.

	Ἐνικ.		Πληθ.	
ὄνομ.	ὁ	Ἐρμῆς (Ἐρμέ-ας)	οἱ	Ἐρμαῖ (Ἐρμέ-αι)
γεν.	τοῦ	Ἐρμού (Ἐρμέ-ου)	τῶν	Ἐρμῶν (Ἐρμε-ῶν)
δοτ.	τῷ	Ἐρμῇ (Ἐρμέ-α)	τοῖς	Ἐρμαῖς (Ἐρμέ-αις)
αἰτ.	τὸν	Ἐρμῆν (Ἐρμέ-αν)	τούς	Ἐρμαῖς (Ἐρμέ-ας)
κλητ.	ὦ	Ἐρμῇ (Ἐρμέ-α)	ὦ	Ἐρμαῖ (Ἐρμέ-αι)

Οὕτω κλίνονται καὶ τὰ ἐξῆς· Ἀθηναῖ, Ναυσικᾶ, γαλιῆ, ἄλω-πεκῆ (= δέρμα ἀλώπεκος), λεοντή (= δέρμα λέοντος), κυνῆ (= δέρμα κυνός), γῆ, ἀμυγδαλιῆ, ῥοδῆ, Ἀπελλιῆς.

ΣΗΜ. Τὸ βορέας κλίνεται καὶ ἀσυναιρέτως· βορέας, βορέου, βορέα, βορέαν, βορέα καὶ συνηρημένως· βορραῖς, βορροῦ, βορραῖ, βορραῖν, βορραῖ.

2. Συνηρημένα ουσιαστικά Β' κλίσεως.

§ 4. Ουσιαστικά τινά τῆς δευτέρας κλίσεως, τὰ ὅποια ἔχουν ε ἢ ο πρὸ τῶν καταλήξεων, συναίρουσιν τὸ ε ἢ ο μετ' αὐτῶν· διὰ τοῦτο ὀνομάζονται συνηρημένα· ὀστοῦν (ὀστέ-ον), πλοῦς (πλό-ος).

§ 5. Καὶ τὰ δευτερόκλιτα συνηρημένα οὐσιαστικά ἔχουν, ὅπως καὶ τὰ πρωτόκλιτα, καὶ μετὰ τὴν συναίρεσιν τὰς καταλήξεις τῶν ἀσυναίρετων τύπων. Ἐξάίρεσις τοῦτου γίνεται ἐν τῇ ὀνομαστικῇ καὶ αἰτιατικῇ τοῦ ἐνικοῦ, ὅπου τὸ εο καὶ οο συναίρουσιν εἰς ου.

§ 6. Παραδείγματα.

Ἐνικ.	ὄνομ.	ὁ πλοῦς (πλό-ος)	τὸ ὀστοῦν (ὀστέ-ον)
	γεν.	τοῦ πλοῦ (πλό-ου)	τοῦ ὀστοῦ (ὀστέ-ου)
	δοτ.	τῷ πλῶ (πλό-φ)	τῷ ὀστῶ (ὀστέ-φ)
	αἰτ.	τὸν πλοῦν (πλό-ον)	τὸ ὀστοῦν (ὀστέ-ον)

Πληθ.	ὄνομ.	οἱ πλοῖ (πλό-οι)	τὰ ὀστᾶ (ὀστέ-α)
	γεν.	τῶν πλῶν (πλό-ων)	τῶν ὀστῶν (ὀστέ-ων)
	δοτ.	τοῖς πλοῖς (πλό-οις)	τοῖς ὀστοῖς (ὀστέ-οις)
	αἰτ.	τούς πλοῦς (πλό-ους)	τὰ ὀστᾶ (ὀστέ-α)

§ 7. Τὰ συνηρημένα οὐσιαστικά τῆς δευτέρας κλίσεως δὲν ἔχουν κλητικὴν.

ΣΗΜ. 1. Δυϊός· ὄνομ. καὶ αἰτ. τῷ πλώ (πλό-ω), γεν. καὶ δοτ. τῶν πλοῖν (πλό-οιν)—τῷ ὀστώ (ὀστέ-ω), τοῖν ὀστοῖν (ὀστέ-οιν).

Ἡ ὀνομαστικὴ καὶ αἰτιατικὴ τοῦ δυϊκοῦ ὀξύνεται παρὰ τὸν κανόνα (κεφ. Δ', § 8, β').

ΣΗΜ. 2. Οὕτω κλίνονται καὶ τὰ ἐξῆς· νοῦς (νόος), ῥοῦς (ῥόος), θροῦς (θρόος), κανοῦν (κάνεον)=κάνιστρον.

Τὸ οὐσιαστικὸν κανοῦν ἐν τῇ ὀνομ. καὶ αἰτ. τοῦ ἐνικ. καὶ πληθ. τογίζεται ἐπὶ τῆς ληγούσης παρὰ τὸν κανόνα (κεφ. Δ', § 8, α').

3. Ἄττικὴ δευτέρα κλίσις οὐσιαστικῶν.

§ 8. Ἡ ἄττικὴ δευτέρα κλίσις περιλαμβάνει οὐσιαστικά τινά ἄρσενικά καὶ θηλυκά, τὰ ὅποια λήγουν ἐν τῇ ὀνομαστικῇ τοῦ ἐνικοῦ εἰς -ως (γεν. -ω)· ὁ νεῶς (=ναός), ὁ λεῶς (=λαός), ἡ Κέως.

§ 9. Παραδείγματα.

Ἐνικ.	ὄνομ.	ὁ	λε-ὼς	ὁ	Μενέλε-ως
	γεν.	τοῦ	λε-ὠ	τοῦ	Μενέλε-ω
	δοτ.	τῷ	λε-ὠ	τῷ	Μενέλε-ω
	αἰτ.	τὸν	λε-ὠν	τὸν	Μενέλε-ων
	κλητ.	ὦ	λε-ὼς	ὦ	Μενέλε-ως
Πληθ.	ὄνομ.	οἱ	λε-ὠ		
	γεν.	τῶν	λε-ὠν		
	δοτ.	τοῖς	λε-ὠς		
	αἰτ.	τούς	λε-ὠς		
	κλητ.	ὦ	λε-ὠ		

ΣΗΜ. Δυϊκός· ὄνομ. καὶ αἰτ. λε-ὠ, γεν. καὶ δοτ. λε-ὠν.

§ 10. Παρατηρήσεις.

α') Τὰ οὐσιαστικά τῆς ἀττικῆς δευτέρας κλίσεως ἔχουν ἐν τῇ καταλήξει ω εἰς ἄλλας τὰς πτώσεις.

β') Ὅπου εἰς τὰς κοινὰς καταλήξεις ὑπάρχει ι, τοῦτο ὑπογράφεται ὑπὸ τὸ ω.

γ') Τὰ οὐσιαστικά τῆς ἀττικῆς δευτέρας κλίσεως τονίζονται εἰς ἄλλας τὰς πτώσεις, ὅπου καὶ ἡ ὀνομαστικὴ τοῦ ἐνικοῦ· ὅταν δὲ τονίζονται ἐπὶ τῆς ληγούσης, δξύνονται παντοῦ.

ΣΗΜ. Περισπῶνται παντοῦ τὸ ὄνομα ὁ ταῶς (=παγῶνι), τὰ μονοσύλλαβα καὶ τινὰ ξενικὰ ὀνόματα κύρια· Κῶς, Ταμῶς, Νεκῶς.

δ') Τὰ εἰς -εως ὑπερδυσύλλαβα τονίζονται ἐπὶ τῆς προπαραληγούσης παρὰ τὸν κανόνα (κεφ. Γ', 2, 2).

ε') Οὐσιαστικά τινὰ τῆς ἀττικῆς δευτέρας κλίσεως σχηματίζουν τὴν αἰτιατικὴν τοῦ ἐνικοῦ καὶ εἰς -ω (χωρὶς -ν) κατ'ἀναλογίαν τῶν εἰς -ως τριτοκλίτων· τὴν Ἄθω, τὸν Μίνω, τὸν λαγῶ. Τὸ δὲ ἔως (=αὐγῆ) σχηματίζει τὴν αἰτιατικὴν τοῦ ἐνικοῦ πάντοτε χωρὶς ν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι

ΤΡΙΤΗ ΚΛΙΣΙΣ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΩΝ

Ι. Γενικαὶ παρατηρήσεις.

§ 1. Ἡ τρίτη κλίσις περιέχει οὐσιαστικά καὶ τῶν τριῶν γενῶν.

§ 2. Τὰ οὐσιαστικά τῆς τρίτης κλίσεως ἔχουν εἰς τὰς πλαγίας

πτώσεις τοῦ ἐνικοῦ καὶ εἰς ἕλας τὰς πτώσεις τοῦ πληθυντικοῦ μίαν συλλαβὴν περισσοτέραν ἀπὸ τὴν ἐνικὴν ὀνομαστικὴν καὶ διὰ τοῦτο λέγονται περιττοσύλλαβα.

§ 3. Ἡ ὀνομ. τοῦ ἐνικοῦ τῶν οὐσιαστικῶν τῆς τρίτης κλίσεως λήγει εἰς ἓν ἐκ τῶν συμφώνων ν, ρ, σ, ξ, ψ, ἢ εἰς ἓν ἐκ τῶν φωνηέντων α, ι, υ, ω.

§ 4. Τὸ θέμα τῶν οὐσιαστικῶν τῆς τρίτης κλίσεως συνήθως εὐρίσκεται, ἂν ἀπὸ τῆς γενικῆς τοῦ ἐνικοῦ ἀφαιρεθῇ ἡ κατάληξις.

§ 5. Τὸ τελευταῖον γράμμα τοῦ θέματος ὀνομάζεται χαρακτηρ.

2. Ἀφωνόληκτα.

§ 6. Τὰ ἀφωνόληκτα ἔχουν χαρακτηρὰ ἓν ἐκ τῶν ἀφώνων.

§ 7. Παραδείγματα 1) Ἀρσενικῶν καὶ θηλυκῶν.

Ἐνικ.	ὀνομ.	ὁ	κόραξ(ακ+ς)	ἄραψ(αβ+ς)
	γεν.	τοῦ	κόρακ-ος	ἄραβ-ος
	δοτ.	τῷ	κόρακ-ι	ἄραβ-ι
	αἰτ.	τὸν	κόρακ-α	ἄραβ-α
	κλητ.	ὦ	κόραξ	ἄραψ
Πληθ.	ὀνομ.	οἱ	κόρακ-ες	ἄραβ-ες
	γεν.	τῶν	κοράκ-ων	ἄράβ-ων
	δοτ.	τοῖς	κόραξι(ακ+σι)	ἄραψι(αβ+σι)
	αἰτ.	τούς	κόρακ-ας	ἄραβ-ας
	κλητ.	ὦ	κόρακ-ες	ἄραβ-ες
Ἐνικ.	ὀνομ.	ἡ	πατρίς(ιδ+ς)	ἔρις(ιδ+ς)
	γεν.	τῆς	πατρίδ-ος	ἔριδ-ος
	δοτ.	τῇ	πατρίδ-ι	ἔριδ-ι
	αἰτ.	τὴν	πατρίδ-α	ἔρι-ν
	κλητ.	ὦ	πατρίς	ἔρι
Πληθ.	ὀνομ.	αἱ	πατρίδ-ες	ἔριδ-ες
	γεν.	τῶν	πατρίδ-ων	ἔριδ-ων
	δοτ.	ταῖς	πατρίσι(ιδ+σι)	ἔρισι(ιδ+σι)
	αἰτ.	τὰς	πατρίδ-ας	ἔριδ-ας
	κλητ.	ὦ	πατρίδ-ες	ἔριδ-ες

Ἐνικ.	ὄνομ.	ὁ	ἱμάς(αντ+ς)		γίγας(αντ+ς)	
	γεν.	τοῦ	ἱμάντ-ος		γίγαντ-ος	
	δοτ.	τῷ	ἱμάντ-ι		γίγαντ-ι	
	αἰτ.	τὸν	ἱμάντ α		γίγαντ-α	
	κλητ.	ῶ	ἱμάς		γίγαν	
Πληθ.	ὄνομ.	οἱ	ἱμάντ-ες		γίγαντ-ες	
	γεν.	τῶν	ἱμάντ-ων		γίγαντ-ων	
	δοτ.	τοῖς	ἱμᾶσι(αντ+σι)		γίγασι(αντ+σι)	
	αἰτ.	τούς	ἱμάντ-ας		γίγαντ-ας	
	κλητ.	ῶ	ἱμάντ-ες		γίγαντ-ες	
Ἐνικ.	ὄνομ.	ὁ	γέρον	Πληθ.	οἱ	γέροντ-ες
	γεν.	τοῦ	γέροντ-ος		τῶν	γερόντ-ων
	δοτ.	τῷ	γέροντ-ι		τοῖς	γέρουσι(οντ+σι)
	αἰτ.	τὸν	γέροντ-α		τούς	γέροντ-ας
	κλητ.	ῶ	γέρον		ῶ	γέροντ-ες

§ 8. Παρατηρήσεις περὶ τῶν ἀφωνολήκτων οὐσιαστικῶν τῆς γ' κλίσεως.

α') Τὰ ἀφωνόληκτα ἀρσενικά καὶ θηλυκὰ σχηματίζουσι τὴν ἐνικήν ὀνομαστικὴν διὰ τῆς προσλήψεως ς εἰς τὸ θέμα. Μετὰ τὴν πρόσληψιν τοῦ ς γίνονται αἱ ἑξῆς μεταβολαί·

1) Οὐρανισκόφωνον (κ, γ, χ) μετὰ τοῦ ς ἐνοῦται εἰς ξ · κόραξ (κορακ+ς), μάστιξ (μαστιγ+ς), βήξ (βηχ+ς).

2) Χειλόφωνον (π, β, φ) μετὰ τοῦ ς ἐνοῦται εἰς ψ · κώνωψ (κωνωπ+ς), ἄραψ (ἀραβ+ς).

3) Ὀδοντόφωνον (τ, δ, θ) πρὸ τοῦ ς ἀφομοιοῦται πρὸς αὐτὸ καὶ ἔπειτα ἀπλοποιεῖται τὸ σσ· ἐσθής (ἐσθητ+ς), πατρίς (πατριδ+ς), ὄρνις (ὄρνιθ+ς). Ἄν δὲ πρὸ τοῦ ὀδοντοφώνου τ ὑπάρχη καὶ ν, ἀποβάλλεται καὶ τοῦτο μετὰ τοῦ τ· τότε δὲ τὰ πρὸ τοῦ ἀποβαλλομένου ντ βραχέα φωνήεντα ἐκτείνονται ἀναπληρωτικῶς, τὸ μὲν ἄ εἰς ᾶ, τὸ δὲ ο εἰς ου, τὸ δὲ ε εἰς ει· γίγᾶς (γιγᾶντ+ς), ὀδοῦς (ὀδοντ+ς).

Αἱ ἴδιαι μεταβολαὶ γίνονται καὶ εἰς τὴν δοτικὴν τοῦ πληθυντικῶ.

ΣΗΜ. Ἀναπληρωτικὴ ἔκτασις λέγεται ἡ μεταβολὴ βραχέος φωνήεντος εἰς μακρὸν ἢ δίφθογγον, ἢ γινομένη πρὸς ἀναπλήρωσιν ἀποβληθέντος ὑγροῦ ἢ ἐνρίνου ἢ ν μετὰ ὀδοντοφώνου.

β') Τὰ οὐσιαστικά τὰ ἔχοντα θέμα εἰς -οντ σχηματίζουσι τὴν ὀνομαστικὴν τοῦ ἐνικοῦ ἄνευ τοῦ ς, δι' ἀποβολῆς τοῦ τ καὶ ἐκτάσεως τοῦ ο εἰς ω λέων (λεοντ-). Ἐξαιρεῖται τὸ οὐσιαστικὸν ὀδούς, γεν. ὀδόντος.

ΣΗΜ. Ἐκτασις λέγεται ἡ μεταβολὴ βραχέος φωνήεντος εἰς μακρόν.

γ') Τὰ εἰς -ις βαρύτερα ὀδοντοφωλόγητα (γεν. -ιτος, -ιδος, -ιθος) σχηματίζουσι τὴν αἰτιατικὴν τοῦ ἐνικοῦ εἰς -ιν· χάρις, χάριτος, χάριν — ἔρις, ἔριδος, ἔριν — ὄρις, ὄρινθος, ὄριν.

ΣΗΜ. Τὰ εἰς ις, γεν. -ιδος ἔχουσι τὸ ι βραχύ. Ἐκ τῶν ἐξαιρουμένων τὰ συνηθέστερα εἶναι τὰ ἐξῆς· ἀψίς, βλεφαρίς, κηλίς, κνημῖς, νησίς, σφραγίς, χειρίς.

δ') Ἡ κλητικὴ τοῦ ἐνικοῦ τῶν ἀρσενικῶν καὶ θηλυκῶν ἀφωλόγητων ἔχει τὸν τύπον τῆς ἐνικῆς ὀνομαστικῆς· ὦ φύλαξ, ὦ πατρίς, ὦ πούς. Ἀλλὰ 1) τῶν βραχυτόνων ὀδοντοφωλόγητων εἰς -ων, -ις καὶ -ας καὶ 2) τῶν οὐσιαστικῶν παῖς καὶ τυραννίς ἡ κλητικὴ ἔχει τὸν τύπον τοῦ θέματος μετὰ τὴν ὀμαλὴν ἀποβολὴν τοῦ τελικοῦ ἀφώνου· λέων, νεᾶνι, γίγαν· παῖ, τυραννί.

ΣΗΜ. 1. Τὰ ὀνόματα ποῦς (γεν. ποδός) καὶ ἄλωπηξ (γεν. ἄλωπεκος) τὴν ὀνομαστικὴν τοῦ ἐνικοῦ σχηματίζουσι ἐκ θέματος πουδ- καὶ ἄλωπηκ.

ΣΗΜ. 2. Τὸ ὄνομα θοῖξ κλίνεται ὡς ἐξῆς· θοῖξ, τριχός, τριχί, τριχα, θοῖξ—τριχες, τριχῶν, θοῖξί, τριχας, τριχες.

§ 9. Παράδειγμα 2) Οὐδετέρων.

Ἐνικ.	ὄνομ.	τὸ κτῆμα	Πληθ.	τὰ κτήματ-α
	γεν.	τοῦ κτήματ-ος		τῶν κτημάτων
	δοτ.	τῷ κτήματ-ι		τοῖς κτήμα-σι(ατ+σι)
	αἰτ.	τὸ κτῆμα		τὰ κτήματ α
	κλητ	ὦ κτῆμα		ὦ κτήματ-α

§ 10. Παρατηρήσεις.

α') Καὶ τῶν τριτοκλίτων οὐδετέρων ἡ ὄνομ., αἰτ. καὶ κλητ. ἐκάστου ἀριθμοῦ ἔχουσι τὸν αὐτὸν τύπον.

β') Τὰ ἀφωλόγητα οὐδέτερα σχηματίζουσι τὴν ἐνικὴν ὄνομ. ἐκ τοῦ θέματος, ἀποβάλλοντα τὸ ἐν τέλει τοῦ θέματος ἀφώνον ἢ τὰ ἀφωνα· σῶμα (σωματ-), γάλα (γαλακτ-).

§ 11. Αί καταλήξεις τῶν πλαγίων πτώσεων ι, α, ας τῆς τρίτης κλίσεως κανονικῶς εἶναι βραχεῖαι.

3. Ὑγρόληκτα καὶ ἐνρινόληκτα.

§ 12. Τὰ ὑγρόληκτα ἔχουν θέμα, τὸ ὁποῖον λήγει εἰς ἓν ἐκ τῶν ὑγρῶν λ ἢ ρ, τὰ δὲ ἐνρινόληκτα ἔχουν θέμα, τὸ ὁποῖον λήγει εἰς τὸ ἐνρινον ν.

§ 13. Παραδείγματα.

Ἐνικ.	ὄνομ.	ὁ	ῥήτωρ	κρατῆρ	ἄῆρ
	γεν.	τοῦ	ῥήτορ-ος	κρατῆρ-ος	ἄέρ-ος
	δοτ.	τῷ	ῥήτορ-ι	κρατῆρ-ι	ἄέρ-ι
	αἰτ.	τὸν	ῥήτορ-α	κρατῆρ-α	ἄέρ-α
	κλητ.	ὦ	ῥῆτορ	κρατῆρ	ἄῆρ
Πληθ.	ὄνομ.	οἱ	ῥήτορ-ες	κρατῆρ-ες	
	γεν.	τῶν	ῥητόρ-ων	κρατήρ-ων	
	δοτ.	τοῖς	ῥήτορ-σι	κρατῆρ-σι	
	αἰτ.	τούς	ῥήτορ-ας	κρατῆρ-ας	
	κλητ.	ὦ	ῥήτορ-ες	κρατῆρ-ες	

Ἐνικός

ὄνομ.	ὁ	χειμών	ἡγεμών	τέκτων
γεν.	τοῦ	χειμῶν-ος	ἡγεμόν-ος	τέκτον-ος
δοτ.	τῷ	χειμῶν-ι	ἡγεμόν-ι	τέκτον-ι
αἰτ.	τὸν	χειμῶν-α	ἡγεμόν-α	τέκτον-α
κλητ.	ὦ	χειμών	ἡγεμών	τέκτον

Πληθυντικός

ὄνομ.	οἱ	χειμῶν ες	ἡγεμόν-ες	τέκτων ες
γεν.	τῶν	χειμῶν-ων	ἡγεμόν-ων	τεκτόν-ων
δοτ.	τοῖς	χειμῶ-σι(ων+σι)	ἡγεμό-σι(ον+σι)	τέκτο-σι(ον+σι)
αἰτ.	τούς	χειμῶν-ας	ἡγεμόν-ας	τέκτον-ας
κλητ.	ὦ	χειμῶν-ες	ἡγεμόν-ες	τέκτων-ες

Ἐνικ.	ὄνομ.	ὁ	σωλήν	ποιμήν	παιάν
	γεν.	τοῦ	σωλήν-ος	ποιμέν-ος	παιᾶν-ος
	δοτ.	τῷ	σωλήν-ι	ποιμέν-ι	παιᾶν-ι
	αἰτ.	τὸν	σωλήν-α	ποιμέν-α	παιᾶν-α
	κλητ.	ὦ	σωλήν	ποιμήν	παιάν

Πληθυντικ.

ὄνομ	οἱ	σωλήν-ες	ποιμέν-ες	παιᾶν-ες
γεν.	τῶν	σωλήν-ων	ποιμέν-ων	παιάν-ων
δοτ.	τοῖς	σωλή-σι(ην+σι)	ποιμέ-σι(εν+σι)	παιᾶ-σι(αν+σι)
αἰτ.	τοὺς	σωλήν-ας	ποιμέν-ας	παιᾶν-ας
κλητ.	ὦ	σωλήν-ες	ποιμέν-ες	παιᾶν-ες

Ἐνικ.	ὄνομ.	ἡ	ἄκτις	ῥίς
	γεν.	τῆς	ἄκτιν-ος	ῥιν-ός
	δοτ.	τῇ	ἄκτιν-ι	ῥιν-ί
	αἰτ.	τὴν	ἄκτιν-α	ῥιν-α
	κλητ.	ὦ	ἄκτις	ῥίς

Πληθ.	ὄνομ.	αἱ	ἄκτιν-ες	ῥιν-ες
	γεν.	τῶν	ἄκτιν-ων	ῥιν-ῶν
	δοτ.	ταῖς	ἄκτι-σι(ιν+σι)	ῥι-σί(ιν+σι)
	αἰτ.	τάς	ἄκτιν-ας	ῥιν-ας
	κλητ.	ὦ	ἄκτιν-ες	ῥιν-ες

Ἐνικ.	ὄνομ.	ὁ	κτεῖς	Πληθ.	οἱ	κτέν-ες
	γεν.	τοῦ	κτεν-ός		τῶν	κτεν-ῶν
	δοτ.	τῷ	κτεν-ί		τοῖς	κτε-σί(εν+σι)
	αἰτ.	τὸν	κτέν-α		τοὺς	κτέν-ας
	κλητ.	ὦ	κτεῖς		ὦ	κτέν-ες

§ 14. Παρατηρήσεις περὶ τῶν ὑγρολήκτων καὶ ἐνρινολήκτων οὐσιαστικῶν τῆς γ' κλίσεως.

α') Τὰ ὑγρόληκτα καὶ ἐνρινόληκτα ἀρσενικά καὶ θηλυκὰ σχηματίζουσι τὴν ὄνομ. τοῦ ἐνικοῦ συνήθως ἄνευ ς, ἀλλ' ἐκτείνουσι τὸ πρὸ τοῦ χαρακτήρος φωνῆεν, ἂν εἶναι βραχύ, ἤτοι τὸ ε εἰς η καὶ τὸ ο εἰς ω· λιμὴν (λιμεν-), ἡγεμών (ἡγεμον-).

ΣΗΜ. Τὸ ὄνομα ὁ κτεῖς (γεν. κτενός) = κτένι προσλαμβάνει ς. Μετὰ δὲ τὴν ἀποβολὴν τοῦ ν πρὸ τοῦ ς τὸ πρὸ τοῦ χαρακτήρος φωνῆεν ἐκτείνεται ἀναπληρωτικῶς.

β') Τὰ ἔχοντα θέμα εἰς -ιν σχηματίζουσι τὴν ἐνικὴν ὀνομαστικὴν διὰ προσλήψεως τοῦ ς εἰς τὸ θέμα καὶ ἀποβολῆς τοῦ ν πρὸ τοῦ ς· ῥίς (ῥιν+ς).

γ) Τῶν οὐδετέρων ὑγρολήκτων ἡ ἐνικὴ ὀνομαστικὴ ἔχει τὸν τύπον τοῦ θέματος· νεκταρ (νεκταρ).

δ) Ἡ ἐνικὴ κλητικὴ τῶν ὑγρολήκτων καὶ ἐνρινολήκτων ἔχει τὸν τύπον τοῦ θέματος· ὦ τέκτον, ὦ ῥήτορ.

Ἐξαιροῦνται τὰ ὀξύτονα, τῶν ὁποίων ἡ ἐνικὴ κλητικὴ ἔχει τὸν τύπον τῆς ἐνικῆς ὀνομαστικῆς· ὦ ποιμὴν, ὦ κλητῆρ, ὦ χειμῶν.

ΣΗΜ. Τὸ ὄνομα σωτήρ ἔχει κλητικὴν σῶτερ.

ε) Ἐν τῇ δοτικῇ πληθυντικῇ τῶν ἐνρινολήκτων ὁ χαρακτήρ *ν* ἀποβάλλεται πρὸ τοῦ σ ἄνευ ἐκτάσεως τοῦ πρὸ αὐτοῦ βραχέος φωνήεντος· λιμέσι (λιμεν + σι).

§ 15. Ὑγρολήκτων ἔχον χαρακτήρα *λ* εἶναι μόνον τὸ ὄνομα ὁ ἄλς (γεν, ἄλός) = τὸ ἄλας. Ἐν τῷ ἀττικῷ πεζῷ λόγῳ εὐχρηστος εἶναι μόνον ὁ πληθυντικὸς αὐτοῦ· οἱ ἄλας, τῶν ἄλῶν, τοῖς ἄλσι, τοὺς ἄλας.

§ 16. Ὑγρολήκτα συγκοπτόμενα εἰς -ηρ.

1) Παράδειγμα.

Ἐνικ.	ὄνομ.	ὁ	πατήρ	Πληθ.	οἱ	πατέρες
	γεν.	τοῦ	πατρ-ός		τῶν	πατέρων
	δοτ.	τῷ	πατρ-ί		τοῖς	πατρῶσι
	αἰτ.	τὸν	πατέρ-α		τοὺς	πατέρ-ας
	κλητ.	ὦ	πάτερ		ὦ	πατέρ-ες

2) Κατὰ τὸ ὄνομα πατήρ (θέμ. πατερ-) κλίνονται καὶ τὰ ὀνόματα μήτηρ (θέμ. μητερ-), θυγάτηρ (θέμ. θυγατερ-), γαστήρ (θέμ. γαστερ-).

3) Τὸ ὄνομα πατήρ καὶ τὰ κατ' αὐτὸ κλινόμενα

α) Ἀποβάλλουν (συγκόπτουν) τὸ πρὸ τοῦ χαρακτήρος *ε* ἐν τῇ γενικῇ καὶ δοτικῇ τοῦ ἐνικοῦ καὶ ἐν τῇ δοτικῇ τοῦ πληθυντικοῦ.

β) Ἐν τῇ δοτικῇ τοῦ πληθυντικοῦ μετὰ τὴν συγκοπὴν τοῦ *ε* μεταβάλλουν τὸ ρ εἰς ρᾶ, ἐπὶ τοῦ ὁποίου καὶ τονίζονται πατρῶσι, μητρῶσι, θυγατρῶσι, γαστρῶσι.

ΣΗΜ. Ὡς πρὸς τὴν δοτικὴν πληθυντικὴν συμφωνεῖ πρὸς ταῦτα καὶ τὸ ὄνομα ἀστήρ· ἀστρῶσι.

4) Ἡ ἐνικὴ κλητικὴ τῶν ὀνομάτων πατήρ, μήτηρ, θυγάτηρ ἔχει τὸν τύπον τοῦ θέματος· πάτερ, μήτερ, θύγατερ.

5) Τὰ ὀνόματα πατήρ καὶ θυγάτηρ ἐν τῇ ἐνικῇ κλητικῇ ἀναβιδάζουν τὸν τόνον· πάτερ, θύγατερ.

ΣΗΜ. τὸ ὄνομα γαστήρ ἔχει κλητικὴν ᾧ γαστήρ.

6) Τὸ ὄνομα ἀνήρ (θ. ἀνερ-) πάσχει συγκοπὴν τοῦ ε εἰς τὰς πλαγίας πτώσεις τοῦ ἐνικεῦ καὶ εἰς πάσας τὰς πτώσεις τοῦ πληθυντικοῦ· μετὰ δὲ τὴν συγκοπὴν τοῦ ε ἀναπτύσσεται δ μετὰξὺ τοῦ ν καὶ ρ χάριν εὐφωνίας· ἀνήρ, ἀνδρός, ἀνδρί, ἀνδρα, ἀνερ-ἄνδρες, ἀνδρῶν, ἀνδρόσι, ἀνδρας, ἀνδρες.

7) Τὸ ὄνομα Δημήτηρ συγκόπτει τὸ ε καὶ ἐν τῇ αἰτιατικῇ, ἀναβιβάζει δὲ τὸν τόνον εἰς πάσας τὰς πτώσεις· Δημήτηρ, Δημήτρος, Δήμητρι, Δήμητρα, Δήμητερ.

4. Σιγμόκλητα.

§ 17. Σιγμέληκτα οὐσιαστικά τῆς τρίτης κλίσεως λέγονται τὰ ἔχοντα θέμα λήγον εἰς σ. Εἶναι δὲ σιγμόκλητα 1) Πάντα τὰ βαρύτερα οὐδέτερα εἰς -ος, γεν. -ους· ὄρος, ὄρους. 2) Τὰ κύρια ὀνόματα εἰς -ης, γεν. -ους· Σωκράτης, Σωκράτους—Ἡρακλῆς, Ἡρακλέους. 3) Ὅλιγα βαρύτερα εἰς -ας· κρέας, καὶ 4) Τὸ ὄνομα ἡ αἰδῶς (=ἐντροπή).

α') Οὐδέτερα οὐσιαστικά εἰς -ος, γεν. -ους.

§ 18. α') Τὰ εἰς -ος οὐδέτερα οὐσιαστικά τῆς τρίτης κλίσεως ἔχουν θέμα εἰς -εσ· γένος (θέμα γενεσ-).

β') Ταῦτα κλίνονται διὰ τῆς προσαρτήσεως εἰς τὸ θέμα τῶν γνωστῶν καταλήξεων τῶν τριτοκλίτων οὐδετέρων (κεφ. I, § 9)· ἐνικ. -ος, -ι· πληθ. α, -ων, -σι.

§ 19. Παραδείγματα.

Ἐνικ.	ὄνομ.	τὸ	βέλος	χρέος
	γεν.	τοῦ	βέλους (βέλεσ-ος)	χρέους (χρέεσ-ος)
	δοτ.	τῷ	βέλει (βέλεσ-ι)	χρέει (χρέεσ-ι)
	αἰτ.	τὸ	βέλος	χρέος
	κλητ.	ᾧ	βέλος	χρέος
Πληθ.	ὄνομ.	τὰ	βέλη (βέλεσ-α)	χρέα (χρέεσ-α)
	γεν.	τῶν	βελῶν (βελέσ-ων)	χρεῶν (χρέεσ-ων)
	δοτ.	τοῖς	βέλεσι (βέλεσ-σι)	χρέεσι (χρέεσ-σι)
	αἰτ.	τὰ	βέλη	χρέα
	κλητ.	ᾧ	βέλη	χρέα

§ 20. Παρατηρήσεις περί τῶν εἰς -ος οὐδετέρων οὐσιαστικῶν τῆς γ' κλίσεως.

α') Τὰ εἰς -ος οὐδέτερα οὐσιαστικά τῆς τρίτης κλίσεως σχηματίζουν τὴν ἐνικὴν ὀνομαστικὴν ἐκ τοῦ θέματος διὰ τροπῆς τοῦ πρὸ τοῦ χαρακτηῖρος ε εἰς ο· βέλος (θέμα βελεσ-).

β') Ὁ χαρακτήρ σ, ὅταν εὑρίσκεται κατὰ τὴν κλίσιν μεταξὺ φωνηέντων, ἀποβάλλεται. Τὰ μετὰ τὴν ἀποβολὴν τοῦ σ συμπίπτοντα φωνήεντα συναιροῦνται, τὸ ε + ο εἰς ου, τὸ ε + ι εἰς ει, τὸ ε + α εἰς η (ἂν προηγῆται ὁμοῦς ἄλλο ε εἰς α), τὸ ε + ω εἰς ω.

γ') Τῆς γεν. τοῦ πληθ. εὑρίσκονται καὶ ἀσυναίρετοι τύποι· χεῖλέων, ἀνθέων (καὶ ἀνθῶν), κερδέων (καὶ κερδῶν), ὄρεων (καὶ ὄρῶν).

δ') Ἐν τῇ δοτικῇ τοῦ πληθυντικοῦ ἔγινε ἀπλοποίησις τοῦ διπλοῦ σ· γένεσι (γένεσ-σι).

β') Κύρια ὀνόματα εἰς -ης, γεν. -ους.

§ 21. Καὶ τὰ εἰς -ης, γεν. -ους κύρια ὀνόματα ἔχουν θέμα λήγον εἰς -εσ. Κατὰ τὴν κλίσιν τούτων γίνονται αἱ ἴδιαι μεταβολαί, αἵτινες γίνονται καὶ κατὰ τὴν κλίσιν τῶν εἰς -ος οὐδετέρων.

§ 22. Παραδείγματα.

ὄνομ. ὁ	Σωκράτης	Περικλῆς	(Περικλέ-ης)
γεν. τοῦ	Σωκράτους (Σωκράτεσ-ος)	Περικλέους	(Περικλέεσ-ος)
δοτ. τῷ	Σωκράτει (Σωκράτεσ-ι)	Περικλεῖ	(Περικλέεσ-ι, ἐ-ει)
αἰτ. τὸν	Σωκράτη (Σωκράτεσ-α)	Περικλέα	(Περικλέεσ-α)
κλητ. ὦ	Σώκρατες	Περικλείς	(Περικλέες)

§ 23. Παρατηρήσεις περί τῶν εἰς -ης, γεν. -ους κυρίων ὀνομάτων.

α') Τὰ ὀνόματα ταῦτα σχηματίζουν τὴν ὀνομαστικὴν τοῦ ἐνικοῦ δι' ἐκτάσεως τοῦ πρὸ τοῦ χαρακτηῖρος ε εἰς η.

β') Ἐν τῇ κλητικῇ τοῦ ἐνικοῦ, ἥτις ἔχει τὸν τύπον τοῦ θέματος, ἀναδιβάζουσι τὸν τόνον.

γ') Ἐν τῇ αἰτιατικῇ τοῦ ἐνικοῦ ἔχουσι τὰ εἰς -ης, γεν. -ους κύρια ὀνόματα, πλὴν τῶν εἰς -κλῆς, καὶ κατάληξιν -ην κατ' ἀναλογίαν τῶν εἰς -ης πρωτοκλίτων· Δημοσθένην.

δ') Τὰ εἰς -κλῆς συναιροῦνται εἰς ὄλας τὰς πτώσεις, εἰς δὲ τὴν δοτικὴν τοῦ ἐνικοῦ δις.

ε') Τὰ εἰς -κλήσ ἐν τῇ αἰτιατικῇ τοῦ ἐνικοῦ συναιροῦν τὸ -εα εἰς -α, διότι προηγείται ε (πρβλ. § 20, β').

γ') Οὐδέτερα εἰς -ας.

§ 25. Οὐδέτερα σιγμόληκτα εἰς -ας εἶναι ἔξε, τὸ πέρας, τέρας, κρέας, κέρας, γῆρας καὶ γέρας (=βραβεῖον).

§ 25. Τὸ πέρας κλίνεται κατὰ τὸ σῶμα ὡς ἑξῆς·

Ἐνικ.	ὄνομ.	τὸ	πέρας	Πληθ.	τὰ	πέρατ-α
	γεν.	τοῦ	πέρατ-ος		τῶν	περάτ-ων
	δοτ.	τῷ	πέρατ-ι		τοῖς	πέρα-σι
	αἰτ.	τὸ	πέρας		τὰ	πέρατ-α
	κλητ.	ὦ	πέρας		ὦ	πέρατ-α

§ 26. Τὸ κρέας ἐν τῇ ἀρχαίᾳ κλίνεται ὡς ἑξῆς·

	Ἐνικός		Πληθυντικός	
ὄνομ.	τὸ	κρέας	τὰ	κρέα (κρέασ-α)
γεν.	τοῦ	κρέως (κρέασ-ος)	τῶν	κρεῶν (κρεάσ-ων)
δοτ.	τῷ	κρέα (κρέασ-ι)	τοῖς	κρέασι (κρέασ-σι)
αἰτ.	τὸ	κρέας	τὰ	κρέα (κρέασ-α)
κλητ.	ὦ	κρέας	ὦ	κρέα (κρέασ-α)

§ 27. Κατὰ τὸ πέρας κλίνεται καὶ ὁ ἐνικός τοῦ ὀνόματος τέρας, κατὰ δὲ τὸ κρέας κλίνονται τὰ ὀνόματα τὸ γῆρας καὶ τὸ γέρας. Τὸ ὄνομα κέρας καὶ ὁ πληθυντικός τοῦ ὀνόματος τέρας κλίνονται κατ' ἀμφοτέρα· τὸ κέρας, τοῦ κέρατος ἢ τοῦ κέρως, τῷ κέρατι ἢ τῷ κέρᾳ — τὰ κέρατα ἢ τὰ κέρα, τῶν κεράτων ἢ τῶν κερῶν· τὰ τέρατα ἢ τὰ τέρα, τῶν τεράτων ἢ τῶν τερῶν κλπ.

ΣΗΜ. Συνήθως τὸ κρέα ἐλέγετο μετὰ βραχέος φωνήεντος· κρεᾶ.

δ') Τὸ ὄνομα αἰδώς.

§ 28. Τὸ ὄνομα αἰδώς = ἐντροπή (θέμα αἰδοσ-) κλίνεται ὡς ἑξῆς·

ὄνομ.	ἡ	αἰδώς
γεν.	τῆς	αἰδοῦς (αἰδόσ-ος)
δοτ.	τῇ	αἰδοῖ (αἰδόσ-ι)
αἰτ.	τὴν	αἰδῶ (αἰδόσ-α)
κλητ.	ὦ	αἰδώς

ΣΗΜ. Τὸ ὄνομα τοῦτο δὲν ἔχει πληθυντικὸν ἀριθμὸν.

3. Φωνηεντόληκτα.

§ 29. Τὰ φωνηεντόληκτα οὐσιαστικά τῆς τρίτης κλίσεως ἔχουν θέμα λήγον ἐν *ι, υ, ευ, αυ, ου, ω, ο*. Λήγουν δὲ α') Εἰς *-ις*, γεν. *-εως*: πόλις, πόλεως. β') Εἰς *-υς*, γεν. *-εως*: πῆχυς, πήχεως—γ') Εἰς *-υς*, γεν. *-υος*: ἰχθύς, ἰχθύος.—δ') Εἰς *-ευσ*, γεν. *-εως*: βασιλεύς, βασιλέως.—ε') Εἰς *-αυς*: γραῦς—ς') Εἰς *-ους*: βοῦς.—ζ') Εἰς *-ως*, γεν. *-ωος*: ἦρω, ἦρωος καὶ η') Εἰς *-ώ*, γεν. *-οῦς*: πειθώ.

α') Τὰ εἰς *-ις*, γεν. *-εως*.

§ 30. Παράδειγμα.

Ἐνικ.	ὄνομ.	ἡ πόλι-ς	Πληθ.	αἱ πόλεις (λε + ες)
	γεν.	τῆς πόλε-ως		τῶν πόλε-ων
	δοτ.	τῇ πόλει (λε + ι)		ταῖς πόλε-σι
	αἰτ.	τὴν πόλι-ν		τὰς πόλεις
	κλητ.	ὦ πόλι		ὦ πόλεις

§ 31. Παρατηρήσεις περὶ τῶν *-ις*, γεν. *εως* οὐσιαστικῶν τῆς γ' κλίσεως.

α') Τὰ εἰς *-ις*, γεν. *-εως* οὐσιαστικά τῆς γ' κλίσεως ἔχουν διπλοῦν θέμα, ἦτοι θέμα εἰς *-ι* καὶ θέμα εἰς *-ε*. Ἐκ μὲν τοῦ εἰς *-ι* θέματος σχηματίζουσι τὴν ὀνομαστικὴν, αἰτιατικὴν καὶ κλητικὴν τοῦ ἐνικοῦ, ἐκ δὲ τοῦ εἰς *-ε* θέματος ὄλας τὰς ἄλλας πτώσεις.

β') Ἡ ὀνομ. τοῦ ἐνικοῦ σχηματίζεται διὰ προσθήκης τοῦ *ς*, ἡ γενικὴ τοῦ ἐνικοῦ ἔχει κατάληξιν *-ως*, ἡ αἰτ. τοῦ ἐνικοῦ ἔχει κατάληξιν *ν* καὶ ἡ κλητ. τοῦ ἐνικοῦ ἔχει τὸν τύπον τοῦ εἰς *-ι* θέματος.

γ') Ἡ γενικὴ τοῦ ἐνικοῦ καὶ πληθυντικοῦ τονίζεται κατ' ἐξαιρέσειν ἐπὶ τῆς προπαραληγουσῆς, ἂν καὶ ἡ λήγουσα εἶναι μακρά.

δ') Κατὰ τὴν κλίσειν συναίρουσι μόνον τὸ *ε + ι* καὶ *ε + ε* εἰς *ει*.

ε') Ὁ τύπος τῆς ὀνομαστικῆς τοῦ πληθυντικοῦ τῶν ὀνομάτων τούτων λαμβάνεται καὶ ὡς αἰτιατικὴ τοῦ πληθυντικοῦ.

ΣΗΜ. Τὸ ὄνομα τίγρις κλίνεται ὡς ἐξῆς: τίγρις, τίγριος, τίγριον—τίγρεις, τίγρεων, τίγρεσι.

β') Τὰ εἰς *-υς*, γεν. *-εως*.

§ 32. Παράδειγμα.

Ἑνικ. ὄνομ. ὁ	πῆχυ-ς	Πληθ. οἱ	πήχεις(χε+εἰς)
γεν.	τοῦ πῆχε-ως	τῶν	πήχε-ων
δοτ.	τῷ πῆχει(χε+ι)	τοῖς	πήχε-σι
αἰτ.	τὸν πῆχυ-ν	τοὺς	πήχεις
κλητ.	ὦ πῆχυ	ὦ	πήχεις

§ 33. Παρατηρήσεις περὶ τῶν εἰς -υς, γεν. -εως οὐσιαστικῶν τῆς γ' κλίσεως.

α') Καὶ τὰ εἰς -υς, γεν. -εως ἔχουν διπλοῦν θέμα, ἦται θέμα εἰς -υ καὶ θέμα εἰς -ε.

β') Κλίνονται, ὅπως καὶ τὰ εἰς -ις, γεν. -εως (§ 31 α'—ε').

γ') Κατὰ τὸ πῆχυς κλίνεται: καὶ τὸ ὄνομα ὁ πέλεκυς.

§ 34. Διπλοῦν θέμα, ἦτοι θέμα εἰς -υ καὶ θέμα εἰς -ε, ἔχει καὶ τὸ ὄνομα ἄστυ, τὸ ὁποῖον κλίνεται ὡς ἐξῆς· τὸ ἄστυ, τοῦ ἄστεως, τῷ ἄστει, τὸ ἄστυ, ὦ ἄστυ—τὰ ἄστη, τῶν ἄστεων, τοῖς ἄστεσι, τὰ ἄστη, ὦ ἄστη.

γ') Τὰ -υς, γεν. -υος

§ 35. Παραδείγματα.

Ἑνικ. ὄνομ. ὁ	ἰχθύ-ς	ὁ	βότρυ-ς(=σταφυλή)
γεν.	τοῦ ἰχθύ-ος	τοῦ	βότρυ-ος
δοτ.	τῷ ἰχθύ-ϊ	τῷ	βότρυ-ϊ
αἰτ.	τὸν ἰχθύ-ν	τὸν	βύτρυ-ν
κλητ.	ὦ ἰχθύ	ὦ	βότρυ
Πληθ. ὄνομ. οἱ	ἰχθύ-ες	οἱ	βότρυ-ες
γεν.	τῶν ἰχθύ-ων	τῶν	βοτρυ-ων
δοτ.	τοῖς ἰχθύ-σι	τοῖς	βότρυ-σι
αἰτ.	τοὺς ἰχθύ-ς	τοὺς	βότρυ ς
κλητ.	ὦ ἰχθύ-ες	ὦ	βότρυ-ες

§ 36. Παρατηρήσεις περὶ τῶν εἰς -υς, γεν. -υος οὐσιαστικῶν τῆς γ' κλίσεως.

α') Τὰ εἰς -υς, γεν. -υος ἔχουν θέμα λήγον εἰς -υ.

β') Ἐν τῇ αἰτιατικῇ πληθυντικῇ ἔχουν κατάληξιν -υς. Τὸ ν ταύτης ἀποβάλλεται καὶ τὸ υ ἐκτείνεται ἀναπληρωτικῶς· ὅταν δὲ τὸ νίξεται, περισπᾶται· ἰχθύς (ἰχθύ-υς).

γ') Τὸ ὄνομα ἡ ἔγγελος κλίνεται ὡς ἐξῆς· ἔγγελος, ἐγγέλους,

ἔγγελλυῖ, ἔγγελυν, ἔγγελυ—ἔγγέλεις, ἔγγέλεων, ἔγγέλεσι, ἔγγέλεις, ἔγγέλεις.

δ') Τὰ εἰς -εύς, γεν. -έως.

§ 37. Παραδείγματα.

Ἐνικ.	ὄνομ.	ὁ βασιλεύς	Πληθ.	οἱ βασιλεῖς(λέ + -ες)
	γεν.	τοῦ βασιλέ-ως		τῶν βασιλέ-ων
	δοτ.	τῷ βασιλεῖ(λέ + ι)		τοῖς βασιλεῦ-σι
	αἰτ.	τὸν βασιλέ-α		τούς βασιλέ-ας
	κλητ.	ὦ βασιλεῦ		ὦ βασιλεῖς

§ 38. Παρατηρήσεις περὶ τῶν εἰς -εύς, γεν. -έως.

α') Ταῦτα ἔχουν θέμα λήγον εἰς ευ. Ἀποβάλλουν δὲ κατὰ τὴν κλίσιν τὸ υ, ὅταν τοῦτο εὑρίσκεται μεταξὺ δύο φωνηέντων.

β') Ἡ ἐνικὴ ὀνομαστικὴ αὐτῶν σχηματίζεται διὰ προσθήκης τοῦ ς, ἡ ἐνικὴ γενικὴ ἔχει κατάληξιν -ως, ἡ ἐνικὴ αἰτιατικὴ ἔχει κατάληξιν ᾱ, ἡ δὲ ἐνικὴ κλητικὴ ἔχει τὸν τύπον τοῦ θέματος κατὰ περισπᾶται.

γ') Συναιροῦν μόνον τὸ ε + ι καὶ ε + ε εἰς ει.

δ') Τὰ ἔχοντα πρὸ τοῦ -εως φωνῆεν συναιροῦν συνήθως καὶ τὴν γενικὴν καὶ αἰτιατικὴν καὶ τῶν δύο ἀριθμῶν καὶ δὴ τὸ ε + ω εἰς ῶ, τὸ ε + α εἰς ᾱ ἄλιεύς, γεν. ἄλιῶς (ἄλιέως), αἰτ. ἄλιᾶ (ἄλιέα)—γεν. ἄλιῶν (ἄλιέων), αἰτ. ἄλιᾶς (ἄλιέας). Εὐβοεύς, Εὐβοῶς, Εὐβοῖα—Εὐβοῶν, Εὐβοᾶς.

ε') Τὰ εἰς -αυς καὶ -ους.

§ 39. Παραδείγματα.

		Ἐνικός			Πληθυντικός		
ὄνομ.	ἡ γραῦς	ὁ βοῦς	αἱ γραῖ-ες	οἱ βό-ες			
γεν.	τῆς γρα-ός	τοῦ βο-ός	τῶν γρα-ων	τῶν βο-ῶν			
δοτ.	τῇ γρα-ῖ	τῷ βο-ῖ	ταῖς γραυ-σί	τοῖς βου-σί			
αἰτ.	τὴν γραῦ-ν	τὸν βοῦ-ν	τάς γραῦ-ς	τούς βοῦ-ς			
κλητ.	ὦ γραῦ	ὦ βοῦ	ὦ γραῖ-ες	ὦ βό-ες			

§ 40. Παρατηρήσεις περὶ τῶν εἰς -αυς καὶ -ους.

α') Καὶ τὰ εἰς -αυς καὶ -ους ἀποβάλλουν, ὅπως καὶ τὰ εἰς -ευ τὸ υ, ὅταν τοῦτο εὑρίσκεται μεταξὺ δύο φωνηέντων.

β') Ἡ ἐνικὴ ὀνομαστικὴ σχηματίζεται διὰ τῆς προσλήψεως τοῦ ς, ἡ ἐνικὴ αἰτιατικὴ ἔχει κατάληξιν -ν, ἡ ἐνικὴ κλητικὴ ἔχει τὸν

τύπον τοῦ θέματος καὶ περισπᾶται, ἢ δὲ πληθυντικὴ αἰτιατικὴ ἔχει τὴν κατάληξιν -νς, τῆς ὁποίας τὸ ν ἀπεβάλλεται.

ς') Τὰ -ως, γεν. -ωος καὶ τὰ εἰς ὦ, γεν. -οῦς.

§ 41. Παραδείγματα.

	Ἐνικ.				Πληθ.	
ὄνομ.	ὁ	ἦρω-ς	ἡ	ἦχώ	οἱ	ἦρω-ες
γεν.	τοῦ	ἦρω-ος	τῆς	ἦχοῦς (χό+ος)	τῶν	ἦρώ-ων
δοτ.	τῷ	ἦρω-ϊ	τῇ	ἦχοϊ (χό+ι)	τοῖς	ἦρω-σι
αἰτ.	τὸν	ἦρω-α	τὴν	ἦχώ (χό+α)	τούς	ἦρω-ας
κλητ.	ὦ	ἦρω-ς	ὦ	ἦχοϊ	ὦ	ἦρω-ες

ΣΗΜ. Τὸ ἦρω-ς ἔχει καὶ συνηρημένην ἐνικὴν αἰτιατικὴν ἦρω καὶ πληθυντικὴν αἰτιατικὴν καὶ τὴν ἀτικὴν ὅ' κλίσιν ἦρω-ς.

§ 42. Παρατηρήσεις περὶ τῶν εἰς -ως, γεν. -ωος καὶ -ὦ, γεν. -οῦς.

α') Τὰ εἰς -ως, γεν. -ωος ἔχουν θέμα εἰς -ω, τὰ δὲ εἰς -ὦ, γεν. -οῦς ἔχουν θέμα εἰς -ο.

β') Τὰ εἰς -ὦ, γεν. -οῦς δὲν ἔχουν πληθυντικόν.

γ') Ἡ ἐνικὴ αἰτιατικὴ τῶν εἰς -ὦ, γεν. -οῦς δξύνεται παρὰ τὸν κανόνα (κεφ. Δ', § 8, β'), ἢ δὲ ἐνικὴ κλητικὴ λήγει εἰς -οῖ.

6. Δυϊκὸς ἀριθμ. τῶν οὐσιαστ. τῆς γ' κλίσεως.

§ 43. Αἱ κατάληξεις τοῦ δυϊκοῦ ἀριθμοῦ τῶν οὐσιαστικῶν τῆς γ' κλίσεως διὰ πάντα τὰ γένη εἶναι· ὄνομ., αἰτ. καὶ κλητ. -ε, γεν. καὶ δοτ. -οιν· κόρακ-ε, κοράκ-οιν—ἐσθῆτ-ε, ἐσθῆτ-οιν,—σώματ-ε, σωμάτ-οιν—ῥήτορ-ε, ῥητόρ-οιν—λιμέν-ε, λιμέν-οιν—ἰχθύ-ε, ἰχθύ-οιν—βό-ε, βο-οῖν—γρα-ε, γρα-οῖν—ἦρω-ε, ἦρώ-οιν.

§ 44. Αἱ κατάληξεις τοῦ δυϊκοῦ ἀριθμοῦ κανονικῶς δὲν συναίρουσιν μετὰ τοῦ προηγούμενου φωνήεντος, καὶ ὅταν συναντῶνται συναίρετὰ φωνήεντα· τῷ βό-ε, τοῖν βο-οῖν.

Ἐξαιροῦνται 1) Ὁλος ὁ δυϊκὸς τῶν εἰς -ος οὐδετέρων· τῷ γένει (γένε-ε), τοῖν γενοῖν (γενέ-οιν)—2) Ἡ ὄνομ., αἰτ. καὶ κλητ. τῶν εἰς -ις καὶ -υς (γεν. -εως)· τῷ πόλει (πόλε-ε)· ἀλλὰ τοῖν πολέ-οιν.

§ 45. Ἡ κατάληξις -οιν, ὅταν τονίζεται, περισπᾶται· αἰγοῖν.

7. Τονισμὸς τῶν μονοσυλλάβων τῆς γ' κλίσεως.

§ 46. Τὰ μονοσύλλαβα τῆς τρίτης κλίσεως ἐν τῇ γενικῇ καὶ

δοτικῇ καὶ τοῦ ἐνικοῦ καὶ τοῦ πληθυντικοῦ τονίζονται ἐπὶ τῆς λη-
γούσης, εἰς δὲ τὰς ἄλλας πτώσεις ἐπὶ τῆς πρὸκληγούσης· μὴν, μη-
νός, μηνί—μηνῶν, μηνί· ἀλλὰ μῆνα, μῆνες, μῆνα.

§ 47. Παρὰ τὸν κανόνα τοῦτον τονίζονται: ἐπὶ τῆς παραληγού-
σης αἱ ἐξῆς γενικαὶ πληθυντικαὶ μονοσύλλαβωι οὐσιαστικῶν δάδων
(δάς), παίδων (παῖς), Τρώων (Τρώς), ὄτων (οὔς).

§ 48. α') Τὰ μονοσύλλαβα ἄσυναίρετα οὐσιαστικά τῆς τρίτης
κλίσεως ὀξύνονται μὲν ἐν τῇ ἐνικῇ ὀνομαστικῇ, ἂν ἔχουν τὴν ἐνικὴν
αἰτιατικὴν εἰς -α, περισπῶνται δέ, ἂν ἔχουν αὐτὴν εἰς -ν ἢ εἶναι
γένους οὐδέτερου·

μῆν	θήρ	πούς	(αἰτ. εἰς -α)
μῦς	γραῦς	βοῦς	(αἰτ. εἰς -ν)
πῦρ	οὔς		(οὐδέτ.)

β') Περισπῶνται, ἂν καὶ ἔχουν τὴν ἐνικὴν αἰτιατικὴν εἰς -α, τὰ
ὀνόματα αἰξ καὶ γλαῦξ· ὀξύνεται δέ, καίτοι ἔχει τὴν ἐνικὴν αἰτια-
τικὴν εἰς -ν, τὸ ὄνομα κλείς.

γ') Πᾶσα μονοσύλλαβος ἐνικὴ αἰτιατικὴ οὐσιαστικοῦ, ἣτις λήγει
εἰς -ν, περισπᾶται· βοῦν, γραῦν, δροῦν· ἐπίσης δὲ πᾶσα μονοσύλλαβος
αἰτιατικὴ πληθυντικὴ οὐσιαστικοῦ· βοῦς, γραῦς, μῦς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'

ΚΛΙΣΙΣ ΑΝΩΜΑΛΩΝ ΤΙΝΩΝ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΩΝ

Ἄμνός (ὁ) καὶ ἄρην, ἄρνός, ἄρνί, ἄρνα, ἄρνέ—ἄρνες, ἄρνῶν
ἄρνάσι, ἄρνας, ἄρνες.

Ἀπόλλων, Ἀπόλλωνος, Ἀπόλλωνι, Ἀπόλλωνα καὶ Ἀπόλλω
Ἀπολλον.

Ἄρης, Ἄρεως, Ἄρει, Ἄρη καὶ Ἄρην, Ἄρες.

Γόνυ (τό), γόνατος, γόνατι, γόνυ—γόνατα, γονάτων, γόνασι
γόνατα.

Γυνή (ἡ), γυναικός, γυναικί, γυναικα, γύναι—γυναῖκες, γυνα-
κῶν, γυναιξί, γυναικας, γυναικες.

Δόρυ (τέ), δόρατος, δόρατι, δόρυ—δόρατα, δοράτων, δόρασι
δόρατα.

Ἔαρ (τό), ἔαρος και (συνηρημένως) ἦρος, ἔαρι και ἦρι, ἔαρ, Ζεύς, Δίος, Δί, Δία, Ζεῦ.

ἦπαρ (τό), ἦπατος, ἦπατι, ἦπαρ — ἦπατα, ἦπάτων, ἦπασι, ἦπατα.

Κλείς (ἦ), κλειδός, κλειδί, κλειῖν, κλείς — κλειδες, κλειδῶν, κλεισί, κλειῖς, κλειδες.

Κύων (ὁ, ἦ), κυνός, κυνί, κύνα, κύων — κύνες, κυνῶν, κυσί, κύνας, κύνες.

Μάρτυς, μάρτυρος, μάρτυρι, μάρτυρα, μάρτυς — μάρτυρες, μαρτύρων, μάρτυσι, μάρτυρας, μάρτυρες.

Ναῦς (ἦ), νεώς, νηί, ναῦν, ναῦ — νῆες, νεῶν, ναυσί, ναῦς, νῆες.

Οἰδίπους (ὁ), Οἰδίποδος και (κατὰ τὰ συνηρημένα τῆς δ') Οἰδίπου, Οἰδίποδι, Οἰδίπου, Οἰδίπους και Οἰδίπου.

ὄνειρος (ὁ), τοῦ ὄνειρου κλπ. ὁμαλῶς κατὰ τὴν δ' κλίσιν, ἀλλ' ἔχει και ἐκ θέμ. ὄνειρατ- κατὰ τὴν γ' κλίσιν τὰς ἐξῆς πτώσεις· τοῦ ὄνειρατος, τῶ ὄνειρατι — τὰ ὄνειρατα, τῶν ὄνειράτων, τοῖς ὄνειρασι.

ὄς (τό), ὄτός, ὄτί, οὔς — ὄτα, ὄτων, ὄσί, ὄτα.

Ποσειδῶν, Ποσειδῶνος, Ποσειδῶνι, Ποσειδῶνα και Ποσειδῶ, Πόσειδον.

Πρεσβευτής (ὁ), πρεσβευτοῦ, πρεσβευτῆ, πρεσβευτήν, πρεσβευτά (κατὰ τὴν α' κλίσιν) — πρέσβεις, πρέσβειων, πρέσβεισι, πρέσβεις (κατὰ τὴν γ' κλίσιν).

Πῦρ (τό), πυρός, πυρί, πῦρ (κατὰ τὴν γ' κλίσιν) — πυρά, πυρῶν, πυροῖς, πυρά (κατὰ τὴν δ' κλίσιν).

ὔδωρ (τό), ὕδατος, ὕδατι, ὕδωρ — ὕδατα, ὕδάτων, ὕδασι, ὕδατα.

Υἱός (ὁ), τοῦ υἱοῦ, τῶ υἱῷ κλπ. κανονικῶς κατὰ τὴν δ' κλίσιν, ἀλλ' ἔχει και κατὰ τὴν γ' κλίσιν τὰς ἐξῆς πτώσεις· τοῦ υἱέος, τῶ υἱεῖ — οἱ υἱεῖς, τῶν υἱέων, τοῖς υἱεῖσι, τοὺς υἱεῖς.

Φρέαρ (τό), φρέατος, φρέατι, φρέαρ — φρέατα, φρεάτων, φρέασι, φρέατα.

Φῶς (τό), φωτός, φωτί, φῶς — φῶτα, φώτων, φωσί, φῶτα.

Χεῖρ (ἦ), χειρός, χειρί, χειρα, χεῖρ — χεῖρες, χειρῶν, χειροῖ, χεῖρας, χεῖρες.

ΚΛΙΣΙΣ ΕΠΙΘΕΤΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'

ΕΠΙΘΕΤΑ Β' ΚΛΙΣΕΩΣ

✱ Γενικαὶ παρατηρήσεις.

§ 1. Ἐπίθετα λέγονται αἱ λέξεις, αἵτινες φανερῶνουν τὴν ποιότητα ἢ τὴν ιδιότητα τῶν οὐσιαστικῶν· ὁ λευκὸς χάρτης, ἡ πονηρὰ ἀλώπηξ, τὸ ψυχρὸν ὕδωρ.

§ 2. Ἐκ τῶν ἐπιθέτων

α') Ἄλλα μὲν ἔχουν ἰδιαίτερον τύπον δι' ἕκαστον γένος καὶ λέγονται τρικατάληκτα· ὁ πιστός, ἡ πιστή, τὸ πιστόν — ὁ πᾶς, ἡ πᾶσα, τὸ πᾶν.

β') Ἄλλα δὲ ἔχουν τὸν αὐτὸν τύπον διὰ τὰ ἀρσενικὸν καὶ θηλυκὸν γένος, ἰδιαίτερον δὲ διὰ τὸ οὐδέτερον καὶ λέγονται δικατάληκτα· ὁ ἔνδοξος, ἡ ἔνδοξος, τὸ ἔνδοξον — ὁ ἀληθής, ἡ ἀληθής, τὸ ἀληθές.

γ') Ἄλλα δὲ ἔχουν ἓνα μόνον τύπον καὶ διὰ τὰ τρία γένη καὶ λέγονται μονοκατάληκτα. Ἄλλα τὸ οὐδέτερον τῶν ἐπιθέτων τούτων εἶναι σπάνιον· ὁ ἄρπαξ, ἡ ἄρπαξ.

2. Ἄσυναίρετα ἐπίθετα τῆς β' κλίσεως.

α') Τρικατάληκτα.

§ 3. Ἐπίθετα τῆς β' κλίσεως λέγονται ἐκεῖνα, τῶν ὁποίων τὸ ἀρσενικὸν καὶ οὐδέτερον κλίνονται κατὰ τὴν β' κλίσιν.

ΣΗΜ. Τὸ θηλυκὸν παντὸς τρικατάληκτου ἐπιθέτου κλίνεται κατὰ τὴν πρώτην κλίσιν.

§ 4. Παραδείγματα.

	Ἐνικός.					
ὄνομ.	ὁ	δίκαι-ος	ἡ	δικαί-α	τὸ	δίκαι-ον.
γεν.	τοῦ	δικαί-ου	τῆς	δικαί-ας	τοῦ	δικαί-ου.
δοτ.	τῷ	δικαί-φ	τῇ	δικαί-α	τῷ	δικαί-φ
αἰτ.	τὸν	δίκαι-ον	τὴν	δικαί-αν	τὸ	δίκαι-ον
κλητ.	ὦ	δίκαι-ε	ὦ	δικαί-α	ὦ	δίκαι-ον.

Πληθυντικός.

ὄνομ.	οἱ	δίκαι-οι	αἱ	δίκαι-αι	τὰ	δίκαι α
γεν.	τῶν	δικαί-ων	τῶν	δικαί-ων	τῶν	δικαί-ων
δοτ.	τοῖς	δικαί-οις	ταῖς	δικαί-αις	τοῖς	δικαί-οις
αἰτ.	τοὺς	δικαί-ους	τάς	δικαί-ας	τὰ	δίκαι-α
κλητ.	ὦ	δίκαι-οι	ὦ	δίκαι-αι	ὦ	δίκαι-α

Ἐνικός.

ὄνομ.	ὁ	πιστ-ός	ἡ	πιστ-ή	τὸ	πιστ-όν
γεν.	τοῦ	πιστ-οῦ	τῆς	πιστ-ῆς	τοῦ	πιστ-οῦ
δοτ.	τῷ	πιστ-ῶ	τῇ	πιστ-ῇ	τῷ	πιστ-ῶ
αἰτ.	τὸν	πιστ-όν	τὴν	πιστ-ήν	τὸ	πιστ-όν
κλητ.	ὦ	πιστ-έ	ὦ	πιστ-ή	ὦ	πιστ-όν

Πληθυντικός.

ὄνομ.	οἱ	πιστ-οί	αἱ	πιστ-αί	τὰ	πιστ-ά
γεν.	τῶν	πιστ-ῶν	τῶν	πιστ-ῶν	τῶν	πιστ-ῶν
δοτ.	τοῖς	πιστ-οῖς	ταῖς	πιστ-αῖς	τοῖς	πιστ-οῖς
αἰτ.	τοὺς	πιστ-οὺς	τάς	πιστ-άς	τὰ	πιστ-ά
κλητ.	ὦ	πιστ-οί	ὦ	πιστ-αί	ὦ	πιστ-ά

§ 5. Παρατηρήσεις.

α') Ἡ ἐνικὴ ὀνομαστικὴ τοῦ θηλυκοῦ τῶν ἐπιθέτων τούτων λήγει εἰς ᾱ, ἂν πρὸ τοῦ -ος τοῦ ἄρσενικοῦ ὑπάρχῃ ε ἢ ι ἢ ρ· νέος, νέᾱ, νέον—ἅγιος, ἀγία, ἅγιον—καθαρός, καθαρά, καθαρὸν· εἰ δὲ μὴ λήγει εἰς -η· πιστός, πιστή, πιστόν—ὄγδοος, ὄγδότη, ὄγδοον.

β') Ἡ πληθ. ὄνομ. καὶ γεν. τοῦ θηλυκοῦ τονίζεται ἐπὶ τῆς συλλαβῆς, ἐπὶ τῆς ὀπίστας καὶ ἢ πληθ. ὄνομ. καὶ γεν. τοῦ ἄρσενικοῦ.

β') Δικατάληκτα.

§ 6. Ἐκ τῶν ἐπιθέτων τῆς β' κλίσεως δικατάληκτον εἶναι

α') Τὰ πλεῖστα ἐκ τῶν συνθέτων· ὁ ἄγονος, ἡ ἄγονος, τὸ ἄγονον.

β') Τὰ ἐπίθετα βάρβαρος, κίβδηλος, ἡμερος, ἥρεμος, ἥσυχος, χέρσος.

γ') Πάντα σχεδὸν τὰ λήγοντα εἰς -ιμος· ὁ φρόνιμος, ἡ φρόνιμος.

δ') Τινὰ ἐκ τῶν ληγόντων εἰς -ιος καὶ -ειος· αἰδῖος, αἰφνίδιος, ἀκούσιος, γενέθλιος, βόρειος, βασιλείος.

§ 7. Τινὰ εὐρίσκονται καὶ ὡς τρικατάληκτα καὶ ὡς δικατά-

ἀγκτα· ὁ βέβαιος, ἡ βεβαία καὶ ἡ βέβαιος—ὁ ἔρημος, ἡ ἔρημη
καὶ ἡ ἔρημος

3. Συνηρημένα ἐπίθετα τῆς 6' κλίσεως.

§ 8. Συνηρημένα ἐπίθετα τῆς 6' κλίσεως εἶναι 1) Τὰ εἰς -οῦς (-εος) τὰ δηλοῦντα ὕλην ἢ χρωμα· χρυσοῦς (χρύσεος), χρυσῆ (χρυσέα), χρυσοῦν (χρύσειον) - πορφυροῦς (πορφύρεος), πορφυρᾶ (πορφυρέα), πορφυροῦν (πορφύρειον)—2) Τὰ εἰς -πλοῦς (-πλόος) ἀριθμητικὰ· ἀπλοῦς (ἀπλόος), ἀπλῆ (ἀπλόη), ἀπλοῦν (ἀπλόον)—3) Τὰ σύνθετα ἐκ τοῦ πλοῦς καὶ νοῦς, ἄτινα, ὡς σύνθετα, εἶναι δικατάληκτα· ὁ, ἡ εὔπλοος (εὔπλοος), τὸ εὔπλοον (εὔπλοον)—ὁ, ἡ εὔνοος (εὔνοος), τὸ εὔνοον (εὔνοον).

§ 9. Παραδείγματα.

*Ενικ. ὁ χρυσοῦς (χρύσε-ος)	Πληθ. οἱ χρυσοῖ (χρύσε-οι)
τοῦ χρυσοῦ (χρυσέ-ου)	τῶν χρυσῶν (χρυσέ-ων)
τῷ χρυσῷ (χρυσέ-φ)	τοῖς χρυσοῖς (χρυσέ-οις)
τὸν χρυσοῦν (χρύσε-ον)	τοὺς χρυσοῦς (χρυσέ-ους)
*Ενικ. ἡ χρυσῆ (χρυσέ-α)	Πληθ. αἱ χρυσαῖ (χρύσε-αι)
τῆς χρυσῆς (χρυσέ-ας)	τῶν χρυσῶν (χρυσέ-ων)
τῇ χρυσῇ (χρυσέ-α)	ταῖς χρυσαῖς (χρυσέ-αις)
τὴν χρυσὴν (χρυσέ-αν)	τὰς χρυσᾶς (χρυσέ-ας)
ᾧ χρυσῇ (χρυσέ-α)	ᾧ χρυσαῖ (χρύσε-αι)
*Ενικ. τὸ χρυσοῦν (χρύσε-ον)	Πληθ. τὰ χρυσᾶ (χρύσε-ᾶ)
τοῦ χρυσοῦ (χρυσέ-ου)	τῶν χρυσῶν (χρυσέ-ων)
τῷ χρυσῷ (χρυσέ-φ)	τοῖς χρυσοῖς (χρυσέ-οις)
τὸ χρυσοῦν (χρύσε-ον)	τὰ χρυσᾶ (χρύσε-ᾶ)
Ενικ. ἡ ἀργυρᾶ (ἀργυρέ-α)	Πληθ. αἱ ἀργυραῖ (ἀργύρε-αι)
τῆς ἀργυρᾶς (ἀργυρέ-ας)	τῶν ἀργυρῶν (ἀργυρέ-ων)
τῇ ἀργυρᾷ (ἀργυρέ-α)	ταῖς ἀργυραῖς (ἀργυρέ-αις)
τὴν ἀργυρᾶν (ἀργυρέ-αν)	τὰς ἀργυρᾶς (ἀργυρέ-ας)
ᾧ ἀργυρᾷ (ἀργυρέ-α)	ᾧ ἀργυραῖ (ἀργύρε-αι)
Ἄρσ. καὶ θηλ.	Οὐδ.
*Ενικ. εὔνοος (εὔνο-ος)	εὔνοον (εὔνο-ον)
εὔνου (εὔνό-ου)	εὔνου (εὔνό-ου)

	εὔνω	(εὐνό-φ)	εὔνω	(εὐνό-φ)
	εὔνου	(εὔνο-ον)	εὔνου	(εὔνο-ον)
Πληθ.	εὔνοι	(εὔνο-οι)	εὔνοα	
	εὔνων	(εὐνό-ων)	εὔνων	(εὐνό-ων)
	εὔνοις	(εὐνό-οις)	εὔνοις	(εὐνό-οις)
	εὔνους	(εὐνό-ους)	εὔνοα	

§ 10. Παρατηρήσεις.

α') Περὶ τῆς συναίρεσεως τούτων ἰδὲ κεφ. Θ', § 5.

β') Τὸ εα τοῦ θηλυκοῦ τῶν εἰς -ους (-εος) ἐπιθέτων συναίρεται εἰς η, ἂν δὲν προηγῆται ρ' χροσῆ (χρυσέα)· ἀλλὰ ἀργυρᾶ (ἀργυρέα).

γ') Τὰ σύνθετα εἰς -ους (-οος) ἐπίθετα δὲν συναίρουνται ἐν τῇ πληθυντικῇ ὀνομαστικῇ καὶ αἰτιατικῇ τοῦ οὐδετέρου· εὔνοα.

δ') Τῶν εἰς -ους (-εος) οἱ συνηρημένοι τύποι τῆς ὀνομαστικῆς καὶ αἰτιατικῆς τοῦ ἐνικοῦ τῶν ἀρσενικῶν, τῆς ὀνομαστικῆς τοῦ πληθυντικοῦ τῶν ἀρσενικῶν καὶ θηλυκῶν καὶ τῆς ὀνομ. καὶ αἰτ. τοῦ ἐνικ. καὶ πληθ. τῶν οὐδετέρων τονίζονται ἐπὶ τῆς ληγουσῆς παρὰ τὸν κανόνα (κεφ. Δ', § 8, α') κατ' ἀναλογίαν τῶν ἄλλων πτώσεων.

ε') Τῶν εἰς -ους (-οος) συνθέτων ἐπιθέτων οἱ συνηρημένοι τύποι τῆς γεν. καὶ δοτ. τοῦ ἐνικοῦ καὶ τῆς γενικῆς, δοτ. καὶ αἰτ. τοῦ πληθυντικοῦ τονίζονται ἐπὶ τῆς παραληγουσῆς παρὰ τὸν κανόνα (κεφ. Δ', § 8, α') κατ' ἀναλογίαν τῶν ἄλλων πτώσεων.

ς') Ἡ τελικὴ δίφθογγος οἱ τῆς πληθυντικῆς ὀνομαστικῆς τῶν εἰς -ους (-οος) συνθέτων ἐπιθέτων, ἂν καὶ προέρχεται ἐκ συναίρεσεως, θεωρεῖται βραχεῖα ὡς πρὸς τὸν τονισμόν κατ' ἀναλογίαν τῶν ἀσυναίρέτων· εὔνοι.

§ 11. Δυϊκὸς τῶν ἐπιθέτων τῆς β' κλίσεως.

α') Τῶν τρικαταλήκτων· 1) Ἄρσ. καὶ οὐδ. — ὀνομ., αἰτ. καὶ κλητ. -ω—γεν. καὶ δοτ. -οιν—2) Θηλ. - ὀνομ., αἰτ. καὶ κλητ. -α—γεν. καὶ δοτ. -αιν.

β') Τῶν δικαταλήκτων καὶ διὰ τὰ τρία γένη· ὀνομ., αἰτ. καὶ κλητ. -ω—γεν. καὶ δοτ. -οιν.

4. Ἐπίθετα τῆς ἀττικῆς β' κλίσεως.

§ 12. Τὰ ἐπίθετα τῆς ἀττικῆς β' κλίσεως εἶναι δικατάληκτα λήγοντα εἰς -ως, -ων· ὁ, ἡ ἕλεως, τὸ ἕλεων (=εὐμένης). Ἐξαιρεί-

ται τὸ ἀπλοῦν πλέως, πλέα, πλέων (= πλήρης): ἀλλὰ ὁ, ἡ ἔμπλεως, τὸ ἔμπλεων.

§ 13. Τὰ ἐπίθετα ταῦτα κλίνονται, ὅπως καὶ τὰ οὐσιαστικά τῆς ἀττικῆς δ' κλίσεως ἀλλ' ἢ πληθυντικῆ ὀνομαστικῆ, αἰτιατικῆ καὶ κλητικῆ τοῦ οὐδέτερου λήγουν εἰς -ᾶ.

§ 14. Παράδειγμα.

		Ἄρσ. καὶ θηλ.	Οὐδ.
Ἐνικ.	ὀνομ.	Ἰλε ως	Ἰλε-ων
	γεν.	Ἰλε ω	Ἰλε-ω
	δοτ.	Ἰλε-φ	Ἰλε-φ
	αἰτ.	Ἰλε-ων	Ἰλε-ων
	κλητ.	Ἰλε-ως	Ἰλε-ων
Πληθ.	ὀνομ.	Ἰλε-φ	Ἰλε-α
	γεν.	Ἰλε-ων	Ἰλε-ων
	δοτ.	Ἰλε-φς	Ἰλε φς
	αἰτ.	Ἰλε ως	Ἰλε-α
	κλητ.	Ἰλε φ	Ἰλε-α

§ 15. Δυϊκός. Ὀνομ., αἰτ. καὶ κλητ. -ω — γεν. καὶ δοτ. -ων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'

ΕΠΙΘΕΤΑ Γ' ΚΛΙΣΕΩΣ

§ 1. Ἐπίθετα τῆς γ' κλίσεως λέγονται ἐκεῖνα, τῶν ὁποίων τὸ ἄρσενικὸν καὶ οὐδέτερον κλίνονται κατὰ τὴν γ' κλίσειν.

1. Τρικατάληκτα ἐπίθετα τῆς γ' κλίσεως.

α') Τὰ ἔχοντα θέμα εἰς -ντ.

§ 2. Τὰ ἐπίθετα ταῦτα λήγουν ἐν τῇ ἐνικῇ ὀνομαστικῇ 1) Εἰς -ας, -ασα, αν' πᾶς, πᾶσα, πᾶν — 2) Εἰς -εις, -εσσα, -εν' χαρίεις, χαρίεσσα, χαρίεν — 3) Εἰς -ων, -ουσα, ον' ἐκόν, ἐκοῦσα, ἐκόν.

§ 3. Παραδείγματα.

Ἐνικ.	ὀνομ.	ὁ	πᾶς	ἡ	πᾶσ-α	τὸ	πᾶν
	γεν.	τοῦ	παντ-ός	τῆς	πᾶσ-ης	τοῦ	παντ-ός
	δοτ.	τῷ	παντ-ί	τῇ	πᾶσ-ῃ	τῷ	παντ-ί

	αἰτ.	τὸν	πάντ-α	τὴν	πᾶσ-αν	τὸ	πᾶν
	κλητ.	ὦ	πᾶς	ὦ	πᾶσ-α	ὦ	πᾶν
Πληθ.	ὄνομ.	οἱ	πάντ-ες	αἱ	πᾶσ-αι	τὰ	πάντ-α
	γεν.	τῶν	πάντ-ων	τῶν	πασ-ῶν	τῶν	πάντ-ων
	δοτ.	τοῖς	πᾶσι	ταῖς	πάσ-αις	τοῖς	πᾶσι
	αἰτ.	τοὺς	πάντ-ας	τὰς	πάσ-ας	τὰ	πάντ-α
	κλητ.	ὦ	πάντ-ες	ὦ	πᾶσ-αι	ὦ	πάντ-α

Ἐνικός

ὄνομ.	ὁ	χαρίεις	ἡ	χαρίεσσ-α	τὸ	χαρίεν
γεν.	τοῦ	χαρίεντ-ος	τῆς	χαριέσσ-ης	τοῦ	χαρίεντ-ος
δοτ.	τῷ	χαρίεντ-ι	τῇ	χαριέσσ-ῃ	τῷ	χαρίεντ-ι
αἰτ.	τὸν	χαρίεντ-α	τὴν	χαρίεσσ-αν	τὸ	χαρίεν
κλητ.	ὦ	χαρίεν	ὦ	χαρίεσσ-α	ὦ	χαρίεν

Πληθυντικός

ὄνομ.	οἱ	χαρίεντ-ες	αἱ	χαρίεσσ-αι	τὰ	χαρίεντ-α
γεν.	τῶν	χαριέντ-ων	τῶν	χαριεσσ-ῶν	τῶν	χαριέντ-ων
δοτ.	τοῖς	χαρίε-σι	ταῖς	χαριέσσ-αις	τοῖς	χαρίε-σι
αἰτ.	τοὺς	χαρίεντ-ας	τὰς	χαριέσσ-ας	τὰ	χαρίεντ-α
κλητ.	ὦ	χαρίεντ-ες	ὦ	χαρίεσσ-αι	ὦ	χαρίεντ-α

§ 4. Παρατηρήσεις.

α') Τῶν ἐπιθέτων τούτων ἡ μὲν ἐνική ὀνομαστική τοῦ ἀρσενικοῦ σχηματίζεται διὰ τῆς προσθήκης τοῦ ς, ἡ δὲ ὀνομαστική τοῦ οὔδε-τέρου ἔχει τὸν τύπον τοῦ θέματος.

ΣΗΜ. Περὶ τῶν μεταβολῶν ἐν τῇ ἐνικῇ ὀνομ. καὶ πληθ. δοτικῇ τοῦ ἀρσενικοῦ καὶ οὔδετέρου ἰδὲ κεφ. Γ', § 8, α', 3.

β') Περὶ τοῦ σχηματισμοῦ τῆς ἐνικῆς ὀνομ. τοῦ ἀρσενικοῦ τῶν ἐπιθέτων ἐκόν, ἐκοῦσα, ἐκόν καὶ ἄκων, ἄκουσα, ἄκων ἰδὲ κεφ. Γ', § 8, β'.

γ') Ἡ γενική καὶ δοτικὴ πληθυντικὴ τοῦ ἀρσενικοῦ καὶ οὔδε-τέρου τοῦ ἐπιθέτου πᾶς τόνιζεται παρὰ τὸν κανόνα ἐπὶ τῆς παρα-ληγούσης (πρβλ. κεφ. Γ', § 46 καὶ § 47).

ΣΗΜ. 1. Τὸ θηλυκὸν τῶν εἰς -ας, -ασα, -αν καὶ -ων, -ουσα, -ον ἐπιθέτων σχηματίζεται διὰ τῆς προσθήκης τοῦ ια ὡς ἐξῆς· ὁ χαρα-κτῆρ τ μετὰ τοῦ ι γίνεται σσ, ἀπλοποιούμενον εἰς σ, τὸ δὲ ν πρὸ

τοῦ σ ἀποβάλλεται καὶ τὸ ἄ καὶ ο ἐκτείνονται ἀναπληρωτικῶς, τὸ μὲν ἄ εἰς ᾠ, τὸ δὲ ο εἰς ου' πᾶσα (παντ-ια, πανσσα, πανσα) — ἐκοῦσα (ἐκοντ ισ, ἐκονσσα, ἐκονσα).

ΣΗΜ. 2. Τὰ εἰς -εις, -εσσα, -εν ἐπίθετα σχηματίζουσι τὸ θη-λυκὸν καὶ τὴν δοτικὴν πληθυντικὴν τοῦ ἀρσενικοῦ καὶ οὐδετέρου ἐκ θέματος εἰς -ετ. Ἐν τῷ θηλυκῷ τὸ τ+ι γίνεται σσ. Ἐν τῇ δοτικῇ πληθ. τὸ τσ ἔγινε σσ, ἀπλοποιήθην εἰς σ ἐν τῇ ἀττικῇ διαλέκτῳ.

β') Τὰ ἔχοντα θέμα εἰς -ν.

§ 5. Ἐπίθετα ἔχοντα θέμα εἰς -ν εἶναι τὸ μέλας, μέλαινα, μέλαν (θέμ. μελαν-) καὶ τάλας, τάλαινα, τάλας (θέμ. ταλαν-) = ταλαίπωρος, δυστυχής.

Ἐνικ.	ὄνομ.	μέλα-ς	μέλαιν-α	μέλαν
	γεν.	μέλαν ος	μελαίν-ης	μέλαν-ος
	δοτ.	μέλαν ι	μελαίν-η	μέλαν-ι
	αἰτ.	μέλαν-α	μέλαιν-αν	μέλαν
	κλητ.	μέλαν	μέλαιν α	μέλαν
Πληθ.	ὄνομ.	μέλαν-ες	μέλαιν-αι	μέλαν-α
	γεν.	μελάν-ων	μελαιν-ῶν	μελάν-ων
	δοτ.	μέλα-σι	μελαίν-αις	μέλα-σι
	αἰτ.	μέλαν ας	μελαίν-ας	μέλαν-α
	κλητ.	μέλαν-ες	μέλαιν-αι	μέλαν-α

Ὅμοίως κλίνεται καὶ τὸ ἐπίθετον τάλας, τάλαινα, τάλαν.

ΣΗΜ. Τὸ θηλυκὸν τῶν ἐπιθέτων τούτων σχηματίζεται διὰ τῆς προσθήκης τοῦ ια, τοῦ ὁποίου τὸ ι ὑπερπηδᾷ τὸ ν καὶ ἀποτελεῖ μετὰ τοῦ α τὴν δίφθογγον αι· μέλαινα (μελαν-ια).

γ') Τὰ εἰς -υς, γεν. -εως (θέμα εἰς -υ καὶ -ε).

§ 6. Παραδείγματα.

Ἐνικ.	ὄνομ.	βαθύ-ς	βαθεῖ-α	βαθύ
	γεν.	βαθέ-ος	βαθεῖ-ας	βαθέ-ος
	δοτ.	βαθεῖ(θέ+ι)	βαθεῖα	βαθεῖ
	αἰτ.	βαθύ-ν	βαθεῖ-αν	βαθύ
	κλητ.	βαθύ	βαθεῖ-α	βαθύ

Πληθ.	ὄνομ.	βαθεῖς (θέ†ες)	βαθει-αι	βαθέ-α
	γεν.	βαθέ-ων	βαθει ὦν	βαθέ-ων
	δοτ.	βαθέ-τι	βαθεί-αις	βαθέ-σι
	αἰτ.	βαθεῖς	βαθεί-ας	βαθέ-α
	κλητ.	βαθεῖς	βαθει-αι	βαθέ-α

Ἐνικός

ὄνομ.	ἡμῖου-ς	ἡμίσει-α	ἡμῖου
γεν.	ἡμίσε-ος	ἡμίσει-ας	ἡμίσε-ος
δοτ.	ἡμίσει(σε†ι)	ἡμίσει α	ἡμίσει
αἰτ.	ἡμῖου-ν	ἡμίσει-αν	ἡμῖου
κλητ.	ἡμῖου	ἡμίσει-α	ἡμῖου

Πληθυντικός

ὄνομ.	ἡμίσεις(σε†ες)	ἡμίσει-αι	ἡμίσε-α (ἢ ἡμίση)
γεν.	ἡμισέ-ων	ἡμίσει-ῶν	ἡμισέ-ων
δοτ.	ἡμίσε-σι	ἡμίσει-αις	ἡμίσε-σι
αἰτ.	ἡμίσεις	ἡμίσει-ας	ἡμίσε-α (ἢ ἡμίση)
κλητ.	ἡμίσεις	ἡμίσει-αι	ἡμίσε-α (ἢ ἡμίση)

ΣΗΜ. Οὕτω κλίνεται καὶ τὸ ἐπιθέτον θῆλυς, θήλεια, θῆλυ.

§ 7. Ἡ πληθυντικὴ ὄνομ., αἰτ. καὶ κλητ. τοῦ οὐδετέρου τῶν μὲν δισυλλάβων ἐπιθέτων μένει ἀσυναίρετος, τῶν δὲ ὑπερδισυλλάβων διαφορεῖται· βαρῦς - βαρέα, ἡμῖους - ἡμίσεια καὶ ἡμίση.

ΣΗΜ. Τὸ θηλυκὸν τῶν ἐπιθέτων τούτων σχηματίζεται ἐκ τοῦ εἰς -ε θέματος διὰ τῆς προσθήκης τοῦ ια. Τὸ ε†ι συναίρεται εἰς εἰ· ἡδεῖα (ἡδε-ια).

§ 8. Παρατηρήσεις περὶ τῶν τρικαταλήκτων ἐπιθ. τῆς γ' κλίσε.

α) Τὸ α τοῦ θηλ. τῶν ἐπιθ. τούτων εἶναι βραχύ· πᾶσᾶ, ἡδεῖᾶ.

β) Ἡ γενικὴ πληθυντικὴ τοῦ θηλυκοῦ τονίζεται ἐπὶ τῆς λη-γούσης καὶ περισπᾶται· πασῶν, χαριεσσῶν, μελαινῶν, ἡδεῖῶν.

§ 9. Δυϊκός. Ἄρσ. καὶ οὐδ.—ὄνομ., αἰτ. καὶ κλητ. -ε—γεν. καὶ δοτ. -οιν. Θηλ. ὄνομ., αἰτ. καὶ κλητ. -α—γεν. καὶ δοτ. -αιν. Ἐν τῇ ὄνομ., αἰτ. καὶ κλητ. τοῦ ἄρσ. καὶ οὐδ. τῶν εἰς -υς ἐπιθέτων τὸ ε μετὰ τοῦ θεματικοῦ φωνήεντος ε συναίρεται εἰς εἰ· ἡδεῖ (ἡδέ†ε).

2. Δικατάληκτα ἐπίθετα τῆς γ' κλίσεως.

α') Τὰ εἰς -ων, -ον, γεν. -ονος (θ. εἰς -ον)
καὶ τὰ εἰς -ην, -εν, γεν. -ενος (θ. εἰς -εν).

§ 10. Παραδείγματα.

Ἐνικός

ὄνομ.	ὁ, ἡ	σώφρων	τὸ	σῶφρον
γεν.	τοῦ, τῆς	σώφρον-ος	τοῦ	σῶφρον-ος
δοτ.	τῷ, τῇ	σώφρον-ι	τῷ	σώφρον-ι
αἰτ.	τόν, τὴν	σώφρον-α	τὸ	σῶφρον
κλητ.	ὦ	σῶφρον	ὦ	σῶφρον

Πληθυντικός

ὄνομ.	οἱ, αἱ	σώφρον-ες	τὰ	σώφρον-α
γεν.	τῶν	σωφρόν-ων	τῶν	σωφρόν-ων
δοτ.	τοῖς, ταῖς	σώφρο-σι	τοῖς	σώφρο-σι (ον + σι)
αἰτ.	τούς, τὰς	σώφρον-ας	τὰ	σώφρον-α
κλητ.	ὦ	σώφρον-ες	ὦ	σώφρον-α

Ἐνικός

ὄνομ.	ὁ, ἡ	εὐδαίμων	τὸ	εὐδαιμον
γεν.	τοῦ, τῆς	εὐδαίμων-ος	τοῦ	εὐδαίμων-ος
δοτ.	τῷ, τῇ	εὐδαίμων-ι	τῷ	εὐδαίμων-ι
αἰτ.	τόν, τὴν	εὐδαίμων-α	τὸ	εὐδαιμον
κλητ.	ὦ	εὐδαιμον	ὦ	εὐδαιμον

Πληθυντικός

ὄνομ.	οἱ, αἱ	εὐδαίμων-ες	τὰ	εὐδαίμων-α
γεν.	τῶν	εὐδαιμόν-ων	τῶν	εὐδαιμόν-ων
δοτ.	τοῖς, ταῖς	εὐδαίμο-σι	τοῖς	εὐδαίμο-σι(ον + σι)
αἰτ.	τούς, τὰς	εὐδαίμων-ας	τὰ	εὐδαίμων-α
κλητ.	ὦ	εὐδαίμων-ες	ὦ	εὐδαίμων-α

§ 11. Θέμα εἰς -εν ἔχει τὸ ἐπίθετον ὁ, ἡ ἄρρην, τὸ ἄρρεν, κληνόμενον ὀμαλῶς ὡς ἐξῆς· ὁ, ἡ ἄρρην, τοῦ, τῆς ἄρρενος κλπ.—
Οὐδ. τὸ ἄρρεν, τοῦ ἄρρενος κλπ.

§ 12. Παρατηρήσεις.

α') Ἡ ἐνική κλητική τοῦ ἀρσενικοῦ καὶ θηλυκοῦ καὶ ἡ ἐνική ὄνομ., αἰτ. καὶ κλητ. τοῦ οὐδετέρου ἔχουν τὸν τύπον τοῦ θέματος.

6') Τὰ σύνθετα ἐπίθετα εἰς -ων, -ον ἐν τῇ ἐνικῇ κλητικῇ τοῦ ἀρσενικοῦ καὶ θηλυκοῦ καὶ ἐν τῇ ἐνικῇ ὀνομ., αἰτ. καὶ κλητικῇ τοῦ οὐδετέρου ἀναβιδάζουν τὸν τόνον, ἀλλ' οὐχὶ πέρα τῆς τελευταίας συλλαβῆς τοῦ πρώτου συνθετικοῦ, ἐκτός ἂν πάθῃ ἐκθλιψιν τὸ τελικὸν αὐτοῦ φωνῆεν· ὁ, ἡ εὐδαίμων, ὦ εὐδαιμον, τὸ εὐδαιμον—ὁ, ἡ μεγαλόφρων, ὦ μεγαλόφρον, τὸ μεγαλόφρον.

ΣΗΜ. Κατὰ ταῦτα καὶ τὰ κύρια ὀνόματα Ἰαγαμέμνων καὶ Ἰαριστογείτων ἔχουν κλητικὴν Ἰαγάμεμνον, Ἰαριστόγειτον.

β') Τὰ εἰς -ης, -ες (θέμα εἰς -εσ).

§ 13. Παράδειγμα.

Ἐνικός

ὄνομ.	ὁ,	ἡ	ἀληθής	τὸ	ἀληθές
γεν.	τοῦ,	τῆς	ἀληθοῦς (θέ+ος)	τοῦ	ἀληθοῦς
δοτ.	τῷ,	τῇ	ἀληθεῖ (θέ+ι)	τῷ	ἀληθεῖ
αἰτ.	τόν,	τὴν	ἀληθῆ (θέ+α)	τὸ	ἀληθές
κλητ.	ὦ		ἀληθές	ὦ	ἀληθές

Πληθυντικός

ὄνομ.	οἱ,	αἱ	ἀληθεῖς (θέ+ες)	τὰ	ἀληθῆ(θέ+α)
γεν.	τῶν		ἀληθῶν (θέ+ων)	τῶν	ἀληθῶν
δοτ.	τοῖς,	ταῖς	ἀληθέ-σι (θέσ-σι)	τοῖς	ἀληθέ-σι
αἰτ.	τούς,	τάς	ἀληθεῖς	τὰ	ἀληθῆ
κλητ.	ὦ		ἀληθεῖς	ὦ	ἀληθῆ

§ 14. Παρατηρήσεις.

α') Τὰ ἐπίθετα ταῦτα ἀποβάλλουν τὸν χαρακτήρα σ, ὅταν εὐρίσκειται κατὰ τὴν κλίσιν μεταξὺ φωνηέντων καὶ συναίρουσιν αὐτά.

β') Τὸ -εα συναίρειται εἰς ᾱ-, ἂν πρὸ αὐτοῦ ὑπάρχη ι ἢ ε. Εἰς δὲ τὸ ἐπίθετον ὑγιῆς τὸ -εα συναηρέθη εἰς -α, ὅπως καὶ εἰς τὸ ἐνδεᾶ κλπ., ἔπειτα δὲ κατ' ἀναλογίαν τῶν ἄλλων ἐπιθέτων εἰς -η ἐλέχθη βραδύτερον καὶ τὸν ὑγιῆ, τὸν ἐνδεῆ κλπ.

γ') Ἡ ἐνικὴ ὀνομ. τοῦ ἀρσενικοῦ καὶ θηλυκοῦ σχηματίζεται δι' ἐκτάσεως τοῦ ε εἰς η, ἡ δὲ τοῦ οὐδετέρου ἔχει τὸν τύπον τοῦ θέματος.

δ') Ἡ ἐνικὴ κλητικὴ τοῦ ἀρσενικοῦ καὶ θηλυκοῦ ἔχει τὸν τύπον τοῦ θέματος.

ε') Ἐν τῇ δοτ. τοῦ πληθυντικοῦ ἔγινεν ἀπλοποίησις τοῦ διπλοῦ σ.

ς') Ἡ αἰτιατικὴ τοῦ πληθυντικοῦ τοῦ ἀρσενικοῦ καὶ θηλυκοῦ ἔχει τὸν τύπον τῆς ὀνομαστικῆς τοῦ πληθυντικοῦ.

ζ') Τὰ σύνθετα βαρύτονα ἐπίθετα εἰς -ης, -ες ἀναβιδάζουν τὸν τόνον ἐν τῇ ἐνικῇ κλητ. τοῦ ἀρσενικοῦ καὶ θηλυκοῦ καὶ ἐν τῇ ἐνικῇ ὀνομ., αἰτ. καὶ κλητ. τοῦ οὐδετέρου· ὁ, ἡ συνήθης, ὦ σύνηθες, τὸ σύνηθες. Ἐξαιροῦνται τὰ εἰς -ήρης καὶ -ώδης· ὁ, ἡ ξιφήρης, ὦ ξιφήρες, τὸ ξιφήρες—ὁ, ἡ εὐώδης, ὦ εὐώδες, τὸ εὐώδες.

η') Τὰ σύνθετα βαρύτονα ἐπίθετα εἰς -ης, -ες ἐν τῇ συνηρημένῃ γενικῇ πληθυντικῇ τονίζονται ἐπὶ τῆς παραληγοῦσης παρὰ τὸν κανόνα (κεφ. Δ', § 8, α')· συνήθων (συνηθέων), ξιφήρων (ξιφήρων), εὐώδων (εὐωδέων).

§ 15. Κατὰ τὰ εἰς ἴρης σύνθετα ἐπίθετα τονίζεται ἐν τῇ γενικῇ πληθυντικῇ ἐπὶ τῆς παραληγοῦσης καὶ τὸ ἀπλοῦν πλήρης· πλήρων (πληρέων).

§ 16. Καὶ τὸ ὄνομα τριήρης, ἐπειδὴ εἶναι κυρίως σύνθετον ἐπίθετον (τριήρης ναῦς), κλίνεται καὶ τονίζεται, ὅπως τὰ ἄλλα σύνθετα ἐπίθετα εἰς -ήρης· τριήρης, τριήρους, τριήρει, τριήρη, τριήρες—τριήρεις, τριήρων, τριήρεισι, τριήρεις.

§ 17. α') Δικατάληκτα ἐπίθετα τῆς γ' κλίσεως εἶναι καὶ τὰ λήγοντα 1) Εἰς -ις, -ι, γεν. -ιδος· ὁ, ἡ εὐελπις, τὸ εὐελπι, τοῦ εὐέλπιδος—2) Εἰς -ις, -ι, γεν. -ιτος· ὁ, ἡ ἄχαρις, τὸ ἄχαρι, τοῦ ἀχάριτος—3) Εἰς -πους, -πουν, γεν. -ποδος· ὁ, ἡ δίπους, τὸ δίπουν, τοῦ δίποδος.

β') Ἡ ἐνικὴ αἰτιατικὴ τῶν εἰς -ις (γεν. -ιδος ἢ -ιτος) ἐπιθέτων λήγει εἰς -ιν· εὐελπιν, ἄχαριν, τῶν δὲ εἰς -πους (γεν. -ποδος) λήγει εἰς -πουν ἢ -ποδα· πολύπουν ἢ πολύποδα.

§ 18. Διτικός. Ὀνομ., αἰτ. καὶ κλητ. -ε—γεν. καὶ δοτ. -οιν. Αἱ καταλήξεις αὗται εἰς τὰ εἰς -ης, -ες ἐπίθετα συναίρουσιν μετὰ τοῦ ε τοῦ θέματος εἰς εἰ καὶ οἰ· ἀληθεῖ (θέ-ε), ἀληθοῖν (θέ-οιν).

3. Μονοκατάληκτα ἐπίθετα τῆς γ' κλίσεως.

§ 19. Τὰ συνηθέστατα ἐκ τῶν μονοκατάληκτων ἐπιθέτων τῆς γ' κλίσεως εἶναι 1) ὁ, ἡ ἄπαις, τοῦ, τῆς ἄπαιδος—2) ὁ, ἡ ἄρπαξ, τοῦ, τῆς ἄρπαγος—3) ὁ, ἡ βλάξ, τοῦ, τῆς βλακός—4) ὁ, ἡ μάκαρ, τοῦ, τῆς μάκαρος—5) ὁ, ἡ μιγᾶς, τοῦ, τῆς μιγάδος—6) ὁ, ἡ νῆ-

στις, τοῦ, τῆς νήσιδος—7) ὁ, ἡ πένης, τοῦ, τῆς πένητος—8) ὁ,
ἡ φυγάς, τοῦ, τῆς φυγάδος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'

ΑΝΩΜΑΛΑ ΕΠΙΘΕΤΑ

§ 1. Τὰ ἐξῆς ἐπίθετα κλίνονται ἀνωμάλως·

α') Ὁ πολὺς, ἡ πολλή, τὸ πολὺ.

Ἄρσ. πολὺς, πολλοῦ, πολλῶ, πολύν, πολὺ—πολλοί, πολλῶν,
πολλοῖς, πολλούς.

Θηλ. πολλή, πολλῆς, πολλῆ, πολλήν, πολλή—πολλαί, πολλῶν,
πολλαῖς, πολλάς.

Οὐδ. πολὺ, πολλοῦ, πολλῶ, πολὺ, πολὺ—πολλά, πολλῶν, πολ-
λοῖς, πολλά.

β') Ὁ μέγας, ἡ μεγάλη, τὸ μέγα.

Ἄρσ. μέγας, μεγάλου, μεγάλῳ, μέγαν, μεγάλε καὶ μέγας.

Θηλ. μεγάλη, μεγάλης, μεγάλη, μεγάλην, μεγάλη — μεγάλαι,
μεγάλων, μεγάλαις, μεγάλας, μεγάλαι.

Οὐδ. μέγα, μεγάλου, μεγάλῳ, μέγα, μέγα—μεγάλα, μεγάλων,
μεγάλοις, μεγάλα, μεγάλα.

§ 2. Τὰ ἐπίθετα πολὺς καὶ μέγας σχηματίζουν τὴν ἐνικήν ὀνο-
μαστ. καὶ αἰτ. τοῦ ἀρσενικοῦ καὶ οὐδετέρου κατὰ τὴν γ' κλίσειν
ἐκ θέματος πολυ- καὶ μεγα-, τὰς δὲ λοιπὰς πτώσεις κατὰ τὴν δ'
κλίσειν ἐκ θέματος πολλο- καὶ μεγαλο-. Τὸ θηλυκὸν αὐτῶν σχημα-
τίζεται κατὰ τὴν α' κλίσειν.

γ') Ὁ πρᾶος, ἡ πραεῖα, τὸ πρᾶον.

Ἄρσ. πρᾶος, πράου, πράῳ, πρᾶον, πρᾶε—πρᾶοι, πραέων,
πραέσι, πράους, πρᾶοι.

Θηλ. πραεῖα, πραείας, πραεῖα, πραεῖαν, πραεῖα — πραεῖαι,
πραεῖῶν, πραεῖαις, πραείας, πραεῖαι.

Οὐδ. πρᾶον, πράου, πράῳ, πρᾶον, πρᾶον—πραέα, πραέων,
πραέσι, πραέα, πραέα.

§ 3. Τὸ ἐπίθετον πρᾶος σχηματίζει κατὰ τὴν γ' κλίσειν ἐκ
θέματος πραε(υ)- 1) τὴν πληθ. γεν. καὶ δοτ. τοῦ ἄρσ.—2) ὄλον

τὸ θηλυκὸν καὶ 3) τὸν πληθ. τοῦ οὐδετέρου. Πᾶσαι αἱ ἄλλαι πτώσεις σχηματίζονται κατὰ τὴν β' κλίσιν.

δ') Ὁ σώος καὶ σῶς, ἡ σώα καὶ σῶς, τὸ σῶον καὶ σῶν.

Ἰ. Ἄρσ. σῶος καὶ σῶς, σώου, σώφ, σῶον καὶ σῶν, σῶε—σῶοι καὶ σῶ, σώων, σώοις, σώους καὶ σῶς, σῶοι.

Θηλ. σώα καὶ σῶς, σώας, σώα, σώαν καὶ σῶν, σώα—σῶαι καὶ σῶ, σώων, σώαις, σώας καὶ σῶς, σῶαι.

Οὐδ. σῶον καὶ σῶν, σώου, σώφ, σῶον καὶ σῶν—σῶα καὶ σᾶ, σώων, σώοις, σῶα καὶ σᾶ.

§ 4. Τὸ ἐπίθετον σώος, σώα, σῶον σχηματίζει τὴν ὄνομ. καὶ αἰτ. τοῦ ἐνικ. καὶ πληθ. πάντων τῶν γενῶν καὶ κατὰ τὴν ἀττικὴν 6' κλίσιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ'

ΚΛΙΣΙΣ ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ

§ 1. Αἱ μετοχαὶ λήγουν

1) Εἰς -μενος, -μένη, -μενον κλινόμεναι κατὰ τὰ τρικατάληκτα ἐπίθετα τῆς 6' κλίσεως: λυόμενος, λυομένη, λυόμενον—γεγραμμένος, γεγραμμένη, γεγραμμένον.

2) εἰς -ων, -ουσα, -ον· γράφων, γράφουσα, γράφον.

3) εἰς -ας, -ασα, -αν· γράψας, γράψασα, γράψαν.

4) εἰς -εῖς, -εῖσα, -έν· λυθεῖς, λυθεῖσα, λυθέν.

5) εἰς -οὺς, -οῦσα, -όν· γνοὺς, γνοῦσα, γνόν.

6) εἰς -ῶς, -υῖα, -ός· γεγραφώς, γεγραφυῖα, γεγραφός.

7) εἰς -ῶς, -ῶσα, -ῶς· ἐστῶς, ἐστῶσα, ἐστῶς.

8) εἰς -ύς, -ῦσα, -ύν· δεικνύς, δεικνῦσα, δεικνύν.

Πᾶσαι αἱ ὑπ' ἀριθ. 2—8 μετοχαὶ κλίνονται κατὰ τὰ τρικατάληκτα ἐπίθετα τῆς γ' κλίσεως.

§ 2. Ἰ. Ἄρσ. γράφων, γράφοντος, γράφοντι, γράφοντα, γράφοντες—γράφοντες, γραφόντων, γράφουσι, γράφοντας, γράφοντες.

Θηλ. γράφουσα, γραφούσης, γραφούση, γράφουσαν, γράφουσαί—γράφουσαι, γραφουσῶν, γραφούσαις, γραφούσας, γράφουσαι.

Οὐδ. γράφον, γράφοντος, γράφοντι, γράφον, γράφον—γράφοντα, γραφόντων, γράφουσι, γράφοντα, γράφοντα.

ΣΗΜ. 1. Περὶ τοῦ σχηματισμοῦ τῆς ἐνικῆς ὀνομ. τοῦ ἄρσ. τῶν εἰς -ων, -ουσα, -ον μετοχῶν ἰδὲ κεφ. Γ', § 8, 6'.

ΣΗΜ. 2. Περὶ τοῦ σχηματισμοῦ τῆς ἐνικῆς ὀνομ. τοῦ ἄρσ. τῶν εἰς -ας, -ασα, -αν— -εῖς, -εῖσα, -έν— -οὓς, -οὔσα, -όν μετοχῶν ἰδὲ κεφ. Γ', § 8, α', 3.

§ 3. Ἄρσ. γεγραφώς, γεγραφότος, γεγραφότι, γεγραφότα, γεγραφώς — γεγραφότες, γεγραφότων, γεγραφόσι, γεγραφότας, γεγραφότες.

Θηλ. γεγραφυῖα, γεγραφυίας, γεγραφυῖα, γεγραφυῖαν, γεγραφυῖα — γεγραφυῖαι, γεγραφυῖων, γεγραφυῖαις, γεγραφυῖας, γεγραφυῖαι.

Οὐδ. γεγραφός, γεγραφότος, γεγραφότι. γεγραφός, γεγραφός — γεγραφότα, γεγραφότων, γεγραφόσι, γεγραφότα. γεγραφότα.

§ 4. Ἄρσ. ἐστώς, ἐστῶτος, ἐστῶτι, ἐστῶτα, ἐστώς—ἐστῶτες, ἐστῶτων, ἐστῶσι(ν), ἐστῶτας, ἐστῶτες.

Θηλ. ἐστῶσα, ἐστῶσης, ἐστῶση, ἐστῶσαν, ἐστῶσα—ἐστῶσαι, ἐστῶσῶν, ἐστῶσαις, ἐστῶσας, ἐστῶσαι.

Οὐδ. ἐστώς, ἐστῶτος, ἐστῶτι, ἐστώς, ἐστῶς—ἐστῶτα, ἐστῶτων, ἐστῶσι(ν), ἐστῶτα, ἐστῶτα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ'

ΠΑΡΑΘΕΤΙΚΑ

Ι. ΠΑΡΑΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΕΠΙΘΕΤΩΝ

Ι. Γενικαὶ παρατηρήσεις.

§ 1. Τὰ ἐπίθετα ἔχουν τρεῖς βαθμούς, τὸν θετικόν, τὸν συγκριτικὸν καὶ τὸν ὑπερθετικόν.

α') Ὁ θετικὸς βαθμὸς φανερώνει, ὅτι οὐσιαστικόν τι (ἄνευ συγκρίσεως πρὸς ἄλλο) ἔχει ἰδιότητά τινα.

β') Ὁ συγκριτικὸς βαθμὸς φανερώνει, ὅτι ἐκ δύο οὐσιαστικῶν, τὰ ἑποῖα ἔχουν κοινήν τινα ἰδιότητα, τὸ ἐκ τούτων ἔχει τὴν ἰδιότητα ταύτην εἰς ἀνώτερον ἢ τὸ ἄλλο βαθμὸν.

γ') Ὁ ὑπερθετικὸς βαθμὸς φανερώνει: 1) Ὅτι ἐκ πολλῶν οὐ-

σιαστικῶν, τὰ ὅποια ἔχουν κοινήν τινά ιδιότητα, ἐν ἑκ τούτων ἔχει τὴν ιδιότητα ταύτην εἰς τὸν ἀνώτατον βαθμόν. — 2) Ὅτι οὐσιαστικόν τι ἄνευ συγκρίσεως πρὸς ἄλλο ἔχει ιδιότητά τινά ἀνεπτυγμένην ἐν πολῷ μεγάλῳ βαθμῷ.

§ 2. Τὰ συγκριτικὰ καὶ ὑπερθετικὰ λέγονται δι' ἑνὸς ὀνόματος παραθετικά.

2. Καταλήξεις τῶν παραθετικῶν.

§ 3. Τὰ παραθετικά ἐν τῇ ἀρχαίᾳ συνηθέστατα ἔχουν τὰς ἰδίας καταλήξεις, τὰς ὁποίας καὶ ἐν τῇ νέᾳ, ἦτοι: -τερος, -τέρα, -τερον τὰ συγκριτικὰ καὶ -τατος, -τάτη, -τατον τὰ ὑπερθετικά. Προσαρτῶνται δὲ εἰς τὸ θέμα τοῦ ἀρσενικοῦ τῶν θετικῶν:

ξηρός,	θ.	ξηρο-,	ξηρό-τερος,	ξηρό-τατος
γλυκός,	θ.	γλυκος,	γλυκύ-τερος,	γλυκύ-τατος
εὐγενής,	θ.	εὐγενεσ-,	εὐγενέσ-τερος,	εὐγενέσ-τατος
μέγας,	θ.	μελαν-,	μελάν-τερος	μελάν-τατος
ἄχαρις,	θ.	ἄχαριτ-,	ἄχαρίσ-τερος,	ἄχαρίσ-τατος

ΣΗΜ. Τὸ ἀχαρίστερος, ἀχαρίστατος ἐγένεν ἐκ τοῦ ἀχαρίττερος, ἀχαρίτ-τατος κατὰ τροπὴν τοῦ τ τοῦ θέματος πρὸ τῶν καταλήξεων -τερος, -τατος εἰς σ.

§ 4. Τὸ εἰς -εις, γεν. -εντος ἐπιθέτω σχηματίζουσι τὰ παραθετικά ἐκ τοῦ εἰς -εῖ θέματος, μεταβλλομένου τοῦ τ τοῦ θέματος πρὸ τῶν καταλήξεων -τερος, -τατος εἰς σ χαριεῖς, χαριέστερος (χαριέτ-τερος), χαριέστατος (χαριέτ-τατος).

§ 5. Τὸ θέμα τῶν δευτεροκλίτων ἐπιθέτων λήγει εἰς ο. Τὸ ο τοῦτο πρὸ τῶν καταλήξεων -τερος, -τατος μένει μὲν ἀμετάβλητον, ἀν ἢ πρὸ αὐτοῦ συλλαβὴ εἶναι φύσει ἢ θέσει μακρά, ἐκτείνεται δὲ εἰς ω, ἀν εἶναι βραχεῖα· ξηρός, ξηρότερος, ξηρότατος—ἐνδοξος, ἐνδοξότερος, ἐνδοξότατος -σοφός, σοφώτερος, σοφώτατος.

ΣΗΜ. 1 Τὰ ι τῶν εἰς -ῖος, -ῖκος, -ῖμος καὶ -ῖνος εἶναι βραχύ.

ΣΗΜ. 2. Ἐκ τῶν εἰς -ος ἐπιθέτων, τὰ ὅποια ἔχουν τὸ δίχρονον τῆς παραληγοῦσης μακρόν, τὰ συνηθέστατα εἶναι τὰ ἰσχυρός, ἀνιαρός, λιτός, τρανός, καὶ τὰ εἰς -θύλιος, -κίνδυνος, -λύπος (λύπη), -νῆκος (νῆχη), -τῆμος (τῆμή), -ψῦχος (ψυχή).

§ 6. Κατ' ἀναλογίαν τῶν εἰς -ης, -ες (θέμα εἰς -εσ) ἐπιθέτων σχηματίζουσι τὰ παραθετικά εἰς -έστερος, -έστατος καὶ τὰ ἐξῆς·

α') Τὰ εἰς -ων, -ον, γεν. -ονος· εὐδαίμων, εὐδαιμονέστερος, εὐδαιμονέστατος.

β') Τὸ ἐπίθετον ἀπλοῦς καὶ τὰ εἰς -νους συνηρημένα τῆς β' κλίσεως· ἀπλοῦς, ἀπλούσιερος (ἀπλοέστερος), ἀπλούστατος (ἀπλοέστατος)—εὐνους, εὐνούστερος (εὐνοέστερος), εὐνούστατος (εὐνοέστατος).

γ') Τὰ ἐπίθετα ἄκρατος, ἄσμενος, ἐρρωμένος (= ἰσχυρὸς) καὶ πένην· ἀκρατέστερος, ἀκρατέστατος—ἀσμενέστερος, ἀσμενέστατος—ἐρρωμενέστερος, ἐρρωμενέστατος—πενέστερος, πενέστατος

§ 7. Κατ' ἀναλογίαν τῶν ἐχόντων θέμα εἰς -ιτ (ἄχαρις) σχηματίζουν τὰ παραθετικά εἰς -ίστερος, ίστατος τὰ ἐξῆς· 1) ἄρπαξ—2) κλέπτῃς—3) πλεονέκτῃς—4) βλάξ καὶ 5) λάλος· ἄρπαγίστερος, ἄρπαγίστατος—βλακίστερος, βλακίστατος κλπ.

§ 8. Τὰ παραθετικά τοῦ ἐπιθέτου παλαιὸς εἶναι παλαιότερος, παλαιότατος καὶ συνηθέστερον παλαιέτερος, παλαιάτατος. Οἱ τύποι παλαιέτερος, παλαιάτατος ἐγίναν ἐκ τοῦ ἐπιρρήματος πάλαι.

§ 9. Κατ' ἀναλογίαν τοῦ παλαιέτερος, παλαιάτατος, ὡς παραθετικῶν τοῦ παλαιός, ἐσχηματίσθησαν τὰ παραθετικά τοῦ γεραίός, (γεραίτερος, γεραίτατος), ἔπειτα δὲ καὶ τῶν ἐξῆς· 1) εὐδῖος (εὐδιδάιτερος, εὐδιδάιτατος)—2) ἥσυχος (ἥσυχάιτερος, ἥσυχάιτατος)—3) ἴδιος (ἰδιδάιτερος, ἰδιδάιτατος)—4) ὄψιος (ὄψιδάιτερος, ὄψιδάιτατος).

ΣΗΜ. Τὸ ἐπίθετον ἥσυχος ἔχει παραθετικά καὶ ἥσυχώτερος, ἥσυχώτατος.

§ 10. Τὸ ἐπίθετον φίλος ἔχει παραθετικά φίλτερος, φίλτατος.

§ 11. Σπανιώτεροι καταλήξεις τῶν παραθετικῶν εἶναι -ίων (ἄρσ. καὶ θηλ.), -ιον (οὐδ.) τοῦ συγκριτικοῦ καὶ -ιστος, -ίστη, -ιστον τοῦ ὑπερθετικοῦ.

§ 12. Τὰς καταλήξεις -ίων, -ιστος ἔχουν α') τὰ ἐξῆς ἐπίθετα· 1) ἠδύς (ἠδίων, ἠδιστος)—2) κακός (κακίων, κάκιστος) καὶ β') τὰ ἀνώμαλα παραθετικά, περὶ τῶν ὁποίων ἰδὲ κατωτέρω § 14.

§ 13. Τὰ συγκριτικά εἰς -ίων, -ιον κλίνονται κατὰ τὰ εἰς -ων, -ον, γεν. -ονος ἐπίθετα (κερ. Π', § 10)· ἀλλ' ἐν τῇ ἐνικῇ αἰτ. τοῦ ἄρσ. καὶ θηλ. καὶ ἐν τῇ πληθυντικῇ ὄνομ., αἰτ. καὶ κλητ. καὶ τῶν τριῶν γενῶν ἔχουν καὶ βραχυτέρους τύπους.

Ἐνικ.	ὄνομ.	ἡδίων	ἡδιον
	γεν.		ἡδίωνος
	δοτ.		ἡδίωνι
	αἰτ.	ἡδίονα ἢ ἡδίω	ἡδιον
	κλητ.	ἡδιον	ἡδιον
Πληθ.	ὄνομ.	ἡδίονες ἢ ἡδίους	ἡδίονα ἢ ἡδίω
	γεν.		ἡδιόνων
	δοτ.		ἡδίοσι
	αἰτ.	ἡδίονας ἢ ἡδίους	ἡδίονα ἢ ἡδίω
	κλητ.	ἡδίονες ἢ ἡδίους	ἡδίονα ἢ ἡδίω

ΣΗΜ. 1. Οἱ βραχύτεροι τύποι σχηματίζονται ἐκ θέματος εἰς -οσ δι' ἀποβολῆς τοῦ σ καὶ συναίρέσεως τοῦ πρὸ αὐτοῦ φωνήεντος μετὰ τῆς καταλήξεως· ἡδίω (ἡδίωσα, ἡδίωα) – ἡδίους (ἡδίωσες, ἡδίωες).

ΣΗΜ. 2. Ἡ εἰς -ους πληθυντικὴ αἰτ. τοῦ ἄρσ. καὶ θηλ. εἶναι ὁ τύπος τῆς πληθυντικῆς ὀνομαστικῆς.

3. Ἀνώμαλα παραθετικά.

§ 14. Ἀνώμαλα παραθετικὰ λέγονται τὰ σχηματιζόμενα ἐκ θέματος, τὸ ὁποῖον διαφέρει τοῦ θέματος τοῦ θετικοῦ.

Ταῦτα εἶναι

1)	ἀγαθός	ἄμεινων	ἄριστος	(θ. ἀμεν-, ἀρ-)
	»	βελτίων	βέλτιστος	(θ. βελτ-)
	»	κρείσσω(ντι)	κράτιστος	(θ. κρετ-, κρατ-)
	»	λόφων	λόφιστος	(θ. λω-)
2)	αἰσχυρός	αἰσχίων	αἰσχιστος	(θ. αἰσχ-)
3)	ἐχθρός	ἐχθίων	ἐχθιστος	(θ. ἐχθ-)
	»	ἐχθρότερος	ἐχθρότατος	(δμαλῶς)
4)	κακός	χειρών	χείριστος	(θ. χειρ-)
5)	καλός	καλλίων	κάλλιστος	(θ. καλλ-)
6)	μακρός	μακρότερος	μακρότατος	(δμαλῶς)
	»	—	μήκιστος	(θ. μηκ-)
7)	μέγας	μείζων	μέγιστος	(θ μεγ-).

8) μικρός	μικρότερος	μικρότατος	(ὁμαλῶς)
»	μείων	—	
»	ἐλάσσων(ττ)	ἐλάχιστος	(θ. ἐλαχ-)
9) ὀλίγος	—	ὀλίγιστος	
»	ἥσσω(ττ)	ἥμιστα (ἐπίρ.)	
10) πολὺς	πλείων, πλεόν	πλείστος	(θ. πλε-)
11) ῥάδιος	ῥάων	ῥᾶστος	(θ. ῥα-)
12) ταχύς	θάσσω(ττ)	τάχιστος	(θ. ταχ-)

§ 15. Τὰ ἐξῆς παραθετικά δὲν ἔχουν θετικόν.

(πρό)	πρότερος	πρῶτος
(ὑπέρ)	ὑπέρτερος	ὑπέρτατος καὶ ὕπατος
—	ὑστερος	ὑστατος
—	—	ἔσχατος

§ 16. Τὰ παραθετικά σχηματίζονται καὶ περιφραστικῶς, τὸ μὲν συγκριτικὸν διὰ τοῦ μᾶλλον καὶ τοῦ θετικοῦ, τὸ δὲ ὑπερθετικὸν διὰ τοῦ μάλιστα καὶ τοῦ θετικοῦ φίλος, μᾶλλον φίλος, μάλιστα φίλος.

II. ΠΑΡΑΘΕΣΙΣ ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΩΝ

§ 17. Τὰ ἐξ ἐπιθέτων παραγόμενα ἐπιρρήματα ἔχουν καὶ παραθετικά, συγκριτικὸν μὲν τὴν ἐνικὴν αἰτ. τοῦ οὐδ. τοῦ συγκριτικοῦ, ὑπερθετικὸν δὲ τὴν πληθ. αἰτ. τοῦ οὐδ. τοῦ ὑπερθετικοῦ.

δικαίως	δικαιότερον	δικαιότατα
καλῶς	κάλλιον	κάλλιστα
ἀπλῶς	ἀπλούστερον	ἀπλούστατα
συνήθως	συνηθέστερον	συνηθέστατα
ἡδέως	ἡδιον	ἡδιστα

§ 18. Ἐνώμαλα ἐπίρρ. μετὰ τῶν παραθετικῶν τῶν εἶναι τὰ ἐξῆς·

εὖ	ἄμεινον	ἄριστα
μάλα	μᾶλλον	μάλιστα
ὀλίγον	ἥττον	ἥμιστα

§ 19. Ἀπὸ τοῦ ἐπιρρήματος ἄνω σχηματίζονται παραθετικά ἄνωτέρω, ἄνωτάτω, ἀπὸ τοῦ κάτω κατωτέρω, κατωτάτω, ἀπὸ τοῦ πόρρω (=μακρὰν) πορρωτέρω, πορρωτάτω, ἀπὸ τοῦ ἐγγὺς ἐγγυτέρω, ἐγγυτάτω καὶ ἐγγύτερον, ἐγγύτατα καὶ ἐγγιον, ἐγγιστα, ἀπὸ τοῦ πέρα περαιτέρω (ἄνευ ὑπερθετικοῦ).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ'

ΑΝΤΩΝΥΜΙΑΙ

§ 1. Ἄντωνυμῖαι λέγονται αἱ λέξεις, αἱ ὁποῖαι τίθενται ἀντὶ τῶν ὀνομάτων.

I. Δεικτικαί.

§ 2. Δεικτικαὶ λέγονται αἱ ἀντωνυμῖαι, τὰς ὁποίας μεταχειρίζομεθα, ὅταν δεικνύωμεν ἀντικείμενόν τι.

§ 3. Δεικτικαὶ ἀντωνυμῖαι εἶναι ἡ ἐκεῖνος καὶ οὗτος, τὰς ὁποίας ἔχει καὶ ἡ ἀρχαία καὶ ἡ νέα, καὶ ἡ ὄδε, τὴν ὁποίαν ἔχει μόνον ἡ ἀρχαία.

§ 4. Ἡ ἀντωνυμία ἐκεῖνος, ἐκεῖνη, ἐκεῖνο κλίνεται καὶ εἰς τὴν νέαν καὶ εἰς τὴν ἀρχαίαν ὡς τρικατάληκτον ἐπίθετον τῆς 6' κλίσεως· ἀλλὰ τὸ οὐδέτερον δὲν ἔχει -ν ἐν τῇ ὀνομ. καὶ αἰτ. τοῦ ἐνικοῦ.

§ 5. Ἡ ἀντωνυμία οὗτος, αὕτη, τοῦτο κλίνεται καὶ ἐν τῇ νέᾳ καὶ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ὡς ἐξῆς·

	Ἐνικός			Πληθυντικός		
ὀνομ.	οὗτος	αὕτη	τοῦτο	οὗτοι	αὗται	ταῦτα
γεν.	τούτου	ταύτης	τούτου	τούτων	τούτων	τούτων
δοτ.	τούτῳ	ταύτῃ	τούτῳ	τούτοις	ταύταις	τούτοις
αἰτ.	τοῦτον	ταύτην	τοῦτο	τούτους	ταύτας	ταῦτα
κλητ.	ὦ οὗτος			ὦ οὗτοι		

ΣΗΜ. Καὶ τῆς ἀντωνυμίας οὗτος τὸ οὐδέτερον ἐν τῇ ἐνικῇ ὀνομαστικῇ καὶ αἰτιατικῇ δὲν ἔχει -ν.

§ 6. Ἡ ἀντωνυμία ὄδε, ἦδε, τόδε ἔγινεν ἐκ τοῦ ἄρθρου καὶ τοῦ δεικτικοῦ ἐγκλιτικοῦ μορίου δέ.

	Ἐνικός			Πληθυντικός		
ὀνομ.	ὄδε	ἦδε	τόδε	οἶδε	αἶδε	τάδε
γεν.	τοῦδε	τῆσδε	τοῦδε	τῶνδε	τῶνδε	τῶνδε
δοτ.	τῷδε	τῆδε	τῷδε	τοῖσδε	ταῖσδε	τοῖσδε
αἰτ.	τόνδε	τήνδε	τόδε	τούσδε	τάσδε	τάδε

§ 7. Εἰς τὰς δεικτικὰς ἀντωνυμίας ἀνήκουν καὶ αἱ ἐκ τῆς οὗτος σύνθετοι ἀντωνυμῖαι τοιοῦτος, τοιαύτη, τοιοῦτο(ν)—τοσοῦ-

τος, τοςάυτη, τοςοὔτο(ν) — τηλικούτος, τηλικαύτη, τηλικούτο(ν).
 Προσέτι δὲ αἱ ἀντωνυμίαι τοιόσδε, τοιάδε, τοιόνδε — τοςόσδε, το-
 σήδε, τοςόνδε — τηλικόσδε, τηλικήδε, τηλικόνδε.

ΣΗΜ. 1. Αἱ ἐκ τῆς οὔτος σύνθετοι ἀντωνυμίαι κλίνονται κατὰ
 τὴν ἀντωνυμίαν οὔτος.

ΣΗΜ. 2. Αἱ ἀντωνυμίαι ἐκεῖνος, οὔτος, ὅδε καὶ τοιοῦτος προσ-
 λαμβάνουν πρὸς ἐπίτασιν ἐν τέλει τὸ δεικτικὸν ι, τὸ ὅποιον λέγεται
 προσχηματισμός. Ὁξύνεται δὲ πάντοτε τὸ ι τοῦτο, τὰ δὲ πρὸ αὐ-
 τοῦ βραχέα φωνήεντα α, ε, ο ἀποβάλλονται· οὔτοσί, τουτί, του
 τονί, ταυτί, ὀδί, ἐκεινοσί.

2. Ἡ ἀντωνυμία αὐτός.

§ 8. Ἡ ἀντωνυμία αὐτός, αὐτή, αὐτὸ κλίνεται ὡς τρικατάλη-
 κτον ἐπίθετον τῆς δ' κλίσεως· ἀλλὰ ἡ ὀνομαστικὴ καὶ αἰτιατικὴ τοῦ
 οὔδετέρου δὲν ἔχει ν.

§ 9. Ἡ ἀντωνυμία αὐτὴ ἔχει σημασίαν 1) διασταλτικὴν, ὅτε
 δι' αὐτῆς διακρίνεται τι (διαστέλλεται) ἀπ' ἄλλων· αὐτὸς ὁ βασι-
 λεύς—2) ἐπαναληπτικὴν (μόνον εἰς τὰς πλαγίας πτώσεις), ὅτε δι'
 αὐτῆς ἐπαναλαμβάνεται τι πρότερον λεχθέν—3) ταυτότητος, ὅταν
 εἶναι μετὰ τοῦ ἄρθρου ὁ αὐτός=ὁ ἴδιος.

3. Προσωπικά.

§ 10. Προσωπικαὶ ἀντωνυμίαι λέγονται αἱ φανερώνουσαι τὰ
 πρόσωπα τοῦ λόγου. Εἶναι δὲ τὰ πρόσωπα τοῦ λόγου τρία, πρῶτον,
 δεύτερον καὶ τρίτον. Καὶ πρῶτον μὲν πρόσωπον εἶναι ἐκεῖνο, τὸ
 ὅποιον ὁμιλεῖ, δεύτερον δὲ πρόσωπον ἐκεῖνο, πρὸς τὸ ὅποιον ὁμιλεῖ
 τις καὶ τρίτον πρόσωπον εἶναι πᾶν ἄλλο, πλὴν τοῦ ὁμιλοῦντος καὶ
 ἐκείνου, πρὸς τὸ ὅποιόν τις ὁμιλεῖ.

§ 11. Αἱ προσωπ. ἀντων. τοῦ α' καὶ δ' προσ. κλίνονται ὡς ἐξῆς·

		α' προσ.	β' προσ.
Ἐνικ.	ὄνομ.	ἐγώ	σύ
	γεν.	ἐμοῦ ἢ μοῦ	σοῦ
	δοτ.	ἐμοί ἢ μοί	σοί
	αἰτ.	ἐμέ ἢ μέ	σέ
Πληθ.	ὄνομ.	ἡμεῖς	ὑμεῖς
	γεν.	ἡμῶν	ὑμῶν

δοτ.	ἡμῖν	ὑμῖν
αἰτ.	ἡμᾶς	ὑμᾶς

§ 12. Ὡς προσωπική ἀντωνυμία τοῦ γ' προσώπου χρησιμεύει ἡ αὐτός, αὐτή, αὐτό.

ΣΗΜ. Ἡ κυρίως προσωπική ἀντωνυμία τοῦ γ' προσώπου εἶναι ἡ ἐξῆς: Ἐνικ. γεν. οὗ, δοτ. οἷ, αἰτ. ἑ — Πληθ. ὄνομ. σφεῖς, γεν. σφῶν, δοτ. σφίσι(ν), αἰτ. σφᾶς.

4. Αὐτοπαθεῖς.

§ 13. Αὐτοπαθεῖς ἀντωνυμῖαι λέγονται αἱ δηλοῦσαι πρόσωπον ἢ ζῷον ἢ πράγματα, τὰ ὅποια δέχονται τὴν ἑαυτῶν ἐνέργειαν (πᾶσιν ἄφ' ἑαυτῶν) εἴτε αὐτὰ εἴτε τι ἀντικλον εἰς αὐτά.

§ 14. Αἱ αὐτοπαθεῖς ἀντωνυμῖαι καὶ ἐν τῇ νέῃ καὶ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ εἶναι τριῶν προσώπων. Εἶναι δὲ αἱ ἐξῆς:

α' προσώπου.

	Ἄρσ.	Θηλ.	
Ἐνικ.	γεν. ἑμαυτοῦ	ἑμαυτῆς	(= τοῦ ἑαυτοῦ μου)
	δοτ. ἑμαυτῶ	ἑμαυτῇ	(= εἰς τὸν ἑαυτόν μου)
	αἰτ. ἑμαυτόν	ἑμαυτήν	(= τὸν ἑαυτόν μου)
Πληθ.	γεν. ἡμῶν αὐτῶν		(= τοῦ ἑαυτοῦ μας)
	δοτ. ἡμῖν αὐτοῖς, ἡμῖν αὐταῖς		(= εἰς τὸν ἑαυτόν μας)
	αἰτ. ἡμᾶς αὐτούς, ἡμᾶς αὐτάς		(= τὸν ἑαυτόν μας)

β' προσώπου.

Ἐνικ.	γεν. σεαυτοῦ	σεαυτῆς	(= τοῦ ἑαυτοῦ σου)
	δοτ. σεαυτῶ	σεαυτῇ	(= εἰς τὸν ἑαυτόν σου)
	αἰτ. σεαυτόν	σεαυτήν	(= τὸν ἑαυτόν σου)
Πληθ.	γεν. ὑμῶν αὐτῶν		(= τοῦ ἑαυτοῦ σας)
	δοτ. ὑμῖν αὐτοῖς, ὑμῖν αὐταῖς		(= εἰς τὸν ἑαυτόν σας)
	αἰτ. ὑμᾶς αὐτούς, ὑμᾶς αὐτάς		(= τὸν ἑαυτόν σας)

§ 15. Ἀντὶ σεαυτοῦ κλπ. λέγεται καὶ σαυτοῦ, σαυτῶ, σαυτοῦ — σαυτῆς, σαυτῆ, σαυτήν.

γ' προσώπου.

Ἄρσ.	Θηλ.	Οὐδ.	Ἐνικός
ἑαυτοῦ	ἑαυτῆς	ἑαυτοῦ	(= τοῦ ἑαυτοῦ του, της, του)

ἑαυτῶ   ἑαυτῆ   ἑαυτῶ   (=εἰς τὸν ἑαυτὸν του, της, του)
 ἑαυτόν   ἑαυτήν   ἑαυτό   (=τὸν ἑαυτὸν του, της, του)

Πληθυντικός

γεν. ἑαυτῶν ἢ σφῶν αὐτῶν (ἄρσ., θηλ., οὐδ.) (=τοῦ ἑαυτοῦ των)

δοτ. { ἑαυτοῖς ἢ σφίσιν αὐτοῖς (ἄρσ., οὐδ.) } (=εἰς τὸν ἑαυτὸν των)
       { ἑαυταῖς ἢ σφίσιν αὐταῖς (θηλ.) }

αἰτ. { ἑαυτούς ἢ σφᾶς αὐτούς (ἄρσ.) } (=τὸν ἑαυτὸν των)
       { ἑαυτάς ἢ σφᾶς αὐτάς (θηλ.) }
       { ἑαυτά (οὐδ.) }

§ 16. Ἐντὶ ἑαυτοῦ, ἑαυτῆς κλπ. λέγεται καὶ αὐτοῦ, αὐτῆς κλπ., αὐτῶν, αὐτοῖς, αὐταῖς κλπ.

§ 17. Παρατηρήσεις.

α') Αἱ αὐτοπαθεῖς ἀντωνυμίαι ἐν μὲν τῷ ἐνικῷ εἶναι σύνθετοι ἐκ τῶν προσωπικῶν καὶ τῆς αὐτός, ἐν δὲ τῷ πληθυντικῷ σχηματίζονται περιφραστικῶς διὰ τῶν προσωπικῶν καὶ τῆς αὐτός.

β') Ἡ τοῦ γ' προσώπου σχηματίζεται ἐν τῷ πληθυντικῷ καὶ μονολεκτικῶς.

γ') Αἱ αὐτοπαθεῖς ἀντωνυμίαι ἔχουν μόνον τὰς πλαγίας πτώσεις τοῦ ἐνικοῦ καὶ πληθυντικοῦ.

δ') Αἱ αὐτοπαθεῖς ἀντωνυμίαι τοῦ α' καὶ β' προσώπου ἔχουν μόνον ἄρσενικὸν καὶ θηλυκὸν γένος, ἡ δὲ τοῦ γ' ἔχει καὶ οὐδέτερον.

Β. Κτητικά.

§ 18. Κτητικά ἀντωνυμίαι εἶναι αἱ δηλοῦσαι οὐσιαστικόν, εἰς τὸ ὁποῖον ἀνήκει τι ὡς κτῆμα.

§ 19. Αἱ κτητικά ἀντωνυμίαι εἶναι αἱ ἑξῆς·

α') προσώπ. Ἐμός (=ἰδικός μου), ἐμή (=ἰδική μου), ἐμόν(=ἰδικόν μου—ἐμοί (=ἰδικοί μου), ἐμαί (=ἰδικαί μου), ἐμά (=ἰδικά μου). Ἡμέτερος (=ἰδικός μας), ἡμετέρα (=ἰδική μας), ἡμέτερον (=ἰδικόν μας)—ἡμέτεροι (=ἰδικοί μας), ἡμέτεραι (=ἰδικαί μας), ἡμέτερα (=ἰδικά μας).

β') προσώπ. Σός (=ἰδικός σου), σή (=ἰδική σου), σόν (=ἰδικόν σου)—σοί (=ἰδικοί σου), σαί (=ἰδικαί σου), σά (=ἰδικά σου). Ὑμέτερος (=ἰδικός σας), ὑμετέρα (=ἰδική σας), ὑμέτερον (=ἰδικόν σας)—ὑμέτεροι (=ἰδικοί σας), ὑμέτεραι (=ἰδικαί σας), ὑμέτερα (=ἰδικά σας).

§ 20. α') Αἱ ἀντωνυμίαι ἐμὸς καὶ σὸς γίνονται ἐκ τοῦ ἐνικοῦ τῶν προσωπικῶν καὶ φανερῶν ὅτι ὁ κτήτωρ εἶναι εἷς.

β') Αἱ ἀντωνυμίαι ἡμέτερος καὶ ὑμέτερος γίνονται ἐκ τοῦ πληθ. τῶν προσωπικῶν καὶ φανερῶν ὅτι οἱ κτήτορες εἶναι πολλοί.

§ 21. α') Ὅταν τὸ κτῆμα εἶναι ἓν, τίθεται καὶ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ὁ ἐνικός τῶν κτητικῶν ἀντωνυμιῶν.

β') Ὅταν τὰ κτήματα εἶναι πολλά, τίθεται ὁ πληθυντικός τῶν κτητικῶν ἀντωνυμιῶν.

§ 22. Αἱ καταλήξεις φανερῶν καὶ τὸ γένος τοῦ κτήματος.

ΣΗΜ. Αἱ κτητικαὶ ἀντωνυμίαι κλίνονται ὡς τρικατάληκτα ἐπίθετα τῆς β' κλίσεως, ἀλλὰ κτητικὴν ἔχει μόνον ἢ τοῦ α' προσώπου ὦ ἐμὸς, ὦ ἡμέτερε.

§ 23. Ὡς κτητικὴ ἀντωνυμία τοῦ γ' προσώπου χρησιμεύει ἢ γενικὴ τῆς αὐτοῦ ἢ τῆς ἐκεῖνος ἢ ἢ τῆς αὐτοπαθοῦς ἀντωνυμίας.

ΣΗΜ. Κτητικὴ ἀντωνυμία τοῦ γ' προσώπου εἶναι ἢ ἐδὸς (= ἰδεὶ κός του), εἴ, ἐόν—σφέτερος, σφετέρᾳ, σφέτερον καὶ ἢ μὲν ἐδὸς εἶναι ἀχρηστος παρὰ τοῖς ἀτυκαῖς πεζογράφοις, ἢ δὲ σφέτερος σπανίᾳ.

6. Ἀλληλοπαθής.

§ 24. Ἡ ἀλληλοπαθής ἀντων. φανερῶναι πρόσωπα ἢ ζῷα ἢ πράγματα, τὰ ὅποια δέχονται ἀμοιβαίως (μεταξύ των) τὴν αὐτὴν ἐνέργειαν.

§ 25. Ἡ ἀλληλοπαθής ἀντωνυμία εἶναι μία, ἢ ἀλλήλων ἔχει δὲ μόνον τὰς πλαγίας πτώσεις τοῦ πληθυντικοῦ καὶ δοῦκοῦ.

	Ἄρσ.	Θηλ.	Οὐδ.
Πληθ. γεν.	ἀλλήλων	ἀλλήλων	ἀλλήλων
δοτ.	ἀλλήλοις	ἀλλήλαις	ἀλλήλοις
αιτ.	ἀλλήλους	ἀλλήλας	ἀλλήλα

Δυϊκός. Γεν. καὶ δοτ. ἀλλήλοιν, αιτ. ἀλλήλω.

§ 26. Ἡ ἀλληλοπαθής ἀντωνυμία κλίνεται ὡς τρικατάληκτον ἐπίθετον τῆς β' κλίσεως.

7. Ἐρωτηματικά.

§ 27. Ἐρωτηματικά λέγονται αἱ ἀντωνυμίαι, τὰς ὁποίας μεταχειρίζομεθα εἰς τὰς ἐρωτήσεις.

§ 28. Ἐρωτηματικά ἀντωνυμίαι κοιναὶ εἰς τὴν ἀρχαίαν καὶ εἰς τὴν νέαν εἶναι 1) τίς, τί; — 2) ποῖος, ποία, ποῖον; καὶ 3) πόσος, πόση, πόσον;

§ 29. Ἡ τίς, τί; κλίνεται ὡς ἐξῆς·

Ἄρσ.—θῆλ. Οὐδ. Ἄρσ.—θῆλ. Οὐδ.

Ἔνικ.	ὄνομ.	τίς ;	τί ;	Πληθ.	τίνες ;	τίνα ;
	γεν.	τίνος ; ἢ τοῦ ;			τίνων ;	
	δοτ.	τίνι ; ἢ τῷ ;			τίσι ;	
	αἰτ.	τίνα ;	τί ;		τίνας ;	τίνα ;

§ 30. Ἡ τίς, τί ; τονίζεται εἰς ὄλας τὰς πτώσεις ἐπὶ τοῦ θέματος.

§ 31. Ἡ ἀρχαία ἔχει καὶ τὰς ἐξῆς ἐρωτηματικὰς ἀντωνυμίας·

1) πότερος (=ποῖος ἐκ τῶν δύο), ποτέρα, πότερον ; 2) πηλίκος (=πόσον μέγας ἢ παῖς ἡλικίας), πηλίκη, πηλίκον ; 3) ποδαπός (=ἐκ τίνος χώρας ἢ πόλεως), ποδαπή, ποδαπόν ;

§ 32. Πᾶσαι αἱ ἐρωτηματικαὶ ἀντωνυμίαι πλήν τῆς τίς ; κλίνονται ὡς τρικατάληκτα ἐπίθετα τῆς β' κλίσεως.

§. Ἀόριστοι.

§ 33. Ἀόριστοι ἀντωνυμίαι εἶναι αἱ δηλοῦσαι γενικῶς καὶ ἀόριστως ἀντικείμενα, τὰ ὅποια δὲν θέλομεν ἢ δὲν δυνάμεθα νὰ ὀνομάσωμεν ὀρισμένως.

§ 34. Ἀόριστοι ἀντωνυμίαι εἶναι αἱ ἐξῆς· τίς, δεῖνα, ἔνιοι.

§ 35. Ἡ ἀντωνυμία τίς, τι κλίνεται ὡς ἐξῆς·

Ἄρσ.—θῆλ. Οὐδ. Ἄρσ.—θῆλ. Οὐδ.

Ἔνικ.	ὄνομ.	τίς	τί	Πληθ.	τίνες	τίνα ἢ ἅττα
	γεν.	τίνος ἢ τοῦ			τίνων	
	δοτ.	τίνι ἢ τῷ			τίσι	
	αἰτ.	τίνα	τί		τίνας	τίνα ἢ ἅττα

§ 36. Ἡ ἀόριστος ἀντωνυμία τίς τονίζεται παντοῦ ἐπὶ τῆς ληγούσης.

§ 37. Ἡ ἀντωνυμία δεῖνα ἢ εἶναι ἄκλιτος, ὁ, ἡ, τὸ δεῖνα—τοῦ, τῆς, τοῦ δεῖνα—τῷ, τῆ, τῷ δεῖνα—τόν, τήν, τὸ δεῖνα κλπ. ἢ κλίνεται ὡς ἐξῆς· ὁ, ἡ, τὸ δεῖνα—τοῦ, τῆς, τοῦ δεῖνος—τῷ, τῆ, τῷ δεῖνι—τόν, τήν, τὸ δεῖνα—οἱ δεῖνες, τῶν δεῖνων, τοὺς δεῖνας (ἄνευ δοτικῆς).

§ 38. Ἡ ἀόριστος ἀντωνυμία ἔνιοι, ἔνιοι, ἔνια κλίνεται μόνον ἐν τῷ πληθυντικῷ ὡς τρικατάληκτον ἐπίθετον τῆς β' κλίσεως.

§ 39. Εἰς τὰς ἀόριστους ἀντωνυμίας κατατάσσονται καὶ τὰ

ἐξῆς ἀντωνυμικά ἐπίθετα ἕτερος, ἑκάτερος, ἕκαστος, ἄλλος, ἀμφοτέροι, οὐδείς, μηδείς, οὐδέτερος, μηδέτερος.

ΣΗΜ. Ὁ ἕτερος=ὁ εἰς ἐκ τῶν δύο. Ἐκάτερος=καθεὶς ἐκ τῶν δύο. Ἐκαστος=καθεὶς ἐκ τῶν πολλῶν. Ἀμφοτέροι=καὶ οἱ δύο ἑμῶν. Οὐδέτερος=οὔτε ὁ εἰς οὔτε ὁ ἄλλος ἐκ τῶν δύο.

§ 40. Ἡ ἀντωνυμία οὐδείς κλίνεται ὡς ἐξῆς·

Ἄρσ. οὐδείς, οὐδενός, οὐδενί, οὐδένα.

Θηλ. οὐδεμία, οὐδεμιᾶς, οὐδεμιᾷ, οὐδεμίαν.

Οὐδ. οὐδέν, οὐδενός, οὐδενί, οὐδέν.

Πληθ. Ἄρσ. οὐδένες, οὐδένων, οὐδέσι(ν), οὐδένας.

Κατὰ τὴν ἀντωνυμίαν οὐδείς κλίνεται καὶ ἡ ἀντωνυμία μηδείς, μηδεμία, μηδέν.

§ 41. Αἱ ἀντωνυμίαι ἄλλος, ἄλλη, ἄλλο—ἕτερος, ἑτέρα, ἕτερον—ἑκάτερος, ἑκατέρα, ἑκάτερον—ἕκαστος, ἑκάστη, ἕκαστον—οὐδέτερος, οὐδετέρα, οὐδέτερον καὶ μηδέτερος, μηδετέρα, μηδέτερον κλίνονται ὡς τρικατάληκτα ἐπίθετα τῆς 6' κλίσεως.

ΣΗΜ. Ἡ ἀντωνυμία ἄλλος ἔχει οὐδ. εἰς -ο, δηλ. χωρὶς ν.

§ 42. Ἡ ἀντωνυμία ἀμφοτέροι, ἀμφοτέραι, ἀμφοτέρα κλίνεται μόνον ἐν τῷ πληθ. ὡς τρικατάληκτον ἐπίθετον τῆς 6' κλίσεως.

9. Ἀναφορικάι.

§ 43. Ἀναφορικάι ἀντωνυμίαι λέγονται ἐκεῖναι, διὰ τῶν ὁποίων ἀναφέρομεν πρότασιν τινα εἰς τὰ δι' αὐτῶν δηλούμενα πρόσωπα ἢ ζῶα ἢ πράγματα.

§ 44. Αἱ ἀναφορικάι ἀντωνυμίαι τῆς νέας εἶναι 1) ὁποιος—2) ὅστις—3) ὅσος. Ἡ ἀρχαία ἔχει τὰς ἐξῆς ἀναφορικάς ἀντωνυμίας 1) ὅς, ἡ, ὅ—2) ὅστις, ἡτίς, ὅ,τι—3) οἶος, οἷα, οἷον—4) ὁποιος, ὁποῖα, ὁποῖον—5) ὅσος, ὅση, ὅσον—6) ὀπόσος, ὀπόση, ὀπόσον—7) ἡλίκος, ἡλίκη, ἡλίκον—8) ὀηλίκος, ὀηλίκη, ὀηλίκον—9) ὀπότερος, ὀπότερα, ὀπότερον.

§ 45. Ἡ ἀντωνυμία ὅς, ἡ, ὅ κλίνεται ὡς ἐξῆς·

Ἐνικ. ὄνομ.	ὅς	ἡ	ὅ	Πληθ.	οἷ	αἷ	ἄ
γεν.	οὔ	ἡς	οὔ		ῶν	ῶν	ῶν
δοτ.	ῶ	ἡ	ῶ		οἷς	αἷς	οἷς
αἰτ.	ὄν	ἡν	ὄ		οὔς	αὔς	ἄ

§ 46. Ἡ ἀντωνυμία ὅς ἐνίοτε λαμβάνει καὶ τὸ ἐγκλιτικὸν πὲρ καὶ γίνεται ὅπερ, ἤπερ, ὅπερ.

§ 47. Ἡ ἀντωνυμία ὅστις, ἣτις, ὅ,τι εἶναι σύνθετος ἐκ τῆς ὅς καὶ τῆς ἀόριστου τίς κλίνονται δὲ καὶ τὰ δύο μέρη αὐτῆς χωριστά.

	Ἄρσ.	Θηλ.	Οὐδ.
Ἑνικ. ὄνομ.	ὅστις	ἣτις	ὅ,τι
γεν.	οὗτινος ἢ ὅτου	ἣσινος	οὗτινος ἢ ὅτου
δοτ.	ᾧτινι ἢ ὅτῳ	ἣτινι	ᾧτινι ἢ ὅτῳ
αἰτ.	ὄντινα	ἣντινα	ὄ,τι
Πληθ. ὄνομ.	οὔτινες	αἴτινες	ἄτινα ἢ ἄττα
γεν.	ᾧντινων	ᾧντινων	ᾧντινων
δοτ.	οἴστισι	αἴστισι	οἴστισι
αἰτ.	οὔστινας	ἄστινας	ἄτινα ἢ ἄττα

§ 48. Πᾶσαι αἱ λοιπαὶ ἀναφορικαὶ ἀντωνυμίαι κλίνονται ὡς τρικατάληκτα ἐπίθετα τῆς β' κλίσεως.

§ 49. Αἱ ἐρωτηματικαί, αἱ ἀόριστοι, αἱ δεικτικαὶ καὶ αἱ ἀναφορικαὶ ἀντωνυμίαι, ἐπειδὴ κατὰ τὴν σημασίαν των συσχετίζονται πρὸς ἀλλήλας, λέγονται διὰ μιᾶς λέξεως συσχετικά. Ἡ σχέσις αὐτῶν φαίνεται ἐκ τοῦ ἐπομένου πίνακος.

Ἐρωτηματικαί	Ἀόριστοι	Δεικτικαί	Ἀναφορικαί
τίς ;	τίς, δεῖνα, ἐνιοι, ἄλλος ἕκαστος, οὐδεὶς, μηδεὶς	ἐκεῖνος οὗτος, ὅδε	ὅς, ὅστις
πότερος ;	ἕτερος, ἐκάτερος ἀμφοτέρω, οὐδέτερος	ὁ ἕτερος	ὀπότερος
ποῖος ;		τοιούτος τοιόσδε	οἶος, ὀποῖος
πόσος ;		τοσοῦτος τοσόσδε	ὄσος, ὀπόσος
πηλίκος ;		τηλικούτος τηλικόσδε	ἠλίκος, ὀπηλίκος

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ'

ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΑ

§ 1. Τὰ ἀριθμητικά διακρίνονται εἰς ἀπόλυτα, τακτικά, χρονικά, πολλαπλασιαστικά, ἀναλογικά, οὐσιαστικά καὶ ἐπιρρήματα.

§ 2. Τὰ ἀπόλυτα, τὰ τακτικά, τὰ χρονικά, τὰ πολλαπλασιαστικά καὶ τὰ ἀναλογικά εἶναι ἐπίθετα.

α') Ἀπόλυτα.

§ 3. Ἀπόλυτα λέγονται τὰ ἀριθμητικά τὰ σημαίνοντα πῶς εἶναι τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος ἀντικείμενα· ἑπτὰ ἦσαν οἱ σοφοὶ τῆς Ἑλλάδος.

§ 4. α') Τὰ ἀπόλυτα ἀπὸ τοῦ εἰς μέχρι τοῦ τέσσαρες κλίνονται ὡς ἑξῆς·

	Ἄρσ.	Θηλ.	Οὐδ.	Ἄρσ.-θηλ.-οὐδ.	Ἄρσ.-θηλ.	Οὐδ.
ὄνομ.	εἷς	μία	ἓν	δύο	τρεις	τρία
γεν.	ένός	μιάς	ένός	δυοῖν	τριῶν	τριῶν
δοτ.	ένί	μιᾶ	ένί	δυοῖν	τρισί	τρισί
αἰτ.	ἓνα	μίαν	ἓν	δύο	τρεις	τρία

Ἄρσ. καὶ θηλ. τέσσαρες, τεσσάρων, τέσσαρσι, τέσσαρας.

Οὐδ. τέσσαρα, τεσσάρων, τέσσαρσι, τέσσαρα.

β') Τὰ ἀπὸ τοῦ πέντε μέχρι τοῦ ἑκατὸν εἶναι ἄκλιτα, τὰ δὲ ἀπὸ τοῦ διακόσιοι καὶ ἑξῆς κλίνονται μόνον ἐν τῇ πληθ. ὡς τρικατάληκτα ἐπίθετα τῆς β' κλίσεως.

ΣΗΜ. 1. Τὸ δύο πολλάκις εἶναι ἄκλιτον.

ΣΗΜ. 2. Τὰ Ἀραβικὰ ἀριθμητικά σημεῖα εἰσῆχθησαν εἰς τὴν Ἑλλάδα κατὰ τὸν 13ον μ. Χ. αἰῶνα.

β') Τακτικά.

§ 5. Τὰ τακτικά σημαίνουν πῶς θέσιν (τάξιν) ἔχει ἀντικείμενον τι μεταξὺ ἄλλων.

§ 6. Ταῦτα λήγουν ἐν τῇ ἀρχαίᾳ, ἔπως καὶ ἐν τῇ νέᾳ, εἰς -τος μὲν μέχρι τοῦ δέκατος ἑνατος, πλὴν τοῦ δεύτερος, ἔβδομος καὶ ὄγδοος, εἰς -στός δὲ ἀπὸ τοῦ εἰκοστός καὶ ἑξῆς. Κλίνονται δὲ ὡς τρικατάληκτα ἐπίθετα τῆς β' κλίσεως.

7. Οἱ ἐκ μονάδων, δεκάδων, ἑκατοντάδων κλπ. ἀποτελούμενοι σύνθετοι ἀριθμοὶ ἐκφέρονται ὡς ἐξῆς· 1) Προτάσσεται ὁ μικρότερος ἀριθμὸς καὶ ἐπιτάσσεται ὁ ἐκάστοτε μεγαλύτερος μεσολαβῶντος τοῦ καὶ· πέντε καὶ εἴκοσι καὶ ἑκατὸν—δεύτερος καὶ πεντηκοστὸς καὶ ἑκατοστὸς— 2) Προτάσσεται ὁ μεγαλύτερος καὶ ἐπιτάσσεται ὁ ἐκάστοτε μικρότερος μεσολαβῶντος ἢ μὴ τοῦ καὶ· ἑκατὸν καὶ πενήκοντα καὶ δύο ἢ ἑκατὸν πενήκοντι δύο—εἰκοστὸς καὶ δεύτερος ἢ εἰκοστὸς δεύτερος.

γ') Ἐπιρρήματα.

8. Τὰ ἀριθμητικὰ ἐπιρρήματα φανερώουσι πόσας φορὰς (ποσάκις) γίνεται τι. Λήγουσι δὲ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ, ἔπως καὶ ἐν τῇ νέᾳ, εἰς -άκις, τετράκις, πεντάκις, ἑνάκις, εἰκοσάκις.

9. Δὲν λήγουσι εἰς -άκις τὸ ἅπαξ,, δῖς, τρίς.

10. Τὰ σύνθετα ἀριθμητικὰ ἐπιρρήματα ἔχουσι τὴν κατάληξιν -άκις μόνον εἰς τὸ τελευταῖον· πέντε καὶ εἰκοσάκις ἢ εἰκοσιπεντάκις.

11. Πίναξ ἀριθμητικῶν.

Ἀριθμοὶ		Ἀπόλυτα	Τακτικά	Ἐπιρρήματα
Ἀραβ.	Ἑλλ.			
1	α'	εἷς, μία, ἓν	πρῶτος	ἅπαξ
2	β'	δύο	δεύτερος	δῖς
3	γ'	τρεις, τρία	τρίτος	τρίς
4	δ'	τέσσαρες, τέσσαρα	τέταρτος	τετράκις
5	ε'	πέντε	πέμπτος	πεντάκις
6	ς'	ἕξ	ἕκτος	ἕξάκις
7	ζ'	ἑπτὰ	ἕβδομος	ἑπτάκις
8	η'	ὀκτώ	ὀγδοος	ὀκτάκις
9	θ'	ἐννέα	ἕνατος	ἐνάκις
10	ι'	δέκα	δέκατος	δεκάκις
11	ια'	ἑνδεκα	ἑνδέκατος	ἑνδεκάκις
12	ιβ'	δώδεκα	δωδέκατος	δωδεκάκις
13	ιγ'	τρεις (τρία) καὶ δέκα	τρίτος καὶ δέκατος	τρισκαιδεκάκις
14	ιδ'	τέσσαρες (τέσσαρα) καὶ δέκα	τέταρτος καὶ δέκατος	τεσσαρεσκαιδεκάκις
15	ιε'	πεντεκαίδεκα	πέμπτος καὶ δέκατος	πεντεκαιδεκάκις
16	ισ'	ἕκκαϊδεκα	ἕκτος καὶ δέκατος	ἕκκαϊδεκάκις
17	ιζ'	ἑπτακαίδεκα	ἕβδομος καὶ δέκατος	ἑπτακαιδεκάκις
18	ιη'	ὀκτωκαίδεκα	ὀγδοος καὶ δέκατος	ὀκτωκαιδεκάκις
19	ιθ'	ἐννεακαίδεκα	ἕνατος καὶ δέκατος	ἐννεακαιδεκάκις
20	κ'	εἴκοσι	εἰκοστὸς	εἰκοσάκις

30	λ'	τριακοντα	τριακοστός	τριακοντάκις
40	μ'	τεσσαράκοντα	τεσσαρικοστός	τεσσαρακοντάκις
50	ν'	πεντήκοντα	πεντηκοστός	πεντηκοντάκις
60	ς'	ἑξήκοντα	ἑξηκοστός	ἑξηκοντάκις
70	ο'	ἑβδομήκοντα	ἑβδομηκοστός	ἑβδομηκοντάκις
80	π'	ὀγδοήκοντα	ὀγδοηκοστός	ὀγδοηκοντάκις
90	ι'	ἐνενήκοντα	ἐνενηκοστός	ἐνενηκοντάκις
100	ρ'	ἑκατόν	ἑκατοστός	ἑκατοντάκις
200	σ'	διακόσιοι, -αι, -α	διακοσιοστός	διακοσιάκις
300	τ'	τριακόσιοι, -αι, -α	τριακοσιοστός	τριακοσιάκις
400	υ'	τετρακόσιοι, -αι, -α	τετρακοσιοστός	τετρακοσιάκις
500	φ'	πεντακόσιοι, -αι, -α	πεντακοσιοστός	πεντακοσιάκις
600	χ'	ἑξακόσιοι, -αι, -α	ἑξακοσιοστός	ἑξακοσιάκις
700	ψ'	ἑπτακόσιοι, -αι, -α	ἑπτακοσιοστός	ἑπτακοσιάκις
800	ω'	ὀκτακόσιοι, -αι, -α	ὀκτακοσιοστός	ὀκτακοσιάκις
900	Ϛ'	ἐνακόσιοι, -αι, -α	ἐνακοσιαστός	ἐνακοσιάκις
1000	α	χίλιοι, -αι, -α	χιλιοστός	χιλιάκις
2000	β	δισχίλιοι, -αι, -α	δισχιλιοστός	δισχιλιάκις
3000	γ	τρισχίλιοι, -αι, -α	τρισχιλιοστός	τρισχιλιάκις
5000	ε	πεντακισχίλιοι, -αι, -α	πεντακισχιλιοστός	πεντακισχιλιάκις
10000	ι	μύριοι, -αι, -α	μυριοστός	μυριάκις
20000	κ	δισμύριοι	δισμυριοστός	δισμυριάκις
50000	ν	πεντακισμύριοι	πεντακισμυριοστός	πεντακισμυριάκις

δ') Χρονικά.

12. Τὰ χρονικά ἔχει μόνον ἢ ἀρχαία. Ταῦτα σημαίνουν, ποίαν ἡμέραν (ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως) τελειώνει πρᾶξις τις. Παράγονται δὲ ἐκ τῶν τακτικῶν διὰ τῆς καταλήξεως -αῖος, δευτεραῖος, τριταῖος ἤλθον.

ε') Πολλαπλασιαστικά.

13. Τὰ πολλαπλασιαστικά ἔχει καὶ ἢ ἀρχαία καὶ ἢ νέα. Ταῦτα σημαίνουν ἐκ πόσων ἀπλῶν μερῶν σύγκειται τι καὶ λήγουν εἰς -πλοῦς, ἀπλοῦς, διπλοῦς, τριπλοῦς. Περὶ τῆς κλίσεως αὐτῶν ἴδε κεφ. IB', § 8.

ς') Ἀναλογικά.

14. Καὶ ταῦτα ἔχει καὶ ἢ ἀρχαία καὶ ἢ νέα. Τὰ ἀναλογικά σημαίνουν πόσας φορές (ποσάκις) ἀντικείμενόν τι εἶναι μεγαλύτερον ἄλλου, τὸ ὁποῖον λαμβάνεται ὡς μονάς. Λήγουν δὲ εἰς -πλάσιος, διπλάσιος, ἑκατονταπλάσιος καὶ κλίνονται ὡς τρικατάληκτα ἐπίθετα τῆς 6' κλίσεως.

ζ') Οὐσιαστικά.

15. Τὰ ἀριθμητικά οὐσιαστικά λήγουν εἰς -άς, γεν. -άδος.

ιονάς, δυάς, τριάς, τετράς, εβδομάς, δεκάς, εκατοντάς, χιλιάς, μυριάς.

ΣΗΜ. Τὰ ἀριθμητικά, τὰ ὅποια ἀρχίζουσι ἀπὸ φωνήεντος, παύονται. Ἐξαιροῦνται τὸ ὀκτώ, ἑννέα καὶ εἴκοσι καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν σχηματιζόμενα, ἅτινα ψιλῶνται.

ΡΗΜΑΤΑ ΕΙΣ -Ω

1. ΡΗΜΑΤΑ ΕΙΣ -Ω ΒΑΡΥΤΟΝΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΘ'

1. Ὅρισμός τοῦ ῥήματος.

1. Ῥήματα λέγονται αἱ λέξεις αἱ δηλοῦσαι ἐνέργειαν ἢ πάθος ἢ κατάστασιν προσώπου ἢ ζῴου ἢ πράγματος, προσέτι δὲ ἐνέργειαν προσώπου ἢ ζῴου ἐπιστρέφουσαν εἰς τὸ ἐνεργοῦν πρόσωπον ἢ ζῴον.

2. Παρεπόμενα τοῦ ῥήματος.

2. Παρεπόμενα τοῦ ῥήματος λέγονται ἡ διάθεσις, ἡ φωνή, ἡ συζυγία, ἡ ἔγκλισις, ὁ χρόνος, ὁ ἀριθμὸς καὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ.

3. Τὰ ῥήματα κατὰ τὴν διάθεσιν διαίρουσιν εἰς ἐνεργητικά, παθητικά, μέσα καὶ οὐδέτερα.

α') Ἐνεργητικά ἢ ἐνεργητικῆς διαθέσεως λέγονται τὰ ῥήματα τὰ δηλοῦντα, ὅτι πρόσωπόν τι ἢ ζῴον ἢ πρᾶγμα ἐνεργεῖ· γράφω, τύπτω.

β') Παθητικά ἢ παθητικῆς διαθέσεως λέγονται τὰ ῥήματα τὰ δηλοῦντα, ὅτι πρόσωπόν τι ἢ ζῴον ἢ πρᾶγμα παθαίνει τι ὑπ' ἄλλου· τύπτομαι.

γ') Μέσα ἢ μέσης διαθέσεως λέγονται τὰ ῥήματα τὰ δηλοῦντα, ὅτι πρόσωπόν τι ἢ ζῴον ἐνεργεῖ καὶ ἡ ἐνέργεια ἐπιστρέφει εἰς τὸ ἐνεργοῦν πρόσωπον ἢ ζῴον· λύομαι.

δ') Οὐδέτερα ἢ οὐδετέρας διαθέσεως λέγονται τὰ ῥήματα τὰ δηλοῦντα, ὅτι πρόσωπόν τι ἢ ζῴον ἢ πρᾶγμα οὔτε ἐνεργεῖ οὔτε πάσχει, ἀλλ' ἀπλῶς εὐρίσκειται ἐν τινι καταστάσει· καθεύδω.

4. Αἱ συζυγίαι εἶναι δύο· ἡ συζυγία τῶν εἰς -ω καὶ ἡ συζυγία τῶν εἰς -μι ῥημάτων· λύω, δείκνυμι.

5. Αἱ φωναὶ εἶναι δύο, ἡ ἐνεργητικὴ εἰς ω ἢ -μι καὶ ἡ μέση εἰς -μαι

6. α') Ἐγκλίσεις. Αἱ ἐγκλίσεις εἶναι τέσσαρες· ὀριστικῆ, ὑποτακτικῆ, εὐνικῆ καὶ προστακτικῆ.

β') Τὰ ῥήματα ἔχουν καὶ δύο ὀνομαστικούς τύπους, τὸ ἀπαρέμφατον καὶ τὴν μετοχὴν.

7. α') Χρόνοι. Οἱ χρόνοι εἶναι ἑπτὰ· ἐνεστώς, παρατατικός, μέλλων, ἀόριστος, παρακείμενος, ὑπερσυντέλικος καὶ τετελεσμένος μέλλων.

β') Οἱ χρόνοι διαιροῦνται εἰς ἀρκτικούς καὶ παραγομένους ἢ ἱστορικούς. Καὶ ἀρκτικοὶ μὲν εἶναι ὁ ἐνεστώς, ὁ μέλλων, ὁ παρακείμενος καὶ ὁ τετελεσμένος μέλλων, παραγόμενοι δὲ ἡ ἱστορικὸς ὁ παρατατικός, ὁ ἀόριστος καὶ ὁ ὑπερσυντέλικος.

8. Ἀριθμοί. Ἡ ἀρχαία καὶ ἐν τοῖς ῥήμασιν ἔχει τρεῖς ἀριθμούς, τὸν ἐνικόν, τὸν πληθυντικὸν καὶ τὸν δυϊκόν.

9. Πρόσωπα. Τὰ πρόσωπα εἶναι τρία, ἦτοι πρῶτον, δεύτερον καὶ τρίτον.

3. Συστατικὰ μέρη τῶν ῥηματικῶν τύπων.

10. Ῥηματικὸν θέμα λέγεται τὸ μέρος τοῦ ῥήματος, τὸ ὅποιον χρησιμεύει ὡς βᾶσις τοῦ σχηματισμοῦ πάντων τῶν τύπων αὐτοῦ· λύω, ῥημ. θέμ. λυ-.

11. Τὸ τελευταῖον γράμμα τοῦ ῥηματικοῦ θέματος λέγεται χαρακτήρ τοῦ ῥήματος· λύω, ῥημ. θέμ. λυ-, χαρακτήρ υ.

12. Κατὰ τὸν χαρακτήρα διαιροῦνται τὰ ῥήματα εἰς συμφωνόληκτα καὶ φωνηεντόληκτα.

13. Χρονικὸν θέμα λέγεται τὸ μέρος τοῦ ῥήματος, τὸ ὅποιον χρησιμεύει ὡς βᾶσις τοῦ σχηματισμοῦ ἑνὸς ἢ περισσοτέρων χρόνων. Γίνεται δὲ τοῦτο ἐκ τοῦ ῥηματικοῦ θέματος διὰ τῆς προσθήκης γράμματος ἢ γραμμάτων.

14. Χρονικὸς χαρακτήρ λέγεται τὸ γράμμα ἢ τὰ γράμματα, τὰ ὅποια προστίθενται εἰς τὸ ῥηματικὸν θέμα πρὸς σχηματισμὸν τῶν διαφόρων χρονικῶν θεμάτων.

15. Διακριτικὰ τῶν ἐγκλίσεων φωνήεντα λέγονται τὰ φωνήεντα, διὰ τῶν ὁποίων διακρίνονται αἱ διάφοροι ἐγκλίσεις.

16. Προσωπικὰ καταλήξεις λέγονται αἱ συλλαβαὶ ἢ τὰ γράμ-

ματα, τὰ ὁποῖα προστίθενται εἰς τὸ τέλος τοῦ ῥηματικοῦ ἢ χρονικοῦ θέματος, ἢ μετὰ τὰ διακριτικὰ φωνήεντα, ὅπου ὑπάρχουν, πρὸς σχηματισμὸν τῶν τύπων τῶν διαφόρων προσώπων τοῦ ῥήματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κ΄.

ΑΥΞΗΣΙΣ ΚΑΙ ΑΝΑΔΙΠΛΑΣΙΑΣΜΟΣ

1. Ὁμαλὴ αὐξησης ἀπλῶν ῥημάτων.

1. Εἰς τοὺς ἱστορικοὺς χρόνους τῆς ὀριστικῆς τὸ θέμα λαμβάνει ἐν τῇ ἀρχῇ αὐξησιν, ἣτις εἶναι σημεῖον τοῦ παρελθόντος.

2. Ἡ αὐξησης εἶναι δύο εἰδῶν, συλλαβικὴ καὶ χρονικὴ

α') Συλλαβικὴ αὐξησης εἶναι ἡ συλλαβὴ ε, ἣτις τίθεται ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ θέματος εἰς τοὺς ἱστορικοὺς χρόνους τῆς ὀριστικῆς τῶν ῥημάτων, τῶν ὁποίων τὸ θέμα ἀρχίζει ἀπὸ συμφώνου λυῶ, ἔ-λυον, ἔ-λυσα.

ΣΗΜ. Τὰ ῥήματα, τὰ ὁποῖα ἀρχίζουσι ἀπὸ ρ, διπλασιάζουσι τὸ ρ μετὰ τὴν πρόσληψιν τῆς συλλαβικῆς αὐξήσεως: ῥίπτω, ἔρριπτον, ἔρριψα.

β') Χρονικὴ αὐξησης εἶναι ἡ μεταβολὴ (συνήθως ἕκτασις) τοῦ ἀρχικοῦ φωνήεντος ἢ διρθόγγου τοῦ θέματος.

3. Διὰ τὴν χρονικὴν αὐξησιν μεταβάλλονται.

τὸ ᾠ εἰς η	ᾠγων, ᾠγον	τὸ εἰ εἰς η	εἰκάζω, ἠκαζον
τὸ ᾠ εἰς η	ᾠγῶν, ᾠγουν	τὸ εὐ εἰς ηυ	εὐχομαι, ηὐχόμεν
τὸ α εἰς η	ᾠδω, ᾠδον	τὸ ἱ εἰς ἰ	ἱκετεύω, ἱκέτευον
τὸ αἰ εἰς η	αἰσχύνω, ἠσχυνον	τὸ ο εἰς ω	ὄνειδίζω, ὄνειδιζον
τὸ αυ εἰς ηυ	αὔξω, ηὔξον	τὸ οἰ εἰς οφ	οἰκτείρω, ὄκτιρον
τὸ ε εἰς η	ἐλπίζω, ἠλπιζον	τὸ υ εἰς υ	ὑβρίζω, ὑβριζον.

2. Ὁμαλὸς ἀναδιπλασιασμός ἀπλῶν ῥημάτων.

4. α') Εἰς τὸν παρακείμενον, ὑπερσυντέλικον καὶ τετελεσμένον μέλλοντα τὸ θέμα λαμβάνει ἐν τῇ ἀρχῇ ἀναδιπλασιασμόν, ὅστις εἶναι σημεῖον τοῦ τετελεσμένου.

β') Ἀναδιπλασιασμός λέγεται ἡ ἐπανάληψις τοῦ ἀρχικοῦ συμφώνου τοῦ θέματος μετὰ ἐπομένου ε.

5. Ἀναδιπλασιάζονται δὲ 1) τὰ ῥήματα, τῶν ὁποίων τὸ θέμα ἀρχίζει ἀπὸ ἐνὸς ἀπλοῦ συμφώνου πλὴν τοῦ ρ· λύω λέλυκα· ἀλλὰ ῥάπτω, ἔρραμαι καὶ 2) τὰ ῥήματα, τῶν ὁποίων τὸ θέμα ἀρχίζει ἀπὸ δύο συμφώνων, ἐκ τῶν ὁποίων τὸ πρῶτον εἶναι ἄφωνον καὶ τὸ δευτερον ὑγρὸν ἢ ἔνρινον· γράφω, γέγραφα—πνέω, πέπνευκα.

6. Πάντα τὰ ἄλλα ῥήματα, τῶν ὁποίων τὸ θέμα ἀρχίζει ἀπὸ συμφώνου ἢ συμφώνων (ἦτοι 1) ἀπὸ διπλοῦ, 2) ἀπὸ δύο συμφώνων, ἀλλ' οὐχὶ ἀφώνου πρὸ ὑγροῦ ἢ ἐνρίνου καὶ 3) ἀπὸ δύο συμφώνων), ἔχουν τὸν ἀναδιπλασιασμὸν ὅμοιον μὲ τὴν συλλαβικὴν αὔξησιν· ψάλλω, ἔψαλκα—φθεῖρω, ἔφθαρκα—στρατεύω, ἔστράτευκα.

ΣΗΜ. Ὅταν τὸ ἀρκτικὸν σύμφωνον τοῦ θέματος εἶναι δασύ, τρέπεται ἐν τῇ συλλαβῇ τοῦ ἀναδιπλασιασμοῦ εἰς τὸ ἀντίστοιχόν του ψιλόν· θύω, τέ-θυκα—φυτεύω, πε-φύτευμαι.

7. Οἱ ὑπερσυντέλειοι τῶν ῥημάτων, τὰ ὅποια ἀναδιπλασιάζονται διὰ τοῦ ἀρκτικοῦ συμφώνου τοῦ θέματος μετὰ ἐπομένου ε, λαμβάνουν πρὸ τοῦ ἀναδιπλασιασμοῦ καὶ συλλαβικὴν αὔξησιν· λύω, λέ-λυκα, ἔ-λε-λύκειν.

8. Τὰ ῥήματα, τῶν ὁποίων τὸ θέμα ἀρχίζει ἀπὸ φωνήεντος ἢ διφθόγγου, ἔχουν τὸν ἀναδιπλασιασμὸν ὅμοιον μὲ τὴν χρονικὴν αὔξησιν· ἄγω—ἤγον—ἤγα, ὀμιλῶ—ὀμίλουν—ὀμίληκα, αἰτῶ—ἤτουν—ἤτημαι.

9. Ὁ ἀναδιπλασιασμὸς ἐν πάσῃ μορφῇ φυλάττεται εἰς πάσας τὰς ἐγκλίσεις καὶ εἰς τὸ ἀπαρέμφατον καὶ τὴν μετοχὴν.

3. Αὔξεις καὶ ἀναδιπλασιασμὸς τῶν συνθέτων ῥημάτων.

10. Τὰ μετὰ προθέσεων σύνθετα ῥήματα καὶ τὰ περισσότερα ἐκ τῶν παρασυνθέτων, ὅσα γίνονται ἐξ ὀνομάτων συνθέτων μετὰ προθέσεων, λαμβάνουν τὴν αὔξησιν καὶ τὸν ἀναδιπλασιασμὸν μετὰ τὴν πρόθεσιν· ἀπο-γράφω, ἀπέγραφον, ἀπο-γέγραφα—ἐγκωμιάζω (ἐκ τοῦ ἐγκώμιον), ἐνεκωμιάζον, ἐγκεκωμιάκα.

ΣΗΜ. 1. Αἱ προθέσεις ἐν καὶ σὺν πρὸ τῆς συλλαβικῆς αὔξεως καὶ τοῦ ὁμοίου μὲ αὐτὴν ἀναδιπλασιασμοῦ ἀναλαμβάνουν τὸ ν αὐτῶν, ὅταν τοῦτο πρὸ τοῦ ἀρκτικοῦ συμφώνου τοῦ θέματος

μεταβάλλεται· ἐγγράφω, ἐνέγραφον — συμπτύσσω, συνέπτυσσον, συνέπτυγμαί.

ΣΗΜ. 2. Αἱ εἰς φωνήεν λήγουσαι προθέσεις πρὸ τῆς συλλαβικῆς αὐξήσεως καὶ τοῦ ὁμοίου μὲ αὐτὴν ἀναδιπλασιασμοῦ πάσχουν ἐκθλιψίν· ἀναστρέφω, ἀνέστρεφον, ἀνέστραμμαί. Δὲν πάσχουν ἐκθλιψίν αἱ προθέσεις πρὸ καὶ περί· προβάλλω, προέβαλλον — περιβάλλω, περιέβαλλον.

ΣΗΜ. 3. Τὸ ο τῆς προθέσεως πρὸ συναιρεῖται πολλάκις μετὰ τῆς συλλαβικῆς αὐξήσεως εἰς ου· προέλεγον, προύλεγον.

11. Τὰ παρασύνθετα ῥήματα, τῶν ὁποίων τὸ πρῶτον συνθετικὸν δὲν εἶναι πρόθεσις, λαμβάνουν τὴν αὐξήσιν καὶ τὸν ἀναδιπλασιασμόν ἐν τῇ ἀρχῇ· μυθολογῶ, ἐμυθολόγουν, μεμυθολόγηκα — οἰκοδομῶ, ᾠκοδόμουν, ᾠκοδόμηκα.

ΣΗΜ. Τὰ μετὰ τοῦ εὐ παρασύνθετα ῥήματα, ἂν κατόπιν τοῦ εὐ ἀκολουθῇ σύμφωνον, αὐξάνονται κανονικῶς ἔξωθεν· εὐτυχῶ — ηὔτυχουν — εὐδοξῶ, ηὔδοξουν· ἂν δὲ κατόπιν τοῦ εὐ ὑπάρχη βραχὺ φωνήεν, αὐξάνεται τοῦτο· εὐορκῶ, εὐώρκουν — εὐοδοῦμαι, εὐοδοῦτο· ἂν δὲ μακρὸν φωνήεν ἢ δίφθογγος, μένουν ἀναύξητα· εὐωχοῦμαι, εὐωχούμην.

4. Ἀνωμαλίαι αὐξήσεως καὶ ἀναδιπλασιασμοῦ.

12. α') Ῥήματά τινα, τῶν ὁποίων τὸ θέμα ἀρχίζει ἀπὸ ε, λαμβάνουν συλλαβικὴν αὐξήσιν, ἣτις μετὰ τοῦ ε τοῦ θέματος συναιρεῖται εἰς εἰ. Τὰ ῥήματα ταῦτα εἶναι τὰ ἐξῆς· εῶ (εἶάω) — εἶων, ἐθίζω — εἶθιζον, ἐλίττω — εἶλιξα, ἔλκω — εἶλκον, ἔπομαι — εἰπόμην, ἐργάζομαι — ἐργαζόμην, ἐσιτῶ — εἰσίτιον, ἔχω — εἶχον.

ΣΗΜ. 1. Τὰ ῥήματα ταῦτα εἶχον πάσαι ποτὲ ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ θέματος F ἢ σ· ἀλλ' ἔπειτα τὸ F ἢ σ ἀπεβλήθησαν, ἢ δὲ συλλαβικὴ αὐξήσις ε συνηρέθη μετὰ τοῦ ἐπομένου φωνήητος τοῦ θέματος εἰς εἰ.

ΣΗΜ. 2. Οἱ παρακείμενοι τῶν ῥημάτων τούτων, ἂν σχηματίζονται ἐκ τοῦ θέματος, ἐκ τοῦ ὁποίου καὶ ὁ παρατατικός, λαμβάνουν ἀναδιπλασιασμόν ὅμοιον μὲ τὴν αὐξήσιν τοῦ παρατατικοῦ· εἶακα, εἶθισμαί, εἶργασμαί.

β') Τὸ ῥήμα ἐορτάζω καὶ ὁ ὑπερσυντέλικος τοῦ παρακειμένου

Μαυρίκιος Γ. Γεννημένος

ἔοικα (= ἔμοιάζω) αὐξάνονται ἐν τῇ δευτέρᾳ συλλαβῇ· ἐώρταζον, ἐώρτασα—ἐφῄκειν.

γ') Συλλαβικὴν αὐξῆσιν καὶ ὅμοιον μὲ αὐτὴν ἀναδιπλασιασμὸν λαμβάνουν τὰ ῥήματα ἄγνυμι (= θραύω), ὠθῶ καὶ ὠνοῦμαι (= ἀγοράζω)· ἔαξα, ἔαγα—ἐώθουν, ἔωσμαι—ἔωνούμην, ἔωνημαι.

ΣΗΜ. Τὰ ῥ. ταῦτα εἶχον πάλαι ποτὲ ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ θέμ. F'.

δ') Τὰ ῥήματα ὄρω, ἄλισκομαι καὶ ἀνοίγω αὐξάνονται καὶ ἀναδιπλασιάζονται ὡς ἐξῆς· ἐώρων, ἔωρακα, ἠλισκόμην, ἐάλων, ἐάλωκα (ὁ παρχμ. μετὰ βραχέος α) — ἀνέφωρον, ἀνέφωξα, ἀνέφωχα.

13. Τὰ ῥήματα βούλομαι, δύναμαι καὶ μέλλω αὐξάνονται κανονικῶς· ἐβουλόμην, ἐδυνάμην, ἔμελλον, καὶ ἀνωμάλως· ἠβουλόμην, ἠδυνάμην, ἠμελλον.

14. α') Αὐξάνονται ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς προθέσεως τὰ σύνθετα ῥήματα ἀμφιέννυμι, ἐπείγω, ἐπίσταμαι, καθέζομαι καὶ τὰ παρασύνθετα ἐγγυῶ καὶ ἐναντιοῦμαι· ἠμφίεσα, ἠπειγον, ἠπιστάμην, ἠκαθεζόμην, ἠγγύων, ἠναντιοῦμην.

β') Αὐξάνονται συγχρόνως καὶ ἐν ἀρχῇ τῆς προθέσεως καὶ μετὰ τὴν πρόθεσιν τὰ σύνθετα ῥήματα ἀνέχομαι, ἐνοχλῶ, ἐπανορθῶ καὶ τὸ παρασύνθετον ἀμφισβητῶ· ἠνειχόμην, ἠνώχλων, ἐπηνώρθουν, ἠμφεσβήτουν.

γ') Διφοροῦνται, ἤτοι αὐξάνονται ἢ ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς προθέσεως ἢ μετὰ τὴν πρόθεσιν, τὰ σύνθετα ῥήματα καθεύδω, κάθημαι, καθίζω καὶ τὸ παρασύνθετον ἐκκλησιάζω· ἐκάθευδον καὶ καθῆυδον, ἐκάθητο καὶ καθῆστο, ἐκάθισα καὶ καθῖσα (ἀλλὰ παρατατ. μόνον ἐκάθιζον), ἠκκλησιάζον καὶ ἔξεκκλησιάζον.

15. Τὰ ῥήματα, ἅτινα ἔχουν θέμκ, τὸ ὁποῖον ἀρτίζει ἀπὸ γν (ἂν καὶ τὸ θέμα των ἀρτίζῃ ἀπὸ ἀφώνου πρὸ ἐνρίνου), ἔχουν τὸν ἀναδιπλασιασμὸν ὅμοιον μὲ τὴν συλλαβικὴν αὐξῆσιν· γνωρίζω, ἐγνωρικῶς, ἐγνώρισμαι—γιγνώσκω (θέμ. γνω-), ἔγνωκα.

16. Οἱ παρακείμενοι τῶν ῥημάτων λαμβάνω, λαγχάνω, συλλέγω, διαλέγομαι καὶ [μείρομαι] ἔχουν ὡς ἀναδιπλασιασμὸν τὸ εἰ εἴληφα, εἴληχα, συνείλοχα, διείλεγμαι, εἴμαρται (= εἶναι πεπρωμένον).

17. Οἱ παρακείμενοι κέκτημαι, μέμνημαι καὶ πέπτωκα (θέμ. κτα, μνα-, πτω-) τῶν ῥημάτων κτῶμαι, μιμνήσκομαι, πίπτω ἀναδιπλασιάζονται διὰ τοῦ ε μετὰ τοῦ ἀρκτικοῦ συμφώνου τοῦ θέματος παρὰ τὸ κανονικόν (§ 5).

δ. Ἀττικὸς ἀναδιπλασιασμός.

18. Ῥήματά τινα, τῶν ὁποίων τὸ θέμα ἀρχίζει ἀπὸ α, ε, ο, ἐπαναλαμβάνουν ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ θέματος τὰ δύο ἀρκτικά γράμματα αὐτοῦ καὶ ἐκτείνουν τὸ α καὶ ε εἰς η καὶ τὸ ο εἰς ω ἐν τῇ δευτέρᾳ συλλαβῇ· ἀκούω, ἀκήκοα — ἐλέγχω, ἐλήλεγμαι — ὀρύττω, ὀρώρυχα. Ὁ τοιοῦτος ἀναδιπλασιασμός λέγεται ἀττικός.

19. Τὰ συνηθέστερα ἐκ τῶν ῥημάτων, τὰ ὅποια λαμβάνουν ἀττικὸν ἀναδιπλασιασμόν, εἶναι τὰ ἐξῆς· ἀκούω (θ. ἀκου-), ἀκήκοα — ἀλείφω (θ. ἀλειφ-, ἀλιφ-) ἀλήλιφα, ἀλήλιμμαι — ἐλαύνω (θ. ἐλα-), ἐλήλακα, ἐλήλαμαι — ἐλέγχω, ἐλήλεγμαι — ἔρχομαι (θ. ἐλυθ-), ἐλήλυθα — ἐσθίω (θ. ἐδε-), ἐδήδοκα, ἐδήδεσμαι — ὄλλυμι (θ. ὀλ- καὶ ὀλε-), ὀλώλεκα, -ὄλωλα — ὄμνυμι (θ. ὄμο-), ὄμώμοκα — ὀρύττω (θ. ὀρυχ-), ὀρώρυγμαί — φέρω (θ. ἐνεκ-), ἐνήνοχα, ἐνήνεγμαί.

ΣΗΜ. 1. Ὁ ἐγρήγορα, ἑ' παρακείμενος τοῦ ῥήματος ἐγείρω, ἐσχηματίσθη, ἀφ' οὗ ἐπανελήφθη πρὸ τοῦ θέματος ἐγερ- ὀλόκληρον τὸ συγκεκομμένον θέμα ἐγρ-.

ΣΗΜ. 2. Ἀττικὸν ἀναδιπλασιασμόν μετ' αὐξήσεως ἐν τῇ ἀρχῇ, ἀλλ' ἄνευ ἐκτάσεως τοῦ ἀρκτικοῦ θεματικοῦ φωνήεντος ἔχουν καὶ οἱ ἀόριστοι τοῦ ἄγω (ἤγαγον, ἤγαγόμεν) καὶ φέρω (ἤνεγα, ἤνεγον, ἤνεγάμεν), ἐκ θέμ. ἐνεκ-, ἐνκ-, ἐγκ-.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β.Α'.

ΚΛΙΣΙΣ ΤΟΥ ΡΗΜΑΤΟΣ ΕΙΜΙ

	Ὁριστ.	Ἐνεστώς.	Εὐκτικ.
		Ὑποτακτ.	
εἰμί	=εἶμαι	ᾧ	εἶην=εἶθε νὰ εἶμαι
εἶ	=εἶσαι	ἧς	εἶης
εἶσί(ν)	=εἶναι	ἧ	εἶη
εἶσμέν	=εἶμεθα	ᾧμεν	εἶημεν ἢ εἶμεν
εἶστέ	=εἶσθε	ἧτε	εἶητε
εἶσί(ν)	=εἶναι	ᾧσι(ν)	εἶησαν ἢ εἶεν

Προστακτ. ἴσθι=νὰ εἶσαι, ἔστω=ᾶς εἶναι, ἔστε=νὰ εἶσθε, ἔστωσαν ἢ ἔστων=ᾶς εἶναί

Ἀπαρέμφ. εἶναι. Μετοχ. ὄν, οὔσα, ὄν.

Παρατατ. ἦ ἢ ἦν=ἦμην, ἦσθα=ἦσο, ἦν=ἦτο, ἦμεν=ἦμεθα, ἦτε ἢ ἦστε=ἦσθε, ἦσαν=ἦσαν.

Μέλλων. Ὀριστικ. ἔσομαι=θὰ εἶμαι, ἔση ἢ ἔσει=θὰ εἶσαι, ἔσται=θὰ εἶναι, ἐσόμεθα=θὰ εἴμεθα, ἔσεσθε=θὰ εἴσθε, ἔσονται=θὰ εἶναι.

Εὐκτ. ἐσοίμην, ἔσοιο, ἔσοιτο, ἐσοίμεθα, ἔσοισθε, ἔσονται.

Ἀπαρέμφ. ἔσσεσθαι. Μετοχ. ἐσόμενος, ἐσομένη, ἐσόμενον.

Ἄορ. ἐγενόμην. Παρακμ. γέγονα Ὑπερσ. ἐγεγόνειν.

Παρατηρήσεις.

α') Τὸ ἐστὶ(ν) ἀναβιδάζει τὸν τόνον καὶ γίνεται ἔστι 1) Ὄταν εἶναι ἐν ἀρχῇ προτάσεως· ἔστιν ὁ Θεὸς δίκαιος—2) Ὄταν σημαίνῃ ὑπάρχει· ἔστι Θεός—3) Ὄταν ἰσοδυναμῇ πρὸς τὸ εἶναι ἐπιτετραμμένον, εἶναι δυνατὸν καὶ 4) Μετὰ τὸ εἶ, καί, οὐκ, ὡς, ἀλλά, τοῦτο.

β') Τὰ σύνθετα τοῦ εἶμι ἀναβιδάζουν τὸν τόνον ἐν τῇ ὀριστικῇ καὶ προστακτικῇ τοῦ ἐνεστώτος· πάρειμι, πάρει, πάρισθι· ἀλλὰ παρῶ, παρεῖναι, παρών, παρῆν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΒ'.

ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΚΛΙΣΙΣ ΒΑΡΥΤΟΝΩΝ ΡΗΜΑΤΩΝ ΦΩΝΗΕΝΤΟΛΗΚΤΩΝ

1. Βαρύτονα ῥήματα λέγονται ἐκεῖνα, τὰ ὅποια ἐν τῷ α' ἐνικῷ προσώπῳ τῆς ὀριστικῆς τοῦ ἐνεστώτος τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς λήγουν εἰς ω· λύω, γράφω.

2. Τὰ βαρύτονα ῥήματα διαιροῦνται ὡς πρὸς τὸν χαρακτήρα—1) εἰς τὰ ἔχοντα θέμα λήγον εἰς τὰ φωνήεντα ι ἢ υ· χροῖω, λύω, παιδεύω—2) εἰς ἀφωνόληκτα καὶ 3) εἰς ὑγρόληκτα καὶ ἐνρινόληκτα.

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ

1. Ὀριστικῆ.

3. Ἡ ὀριστικῆ (ἐγκλισις) παριστᾷ τὸ σημαϊνόμενον διὰ τοῦ ῥήματος ὡς τι πραγματικὸν καὶ ὄρισμένον.

α') Ἐνεστώως.

4. Ὁ ἐνεστώως (χρόνος) φανερώνει, ὅτι τὸ διὰ τοῦ ῥήματος

σημαινόμενον συμβαίνει τώρα, ὅτε καὶ ὁ λόγος περὶ αὐτοῦ γίνεται, ἦτοι ἐν τῷ παρόντι.

5. Ὁ ἐνεστώς κλίνεται ἐν τῇ ἀρχαίᾳ, ὅπως καὶ ἐν τῇ νέᾳ.

Ἐνικ. α' λύ-ω, β' λύ-εις, γ' λύ-ει
Πληθ. α' λύ-ομεν, β' λύ-ετε, γ' λύ-ουσι

ΣΗΜ. Ἐν τῇ νέᾳ λέγεται ἀντὶ τοῦ λύουσι καὶ λύουν.

6. Αἱ καταλήξεις τοῦ ἐνεστώτος εἶναι·

Ἐνικ. -ω, -εις, -ει. Πληθ. -ομεν, -ετε, -ουσι

7. Διακριτικὰ φωνήεντα τοῦ ἐνεστ. ἐν τῇ ὀριστ. εἶναι ε καὶ ο.

β') Παρατατικός.

8. Ὁ παρατατικός (χρόνος) φανερώνει, ὅτι ἐγένετό τι εἰς τὸ παρελθὸν κατὰ παράτασιν.

9. Ὁ παρατκ. κλίνεται ἐν τῇ ἀρχαίᾳ, ὅπως καὶ ἐν τῇ νέᾳ.

Ἐνικ. α' ἔλυ-ον, β' ἔλυ-ες, γ' ἔλυ-ε,
Πληθ. α' ἔλυ-ομεν, β' ἔλυ-ετε, γ' ἔλυ-ον.

ΣΗΜ. Ἐν τῇ νέᾳ λέγεται ἀντὶ τοῦ ἔλυον καὶ ἔλυα, ἀντὶ τοῦ ἐλύομεν καὶ ἐλύαμεν ἀντὶ τοῦ ἐλύετε καὶ ἐλύατε καὶ ἀντὶ τοῦ ἔλυον καὶ ἔλυαν.

10. Αἱ καταλήξεις τοῦ παρατατικοῦ εἶναι·

Ἐνικ. -ον, -ες, -ε. Πληθ. -ομεν. -ετε, -ον.

11. Διακριτικὰ φωνήεντα καὶ τοῦ παρατατικοῦ εἶναι ε καὶ ο.

ΣΗΜ. Εἰς τὰς λοιπὰς ἐγκλίσεις ὁ παρατατικός ἔχει τοὺς αὐτοὺς μὲ τὸν ἐνεστώτα τύπους.

γ') Μέλλον.

12. Ὁ μέλλον χρόνος φανερώνει, ὅτι τὸ διὰ τοῦ ῥήματος σημαινόμενον θὰ συμβῇ κατόπιν τοῦ χρόνου, κατὰ τὸν ὅποιον γίνεται λόγος περὶ αὐτοῦ, ἦτοι εἰς τὸ μέλλον.

13. α' Ὁ μέλλον ἐν τῇ νέᾳ κλίνεται ὡς ἐξῆς·

Ἐνικ. α' θὰ λύσω, β' θὰ λύσης, γ' θὰ λύσῃ
Πληθ. α' θὰ λύσωμεν, β' θὰ λύσετε, γ' θὰ λύσουν.

ΣΗΜ. Ὁ μέλλον ἐν τῇ νέᾳ κλίνεται καὶ ὡς ἐξῆς· θὰ λύω, θὰ λύῃς, θὰ λύῃ, θὰ λύωμεν, θὰ λύετε, θὰ λύουν.

β') Ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ὡς ἐξῆς·

Ἐνικ. α' λύ-σω, β' λύ-σεις, γ' λύ-σει
Πληθ. α' λύ-σομεν, β' λύ-σετε, γ' λύ-σουσι.

14. α') Αἱ καταλήξεις τοῦ μέλλοντος εἶναι·

Ἐνικ. -σω, -σεις, -σει. Πληθ. -σομεν, -σετε, -σουσι.

β') Ὁ μέλλων ἔχει τὰς καταλήξεις τοῦ ἐνεστώτος καὶ πρὸ αὐ-
τῶν τὸν χρονικὸν χαρακτῆρα σ.

15. Διακριτικὰ φωνήεντα καὶ τοῦ μέλλοντος εἶναι ε καὶ ο.

δ') Ἄοριστος πρῶτος.

16. Ὁ ἄοριστος (χρόνος) φανερώνει, ὅτι τὸ διὰ τοῦ ῥήμα-
τος σημαίνόμενον συνέβη πρὸ τοῦ χρόνου, κατὰ τὸν ὅποιον γίνεται
λόγος περὶ αὐτοῦ, ἤτοι εἰς τὸ παρελθόν.

17. Ὁ ἄορ. α' κλίνεται ἐν τῇ ἀρχαίᾳ, ὅπως καὶ ἐν τῇ νέᾳ,
πλὴν τοῦ β' ἑνικ. προσώπου, τὸ ὅποιον ἔχει -ας ἀντὶ τοῦ -ες τῆς νέας.
Ἐλυ-σα, ἔλυ-σας, ἔλυ-σε, ἐλύ-σαμεν, ἐλύ-σατε, ἔλυ-σαν.

18. Καταλήξεις. Ἐνικ. -σα, -σας, -σε
Πληθ. -σαμεν, -σατε, -σαν.

19. Χρονικὸν χαρακτῆρα ἔχει ὁ ἄοριστος α', ὅπως καὶ ὁ
μέλλων, σ.

20. Διακριτικὸν φωνῆεν ὁ ἄορ. α' ἔχει τὸ α εἰς ὅλα τὰ ἄλλα
πρόσωπα, πλὴν τοῦ γ' ἑνικοῦ, τὸ ὅποιον ἔχει τὸ ε.

ε') Παρακείμενος.

21. Ὁ παρακείμενος (χρόνος) φανερώνει, ὅτι τὸ διὰ τοῦ
ῥήματος σημαίνόμενον ἔχει γίνεσθαι καὶ τὸ ἐξ αὐτοῦ ἀποτέλεσμα
διαρκεῖ, καθ' ὃν χρόνον ὀμιλοῦμεν.

22. α') Ὁ παρακείμενος κλίνεται ἐν τῇ νέᾳ ὡς ἐξῆς·

Ἐνικ. ἔχω λύσει, ἔχεις λύσει, ἔχει λύσει

Πληθ. ἔχομεν λύσει, ἔχετε λύσει, ἔχουν λύσει.

β') Ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ὡς ἐξῆς·

Ἐνικ. λέλυ-κα, λέλυ-κας, λέλυ-κε

Πληθ. λέλύ-καμεν, λέλύ-κατε, λέλύ-κασι.

23. Αἱ καταλήξεις τοῦ παρακειμένου εἶναι·

Ἐνικ. -κα, -κας, -κε. Πληθ. -καμεν, -κατε, -κασι.

24. Διακριτικὸν φωνῆεν ὁ παρακείμενος ἔχει, ὅπως καὶ ὁ

ἀόρ. α'. τὸ α εἰς ὄλα τὰ ἄλλα πρόσωπα, πλὴν τοῦ γ' ἐνικοῦ, τὸ ὁποῖον ἔχει τὸ ε.

25. Ὁ παρακείμενος τῶν πλείστων ῥημάτων ἔχει χρονικὸν χαρακτῆρα κ.

ζ') Ὑπερσυντέλικος.

26. Ὁ ὑπερσυντέλικος (χρόνος) φανερώνει, ὅτι τὸ διὰ τοῦ ῥήματος σημαίνόμενον εἶχε γίνεαι καὶ τὸ ἐξ αὐτοῦ ἀποτέλεσμα διήρκει, καθ' ὃν χρόνον ἄλλη τις πράξις ἐγίνετο ἢ ἐγινε.

27. α') Ὁ ὑπερσυντέλικος ἐν τῇ νέᾳ κλίνεται ὡς ἐξῆς:

Ἐνικ. εἶχον λύσει, εἶχες λύσει, εἶχε λύσει

Πληθ. εἶχομεν λύσει, εἶχετε λύσει, εἶχον λύσει.

β') Ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ὡς ἐξῆς:

Ἐνικ. ἐλελύ-κειν ἐλελύ-κεις ἐλελύ-κει

Πληθ. ἐλελύ-κειμεν ἐλελύ-κειτε ἐλελύ-κεσαν.

28. Καταλήξεις Ἐνικ. -κειν, -κεις, -κει

Πληθ. -κειμεν, -κειτε, -κεσαν.

29. Ὡς διακριτικὸν φωνῆν ὁ ὑπερσ. ἔχει τὸ εἰ εἰς ὄλα τὰ ἄλλα πρόσωπα, πλὴν τοῦ γ' πληθ. προσώπου, τὸ ὁποῖον ἔχει τὸ ε.

30. Ὁ ὑπερσυντέλικος ἔχει χρονικὸν χαρακτῆρα κ, ὅταν καὶ ὁ παρακείμενος ἔχη αὐτό.

ΣΗΜ. Εἰς τὰς λοιπὰς ἐγκλίσεις ὁ ὑπερσυντέλικος ἔχει τοὺς αὐτοὺς μὲ τὸν παρακείμενον τύπους.

ζ') Τετελεσμένος μέλλον.

31. Ὁ τετελεσμένος μέλλον φανερώνει, ὅτι τὸ σημαίνόμενον διὰ τοῦ ῥήματος θὰ εἶναι τετελεσμένον εἰς τὸ μέλλον.

32. α') Ὁ τετελεσμένος μέλλον κλίνεται ἐν τῇ νέᾳ ὡς ἐξῆς:

Ἐνικ. θὰ ἔχω λύσει, θὰ ἔχης λύσει, θὰ ἔχη λύσει

Πληθ. θὰ ἔχωμεν λύσει, θὰ ἔχετε λύσει, θὰ ἔχουν λύσει.

β') Ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ὡς ἐξῆς:

λελυκώς, λελυκυῖα, λελυκός ἔσομαι

λελυκώς, λελυκυῖα, λελυκός ἔσῃ (ἔσει)

λελυκώς, λελυκυῖα, λελυκός ἔσται

λελυκότες, λελυκυῖαι, λελυκότα ἔσόμεθα

λελυκότες, λελυκυῖαι, λελυκότα ἔσεσθε

λελυκότες, λελυκυῖαι, λελυκότα ἔσονται.

γ') Ὁ τετελεσμένος μέλλων σχηματίζεται περιφραστικῶς διὰ τῆς μετοχῆς τοῦ παρακμ. καὶ τοῦ ἔσομαι, μέλλοντος τοῦ ῥ. εἰμί.

η') Δυνικός ἀριθμός.

33. Αἱ καταλήξεις τοῦ δυϊκοῦ ἀριθμοῦ εἶναι.

Ἐνεστ. β' -ετον, γ' -ετον. — Μέλλ. β' -σετον, γ' -σετον. — Παρακμ. β' -κατον, γ' -κατον. — Παρατ. β' -ετον, γ' ἔτην. — Ἀόρ. β' -σατον, γ' -σάτην. — Ὑπερσ. β' -κειτον, γ' -κείτην.

Σ η μ ε ί ω σ ι ς.

α') Ἄν ἀφαιρέσωμεν ἀπὸ τῶν καταλήξεων τῶν ἀρχτικῶν χρόνων τῆς ὀριστικῆς τοὺς χρονικοὺς χαρακτήρας, ἔπου ὑπάρχουν, καὶ τὰ διακριτικὰ φωνήεντα, ἔχομεν τὰς προσωπικὰς καταλήξεις αὐτῶν Ἐνικ. α' —, β' -ις (παρκμ. -ς), γ' -ι (παρκμ.—). — Πληθ. α' -μεν, β' -τε, γ' -σι.

Ἡ κατάληξις τοῦ γ' πληθ. προσώπου εἶναι κυρίως -ντι. Ἐγίνε δὲ -σι διὰ τροπῆς τοῦ τ εἰς σ καὶ ἀποβολῆς τοῦ ν πρὸ τοῦ σ μετὰ τὴν ἀποβολὴν τοῦ ν τὰ διακριτικὰ φωνήεντα ο καὶ ᾠ ἐξετάθησαν ἀναπληρωτικῶς, τὸ μὲν ο εἰς ου, τὸ δὲ ᾠ εἰς ᾠ.

β') Ἄν ἀφαιρέσωμεν ἀπὸ τῶν καταλήξεων τῶν παραγομένων χρόνων τῆς ὀριστικῆς τοὺς χρονικοὺς χαρακτήρας, ἔπου ὑπάρχουν, καὶ τὰ διακριτικὰ φωνήεντα, ἔχομεν τὰς προσωπικὰς καταλήξεις αὐτῶν. Ἐνικ. α' -ν (ἀόρ.—), β' -ς, γ' —. — Πληθ. α' -μεν, β' -τε, γ' -ν (ὑπερσ. -σαν).

2. Ὑποτακτικῆ.

34. Ἡ ὑποτακτικῆ (ἔγκλισις) παριστᾷ τὸ διὰ τοῦ ῥήματος σημαίνονμενον ὡς προσδοκώμενον (οὐχὶ δὲ ὡς τι ὄρισμένον καὶ βέβαιον, ἔπως ἢ ὀριστικῆ).

α') Ἐνεστώς.

35. Ὁ ἐνεστώς ἐν τῇ ὑποτακτικῇ καὶ ἐν τῇ νέᾳ καὶ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ κλίνεται ὁμοίως.

36. α') Ἐνικ.   λύ-ω,   λύ-ῆς   λύ-ῆ
Πληθ.   λύ-ωμεν,   λύ-ῆτε,   λύ-ωσι.

ΣΗΜ. Ἐν τῇ νέᾳ γλώσσῃ ἀντὶ τοῦ λύητε λέγεται καὶ λύε καὶ ἀντὶ τοῦ λύωσι λέγεται καὶ λύουν.

β') Καταλήξεις. Ἐνικ.   -ω,   -ῆς,   -ῆ
Πληθ.   -ωμεν,   -ῆτε,   -ωσι.

β') Ἀόριστος α'.

Ὁ ἀόριστος α' ἔχει καὶ ἐν τῇ νέᾳ καὶ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ τὰς καταλήξεις τοῦ ἐνεστ. καὶ πρὸ αὐτῶν τὸν χρονικὸν χαρακτήρα σ, ἦτοι Ἐνικ. σ ω, σ-ης, σ-η.—Πληθ. σ-ωμεν, σ-ητε, σ-ωσι. Ὅθεν

Ἐνικ. λύ-σω, λύ-σης, λύ-ση
Πληθ. λύ-σωμεν, λύ-σητε, λύ-σωσι.

ΣΗΜ. Ἐν τῇ νέᾳ ἀντὶ τοῦ λύσητε λέγεται καὶ λύσετε καὶ ἀντὶ τοῦ λύσωσι λέγεται καὶ λύσουν.

γ') Παρακείμενος.

38. Ὁ παρακείμενος ἔχει τὰς καταλήξεις τοῦ ἐνεστώτος καὶ πρὸ αὐτῶν τὸν χρονικὸν χαρακτήρα κ, ἦτοι

Ἐνικ. -κ-ω, -κ-ης, -κ-η.—Πληθ. -κ-ωμεν, -κ-ητε, -κ-ωσι.
Ὡστε Ἐνικ. λελύ-κω, λελύ-κης, λελύ-κη
Πληθ. λελύ-κωμεν, λελύ-κητε, λελύ-κωσι.

39. Ὁ παρακείμενος σχηματίζεται καὶ περιφραστικῶς διὰ τῆς μετοχῆς του καὶ τοῦ ὦ, ἦς κλπ., ὑποτακτικῆς τοῦ εἰμί.

λελυκώς, λελυκυῖα, λελυκός, ὦ, ἦς, ἦ
λελυκότες, λελυκυῖται, λελυκότα ὦμεν, ἦτε, ὦσι.

δ') Δυϊκός.

40. Καταλήξεις τοῦ δυϊκοῦ ἀριθμοῦ τῆς ὑποτακτικῆς εἶναι Ἐνεστ. ἠτον, ἠτον.—Ἀόρ. ἠσητον, ἠσητον.—Παρακ. -κητον, -κητον.

ε') Παρατηρήσεις περὶ τῆς ὑποτακτικῆς.

41. Ὑποτακτικὴν ἔχει ὁ ἐνεστ., ὁ ἀόρ. καὶ ὁ παρακμ.

42. Διακριτικὰ φωνήεντα τῆς ὑποτακτικῆς πάντων τῶν χρόνων εἶναι τὸ η καὶ τὸ ω

43. Ἡ ὑποτακτικὴ ἔχει προσωπικὰς καταλήξεις τὰς τῶν ἀρκτικῶν χρόνων τῆς ὀριστικῆς.

3. Εὐκτική.

44. Ἡ εὐκτικὴ (ἐγκλισις) φανερώνει εὐχὴν τοῦ λέγοντος.

45. α') Ἡ εὐκτικὴ ἐν τῇ νέᾳ σχηματίζεται διὰ τοῦ εἶθε νὰ καὶ τῆς ὑποτακτ. τοῦ ἐνεστ., ἀορ. καὶ παρακμ. εἶθε νὰ λύω, εἶθε νὰ λύσω, εἶθε νὰ ἔχω λύσει κλπ.

β') Ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ἡ εὐκτικὴ κλίνεται ὡς ἐξῆς.

α') Ἐνεστώσ.

46. Ἐνικ. λύ-οιμι (εἶθε νὰ λύω Πληθ. λύ-οιμεν (εἶθε νὰ λύωμεν)
 λύ-οις (εἶθε νὰ λύῃς) λύ-οιτε (εἶθε νὰ λύετε)
 λύ-οι (εἶθε νὰ λύῃ) λύ-οιεν (εἶθε νὰ λύουν).
47. Καταλήξεις. Ἐν. -οιμι, -οις, -οι. — Πλ. -οιμεν, -οιτε, -οιεν.

β') Μέλλων καὶ παρακείμενος.

48. Οἱ χρόνοι οὗτοι ἔχουν καταλήξεις τὰς τοῦ ἐνεστώτος καὶ πρὸ αὐτῶν ὁ μὲν μέλλων τὸν χρονικὸν χαρακτήρα σ, ὁ δὲ παρακείμενος τὸν χρονικὸν χαρακτήρα κ ἦτοι
 Μέλλ. Ἐνικ. σ-οιμι, σ-οις, σ-οι. — Πληθ. σ-οιμεν, σ-οιτε, σ-οιεν.
 Παρακμ. Ἐνικ. κ-οιμι, κ-οις, κ-οι. — Πληθ. κ-οιμεν, κ-οιτε, κ-οιεν.
 Ὅθεν

49. α') Μέλλ. Ἐνικ. λύ-σοιμι, λύ-σοις, λύ-σοι
 Πληθ. λύ-σοιμεν, λύ-σοιτε, λύ-σοιεν.

β') Παρακείμενος.

λελύ-κοιμι (εἶθε νὰ ἔχω λύσει), λελύ-κοιμεν (εἶθε νὰ ἔχωμεν λύσει)
 λελύ-κοις (εἶθε νὰ ἔχῃς λύσει), λελύ-κοιτε (εἶθε νὰ ἔχετε λύσει)
 λελύ-κοι (εἶθε νὰ ἔχῃ λύσει), λελύ-κοιεν (εἶθε νὰ ἔχουν λύσει).

50. Ὁ παρακμ. σχηματίζεται καὶ περιφραστικῶς διὰ τῆς μετοχῆς του καὶ τοῦ εἶην, εἶης κλπ., εὐκτικῆς τοῦ β. εἰμί.
 λελυκώς, λελυκυῖα, λελυκός εἶην, εἶης, εἶη
 λελυκότες, λελυκυῖαι, λελυκότα εἶμεν, εἶητε, εἶεν.

γ') Ἀόριστος α'.

51. Ἐνικ. λύ-σαιμι (=εἶθε νὰ λύσω)
 λύ-σαις ἢ λύ-σειας (=εἶθε νὰ λύσῃς)
 λύ-σαι ἢ λύ-σειε (=εἶθε νὰ λύσῃ)
 Πληθ. λύ-σαιμεν (=εἶθε νὰ λύσωμεν)
 λύ-σαιτε (=εἶθε νὰ λύσετε)
 λύ-σαιεν ἢ λύ-σειαν (=εἶθε νὰ λύσουν).
52. Καταλήξεις. Ἐνικ. -σ-αιμι, -σ-αις, ἢ -σ-ειας, -σ-αι ἢ -σ-ειε. — Πληθ. -σ-αιμεν, -σ-αιτε, -σ-αιεν, ἢ -σ-ειαν.

δ') Τετελεσμένος μέλλων.

53. Ὁ τετελεσμένος μέλλων σχηματίζεται περιφραστικῶς

διὰ τῆς μετοχῆς τοῦ παρακειμένου καὶ τοῦ ἑσοίμην, ἔσοιο κλπ.,
εὐκτικῆς τοῦ μέλλοντος τοῦ β. εἰμί.

λελυκώς,	λελυκυῖα,	λελυκός	ἑσοίμην
λελυκώς,	λελυκυῖα,	λελυκός	ἔσοιο
λελυκώς,	λελυκυῖα,	λελυκός	ἔσοιτο
λελυκότες,	λελυκυῖαι,	λελυκότα	ἑσοίμεθα
λελυκότες,	λελυκυῖαι,	λελυκότα	ἔσοισθε
λελυκότες,	λελυκυῖαι,	λελυκότα	ἔσειντο.

ε') Δυϊκός.

§ 54. Καταλήξεις. Ἐνεστ. -οιτον, -οίτην. — Μέλλ. -σοιτον,
-σοίτην. — Ἀόρ. -σαιτον, -σαίτην. — Παρακείμε. -κοιτον, -κοίτην.

ς') Παρατηρήσεις περὶ τῆς εὐκτικῆς.

§ 55. Ὡς διακριτικὸν φωνῆεν ἔχει ἡ εὐκτικὴ εἰς μὲν τοὺς
ἄλλους χρόνους τὸ οι, εἰς δὲ τὸν ἀόριστον α' τὸ αι.

§ 56. Προσωπικαὶ καταλήξεις τῆς εὐκτικῆς εἰς ὅλους τοὺς χρό-
νους εἶναι αἱ ἑξῆς:

Ἐνικ. α' -μι, β' -ς, γ' —. — Πληθ. α' -μεν, β' -τε, γ' -εν.

4. Προστακτικὴ.

§ 57. Ἡ προστακτικὴ (ἔγκλισις) φανερώνει προσταγήν, προ-
τροπὴν ἢ παρόκλησιν τοῦ λέγοντος.

α') Ἐνεστώς.

§ 58. α') Ἡ προστακτ. τοῦ ἐνεστ. ἐν τῇ ἀρχαίᾳ κλίνεται
ὁμοίως μὲ τὴν προσκτ. τοῦ ἐνεστ. τῆς νέας μόνον εἰς τὰ β' πρό-
σωπα, εἰς δὲ τὰ τρίτα διαφόρως.

β') Ἐνικ. β' λῦ-ε, γ' λυ-έτω (= ἄς λύη)

Πληθ. β' λύ-ετε, γ' λυ-όντων ἢ λυ-έτωσαν (= ἄς λύουσι).

§ 59. Καταλήξεις. Ἐνικ. -ε, -έτω

Πληθ. -ετε, -όντων ἢ -έτωσαν.

β') Ἀόριστος α'.

§ 60. α') Καὶ ὁ ἀόρ. α' ἐν τῇ ἀρχαίᾳ κλίνεται ὁμοίως μὲ τὸν
ἀόρ. τῆς νέας εἰς τὰ β' πρόσωπα, εἰς τὰ δὲ τρίτα διαφόρως.

Ἐνικ. β' λῦ-σον, γ' λυ-σάτω (= ἄς λύσῃ)

Πληθ. β' λύ-σατε, γ' λυ-σάντων ἢ λυ-σάτωσαν (= ἄς λύσουσι).

β') Καταλήξεις. Ἐνικ. -σον, -σάτω

Πληθ. -σατε, -σάντων ἢ -σάτωσαν.

γ') Παρακείμενος.

§ 61. Ὁ παρακμ. ἔχει τὰς καταλήξεις τοῦ ἔνεστ. καὶ πρὸ αὐτῶν τὸν χρονικὸν χαρακτῆρα κ' ἦται

Ἐνικ. -κε, -κέτω. — Πληθ. -κετε, -κέτωσαν ἔθεν

Ἐνικ. λελυ-κε, λελυ-κέτω. — Πληθ. λελύ-κετε, λελυ-κέτωσαν.

§ 62. Ὁ μονολεκτικῶς σχηματιζόμενος παρακμ. εἶναι σπανιώτατος. Συνηθέστερος εἶναι ὁ σχηματιζόμενος περιφραστικῶς διὰ τῆς μετοχῆς τοῦ παρακμ. καὶ τοῦ ἴσθι, ἔστω κλπ., προστακτικῆς τοῦ ῥήματος εἰμί.

λελυκώς, λελυκυῖα, λελυκός ἴσθι, ἔστω

λελυκότες, λελυκυῖαι, λελυκότα ἔστε, ἔστων ἢ ἔστωσαν.

δ') Δυϊκός.

§ 63. Αἱ καταλήξεις τοῦ δυϊκοῦ εἶναι: Ἐνεστ. -ετον, -έτων. — Ἀόρ. -σατον, -σάτων. — Παρακμ. -κετον, -κέτων.

ε') Παρατηρήσεις περὶ τῆς προστακτικῆς.

§ 64. Διακριτικὰ φωνήεντα ἢ προστακτ. ἔχει τὸ ε εἰς τὸν ἔνεστ. καὶ τὸν μονολεκτικῶς σχηματιζόμενον παρακμ., τὸ α εἰς τὸν ἀόρ. α' καὶ τὸ ο εἰς τὸ β' ἔνικ. πρόσωπον τοῦ ἀόρ. α' καὶ εἰς τὸ γ' πληθ. πρόσωπον τοῦ ἔνεστ., τὸ ὁποῖον λήγει εἰς -ντων.

§ 65. Προσωπικαὶ καταλήξεις τῆς προστακτικῆς εἶναι: Ἐνικ. β' — (ἀόρ. -ν), γ' -τω. — Πληθ. β' -τε, γ' -ντων ἢ -τωσαν.

Β. Οἱ ὀνομαστικοὶ τοῦ ῥήματος τύποι.

Ι. Ἀπαρέμφατον.

§ 66. α') Τὸ ἀπαρέμφατον ἔχει μόνον ἢ ἀρχαία.

Ἐνεστ. λύ-ειν. Μέλλ. λύ-σειν. Ἀόρ. α' λυ-σαι. Παρακμ. λελυ-κέναι.

β') Καταλήξεις τοῦ ἀπαρεμφάτου εἶναι

Ἐνεστ. -ειν. Μέλλ. -σειν. Ἀόρ. α' -σαι. Παρακμ. -κέναι.

§ 67. α') Τὸ ἄνευ ἄρθρου ἀπαρέμφατον μεταφράζεται 1) διὰ τοῦ ὅτι καὶ ὀριστικῆς (εἰδικὸν ἀπαρέμφατον) καὶ 2) διὰ τοῦ νὰ καὶ ὑποτακτικῆς (τελικὸν ἀπαρέμφατον).

β') Τὸ μετὰ τοῦ ἄρθρου ἀπαρέμφ. μεταφράζεται διὰ τοῦ οὐδέτερου ἄρθρου καὶ τοῦ νὰ μετὰ ὑποτακτικῆς ἢ δι' οὐσιαστικοῦ τὸ λύειν = τὸ νὰ λύω, τὸ νὰ λύῃς, τὸ νὰ λύῃ, τὸ νὰ λύωμεν, τὸ νὰ

λύετε, τὸ νὰ λύουν — ἢ τὸ λύειν = ἡ λύσις, τοῦ λύειν = τῆς λύσεως κλπ.

ΣΗΜ. Τὸ ἀπαρέμφατον ὠνομάσθη οὕτω, διότι μόνον του δὲν φανερώνει (παρεμφαίνει) ὄρισμένον πρόσωπον καὶ ἀριθμόν.

II. Μετοχή.

Ἐνεστ.	λύ-ων,	λύ-ουσα,	λύ-ον
Μέλλ.	λύ-σων,	λύ-σουσα,	λύ-σον
Ἄορ. α'	λύ-σας,	λύ-σασα,	λύ-σαν
Παρακμ.	λε-λυκώς,	λε-λυκυῖα	λελυ-κός.

§ 68. Καταλήξεις. Ἐνεστ. -ων, -ουσα, -ον. Μέλλ. -σων, -σουσα, -σον. Ἄορ. -σας, -σασα, -σαν. Παρακμ. -κώς, κυῖα, -κός.

ΣΗΜ. Ἡ μετοχή ὠνομάσθη οὕτως, ἐπειδὴ μετέχει τῶν παρεπομένων καὶ τοῦ ἐπιθέτου καὶ τοῦ ῥήματος, πλὴν τῶν ἐγκλίσεων καὶ τῶν προσώπων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΓ'

B. ΜΕΣΗ ΦΩΝΗ

I. Ὀριστική.

α') Ἐνεστώς.

§ 1. Ἡ ὀριστική τοῦ ἐνεστ. τῆς μέσης φωνῆς κλίνεται ἐν τῇ νέᾳ καὶ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ὁμοίως, πλὴν τοῦ ῥ' ἐνικ. προσώπου. Τοῦτο ἐν τῇ νέᾳ λήγει εἰς -σαι, ἐν δὲ τῇ ἀρχαίᾳ εἰς -η ἢ -ει.

Ἐνικ. λύ-ομαι, λύ-η ἢ λύ-ει, λύ-εται

Πληθ. λυ-όμεθα, λύ-εσθε, λύ-ονται.

§ 2. Λύομαι=λύω τὸν ἐκυτόν μου (μέση διάθεσις) ἢ λύομαι ὑπ' ἄλλου (παθητικὴ διάθεσις).

§ 3. Καταλήξεις.

Ἐνικ. -ομαι, -η ἢ -ει, -εται. — Πληθ. -όμεθα, -εσθε, -ονται.

ΣΗΜ. 1. Τὸ -η ἢ -ει τοῦ ῥ' ἐνικοῦ προσώπου προῆλθεν ἐκ τῆς ἀρχικῆς καταλήξεως -σαι δι' ἀποβολῆς τοῦ σ, εὐρισκομένου μεταξὺ φωνηέντων, καὶ διὰ συναιρέσεως τοῦ -σαι εἰς -η ἢ -ει. λύσαι — λύσαι — λύη ἢ λύει.

ΣΗΜ. 2. Διὰ τοῦ ει γράφονται πάντοτε τὸ βούλει, δέει, οἶει (καὶ ὁ μέλλων ὄψει).

§ 4. Διακριτικὰ φωνήεντα τῆς ὀριστ. τοῦ ἐνεστ. τῆς μέσης φωνῆς εἶναι τὰ τῆς ὀριστ. τοῦ ἐνεργ. ἐνεστ. ε καὶ ο.

β') Παρατατικός.

§ 5. Ὁ παρατατικός τῆς μέσης φωνῆς κλίνεται ἐν τῇ νέᾳ καὶ τῇ ἀρχαίᾳ ὁμοίως, πλὴν τοῦ β' ἐνικοῦ προσώπου. Τοῦτο ἐν μὲν τῇ νέᾳ λήγει εἰς -εσο, ἐν δὲ τῇ ἀρχαίᾳ εἰς -ου.

Ἐνικ. ἔλυ-όμεν, ἐλί ου, ἐλύ-ετο

Πληθ. ἔλυ-όμεθα, ἐλύ-εσθε, ἐλύοντο.

§ 6. Ἐλυόμενι=ἔλυον τὸν ἑαυτὸν μου (μέση διάθεσις) ἢ ἐλυόμενι ὑπ' ἄλλου (παθητικὴ διάθεσις).

§ 7. Καταλήξεις. Ἐνικ. -όμεν, -ου, -ετο

Πληθ. -όμεθα, -εσθε, -οντο

ΣΗΜ. Τὸ -ου τοῦ β' ἐνικ. προσώπου προήλθεν ἐκ τῆς ἀρχικῆς καταλήξεως -εσο δι' ἀπεβολῆς τοῦ σ, εὑρισκομένου μεταξὺ φωνηέντων, καὶ διὰ συναιρέσεως τοῦ -εο εἰς -ου ἐλύεσο—ἐλύεο—ἐλύου.

§ 8. Διακριτικὰ φωνήεντα τοῦ παρατατικοῦ τῆς μέσης φωνῆς εἶναι τὰ τοῦ ἐνεργ. παρατατικοῦ ε καὶ ο.

γ') Μέσος Μέλλων.

§ 9. α') Ὁ μέσος μέλλων ἔχει τὰς καταλήξεις τοῦ ἐνεστιῶτος καὶ πρὸ αὐτῶν τὸν χρονικὸν χαρακτήρα σ' ἤτοι

Ἐνικ. -σ-ομαι, -σ-η ἢ -σ-ει, -σ-εται

Πληθ. -σ-όμεθα, -σ-εσθε, -σ-ονται. Ὡστε

β') Ἐνικ. λύσομαι (=θὰ λύσω τὸν ἑαυτὸν μου)

λύσῃ ἢ λύσει (=θὰ λύσῃς τὸν ἑαυτὸν σου)

λύσεται (=θὰ λύσῃ τὸν ἑαυτὸν του)

Πληθ. λύσόμεθα (=θὰ λύσωμεν τὸν ἑαυτὸν μας)

λύσεσθε (=θὰ λύσετε τὸν ἑαυτὸν σας)

λύσονται (=θὰ λύσουν τὸν ἑαυτὸν των).

§ 10. Ὁ μέσος μέλλων ἔχει, ὅπως καὶ ὁ ἐνεργητικός, διακριτικὰ φωνήεντα ἐν τῇ ὀριστικῇ ε καὶ ο.

δ') Μέσος Ἀόριστος α'.

§ 11. Ὁ μέσος ἀόριστος α' κλίνεται ὡς ἐξῆς:

Ἐνικ. ἔλυ- σάμην	(= ἔλυσα τὸν ἑαυτὸν μου)
ἔλυ- σω	(= ἔλυσες τὸν ἑαυτὸν σου)
ἔλυ- σατο	(= ἔλυσε τὸν ἑαυτὸν του)
Πληθ. ἔλυ- σάμεθα	(= ἔλύσαμεν τὸν ἑαυτὸν μας)
ἔλυ- σασθε	(= ἔλύσατε τὸν ἑαυτὸν σας)
ἔλυ- σαντο	(= ἔλυσαν τὸν ἑαυτὸν των).

§ 12. Καταλήξεις. Ἐνικ. -**σάμην**, -**σω**, -**σατο**
Πληθ. -**σάμεθα**, -**σασθε**, -**σαντο**.

ΣΗΜ. Τὸ -σω τοῦ β' ἑνικ. προσώπου προήλθεν ἐκ τοῦ -σασσο δι' ἀποβολῆς τοῦ σ, εὐρισκομένου μεταξὺ φωνηέντων, καὶ διὰ συναιρέσεως τοῦ -αο εἰς -ω· ἔλύσασσο—ἔλύσαιο—ἔλύσω.

§ 13. Ὁ μέσος ἄορ. α' ἐν τῇ ὀριστικῇ ἔχει, ὅπως καὶ ὁ ἐνεργητικὸς, χρονικὸν χαρακτῆρα σ καὶ διακριτικὸν φωνῆεν τὸ α.

ε') *Μέσος καὶ παθητικὸς παρακείμενος.*

§ 14. α) Ὁ μέσος παρακμ. ἐλ τῇ νέᾳ σχηματίζεται ὡς ἐξῆς·

Ἔχω λύσει τὸν ἑαυτὸν μου, ἔχεις λύσει τὸν ἑαυτὸν σου, ἔχει λύσει τὸν ἑαυτὸν του—ἔχομεν λύσει τὸν ἑαυτὸν μας, ἔχετε λύσει τὸν ἑαυτὸν σας, ἔχουν λύσει τὸν ἑαυτὸν των.

β) Ὁ παθητικὸς παρακείμενος ἐν τῇ νέᾳ σχηματίζεται κατὰ τοὺς τρόπους·

1) Ἔχω λυθῆ, ἔχεις λυθῆ, ἔχει λυθῆ—ἔχομεν λυθῆ, ἔχετε λυθῆ, ἔχουν λυθῆ.

2) Εἶμαι (λε)λυμένος, -η, -ον—εἶσαι (λε)λυμένος, -η, -ον—εἶναι (λε)μένος, -η, -ον—εἶμεθα (λε)λυμένοι, -η, -αι, -α—εἶθε (λε)λυμένοι, -αι, -α—εἶναι (λε)λυμένοι, -αι, -α.

§ 15. Ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ὁ μέσος καὶ παθητικὸς παρακείμενος εἶναι ὁ αὐτός· κλίνεται δὲ ὡς ἐξῆς·

Ἐνικ. λέλυ-**μαι**, λέλυ-**σαι**, λέλυ-**ται**

Πληθ. λελύ-**μεθα**, λέλυ-**σθε**, λέλυ-**νται**.

ς') *Μέσος καὶ παθητικὸς ὑπερσυντέλικος.*

§ 16. Τὸν μέσον καὶ παθητικὸν ὑπερσυντ. τῆς νέας ἔχομεν, ἀν ἀντὶ τοῦ ἔχω, ἔχεις κλπ. τοῦ παρακμ. θέσωμεν τὸ εἶχον, εἶχες κλπ., καὶ ἀντὶ τοῦ εἶμαι, εἶσαι κλπ. τὸ ἦμην, ἦσο κλπ. Ὅθεν

Μέσος. Εἶχον λύσει τὸν ἑαυτὸν μου, εἶχες λύσει τὸν ἑαυτὸν σου κλπ.

Παθητικ. Εἶχον λυθῆ, εἶχες λυθῆ κλπ. ἢ ἤμην (λε)λυμένος, -η, -ον—ἦσο (λε)λυμένος, -η, -ον κλπ.

§ 17. Ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ὁ μέσος καὶ παθητικὸς ὑπερσ. εἶναι ὁ αὐτός· κλίνεται δὲ ὡς ἐξῆς·

Ἐνικ. ἐλέλυ-*μην*, ἐλέλυ-*σο*, ἐλέλυ-*το*

Πληθ. ἐλέλυ-*μεθα*, ἐλέλυ-*σθε*, ἐλέλυ-*ντο*.

§ 18. Ὁ παρακμ. καὶ ὑπερσυντ. τῆς μέσης φωνῆς ἐν τῇ ὀριστικῇ δὲν ἔχουν οὔτε χρονικὸν χαρακτῆρα οὔτε διακριτικὸν φωνῆεν.

§ 19. Τὸ γ' πληθ. πρόσωπον τοῦ παρακμ. καὶ ὑπερσυντ. τῆς μέσης φωνῆς ἐν τῇ ὀριστ. σχηματίζεται καὶ περιφραστικῶς. Τοῦ μὲν παρακμ. διὰ τῆς μετοχῆς τοῦ ἰδίου χρόνου καὶ τοῦ εἰσί, τοῦ δὲ ὑπερσυντ. διὰ τῆς αὐτῆς μετοχῆς καὶ τοῦ ἦσαν λελυμένοι, -αι, -α εἰσί—λελυμένοι, -αι, -α ἦσαν.

ξ') Μέσος καὶ παθητικὸς τετελεσμένοι μέλλον.

§ 20. Τὸν μέσον καὶ παθητικ. τετελ. μέλλ. τῆς νέας ἔχομεν, ἂν ἀντὶ τοῦ ἔχω, ἔχεις κλπ. τοῦ μέσου καὶ παθητικ. παρακμ. θέσωμεν τὸ θὰ ἔχω, θὰ ἔχῃς κλπ., καὶ ἀντὶ τοῦ εἶμαι, εἶσαι κλπ. τὸ θὰ εἶμαι θὰ εἶσαι κλπ. Ὅθεν

Μέσος. Θὰ ἔχω λύσει τὸν ἑαυτὸν μου, θὰ ἔχῃς λύσει τὸν ἑαυτὸν σου κλπ.

Παθητ. Θὰ ἔχω λυθῆ, θὰ ἔχῃς λυθῆ κλπ. ἢ θὰ εἶμαι (λε)λυμένος, -η, -ον—θὰ εἶσαι (λε)λυμένος, -η, -ον κλπ.

§ 21. Ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ὁ μέσος καὶ παθητικὸς τετελεσμένος μέλλον εἶναι ὁ αὐτός· κλίνεται δὲ ὡς ἐξῆς·

Ἐνικ. λελύ-*σομαι*, λελύ-*σῃ* (ἢ -*ει*), λελύ-*σεται*

Πληθ. λελυ-*σόμεθα*, λελύ-*σεσθε*, λελύ-*σονται*.

§ 22. Ὁ μέσος καὶ παθητικὸς τετελεσμένος μέλλον ἔχει τὸ χρονικὸν θέμα τοῦ παρακμ. καὶ τὰς καταλήξεις τοῦ μέσου μέλλοντος.

§ 23. Ὁ μέσος καὶ παθητικὸς τετελεσμένος μέλλον σχηματίζεται καὶ περιφραστικῶς διὰ τῆς μετοχῆς τοῦ παρακμ. τῆς μέσης φωνῆς καὶ τοῦ ἔσομαι, ἔσῃ κλπ., μέλλοντος τοῦ β. εἰμί.

Ἐνικ. λελυμένος, -η, -ον ἔσομαι, ἔσῃ (-*ει*), ἔσται

Πληθ. λελυμένοι, -αι, -α ἐσόμεθα, ἔσεσθε, ἔσονται.

η') Δυϊκός.

§ 24. Καταλήξεις. Ἐνεστ. -εσθον, -εσθον.—Μέλλ. -σεσθον.

-σεσθον.—Παρακμ. -σθον, -σθον.—Παρατκ. -εσθον, -έσθην.—
Μέσος άόρ. α' -σασθον, -σασθην.—Υπερσυντ. -σθον, -σθην.

Σημείωσις.

α') Ἐάν ἀφαιρέσωμεν ἀπό τῶν καταλήξεων τῶν ἀρκτικῶν χρόνων τῆς ὀριστικῆς ἐν τῇ μέσῃ φωνῇ τοὺς χρονικοὺς χαρακτηῖρας καὶ τὰ διακριτικὰ φωνήεντα, ἔπου ὑπάρχουν, ἔχομεν τὰς προσωπικὰς καταλήξεις αὐτῶν. Ἐνικ. -μαι, -σαι, -ται. Πληθ. -μεθα, -σθε, -νται.

β') Ἐάν ἀφαιρέσωμεν ἀπό τῶν καταλήξεων τῶν παραγομένων χρόνων τῆς ὀριστικῆς ἐν τῇ μέσῃ φωνῇ τοὺς χρονικοὺς χαρακτηῖρας καὶ τὰ διακριτικὰ φωνήεντα, ἔπου ὑπάρχουν, ἔχομεν τὰς προσωπικὰς καταλήξεις αὐτῶν. Ἐνικ. -μην, -σο, -το.—Πληθ. -μεθα, -σθε, νιο.

2. Ὑποτακτική.

α') Ἐνεστώως.

§ 25. Ἡ ὑποτακτ. τοῦ ἐνεστ. τῆς μέσης φωνῆς καὶ ἐν τῇ νέᾳ καὶ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ κλίνεται ὁμοίως, πλὴν τοῦ β' ἐνικοῦ προσώπου. Τοῦτο ἐν τῇ νέᾳ λήγει εἰς -ησαι ἢ -εσαι, ἐν δὲ τῇ ἀρχαίᾳ εἰς -η.

Ἐνικ. λύ-ωμαι, λύ-ῃ, λύ-ηται
Πληθ. λυ-όμεθα, λύ-ησθε, λύ-ωνται.

ΣΗΜ. Ἐν τῇ νέᾳ λέγεται ἀντὶ τοῦ λύηται καὶ λύεται καὶ ἀντὶ τοῦ λύησθε καὶ λύεσθε.

§ 26. Καταλήξεις. Ἐνικ. -ωμαι, -ῃ, -ηται
Πληθ. -όμεθα, -ησθε, -ωνται.

ΣΗΜ. Τὸ -ῃ τοῦ β' ἐνικ. προσώπου προήλθεν ἐκ τοῦ -ησαι δι' ἀποβολῆς τοῦ σ, εὐρισχομένου μεταξὺ φωνηέντων, καὶ διὰ συναιρέσεως τοῦ -ηαι εἰς -ῃ.

β') Μέσος άόρ. α'.

§ 27. Ἡ ὑποτακτ. τοῦ μέσου άόρ. α' ἔχει τὰς καταλήξεις τοῦ ἐνεστ. καὶ πρὸ αὐτῶν τὸν χρονικὸν χαρακτηῖρα σ' ἤτοι

Ἐνικ. -σ-ωμαι, -σ-ῃ, -σ-ηται
Πληθ. -σ-όμεθα, -σ-ησθε, -σ-ωνται. Ὅθεν

λύ-σωμαι, λύ-σῃ, λύ-σηται, λυ-σόμεθα, λύ-σησθε, λύ-σωνται.

γ') Παρακείμενος.

§ 28. Ἡ ὑποτακτ. τοῦ παρακμ. τῆς μέσης φωνῆς σχηματίζεται περιφραστικῶς διὰ τῆς μετοχῆς αὐτοῦ καὶ τοῦ ᾧ, ἧς κλπ., ὑποτακτικῆς τοῦ ῥήματος εἰμί.

λελυμένος, -η, -ον ᾧ, ἧς, ἧ — λελυμένοι, -αι, -α ᾧμεν, ἦτε, ᾧσι.

δ') Δυϊκός.

§ 29. Καταλήξεις. Ἔνεστ. -ησθον, -ησθον. — Μέσ. ἀόρ. ἀ' -σησθον, -σησθον. Ὁ δυϊκός τοῦ παρακμ. σχηματίζεται περιφραστικῶς λελυμένω, -α, -ω ἦτον, ἦτον.

ε') Παρατηρήσεις περὶ τῆς ὑποτακτ. τῆς μέσ. φωνῆς.

§ 30. Ἡ ὑποκτ. ἐν τῇ μέσῃ φωνῇ ἔχει, ὡς καὶ ἐν τῇ ἐνεργ., διακριτικὰ φωνήεντα η καὶ ω.

§ 31. Ἡ ὑποτακτ. ἔχει προσωπικὰς καταλήξεις τὰς τῶν ἀρκτικῶν χρόνων τῆς ὀριστικῆς.

3. Εὐκτική.

§ 32. Ἐν τῇ νέᾳ καὶ ἡ εὐκτικὴ τῆς μέσης φωνῆς σχηματίζεται διὰ τοῦ εἶθε νὰ καὶ τῆς ὑποτακτ. τοῦ ἐνεστ., ἀορ. καὶ πρκμ. Ἐν δὲ τῇ ἀρχαίᾳ ὡς ἐξῆς:

α) Ἐνεστῶς.

§ 33. Ἐνικ. λυ-οίμην, λύ-οιο, λύ-οιτο

Πληθ. λυ-οίμεθα, λύ-οισθε, λύ-οινο.

Λυοίμην (μέσ. διαθέσεως) = εἶθε νὰ λύω τὸν ἑαυτὸν μου.

Λυοίμην (παθτ. διαθέσεως) = εἶθε νὰ λύωμαι (ὕπ' ἄλλου).

§ 34. Καταλήξεις. Ἐνικ. -οίμην, -οιο, -οιτο

Πληθ. -οίμεθα, -οισθε, -οινο.

ΣΗΜ. Τὸ -οιο τοῦ β' ἐνικ. προσώπου προήλθεν ἐκ τοῦ -οισο δι' ἀποβολῆς τοῦ σ, εὐρισκομένου μεταξὺ φωνηέντων.

β') Μέσος μέλλον.

§ 35. Ἡ εὐκτ. τοῦ μέσου μέλλ. ἔχει τὰς καταλήξεις τοῦ ἐνεστῶτος καὶ πρὸ αὐτῶν τὸν χρονικὸν χαρακτήρα σ' ἦτοι

Ἐνικ. -σ-οίμην, -σ-οιο, -σ-οιτο

Πληθ. -σ-οίμεθα, -σ-οισθε, -σ-οινο. Ὅθεν

Ἐνικ. λυ-σοίμην, λύ-σοιο, λύ-σοιτο
 Πληθ. λυ-σοίμεθα, λύ-σοισθε, λύ-σοιντο.

γ') Τετελεσμένος μέλλον.

§ 36. Ἡ εὐκτική τοῦ τετελεσμένου μέλλ. τῆς μέσης φωνῆς ἔχει τὸ χρονικὸν θέμα τοῦ παρακμ. καὶ τὰς καταλήξεις τοῦ μέσου μέλλοντος. Ὅθεν

Ἐνικ. λε-λυσοίμην, λε-λύσοιο, λε-λύσοιτο
 Πληθ. λε-λυσοίμεθα, λε-λύσοισθε, λε-λύσοιντο.

δ') Μέσος ἀόριστος α'.

§ 37. Ἐνικ. λυ-σαίμην (εἶθε νὰ λύσω τὸν ἑαυτὸν μου)
 λύ-σαιὸ (εἶθε νὰ λύσης τὸν ἑαυτὸν σου)
 λύ-σαιτο (εἶθε νὰ λύσῃ τὸν ἑαυτὸν του)
 Πληθ. λυ-σαίμεθα (εἶθε νὰ λύσωμεν τὸν ἑαυτὸν μας)
 λύ-σαισθε (εἶθε νὰ λύσετε τὸν ἑαυτὸν σας)
 λύ-σαιντο (εἶθε νὰ λύσουν τὸν ἑαυτὸν των).

§ 38. Καταλήξεις. Ἐνικ. -σαίμην, -σαιο, -σαιτο
 Πληθ. -σαίμεθα, -σαισθε, -σαιντο.

ΣΗΜ. Τὸ -αίο τοῦ θ' ἐνικ. προσώπου προῆλθεν ἐκ τοῦ -αίσο δι' ἀποβολῆς τοῦ σ, εὐρισκομένου μεταξὺ φωνηέντων.

ε') Παρακείμενος.

§ 39. Ἡ εὐκτ. τοῦ παρακμ. τῆς μέσης φωνῆς σχηματίζεται περιφραστικῶς διὰ τῆς μετοχῆς του καὶ τοῦ εἶην, εἴης κλπ., εὐκτικῆς τοῦ ῥήματος εἶμι.

λελυμένος, -η, -ον εἶην, εἴης, εἶη
 λελυμένοι, -αι, -α εἶμεν, εἴητε, εἶεν.

Λελυμένος εἶην (μέσ. διαθέσεως)=εἶθε νὰ ἔχω λύσει τὸν ἑαυτὸν μου.

Λελυμένος εἶην (παθητκ. διαθέσεως)=εἶθε νὰ ἔχω λυθῆ ἢ εἶθε νὰ εἶμαι (λε)λυμένος.

ς') Δυϊκός.

§ 40. Καταλήξεις. Ἐνεστ. -οισθον, -οίσθην. — Μέσ. μέλλ. -σοισθον, -σοίσθην. — Μέσ. ἀόρ. α' -σαισθον, -σαίσθην. Ὁ δυϊ-

κός τοῦ παρακμ. σχηματίζεται περιφραστικῶς· λελυμένω, -α, -ω εἶτον, εἶτην.

ξ') Παρατηρήσεις περὶ τῆς εὐκτικῆς τῆς μέσης φωνῆς.

§ 41. Ὡς διακριτικὸν φωνῆεν ἔχει καὶ ἡ εὐκτική τῆς μέσης φωνῆς εἰς μὲν τοὺς ἄλλους χρόνους οἱ, εἰς δὲ τὸν μέσον ἀόρ. α' αἱ.

§ 42. Ἡ εὐκτική ἔχει προσωπικὰ καταλήξεις τὰς τῶν παραγομένων χρόνων τῆς ὀριστικῆς.

4. Προστακτική.

α') Ἐνεστώς.

§ 43. Ἐνικ. β' λύ-ου (=νὰ λύεσαι)
 γ' λυ-έσθω (=ἄς λύεται)
 Πληθ. β' λύ-εσθε (=νὰ λύεσθε)
 γ' λυ-έσθων ἢ λυ-έσθωσαν (=ἄς λύονται)

§ 44. Καταλήξεις. Ἐνικ. -ου, -έσθω
 Πληθ. -εσθε, -έσθων ἢ -έσθωσαν.

ΣΗΜ. Τὸ -ου τοῦ β' ἐνικοῦ προσώπου προῆλθεν ἐκ τοῦ -εσο δι' ἀποβολῆς τοῦ σ, μεταξύ φωνηέντων εὐρισκομένου, καὶ διὰ συναίρεσεως τοῦ -εο εἰς -ου· λύ-εσο — λύ-εο — λύου.

β') Μέσος ἀόριστος α'.

§ 45. Ἐνικ. β' λῦ-σαι (=λυσον τὸν ἑαυτὸν σου)
 γ' λυ-σάσθω (=ἄς λύσῃ τὸν ἑαυτὸν του)
 Πληθ. β' λύ-σασθε (=λύσατε (τὸν ἑαυτὸν σας)
 γ' λυ-σάσθων ἢ
 λυ-σάσθωσαν (=ἄς λύσουν τὸν ἑαυτὸν των).

§ 46. Καταλήξεις. Ἐνικ. -σ-αι, -σ-άσθω
 Πληθ. -σ-ασθε, -σ-άσθων ἢ -σ-άσθωσαν.
 γ') Παρακείμενος.

§ 47. Ἐνικ. β' λέλυ-σο, γ' λελύ-σθω
 Πληθ. β' λέλυ-σθε, γ' λυλύ-σθων ἢ λελύ-σθωσαν.

Λέλυσο (μέσ. διαθέσεως) =νὰ ἔχῃς λύσει τὸν ἑαυτὸν σου.

Λέλυσο (παθτ. διαθέσεως) =νὰ ἔχῃς λυθῆ ἢ νὰ εἶσαι (λε)λυμένος.

δ') Δυϊκός.

§ 48. Καταλήξεις. Ἐνεστ. -εσθον, -έσθων. — Μέσος ἀόρ. α' -σασθον, -σάσθων. — Παρακμ. -σθον, -σθων.

ε') Παρατηρήσεις περὶ τῆς προστακτ. τῆς μέσης φωνῆς.

§ 49. Διακριτικὸν φωνῆεν τῆς προστακτ τοῦ ἔνεστ. ἐν τῇ μέσῃ φωνῇ εἶναι τὸ ε, τοῦ δὲ μέσου ἄορ. α' τὸ α, ὅπως καὶ ἐν τῇ ἐνεργ. φωνῇ. Ὁ παρακμ. τῆς μέσης φωνῆς καὶ ἐν τῇ προστακτ. δὲν ἔχει διακριτικὸν φωνῆεν.

§ 50. Προσωπικαὶ καταλήξεις πάντων τῶν χρόνων τῆς προστακτικῆς τῆς μέσης φωνῆς εἶναι: Ἐνικ. -σο, -σθω. — Πληθ. -σθε, -σθων ἢ -σθωσαν.

Ἐξαιρεῖται τὸ ε' ἐνικ. πρόσπ. τοῦ μέσ. ἄορ. α', τὸ ὅποιοι ἔχει -αι.

Β. Οἱ ὀνομαστικοὶ τύποι.

I. Ἀπαρέμφατον.

§ 51. Ἐνεστ. λύ-εσθαι. Μέσ. μέλλων λύ-σεσθαι. Τετελ. μέλλ. λελύ-σεσθαι. Μέσος ἄορ. α' λύ-σασθαι. Παρακμ. λελύ-σθαι.

§ 52. Καταλήξεις. Ἐνεστ. -εσθαι. Μέσος καὶ τετελεσ. μέλλ. -σεσθαι.—Μέσος ἄορ. α' -σασθαι. Παρακμ. -σθαι.

§ 53. Κοινὴ κατάληξις τοῦ ἀπαρεμφάτου πάντων τῶν χρόνων ἐν τῇ μέσῃ φωνῇ εἶναι -σθαι.

§ 54. Διακριτικὸν φωνῆεν τοῦ ἀπαρεμφάτου τῆς μέσης φωνῆς εἶναι τὸ ε. Ἐξαιρεῖται ὁ μέσος ἄορ. α', ὅστις ἔχει τὸ α. Ὁ δὲ παρακείμενος καὶ ἐν τῷ ἀπαρεμφ. δὲν ἔχει διακριτικὸν φωνῆεν.

II. Μετοχή.

§ 55. Ἐνεστ. λυ-όμενος, -ομένη, -όμενον.

Μέσ. μέλλ. λυ-σ-όμενος, -σ-ομένη, -σ-όμενον.

Τετελ. μέλλ. λελυ-σ-όμενος, -σ-ομένη, -σ-όμενον.

Μέσος ἄορ. α' λυ-σ-άμενος, -σ-αμένη, -σ-άμενον.

Παρακμ. λελυ-μένος, -μένη, -μένον.

§ 56. Κοινὴ κατάληξις τῆς μετοχῆς πάντων τῶν χρόνων ἐν τῇ μέσῃ φωνῇ εἶναι: -μενος, -μένη, μενον.

§ 57. Διακριτικὸν φωνῆεν ἔχει ἡ μετοχὴ τῆς μέσης φωνῆς τὸ ο. Ἐξαιρεῖται ὁ μέσος ἄορ. α', ὅστις ἔχει τὸ α. Ὁ δὲ παρακείμενος καὶ ἐν τῇ μετοχῇ δὲν ἔχει διακριτικὸν φωνῆεν.

Γ. Παθητικὸς μέλλων α' καὶ παθητικὸς ἄορ. α'.

I. Παθητικὸς μέλλων α'.

§ 58. Ὁ παθητικὸς μέλλων α' ἔχει εἰς ὅλας τὰς ἐγκλίσεις, εἰς

τὸ ἀπαρέμφατον καὶ εἰς τὴν μετοχὴν τὰς καταλήξεις τοῦ μέσου μέλλοντος καὶ πρὸ αὐτῶν τὸ *θη*. Ὡστε

§ 59. Αἱ καταλήξεις τοῦ παθητικοῦ μέλλοντος α' εἶναι·

Ὀριστ.	- <i>θή-σομαι</i> ,	- <i>θή-ση (-ει)</i> ,	- <i>θή-σεται</i>
	- <i>θη-σόμεθα</i> ,	- <i>θή-σεσθε</i> ,	- <i>θή-σονται</i> .
Εὐκτικ.	- <i>θη-σοίμην</i> ,	- <i>θή-σοιο</i> ,	- <i>θή-σοιτο</i>
	- <i>θη-σοίμεθα</i> ,	- <i>θή-σοισθε</i> ,	- <i>θή-σοιντο</i> .
Ἀπαρμφ.	- <i>θή-σεσθαι</i> .		
Μετοχ.	- <i>θη-σόμενος</i> ,	- <i>θη-σομένη</i> ,	- <i>θη-σόμενον</i> .
Ἔθεν			

§ 60. Ὁ παθητικὸς μέλλων α' κλίνεται ὡς ἐξῆς·

Ὀριστικ.	Ἐνικ.	λυ- <i>θήσομαι</i>	== θὰ λυθῶ (ὕπ' ἄλλου)	
		λυ- <i>θήση (-ει)</i>	== θὰ λυθῆς	
		λυ- <i>θήσεται</i>	== θὰ λυθῆ	
	Πληθ.	λυ- <i>θησόμεθα</i>	== θὰ λυθῶμεν	
		λυ- <i>θήσεσθε</i>	== θὰ λυθητε	
		λυ- <i>θήσονται</i>	== θὰ λυθοσύν.	
Εὐκτ.	Ἐνικ.	λυ- <i>θησοίμην</i> ,	λυ- <i>θήσοιο</i> ,	λυ- <i>θήσοιτο</i>
	Πληθ.	λυ- <i>θησοίμεθα</i> ,	λυ- <i>θήσοισθε</i> ,	λυ- <i>θήσοιντο</i> .
Ἀπαρμφ.		λυ- <i>θήσεσθαι</i> .		
Μετοχ.		λυ- <i>θησόμενος</i> ,	λυ- <i>θησομένη</i> ,	λυ- <i>θησόμενον</i> .

ΣΗΜ. Ὁ παθητικὸς μέλλων α' ἔχει χρονικὸν χαρακτηῖρα τὸ *θη* καὶ τὸ σ.

II. Παθητικὸς ἄοριστος α'.

§ 61. Ὁ παθητικὸς ἄορ. α' τῆς ἀρχαίας ἐν τῇ ὀριστικῇ, ὑποτακτικῇ καὶ μετοχῇ κλίνεται, ὅπως καὶ ὁ τῆς νέας.

Ὀριστ.	Ἐνικ.	ἐλύ- <i>θην</i> ,	ἐλύ- <i>θης</i> ,	ἐλύ- <i>θη</i>
	Πληθ.	ἐλύ- <i>θημεν</i> ,	ἐλύ- <i>θητε</i> ,	ἐλύ- <i>θησαν</i> .
Ὑποκτ.	Ἐνικ.	λυ- <i>θῶ</i> ,	λυ- <i>θῆς</i> ,	λυ- <i>θῆ</i>
	Πληθ.	λυ- <i>θῶμεν</i> ,	λυ- <i>θῆτε</i> ,	λυ- <i>θῶσι</i> .
Μετοχ.		λυ- <i>θείς</i> ,	λυ- <i>θεῖσα</i> ,	λυ- <i>θέν</i> .

§ 62. Ἐν τῇ εὐκτ., προσκτ. καὶ ἀπαρμφ. κλίνεται ὡς ἐξῆς·

Εὐκτ.	Ἐνικ.	λυ- <i>θείην</i>	(=εἶθε νὰ λυθῶ (ὕπ' ἄλλου))
		λυ- <i>θείης</i>	(=εἶθε νὰ λυθῆς)
		λυ- <i>θείη</i>	(=εἶθε νὰ λυθῆ)

Πληθ	λυ·θειμεν ἢ λυ·θειημεν	(=εἶθε νὰ λυθῶμεν)
	λυ·θειτε ἢ λυ·θειητε	(=εἶθε νὰ λυθῆτε)
	λυ·θειεν ἢ λυ·θειησαν	(=εἶθε νὰ λυθοῦν)
Προστ.	Ἐνικ. β' λυ·θητι	(=νὰ λυθῆς)
	γ' λυ·θήτω	(=ἄς λυθῆ)
Πληθ.	β' λυ·θητε	(=νὰ λυθῆτε)
	γ' λυ·θέντων ἢ λυ·θήτωσαν	(ἄς λυθοῦν).

Ἐπαρέμφ. λυ·θηῖναι.

§ 63. Καταλήξεις τοῦ παθητικοῦ ἀορίστου α' εἶναι:

Ὅριστ. ·θη·ν, ·θη·ς, ·θη — ·θη·μεν, ·θη·τε, ·θη·σαν.

Ὑποτ. ·θῶ, ·θῆς, ·θῆ — ·θῶ·μεν, ·θή·τε, ·θῶσι.

Εὐκτ. ·θειην, ·θείης, ·θείη — ·θειμεν ἢ ·θειημεν, ·θειτε
ἢ ·θειητε, ·θειεν ἢ ·θειησαν.

Προστ. ·θητι, ·θήτω — ·θητε, ·θέντων ἢ ·θήτωσαν.

Ἀπρμφ. ·θηῖναι Μετχ. ·θείς, ·θείσα, ·θέν.

§ 64. Προσωπικὰς καταλήξεις ὁ παθτ. ἀορ. α' ἔχει εἰς ὄλας τὰς ἐγκλίσεις τὰς τῆς ἐνεργ. φωνῆς, χρονικὸν δὲ χαρακτῆρα τὸ θη.

ΣΗΜ. Ἡ προστακτικὴ ἐν τῷ β' ἐνικῷ προσώπῳ ἔχει προσωπικὴν κατάληξιν ·θι· ἀλλὰ τὸ θ τρέπεται εἰς τ διὰ τὸ προηγούμενον θ.

§ 65. Τὸ η τοῦ θη μετὰ τῶν καταλήξεως τῆς ὑποτακτικῆς συναίρειται: ·θῶ (·θή·ω), ·θῆς (·θή·ης) κλπ.

§ 66. Ἡ εὐκτικὴ τοῦ παθητικοῦ ἀορ. α' ἔχει διακριτικὰ φωνήεντα ἐν μὲν τῷ ἐνικῷ ιη, ἐν δὲ τῷ πληθυντικῷ ι ἢ ιη. Τὸ ι μετὰ τοῦ ε συναίρειται εἰς εἰ.

§ 67. Τοῦ θη τὸ η, ἔταν ἀκολουθῆ ι ἢ ντ, συστέλλεται εἰς ε· λυ·θειῖν (λυ·θε·ιη ν), λυ·θέντων.

ΣΗΜ. Συστολὴ λέγεται ἢ μεταβολὴ μακροῦ φωνήεντος ἢ διφθόγγου εἰς βραχὺ φωνήεν.

Δυϊκὸς παθητ. μέλλ. α' καὶ παθητ. ἀορ. α'.

§ 68. Καταλήξεις. Παθτ. μέλ. Ὅριστ. ·θήσεσθον, ·θήσεσθον.
Εὐκτ. ·θήσοισθον, ·θησοίσθην.

Παθητ. ἀορ. α'. Ὅριστ. ·θητον, ·θήτην. — Ὑποιακτ. ·θητον, ·θήτην. — Εὐκτικ. ·θείτον ἢ ·θείητον, ·θείτην ἢ ·θειήτην. — Προστακτ. ·θητον, ·θήτων.

§ 69. Τύπος βαρυτόνου
 Ι. Ένεργη-

	Όριστική	Υποτακτική	Εὐκτική
Ένεστώς	παιδευ-ω παιδευ εις παιδευ ει παιδευ-ομεν παιδευ-ετε παιδευ ουσι(ν)	παιδευ-ω παιδευ-ης παιδευ-η παιδευ ωμεν παιδευ ητε παιδευ-ωσι(ν)	παιδευ-οιμι παιδευ-οις παιδευ-οι παιδευ-οιμεν παιδευ-οιτε παιδευοιεν
Παρατατικ.	ἐπαίδευ-ον, ἐπαίδευ-ες, ἐπαίδευ-ε(ν)		
Μέλλων	παιδευ-σω παιδευ-σεις παιδευ σει παιδευ-σομεν παιδευ-σετε παιδευ-σουσι(ν)	παιδευ-σω παιδευ-σης παιδευ-ση παιδευ-σωμεν παιδευ σητε παιδευ-σωσι(ν)	παιδευ-σοιμι παιδευ-σοις παιδευ-σοι παιδευ-σοιμεν παιδευ-σοιτε παιδευ-σοιεν
Αόριστος α'	ἐπαίδευ-σα ἐπαίδευ-σας ἐπαίδευ-σε(ν) ἐπαίδευ-σαμεν ἐπαίδευ-σατε ἐπαίδευ-σαν	παιδευ-σω παιδευ-σης παιδευ-ση παιδευ-σωμεν παιδευ σητε παιδευ-σωσι(ν)	παιδευ-σαιμι παιδευ-σαις ἤ παιδευ-σειας παιδευ-σαι ἤ παιδευ-σειε(ν) παιδευ-σαιμεν παιδευ-σαιτε παιδευ-σαιεν ἤ παιδευ-σαιαν
Παρακειμένος	πεπαίδευ-κα πεπαίδευ-κας πεπαίδευ-κε(ν) πεπαίδευ-καμεν πεπαίδευ-κατε πεπαίδευ-κασι(ν)	πεπαίδευ-κω ἤ πεπαιδευκῶς ὦ πεπαίδευ-κης ἤ πεπαιδευκῶς ἤς πεπαίδευ-κη ἤ πεπαιδευκῶς ἤ πεπαίδευ-κωμεν ἤ πεπαιδευκότες ὦμεν πεπαίδευ-κητε ἤ πεπαιδευκότες ἤτε πεπαίδευ-κωσι(ν) ἤ πεπαιδευκότες ὦσι(ν)	πεπαίδευ-κοιμι ἤ πεπαιδευκῶς εἶην πεπαίδευ-κοις ἤ πεπαιδευκῶς εἶης πεπαίδευ-κοι ἤ πεπαιδευκῶς εἶη πεπαίδευ-κοιμεν ἤ πεπαιδευκότες εἶμεν πεπαίδευ-κοιτε ἤ πεπαιδευκότες εἶητε πεπαίδευ-κοιεν ἤ πεπαιδευκότες εἶεν
Υπροντι.	ἐπεπαίδευ-κειν, ἐπεπαίδευ-κεις, ἐπεπαίδευ-κει,		

ρήματος φωνηεντολήκτου.
τική φωνή.

Προστακτ.	Ἀπρμφ.	Μετοχή
παίδευ-ε παίδευ-έτω	παιδεύ-ειν	παιδεύ-ων
παιδεύ-ετε παίδευ-όντων ἢ παίδευ-έτωσαν		παιδεύ-ουσα παίδευ-ον
ἐπαιδεύ-ομεν, ἐπαιδεύ-ετε, ἐπαίδευ-ον.		
	παιδεύ-σειν	παιδεύ-σων παιδεύ-σουσα παίδευ-σον
παίδευ-σον παίδευ-σάτω	παίδευ-σαι	παιδεύ-σᾶς
παιδεύ-σατε παίδευ-σάντων ἢ παίδευ-σάτωσαν		παιδεύ-σασα παίδευ-σᾶν
πεπαιδευκώς, -κυῖα, -κός ἴσθι πεπαιδευκώς, -κυῖα, -κός ἔστω πεπαιδευκότες, -κυῖαι, -κότα ἔστε πεπαιδευκότες, -κυῖαι, -κότα ἔστων ἢ ἔστω- [σαν.	πεπαιδευ-κέναι	πεπαιδευ-κώς πεπαιδευ-κυῖα πεπαιδευ-κός
ἐπεπαιδεύ-κειμεν, ἐπεπαιδεύ-κειτε, ἐπεπαιδεύ-κεσαν		

II. Μέση

	Όριστική	Υποτακτική	Εὐκτι-
Ένεστώς	παιδεύ-ομαι παιδεύ-η(-ει) παιδεύ-εται παιδευ-όμεθα παιδεύ-εσθε παιδεύ-ονται	παιδεύ-ομαι παιδεύ-η παιδεύ-ηται παιδευ-ώμεθα παιδεύ-ησθε παιδεύ-ωνται	παιδευ-οίμην παιδεύ-οιο παιδεύ-οιτο παιδευ-οίμεθα παιδεύ-οισθε παιδεύ-οιντο
Παρατατικ.	ἐπαιδευ-όμην,	ἐπαιδεύ-ου,	ἐπαιδεύ-ετο,
Μέσος μέλλον	παιδεύ-σομαι παιδεύ-ση (-ει) παιδεύ-σεται παιδευ-σόμεθα παιδεύ-σεσθε παιδεύ-σονται		παιδευ-σοίμην παιδεύ-σοιο παιδεύ-σοιτο παιδευ-σοίμεθα παιδεύ-σοισθε παιδεύ-σοιντο
Μέσος άόριστος α'	ἐπαιδευ-σάμην ἐπαιδεύ-σω ἐπαιδεύ-σατο ἐπαιδευ-σάμεθα ἐπαιδεύ-σασθε ἐπαιδεύ-σαντο	παιδεύ-σωμαι παιδεύ-ση παιδεύ-σηται παιδευ-σώμεθα παιδεύ-σησθε παιδεύ-σωνται	παιδευ-σαίμην παιδεύ-σαιο παιδεύ-σαιτο παιδευ-σαίμεθα παιδεύ-σαισθε παιδεύ-σαιντο
Παρακείμενος	πεπαιδευ-μαι πεπαιδευ-σαι πεπαιδευ-ται πεπαιδεύ-μεθα πεπαιδευ-σθε πεπαιδευ-νται ἢ πεπαιδευμένοι εἰσὶ	πεπαιδευμένος, -η, -ον ὦ πεπαιδευμένος, -η, -ον ἦς πεπαιδευμένος, -η, -ον ἦ πεπαιδευμένοι, -αι, -α ὦμεν πεπαιδευμένοι, -αι, -α ἦτε πεπαιδευμένοι, -αι, -α ὦσι	πεπαιδευμένος, -η, πεπαιδευμένος, -η, πεπαιδευμένος, -η, πεπαιδευμένοι, -αι, πεπαιδευμένοι, -αι, πεπαιδευμένοι, -αι,

φωνή.

κ ή	Προστακτική	Ἀπαρέμφατον	Μετοχή
	<p>παιδεύ-ου παιδευ-έσθω</p> <p>παιδευ-εσθε παιδευ-έσθων ἤ παιδευ-έσθωσαν</p>	παιδευ-εσθαι	<p>παιδευ-όμενος παιδευ-ομένη παιδευ-όμενον</p>
	ἐπαιδευ-όμεθα,	ἐπαιδευ-εσθε,	ἐπαιδευ-οντο
		παιδευ-σεσθαι	<p>παιδευ-σόμενος παιδευ-σομένη παιδευ-σόμενον</p>
	<p>παιδευ-σαι παιδευ-σάσθω</p> <p>παιδευ-σασθε παιδευ-σάσθων ἤ παιδευ-σάσθωσαν</p>	παιδευ-σασθαι	<p>παιδευ-σόμενος παιδευ-σαμένη παιδευ-σόμενον</p>
<p>-ον εἶην -ον εἶης -ον εἶη -α εἶμεν -α εἶητε -α εἶεν</p>	<p>πεπαιδευ-σο πεπαιδευ-σθω</p> <p>πεπαιδευ-σθε πεπαιδευ-σθων ἤ πεπαιδευ-σθωσαν</p>	πεπαιδευ-σθαι	<p>πεπαιδευ-μένος πεπαιδευ-μένη πεπαιδευ-μένον</p>

	Ὀριστική	Ὑποτακτική	Εὐκτική
	Ἔπερσυντ. ἐπεπαιδεύ μην, ἐπεπαίδευ-σο, ἐπεπαίδευ-το,		
Τελελειμένος μέλλον	πεπαιδεύ-σομαι πεπαιδεύ-ση (-σει) κλπ. ἢ πεπαιδευμένος, -η, -ον ἔσομαι, ἔση (-ει), ἔσται κλπ.		πεπαιδευ-σοίμην πεπαιδεύ-σοιο πεπαιδεύ-σοιτο πεπαιδευ-σοίμεθα πεπαιδεύ σοισθε πεπαιδεύ σοιντο
Παθητικός μέλλον α'	παιδευ-θήσομαι παιδευ-θήση (-ει) παιδευ-θήσεται παιδευ-θήσόμεθα παιδευ-θήσεσθε παιδευ-θήσονται		παιδευ-θήσοίμην παιδευ-θήσοιο παιδευ-θήσοιτο παιδευ-θήσοίμεθα παιδευ-θήσοισθε παιδευ-θήσονται
Παθητικ. ὀριστος α'	ἐπαιδεύ-θην ἐπαιδεύ-θης ἐπαιδεύ-θη ἐπαιδεύ-θημεν ἐπαιδεύ-θητε ἐπαιδεύ-θησαν	παιδευ-θῶ παιδευ-θῆς παιδευ-θῆ παιδευ-θῶμεν παιδευ-θῆτε παιδευ-θῶσι(ν)	παιδευ-θείην παιδευ-θείης παιδευ-θείη παιδευ-θείμεν ἢ παιδευ-θείμεν παιδευ-θείτε ἢ παιδευ-θείητε παιδευ-θείεν ἢ παιδευ-θείησαν

Προστακτική

Ἀπαρέμφ.

Μετοχή

ἐπεπαιδευ-μεθα, ἐπεπαύδευ σθε, ἐπεπαιδευ ντο ἢ πεπαιδευμένοι ἦσαν

	πεπαιδευ-σεσθαι	πεπα:δευ-σόμενος πεπαιδευ-σομένη πεπαιδευ-σόμενον
	παιδευ-θήσεσθαι	παιδευ-θησόμενος παιδευ-θησομένη, παιδευ-θησόμενον
παιδευ-θήτι παιδευ-θήτω παιδευ-θήτε παιδευ-θέντων ἦ παιδευ-θήτωσαν	παιδευ-θήναι	καιδευ-θείς παιδευ-θείσα παιδευ-θέν

ΚΑΦΑΛΑΙΟΝ ΚΔ'

ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΧΡΟΝΩΝ ΤΩΝ ΑΦΩΝΟΛΗΚΤΩΝ
ΡΗΜΑΤΩΝ

1. Ένεστώς.

§ 1. Τὸ θέμα τοῦ ἐνεστώτος πολλῶν ῥημάτων, τὰ ἑποῖα ἔχουν ῥηματικὸν θέμα λήγον εἰς χειλόφωνον, σχηματίζεται διὰ τῆς προσθήκης τοῦ τ εἰς τὸ ῥηματικὸν θέμα. Τότε δὲ τὰ χειλόφωνα β καὶ φ πρὸ τοῦ τ τρέπονται εἰς τὸ ἀντίστοιχον ψιλὸν π' κόπτω (κοπ-), βλάπτω (βλαβ-), κρύπτω (κρυφ-).

§ 2. Τὸ θέμα τοῦ ἐνεστώτος πολλῶν ῥημάτων, τὰ ἑποῖα ἔχουν ῥηματικὸν θέμα λήγον εἰς ὀδοντόφωνον, σχηματίζεται διὰ τῆς προσθήκης τοῦ j εἰς τὸ ῥηματικὸν θέμα. Τὰ ὀδοντόφωνα τ, θ ἐνοῦνται μετὰ τοῦ j εἰς σσ (ττ), τὸ δὲ δ ἐνοῦται μετὰ τοῦ j εἰς ζ· πυρέσσω ἢ πυρέτιω (πυρετ-jω), πλάσσω ἢ πλάτιω (πλαθ-jω), ἐλπίζω (ἐλπιδ-jω).

§ 3. Τὸ θέμα τοῦ ἐνεστώτος πολλῶν ῥημάτων, τὰ ἑποῖα ἔχουν ῥηματικὸν θέμα λήγον εἰς οὐρανισκόφωνον, σχηματίζεται ἐπίσης διὰ τῆς προσθήκης τοῦ j εἰς τὸ ῥηματικὸν θέμα. Τὰ οὐρανισκόφωνα κ καὶ χ ἐνοῦνται μετὰ τοῦ j εἰς σσ (ττ), τὸ δὲ γ ἐνοῦται μετὰ τοῦ j εἰς ζ· φυλάσσω ἢ φυλάτιω (φυλακ-jω), ταράσσω ἢ ταράτιω (ταραχ-jω), ἀρπάζω (ἀρπαγ-jω).

2. Ένεργ. καὶ μέσ. μέλλων, ἐνεργ. ἀόρ. α' καὶ μέσ. ἀόρ, α'

§ 4. Ὁ χαρακτήρ τοῦ ῥηματικοῦ θέματος τῶν ἀφωνολήκτων ῥημάτων πρὸ τοῦ χρονικοῦ χαρακτήρος σ τοῦ ἐνεργητικοῦ καὶ μέσου μέλλ. καὶ ἀόρ. α' μεταβάλλεται κατὰ τοὺς κανόνας, κατὰ τοὺς ἐπείους καὶ ὁ χαρακτήρ τῶν ἀφωνολήκτων οὐσιαστικῶν τῆς γ' κλίσεως πρὸ τοῦ s τῆς ἐνικῆς ὀνομαστικῆς. (Κεφ. Ι', § 8, α', 1—3)· πλέκω πλέξω—βλάπτω (βλαβ-), βλάψω—πείθω, πείσω.

§ 5. Τὰ εἰς -ίζω ὑπερδιούλλαβα ῥήματα τὰ ἔχοντα ῥηματικὸν θέμα εἰς -δ σχηματίζουν τὸν μὲν ἐνεργ. μέλλ. εἰς -ιῶ (-ιεῖς, -ιεῖ, -ιοῦμεν, -ιεῖτε, -οῦσι), τὸν δὲ μέσον μέλλοντα εἰς -οῦμαι (-ιῆ ἢ

-ει, -είται, -ιούμεθα, -εισθε, -ιούνται) νομίζω, νομιῶ — ἀγωνίζομαι, ἀγωνιούμαι. Ὁ μέλλον οὗτος λέγεται ἄττικός.

3. Παθητικὸς μέλλ. α' καὶ παθητικὸς ἄορ. α'.

§ 6. Ὁ χαρακτήρ τοῦ ῥηματικοῦ θέματος τῶν ἀφωολήκτων ῥημάτων πρὸ τοῦ θ τῶν καταλήξεων τοῦ παθ. μέλλ. καὶ ἄορ. α' μεταβάλλεται κατὰ τοὺς ἐξῆς κανόνας·

α') Τὰ χειλόφωνα καὶ οὐρανισκόφωνα, ἂν εἶναι ψιλὰ ἢ μέσα (π, β—κ, γ) τρέπονται εἰς τὰ ἀντίστοιχα δασέα (φ, χ)· πέμπω, ἐπέμφθην—διώκω, ἐδιώχθην—ἄγω, ἤχθην.

β') Τὰ ὀδοντόφωνα, ἐπειδὴ ἀκολουθεῖ καὶ ἄλλο ὀδοντόφωνον (θ), τρέπονται εἰς σ· πείθομαι, πεισθήσομαι—ψεύδομαι, ἐψεύσθην.

4. Ἐνεργητικὸς παρακείμενος καὶ ὑπερσυντέλικος.

§ 7. Τὰ ἔχοντα ῥηματικὴν θέμα λήγον εἰς ὀδοντόφωνον σχηματίζουν τὸν ἐνεργ. παρακμ. καὶ ὑπερσυντ. διὰ τοῦ χρονικοῦ χαρακτήρος κ. Τὰ ὀδοντόφωνα πρὸ τοῦ κ ἀποβάλλονται· πείθω, πέπεικα, ἐπεπείκειν.

§ 8. α') Τὰ ἔχοντα ῥηματικὸν θέμα λήγον εἰς χειλόφωνον ἢ οὐρανισκόφωνον σχηματίζουν τὸν ἐνεργ. παρακμ. καὶ ὑπερσυντ. διὰ τροπῆς τοῦ χαρακτήρος τοῦ ῥηματικοῦ θέματος εἰς δασύν· τρίβω, τέτριφα—βλάπτω (βλαβ-), βέβλαφα—κόπτω, κέκοφα—φυλάττω (φυλακ-), πεφύλαχα—τάττω (ταγ-), τέταχα.

β') Οἱ διὰ δασύνσεως τοῦ χαρακτήρος σχηματιζόμενοι ἐνεργ. παρακμ. καὶ ὑπερσυντ. τρέπουσι τὸ ε τοῦ θέμ. εἰς σ· κλέπτω, κέκλοφα—πέμπω, πέμποφα, ἐπεπόμφειν—τρέφω, τέτροφα.

§ 9. Οἱ ἐνεργ. παρακμ. καὶ ὑπερσυντ. οἱ ἔχοντες χρονικὸν χαρακτήρα κ καὶ οἱ σχηματιζόμενοι διὰ δασύνσεως τοῦ χαρακτήρος λέγονται παρακείμενοι καὶ ὑπερσυντέλικοι πρῶτοι.

5. Παρακμ. καὶ ὑπερσυντ. τῆς μέσης φωνῆς.

§ 10. Ἐν τῷ παρακμ. καὶ ὑπερσυντ. τῆς μέσης φωνῆς τῶν ἀφωολήκτων ῥημάτων γίνονται αἱ ἐξῆς μεταβολαὶ μετὰ τὴν εἰς τὸ

χρονικὸν θέμα προσάρτησιν τῶν καταλήξεων -μαι, -σαι κλπ., μιν, σο κλπ.

α') Τὸ σ τῶν καταλήξεων, μεταξὺ συμφώνων εὐρισκόμενον, ἀποβάλλεται· γέγραφε (γεγραφ-σθε).

β') Ὁ ὀδοντόφωνος χαρακτήρ,

1) Ἄν ἀκολουθῇ σ, ἀφομοιοῦται πρὸς αὐτὸ καὶ ἔπειτα ἀπλοποιεῖται τὸ σσ· πέπεισαι (πεπειθ-σαι).

2) Ἄν ἀκολουθῇ μ ἢ ἄλλο ὀδοντόφωνον, μεταβάλλεται εἰς σ· πέπεισαι (πεπειθ-μαι), πέπεισαι (πεπειθ-ται).

γ') Ὁ χειλόφωνος χαρακτήρ,

1) Ἄν ἀκολουθῇ μ, μεταβάλλεται εἰς μ· γέγραμαι (γεγραφ-μαι).

2) Μετὰ τοῦ σ ἐνοῦται εἰς ψ· γέγραψαι (γεγραφ-σαι).

δ') Ὁ οὐρανισκόφωνος χαρακτήρ,

1) Ἄν ἀκολουθῇ μ, μεταβάλλεται εἰς γ· τετάραι (τεταραχ-μαι).

2) Μετὰ τοῦ σ ἐνοῦται εἰς ξ· πέπραξι (πεπραγ-σαι).

ε') Ὁ χειλόφωνος καὶ οὐρανισκόφωνος χαρακτήρ, ἂν ἀκολουθῇ τ, τρέπεται εἰς ψιλόν, ἂν δὲν εἶναι τοιοῦτος· ἂν δὲ ἀκολουθῇ θ, τρέπεται εἰς δασύν, ἂν ὡσαύτως δὲν εἶναι τοιοῦτος· βέβλαπται (βεβλαβ-ται)—τετάραι (τεταραχ-ται)—βεβλαφθε (βεβλαβ-(σ)θε)—πέπραχθε (πεπραγ-(σ)θε).

§ 11. Τῶν ἀφωολήκτων ῥημάτων τὸ γ' πληθ. πρόσωπον τοῦ παρακμ. καὶ ὑπερσυντ. τῆς μέσης φωνῆς ἐν τῇ ἀριστικῇ σχηματίζεται περιφραστικῶς (πρβλ. κεφ. ΚΓ', § 19).

§ 12. Ὁ παρακμ. καὶ ὑπερσυντ. τῆς μέσης φωνῆς τῶν ῥημάτων στρέφω, τρέπω καὶ τρέφω σχηματίζονται ἐκ θεμ. στραφ-, τραπ-, τραφ-· ἔστραμαι, ἔστράμην—τέθραμαι, ἐτεθράμην.

§ 13. Παραδείγματα κλίσεως παρακμ. καὶ ὑπερσυντ. τῆς μέσης φωνῆς ἀφωολήκτων ῥημάτων.

'Οριστικ.		Προστακτ.	'Απαρέμφ.
Παρακμ.	'Υπερδυντ.	Παρακμ.	Μετοχή
πέπεισ-μαι	ἐπέπεισ-μην		πεπεισ-θαι
πέπει-σαι	ἐπέπει-σο	πέπει-σο	
πέπεισ-ται	ἐπέπεισ-το	πεπεισ-θω	πεπεισ-μένος
πεπεισ-μεθα	ἐπέπεισ-μεθα	πέπεισ-θε	πεπεισ-μένη
πέπεισ-θε	ἐπέπεισ-θε	πεπεισ-θων ἢ	πεπεισ-μένον
πεπεισ-μένοι εἰσί(ν)	πεπεισ-μένοι ἦσαν	πεπεισ-θωσαν	
γέγραμ-μαι	ἐγγράμ-μην		γεγράφ-θαι
γέγραψαι	ἐγγράψω	γέγραψω	
γέγραπ-ται	ἐγγράπ-το	γεγράφ-θω	γεγραμ-μένος
γεγράμ-μεθα	ἐγγράμ-μεθα	γέγραφ-θε	γεγραμ-μένη
γέγραφ-θε	ἐγγράφ-θε	γεγράφ-θων ἢ	γεγραμ-μένον
γεγραμ-μένοι εἰσί(ν)	γεγραμ-μένοι ἦσαν	γεγράφ-θωσαν	
πέπραγ-μαι	ἐπεπράγ-μην	πέπραξω	πεπράχ-θαι
πέπραξαι	ἐπέπραξω	πεπράχ-θω	
πέπρακ-ται	ἐπέπρακ-το		πεπραγ-μένος
πεπράγ-μεθα	ἐπεπράγ-μεθα	πέπραχ-θε	πεπραγ-μένη
πέπραχ-θε	ἐπέπραχ-θε	πεπράχ-θων ἢ	πεπραγ-μένον
πεπραγ-μένοι εἰσί(ν)	πεπραγ-μένοι ἦσαν	πεπράχ-θωσαν	

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΕ'

ΟΙ ΔΕΥΤΕΡΟΙ ΧΡΟΝΟΙ

1. 'Ενεργητικὸς ἄοριστος β'.

§ 1. α'.) 'Ο ενεργητικὸς ἄορ. β' εἰς τὴν ὀριστικὴν, τὴν ὑποτακτικὴν, εἰς τὰ β' πρόσωπα τῆς προστακτικῆς καὶ εἰς τὴν μετοχὴν κλίνεται ἐν τῇ ἀρχαίᾳ, ὅπως καὶ ἐν τῇ νέᾳ.

'Οριστ. ἔφυγ-ον, ἔφυγ-ες, ἔφυγ-ε — ἐφύγ-ομεν, ἐφύγ-ετε, ἔφυγ-ον.

'Υποτ. φύγ-ω, φύγ-ης, φύγ-η — φύγ-ομεν, φύγ-ητε, φύγ-οσι.

Προστ. φύγ-ε, φυγ-έτω, φύγ-ετε, φυγόντων ἢ φυγ-έτωσαν.

Μετοχ. φυγ-ών, φυγ-ούσα, φυγ-όν.

6') Ἡ εὐκτική καὶ τὸ ἀπαρέμφατον κλίνονται ὡς ἐξῆς·

Εὐκτικ. φύγ-οιμι, φύγ-οις, φύγ-οι, φύγ-οιμεν, φύγ-οιτε, φύγ-οιεν. — Ἀπαρμφ. φυγ-εῖν. Ὡστε

§ 2. Ὁ ἐνεργ. ἄορ. 6' εἰς μὲν τὴν ὀριστικὴν ἔχει τὰς καταλήξεις τοῦ ἐνεργ. παρατατικοῦ, εἰς δὲ τὰς ἄλλας ἐγκλίσεις, εἰς τὸ ἀπαρέμφατον καὶ εἰς τὴν μετοχὴν ἔχει τὰς καταλήξεις τοῦ ἐνεργητικοῦ ἐνεστώτος.

ΣΗΜ. Ὁ ἐνεργ. ἄορ. 6' ἐν τῷ ἀπαρεμφάτῳ καὶ ἐν τῇ ἐνικῇ ὀνομ. τοῦ ἀρσενικοῦ καὶ οὐδετέρου τῆς μετοχῆς τονίζεται πάντοτε ἐπὶ τῆς ληγούσης· ἐλθεῖν, ἐλθών, ἐλθόν — ἀπελθεῖν, ἀπελθών, ἀπελθόν.

§ 3. Τὸ β' ἐνικὸν πρόσωπον τῆς προστακτ. τῶν ἐνεργητικῶν ἀορίστων 6' ἦλθον, ἠύρον, εἶπον, ἔλαβον καὶ εἶδον τονίζεται ἐπὶ τῆς ληγούσης· ἐλθέ, εὔρέ. εἰπέ, λαβέ, ἰδέ. Ἀλλὰ τὰ σύνθετα τούτων ἀναδιβάζουσι τὸν τόνον· ἀπελθε, πάριδε, παράλαβε.

2. Μέσος ἄορ. 6'.

§ 4. Ὁ μέσος ἄορ. 6' εἰς μὲν τὴν ὀριστικὴν ἔχει τὰς καταλήξεις τοῦ παρατατικοῦ τῆς μέσης φωνῆς, εἰς δὲ τὰς ἄλλας ἐγκλίσεις, εἰς τὸ ἀπαρέμφατον καὶ τὴν μετοχὴν τὰς καταλήξεις τοῦ ἐνεστώτος τῆς μέσης φωνῆς.

Ὄριστ. ἠγαγ-όμεν, ἠγάγ-ου, ἠγάγ-ετο — ἠγαγ-όμεθα, ἠγάγ-εσθε, ἠγάγ-οντο. **Υποτ.** ἀγάγ-ωμαι, ἀγάγ-η, ἀγάγ-ηται — ἀγαγ-ώμεθα, ἀγάγ-ησθε, ἀγάγ-ωνται. **Εὐκτ.** ἀγαγ-οίμην, ἀγάγ-οιο, ἀγάγ-οιτο — ἀγαγ-οίμεθα, ἀγάγ-οισθε, ἀγάγ-οιντο. **Προστ.** ἀγαγ-οῦ, ἀγαγ-έσθω — ἀγάγ-εσθε, ἀγαγ-έσθων ἢ ἀγαγ-έσθωσαν. **Ἀπαρμφ.** ἀγαγ-έσθαι. **Μετοχ.** ἀγαγ-όμενος, ἀγαγ-ομένη, ἀγαγ-όμενον.

§ 5. Τὸ 6' ἐνικὸν πρόσωπον τῆς προστακτικῆς τοῦ μέσου ἄορ. 6' τονίζεται ἐπὶ τῆς ληγούσης, εἴτε ἀπλοῦν, εἴτε σύνθετον εἶναι τὸ ῥῆμα· λαβοῦ, ἀντιλαβοῦ. Κατ' ἐξαιρέσειν ἀναδιβάσσεται ὁ τόνος, ἂν ἡ προστακτικὴ εἶναι μονοσύλλαβος καὶ σύνθετος μετὰ δισυλλάβου προθέσεως, ἢ ὁποῖα δὲν ἔπαθεν ἐκθλιψιν τοῦ τελικοῦ φωνήεντος· παρά-σχου, ἐπί-σπου.

§ 6. Τὸ ἀπαρέμφατον τοῦ μέσου ἄορ. 6' τονίζεται ἐπὶ τῆς παρα-

ληγούσης, είτε άπλοϋν, είτε σύνθετον είνε τὸ ῥήμα· γενέσθαι, συγγενέσθαι.

3. Παθητ. μέλλων β' καὶ παθητ. άόρ. β'.

§ 7. Ὁ παθητικὸς μέλλων β' καὶ ὁ παθητικὸς άόρ. β' διακρίνονται ἀπὸ τοῦ παθητικοῦ μέλλοντος α' καὶ τοῦ παθητικοῦ άόρ. α' ἐκ τοῦ ὅτι αἱ καταλήξεις αὐτῶν δὲν ἔχουν τὸ θ.

§ 8. Ὁ παθητικὸς μέλλων β' κλίνεται, ὅπως καὶ ὁ παθητικὸς μέλλων α', ὁ δὲ παθητικὸς άόρ β', ὅπως καὶ ὁ παθητικὸς άόρ. α' μόνον ἐν τῷ β' ἐνικῷ προσώπῳ τῆς προστακτικῆς τοῦ παθητικοῦ άόρ. β' ἢ κατάληξις -θι δὲν γίνεται -τι, ὅπως ἐν τῷ παθητ. άόρ. α'.

Παθητικὸς μέλλ. β'. Ὅριστ. ἀλλαγ-ήσομαι, ἀλλαγ-ήση (-ει) κλπ. Εὐκτικ. ἀλλαγ-ησοίμην, ἀλλογ-ήσοιο κλπ. Ἀπαρμφ. ἀλλαγ-ήσεσθαι. Μετοχ. ἀλλαγ-ησόμενος, -η, -ον.

Παθητικὸς άόρ. β'. Ὅριστ. ἠλλάγ-ην, ἠλλάγ-ης κλπ. Ὑποτ. ἀλλαγ-ῶ, ἀλλαγ ἦς κλπ. Εὐκτικ. ἀλλαγ-είην, ἀλλαγ-είης κλπ. Προστακτ. ἀλλάγ ηθι, ἀλλαγ-ήτω κλπ. Ἀπαρέμφ. ἀλλαγ-ῆναι. Μετοχ. ἀλλαγ-εῖς, ἀλλαγ εῖσα, ἀλλαγ-έν.

§ 9. Ὁ παθητικὸς άόρ. β' τῶν ῥημάτων κλέπτω, πλέκω καὶ τρέπω καὶ ὁ παθητικὸς μέλλων β' καὶ παθητικὸς άόρ. β' τῶν ῥημάτων στρέφω καὶ τρέφω σχηματίζονται ἐκ θεμάτων κλαπ-, πλακ., τραπ-, στραφ-, τραφ-· στραφήσομαι, ἐστράφην κλπ.

ΣΗΜ. Τὰ ῥήματα σήπομαι, τήκομαι, ἐκπλήττομαι καὶ καταπλήττομαι ἔχουν παθητικὸν μέλλοντα β' καὶ παθητικὸν άόρ. β' σαπήσομαι, ἐσάπην—ἐτάκην—ἐκπλαγήσομαι, ἐξεπλάγην—κατεπλάγην (ἀλλὰ τὸ άπλοϋν ἔχει πληγῆσομαι, ἐπλήγην).

§ 10. Παραδείγματα κλίσεως β' άορίστου ἐνεργητικοῦ καὶ μέσου καὶ β' μέλλοντος καὶ άορίστου παθητικοῦ.

Ἐνεργ. ἀόρ. β'. Μέσ. ἀόρ. β'. Παθ. μέλλ. β'. Παθ. ἀόρ. β'.

Ὀριστική	ἤγαγ-ον ἤγαγ-ες ἤγαγ-ε(ν) ἤγάγ-ομεν ἤγάγ-ετε ἤγαγ-ον	ἤγαγ ὄμην ἤγάγ-ου ἤγάγ-ετο ἤγαγ-όμεθα ἤγάγ εσθε ἤγάγ οντο	ἄλλαγ-ήσομαι ἄλλαγ-ήση (-ει) ἄλλαγ-ήσεται ἄλλαγ-ήσόμεθα ἄλλαγ-ήσεσθε ἄλλαγ-ήσονται	ἠλλάγ-ην ἠλλάγ-ης ἠλλάγ-η ἠλλάγ ημεν ἠλλάγ-ητε ἠλλάγ-ησαν
Ἑποτακτική	ἄγάγ-ω ἄγάγ-ης ἄγάγ-η ἄγάγ-ωμεν ἄγάγ-ητε ἄγάγ-ωσι(ν)	ἄγάγ-ωμαι ἄγάγ η ἄγάγ ηται ἄγαγ-ώμεθα ἄγάγ-ησθε ἄγάγ-ωνται		ἄλλαγ ῶ ἄλλαγ-ῆς ἄλλαγ-ῆ ἄλλαγ-ῶμεν ἄλλαγ-ῆτε ἄλλαγ-ῶσι(ν)
Ἐπιτική	ἄγάγ-οιμι ἄγάγ-οις ἄγάγ-οι ἄγάγ-οιμεν ἄγάγ-οιτε ἄγάγ-οιεν	ἄγαγ-οίμην ἄγάγ-οιο ἄγάγ-οιτο ἄγαγ-οίμεθα ἄγάγ-οισθε ἄγάγ-οιντο	ἄλλαγ-ησοίμην ἄλλαγ-ήσοιο ἄλλαγ-ήσοιτο ἄλλαγ-ησοίμεθα ἄλλαγ-ήσοισθε ἄλλαγ-ήσoinτο	ἄλλαγ-εῖην ἄλλαγ-εῖης ἄλλαγ-εῖη ἄλλαγ-εῖμεν ἢ -εῖημε ἄλλαγ-εῖτε ἢ -εῖητε ἄλλαγ-εῖεν ἢ -εῖησα
Προστακτική	ἄγαγ-ε ἄγαγ-έτω ἄγάγ-ετε ἄγαγ-όντων ἢ ἄγαγ-έτωσαν	ἄγαγ-οῦ ἄγαγ-έσθω ἄγάγ-εσθε ἄγαγ-έσθων ἢ ἄγαγ-έσθωσαν		ἄλλάγ-ηθι ἄλλαγ-ήτω ἄλλάγ ητε ἄλλαγ-έντων ἢ ἄλλαγ-ήτωσαν
Ἄπειρος	ἄγαγ-εῖν	ἄγαγ-έσθαι	ἄλλαγ-ήσεσθαι	ἄλλαγ ἦναι
Μετοχή	ἄγαγ-ών ἄγαγ-οῦσα ἄγαγ-όν	ἄγαγ-όμενος ἄγαγ-ομένη ἄγαγ-όμενον	ἄλλαγ-ησόμενος ἄλλαγ-ησομένη ἄλλαγ-ησόμενον	ἄλλαγ-εῖς ἄλλαγ-εῖσα ἄλλαγ-έν

4. Ένεργ. παρακμ. 6' και ένεργ. ύπερσυντ. 6'.

§ 11. Ένεργ. παρακείμενοι 6' και ένεργ. ύπερσυντέλεικοι 6' λέγονται, 6σοι σχηματίζονται 6κ τοϋ ρήμ. θέμ. άνευ τοϋ κ και άνευ 6ασύνσεως τοϋ χαρακτιήρος· φεύγω, πέφευγα, 6πεφεύγειν.

ΣΗΜ. Ένεργ. παρακείμενοι 6' και ύπερσυντ. 6' 6χουν 6λίγα μόνον 6φωνόληκτα και 6γρόληκτα 6 ή 6νρινόληκτα ρήματα.

§ 12. Οί 6νεργ. παρακμ. 6' και ύπερσ. 6' άντι τοϋ θεματικοϋ φωνήεντος 6 6χουν ο, άντι τοϋ ει 6χουν οι και άντι τοϋ 6 6χουν η, 6, 6ταν πρό τοϋ 6 ύπάρχη ρ, 6· 6πο-κτείνω (θ. κτεν-), 6π-6κτονα —φαινών (θ. (φάν-), πέφηνα—λείπω, λείλοιπα—κράζω, κερράγα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚϚ'.

ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΧΡΟΝΩΝ ΤΩΝ ΥΓΡΟΛΗΚΤΩΝ ΚΑΙ ΕΝΡΙΝΟΛΗΚΤΩΝ ΡΗΜΑΤΩΝ

1. Ένεστώς.

§ 1. Το θέμα τοϋ 6νεστ. τών πλείστων 6γρολήκτων και 6νρινολήκτων ρημάτων σχηματίζεται δια της προσθήκης τοϋ j εις το ρηματικόν θέμα. Το j τοϋτο.

1) Άν προηγῆται λ, 6φομοιοϋται πρός αυτό· βάλλω (βάλ-jω).

2) Άν προηγῆται ν ή ρ, 6φομοιοϋται 6σαύτως πρός αυτά, 6λλά το 6ν 6κ τών δύο ν ή ρ 6ποβάλλεται· τότε δὲ το πρό 6υτῶν φωνήεν 6κτείνεται 6ναπληρωτικῶς, το μὲν 6 εις ει, τὰ δὲ 6 και 6 εις ι και 6· κτείνω (κτεν-jω, κτέννω), κρίνω (κρίν-jω, κρίνω), πλύνω (πλύν-jω, πλύννω).

3) Όταν πρό τοϋ ν ή ρ ύπάρχη α, το j 6περπηδᾷ το ν ή ρ και 6ποτελεῖ μετὰ τοϋ α τήν δίφθογγον αι· φαίνω (φάν-jω), καθαίρω (καθαρ-jω).

ΣΗΜ. Το ρήμα 6φείλω προήλθεν 6κ τοϋ 6φελ-jω, 6φέλλω, δι' 6ποβελῆς τοϋ 6νός λ και 6ναπληρωτικῆς 6κτάσεως τοϋ 6 εις ει,

2. Οἱ ἄλλοι χρόνοι.

§ 2. Πάντες οἱ ἄλλοι, πλὴν τοῦ ἐνεστώτος καὶ παρατατικοῦ, χρόνοι τῶν ὑγρολήκτων καὶ ἐνρινολήκτων ῥημάτων σχηματίζονται ἐκ τοῦ ῥημ. θέματος διὰ τῆς προσαρτήσεως τῶν καταλήξεων.

α') Ἐνεργητικὸς καὶ μέσος μέλλον.

§ 3. Ἐν τῷ ἐνεργ. καὶ μέσῳ μέλλοντι τῶν ὑγρολήκτων καὶ ἐνρινολήκτων ῥημ. ἀναπτύσσεται μετὰ τοῦ ῥημ. θέμ. καὶ τοῦ χρονικοῦ χαρακτήρος σ ἐν ε, τὸ ὁποῖον, μετὰ τὴν ἀποβολὴν τοῦ σ, συναιρεῖται μετὰ τῶν καταλήξεων -ω, -εις κλπ., -ομαι, -η (-ει) κλπ. Ὁ μέλλον οὗτος λέγεται συνηρημένος ἢ περισπώμενος.

§ 4. Παράδειγμα κλίσεως ἐνεργητικοῦ καὶ μέσου μέλλοντος συνηρημένου.

Ἐνεργ. μέλλ. κρινῶ		Μέσ. μέλλ. φανοῦμαι	
Ὅριστ.	Εὐκτικ.	Ὅριστ.	Εὐκτικ.
κρινῶ	κρinoίη-ν ἢ -οῖμι	φανoῦ-μαι	φανoί-μην
κρινεῖς	κρinoίη-ς ἢ -οῖς	φανῆ (-εῖ)	φανoῖο
κρινεῖ	κρinoίη ἢ -οῖ	φανεῖται	φανoῖτο
κρinoῦ-μεν	κρinoῖ-μεν	φανoῦ-μεθα	φανoῖ-μεθα
κρinoεῖ-τε	κρinoῖ-τε	φανεῖσθε	φανoῖ-σθε
κρinoῦ-σι(ν)	κρinoῖ-εν	φανoῦ-νται	φανoῖ-ντο
Ἄσφμφ	κρinoεῖν	φανεῖσθαι	
Μετοχ.	κρinoῶν, -oῦσα, -oῦν	φανoῦ-μενος, -μένη, -μενον	

β') Ένεργητικός άόρ. α' και μέσος άόρ. α'.

§ 5. Τά υγρόληχτα και ένρινόληχτα ρήματα σχηματίζουν ένεργ. άόρ. α' και μέσον άόρ. α' διά τής προσαρτήσεως εις τήν ρήμ. θέμα τών καταλήξεων -σα, -σας κλπ., -σάμην, -σω κλπ. Άλλ' ό χρονικός χαρακτήρ σ άφαιρείται πρὸς τὸ προηγούμενον υγρὸν ἢ ένρινον· άπεβαλλεμένου δ' έπειτα τοῦ ένδς εκ τών δύο όμοίων συμφώνων, τὸ πρὸ αὐτῶν φωνήεν εκτείνεται άναπληρωτικῶς, τὸ μὲν ἄ εις η (ἄν δὲ προηγείται ρ ἢ ε ἢ ι εις ἄ), τὸ δὲ ε εις ει, τὸ ζὲ ἱ και ὕ εις ι και ὕ· φαίνω, φαν-, έφανσα, έφανα, έφηνα μαραίνω—μορἄν., έμῶρἄνα—λεαίνω (=ποιῶ τι λείον), λεἄν-, έλέἄνα—υγιαίνω, υγιαν-, υγιαἄνα), άγγέλλω, άγγελ-, ήγγελα—κρίνω, κρίν-, εκρίνα—άμύνω, άμύν-, ήμῦνα.

§ 6. Έκτείνου τὸ ἄ εις ἄ, ἄν και δὲν προηγῆται ρ ἢ ε ἢ ι τὰ έξῆς ρήματα· 1) αἴρω (=σηκώνω), θ. ἄρ-, ήρα (άπαρμφ. ἄραι)—2) ἄλλομαι (=πιδῶ), θ. ἄλ-, ήλάμην (ύπστ. ἄλωμαι)—3) ισχναίνω, ισχνάν, [ισχναἄνα]—4) κερδαίνω, κερδἄν-, εκέρδἄνα—5) κοιλαίνω, κοιλάν· εκοιλἄνα.

ΣΗΜ. Τὸ η τοῦ ήρα και ήλάμην είναι διά τήν χρονικήν αύξῆσιν και διά τοῦτο μόνον έν τῇ όριστικῇ ύπάρχει.

γ') Ένεργητικός παρακείμενος και ύπερσυντέλικος.

§ 7. Τά υγρόληχτα και ένρινόληχτα ρήματα έχουν συνήθως α' ένεργ. παρακμ. και ύπερσυντ. Τὸ λ και ρ πρὸ τοῦ χρονικοῦ χαρακτηῆρος κ μένουσ άμετάβλητα, τὸ δὲ ν γίνεται γ· άγγέλλω, ήγγελα—αἴρω, ήρα—φαίνω, πέφαγκα (πρδλ. και κατωτέρω § 14).

§ 8. Όλίγα εκ τών υγρολήχτων και ένρινολήχτων ρημάτων έχουν δ' ένεργ. παρακμ. και ύπερσυντ. (ιδὲ κεφ. ΚΕ', § 12).

δ') Παρακμ. και ύπερσυντ. τής μέσης φωνῆς.

§ 9. Έν τῷ παρακμ. και ύπερσ. τής μέσης φωνῆς τών υγρολήχτων και ένρινολήχτων ρημάτων γίνονται αἱ έξῆς μεταβολαί μετά τήν εις τὸ χρονικὸν θέμα προσάρτησιν τών προσωπικῶν καταλήξεων.

α') Τὸ σ τών καταλήξεων, μεταξύ δύο συμφώνων εδρισκόμενον, άπεβάλλεται· ήγγελθε (ήγγελ-σθε), πέφανθε (πέφαν-σθε).

3) Ὁ χαρακτήρ ν, ὅταν ἀκολουθῇ μ, συνήθως μεταβάλλεται, σπανίως δὲ ἀφομοιοῦνται πρὸς αὐτό· πέφασμαι (πέφαν-μαι) — προξύνομαι, παρωξύνομαι — κατασχύνω [κατήτχυμμαι] (πρβλ. κατωτέρω § 15).

§ 10. Παραδείγματα κλίσεως παρακμ. καὶ ὑπερσυντ. τῆς μέσης φωνῆς ὑγρολήκτων καὶ ἐνρινολήκτων ῥημάτων.

Ὅριστικ.		Προστακτ.	Ἄφρμφ. Μετοχή
Παρακμ.	Ἐπερσ.		
πέφασ-μαι	ἐπεφάσ-μην		πεφάν-θαι
πέφαν-σαι	ἐπέφαν-σο	πέφαν-σο	
πέφαν-ται	ἐπέφαν-το	πεφάν-θω	πεφασ μένος
πεφάσ-μεθα	ἐπεφάσ μεθα		πεφασ-μένη
πέφαν θε	ἐπέφαν θε	πέφαν-θε	
πεφασ-μένοι εἰσὶ	πεφασ-μένοι ἦσαν	πεφάν-θων ἢ πεφάν θωσαν	πεφασ-μέμον
ἤγγελ-μαι	ἤγγέλ-μην		ἤγγέλ-θαι
ἤγγελ-σαι	ἤγγελ-σο	ἤγγελ-σο	
ἤγγελ-ται	ἤγγελ-το	ἤγγέλ-θω	ἤγγελ-μέμος
ἤγγέλ μεθα	ἤγγέλ μεθα		ἤγγελ-μένη
ἤγγελ-θε	ἤγγελ θε	ἤγγελ-θε	
ἤγγελ-μένοι εἰσὶ	ἤγγελ-μένοι ἦσαν	ἤγγέλ-θων ἢ ἤγγέλ-θωσαν	ἤγγελ-μέμον

§ 11. Τὸ γ' πληθ. πρόσωπον τοῦ παρακμ. καὶ ὑπερσυντ. τῆς μέσης φωνῆς ἐν τῇ ὀριστικῇ καὶ τῶν ὑγρολήκτων καὶ ἐνρινολήκτων ῥημάτων σχηματίζεται περιφραστικῶς (πρβλ. κεφ. ΚΓ', § 19).

ε') Παθητικὸς μέλλον καὶ ἀόριστος.

§ 12. Τὰ ὑγρολήκτα καὶ ἐνρινολήκτα ῥήματα ἔχουν συνήθως α' παθ. μέλλ. καὶ ἀόρ. Τὰ ὑγρά καὶ ἐνρινα πρὸ τοῦ θ μένου ἀμετάβλητα· ἀγγέλλομαι, ἀγγελθήσομαι, ἤγγέλθην — αἴρομαι, ἤσθην — φαίνομαι, ἐφάνθην.

§ 13. Ὅλιγα ἐκ τῶν ὑγρολήκτων καὶ ἐνρινολήκτων ῥημάτων

ἔχουν ὅ παθητ. μέλλοντα καὶ ἄορ. σφάλλομαι, σφαλῆσομαι, ἐσφάλ-
λην—φαίνομαι, φανήσομαι, ἐφάνην—μαίνομαι, ἐμάνην κλπ.

§ 14. Ὁ ἐνεργητικὸς καὶ μέσος παρακείμενος καὶ ὑπερσυντέ-
λικος καὶ ὁ ὅ παθητικὸς μέλλων καὶ ἄοριστος τῶν ῥημάτων στέλλω,
φθείρω, σπείρω, κείρω καὶ δέρω σχηματίζονται ἐκ θεμάτων σταλ-,
φθαρ-, σπαρ-, καρ-, δαρ· ἔσταλκα, ἐστάλκειν, ἔσταλμαι, ἐστάλ-
μην, σταλήσομαι, ἐστάλην — ἔφθαρκα, ἐφθάρκειν, ἐφθαρμαι,
ἐφθάρμην, φθαρήσομαι, ἐφθάρην — ἔσπαρμαι, ἐσπάρην—κείρω
(=κουρεύω), κέκαρμαι—δέρω (=γδέρνω), ἐδάρην.

§ 15. Τὰ ῥήματα κρίνω, πλύνω καὶ τείνω σχηματίζουσι τὸν
παρακείμενον καὶ ὑπερσυντέλικον τῆς ἐνεργητικῆς καὶ μέσης φωνῆς
καὶ τὸν ἁ παθητικὸν μέλλοντα καὶ ἄοριστον ἐκ θεμάτων κρι-,
πλυ-, τα· κέκρικα, κέκριμαι, ἐκεκρίμην, κριθῆσομαι, ἐκρίθην πέ-
πλυμαι - τέτακα, τέταμαι, ἐτετάμην, ταθήσομαι, ἐτάθην. Τὸ δὲ
ῥήμα κλίνω ἔχει παρακείμενον κέκλιμαι ἐκ θέματος κλι- καὶ ὅ
παθητ. μέλλ. καὶ ἄορ. κλινήσομαι, ἐκλίνην ἐκ θέματος κλιν-.

§ 16. Τὸ ῥήμα βάλλω σχηματίζει τὸν παρακμ. καὶ ὑπερσ. τῆς
ἐνεργ. καὶ μέσης φωνῆς καὶ τὸν ἁ παθητικὸν μέλλ. καὶ ἄορ. διὰ
μεταθέσεως καὶ ἐκτάσεως τοῦ θεματικοῦ φωνήεντος· (βαλ-, βλη),
βεβλη-κα, βέβλη-μαι, βλη-θήσομαι, ἐβλή-θην.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΖ

II. ΡΗΜΑΤΑ ΕΙΣ -Ω ΣΥΝΗΡΗΜΕΝΑ

§ 1. α') ῥήματα συνηρημένα λέγονται τὰ φωνηεντόληκτα ῥή-
ματα τὰ λήγοντα εἰς -ᾶω, -έω, -όω καὶ συναϊροῦντα εἰς τὸν ἐνε-
στῶτα καὶ παρατατικὸν τῆς ἐνεργητικῆς καὶ μέσης φωνῆς τὸν
χαρακτῆρα ᾶ, ε, ο μετὰ τῶν καταλήξεων· τιμῶ (τιμά-ω), ποιῶ
(ποιέ-ω), δηλῶ (δηλό-ω).

β') Τὰ συνηρημένα ῥήματα λέγονται καὶ περισπωμένα, διότι,
ὅταν μετὰ τὴν συναΐρεσιν τονίζονται ἐπὶ τῆς ληγουσῆς, περισπῶνται.

§ 2. Τύπος συννηρημένων

I. Ένεργητική

	Όριστική	Υποτακτική	Εὐ-
Ένεστώς	τιμῶ (τιμά-ω) τιμᾶς (τιμά-εις) τιμᾷ (τιμά-ει) τιμῶμεν (τιμά-ομεν) τιμᾶτε (τιμά-ετε) τιμῶσι(ν) (τιμά-ουσι)	τιμῶ (τιμά-ω) τιμᾶς (τιμά-ης) τιμᾷ (τιμά-ῃ) τιμῶμεν (τιμά-ωμεν) τιμᾶτε (τιμά-ητε) τιμῶσι(ν) (τιμά-ωσι)	τιμῶμι τιμῶην τιμῶς τιμῶης τιμῶ τιμῶη τιμῶμεν τιμῶτε τιμῶεν
Παρατατικός	ἐτίμων (ἐτίμα-ον) ἐτίμας (ἐτίμα-ες) ἐτίμα (ἐτίμα-ε) ἐτιμῶμεν (ἐτιμά-ομεν) ἐτιμᾶτε (ἐτιμά-ετε) ἐτίμων (ἐτίμα-ον)		
<i>Chorélie Condé</i> II. Μέση			
Ένεστώς	τιμῶμαι (τιμά-ομαι) τιμᾶ (τιμά-ῃ(-ει)) τιμᾶται (τιμά-εται) τιμώμεθα (τιμα-όμεθα) τιμᾶσθε (τιμά-εσθε) τιμῶνται (τιμά-ονται)	τιμῶμαι (τιμά-ωμαι) τιμᾶ (τιμά-ῃ) τιμᾶται (τιμά-ῃται) τιμώμεθα (τιμα-ώμεθα) τιμᾶσθε (τιμά-ῃσθε) τιμῶνται (τιμά-ωνται)	τιμῶμην τιμῶ τιμῶτο τιμώμεθα τιμῶσθε τιμῶντο
Παρατατικός	ἐτιμώμην (ἐτιμα-όμην) ἐτιμῶ (ἐτιμά-ου) ἐτιμᾶτο (ἐτιμά-ετο) ἐτιμώμεθα (ἐτιμα-όμεθα) ἐτιμᾶσθε (ἐτιμά-εσθε) ἐτιμῶντο (ἐτιμά-οντο)		

*Charade
Soudylo*

θημάτων εις -ᾶω

φωνή.

κ τ ι κ ή	Π ρ ο σ τ ι κ τ.		ᾶ ω μ φ.	Μ ε τ ο χ ή
(τιμά-οιμι)				
(τιμα οίην)	τίμα	(τ μα ε)		
(τιμά-οις)	τιμάτω	(τιμα έτω)		τιμῶν (τιμά-ων)
(τιμα-οίησ)				
(τιμά-οι)	τιμᾶτε	(τ μα ετε)		τιμῶσα (τιμά-ουσα)
(τιμα-οίη)	τιμώντων	(τιμα-οντων) ἤ	τιμῶν (τιμά-ειν)	
(τιμά-οιμεν)	τιμάτωσαν	(τιμα έτωσαν)		τιμῶν (τιμά-ον)
(τιμά-οιτε)				
(τιμά-οιεν)				

φωνή.

(τιμα-οίμην)	τιμῶ	(τιμα-ου)	τιμῶσθαι (τιμά-εσθαι)	τιμώμενος(τιμα-όμενος)
(τιμά-οιο)	τιμάσθω	(τιμα έσθω)		τιμωμένη (τιμα-ομένη)
(τιμά-οιτο)				
(τιμα-οίμεθα)	τιμᾶσθε	(τιμα-εσθε)		τιμώμενον(τιμα-όμενον)
(τιμά-οισθε)	τιμάσθων	(τιμα έσθων) ἤ		
(τιμά-οιεντο)	τιμάσθωσαν	(τιμα έσθωσαν)		

§ 3. Τύπος συνηρημένων

I. Ένεργη-

	Όριστική	Υποτακτική	Εὐ-
Ένεστώς	ποιῶ (ποιέ-ω) ποιεῖς (ποιέ-εις) ποιεῖ (ποιέ-ει) ποιοῦμεν (ποιέ-ομεν) ποιεῖτε (ποιέ-ετε) ποιούσι(ν) (ποιέ-ουσι)	ποιῶ (ποιέ-ω) ποιῆς (ποιέ-ης) ποιῆ (ποιέ-η) ποιῶμεν (ποιέ-ωμεν) ποιῆτε (ποιέ-ητε) ποιῶσι(ν) (ποιέ-ωσι)	ποιοῖμι ποιοίην ποιοῖς ποιοίης ποιοῖ ποιοίη ποιοίμεν ποιοίτε ποιοίεν

Παρατατικός	ἔποιουν (ἐποίη-ον) ἔποιεις (ἐποίη-εις) ἔποιει (ἐποίη-ει) ἔποιοῦμεν(ἐποίη-ομεν) ἔποιεῖτε (ἐποίη-ετε) ἔποιουν (ἐποίη-ον)		
-------------	---	--	--

II. Μέση

Ένεστώς	ποιούμαι (ποιέ-ομαι) ποιῆ (-εῖ) (ποιέ-η(-ει)) ποιεῖται (ποιέ-εται) ποιούμεθα (ποιε-όμεθα) ποιεῖσθε (ποιέ-εσθε) ποιοῦνται (ποιέ-ονται)	ποιῶμαι (ποιέ-ωμαι) ποιῆ (ποιέ-η) ποιῆται (ποιέ-ηται) ποιώμεθα (ποιε-ώμεθα) ποιῆσθε (ποιέ-ησθε) ποιῶνται (ποιέ-ωνται)	ποιοίμην ποιοῖο ποιοῖτο ποιοίμεθα ποιοῖσθε ποιοῖντο
---------	--	--	--

Παρατατικός	ἔποιούμην (ἐποιε-όμην) ἔποιού (ἐποιέ-ου) ἔποιεῖτο (ἐποιέ-ετο) ἔποιούμεθα(ἐποιε-όμεθα) ἔποιεῖσθε (ἐποιέ-εσθε) ἔποιοῦντο (ἐποιέ-οντο)		
-------------	--	--	--

ρημάτων εις -έω

τική φωνή.

κτική Προστακτική Ἐπιρρηφ. Μετοχή

(ποιέ-οιμι) ἦ					
(ποιε-οίην)	ποιεί	(ποιέ-ε)			
(ποιέ-οις) ἦ	ποιεῖτω	(ποιε-έτω)			
(ποιε-οίης)			ποιεῖν (ποιέ-ειν)		
(ποιέ-οι) ἦ	ποιεῖτε	(ποιέ-ετε)			
(ποιε-οίη)	ποιούντων	(ποιε-όντων) ἦ		ποιῶν (ποιέ-ων)	
(ποιέ-οιμεν)	ποιεῖτωσαν	(ποιε-έτωσαν)		ποιούσα (ποιέ-ουσα)	
(ποιέ-οιτε)					ποιῶν (ποιέ-ων)
(ποιέ-οιεν)					ποιούν (ποιέ-ον)

φωνή.

(ποιε-οίμην)	ποιού	(ποιέ-ου)			
(ποιέ-οιο)	ποιεῖσθω	(ποιε-έσθω)			
(ποιέ-οιτο)	ποιεῖσθε	(ποιέ-εσθε)			
(ποιε-οίμεθα)	ποιεῖσθων	(ποιε-έσθων) ἦ			
(ποιέ-οισθε)	ποιεῖσθωσαν	(ποιε-έσθωσαν)			
(ποιέ-οιντο)			ποιεῖσθαι (ποιέ-εσθαί)		
				ποιούμενος (ποιε-όμενος)	
				ποιουμένη (ποιε-ομένη)	
				ποιούμενον (ποιε-όμενον)	

§ 4. Τύπος συνηρημένων

I. Ένεργητική

	Οριστική	Υποτακτική	Εὐ.
Ένεστώς	δηλῶ (δηλό-ω) δηλοῖς (δηλό-εις) δηλοῖ (δηλό-ει) δηλοῦμεν (δηλό-ομεν) δηλοῦτε (δηλό-ετε) δηλοῦσι(ν) (δηλό-ουσι)	δηλῶ (δηλό-ω) δηλοῖς (δηλό-ης) δηλοῖ (δηλό-η) δηλώμεν (δηλό-ωμεν) δηλώτε (δηλό-ητε) δηλώσι(ν) (δηλό-ωσι)	δηλοῖμι δηλοῖην δηλοῖς δηλοῖης δηλοῖ δηλοῖη δηλοῖμεν δηλοῖτε δηλοῖεν
Παρατατικός	ἔδήλουν (ἔδηλο-ον) ἔδήλους (ἔδηλο-ες) ἔδήλου (ἔδηλο-ε) ἔδηλοῦμεν (ἔδηλό-ομεν) ἔδηλοῦτε (ἔδηλό-ετε) ἔδήλουν (ἔδηλο-ον)		

II. Μέση

Ένεστώς	δηλοῦμαι (δηλό-ομαι) δηλοῖ (δηλό-η (-ει)) δηλοῦται (δηλό-εται) δηλούμεθα (δηλο-όμεθα) δηλοῦσθε (δηλό-εσθε) δηλοῦνται (δηλό-ονται)	δηλώμαι (δηλό-ωμαι) δηλοῖ (δηλό-η) δηλῶται (δηλό-ηται) δηλώμεθα (δηλο-ώμεθα) δηλώσθε (δηλό-ησθε) δηλῶνται (δηλό-ωνται)	δηλοίμην δηλοῖο δηλοῖτο δηλοίμεθα δηλοῖσθε δηλοῖντο
Παρατατικός	ἔδηλούμην (ἔδηλο-όμην) ἔδηλοῦ (ἔδηλό-ου) ἔδηλοῦτο (ἔδηλό-ετο) ἔδηλούμεθα (ἔδηλο-όμεθα) ἔδηλοῦσθε (ἔδηλό-εσθε) ἔδηλοῦντο (ἔδηλό-οντο)		

αὐθαριώματα
ἡρ. Προσώπων 31

δημάτων εις -όω.

φωνή.

κτικ ή	Προστακτική	Ἀπρμ.	Μετοχή
(δηλό-οιμι) ἤ			
(δηλο-οίην)			
(δηλό-οις) ἤ	δήλου (δήλο-ε)		
(δηλο-οίης)	δηλούτω (δηλο-έτω)		
(δηλό-οι) ἤ		δηλοῦν (δηλό-ειν)	
(δηλο-οίη)	δηλοῦτε (δηλό-ετε)		δηλῶν (δηλό-ων)
(δηλό-οιμεν)	δηλούντων (δηλο-όντων) ἤ		δηλοῦσα (δηλό-ουσα)
(δηλό-οιτε)	δηλούτωσαν (δηλο-έτωσαν)		δηλοῦν (δηλό-ον)
(δηλό-οιεν)			

φωνή.

(δηλο-οίμην)			
(δηλό-οιο)	δηλοῦ (δηλό-ου)		
(δηλό-οιτο)	δηλούσθω (δηλο-έσθω)		
(δηλο-οίμεθα)	δηλοῦσθε (δηλό-εσθε)		
(δηλό-οισθε)	δηλούσθων (δηλο-έσθων) ἤ		
(δηλό-οιντο)	δηλούσθωσαν (δηλο-έσθωσαν)		
		δηλοῦσθαι (δηλό-εσθαι)	
			δηλούμενος (δηλο-όμενος)
			δηλουμένη (δηλο-ομένη)
			δηλούμενον (δηλο-όμενον)

Εκαιε

1. Ῥήματα συνηρημένα εἰς -άω.

§ 5. Ἡ συναίρεσις τοῦ χαρακτήρος α μετὰ τῶν καταλήξεων γίνεται ὡς ἑξῆς·

α'	{	α+ε=ᾱ· τίμα (τίμαε)	{	α+ο=ω· τιμῶμεν (τιμάομεν)
		α+η=ᾷ· τιμάτε (τιμάητε)		α+ω=ω· τιμῶμεν (τιμάωμεν)
		α+ει=α· τιμᾶ (τιμάει)		α+ου=ω· τιμῶσα (τιμάουσα)
		α+η=α· τιμᾶ (τιμάη)		α+οι=ω· τιμῶμεν (τιμάομεν)

§ 6. Ἐκ τῆς συναιρέσεως τοῦ χαρακτήρος α μετὰ τῶν καταλήξεων προκύπτουν μόνον οἱ φθόγγοι α καὶ ω· ὑπὸ τούτους δὲ υπογράφεται ι, ἂν ἢ κατάληξις ἔχη ι.

ΣΗΜ. Ἐν τῷ ἀπαρεμφάτῳ τὸ α-ει συναίρεται εἰς α (οὐχὶ εἰς α), ὡς νὰ μὴ ὑπῆρχεν ι.

§ 7. Ἔχουν η ἀντὶ α καὶ η ἀντὶ α εἰς τοὺς συνηρημένους τύπους τὰ β. ζῶ, πεινῶ, διψῶ καὶ χρῶμαι (=μεταχειρίζομαι), διότι οἱ ἀσυναίρετοι αὐτῶν τύποι ἀρχήθεν ἦσαν ζή-ω, πεινή-ω, διψή-ω, χρή-ομαι.

Ἐνεστ. Ὅριστ καὶ ὑποτακτ. ζῶ, ζῆς, ζῆ, ζῶμεν, ζῆτε, ζῶσι.

Εὐκτ. [ζῶην], ζῶης, ζῶη, ζῶμεν, ζῶτε, ζῶεν.

Προστ. [ζῆ], ζήτη, [ζῆτε, ζώντων ἢ ζήτησαν].

Ἀπαμφ. ζῆν. — Μετχ. ζῶν, ζῶσα, ζῶν.

Παρατκ. ἔζων, ἔζης, ἔζη, ἔζῶμεν, ἔζῆτε, ἔζων.

Ἐνεστ. Ὅριστ. καὶ ὑποτκτ. πεινῶ, πεινῆς, πεινῆ, πεινῶμεν, πεινῆτε, πεινῶσι.

Προστ. πείνη, πεινήτω, πεινήτε, πεινώντων ἢ πεινήτωσαν.

Ἀπαμφ. πεινῆν. — Μετχ. πεινῶν, πεινῶσα, πεινῶν.

Παρατκ. ἐπεινών, ἐπεινήης, ἐπεινήη, ἐπεινῶμεν, ἐπεινήτε, ἐπεινών.

Ἐνεστ. Ὅριστ. καὶ ὑποτκτ. χρῶμαι, χρῆ, χρῆται, χρώμεθα, χρῆσθε, χρώνται.

Εὐκτ. χρώμην, χρῶο, χρῶτο, χρώμεθα, χρῶσθε, χρώντο.

Προστ. χρώ, χρήσθω, χρήσθε, χρήσθων ἢ χρήσθωσαν.

Ἀπαμφ. χρῆσθαι. — Μετχ. χρώμενος, χρωμένη, χρώμενον.

Παρατκ. ἐχρώμην, ἐχρώ, ἐχρήτο, ἐχρώμεθα, ἐχρήσθε, ἐχρώντο.

ΣΗΜ. 2. Δυϊκὸς ἀριθμὸς.

Ἐνεστώς τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς.

Ὅριστ. τιμᾶτον (τιμά-ετον), τιμᾶτον(τιμά-ετον). **Ὑποτ.** τιμᾶτον (τιμά-ητον), τιμᾶτον (τιμά-ητεν). **Εὐκτ.** τιμῶτον (τιμάσιτον), τιμῶτην (τιμα-σίτην). **Προστ.** τιμᾶτον (τιμά-ετον), τιμάτων (τιμα-έτων).

Παρατακτ. ἐτιμᾶτον (ἐτιμά-ετον), ἐτιμάτην (ἐτιμα-έτην).

Ἐνεστώς τῆς μέσης φωνῆς.

Ὅριστ. τιμᾶσθον (τιμά-εσθον), τιμᾶσθον (τιμά-εσθον). **Ὑποτ.** τιμᾶσθον (τιμά-ησθον), τιμᾶσθον (τιμά-ησθον). **Εὐκτ.** τιμῶσθον (τιμά-οισθον), τιμῶσθην (τιμα-οίσθην). **Προστ.** τιμᾶσθον (τιμά-εσθον), τιμάσθων (τιμα-έσθων).

Παρατακτ. ἐτιμᾶσθον (ἐτιμά-εσθον), ἐτιμάσθην (ἐτιμα-έσθην).

2. Ῥήματα συνηρημένα εἰς -έω.

§ 8. Ἡ συναίρεσις τοῦ χαρακτήρος ε μετὰ τῶν καταλήξεων γίνεται ὡς ἑξῆς:

α') Τὸ ε μετὰ τοῦ ε συναίρεται εἰς εἰ· ποίει (ποιέ-ε).

β') Τὸ ε μετὰ τοῦ ο συναίρεται εἰς ου· ποιοῦμεν (ποιέ-ομεν).

γ') Τὸ ε, ἂν ἀκολουθῇ μακρὸν φωνῆν ἢ δίφθογγον, ἀποβάλλεται· ποιῶ (ποιέ-ω), ποιεῖ (ποιέ-ει).

§ 9. Τὰ εἰς -έω ῥήματα τὰ ἔχοντα θέμα μονοσύλλαβον συναίρουσιν εἰς ἐκεῖνα μόνον τὰ πρόσωπα, εἰς τὰ ὅποια μετὰ τὸν χαρακτήρα ε ἀκολουθεῖ ἄλλο ε ἢ εἰ.

Ἐνεστ. Ὅριστ. πλέω (θέμ. πλε-), πλεῖς (πλέεις), πλεῖ (πλέει), πλέομεν, πλεῖτε (πλέετε), πλέουσι.

Ὑποτακτ. πλέω, πλέης, πλέη, πλέωμεν, πλέητε, πλέωσι.

Εὐκτ. πλέοιμι, πλέοις, πλέοι, πλέοιμεν, πλέοιτε, πλέοιεν.

Προστακτ. πλεῖ (πλέε), πλείτω (πλεέτω), πλεῖτε (πλέετε), πλεόντων ἢ πλείωσαν (πλεέτωσαν).

Ἀπαρμφ. πλεῖν (πλέειν).—**Μετχ.** πλέων, πλέουσα, πλέον.

Παρατακτ. ἔπλεον, ἔπλεῖς (ἔπλεες), ἔπλεῖ (ἔπλεε), ἔπλεομεν, ἔπλεῖτε (ἔπλέετε) ἔπλεον.

ΣΗΜ. 1. Τὸ ῥήμα δέω=δένω, δεσμεύω (θ. δε-), καίτοι ἔχει θέμα μονοσύλλαβον, συνήθως συναίρεται παντοῦ· δῶ, δεῖς, δεῖ, δοῦμεν, δεῖτε, δοῦσι—ἔδουν, ἔδεις, ἔδει κλπ.

ΣΗΜ. 2. Δυϊκὸς ἀριθμὸς.

Ἐνεσιῶς τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς.

Ὅριστ. ποιεῖτον (ποιέ-ετον), ποιεῖτον (ποιέ-ετον). — *Ἵποτ.* ποιῆτον (ποιέ-ητον), ποιῆτον (ποιέ-ητον). — *Ἐύκτ.* ποιοῖτον (ποιέ-οιτον), ποιοίτην (ποιε-οίτην). — *Προστ.* ποιεῖτον (ποιέ-ετον), ποιείτων (ποιε-έτων).

Παρακτ. ἐποιεῖτον (ἐποιέ-ετον), ἐποιεῖτην (ἐποιε-έτην).

Ἐνεσιῶς τῆς μέσης φωνῆς.

Ὅριστ. ποιεῖσθον(ποιέ-εσθον), ποιεῖσθον(ποιέ-εσθον). — *Ἵποτ.* ποιῆσθον (ποιέ-ησθον), ποιῆσθον (ποιέ-ησθον). — *Ἐύκτ.* ποιοῖσθον (ποιέ-οισθον), ποιοίσθην (ποιε-οίσθην). — *Προστ.* ποιεῖσθον (ποιέ-εσθον), ποιεῖσθων (ποιε-έσθων).

Παρακτ. ἐποιεῖσθον (ἐποιέ-εσθον), ἐποιεῖσθην (ἐποιε-έσθην).

§ 3. Ῥήματα συνηρημένα εἰς -όω.

§ 10. Ἡ συναίρεσις τοῦ χαρακτήρος ο μετὰ τῶν καταλήξεων γίνεται ὡς ἑξῆς:

α') Τὸ ο μετὰ τῶν βραχέων φωνηέντων ε, ο καὶ τῆς διφθόγου ου συναίρεται εἰς ου· δήλου (δήλο-ε), δηλοῦν (δηλό-ον), δηλοῦσι (δηλό-ουσι).

β') Τὸ ο μετὰ τῶν μακρῶν φωνηέντων η, ω συναίρεται εἰς ω· δηλώτε (δηλό-ητε), δηλῶ (δηλό-ω).

γ') Τὸ ο μετὰ τῶν διφθόγγων ει, η οι συναίρεται εἰς οι· δηλοῖς (δηλό-εις), δηλοῖς (δηλό-ης), δηλοῖμεν (δηλό-οιμεν).

ΣΗΜ. 1. Ἐν τῷ ἀπαρμυφάτῳ τὸ ο-ει συναίρεται εἰς ου (οὐχὲ εἰς οι), ὡς νὰ μὴ ὑπῆρχεν ι.

ΣΗΜ. 2. Τὸ ῥήμα ῥιγῶ (-όω) (=κρυάνω) εἰς τοὺς συνηρημένους τύπους ἀντὶ τοῦ ου ἔχει ω καὶ ἀντὶ τοῦ οι ἔχει φ, διότι τὸ θέμα αὐτοῦ εἶναι ῥιγῶ· ἀπαρμυφ. ῥιγῶν, μετοχ. ῥιγῶν, γεν. ῥιγῶντος, ὑποτ. ῥιγῶ κλπ.

ΣΗΜ. 3. Δυϊκὸς ἀριθμὸς.

Ἐνεσιῶς τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς.

Ὅριστ. δηλοῦτον (δηλό-ετον), δηλοῦτον (δηλό-ετον). — *Ἵποτ.* δηλῶτον (δηλό-ητον), δηλῶτον (δηλό-ητον). — *Ἐύκτ.* δηλοῖτον (δηλό-οιτον), δηλοίτην (δηλο-οίτην). — *Προστ.* δηλοῦτον (δηλό-ετον), δηλοῦτων (δηλο-έτων).

Παραικ. ἐδηλοῦτον (ἐδηλό-ετον), ἐδηλούτην (ἐδηλο-έτην).

Ἐνεσιῶς τῆς μέσης φωνῆς.

Ἐοριστ. δηλοῦσθον (δηλό-εσθον), δηλοῦσθον (δηλό-εσθον). —

ἘΥποικ. δηλωσθον (δηλό-γσθον), δηλωσθον (δηλό-ησθον). — **Ἐΰκκ.** δηλοῖσθον (δηλό-οισθον), δηλοῖσθην (δηλο-οίσθην). — **Πρόστ.** δηλοῦσθον (δηλό-εσθον), δηλούσθων (δηλο-έσθων).

Παραικ. ἐδηλοῦσθον (ἐδηλό-εσθον), ἐδηλούσθην (ἐδηλο-έσθην).

§ 4. Οἱ ἄλλοι, πλὴν τοῦ ἐνεσιῶτος καὶ παρατατικοῦ, χρόνοι τῶν συννηρημένων ῥημάτων.

§ 11. Οἱ ἄλλοι, πλὴν τοῦ ἐνεσιῶτος καὶ παρατατικοῦ, χρόνοι τῶν συννηρημένων ῥημάτων σχηματίζονται καὶ κλίνονται, ὅπως αὐτοὶ χρόνοι τῶν βαρυτόνων ῥημάτων.

Τιμήσω, ἐτίμησα, τετίμηκα, ἔτετιμήκειν. — Τιμήσομαι, ἐτιμησάμην, τετίμημαι, ἔτετιμήμην, τιμηθήσομαι, ἐτιμήθην.

Ποιήσω, ἐποίησα, πεποίηκα, ἐπεποιήκειν. — Ποιήσομαι, ἐποιησάμην, πεποιήμαι, ἐπεποιήμην, ποιηθήσομαι, ἐποιήθην.

Δηλώσω, ἐδήλωσα, δεδήλωκα, ἐδεδηλώκειν. — Δηλώσομαι, δεδήλωμαι, ἐδεδηλώμην, δηλωθήσομαι, ἐδηλώθην.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΗ'

ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΧΡΟΝΩΝ

ΤΩΝ ΦΩΝΗΕΝΤΟΛΗΚΤΩΝ ΡΗΜΑΤΩΝ

§ 1. Τὰ φωνηεντόληκτα ῥήματα εἰς πάντας τοὺς ἄλλους, πλὴν τοῦ ἐνεστ. καὶ παρατκ., χρόνους ἐκτείνουσι τὸ τελικὸν βραχὺ φωνῆεν τοῦ ῥηματικοῦ θέματος, τὸ μὲν ἄ εἰς η ἦ, ἂν προηγῆται ρ ἦ ἢ ἦ ε, εἰς ᾱ, τὸ δὲ ε εἰς η, τὸ δὲ ο εἰς ω καὶ τὸ τ καὶ υ εἰς τ καὶ υ· τιμᾶω, τιμήσω, τετίμημαι κλπ. — ἀλλὰ θηρᾶω, θηρᾶσω κλπ. — ἰᾶομαι (=ἰατρεύω), ἰᾶσομαι κλπ. — ἔᾶω (=ἄφινω), ἔᾶσω κλπ. — ποιέω, ποιήσω κλπ. — δηλώω, δηλώσω κλπ. — [τίω], θέμ. τί-, τίσω κλπ. — φύω, θέμ. φύ-, ἐφῦσα κλπ.

ΣΗΜ. 1. Τὰ εἰς -ίω καὶ -ύω ἔχουν ἐν τῷ ἐνεστώτι καὶ παρατατικῷ μακρὸν τὸ δίχρονον, πλὴν τοῦ ἀνύω καὶ πτύω.

ΣΗΜ. 2. Τὸ ῥῆμα ἀκροῶμαι (ἀκροάομαι), ἀν καὶ τοῦ α δὲν προηγῆται ρ ἢ ι ἢ ε, ἐκτείνει τὸ ἄ εἰς ᾧ ἀκροάομαι κλπ.

§ 2. Δὲν ἐκτείνουν τὸ τελικὸν βραχὺ φωνῆεν τοῦ ῥηματικοῦ θέματος παρὰ τὸν ἀνωτέρω κανόνα τὰ ἐξῆς·

α') Ἐκ τῶν εἰς -άω τὰ ῥήματα γελῶ (γελάω), σπῶ (σπάω) = σύρω, χαλῶ (χαλάω) = χαλαρώνω· ἐγέλασα, ἔσπασα, ἐχάλασα.

β') Ἐκ τῶν εἰς -έω τὰ ῥήματα αἰδοῦμαι (αἰδέομαι) = σέδομαι, ἀρκῶ (ἀρκέω), ἐμῶ (ἐμέω), καλῶ (καλέω), ξέω καὶ τελῶ (τελέω)· αἰδέομαι, ἤρκεσα, ἤμεσα, ἐκάλεσα, ἔξεσα, ἐτέλεσα.

ΣΗΜ. Τὰ ῥήματα καλῶ καὶ τελῶ ἔχουν ἐνεργ. καὶ μέσον μέλλοντα συνηρημένον· καλῶ, καλοῦμαι—τελῶ.

γ') Ἐκ τῶν εἰς -όω τὸ ῥῆμα ἀρῶ (ἀρώ) = ὀργῶνω· ἤροσα.

δ') Ἐκ τῶν εἰς -ύω τὰ ῥήματα ἀνύω (= ἐκτελῶ) καὶ πτύω· ἤνυσσα, ἔπτυσσα.

ΣΗΜ. Τὰ ῥήματα ταῦτα (α' - δ'), πλὴν τοῦ ἀρῶ (ἀρώ), ἐμῶ (ἐμέω) καὶ καλῶ (καλέω), πρὸ τοῦ θ τοῦ α' παθτ. μέλλ. καὶ ἀορ. καὶ πρὸ τῶν ἀπὸ μ καὶ τ ἀρχιζουσῶν καταλήξουν τοῦ παρακμ. καὶ ὑπερουντ. τῆς μέσης φωνῆς ἔχουν σ. Τὸ σ τοῦτο ὑπῆρχεν ἀνεκαθεν εἰς τὸ θέμα αὐτῶν καὶ διὰ τοῦτο τὸ πρὸ τούτου φωνῆεν ἔμεινε βραχὺ· γελῶ, ἐγελάσθην—σπῶ, σπασθήσομαι, ἐσπάσθην—χαλῶ, ἐχαλάσθην—αἰδοῦμαι, ἠδέσθην, ἠδεσμαι—ἀρκῶ [ἀρκεσθήσομαι, ἠρκεσθην, ἠρκεσται]—τελῶ, τελεσθήσομαι, ἐτελέσθην, τετέλεσμαι, ἐτετελέσθην.

§ 3. Τὰ ἐξῆς ῥήματα εἰς ἄλλους μὲν χρόνους ἐκτείνουν τὸ τελικὸν βραχὺ φωνῆεν τοῦ ῥηματικοῦ θέματος, εἰς ἄλλους δὲ φυλάττουν αὐτὸ βραχὺ.

α') Τὰ ῥήματα αἰρῶ (αίρέω) (= καταλαμβάνω, κυριεύω), δῶ (δέω) = δένω καὶ ἐπαινῶ (ἐπαινέω).

Αἰρῶ, αἰρήσω, ἤρηκα, αἰρεθήσομαι, ἠρέσθην, ἤρημαι.

Δῶ, δήσω, ἔδησα, δέδεκα, ἐδεδέκειν, δεθήσομαι, ἐδέθην, δέδεμαι, ἐδεδέμην.

Ἐπαινῶ, ἐπαινέσομαι, ἐπήνεσα, ἐπήνεκα, ἐπηνήθην, ἐπήνημαι.

β') Τὰ ῥήματα δύω, θύω, καὶ λύω ἐκτείνουν τὸ ὕ τοῦ θέματος

εἰς τὸν ἐνεργ. καὶ μέσον μέλλ. καὶ εἰς τὸν α' ἐνεργ. καὶ μέσον ἀορ., φυλάττουσιν δὲ αὐτὸ βραχὺ εἰς ἄλλους τοὺς ἄλλους χρόνους.

Δύω=βυθίζω, (θέμ. δϋ-), δύσω, ἔδϋσα, δέδϋκα, δύσομαι, ἐδϋθην, δέδϋμαι

Θύω=θυσιάζω (θέμ. θϋ-), θύσω, ἔθϋσα, τέθϋκα, θύσομαι, ἐθϋσάμην, ἐθϋθην, τέθϋμαι, ἐτεθϋμην.

Λύω (θέμ. λϋ-), λύσω, ἔλυσα, λέλϋκα, λύσομαι, ἐλύσάμην, λϋθήσομαι, ἐλύθην, λέλϋμαι, ἐλελύμην.

§ 4. Τὰ ῥήματα ἀκούω, θραύω, κελεύω, σείω καὶ χῶ (χόω) (=σχεπάζω μὲ χῶμα) ἐν τῷ α' παθτ. μέλλ. καὶ ἀορ., καὶ ἐν τῷ παρακμ. καὶ ὑπερσυντ. τῆς μέσης φωνῆς λαμβάνουσι πρὸ τῶν ἀπὸ θ, μ καὶ τ ἀρχιζουσῶν καταλήξεων· ἀκουσθήσομαι, ἠκούσθην—ἐθραύσθην, τέθραυσμαι—ἐκελεύσθην, κεκέλευσμαι—ἐσεισθην—ἐχώσθην, κέχωσται.

§ 5. Τὰ ῥήματα δρῶ (δράω), κλείω ἢ κλήω, κρούω, παύω καὶ χρίω λαμβάνουσι πρὸ τῶν καταλήξεων μόνον ἐν τῷ α' παθτ. μέλλ. καὶ ἀορ.· ἐδράσθην (ἀλλὰ δέδραμαι)—κλησθήσομαι ἐκλήσθην ἢ ἐκλείσθην (ἀλλὰ κέκλημαι ἢ κέκλειμαι)—ἐκρούσθην (ἀλλὰ κέκρουμαι)—παυσθήσομαι, ἐπαύσθην (ἀλλὰ πέπαυμαι)—[ἐχρίσθην] (ἀλλὰ κέχρισμαι).

§ 6. Ἄνωμάλως σχηματίζουσι τοὺς χρόνους τῶν καὶ τὰ ἐξῆς φωνηεντόληκτα ῥήματα·

1) καίω ἢ κᾶω, καύσω, ἔκαυσα, καυθήσομαι, ἐκαύθην, κέκαυμαι, ἐκεκαύμην.

2) κλαίω ἢ κλάω, κλαύσομαι, ἔκλαυσα.

3) πλέω, πλεύσομαι ἢ πλευσοῦμαι, ἔπλευσα, πέπλευκα, πέπλευσμαι.

4) πνέω, [πνεύσομαι ἢ πνευσοῦμαι], ἔπνευσα, πέπνευκα.

5) νέω (=κολυμβῶ), νεύσομαι, ἔνευσα, νένευκα.

6) καλῶ (καλέω), ῥέω καὶ χέω (ἰδὲ «Κατάλογον τῶν συνηθεστάτων ἀνωμάτων ῥημάτων»).

ΣΗΜ. Τὰ ῥήματα πλέω καὶ πνέω, πλὴν τοῦ εἰς -σομαι μέλλοντος, ἔχουσι καὶ τὸν καλούμενον ὄρωρικόν μέλλοντα εἰς -σοῦμαι· πλευσοῦμαι, [πνευσοῦμαι].

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΘ'

ΡΗΜΑΤΑ ΕΙΣ -ΜΙ

I. Γενικαὶ παρατηρήσεις.

§ 1. Ῥήματα εἰς -μι λέγονται τὰ ῥήματα, τὰ ὅποια ἔχουν ἐν τῷ πρώτῳ ἐνικῷ προσώπῳ τῆς ὀριστ. τοῦ ἐνεστ. τῆς ἐνεργ. φωνῆς κατάληξιν -μι ἴστη-μι, τίθη-μι, δίδω-μι, δείκνυ-μι.

§. 2. Τὰ εἰς -μι ῥήματα κλίνονται διαφόρως ἢ τὰ εἰς -ω μόνον ἐν τῷ ἐνεστῶτι, παρατατικῷ καὶ ἀορίστῳ ὅ' τῆς ἐνεργητικῆς καὶ μέσης φωνῆς.

§ 3. Ἡ ὀριστική, ἢ προστακτική καὶ ὁ ἐνεστώς τοῦ ἀπαρεμφάτου τῆς ἐνεργ. φωνῆς καὶ ἡ ὀριστική, ἢ προστακτική, τὸ ἀπαρέμφατον καὶ ἡ μετοχή τῆς μέσης φωνῆς δὲν ἔχουν διακριτικὰ φωνήεντα.)

§. 4. Τὰ εἰς -μι ῥήματα διαιροῦνται κατὰ τὸν χαρακτῆρα εἰς φωνηεντόληκτα, τὰ ὅποια λήγουν ἐν τῷ α' ἐνικῷ προσώπῳ τῆς ὀριστ. τοῦ ἐνεργ. ἐνεστ. εἰς -ημι ἢ -ωμι, καὶ εἰς συμφωνόληκτα, τὰ ὅποια λήγουν ἐν τῷ αὐτῷ προσώπῳ εἰς -νυμι, ἢ -ννυμι ἴστημι, τίθημι, δίδωμι, δείκνυμι, σκεδάννυμι.

2. Α' Φωνηεντόληκτα εἰς -μι.

§ 5. Τὸ θέμα τοῦ ἐνεστ. καὶ παρατκ. τῶν πλείστων φωνηεντολήκτων εἰς -μι ῥημάτων σχηματίζεται ἐκ τοῦ ῥημ. θέματος διὰ τοῦ ἐνεστωτικοῦ ἀναδιπλασιασμοῦ, ἧτοι τῆς ἐπαναλήψεως τοῦ ἀρκτικοῦ συμφώνου τοῦ θέματος μεθ' ἑνὸς υ' δω-, δίδωμι=δίδω—θη-, (θίθημι) τίθημι=θέτω—στη-, (σίστημι) ἴστημι=στήνω.

ΣΗΜ. Τὰ ῥήματα πίμπλημι=γεμίζω (θέμα πλη-) καὶ πίμπρημι=καίω (θέμα πρη-) λαμβάνουν μετὰ τὸν ἐνεστωτικὸν ἀναδιπλασιασμὸν καὶ μ.

§ 6. α') Τὰ φωνηεντόληκτα εἰς -μι ῥήματα ἔχουν χαρακτῆρα βραχὺν α, ε, ο καὶ μακρὸν η, ω ἴστημι, θέμα στα-, στη—τίθημι, θέμα θε-, θη—δίδωμι, θέμα δο-, δω-.

β') Τὸν μακρὸν χαρακτῆρα η, ω ἔχουν 1) ὁ ἐνικὸς ἀριθμὸς τοῦ ἐνεστώτος, παρατατικοῦ καὶ ἀορ. ὅ' τῆς ὀριστικῆς τῆς ἐνεργητικῆς

φωνής και 2) ή υποτακτική εις πάντας τούς ἀριθμούς. Τὸν βραχὺν χαρακτήρα α, ε, ο, εἰ, οὐν πάντες οἱ ἄλλοι τύποι.

ΣΗΜ. Ὁ ἐνεργητικὸς ἀόρ. 6' τοῦ ἴσθημι ἔχει τὸν μακρὸν χαρακτήρα η καὶ ἐν τῷ πληθ. τῆς ὀριστικῆς, ἐν τῇ προστακτικῇ, πλὴν τοῦ γ' πληθ. προσώπου εἰς -ντων, καὶ ἐν τῷ ἀπαρεμφάτῳ ἔσθημεν, στήθι, στήτε (ἀλλὰ στάντων), στήναι.

1. Ἐνεργητικὴ φωνή.

1. Ὀριστικὴ.

§ 7. Προσωπικαὶ καταλήξεις τῆς ὀριστ. τοῦ ἐνεργ. ἐνεστ. τῶν εἰς -μι εἶναι· -μι, -ς, -σι, -μεν, -τε, -ᾶσι (ἰδὲ § 3 καὶ § 6, 6').

ΣΗΜ. Τρίτον πληθ. πρόσωπον ἰστιάσι (ἰστιά-ᾶσι), ἰᾶσι (ἰέ-ᾶσι).

§ 8. Προσωπικαὶ καταλήξεις τοῦ ἐνεργ. παρτκ. καὶ ἀορ. 6' τῶν εἰς -μι εἶναι· -ν, -ς, —, -μεν, -τε, -σαν (ἰδὲ § 3 καὶ § 6, 6').

§ 9. Τὸ 6' ἐνικὸν πρόσωπον τοῦ ἐνεστώτος τῆς ὀριστικῆς τῶν ῥημάτων τίθημι καὶ ἴημι σχηματίζεται καὶ κατὰ τὰ συνηρημένα εἰς -έω· τιθεῖς, ἰεῖς.

§ 10. Τὸ 6' καὶ γ' ἐνικὸν πρόσωπον τοῦ παρατατικοῦ τῶν ῥημάτων τίθημι καὶ ἴημι καὶ ὄλος ὁ ἐνικὸς τοῦ παρατατικοῦ τοῦ ῥήματος δίδωμι σχηματίζονται κατὰ τὰ συνηρημένα· ἐτίθεις, ἐτίθει—ἴεις, ἴει (κατὰ τὸ ἐποίεις, ἐποίει)—ἐδίδουν, ἐδίδους, ἐδίδου (κατὰ τὸ ἐδήλουν, ἐδήλους, ἐδήλου).

§ 11. Ὁ ἐνικὸς ἀριθμὸς τοῦ ἐνεργητικοῦ ἀορ. 6' τῆς ὀριστικῆς τῶν ῥημάτων τίθημι, ἴημι καὶ δίδωμι εἶναι ἄχρηστος καὶ ἀναπληροῦται διὰ τοῦ ἐνικοῦ τοῦ ἀορ. α', ὅστις ἔχει χρονικὸν χαρακτήρα κ' ἔθηκα, ἔθηκας, ἔθηκε—ἦκα, ἦκας, ἦκε—ἔδωκα, ἔδωκας, ἔδωκε.

ΣΗΜ. Δυϊκός. Καταλήξεις. Ἐνεστ. -τον, -τον.—Παρτκ. καὶ ἀόριστος β' -τον, -την.

2. Ὑποτακτικὴ.

§ 12. α') Ἡ ἐνεργ. ὑποτακτ. τῶν εἰς -μι φωνηεντολήκτων ἔχει τὰς καταλήξεις τῆς ἐνεργ. ὑποτακτ. τῶν βαρυτόνων (-φ, -ης, -η, -ωμεν, -ητε, -ωσι), αἵτινες μετὰ τοῦ χαρακτήρος η καὶ ω συναρροῦνται ὡς ἐξῆς: 1) η+ω, ω+ω καὶ ω+η εἰς ω—2) ω+η εἰς φ—3) η+η εἰς η καὶ 4) η+η εἰς η' ἰστώ (ἰστήω), διδῶ (διδῶω), διδῶτε (διδῶητε), διδῶ (διδῶη), ἰστῆτε (ἰστήητε), ἰστῆς (ἰστήης),

β') Ἡ ὑποτακτικὴ τοῦ ἐνεστώτος καὶ ἄορ. β' τῶν εἰς -μι φωνηεντολήκτων τονίζεται ἐπὶ τοῦ ἐκ τῆς συναϊρέσεως προκύπτοντος φωνήεντος.

Δυϊκός. Καταλήξεις· -τον, -τον.

3. Εὐκτική.

§ 13. Προσωπικαὶ καταλήξεις τῆς ἐνεργ. εὐκτ. τῶν εἰς -μι φωνηεντολήκτων εἶναι· -ν, -ς, —, -μεν, -τε, -εν ἢ -σαν.

§ 14. α') Διακριτικὰ φωνήεντα ἔχει ἡ ἐνεργητικὴ εὐκτικὴ τῶν εἰς -μι φωνηεντολήκτων ἐν μὲν τῷ ἐνικῷ πάντοτε ιη, ἐν δὲ τῷ πληθυντικῷ ι καὶ σπανιώτερον ιη.

β') Τὸ διακριτικὸν φωνήεν ι καὶ τὸ ι τοῦ ιη ἀποτελεῖ μετὰ τοῦ χαρακτήρος α, ε, ο δίφθογγον (αι, ει, οι).

ΣΗΜ. Δυϊκός. Καταλήξεις· -τον, -την.

4. Προστακτικὴ.

§ 15. Προσωπικαὶ καταλήξεις τῆς ἐνεργητικῆς προστακτικῆς τῶν εἰς -μι εἶναι: Ἐνικ. -θι ἢ —, -τω. Πληθ. τε, -ντων ἢ τωσαν (ἰδὲ § 3 καὶ § 6, β').

§ 16. Τὸ β' ἐνικ. πρόσωπον τῆς προστκ. τοῦ ἐνεστ. τοῦ β. ἴστημι (ἴστη) σχηματίζεται ἐκ τοῦ μακροῦ θέματος ἄνευ καταλήξεως.

§ 17. Τὸ β' ἐνικ. πρόσωπον τῆς προστακτ. τοῦ ἐνεστ. τῶν ῥημάτων τίθημι, ἴημι καὶ δίδωμι σχηματίζεται κατὰ τὰ συνηρημένα· τίθει, ἴει, δίδου (κατὰ τὸ ποίει, δήλου).

§ 18. Τὸ β' ἐνικ. πρόσωπον τῆς προστακτ. τοῦ ἄορ. β' τῶν ῥημάτων τίθημι, ἴημι καὶ δίδωμι λήγει εἰς -ς· θές, ἔς, δός.

§ 19. Ἡ προστακτικὴ τοῦ ἐνεργητικοῦ ἄορ. β', ἔταν συντίθεται μετὰ προθέσεως, ἀναβιάζει τὸν τόνον, ἐφ' ὅσον ἐπιτρέπει ἡ λήγουσα· ἀπόστηθι, ἀπόδος.

ΣΗΜ. Δυϊκός. Καταλήξεις· -τον, -των.

5. Ἀπαρέμφατον.

§ 20. Ἡ κατάληξις τοῦ ἀπαρεμφ. τοῦ ἐνεργ. ἐνεστ. τῶν εἰς -μι εἶναι -ναι· ἰστά-ναι (ἰδὲ § 3 καὶ § 6, β').

§ 21. Ἡ κατάληξις τοῦ ἀπαρεμφ. τοῦ ἐνεργ. ἄορ. β' τῶν εἰς -μι εἶναι -εναί. Ὁ χαρακτήρ η, ε, ο συναϊρεῖται μετὰ τοῦ ε τῆς

καταλήξεως εἰς η, ει, ου· στήναι (στη-εναί), θείναι (θε-εναί), δοῦναι (δο-εναί).

§ 22. Τὸ ἐνεργητικὸν ἀπαρέμφατον τῶν εἰς -μι τινίζεται ἐπὶ τῆς παραληγούσης, εἴτε ἀπλοῦν, εἴτε σύνθετον εἶναι τὸ ῥῆμα· ἴσταναι, στήναι — ἀφιστάναι, ἀποστῆναι.

II. Μέση φωνή.

1. Ὀριστική.

§ 23. Ἡ ὀριστικὴ τῆς μέσης φωνῆς τῶν εἰς -μι ἔχει ἐν μὲν τῷ ἐνεστώτι τὰς προσωπικὰς καταλήξεις τῶν ἀρκτικῶν χρόνων τῆς ὀριστ. τῆς μέσης φωνῆς τῶν βαρυτόνων ῥημάτων (-μαι, -σαι, -ται, -μεθα, -σθε, -νται), ἐν δὲ τῷ παρατατικῷ καὶ ἀορ. β' τὰς προσωπικὰς καταλήξεις τῶν παραγομένων χρόνων τῆς ὀριστικῆς τῶν αὐτῶν ῥημάτων (-μην, -σο, -το, -μεθα, -σθε, -ντο)· (ιδὲ § 3 καὶ § 6, β').

§ 24. Τὸ σ τῶν καταλήξεων -σαι καὶ -σο φυλάττεται μὲν ἐν τῷ ἐνεστώτι καὶ παρατατικῷ, ἀποβάλλεται δὲ ἐν τῷ μέσῳ ἀορ. β'· ἴστασαι, ἴστασο, ἔθου (ἐκ τοῦ ἔθε-σο) (πλὴν τοῦ εἴσο).

ΣΗΜ. Δυϊκός. Καταλήξεις. Ἐνεστ. -σθον, -σθον. — Παρτκ. καὶ ἀορ. β' -σθον, -σθην.

2. Ὑποτακτική.

§ 25. α') Ἡ ὑποτακτικὴ τῆς μέσης φωνῆς τῶν εἰς -μι φωνηεντολήκτων ἔχει τὰς καταλήξεις τῆς ὑποτακτικῆς τῆς μέσης φωνῆς τῶν βαρυτόνων ῥημάτων (-ωμαι, -η, -ηται, -ώμεθα, -ησθε, -ωνται)· (ιδὲ § 6, β').

β') Ἡ συναίρεσις τοῦ χαρακτήρος μετὰ τῶν καταλήξεων ἐν τῇ ὑποτακτικῇ τῆς μέσης φωνῆς καὶ ὁ τονισμὸς γίνονται, ἔπως καὶ ἐν τῇ ἐνεργητικῇ φωνῇ (ιδὲ § 12, α'—β').

ΣΗΜ. Δυϊκός. Καταλήξεις· -σθον, -σθον.

3. Εὐκτική.

§ 26. Ἡ εὐκτικὴ τῆς μέσης φωνῆς τῶν εἰς -μι φωνηεντολήκτων ἔχει τὰς προσωπικὰς καταλήξεις τῶν παραγομένων χρόνων τῆς ὀριστ. τῆς μέσης φωνῆς τῶν βαρυτόνων ῥημάτων (ιδὲ § 6, β').

§ 27. Τὸ σ τῆς καταλήξεως -σο ἀποβάλλεται.

§ 28. Διακριτικὸν φωνῆεν ἔχει ἡ εὐκτικὴ τῆς μέσης φωνῆς τῶν εἰς -μι φωνηεντολήκτων πάντοτε τὸ ι, τὸ ὁποῖον μετὰ τοῦ

χαρακτήρος αποτελεί δίφθογγον, ὅπως καὶ ἐν τῇ ἐνεργητικῇ φωνῇ (§ 14, β').

ΣΗΜ. Δυϊκός. Καταλήξεις· -σθον, -σθην.

4. Προστακτική.

§ 29. Ἡ προστακτικὴ τῆς μέσης φωνῆς τῶν εἰς -μι ἔχει τὰς προσωπικὰς καταλήξεις τῆς προστακτικῆς τῆς μέσης φωνῆς τῶν βαρυτόνων ῥημάτων (-σο, -σθω, -σθε, -σθων ἢ -σθωσαν (ἰδὲ § 3 καὶ § 6, β').

§ 30. Τὸ σ τῆς καταλήξεως -σο φυλάττεται μὲν ἐν τῷ ἐνεστ., ἀποβάλλεται δὲ ἐν τῷ μέσῳ ἄορ. β' τίθεσο, θοῦ (ἐκ τοῦ θε-σο).

§ 31. α') Ἡ προστακτικὴ τοῦ μέσου ἄορ. β', ὅταν συντίθεται μετὰ προθέσεως, ἀναδιβάλλει τὸν τόνον, ἐφ' ὅσον ἐπιτρέπει ἡ λήγουσα· θοῦ, ἀπόθου—θέσθε, ἀπόθεσθε, ἔκθεσθε.

β') Δὲν ἀναδιβάλλει τὸν τόνον μόνον τὸ β' ἐνικὸν πρόσωπον, ὅταν εἶναι μονοσύλλαβον καὶ σύνθετον μετὰ προθέσεως μονοσυλλάβου ἢ μετὰ δισυλλάβου, ἧτις ἔπαθεν ἐκθλιψιν· θοῦ, ἐκθοῦ—δοῦ, ἔκδοῦ—ἐφοῦ.

ΣΗΜ. Δυϊκός. Καταλήξεις· -σθον, -σθων.

5. Ἀπαρέμφατον.

§ 32. Τὸ ἀπαρέμφατον τῆς μέσης φωνῆς τῶν εἰς -μι ἔχει τὴν κατάληξιν τοῦ ἀπαρεμφάτου τῆς μέσης φωνῆς τῶν βαρυτόνων ῥημάτων -σθαι (ἰδὲ § 3 καὶ § 6, β').

§ 33. Τὸ ἀπαρέμφατον τοῦ ἐνεστώτος τῆς μέσης φωνῆς τῶν εἰς -μι τονίζεται πάντοτε ἐπὶ τῆς προπαραληγοῦσης, τὸ δὲ τοῦ μέσου ἄορίστου β' ἐπὶ τῆς παραληγοῦσης· ἴστασθαι, ἀνίστασθαι—δόσθαι, ἀποδόσθαι.

6. Μετοχή.

§ 34. Ἡ μετοχὴ τῆς μέσης φωνῆς τῶν εἰς -μι ἔχει τὴν κατάληξιν τῆς μετοχῆς τῆς μέσης φωνῆς τῶν βαρυτόνων ῥημάτων -μενος, -μένη, -μενον (ἰδὲ § 3 καὶ § 6, β').

7. Οἱ ἄλλοι πλὴν τοῦ ἐνεστ., παρατκ. καὶ ἄορ. β' χρόνοι.

§ 35. Οἱ ἄλλοι πλὴν τοῦ ἐνεστ., παρατκ. καὶ ἄορ. β' χρόνοι

ν εις -μι φωνηεντολήκτων σχηματίζονται, ὅπως οἱ ἴδιοι χρόνοι
ν φωνηεντολήκτων εις -ω.

§ 36. Ἐκ τῶν κατὰ τὰς εις -ω σχηματιζομένων χρόνων ἔχουν
ν βραχὺν χαρακτήρα α, ε, ο 1) ὁ παθητ. μέλλ., ἀόρ., παρακμ.
ν ὑπερσυντ. τοῦ δίδωμι—2) ὁ παθητ. μέλλ. καὶ ἀόρ. τοῦ ἴστημι,
ν θημι καὶ ἴημι καὶ 3) ὁ παρακμ. τῆς ἐνεργ. καὶ μέσης φωνῆς τοῦ
ν μι. Οἱ λοιποὶ χρόνοι ἔχουν τὸν μακρὸν χαρακτήρα η, ω.

§ 37. Ὁ ἀόρ. 6' ἔστην, ὁ παρακμ. ἔστηκα καὶ ὁ ὑπερσυντ.
ν τήκειν ἢ εἰστήκειν ἔχουν μέσῃν ἢ παθητικὴν σημασίαν.

ΣΗΜ. Ὡς ἐνεργ. παρακμ. τοῦ ἴστημι χρησιμεύει ἡ περίφρασις
ν ἴστας ἔχω, ὡς ὑπερσυντ. δὲ ἡ περίφρασις στήσας εἶχον.

§ 38. Ὁ παρακμ. ἔστηκα 1) ἐν τῷ πληθ. ἀριθμῷ τῆς ὀριστ.—
ν ἐν τῷ α' καὶ γ' προσώπῳ τοῦ πληθ. τῆς ὑποτ. — 3) ἐν τῷ 6'
ν κῶ προσώπῳ τῆς προστακτ.—4) ἐν τῷ ἀπαρεμφάτῳ καὶ 5) ἐν
ν μετοχῇ ἔχει καὶ τύπους σχηματιζομένους διὰ τῆς προσαρτήσεως
ν ἰστικῶν προσωπικῶν καταλήξεων εἰς τὸ χρονικὸν θέμα ἔστα- ἄνευ χρο-
νικοῦ χαρακτήρος καὶ διακριτικοῦ φωνήεντος. Ὁ ὑπερσυντ. εἰστήκειν
ν εἰστήκειν τοιοῦτους τύπους ἔχει ἐν τῷ πληθυντικῷ.

Ὀριστ. Ἔστηκα, ἔστηκας, ἔστηκε(ν), εἰστήκαμεν ἢ *ἔσταμεν*,
ν εἰστήκατε ἢ *ἔστατε*, εἰστήκασι(ν) ἢ *εἰστάσι*.

Ἔποτακ. Ἔσθήκω, ἐσθήκης, ἐσθήκη, ἐσθήκωμεν ἢ *ἐστώμεν*,
ν ἐσθήκητε, ἐσθήκωσι(ν) ἢ *εἰστώσι*. Καὶ περιφραστικῶς ἐσθηκῶς ὦ κτλ.

Ἔνκτ. Ἔσθήκοιμι, ἐσθήκοις, ἐσθήκοι, ἐσθήκοιμεν, ἐσθήκοιτε,
ν ἐσθήκοιεν.

Προστακτ. Ἔσταθι ἢ ἐσθηκῶς ἴσθι, ἐσθηκῶς ἔστω κτλ. ἢ
ν ἐσθῶς ἴσθι κτλ.

Ἄπαρέμφ. Ἔσθηκέναι ἢ *εἰσθάναι*.—Μετοχ. Ἔσθηκῶς, ἐσθη-
ν κῶς, ἐσθηκῶς ἢ *εἰσθῶς*, *εἰσθῶσα*, *εἰσθῶς*.

Ἔπερσυντ. Ἔσθηκειν ἢ εἰσθήκειν, ἐσθήκεις ἢ εἰσθήκεις, ἐσθή-
ν κῆι ἢ εἰσθήκει, ἐσθήκειμεν ἢ εἰσθήκειμεν ἢ *ἔσταμεν*, ἐσθήκειτε ἢ
ν ἐσθήκειτε ἢ *ἔστατε*, ἐσθήκεσαν ἢ εἰσθήκεσαν ἢ *ἔστασαν*.

§ 39. Ὡς παθητικὸς παρακείμενος τοῦ τίθημι χρησιμεύει τὸ
ν εἶμαι ὡς παθητικὸς ὑπερσυντέλικος τὸ ἐκέιμην ὁ παρακείμενος
ν ἐθέμην ἔχει μέσῃν σημασίαν.

Γραμματικὴ— Δ. Φιλικῶ (ἔκδοσις ἔκτῃ 31. 5. 1919)

§ 40. Τύποι τῶν εἰς — μι

I. Ἑνεργητικῆ

Ἑνεστώς καὶ Παρατατικός

᾿Οριστ. Ἑνεστώς	ἴσθη-μι	τίθη-μι	ἴθη-μι	δίδω-μι
	ἴσθη-ς	τίθη-ς ἢ τιθεῖς	ἴθη-ς ἢ ιεῖς	δίδω-ς
	ἴσθη-σι(ν)	τίθη-σι(ν)	ἴθη-σι(ν)	δίδω-σι(ν)
	ἴσθᾶ-μεν	τίθε-μεν	ἴε-μεν	δίδο-μεν
	ἴστα-τε	τίθε-τε	ἴε-τε	δίδο-τε
	ἴσθᾶσι(ν)	τιθέ-ασι(ν)	ἴᾶσι(ν)	διδό-ασι(ν)
᾿Οριστ. Παρατ.	ἴσθη-ν	ἐτίθη-ν	ἴθη-ν	ἐδίδον
	ἴσθη-ς	ἐτίθεις	ἴεις	ἐδίδους
	ἴσθη	ἐτίθει	ἴει	ἐδίδου
	ἴσθᾶ-μεν	ἐτίθε-μεν	ἴε-μεν	ἐδίδο-μεν
	ἴστα-τε	ἐτίθε-τε	ἴε-τε	ἐδίδο-τε
	ἴστα-σαν	ἐτίθε-σαν	ἴε-σαν	ἐδίδο-σαν
᾿Υποτακτικῆ	ἴσθῶ	τιθῶ	ἴῶ	διδῶ
	ἴσθῆς	τιθῆς	ἴῆς	διδῶς
	ἴσθῆ	τιθῆ	ἴῆ	διδῶ
	ἴσθῶμεν	τιθῶμεν	ἴῶμεν	διδῶμεν
	ἴσθῆτε	τιθῆτε	ἴῆτε	διδῶτε
	ἴσθῶσι(ν)	τιθῶσι(ν)	ἴῶσι(ν)	διδῶσι(ν)
Εὐκτικῆ	ἴσταίη-ν	τιθειή-ν	ἴείη-ν	διδοίη-ν
	ἴσταίη-ς	τιθειή-ς	ἴείη-ς	διδοίη-ς
	ἴσταίη	τιθειή	ἴείη	διδοίη
	ἴσταῖ-μεν ἢ	τιθει-μεν ἢ	ἴει-μεν ἢ	διδοῖ-μεν ἢ
	ἴσταίη-μεν	τιθειή-μεν	ἴείη-μεν	διδοίη-μεν
	ἴσταῖ-τε ἢ	τιθει-τε ἢ	ἴει-τε ἢ	διδοῖ-τε ἢ
	ἴσταίη-τε	τιθειή-τε	ἴείη-τε	διδοίη-τε
	ἴσταῖ-εν ἢ	τιθει-εν ἢ	ἴει-εν ἢ	διδοῖ-εν ἢ
ἴσταίη-σαν	τιθειή-σαν	ἴείη-σαν	διδοίη-σαν	
Προστακτικῆ	ἴσθη	τίθει	ἴει	δίδου
	ἴστά-τω	τιθέ-τω	ἴε-τω	διδό-τω
	ἴστα-τε	τίθε-τε	ἴε-τε	δίδο-τε
	ἴστά-ντων ἢ	τιθέ-ντων ἢ	ἴε-ντων ἢ	διδό-ντων ἢ
	ἴστά-τωσαν	τιθέ-τωσαν	ἴε-τωσαν	διδό-τωσαν

φωνηεντολήκτων ῥημάτων
φωνή.

Οἱ ἄλλοι πλὴν τοῦ ἔνεστ., παρατατ. καὶ ἀορίστου β' χρόνοι.

Μέλλων	στή-σω	θή-σω	ῆ σω	δώ-σω
Ἀόριστ. α'	ἔστη-σα	ἔθη-κα	ῆ-κα	ἔδω-κα
Παρακείμεν.	ἔστη-κα	τέθει-κα	εἶ-κα	δέδω-κα
ὑπερσυντ.	ἔστή-κειν ἦ εἰστή-κειν	[ἔτεθει-κειν]	[εἶ-κειν]	ἔδεδώ-κειν
Τετελ. μέλ.	ἔστήξω			

Ἀόριστος β'.

ἔστη-ν	ἔθῃκα	ῆκα	ἔδωκα
ἔστη-ς	ἔθῃκας	ῆκας	ἔδωκας
ἔστη	ἔθῃκε(ν)	ῆκε(ν)	ἔδωκε(ν)
ἔστη-μεν	ἔθε-μεν	εἶ-μεν	ἔδο-μεν
ἔστη-τε	ἔθε-τε	εἶ-τε	ἔδο-τε
ἔστη-σαν	ἔθε-σαν	εἶ-σαν	ἔδο-σαν

στῶ	θῶ	ῶ	δῶ
στῆς	θῆς	ῆς	δῶς
στῆ	θῆ	ῆ	δῶ
στῶμεν	θῶμεν	ῶμεν	δῶμεν
στῆτε	θῆτε	ῆτε	δῶτε
στῶσι(ν)	θῶσι(ν)	ῶσι(ν)	δῶσι(ν)

σταίη-ν	θείη ν	εἶη-ν	δοίη-ν
σταίη-ς	θείη-ς	εἶη-ς	δοίη-ς
σταίη	θείη	εἶη	δοίη
σταί-μεν ἦ	θεῖ-μεν ἦ	εἶ-μεν ἦ	δοῖ-μεν ἦ
σταίη-μεν	θείη-μεν	εἶη-μεν	δοίη-μεν
σταί-τε ἦ	θεῖ-τε ἦ	εἶ-τε ἦ	δοῖ-τε ἦ
σταίη-τε	θείη-τε	εἶη-τε	δοίη-τε
σταίεν ἦ	θειεν ἦ	εἶ-εν ἦ	δοῖ-εν ἦ
σταίη-σαν	θείη-σαν	εἶη-σαν	δοίη-σαν

στή-θι	θέ-ς	Ξ-ς	δό-ς
στή-τω	θέ-τω	Ξ-τω	δό-τω
στή-τε	θέ-τε	Ξ-τε	δό-τε
στά-ντων ἦ	θέ-ντων ἦ	Ξ-ντων ἦ	δό-ντων ἦ
στή-τωσαν	θέ-τωσαν	Ξ-τωσαν	δό-τωσαν

Valassie

Ἔλεγχ.	ἰσά-ναι	τιθέ-ναι	ἰέ-ναι	διδό-ναι
Μετοχή	ἰσάς, ἰσάντος ἰσάσα, ἰσάσης ἰσάων, ἰσάντος	τιθείς, τιθέντος τιθείσα, τιθείσης τιθέν, τιθέντος	ἰείς, ἰέντος ἰείσα, ἰείσης ἰέν, ἰέντος	διδούς, διδόντος διδούσα, διδούσης διδόν, διδόντος

II. Μέση

Ἐνεστώς καὶ Παρατατικός

Ἔλεγχ.	ἰσά-ναι	τιθέ-ναι	ἰέ-ναι	διδό-ναι
Ἐνεστώς	ἰστα-μαι ἰστα-σαι ἰστα-ται ἰσά-μεθα ἰστα-σθε ἰστα-νται	τίθε-μαι τίθε-σαι τίθε-ται τιθέ-μεθα τίθε-σθε τίθε-νται	ἰε-μαι ἰε-σαι ἰε-ται ἰέ-μεθα ἰε-σθε ἰε-νται	δίδο-μαι δίδο-σαι δίδο-ται διδό-μεθα δίδο-σθε δίδο-νται
Ἐνεστώς Παρατ.	ἰστά-μην ἰστα-σο ἰστα-το ἰσά-μεθα ἰστα-σθε ἰστα-ντο	ἐπιθέ-μην ἐπίθε-σο ἐπίθε-το ἐπιθέ-μεθα ἐπίθε-σθε ἐπίθε-ντο	ἰέ-μην ἰε-σο ἰε-το ἰέ-μεθα ἰε-σθε ἰε-ντο	ἐδιδό-μην ἐδίδο-σο ἐδίδο-το ἐδιδό-μεθα ἐδίδο-σθε ἐδίδο-ντο
Ἐπιτακτική	ἰσῶμαι ἰστῆ ἰστῆται ἰσῶμεθα ἰστῆσθε ἰσῶνται	τιθῶμαι τιθῆ τιθῆται τιθῶμεθα τιθῆσθε τιθῶνται	ἰῶμαι ἰῆ ἰῆται ἰῶμεθα ἰῆσθε ἰῶνται	διδῶμαι διδῶ διδῶται διδῶμεθα διδῶσθε διδῶνται

στήναι	θεΐναι	εΐναι	δοῦναι
στιάς, στάντος στᾶσα, στάσης σιῶν, σιάντος	θεΐς, θέντος θεισα, θεΐσης θέν, θέντος	εἶς, έντος εἶσα, εἶσης έν, έντος	δοῦς, δόντος δοῦσα, δοῦσης δόν, δόντος

φωνή.

Οἱ ἄλλοι πλὴν τοῦ ένεστ., παρακτ. καὶ μέσου ἄορ. β' χρόνοι

Μέσ. μέλ.	στή-σομαι	υῆ-σομαι	ῆ-σομαι	δώ-σομαι
Μ. ἄορ. α'	ἔστη-σάμην			
Π. μέλ. α'	στα-θήσομαι	τε θήσομαι	-έ-θήσομαι	δο-θήσομαι
Π. ἄορ. α'	ἔστα-θην	έτέ-θην	-εἴ-θην	έδο-θην
Παρακμ.		τέθει-μαι	εἴ-μαι	δέδο-μαι
Ὑπερσυν.		[έτεθει-μην]	[εἴ-μην]	έδεδο-μην

Μέσος ἄοριστος β'

	έθε-μην	εἴ-μην	έδο-μην
	έθου	εἴ σο	έδου
	έθε-το	εἴ-το	έδο-το
	έθε-μεθα	εἴ-μεθα	έδο-μεθα
	έθε-σθε	εἴ σθε	έδο-σθε
	έθε-ντε	εἴ-ντε	έδο-ντε
	θῶμαι	ῶμαι	δῶμαι
	θή	ῆ	δῆ
	θήται	ῆται	δῶται
	θῶμεθα	ῶμεθα	δῶμεθα
	θήσθε	ῆσθε	δῶσθε
	θῶνται	ῶνται	δῶνται

Εὐκτιχή	ἰσταί-μην	τιθεί-μην	ἰεῖ-μην	διδόι-μην
	ἰσταίο	τιθείο	ἰείο	διδόιο
	ἰσταί-το	τιθεί-το	ἰεῖ-το	διδόι-το
	ἰσταί-μεθα	τιθεί-μεθα	ἰεῖ-μεθα	διδόι-μεθα
	ἰσταί-σθε	τιθεί-σθε	ἰεῖ-σθε	διδόι-σθε
	ἰσταί-ντο	τιθεί-ντο	ἰεῖ-ντο	διδόι-ντο
Προστακτική	ἴστα-σο	τίθει-σο	ἴε-σο	διδό-σο
	ἰστά-σθω	τιθέ-σθω	ἴε-σθω	διδό-σθω
	ἴστα-σθε	τίθει-σθε	ἴε-σθε	διδό-σθε
	ἰστά-σθων ἢ	τιθέ-σθων ἢ	ἴε-σθων ἢ	διδό-σθων ἢ
	ἰστά-σθωσαν	τιθέ-σθωσαν	ἴε-σθωσαν	διδό-σθωσαν
Ἀποκ.	ἴστα-σθαι	τίθει-σθαι	ἴε-σθαι	διδό-σθαι
Μετοχή	ἰστά-μενος	τιθέ-μενος	ἴε-μενος	διδό-μενος
	ἰστα-μένη	τιθε-μένη	ἴε-μένη	διδό-μένη
	ἰστά-μενον	τιθέ-μενον	ἴε-μενον	διδό-μενον

8. Τὰ ῥήματα δύναμαι, ἐπίσταμαι καὶ ὁ ἀόρ. ἐπριάμην.

§ 41. Τὰ ῥήματα δύναμαι καὶ ἐπίσταμαι (=γνωρίζω) 1) ἐν τῷ β' ἐνικῷ προσώπῳ τοῦ παρατατικοῦ καὶ τῆς προστακτ. τοῦ ἐνεστώτος ἀποβάλλουν τὸ σ τῆς καταλήξεως -σο καὶ συναίρουσιν τὸ -ο εἰς -ω — 2) ἐν τῇ ὑποτακτικῇ καὶ εὐκτικῇ τοῦ ἐνεστώτος τονίζονται κατὰ τὰ εἰς -ω βαρύτερα.

Παρατκ. ἐδύνω, ἠπίστω. — Προστκ. ἐπίστω. — Ὑποτακτ. δύνωμαι, δύνῃ, δύνῃται, δυνώμεθα, δύνῃσθε, δύνωνται. — Ἐπίστωμαι, ἐπίστη, ἐπίσθηται, ἐπιστώμεθα, ἐπίστησθε, ἐπίστωνται.

Εὐκτικ. δυναίμην, δύναιο, δύναίτο κλπ. — Ἐπισταίμην, ἐπίσταιο, ἐπίσταιτο κλπ.

§ 42. Κατὰ τὴν ὀριστικὴν τοῦ παρατατικοῦ ἐδυνάμην καὶ κατὰ τὰς ἄλλας ἐγκλίσεις τοῦ ἐνεστώτος δύναμαι κλίνεται καὶ ὁ ἀόρ. ἐπριάμην (=ἠγόρασα) τοῦ ῥήματος ὠνοῦμαι (ὠνέομαι) = ἠγοράζω.

Ὅριστ. Ἐπριάμην, ἐπρίω, ἐπρίατο κλπ. — Ὑποτ. πρίωμαι, πρίῃ, πρίῃται κλπ. — Εὐκτικ. πριαίμην, πρίαιο, πρίαίτο κλπ. — Ἀπαρέμφ. πρίασθαι. — Μετοχ. πριαίμενος, -ῃ, -ον.

Μετ. Α. Ρ'

θεί-μην θείο θεί-το θεί-μεθα θεί-σθε θεί-ντο	εΐ-μην είο εΐ-το εΐ-μεθα εΐ-σθε εΐ-ντο	δοί-μην δοίο δοί-το δοί-μεθα δοί-σθε δοί-ντο
θεῦ θέ-σθω θέ-σθε θέ-σθων ἤ θέ-σθωσαν	οῦ ξ-σθω ξ-σθε ξ-σθων ἤ ξ-σθωσαν	δοῦ δό-σθω δό-σθε δό-σθων ἤ δό-σθωσαν
θέ-σθαι	ξ-σθαι	δό-σθαι
θέ-μενος θε-μένη θέ-μενον	ξ-μενος έ-μένη ξ-μενον	δό-μενος δο-μένη δό-μενον

3. Β' Συμφωνολήκτα εἰς -μι.

§ 43. α') Τὸ θέμα τοῦ ἐνεστώτος καὶ παρατατικοῦ τῶν εἰς -μι συμφωνολήκτων σχηματίζεται διὰ προσθήκης τοῦ προσφύματος -νυ εἰς τὸ ῥηματικὸν θέμα· δεικ-, δεικ-νυ-, δείκνυ-μι.

β') Ὅταν τὸ ῥηματικὸν θέμα λήγῃ εἰς σ, ἀφομοιοῦται τοῦτο πρὸς τὸ ν τοῦ προσφύματος νυ· σβέννυμι (σβέσ-νυμι), σκεδάννυμι (σκεδάσ-νυμι).

ΣΗΜ. 1. Κατ' ἀναλογίαν τῶν ἐχόντων θέμα λήγον εἰς -σ, γράφεται διὰ διπλοῦ ν καὶ τὸ ῥημα στρώννυμι=στρώνω, τοῦ ὁποίου τὸ θέμα (στρω-) λήγει εἰς φωνήεν.

ΣΗΜ. 2. Ἐν τῷ -ᾄλλυμι=καταστρέφω τὸ ν τοῦ προσφύματος -νυ ἀφωμοιώθη πρὸς τὸ λ τοῦ ῥηματικοῦ θέματος ᾄλ-.

§ 44. Ἡ ὑποτακτικὴ καὶ εὐκτικὴ τοῦ ἐνεστώτος τῆς ἐνεργητικῆς καὶ μέσης φωνῆς τῶν εἰς -μι συμφωνολήκτων σχηματίζεται κατὰ τὰ εἰς -ω βαρύτερα.

ΣΗΜ. Πλὴν τῆς ὑποτακτικῆς καὶ εὐκτικῆς εὐρίσκονται καὶ ἄλλοι τύποι τῶν εἰς -μι συμφωνολήκτων κατὰ τὰ εἰς -ω βαρύτερα.

§ 45. Αί ἄλλαι ἐγκλίσεις τοῦ ἐνεστ. καὶ ὁ παρατκ. κλίνονται, ὅπως οἱ ἴδιοι χρόνοι καὶ ἐγκλίσεις τῶν εἰς -μι φωνηεντολήκτων.

§ 46. Τὸ υ τοῦ προσφήματος -νυ εἶναι μακρὸν 1) ἐν τῷ ἐνικῷ ἀριθμῷ τῆς ὀριστικῆς τοῦ ἐνεστ. καὶ παρατκ. τῆς ἐνεργ. φωνῆς καὶ 2) ἐν τῷ ὅ' ἐνικῷ προσώπῳ τῆς προστκ. τοῦ ἐνεστῶτος τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς. Εἰς ὅλους τοὺς ἄλλους τύπους εἶναι βραχύ.

§ 47. Τύπος συμφωνολήκτου ῥήματος εἰς -μι.

	Ἐνεργητικὴ φωνή	Μέση φωνή
Ὅριστ. Ἐνεστῶς	δείκνῳ-μι δείκνῳ-ς δείκνῳ-σι(ν) δείκνυ-μεν δείκνυ-τε δεικνύ-ασι(ν)	δείκνυ-μαι δείκνυ-σαι δείκνυ-ται δεικνύ-μεθα δείκνυ-σθε δείκνυ-νται
Ὅριστ. Παρατ.	ἔ-δείκνῃν ἔδεικνῳ-ς ἔδεικνῳ ἔδεικνυ-μεν ἔδεικνυ-τε ἔδεικνυ-σαν	ἔδεικνύ-μην ἔδεικνυ-σο ἔδεικνυ-το ἔδεικνύ-μεθα ἔδεικνυ-σθε ἔδεικνυ-ντο
Ἐπ.	δεικνύ-ω δεικνύ-ης κλπ.	δεικνύ-ομαι δεικνύ-η κλπ.
Ἐνικ.	δεικνύ-οιμι δεικνύ-οις κλπ.	δεικνυ-οίμην δεικνύ-οιο κλπ.
Προστατ.	δείκνῳ δεικνύ-τω δείκνυ-τε δεικνύ-ντων ἢ δεικνύ-τωσαν	δείκνυ-σο δεικνύ-σθω δείκνυ-σθε δεικνύ-στων ἢ δεικνύ-σθωσαν
Ἄπρμφ.	δεικνύ-ναι	δείκνυ-σθαι
Μετχ.	δεικνύς, -ῦσα, -ῦν	δεικνύ-μενος, -μένη, -μενον

§ 48. Οἱ ἄλλοι πλὴν τοῦ ἐνεστ. καὶ παρατκ. χρόνοι.

Ἐνεργ. φωνή. Μέλλ. δείξω. Ἀόρ. ἔδειξα. Παραμ. δέδειχα.

Μέση φωνή. Μέσ. μέλλ. δείξομαι. Μέσ. ἀόρ. α' ἔδειξάμην.

Παθτ. μέλλ. α' δειχθήσομαι. Παθτ. άόρ. α' έδειχθην. Παρακμ. δέ-
δειγμαι. Έπερσυντ. έδεδειγμην.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΙ Δ'

ΔΕΥΤΕΡΟΙ ΑΟΡΙΣΤΟΙ ΡΗΜΑΤΩΝ ΕΙΣ -Ω ΚΛΙΝΟΜΕΝΟΙ ΚΑΤΑ ΤΑ ΕΙΣ -ΜΙ

§ 1. Έρήματά τινα εις -ω, τά όποια έχουν θεματικόν χαρακτήρα
α, η, ω, υ, σχηματίζουν άόρ. β' κατά τά εις -μι. Ό μακρός χα-
ρακτήρ η και ω βραχύνεται πρό του ι και ντ.

§ 2. Τά ρήματα ταύτα είναι:

α') Θέμα εις α' αποδιδράσκω=δραπετεύω, θ. δρᾶ- απέδρᾶν—
ωνούμαι=αγοράζω, θ. πριᾶ-, έπριᾶμην.

β') Θέμα εις η' βαίνω, θ. βη-, έβην—φθάνω, θ. φθη-, έφθην.

γ') Θέμα εις ω' αλίσκομαι, θ. άλω-, έάλων—γιγνώσκω, θ.
γνω-, έγνων—ζῶ, θ. βιω-, έβίων.

δ') Θέμα εις -υ' δύνω και δύομαι, θ. δυ-, έδυν—φύομαι, θ.
φυ-, έφυν.

§ 3. Παραδείγματα κλίσεως.

Όριστ. έβην, έβης, έβη, έβημεν, έβητε, έβησαν.

Έποτ. βῶ, βῆς, βῆ, βῶμεν, βῆτε, βῶσι.

Εϋκτ. βαίην, βαίης, βαίη, βαίμεν ή βαίημεν, βαίτε ή βαίητε,
βαίεν ή βαίησαν.

Προστ. βῆθι, βήτω, βήτε, βάντων ή βήτωσαν.

Άπρμφ. βῆναι.—Μετχ. βάς, βᾶσα, βάν.

Όριστ. έγνων, έγνως, έγνω, έγνωμεν, έγνωτε, έγνωσαν.

Έποτ. γνῶ, γνῶς, γνῶ, γνῶμεν, γνῶτε, γνῶσι.

Εϋκτ. γνοίην, γνοίης, γνοίη, γνοίμεν ή γνοίημεν, γνοίτε ή
γνοίητε, γνοίεν ή γνοίησαν.

Προστ. γνῶθι, γνώτω, γνώτε, γνόντων ή γνώτωσαν.

Άπρμφ. γνώναι.—Μετχ. γνώς, γνώσα, γνών.

Όριστ. έδυν, έδυς, έδῦ, έδῦμεν, έδῦτε, έδυσαν.

Έποτ. δύω, δύης, δύη, δύωμεν, δύητε, δύωσι.

[Εϋκτικῆ ἄχρηστος].

Προστ. δύθι, δύτω, δύτε, δύντων ή δύτωσαν.

Ἐπιρροή. δύναι. — Μετχ. δύς, δύσα, δύν.

ΣΗΜ. Ὁ μακρὸς χαρακτήρ ω τοῦ ἀορ. ἐβίων βραχύνεται μόνον πρὸ τοῦ ντ. ἐβίων, ἐβίως, ἐβίω κλπ. — βιῶ, βιῶς, βιῶ κλπ. — βιῶν, βιῶς, βιῶ κλπ. — [προσθ. ἄχρηστος] — βιῶναι — βιούς, βιοῦσα, βιόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΑ'

ΚΛΙΣΙΣ ΤΩΝ ΡΗΜΑΤΩΝ ΦΗΜΙ, ΕΙΜΙ, ΟΙΔΑ, ΔΕΛΟΙΚΑ, ΚΕΙΜΑΙ, ΚΑΘΗΜΑΙ ΚΑΙ ΧΡΗ

§ 1. Φημί (=λέγω), θέμ. φη-, φα-.

Ἐπιρροή. φημί, φής, φησί, φαμέν, φατέ, φασί.

Ἐπιρροή. φῶ, φῆς, φῆ, φῶμεν, φῆτε, φῶσι.

Ἐπιρροή. φαίην, φαίης, φαίη, φαίμεν ἢ φαίημεν, φαίητε, φαίεν ἢ φαίησαν.

Προσθ. φάθι, φάτω. — Ἐπιρροή. φάναί. — Μετοχ. φάσκων, -ουσα, -ον.

Παραθ. ἔφη, ἔφης ἢ ἔφησθα, ἔφη, ἔφαμεν, ἔφατε, ἔφασαν.

Μέλλ. φήσω, -σεις κλπ. — Ἐπιρροή. ἔφησα, -σας κλπ.

ΣΗΜ. 1. Ὁ παρατακτικὸς καὶ τὸ ἀπαρέμφατον τοῦ ἐνεστώτος ἔχουν καὶ σημασίαν ἀορίστου.

ΣΗΜ. 2. Τὸ φημί συντιθέμενον ἀναβιάζει τὸν τόνον ἐν τῇ ὁρίστ. καὶ τῇ προσθ. τοῦ ἐνεστ. σύμφημι, σύμφαθι.

§ 2. Εἶμι (=θά ἔλθω, θά πορευθῶ), θέμ. εἶ-, ἴ-.

Ἐπιρροή. εἶμι, εἶ, εἶσι, ἴμεν, ἴτε, ἴασι.

Ἐπιρροή. ἴω, ἴης, ἴη, ἴωμεν, ἴητε, ἴωσι.

Ἐπιρροή. ἴοιμι ἢ ἴοίην, ἴοις, ἴοι, ἴοιμεν, ἴοιτε, ἴοιεν.

Προσθ. ἴθι, ἴτω, ἴτε, ἴόντων ἢ ἴωσαν.

Ἐπιρροή. ἰέναι. — Μετοχ. ἰών, ἰούσα, ἰόν.

Παραθ. ἦα, ἦ ἦεν, ἦεις ἢ ἦεισθα, ἦει ἢ ἦεν, ἦμεν, ἦτε, ἦσαν.

ΣΗΜ. 1. Ἡ ὑποτ., ἡ ἐπιρροή. καὶ ἡ μετχ. τοῦ εἶμι σχηματίζονται κατὰ τὰ εἰς -ω ῥήματα.

ΣΗΜ. 2. Τὰ σύνθετα τοῦ εἶμι ἀναβιάζουν τὸν τόνον ἐν τῇ ὁρίστ. καὶ προσθ. τοῦ ἐνεστ. ἄπειμι, ἄπιθι· ἀλλὰ ἀπῆα, ἀπιέναι, ἀπιών.

§ 3. Τὸ οἶδα (=γνωρίζω, θ. εἶδ-, ἰδ-) εἶναι παρακμ. μὲν σημασίαν ἐνεστώτος.

Ὅριστ. οἶδα, οἶσθα, οἶδε, ἴσμεν, ἴστε, ἴσασι.

Ὑποτ. εἰδῶ, εἰδῆς, εἰδῆ, εἰδῶμεν, εἰδῆτε, εἰδῶσι.

Εὐκτ. εἰδείην, εἰδείης, εἰδείη, εἰδείμεν ἢ εἰδείημεν, εἰδείητε, εἰδείεν ἢ εἰδείησαν.

Προστ. ἴσθι, ἴστω, ἴστε, ἴστων ἢ ἴστωσαν.

Ἀπρμφ. εἰδέναι.—Μετχ. εἰδώς, εἰδυῖα, εἰδός.

Ὑπερσ. ἦδη ἢ ἦδειν, ἦδησθα ἢ ἦδεισθα ἢ ἦδεις, ἦδη ἢ ἦδει ἢ ἦδειν, ἦδειμεν ἢ ἦσμεν, ἦδειτε ἢ ἦστε, ἦδесαν ἢ ἦσαν.

Μέσ. μέλλ. εἴσομαι. Εὐκτ. εἰσοίμην. Ἀπρμφ. εἴσεσθαι. Μετχ. εἰσόμενος.

ΣΗΜ. Τὰ σύνθετα τοῦ οἶδα ἀναβιβάζουν τὸν τόνον ἐν τῇ ὀριστ. καὶ προστκ.: σύνοιδα, σύνισμεν.

§ 4. Τὸ δέδοικα (=φοβοῦμαι) εἶναι παρακμ. μὲ σημασίαν ἐνεστ.

Ὅριστ. δέδοικα ἢ δέδια, δέδοικας, δέδοικε ἢ δέδιε, δέδιμεν, δέδιτε, δέδιασι.

Ὑποτ. δεδίη, δεδίωσι.

(Εὐκτικὴ καὶ προστακτικὴ ἄχρηστοί).

Ἀπρμφ. δεδοικέναι ἢ δεδιέναι.

Μετχ. δεδοικώς ἢ δεδιώς, δεδοικυῖα, δεδιός.

Ὑπερσ. ἐδεδοίκεν ἢ ἐδεδοίκη ἢ ἐδεδίεν, ἐδεδίεις, ἐδεδοίκει ἢ ἐδεδίει καὶ γ' πληθ. ἐδεδοίκεσαν ἢ ἐδεδίσαν.

Μέλλ. δείσομαι. Ἀόρ. ἔδεισα.

§ 5. Κεῖμαι, θ. κει-.

Ὅριστ. κεῖμαι, κεῖσαι, κεῖται, κείμεθα, κεῖσθε, κεῖνται.

Ὑποτ. κήτηται, -κήτησθε, -κέωνται καὶ περιφραστικῶς κείμενος ὦ κλπ.

Εὐκτ. κέοιτο, -κέοιντο καὶ περιφραστικῶς κείμενος εἶην κλπ.

Προστ. κεῖσο, κεῖσθω.

Ἀπρμφ. κεῖσθαι. Μετχ. κείμενος, -μένη, -μενον.

Παρτκ. ἐκέιμην, ἐκείσο, ἐκείτο, ἐκέιμεθα, ἐκείσθε, ἐκείντο.

Μέσ. μέλλ. κείσομαι.

ΣΗΜ. Τὸ κεῖμαι συντιθέμενον ἀναβιβάζει τὸν τόνον ἐν τῇ ὀριστ. καὶ προστκ. τοῦ ἐνεστῶτος· κατάκειμαι, κατάκεισο.

§ 6. Κάθημαι (κατὰ—ῆμαι), θ. ἦσ-.

Ὅριστ. κάθημαι, κάθησαι, κάθηται, καθήμεθα, κάθησθε, κάθηνται.

Ὑποτ. καθῆται, καθώμεθα, καθῆσθε, καθῶνται.

Εὐκτ. καθήμην, καθῆσθε.

(Προστακτικὴ ἄχρηστος).

Ἄπρμφ. καθῆσθαι, Μετχ. καθήμενος, -μένη, -μενον.

Παρατκ. ἐκαθήμην ἢ καθήμην, -ἐκάθησο, ἐκάθητο ἢ καθῆτο
ἢ καθῆστο, καθήμεθα, καθῆντο.

ΣΗΜ. Τὸ κάθημαι λαμβάνεται ὡς παρακμ. τοῦ καθέξομαι.

§ 7. α') Χορῆ (=εἶναι ἀνάγκη, πρέπει). Τὸ χορῆ εἶναι κυρίως οὐσιαστικὸν (=χρεῖα, ἀνάγκη)· ἀλλὰ κατὰ παράλειψιν τοῦ εἶναι προσέλαβε σημασίαν ῥήματος.

β') Τὸ χορῆ ἔχει εὐκτ. χρεῖη ἢ χρεῶν εἶη, προστκ. χρεῶν ἔστω, ἄπρμφ. χορῆναι ἢ χρεῶν εἶναι, μετχ. χρεῶν, παρατκ. χορῆν ἢ ἐχορῆν.

ΣΗΜ. Οἱ τύποι χρεῖη, χορῆναι, χρεῶν, χορῆν προήλθον ἐκ συγχωνεύσεως τοῦ χορῆ μετὰ τῶν εἶη, εἶναι, ὄν, ἦν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΒ'

ΑΝΩΜΑΛΑ ΡΗΜΑΤΑ

§ 1. Τὰ ῥήματα εἶναι ἀνώμαλα ἢ κατὰ τὸν σχηματισμὸν τῶν χρόνων ἢ κατὰ τὴν σημασίαν αὐτῶν.

α') Ἀνώμαλα κατὰ τὸν σχηματισμὸν τῶν χρόνων.

§ 2). Τὰ κατὰ τὸν σχηματισμὸν τῶν χρόνων τῶν ἀνώμαλα ῥήματα διαιροῦνται εἰς τέσσαρας τάξεις·

α') Τὰ σχηματίζοντα τὸ θέμα τοῦ ἐνεστ. καὶ παρατκ. ἐκ τοῦ ῥήμ. θέμ. διὰ τῆς προσθήκης 1) τοῦ προσφύματος ν· φθάνω (φθα-) — 2) τοῦ προσφύματος -αν· ἁμαρτάνω (ἁμαρτ-) — 3) τοῦ προσφύματος αν καὶ ἄμα τοῦ ν καὶ τοῦ τελικοῦ συμφώνου τοῦ θέματος· μανθάνω (μαθ-) καὶ 4) τοῦ προσφύματος -νε· ἀφικνοῦμαι (ικ-).

β') Ῥήματα, τῶν ὁποίων τὸ ῥηματικὸν θέμα λαμβάνει τὸ πρόσφυμα ε 1) ἐν τῷ ἐνεστώτι καὶ παρατατικῷ μόνον· ὠθέω—ὠθῶ (ὠθ-)—2) ἐν τούτοις καὶ ἐν ἄλλοις χρόνοις· ἐπιμελέομαι—ἐπιμελοῦμαι (ἐπι)μελ-) — 3) μόνον εἰς τινὰς ἐκ τῶν ἄλλων χρόνων· μένω (μεν-) καὶ 4) εἰς ὄλους τοὺς ἄλλους χρόνους, πλὴν τοῦ ἐνεστώτος καὶ παρατατικοῦ· βούλομαι (βουλ-).

γ') Ῥήματα, τὰ ὅποια σχηματίζουν τὸ θέμα τοῦ ἐνεστώτος καὶ παρατατικοῦ διὰ τῆς προσθήκης τοῦ προσφύματος σκ- ἢ ισκ- γη- ράσκω (γηρα-) — εὐρίσκω (εὐρ-). Τινὰ δὲ ἐκ τούτων λαμβάνουν καὶ ἐνεστωτικὸν ἀναδιπλασιασμόν· γινώσκω (γνω-).

δ') Ῥήματα σχηματίζοντα τοὺς χρόνους τῶν ἐκ διαφόρων θεμάτων συγγενῶν κατὰ σημασίαν· ὀράω—ὀρῶ, θ. ὄρα-, ὀπ-, ἰδ-.

β') Ἀνώμαλα κατὰ τὴν σημασίαν τῶν χρόνων.

§ 3. Τὰ κατὰ τὴν σημασίαν τῶν χρόνων τῶν ἀνώμαλα ῥήματα διαιροῦνται εἰς τὰς ἑξῆς τάξεις·

α') Τὰ ἔχοντα μέσον μέλλ. μὲ ἐνεργ. σημασίαν· ἀκούω, ἀκούομαι—ἁμαρτάνω, ἁμαρτήσομαι—λαμβάνω, λήψομαι.

β') Τὰ ἔχοντα μέσον μέλλ. μὲ παθητικὴν σημασίαν· ἀδικοῦμαι, ἀδικήσομαι—ἀλίσκομαι, ἀλώσομαι—πολεμοῦμαι, πολεμήσομαι.

γ') Τὰ ἔχοντα παθητκ. ἀόρ. μὲ μέσσην σημασίαν· αἰσχύνομαι, ἠσχύνθην—πορεύομαι, ἐπορεύθην—στρέφομαι, ἐστράφην.

δ') Τὰ ἔχοντα παθητκ. μέλλ. καὶ ἀόρ. μὲ μέσσην σημασίαν· κατακλίνομαι, κατακλινήσομαι, κατεκλίην—μιμνήσκομαι, μνηστήσομαι, ἐμνήσθην—φαίνομαι, φανήσομαι, ἐφάνην.

ε') Τὰ ἔχοντα ἐνεργ. παρακμ. καὶ ἀόρ. β' μὲ μέσσην ἢ παθητκ. σημασίαν· ἀλίσκομαι, ἐάλωκα, ἐάλων—ἴσταμαι, ἔστηκα, ἔστην—πίπτω, πέπτωκα, ἔπεσον.

ς') Τὰ ἀποθετικά, ἧτοι τὰ ῥήματα, ἅτινα ἔχουν μόνον τὴν μέσσην φωνὴν μὲ ἐνεργ. σημασίαν· δέχομαι, ἐργάζομαι, ἀρνοῦμαι, βούλομαι.

Τὰ ἀποθετικά λέγονται 1) μέσα ἀποθετικά, ἂν ἔχουν μέσον ἀόρ. μὲ ἐνεργ. σημασίαν· δέχομαι, ἐδεξάμην—ἐργάζομαι, εἰργασάμην καὶ 2) παθητικά ἀποθετικά, ἂν ἔχουν παθητκ. ἀόρ. μὲ ἐνεργ. σημασίαν· ἄγαμαι, ἠγάσθην—ὄδομαι, ᾤθην.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΓ'

ΑΚΛΙΤΑ ΜΕΡΗ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ

Α' Προθέσεις.

§ 1. Προθέσεις λέγονται αἱ ἀκλιταί λέξεις, αἵτινες ἢ συντάσ-

προδίδωμι, γρονθία οἱ ἀγγίβοι μέγιστοι ὀπίσσω
 1190 σονται μετὰ τῶν πτωτικῶν ἢ συντίθενται μετ' αὐτῶν καὶ τῶν ῥη-
 μάτων καὶ σπανίως τῶν ἐπιρρημάτων πρὸς δῆλωσιν διαφόρων
 σχέσεων.

§ 2. Αἱ προθέσεις εἶναι δύο εἰδῶν, κύριαι καὶ καταχρηστικαί.

α') **Κύριαι** προθέσεις εἶναι αἱ ἐξῆς 18· ἐν, εἰς ἢ ἐς, ἐκ ἢ ἐξ,
 σὺν ἢ ξύν—πρό, πρὸς, ὑπέρ—ἀνά, κατά, διά, μετά, παρὰ—ἀντί,
 ἀμφί, ἐπί, περί—ἀπό, ὑπό.

β') **Καταχρηστικαί** προθέσεις εἶναι αἱ ἐξῆς 10· ἄνευ, χωρὶς,
 ἔνεκα ἢ ἔνεκεν, ἄχρι, μέχρι, χάριν, πλὴν, ὡς, νή, μά.

§ 3. Αἱ προθέσεις συντιθέμεναι μετ' ἄλλων λέξεων πάσχουν
 τὰς ἐξῆς μεταβολάς·

1) Τὸ τελικὸν φωνῆεν αὐτῶν ἐκθλίβεται, ἂν ἢ δευτέρα λέξις
 ἀρχίζῃ ἀπὸ φωνήεντος (πρβλ. κερ. Δ', § 3—§ 5).

2) Τὸ ν τῶν προθέσεων ἐν καὶ σὺν 1) πρὸ τῶν χειλοφώνων
 καὶ τοῦ ψ γίνεται μ' ἐμ-πίπτω, ἐμ-βάπτω, ἐμ-ψυχος, συμ-πλέω,
 σύμ-ψηφος—2) πρὸ τῶν οὐρανισκοφώνων γίνεται γ' ἐγ-γράφω,
 ἐγ-χωρῶ, συγ-γράφω, συγ-κρούω, συγ-χωρῶ—3) πρὸ τῶν ὑγρῶν
 καὶ τοῦ μ ἀφομοιοῦται πρὸς αὐτά, πλὴν τοῦ ν τῆς προθέσεως ἐν,
 τὸ ὁποῖον πρὸ τοῦ ρ μένει ἀμετάβλητον· ἐμ-μένω, συλ-λέγω, συμ-
 μείγνυμι, συρ-ράπτω, ἐν-ράπτω, ἔν-ρινον.

3) Τὸ ν τῆς προθέσεως σὺν 1) πρὸ τοῦ ζ ἀποβάλλεται· συ-ζῶ
 —2) πρὸ τοῦ σ ἀφομοιοῦται πρὸς αὐτό· σύσ-σιτος· ἀλλ' ὅταν μετὰ
 τὸ σ ὑπάρχῃ καὶ ἄλλο σύμφωνον, τότε τὸ σ ἀποβάλλεται· συστέλλω.

4) Ἄν ἢ πρόθεσις λήγῃ εἰς φωνῆεν, ἢ δὲ δευτέρα λέξις ἀρχίζῃ
 ἀπὸ ρ, τοῦτο διπλασιάζεται· ἀπορρίπτω.

§ 5. Ἡ ἐξ εὐρίσκεται πρὸ φωνήεντος· ἐξ Ἀθηνῶν, ἐξ-άγω, ἢ
 δὲ ἐκ πρὸ συμφώνου· ἐκ Πειραιῶς, ἐκ-βάλλω.

Β' Ἐπιρρήματα.

§ 4. Ἐπιρρήματα εἶναι λέξεις ἄκλιτοι, αἱ ὁποῖαι προσδιορί-
 ζουν τὰ ῥήματα, τὰ ἐπίθετα ἢ ἄλλα ἐπιρρήματα κατὰ τόπον, χρό-
 νον, τρόπον καὶ ποσόν.

§ 5. Ὅθεν τὰ ἐπιρρήματα εἶναι τεσσάρων εἰδῶν·

1) **Τοπικά**· ἐνταῦθα, ἐκεῖ, Ἀθήνησι, ἐγγύς, ἔσω, δεῦρο, πέ-
 ραν, ἐκεῖθεν κλπ.

2) **Χρονικά**: σήμερον, αὔριον, ἐχθὲς ἢ χθές, τότε, αἶ, νῦν, ἄλλοτε, εἶτα, πάλαι κλπ.

3) **Τροπικά**: καλῶς, ὧδε, οὕτω (ἢ οὕτως), ἑλληνιστί, ἀγγελιδόν, πανδημεί, δικαίως κλπ.

ΣΗΜ. Εἰς τὰ τροπικά ἐπιρρήματα κατατάσσονται καὶ τὰ ἐξῆς·
1) τὰ βεβαιωτικά ναί, γέ, δῆ, δῆτα, ἦ — 2) τὰ ἐπιτατικά γέ, πέο — 3) τὰ ἀποφατικά οὐ, μή — 4) τὰ ἐρωτηματικά ἄρα, μή, μῶν καὶ 5) τὸ δυνητικὸν ἄν.

4) **Ποσοτικά**: λίαν, ἄγαν, σφόδρα, πάνυ, μάλα, μάλιστα, ἤκιστα, ἅπαξ, δίς, τρίς, πολλάκις κλπ.

ΣΗΜ. Καὶ πτώσεις τινὲς καὶ τύποι ῥήματος ἀπέβησαν ἐπιρρήματα· ἰδίᾳ, δημοσίᾳ, δίκην, προῖκα, ἄγε, φέρε, ἴθι κλπ.

Γ' Σύνδεσμοι.

§ 6. Σύνδεσμοι εἶναι λέξεις ἄκλιτοι, αἵτινες χρησιμεύουν διὰ νὰ συνδέουν ἢ λέξεις πρὸς ἀλλήλας ἢ προτάσεις πρὸς ἀλλήλας.

§ 7. Οἱ σύνδεσμοι κατὰ τὴν σημασίαν των εἶναι·

1) **Συμπλεκτικοί**: καί, τέ, (οὔτε, μήτε, οὐδέ, μηδέ.)

2) **Ἀντιθετικοί**: μέν, δέ, (μέντοι,) ἀλλά, (ἀλλὰ μὴν, εἰ καί,) καίτοι, καίπερ, (καὶ μὴν, ἀλλὰ μὴν, αὖ.)

3) **Διαζευκτικοί**: ἢ, εἴτε. (εἴτε, εἴαν τε—εἴαν τε, ἄν τε—ἄν τε, ἦν τε—ἦν τε.)

4) **Συμπερασματικοί** ἢ **συλλογιστικοί**: (ἄρα, οὖν, (τοίνυν,)) δῆ, ὥστε, ὡς, (οὐκουν, οὐκοῦν, τοιγάρτοι, τοιγαροῦν.)

5) **ὑποθετικοί**: εἰ, εἴαν, ἄν, (ἦν.)

6) **Εἰδικοί**: ὅτι, ὡς.

7) **Αἰτιολόγικοί**: γάρ, ὡς, ὅτι, διότι, ἐπειδῆ.

8) **Χρονικοί**: ὅτε, ὁπότε, (ἠνίκα, ἐπεὶ, ἐπειδῆ, ὥστε,) ἕως, ἄχρι, μέχρι, πρὶν.

9) **Τελικοί**: ἵνα, ὅπως, ὡς.

Δ' Ἐπιφωνήματα.

§ 8. Τὰ ἐπιφωνήματα εἶναι λέξεις ἄκλιτοι, τὰς ὁποίας μεταχειρίζομεθα, ἵνα ἐκφράσωμεν χαράν, λύπην, ἀγανάκτησιν, θαυμασμόν, ἐκπλήξιν, ἐνθουσιασμόν ἢ ἄλλο τι τοιοῦτον πάθημα τῆς ψυχῆς ἡμῶν. Εἶναι δέ·

- 1) Γελαστικά· ᾶ — ᾷ — Ᾱ.
- 2) Σχετλιαστικά· (ἰώ, ἰού, οἶμοι, (οὐαὶ) κλπ. (Ταῦτα ἐκφράζουν λύπην ἢ ἀγανάκτησιν). 9 εὔ
- 3) Θαυμαστικά· βαβαί, παπαί, ὦ.
- 4) Ἐκπληκτικόν· ᾶ.
- 5) Θειαστικά· εὐοῖ, εὐάν. (Ταῦτα ἐκφράζουν ἐνθουσιασμόν).
- 6) Κληρικόν· ὦ.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΟΝ

Ἐτυμολογικὸν λέγεται τὸ μέρος τῆς γραμματικῆς, τὸ ὁποῖον διδάσκει τὸν σχηματισμὸν τῶν ἀπλῶν λέξεων καὶ τὴν σύνθεσιν αὐτῶν πρὸς σχηματισμὸν ἄλλων. Ὅθεν

Τὸ ἐτυμολογικὸν διαιρεῖται εἰς δύο, τὴν παραγωγὴν καὶ τὴν σύνθεσιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΔ'

I. ΠΑΡΑΓΩΓΗ

§ 1. Αἱ ἀπλᾶι λέξεις εἶναι ἢ πρωτότυποι ἢ παράγωγοι.

§ 2. Πρωτότυποι λέγονται αἱ λέξεις, αἵτινες σχηματίζονται ἐκ ῥιζῶν διὰ τῆς προσθήκης καταλήξεων (ὀνομαστικῶν ἢ ῥηματικῶν) γράφω (γραφ-), πόλις (πολι-), ἄρραξ (ἄρπαγ-ς), φημί (φη-), ἔσμέν (ἔσ-).

§ 3. Παράγωγοι λέγονται αἱ λέξεις, αἵτινες σχηματίζονται ἐκ τῶν θεμάτων ἄλλων λέξεων διὰ τῆς προσθήκης εἰς αὐτὰ ἢ προσφυμάτων μόνον ἢ προσφυμάτων μετὰ καταλήξεων· κώλυμα (κωλύω), λογικός (λόγος), τέλειος (τελεσιος) (τέλος).

ΣΗΜ. Ἐν τοῖς ἐπομένοις τὰ προσφύματα ἢ τὰ προσφύματα μετὰ τῶν καταλήξεων, αἵτινες προστίθενται εἰς τὸ θέμα πρὸς σχηματισμὸν λέξεων παραγωγῶν, θὰ ὀνομάζωμεν χάριν εὐκολίας ἀπλῶς καταλήξεις.

Α' Παράγωγα ῥήματα.

§ 4. Τὰ παράγωγα ῥήματα γίνονται α') ἐξ ὀνομάτων, β') ἐξ ἄλλων ῥημάτων καὶ γ') ἐξ ἐπιρρημάτων καὶ ἐπιφωνημάτων.

α') ῥήματα ἐξ ὀνομάτων.

§ 5. Τὰ ἐξ ὀνομάτων παραγόμενα ῥήματα λήγουν εἰς

1) -άω (γινόμενα συνήθως ἐκ θηλυκῶν πρωτοκλίτων ὀνομάτων), -έω, -όω -ύω, -εύω, -άζω, -ίζω, -αίνω, -ύνω, -αίρω, -ύρω, -λλω, -σσω (-ττω). Ἐκ τούτων ἄλλα μὲν ἔχουν μεταβατικὴν σημασίαν, ἄλλα δὲ ἀμετάβατον· νικάω-ῶ (νίκη), φιλέω-ῶ (φίλος), δουλώω-ῶ (δοῦλος), δακρύω (δάκρυ), βασιλεύω (βασιλεύς), δικάζω (δίκη), ἀρπάζω (ἄρπαξ), ἐρίζω (ἔρις), μελαίνω (μέλας), ὀξύνω (ὀξύς), καθαίρω (καθαρός), μαρτύρομαι (μάρτυς), ἀγγέλλω (ἄγγελος), φυλάσσω ἢ φυλάττω (φύλαξ).

ΣΗΜ. Τὰ εἰς -άζω καὶ -ίζω τὰ παραγόμενα ἐξ ἔθνικων, ἐκ κυρίων ὀνομάτων καὶ ἐξ ὀνομάτων ζώων σημαίνουν τὸ μιμεῖσθαι τὴν γλώσσαν ἢ τὸν τρόπον ἢ τὸ ἔχειν τὰ φρονήματα τοῦ ὑπὸ τοῦ ὀνόματος δηλουμένου ἔθνους ἢ προσώπου ἢ ζώου· ἀττικίζω=ὀμιλῶ τὴν ἀττικὴν διάλεκτον ἢ φρονῶ τὰ τῶν Ἀθηναίων - μηδίζω=φρονῶ τὰ τῶν Μήδων - φιλιππίζω=φρονῶ τὰ τοῦ Φιλίππου - ἄλωπεκίζω=μιμοῦμαι τὴν ἄλωπεκα (εἶμαι πανοῦργος).

2) -ιάω καὶ -άω. Ταῦτα σημαίνουν ἐπιθυμίαν (ἔφασιν) τοῦ δηλουμένου ὑπὸ τοῦ ὀνόματος, ἐκ τοῦ ὁποῦ παραγόνται. Διὰ τοῦτο ταῦτα λέγονται ἐφετικά· στρατηγιάω-ῶ (στρατηγός)=ἐπιθυμῶ νὰ γίνω στρατηγός, μαθητιάω-ῶ (μαθητής)=ἐπιθυμῶ νὰ γίνω μαθητής, θανατάω-ῶ (θάνατος)=ἐπιθυμῶ τὸν θάνατον.▷

ΣΗΜ. Τινὰ ἐκ τῶν εἰς -ιάω καὶ -άω σημαίνουν νόσον· ὀφθαλμιάω-ῶ=πάσχω τοὺς ὀφθαλμούς, λιθάω-ῶ (λίθος)=πάσχω λιθάσιν.

β') ῥήματα ἐκ ῥημάτων.

§ 6. Τὰ ἐκ ῥημάτων παραγόμενα ῥήματα λήγουν εἰς

1) -άζω, -ίζω, -ύζω. Ταῦτα σημαίνουν πρᾶξιν συχνὰ (θαμὰ) γινομένην ἢ ἐπίτασιν τῆς πράξεως καὶ λέγονται θαμιστικά· [ῥιπτάζω] (ῥίπτω), [στενάζω] (στένω), [αἰτίζω] (αἰτῶ), [ἔρπύζω] (ἔρπω).

2) -εἶω, -ιάω. Ταῦτα σημαίνουν ἐπιθυμίαν (ἔφασιν) καὶ λέ-

γονται ἐφετικά. Γίνονται δὲ ἐκ τοῦ χρονικοῦ θέματος τοῦ μέλλοντος· γελασεῖω (γελάσομαι) = ἐπιθυμῶ νὰ γελάσω, πολεμησηεῖω (πολεμήσω) = ἐπιθυμῶ νὰ πολεμήσω, [κλαυσιάω-ῶ] (κλαύσομαι) = ἐπιθυμῶ νὰ κλαύσω.

3) -σκω. Ταῦτα σημαίνουν ἑναρξιν τοῦ δηλουμένου διὰ τοῦ ῥήματος, ἐκ τοῦ ὁποίου παράγονται καὶ λέγονται ἑναρκτικά· ἡβάσκω (ἡβάω-ῶ) = ἀρχίζω νὰ ἤδῶ, γηράσκω (γηράω-ῶ) = ἀρχίζω νὰ γίνωμαι γέρον.

γ') Ῥήματα ἐξ ἐπιρρημάτων καὶ ἐπιφωνημάτων.

§ 7. Τὰ ἐξ ἐπιρρημάτων παραγόμενα ῥήματα λήγουν εἰς -ζω· διχάζω (δίχα) = διαιρῶ εἰς δύο, χωρίζω (χωρίς), πελάζω (πέλας) = πλησιάζω, ὀψίζω (ὀψέ) = κάμνω τι ἀργά, πηγαίνω ἢ ἔρχομαι ἀργά.

§ 8. Τὰ ἐξ ἐπιφωνημάτων παραγόμενα ῥήματα λήγουν ὁμοίως εἰς -ζω καὶ δηλοῦν, ὅτι λέγει τις κατ' ἐπανάληψιν τὸ ἐπιφώνημα, ἐκ τοῦ ὁποίου παράγονται· οἰμώζω (οἴμοι) = λέγω οἴμοι, οἴμοι (θρηνῶ) — ἀλαλάζω (ἀλαλά) — ἐλελίζω (ἐλελεῦ).

Β' Παράγωγα οὐσιαστικά.

§ 9. Τὰ παράγωγα οὐσιαστικά γίνονται α') ἐκ ῥημάτων (ἦτοι ῥηματικῶν θεμάτων), β') ἐξ ἐπιθέτων (ἦτοι ἐπιθετικῶν θεμάτων) καὶ γ') ἐξ ἄλλων οὐσιαστικῶν (ἦτοι ἐκ θεμάτων οὐσιαστικῶν).

α') Οὐσιαστικά ἐκ ῥημάτων.

§ 10. Τὰ ἐκ ῥημάτων παραγόμενα οὐσιαστικά σημαίνουν

1) Τὸ πρόσωπον, τὸ ὁποῖον ἐνεργεῖ τὴν πράξιν, ἣτις δηλοῦται διὰ τοῦ ῥήματος, ἐκ τοῦ ὁποίου παράγονται. Αἱ συνηθέστεραι κατὰ τὴν ἀνάγκην αὐτῶν εἶναι -εύ-ς, -τή-ς, -τηρ, -τωρ, -ός-ς· γραφεύς (γραφ-), ποιητής (ποιε-), σωτήρ (σω-), ῥήτωρ (ῥε-), τροφός (τροφ-).

ΣΗΜ. 1. Ταῦτα λήγουν καὶ εἰς -α-ς, -η-ς, -μων, -ων, -τι-ς· ταμίαις (τέμνω), σιτοπώλης, ἡγεμών, θεράπων, μάντις (μαίνομαι).

ΣΗΜ. 2. Τινὰ ἐκ τῶν εἰς -εως σημαίνουν ὄργανον· τομεύς. Πολλὰ δὲ ἐκ τῶν εἰς -τηρ σημαίνουν ὄργανον ἢ σκεῦος· ζωστήρ, κρατήρ.

ΣΗΜ. 3. Τὸ θηλυκόν τινων ἐκ τῶν εἰς -της λήγει εἰς -τις ἢ -τρια ἢ -τρις (γεν. -τρίδος)· ὁ προφήτης, ἡ προφήτις (γεν. προ-

φήτιδος) — ὁ ποιητής, ἡ ποιήτρια — ὁ αὐλητής, ἡ αὐλητρίς (γεν. αὐλητρίδος)· τινῶν ἐκ τῶν εἰς -τηρ καὶ -τωρ λήγει εἰς -τετρα ὁ σωτήρ, ἡ σώτειρα — ὁ γεννήτωρ, ἡ γεννήτειρα· τινῶν ἐκ τῶν εἰς -ων λήγει εἰς -αῖνα· ὁ θεράπων, ἡ θεράπινα. Τὰ δὲ ἄλλα εἶναι γένους κοινῶ· ὁ, ἡ γραφεύς — ὁ, ἡ τροφός — ὁ, ἡ ῥήτωρ.

2) Τὴν προᾶξιν, ἣτις δηλεῦται διὰ τοῦ ῥήματος, ἐκ τοῦ ὁποῦ παραγόνται. Αἱ συνθέστεραι καταλήξεις αὐτῶν εἶναι *-ία*, *-μός*, *-ο-ς*, *-σι-ς*, *-σία*· μανία (μαν-), βασιλεία (βασιλε(υ)), διωγμός (διωκ-), λόγος (λεγ-), κτήσις (κτα-), θυσία (θυ-).

ΣΗΜ. Ταῦτα λήγουν καὶ εἰς *-α*, *-η*, *-μη*, *-τη*, *-τι-ς*, *-το-ς*· σπορά, (σπερ-), τροφή (τρεφ-), τιμή (τι-), τελετή (τελε-), πίστις (πιθ-), πότος (πο-).

3) Ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον προέρχεται ἐκ τῆς πράξεως τῆς σημαίνουμένης ὑπὸ τοῦ ῥήματος, ἐκ τοῦ ὁποῦ παραγόνται, ἦτοι τὸ ἀποτέλεσμα τῆς πράξεως. Ταῦτα λήγουν εἰς *-μα* καὶ σπανίως εἰς *-ος*· ποίημα (ποιε-), βῆμα (βα-), γένος (γεν-).

4) Τὸν τόπον, ἐν τῷ ὁποῦ γίνεται ἡ πράξις ἢ δηλουμένη διὰ τοῦ ῥήματος, ἐκ τοῦ ὁποῦ παραγόνται. Ταῦτα λήγουν συνήθως εἰς *-τήριον*· δικαστήριον, βουλευτήριον.

ΣΗΜ. Τινὰ ἐκ τῶν εἰς *-τήριον* σημαίνουν τὸ ὄργανον· ποτήριον.

5) Τὸ ὄργανον, διὰ τοῦ ὁποῦ γίνεται ἡ πράξις ἢ δηλουμένη διὰ τοῦ ῥήματος, ἐκ τοῦ ὁποῦ παραγόνται. Ταῦτα λήγουν εἰς *-τρον* (*θρον*), *-τρα* (*-θρα*), *-τηρία*· ἄροτρον (ἀρώ-ω), κλειθρον (κλείω), ξύστρα (ξύω), ἀποβάθρα (βαίνω), βακτηρία (βαίνω).

ΣΗΜ. 1. Σπανιότερον ταῦτα λήγουν εἰς *-ανον* καὶ *-ανη*· δρέπανον (δρέπω), σκαπάνη (σκάπτω).

ΣΗΜ. 2. Τινὰ ἐκ τῶν εἰς *-τρον* (*-θρον*) καὶ *-τρα* (*-θρα*) σημαίνουν τὸν τόπον· θέατρον, βάθρον, παλαιστρα, κολυμβήθρα. Τινὰ δὲ ἐκ τῶν εἰς *-τρον* ἐν τῷ πληθ. ἀριθμῷ σημαίνουν ἀμοιβήν· δίδακτρα, λύτρα.

β) Οὐσιαστικὰ ἐξ ἐπιθέτων.

§ 11. Τὰ ἐξ ἐπιθέτων παραγόμενα οὐσιαστικὰ εἶναι ἀφηρημένα καὶ σημαίνουν ιδιότητα. Ἔχουν δὲ τὰς ἐξῆς καταλήξεις·

1) *-ία*. Ἀφηρημένα οὐσιαστικὰ εἰς *-ία* γίνονται ἐκ δευτεροκλί-

των ἐπιθέτων εἰς -ος καὶ κατ' ἀναλογίαν τούτων ἐκ τριτοκλίτων ἐπιθέτων· φιλία (φίλος), σοφία (σοφός), κακία (κακός), εὐτυχία (εὐτυχής), εὐδαιμονία (εὐδαιμών).

ΣΗΜ. 1. Ὁ χαρακτηρὸς τῶν δευτεροκλίτων ἐπιθέτων εἰς -ος ἀποβάλλεται.

ΣΗΜ. 2. Ἐπιθέτων τινῶν εἰς -ιος τὸ ἀφηρημένον οὐσιαστικὸν ἔχει τὸν τύπον τοῦ οὐσιαστικοῦ· ὁ ἄξιος, ἡ ἀξία, οὐσ. ἡ ἀξία—ὁ αἴτιος, ἡ αἰτία, οὐσ. ἡ αἰτία.

ΣΗΜ. 3. Ἐπιθέτων τινῶν εἰς -ος τὸ ἀφηρημένον οὐσιαστικὸν σχηματίζεται ἐκ τοῦ θηλυκοῦ δι' ἀναβιβασμοῦ τοῦ τόνου· ὁ θερμός, ἡ θερμή, οὐσ. ἡ θερμή—ὁ ἐχθρός, ἡ ἐχθρά, οὐσ. ἡ ἐχθρά.

ΣΗΜ. 4. Τὸ ἀφηρημένον οὐσιαστικὸν τοῦ ἐπιθέτου ἀγαθὸς εἶναι ἀρετή.

2) -ια. Ἀφηρημένα οὐσιαστικά εἰς -ιά γίνονται α') ἐκ τῶν εἰς -ους (-οος) δευτεροκλίτων ἐπιθέτων. Ὁ χαρακτηρὸς τῶν ἐπιθέτων τούτων ὁ ἀποβάλλεται, τὸ δὲ πρὸ τοῦ χαρακτηρος φωνῆεν ὁ συναίρειται μετὰ τοῦ ι τῆς καταλήξεως -ιά εἰς οἰ· εὔνοια (εὔνοος) καὶ β') ἐκ τῶν εἰς -ης, -ες τριτοκλίτων ἐπιθέτων. Ὁ χαρακτηρὸς τῶν ἐπιθέτων τούτων ἀποβάλλεται, τὸ δὲ πρὸ τοῦ χαρακτηρος φωνῆεν ε συναίρειται μετὰ τοῦ ι τῆς καταλήξεως -ιά εἰς εἰ· ἀλήθεια (ἀληθής, θέμ. ἀληθεσ-).

ΣΗΜ. Κατ' ἀναλογίαν τῶν παραγομένων ἐκ τῶν εἰς -ης, -ες ἐπιθέτων σχηματίζονται καὶ τὰ ἀφηρημένα οὐσιαστικά βοήθεια ἐκ τοῦ βοηθὸς καὶ ἐνεργεια ἐκ τοῦ ἐνεργός.

3) -της (γεν. -τητος). Ἀφηρημένα οὐσιαστικά εἰς -της γίνονται ἐκ δευτεροκλίτων ἐπιθέτων εἰς -ος καὶ ἐκ τριτοκλίτων εἰς -ους· ἰσότης (ἴσος), ἠδύτης (ἠδύς).

4) -σύνη. Ἀφηρημένα οὐσιαστικά εἰς -σύνη γίνονται ἐκ δευτεροκλίτων ἐπιθέτων εἰς -ος καὶ ἐκ τριτοκλίτων εἰς -ων· δικαιοσύνη (δίκαιος), σωφροσύνη (σώφρων).

ΣΗΜ. Τὰ εἰς -σύνη ἀφηρημένα οὐσιαστικά ἀκολουθοῦν τὰ εἰς -τερος, -τατος παραθετικά ὡς πρὸς τὴν ἑκτασιν τοῦ πρὸ τῆς καταλήξεως ο· δικαιοσύνη, ἰερωσύνη.

5) -ος· βάθος (βαθύς), ψεῦδος (ψευδής)

γ') Οὐσιαστικά ἐξ οὐσιαστικῶν.

§ 12. Τὰ ἐξ οὐσιαστικῶν παραγόμενα οὐσιαστικά εἶναι

1) Ὑποκοριστικά.

§ 13. Ὑποκοριστικά λέγονται τὰ οὐσιαστικά τὰ σημαίνοντα σμίκρυνσιν τοῦ ἀντικειμένου τοῦ δηλουμένου διὰ τοῦ οὐσιαστικοῦ, ἐκ τοῦ ὁποίου παράγονται, ἢ ἀπλῶς ἢ θωπευτικῶς ἢ σκωπτικῶς· Αἱ συνήθεις καταλήξεις τούτων εἶναι -ιο-ν, -ίδιο-ν, -ίσκο-ς, -άριο-ν· βιβλίον (βίβλος), οἰκίδιον (οἰκία), ἀνθρωπίσκος (ἄνθρωπος), κυνάριον (κύων).

ΣΗΜ. 1. Σπανιώτεροι καταλήξεις τῶν ὑποκοριστικῶν εἶναι· -ίση, -ίς, -ύδιον, -ύλλιον, -ίχη· παιδίση (παῖς), θυρίς (θύρα), νησύδιον (νῆσος), εἰδύλλιον (εἶδος), πολίχη (πόλις).

ΣΗΜ. 2. Τινὰ ἐκ τῶν ὑποκοριστικῶν ἔχασαν τὴν ὑποκοριστικὴν τῶν σημασίαν καὶ εἶναι ἰσοδύναμα πρὸς τὰ πρωτότυπα· βιβλίον = βίβλος, θηρίον = θήρ, ὄριον = ὄρος.

ΣΗΜ. 3. Τὸ ι τῆς καταλήξεως -ίδιον μετὰ μὲν προηγούμενου ι καὶ υ συναίρεται εἰς ι καὶ υ· οἰκίδιον (οἰκία), ἰχθύδιον (ἰχθύς), μετὰ δὲ προηγούμενου ο, ε, α, η, ω συναίρεται εἰς οι, ει, α, η, ω· βοίδιον (βοῦς), λεξείδιον (λέξις), γραΐδιον (γραῦς), γῆδιον (γῆ), λαγῶδιον (λαγώς).

ΣΗΜ. 4. Ἐκ τῶν εἰς -ιον ὑποκοριστικῶν τὰ μὲν υπερτρισύλλαθα προπαροξύνονται· ἀνθρώπιον· τὰ δὲ τρισύλλαθα, ἂν μὲν ἔχουν τὴν προπαραλήγουσαν μακρὰν φύσει ἢ θέσει, παροξύνονται· παιδίον, βιβλίον, ἂν δὲ ἔχουν τὴν προπαραλήγουσαν βραχείαν, προπαροξύνονται· κτένιον.

2. Μεγεθυντικά.

§ 14. Μεγεθυντικά λέγονται τὰ οὐσιαστικά, τὰ ὅποια σημαίνουν μεγέθυνσιν ἀπλῶς ἢ σκωπτικῶς τοῦ ἀντικειμένου τοῦ δηλουμένου διὰ τοῦ οὐσιαστικοῦ, ἐκ τοῦ ὁποίου παράγονται. Αἱ καταλήξεις τούτων εἶναι -ων καὶ -ίας· γάστρων (γαστήρ), μετωπίας (μέτωπον).

3. Πατρωνυμικά καὶ μητρωνυμικά.

§ 15. Πατρωνυμικά καὶ μητρωνυμικά λέγονται τὰ οὐσιαστικά

τὰ δηλοῦντα τὸν υἱὸν ἢ τὴν θυγατέρα ἢ τὸν ἀπόγονόν τινος. Αἱ καταλήξεις τούτων εἶναι·

1) **-δης** (θηλ. -άς, γεν. -άδος). Αὕτη προστίθεται εἰς θέματα πρωτοκλίτων εἰς -ας καὶ -ης· Αἰνει-άδης (Αἰνεΐας), θηλ. Αἰνεΐας— Ἴπποιά-δης (Ἴππότης). Ἐκ ταύτης προήλθεν ἡ

2) **-άδης** (θηλ. -άς, γεν. -άδος). Αὕτη προστίθεται εἰς θέματα τῶν εἰς -ιος δευτεροκλίτων· Θεστι-άδης (Θέστιος), θηλ. Θεστιάς. Ἐκ ταύτης προήλθεν ἡ

3) **-ιάδης**. Αὕτη προστίθεται εἰς θέματα τριτοκλίτων, τὰ ὅποια ἔχουν τὸ πρὸ τοῦ χαρακτήρος φωνῆν μακρόν· Φερητ-ιάδης (Φέρης, γεν. Φέρητος), Τελαμων-ιάδης (Τελαμών).

4) **-ίδης** (θηλ. -ίς, γεν. -ίδος). Αὕτη προστίθεται εἰς θέματα δευτεροκλίτων (πλὴν τῶν εἰς -ιος) καὶ εἰς θέματα τριτοκλίτων. Τὸ εἰς τῆς καταλήξεως ταύτης μετὰ προηγούμενου ε, ο συναίρειται εἰς ει, οι· Τανταλίδης (Τάνταλος), θηλ. Τανταλίς— Πηλείδης (Πηλεΐς)— Πανθοΐδης (Πάνθους (-οος))— Λητοΐδης (Λητώ).

ΣΗΜ. Πατρωνυμικὰ σχηματίζονται καὶ διὰ τῆς καταλήξεως -ίων· Κρονίων (Κρόνος).

§ 16. Εἰς τὰ πατρωνυμικὰ καὶ μητρωνυμικὰ κατατάσσονται καὶ τὰ καλούμενα συγγενικά. Ταῦτα λήγουν εἰς **-ιδούς** (-ιδέος), θηλ. -ιδῆ (-ιδέα) καὶ **-αδούς** (-αδέος), θηλ. -αδῆ (-αδέα)· ἀδελφιδούς=υἱὸς ἀδελφοῦ ἢ ἀδελφῆς (θηλ. ἀνεψιός), ἀδελφιδῆ=θυγάτηρ ἀδελφοῦ ἢ ἀδελφῆς (θηλ. ἀνεψιά), θυγατριδοῦς=υἱὸς θυγατρὸς (θηλ. ἔγγονος), θυγατριδῆ=θυγάτηρ θυγατρὸς (θηλ. ἔγγονη), ἀνεψιαδοῦς=υἱὸς ἐξαδέλφου ἢ ἐξαδέλφης, ἀνεψιαδῆ=θυγάτηρ ἐξαδέλφου ἢ ἐξαδέλφης.

4. Γ ο ν ε ω ν υ μ ι κ á.

§ 17. Γονεωνυμικὰ λέγονται τὰ οὐσιαστικά, τὰ ὅποια παράγονται ἐξ ὀνομάτων ζώων καὶ δηλοῦν τὸ νεογνὸν αὐτῶν. Κατὰλήξεις τούτων εἶναι ἡ **-ιδεύς** (γεν. -ιδέως)· ἀετιδεύς (ἀετός), λεοντιδεύς (λέων), λυκιδεύς (λύκος).

ΣΗΜ. Τὰ νεογνά ζώων τινῶν ἔχουν ἴδιον ὄνομα· ἄμνος (τὸ νεογνὸν τοῦ προβάτου), δέλφαξ (τοῦ χοίρου), ἔριφος (τῆς αἰγός), μύσχος (τοῦ βοός), νεβρός (τῆς ἐλάφου), νεοσσός (τῶν πτηνῶν), πῶλος (τοῦ ἵππου καὶ ὄνου), σκύλαξ (τοῦ κυνός), σκύμνος (τοῦ λέοντος).

5. Ἐθνικά.

§ 18. Ἐθνικά λέγονται τὰ οὐσιαστικά, τὰ ὅποια παράγονται ἐκ κυρίων ὀνομάτων πόλεων ἢ χωρῶν καὶ δηλοῦν τὸν καταγόμενον ἐξ αὐτῶν.

§ 19. Καταλήξεις τούτων εἶναι αἱ ἑξῆς·

1) -ιος (θηλ. -ία)· Κορίνθιος, Κορινθία (Κόρινθος).

ΣΗΜ. 1. Τὸ ο τοῦ θέματος τῶν εἰς -ος δευτεροκλίτων ἀποβάλλεται πρὸ τοῦ ι τῆς -ιος.

ΣΗΜ. 2. Τὸ ι τῆς καταλήξεως -ιος μετὰ προηγουμένου α, ε, ἴ, ω συναίρειται εἰς α, ει, ἰ, φ· Λαρισαῖος (Λάρισα), Ἄργεῖος (Ἄργος), Χῖος (Χῖος), Κῶος (Κῶς).

2) -εύς (θηλ. -ίς, γεν. -ίδος)· Μεγαρεύς, Μεγαρίς (Μέγαρα).

3) -ιη-ς, -ατη-ς (θηλ. αῖτις, γεν. -άτιδος), -ιάτη-ς (θηλ. -ιάτις, γεν. -ιάτιδος) -ῆτη-ς (θηλ. -ῆτις, γεν. -ῆτιδος), -ίτη-ς (θηλ. -ίτις, γεν. -ίτιδος), -ώτη-ς (θηλ. -ώτις, γεν. -ώτιδος)· Τεγεάτης, Τεγεάτις (Τεγέα) — Γυθεάτης (Γύθειον) — Σπαρτιάτης, Σπαρτιάτις (Σπάρτη) — Αἰγινήτης, Αἰγινήτις (Αἴγινα) — Ἀβδηρίτης, Ἀβδηρίτις (Ἀβδηρα) — Σικελιώτης, Σικελιώτις (Σικελία).

ΣΗΜ. Ἰταλιῶται καὶ Σικελιῶται λέγονται οἱ ἐν Ἰταλίᾳ καὶ Σικελίᾳ ἀποικοὶ Ἑλλήνες, Ἰταλοὶ δὲ καὶ Σικελοὶ οἱ αὐτόχθονες.

4) -ανός (θηλ. -ανή), -ηρός (θηλ. -ηνή), -ἴνο-ς (θηλ. -ἴνη)· Ἀσιανός, Ἀσιανή ((Ἀσία) — Κυζικηνός, Κυζικηνή (Κύζικος) — Ἀμοργῖνος, Ἀμοργίνη (Ἀμοργός).

ΣΗΜ. Ἐνίοτε τὸ ἔθνικόν καὶ τὸ ὄνομα τῆς πόλεως εἶναι τὸ αὐτό· Πειραιεύς· καὶ ὁ κάτοικος καὶ ἡ πόλις, Δελφοί· καὶ οἱ κάτοικοι καὶ ἡ πόλις.

6. Τοπικά.

20. Τοπικά λέγονται τὰ οὐσιαστικά τὰ δηλοῦντα τὸν τόπον, ἐν τῷ ἐποίῳ ὑπάρχει τὸ σημαίνομενον ὑπὸ τοῦ οὐσιαστικοῦ, ἐκ τοῦ ὁποίου παράγονται. Αἱ καταλήξεις τούτων εἶναι·

1) -ιον καὶ εἰο-ν· στρατήγιον (στρατηγός), διδασκαλεῖον (διδάσκαλος).

ΣΗΜ. 1. Τὰ εἰς -ιον καὶ -ειον τὰ παραγόμενα ἐξ ὀνόματος

θεοῦ ἢ ἥρωος ἢ ἐπισήμου ἀνδρὸς δηλοῦν τόπον ἢ ναὸν ἢ μνημα
καθιερωμένον εἰς αὐτὸν καὶ λέγονται τεμενικά· Διονύσιον, Μουσεῖον,
Μαυσώλειον, Ἀσκληπιεῖον.

ΣΗΜ 2. Τὸ ι τῆς καταλήξεως -ιον μετὰ προηγουμένου α, ε, ω
συναιρεῖται εἰς αι, ει, ω· Ἡραιοῖον (Ἡρα), Θησεῖον (Θησεύς),
ἡρωῖον (ἥρωος).

2) -ών (-εών), -ωνιά, -ιά. Τὰ διὰ τῶν καταλήξεων τούτων σχη-
ματιζόμενα οὐσιαστικά σημαίνουν τὸν τόπον, ἐν τῷ ὁποίῳ περιέχονται
πολλὰ ἐκ τῶν ἀντικειμένων, ἅτινα δηλοῦνται διὰ τοῦ οὐσιαστικοῦ,
ἐκ τοῦ ὁποίου παράγονται καὶ λέγονται περιεκτικά· ἄμπελών (ἄμπε-
λος), περιστερεών (περιστερά), ῥοδωνιά (ῥόδον), νεοσσιά(νεοσσός).

Σ η μ ε ί ω σ ι ς.

Οὐσιαστικά παράγονται ἐξ οὐσιαστικῶν καὶ διὰ τῶν καταλήξεων
-εύ-ς, -τη-ς (έ-της, -ί-της, -ώ-της), τὰ ὁποῖα σημαίνουν τὸν ἀνή-
κοντα εἰς τὸ δηλούμενον διὰ τοῦ οὐσιαστικοῦ, ἐκ τοῦ ὁποίου παρά-
γονται ἢ τὸν ἀσχολούμενον μὲ αὐτὸ καὶ ἐν γένει τὸν εὐρισκόμενον
εἰς τινα σχέσιν πρὸς αὐτό· κεραμεύς=δ κατεργαζόμενος τὸν κέρα-
μον (=πηλόν), πολί-της=δ ἀνήκων εἰς τὴν πόλιν, τοξό-της=δ φέ-
ρων τόξον, φυλ-έτης=δ ἀνήκων εἰς τὴν φυλὴν, ὀπλ-ίτης=δ φέρων
(βαρέα) ὅπλα, στρατι-ώτης=δ ἀνήκων εἰς τὴν στρατιάν.

Γ' Παράγωγα ἐπίθετα.

§ 21. Τὰ παράγωγα ἐπίθετα γίνονται α') ἐξ ὀνομάτων καὶ β')
ἐκ ῥημάτων.

α') Ἐπίθετα ἐξ ὀνομάτων.

§ 22. Τὰ ἐξ ὀνομάτων παραγόμενα ἐπίθετα σημαίνουν

1) Τὸν ἀνήκοντα ἢ ἔχοντα ἐν γένει σχέσιν μὲ τὸ δηλούμενον
διὰ τοῦ ὀνόματος, ἐκ τοῦ ὁποίου παράγονται. Αἱ καταλήξεις τού-
των εἶναι -ιο-ς, -κό-ς, -ικό-ς· οὐράν-ιος (οὐρανός), ξέν-ιος (ξένος),
φυσι-κός (φύσις), πολεμ-ικός (πόλεμος), πατρ-ικός (πατήρ).

ΣΗΜ. 1. Τὸ ο τοῦ θέματος τῶν δευτεροκλίτων ἀποβάλλεται
πρὸ τῆς καταλήξεως -ιος.

ΣΗΜ. 2. Τὸ ι τῆς καταλήξεως -ιος μετὰ προηγουμένου α, ε, ο, ω

συναίρειται εἰς αἰ, εἰ, οἰ, φ· ἀγοραῖος (ἀγορά), βασιλείος (βασιλεύς), αἰδοῖος (αἰδώς), ἥρωος (ἥρωος).

ΣΗΜ. 3. Τινὰ σχηματίζονται εἰς -αἰος, -εἰος, -οἰος, -φος κατ' ἀναλογίαν. Οὕτω κατὰ τὸ ἀγοραῖος σχηματίζονται τὰ χειραῖος, κηπαῖος·—κατὰ τὸ βασιλείος σχηματίζονται τὰ αἰλείος, σπονδεῖος καὶ τὰ παραγόμενα ἐξ ὀνομάτων δηλούντων πρόσωπα ἢ ζῷα· Ὀμήρειος, ἀνδρεῖος, γυναικεῖος, βόειος, αἴγειος, ὄνειος, ἵππειος κλπ.—κατὰ τὸ αἰδοῖος (=σεβαστός) σχηματίζεται τὸ γελῖος (γέλως)·—κατὰ τὸ ἥρωος σχηματίζονται τὰ πατρῶος, μητρῶος κλπ.

2) Τὴν ὕλην, ἐκ τῆς ὁποίας εἶναι τι κατεσκευασμένον ἢ τὸ χρῶμα. Αἱ καταλήξεις τούτων εἶναι -οῦς (-εος) καὶ -ἰνο-ς (προπαροξύτονα)· χρυσοῦς (χρυσός), χαλκοῦς (χαλκός), πορφυροῦς (πορφύρα), ξύλινος (ξύλον), λίθινος (λίθος).

3) Τὸν χρόνον. Αἱ καταλήξεις τούτων εἶναι -ἰνό-ς (ἄξύτονα), -αῖο-ς, -ιαῖο-ς, -ῆσιο-ς· ἔαρινός, θερινός, τριταῖος, μηνιαῖος, στιγμιαῖος, ἡμερησῖος, ἐτήσιος.

ΣΗΜ. Τὰ εἰς -αῖος καὶ -ιαῖος σημαίνουν καὶ μέτρον· πηχυαῖος, πλεθρ-ιαῖος.

4) Τὸν ἔχοντα πλησιονὴν τοῦ δηλουμένου διὰ τοῦ ὀνόματος, ἐκ τοῦ ὁποίου παράγονται. Αἱ καταλήξεις τούτων εἶναι -εἰς (γεν-εντος), -λέο-ς, -λό-ς, -νό-ς, -ρό-ς, -ώδη-ς· χαρίεις (χάρις), ὠμαλέος (ὠμή), δειλός (δέος), ὄρεινός (ὄρος), πεδινός (πεδίον), ἰσχυρός (ισχύς), ἀκανθώδης (ἀκανθα).

ΣΗΜ. 1. Τὰ εἰς -λος καὶ -ρος σημαίνουν καὶ τὸν ἔχοντα κλίσιν πρὸς τὸ δηλούμενον διὰ τοῦ ὀνόματος, ἐκ τοῦ ὁποίου παράγονται· ἀπατηλός=δ ἔχων κλίσιν πρὸς τὴν ἀπάτην, φθονερός=δ ἔχων κλίσιν πρὸς τὸν φθόνον.

ΣΗΜ. 2. Τὰ εἰς -ώδης σημαίνουν καὶ ὁμοιότητα πρὸς τὸ δηλούμενον διὰ τοῦ ὀνόματος, ἐκ τοῦ ὁποίου παράγονται· σφηκώδης=δμοῖος μὲ σφήκα, γυναικώδης=δμοῖος μὲ γυναῖκα.

β') Ἐπίθετα ἐκ ῥημάτων.

§ 23. Τὰ ἐκ ῥημάτων παραγόμενα ἐπίθετα σημαίνουν

1) Τὸν ἐπιτήδειον, ἱκανὸν διὰ τὸ δηλούμενον ὑπὸ τοῦ ῥήματος, ἐκ τοῦ ὁποίου παράγονται. Αἱ καταλήξεις τούτων εἶναι -ικο-ς.

-μο-ς, -μων, -τήριος· ἀρχικός=ὁ ἐπιτήδειος εἰς τὸ ἀρχεῖν, μάχιμος=ὁ ἐπιτήδειος εἰς τὸ μάχεσθαι, νοίμων=ὁ ἐπιτήδειος εἰς τὸ νοεῖν, σωτήριος=ὁ ἱκανὸς εἰς τὸ σφῆζειν.

2) Τὸν ἔχοντα κλίσειν πρὸς τὸ σημαίνόμενον ὑπὸ τοῦ ῥήματος, ἐκ τοῦ ὁποῦ παραγονται. Ἡ κατάληξις τούτων εἶναι -μων' μνήμων, ἐπιλήσμων, ἐλεήμων.

3) Ὅ,τι ἢ ἐνεργητικὴ ἢ ἢ παθητικὴ μετοχὴ τοῦ ῥήματος, ἐκ τοῦ ὁποῦ παραγονται. Αἱ καταλήξεις τούτων εἶναι -ας, -ης, -ος, -νο-ς, -ρο-ς' μιγᾶς=ὁ μεμειγμένος, ψευδής=ὁ ψευδόμενος, λοιπός=ὁ λειπόμενος, τερπνός=ὁ τέρπων, λαμπρός=ὁ λάμπων.

§ 24. Τὰ ῥηματικὰ ἐπίθετα εἰς -το-ς (-τη, -το-ν) καὶ -τέο-ς (-τέα, -τέο-ν).

α') Τὰ ῥηματικὰ ἐπίθετα εἰς -τος 1) ἰσοδυναμοῦν μὲ τὴν μετοχὴν τοῦ παθητικοῦ παρακμ· ποιητός=πεποιημένος, ἤητός=εἰρημένος, γραπτός=γεγραμμένος καὶ 2) σημαίνουν τὸν δυνάμενον ἢ ἄξιον νὰ πάθῃ τὸ δηλούμενον διὰ τοῦ ῥήματος· ἄλωτός=ὁ δυνάμενος νὰ κυριευθῇ, ἐπαινετός=ἄξιος νὰ ἐπαινῆται.

β') Τὰ ῥηματικὰ ἐπίθετα εἰς -τέος σημαίνουν τὸν ὀφείλοντα νὰ πάθῃ τὸ δηλούμενον διὰ τοῦ ῥήματος· τιμητέος=ὅστις ὀφείλει νὰ τιμᾶται, ἐπαινετέος.

Δ' Παράγωγα ἐπιρρήματα.

§ 25. Τὰ παράγωγα ἐπιρρήματα γίνονται ἐξ οὐσιαστικῶν, ἐπιθέτων, ἀντωνυμιῶν, ῥημάτων καὶ ἐξ ἄλλων ἐπιρρημάτων. Κατὰ δὲ τὴν σημασίαν εἶναι τοπικά, τροπικά, χρονικά καὶ ποσοτικά.

α') Τοπικὰ ἐπιρρήματα.

§ 26. Τὰ τοπικὰ ἐπιρρήματα σημαίνουν

1) Τὴν ἐν τόπῳ στάσιν. Ταῦτα λήγουν εἰς -θι, -οι, -ησι ἢ -ασι αὐτόθι, ἄλλοθι, οἴκοι, Ἰσθμοῖ, Ἀθήνησι, Πλαταιᾶσι.

2) Τὴν ἀπὸ τόπου κίνησιν. Ταῦτα λήγουν εἰς -θεν' οὐρανόθεν, ἄλλοθεν, ἄνωθεν, Ἀθήνηθεν.

3) Τὴν εἰς τόπον κίνησιν. Ταῦτα λήγουν εἰς -σε, -δε (-ξε). αὐτόσε, ἐκεῖσε, οἴκαδε, Μέγαράδε, Ἐλευσινάδε, Ἀθήναζε (ἐκ τοῦ Ἀθήναςδε), Θήβαζε.

β') Τροπικά επιρρήματα.

§ 27. Τὰ τροπικά επιρρήματα λήγουν

1) Εἰς -ως ἐξ ἐπιθέτων, ἀντωνυμιῶν καὶ μετοχῶν παραγόμενα· δικαίως, συνήθως, ἡδέως, ἄλλως, ὄντως, πρεπόντως, λεληθότως, ὁμολογουμένως.

2) Εἰς -δόν, -αδόν, -ηδόν· ἀγγελι-δόν, ὁμοθυμ-αδόν (= ὁμοφώνως), ταυρ-ηδόν.

3) Εἰς -δην, -άδην, -ίνδην, -ίνδα· βιά-δην, τροχ-άδην, πλουτ-ίνδην, διεκυστ-ίνδα.

4) Εἰς -εἶ, -ί, -τί· παμψηφ-εἶ, πανδημ-εἶ, ἀμισθ-ί, ὀνομασ-τί, ἔλληγισ-τί.

5) Ὅλίγα γίνονται διὰ τῆς προσθήκης τοῦ -ς· πύξ (πυγ-ς), λάξ (λακ-ς), ὀδάξ, ἐναλλάξ.

γ') Χρονικά επιρρήματα.

§ 28. Χρονικά επιρρήματα παράγονται ἐξ ἀντωνυμικῶν θεμάτων διὰ τῆς προσθήκης τοῦ -τε· πότε, ἄλλοτε, ἐκάστοτε.

δ') Ποσοτικά επιρρήματα.

§ 29. Τὰ παράγωγα ποσοτικά επιρρήματα λήγουν εἰς -άκισ· δεκάκισ, πλειοτάκισ, ποσάκισ, ὀσάκισ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕ'

II. ΣΥΝΘΕΣΙΣ

§ 1. Σύνθεσις λέγεται ἡ ἔνωσις δύο λέξεων εἰς μίαν ἄλλην.

§ 2. Αἱ λέξεις, αἱ ὁποῖαι γίνονται ἐκ τῆς ἐνώσεως δύο ἄλλων λέξεων, λέγονται σύνθετοι ἢ σύνθετα.

§ 3. Ἡ πρώτη τῶν λέξεων, ἐκ τῶν ὁποίων ἀποτελεῖται πᾶσα σύνθετος λέξις, λέγεται πρῶτον συνθετικόν, ἡ δὲ δευτέρα δεύτερον συνθετικόν.

Α'. Πρῶτον συνθετικόν.

§ 4. Τὸ πρῶτον συνθετικόν δύναται νὰ εἶναι α') ὄνομα (οὐσιαστικόν, ἐπίθετον, ἀριθμητικόν καὶ ἡ ἀντωνυμία αὐτός), β') ἄκλιτον καὶ γ') ῥῆμα.

α') Ὄνομα ὡς πρῶτον συνθετικόν.

§ 5. Τὰ πρωτόκλιτα ὀνόματα ὡς πρῶτα συνθετικὰ ἢ φυλάττουν τὸ θέμα των (εἰς -α, -η) ἢ μετασχηματίζουσιν αὐτὸ εἰς -ο κατ' ἀναλογίαν τῶν δευτεροκλίτων· ἀγορα-νόμος, νικη-φόρος, λογχο-φόρος, ἡμερο-δρόμος.

ΣΗΜ. 1. Τὸ θέμα τῶν δευτεροκλίτων λήγει εἰς -ο (πρὸς κερ. ΙΓ', § 5).

ΣΗΜ. 2. Τὸ ὄνομα γῆ (γέα) ὡς πρῶτον συνθετικόν ἢ μένει ἀμετάβλητον ἢ μετασχηματίζεται εἰς γεω· γῆ-λοφος, γῆ πεδον, γεω-μέτρης, γεω γράφος.

§ 6. Τὰ δευτερόκλιτα ὀνόματα ὡς πρῶτα συνθετικὰ ἢ φυλάττουν τὸ θέμα των (εἰς -ο, -ω) ἢ μετασχηματίζουσιν αὐτὸ εἰς -η κατ' ἀναλογίαν τῶν πρωτοκλίτων· νομο-θέτης, λογο-γράφος, νεω κόρος, λεω φόρος, θανατη-φόρος, θαλαμη-πόλος.

ΣΗΜ. Τὸ ἐπίθετον καλὸς ὡς πρῶτον συνθετικόν γίνεται καλλι-καλλί-φωνος, καλλι-τέχνης.

§ 7. Τὰ τριτόκλιτα ὀνόματα ὡς πρῶτα συνθετικὰ ἢ φυλάττουν τὸ θέμα των ἢ μετασχηματίζουσιν αὐτὸ, συνήθως μὲν εἰς -ο κατ' ἀναλογίαν τῶν δευτεροκλίτων, σπανιώτερον δὲ εἰς -η κατ' ἀναλογίαν τῶν πρωτοκλίτων· ταξι-αρχος, πολι-ορκῶ, ναυ-μαχία, βου-κόλος, τελεσ-φόρος, μαστιγο-φόρος, ἀγωνο-θέτης, τειχο-ποιός, κρεο-πώλης, νυκτο-φύλαξ, ἀνδριαντο-ποιός, λαμπαδη-φόρος, ξιφη-φόρος.

ΣΗΜ. Τὸ ὄνομα ὕδωρ ὡς πρῶτον συνθετικόν γίνεται ὕδρο-ὑδρο-πότης, ὕδρο-φόρος.

§ 8. Τὸ τελικόν φωνήεν τοῦ θέματος τοῦ πρώτου συνθετικοῦ συνήθως ἀποβάλλεται μὲν, ἂν τὸ δεύτερον συνθετικόν ἀρχίζῃ ἀπὸ φωνήεντος· λοχ-αγός, νομ-άρχης, φυλάττεται δέ, ἂν τὸ δεύτερον συνθετικόν ἀρχίζῃ ἀπὸ συμφώνου ἢ εἶχε πάλαι ποτὲ ἐν ἀρχῇ Γ' νομο-θέτης, ἀγαθο-εργός, ὀρθο-επής.

ΣΗΜ. 1. Τινὰ ἐκ τῶν ἐχόντων πάλαι ποτὲ ἐν ἀρχῇ τὸ Γ' συναίρουσιν τὸ τελικόν φωνήεν τοῦ α' συνθετικοῦ μετὰ τοῦ ἀρκτικοῦ φωνήεντος τοῦ δ'· ξυλουργός, δημιουργός, κακοῦργος. Προσέτι δὲ συναίρουσιν καὶ τὰ ἔχοντα δεύτερον συνθετικόν τὸ ῥῆμα ἔχω (θ. σεχ-)· ῥαβδοῦχος (ῥαβδο-(σ)οχος), δαδοῦχος. Εἰς τινα δὲ ἐκ τούτων

ἀποβάλλεται τὸ τελικὸν φωνῆεν τοῦ θέματος τοῦ πρώτου συνθετικοῦ φιλ-εργος, αἰχμ-άλωτος, ἡνί-οχος, καχ-εξία

ΣΗΜ. 2. Κατ' ἀναλογίαν τῶν διὰ συναιρέσεως ἐσχηματισμένων ῥαβδοῦχος κλπ., κακοῦργος κλπ. ἐσχηματίσθησαν καὶ τὰ πολι-οῦχος, παν-οῦργος κλπ.

§ 9. Τὰ κλιτὰ ἀριθμητικὰ εἶς, δύο, τρεῖς καὶ τέσσαρες, ὅταν εἶναι πρῶτα συνθετικά, γίνονται μονο-, δι-, τρι-, τετρα- μονό-ζυγος, δί-χρονον, τρι-ετής, τετρά-μηνος. Τὰ δὲ ἀπὸ τοῦ διακόσιοι (-αι, -α) καὶ ἐξῆς φυλάττειν τὸ θέμα τῶν πεντακοσιο-μέδιμνοι, χίλιο-τάλαντος, μυριό-λεκτος.

§ 10. **Νόθος σύνθεσις.** Πολλάκις ὡς πρῶτον συνθετικὸν τίθεται πῶσις τις ὀνόματος καὶ οὐχὶ τὸ θέμα αὐτοῦ. **Ὄνομ.** Νεάπολις, Ἱερά-πολις. -- **Γεν.** Ἑλλήσ-ποντος, νεώσ-οικοι. -- **Δοτ.** πυριφλεγής, δορι-άλωτος. -- **Αἰτ.** νουν-εχής, πυρ-φόρος, φωσ-φόρος. Ἡ τριαύτη σύνθεσις κλειῖται νόθος.

β') *Ακλιτον ὡς α' συνθετικόν.

§ 11. Αἱ ἄκλιτοι λέξεις, αἵτινες τίθενται ὡς πρῶτα συνθετικά, εἶναι*

1) **Πρόθεσις**· προ-γράφω, συλ-λέγω, ἔμ-μετρος, συμ-φωνῶ, ἀπ-έχω, οὐγ-γενής, διά-μετρος, ἀντ-άξιος (πρβλ. κεφ. ΛΓ', § 3, 1-5).

2) **Ἐπίρρημα**· ἀρτι-θανής, ἀεί-ζυτος, παλίμ-παις, ἀεί-μνηστος, τρισ-χίλιοι.

3) **Ἀχώριστον μόριον**, ἧται ἐν συνθέσει μόνον εὐχρηστον, μὴ ἐύρισκόμενον καθ' ἑαυτό. Ἀχώριστα μόρια ὡς πρῶτα συνθετικά εἶναι·

α') ἡμι- (=ἡμισυς)· ἡμι-τελής, ἡμι-θανής.

β') δυσ-, σημαῖνον δυσκολίαν ἢ κακότητα· δύσ-βατος, δύσ-λυτος, δυσ-τυχής, δύσ-μορφος.

γ') νη-, σημαῖνον στέρησιν. Τοῦτο μετὰ ἐπομένου φωνήεντος συναιρεῖται· νη-νεμία, νη-ποινεῖ, νῆστις (νη-εδ-τις), νω-δός (νη-ὀδούς)·

δ') ἀ- ἀθροιστικόν· ἀκόλουθος (ἀ-κέλευθος=ἰδός), ἀδελφός (ἀ-δελφός=γαστήρ).

ε') ἀ- ἐπιπαιτικόν· ἀ-τενής (=δ ἄγαν τεταμένος), ἀ-χανής.

ς') ἀ- στερητικόν, σημαῖνον στέρησιν ἢ κακότητα· ἀ-τιμος, ἀ-τυχής (=δ ἔχων κακὴν τύχην). Τὸ στερητικὸν ἀ- γίνεται συνήθως ἀν-, ὅταν τὸ δεύτερον συνθετικὸν ἀρχίζῃ ἀπὸ φωνήεντος.

ἀν-άξιος. Μένει δὲ πάλιν ἀ-, ἂν τὸ δεύτερον συνθετικὸν εἶχέ ποτε ἐν ἀρχῇ F ἢ σ' ἀ-όρατος, ἄ-ὑπνος, ἄ-οπλος. Ἐνίοτε δὲ συναιρείται μετὰ τοῦ ἀρχικοῦ φωνήεντος τοῦ δευτέρου συνθετικοῦ ἄκων (ἀ ἔκων), ἀργός (ἀ-εργός).

ζ') ἀρι-, ἐρι-, ζα-, σημαίνοντα ἐπίτασιν· ἀρί-δηλος, ἐρί-τιμος, ζά-πλουτος.

γ') Ῥῆμα ὡς πρῶτον συνθετικόν.

§ 12. Ὄταν τὸ πρῶτον συνθετικὸν εἶναι ῥῆμα, τὸ δὲ δεύτερον ἀρχίζῃ ἀπὸ φωνήεντος, τότε τίθεται τὸ θέμα τοῦ ῥήματος ἢ μόνον ἢ μετὰ τοῦ σ' πειθ-αρχῶ, ἐχ-έγγυος, κλειψ-ύδρα, θίψ-ασπις.

§ 13. Ὄταν τὸ πρῶτον συνθετικὸν εἶναι ῥῆμα, τὸ δὲ δεύτερον ἀρχίζῃ ἀπὸ συμφώνου, τότε τίθεται τὸ θέμα τοῦ ῥήματος μετὰ τινος τῶν προσφυμάτων ε, ι, ο, σι, σο· ἐχ-έ-φρων, ἀρχ-ι-τέκτων, φυγ-ό-στρατος, παυ-σί-λυπος, θιψοκίνδυνος.

§ 14. Ὄταν τὸ πρῶτον συνθετικὸν εἶναι ῥῆμα συνηρημένον, τότε τὸ θέμα τοῦ ῥήματος ἀποβάλλει τὸ τελικόν του φωνήεν, ἂν τὸ δεύτερον συνθετικὸν ἀρχίζῃ ἀπὸ φωνήεντος· φιλ-άνθρωπος· λαμβάνει δὲ τὸ πρόσφυμα ο, ἂν τὸ δεύτερον συνθετικὸν ἀρχίζῃ ἀπὸ συμφώνου· φιλ-ό-πονος, μισ-ο-γύνης.

Β'. Δεύτερον συνθετικόν.

§ 15. Τὸ δεύτερον συνθετικὸν δύναται νὰ εἶναι α') οὐσιαστικόν, β') ἐπίθετον, γ') ῥῆμα καὶ δ') ἄκλιτον.

α' Οὐσιαστικὸν ὡς δεύτερον συνθετικόν.

§ 16. Ὄταν τὸ δεύτερον συνθετικὸν εἶναι οὐσιαστικόν, τὸ ἔλον σύνθετον ἢ παραμένει οὐσιαστικόν ἢ γίνεται ἐπίθετον ἡμί-ονος, φιλό-πατρις

§ 17. Ὄταν τὸ ἔλον σύνθετον παραμένῃ οὐσιαστικόν, τότε τὸ δεύτερον συνθετικὸν μένει ἀμετάβλητον (κατὰ τὴν κατάληξιν) ἡμί-ονος, ἀκρό-πολις.

ΣΗΜ. Τὰ εἰς -σις ἀφηρημένα μεταβάλλονται εἰς -σία καὶ τὰ εἰς -η εἰς -ία, ὅταν τὸ πρῶτον συνθετικὸν δὲν εἶναι πρόθεσις· ἀκρισία (ἀ + κρι-σις), ἀκολασία (ἀλλὰ διάκρισις, διάλυσις), ἀβουλία (ἀ + βουλή).

§ 18. Όταν τὸ ἕλον σύνθετον γίνεται ἐπίθετον, τότε διακρίνομεν τὰς ἑξῆς δύο περιπτώσεις:

α') Τὸ οὐσιαστικὸν οὐδεμίαν πάσχει μεταβολὴν ἢ τὸ πολὺ τὴν ἀναγκαίαν πρὸς ἔκφρασιν τοῦ γένους: α' κλίσεως: χειρο-τέχνης, ἄ-φωνος, ἄ-νέφελος — β' κλίσεως: πολὺ-δενδρος, ἄ-φυλλος, βαθύ-κολπος — γ' κλίσεως: τρί-πηχυσ, μακρό-χειρ, ἄ-χαρις, ἄ-πά-πορ (πατήρ).

ΣΗΜ. 1. Εἰς ταῦτα ἀνήκουν καὶ τὰ οὐδέτερα εἰς -ος (γεν. -ους, θέμ. -εσ), τὰ ὅποια, τιθέμενα ὡς δευτερον συνθετικὸν καὶ ἀποτελοῦντα μετὰ τοῦ πρώτου ἐπίθετα, τρέπουν τὸ ε εἰς η πρὸς ἔκφρασιν τοῦ ἄρσ. καὶ θηλ. γένους: εὐ-κλειῆς (κλέος), ἄ-βαθῆς (βάθος).

ΣΗΜ. 2. Ὡσαύτως εἰς ταῦτα ἀνήκουν καὶ τὰ οὐδέτερα εἰς -μα, τὰ ὅποια, ὅταν τίθενται ὡς δευτερον συνθετικόν, λαμβάνουν τὴν μορφήν -μων καὶ -μος πρὸς δῆλωσιν τοῦ γένους: ἄ-κτῆμων, πολυ-πράγμων, διά-σημος (σῆμα).

β') Τὸ οὐσιαστικὸν μεταβάλλεται διὰ τῆς προσλήψεως προσφύματος καὶ καταλήξεως. Τὰ προσφύματα ταῦτα μετὰ τῶν καταλήξεων εἶναι τὰ ἑξῆς:

1) -ο-ς: ἄν-ανδρ-ος, ἄ-γράμματ-ος, διά-πυρ-ος, δί-μην-ος, πρό-χειρ-ος.

2) -ιο-ς: ὁμο-πάτρ-ιος, κατα-χθόν-ιος, ἐπ-ουράν-ιος, ὑπο-χείρ-ιος.

β') Ἐπίθετον ὡς δευτερον συνθετικόν

§ 19. Τὸ ἐπίθετον ὡς δευτερον συνθετικὸν μένει ἀμετάβλητον (κατὰ τὴν κατάληξιν): εὖ-πιστος, δύσ-βατος, ἄ-δηλος, ἄ-γνωστος, πάγ-καλος, φιλ-αλήθης.

γ') Ῥῆμα ὡς δευτερον συνθετικόν.

§ 20. Όταν τὸ πρῶτον συνθετικὸν εἶναι πρόθεσις, τότε τὸ ῥῆμα ὡς δευτερον συνθετικὸν μένει ἀμετάβλητον: ἔξ-έρχομαι, ἐφ-ίστημι, κατα-βάλλω.

§ 21. Όταν τὸ μὲν δευτερον συνθετικὸν εἶναι ῥῆμα, τὸ δὲ πρῶτον εἶναι οἶονδήποτε ἄλλο μέρος τοῦ λόγου πλὴν προθέσεως, τότε τὸ ἕλον σύνθετον γίνεται ὄνομα: λαμβάνει δὲ τὰς ἑξῆς καταλήξεις:

1) -ο-ς: ἵππο-τρόφ-ος, ταχυ-γράφ-ος.

- 2) -ης· μυρο-πώλ-ης, νομ-άρχ-ης, γεω-μέτρ-ης.
 3) -ης (οὐδ. -ες)· ἄ-μελ-ής, θεο-σεβ-ής, ἄ-μαθ-ής.
 4) -το-ς· ἄ-σχε-τος, ἄ-πρακ-τος, ἄ-ρηρικ-τος.
 5) -τη-ς, -τωρ· ἐπι-στά-της, παν-δαμά-τωρ.

δ) Ἄκλιτον ὡς δεύτερον συνθετικόν.

§ 22. Τὸ ἄκλιτον ὡς δεύτερον συνθετικόν μένει ἀμετάβλητον· παρ-αυτίκα, ἔν-δεκα, σύν-εγγυς, ἔκ-παλαι.

ε) Παρατηρήσεις περὶ τοῦ δευτέρου συνθετικοῦ.

§ 23. Τὸ ἄρκτικόν φωνήεν α, ε, ο τοῦ δευτέρου συνθετικοῦ συνήθως ἐκτείνεται, τὸ μὲν α καὶ ε εἰς η, τὸ δὲ ο εἰς ω· στρατηγός (στρατός-ἄγω), ὀνηλάτης (ὄνος-ἐλαύνω), ἀνώματος (ἄ-ὀμαλός).

ΣΗΜ. 1. Ἐν ταῖς λοχ-ἄγός, ξεν-ἄγός, οὖρ-ἄγός (β' συνθετ. τὸ βῆμα ἄγω) καὶ ναυ-ἄγός (β' συνθετ. τὸ βῆμα ἄγνυμι) ἐκτείνεται τὸ ἄ εἰς ᾠ.

ΣΗΜ. 2. Τῆς λέξεως ὄνομα λαμβάνεται ὁ αἰολικός τύπος ὄνυμα ὡς δεύτερον συνθετικόν· ἐπ-ώνυμος, ἄν-ώνυμος.

§ 24. Δὲν ἐκτείνεται τὸ ἄρκτικόν φωνήεν

α') Τῶν λέξεων, αἵτινες ἔχουν αὐτὸ θέσει μακρόν· ναύ-αρχος, εὐ-ανθής.

β') Συνήθως τῶν λέξεων, αἵτινες εἶχον πάλαι ποτὲ ἐν ἀρχῇ F ἦ σ· αἰχμ-άλωτος, ἠνί-οχος.

§ 25. Τὸ ἄρκτικόν ρ τοῦ δευτέρου συνθετικοῦ διπλασιάζεται, δταν τὸ πρῶτον συνθετικόν λήγῃ εἰς βραχὺ φωνήεν· ἄ-ρητος, ἐπί-ρημα, ἀπό-ρητος (ἀλλὰ εὖ-ρωστος, εὖ-ρυθμος).

Γ'. Παρασύνθετα.

§ 26. Παρασύνθετα λέγονται αἱ λέξεις, αἵτινες γίνονται ἐκ λέξεων συνθέτων· εὐτυχία, εὐτυχῶ (ἐκ τοῦ εὐτυχής), εὐεργεσία, εὐεργετῶ (ἐκ τοῦ εὐεργέτης), φιλοσοφία, φιλοσοφῶ (ἐκ τοῦ φιλόσοφος).

§ 27. Ἐνίοτε γίνονται παρασύνθετα ἀμέσως ἐξ ἀπλῶν λέξεων, χωρὶς δηλ. νὰ ὑπάρχῃ διάμεσον σύνθετον, ἐκ τοῦ ὁποίου νὰ γίνωνται τὰ παρασύνθετα· νουθετῶ (ἐκ τοῦ νοῦν τίθημι), Ἄρεοπαγίτης (ἐκ τοῦ Ἄρειος πάγος), καλοκαγαθία (ἐκ τοῦ καλὸς κάγαθος), δημοκρατία, δημοκρατοῦμαι (ἐκ τοῦ δῆμος—κρατῶ), καταχωρίζω (ἐκ τοῦ κατὰ χώραν (τίθημί τι)).

Α'. Σημασία τῶν συνθέτων.

§ 28. Τὰ σύνθετα κατὰ τὴν σημασίαν των διαίρουται εἰς τέσσαρας τάξεις·

1. Ὀριστικά. Οὕτω καλοῦνται τὰ σύνθετα, τῶν ὁποίων τὸ πρῶτον συνθετικὸν προσδιορίζει τὸ δεύτερον ἐπιθετικῶς ἢ ἐπιρρηματικῶς.

α') Ἐπιθετικῶς : ἀκρόπολις=ἄκρα πόλις, πλαγίαυλος=πλάγιος αὐλός, μεσημβρία=μέση ἡμέρα, ναυμαχία=ναυτική μάχη.

β') Ἐπιρρηματικῶς : ὀψίγονος=ὀψέ γενόμενος, εὐτραφής=ὁ εὖ τεθραμμένος, ὀμηλιξ=ὁ ὁμοίως ἡλικιωμένος.

2. Ἀντικειμενικά ἢ σύνθετα ἐξαρτήσεως. Οὕτω καλοῦνται τὰ σύνθετα, τῶν ὁποίων τὸ ἓν μέρος συμπληροῖ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄλλου ἢ ὡς ἀντικείμενον ἢ ὡς τοπικὸν συμπλήρωμα ἢ ὡς συμπλήρωμα σημαῖνον τὸ ὄργανον ἢ τὸ αἷτιον.

α') Ὡς ἀντικείμενον : καρποφόρος=ὁ φέρων καρπούς, φιλοπόλεμος=ὁ φιλῶν πολέμους, νομοφύλαξ=ὁ φύλαξ τῶν νόμων, ἀστυγείτων=ὁ τῷ ἄστει γείτων.

β') Ὡς τοπικὸν συμπλήρωμα : ὄρεσίτροφος=ὁ ἐν τοῖς ὄρεσι τραφεῖς.

γ') Ὡς συμπλήρωμα τοῦ ὄργάνου : χειροποίητος=ὁ διὰ τῶν χειρῶν ποιηθείς, χαλκόδετος=ὁ διὰ χαλκοῦ δεδεμένος.

δ') Ὡς συμπλήρωμα τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου : ἀμαξιτός (ὁδός)=ἢ ὑφ' ἀμαξῶν βαινομένη, αὐτοδίδακτος=ὁ ὑφ' ἑαυτοῦ διδαχθείς.

3. Κτητικά. Οὕτω λέγονται τὰ σύνθετα, τὰ ὅποια ἀναλύονται διὰ τῆς μετοχῆς ἔχων ἢ ἄλλης καταλλήλου, τῆς ὁποίας τὸ ὄλον σύνθετον εἶναι ἀντικείμενον· ἀργυρότοξος=ὁ ἔχων ἀργυρὰ τόξα, σώφρων=ὁ ἔχων σώας φρένας, δίδραχμον (νόμισμα)=τὸ ἔχον, τὸ ἀξιζον δύο δραχμάς, τέθριππον (ἄρμα)=τὸ ἔχον τέσσαρας ἵππους, ἀναιδής=ὁ μὴ ἔχων αἰδῶ, περικαλλής=ὁ περισσὸν (ἐξοχον) κάλλος ἔχων.

4. Συνδετικά. Οὕτω καλοῦνται τὰ σύνθετα, εἰς τὰ ὅποια τὰ συνθετικὰ μέρη ἔχουν ἴσην πρὸς ἄλληλα ἀξίαν. Κατὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν συνδετικῶν τὰ δύο μέρη συνδέονται διὰ τοῦ καί· πλοῦθ-υγεία=πλοῦτος καὶ ὑγεία.

ΣΗΜ. Τὰ συνδετικά εἶναι σπάνια παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἑλλησι, συνηθέστερα δὲ παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις· τὸ ἡμερονύκτιον, τὸ νυχθήμερον, ζωόφυτον, θεάνθρωπος, χρυσελεφάντινος. Πρβλ. τὰ τῆς δημώδους γλώσσης· Ἀγγλογάλλοι, ἀμπελοχώραφα, γιδοπρόβατα, γυναικόπαιδα, μαχαιροπήρουνα, ψωμοτύρι.

§ 29 α') Τὰ σύνθετα, τῶν ὁποίων τὸ πρῶτον συνθετικὸν εἶναι ῥῆμα, ἔχουν συνήθως ἐνεργητικὴν σημασίαν· φιλόλογος = ὁ φιλῶν τοὺς λόγους, ὄψιασπις = ὁ ρίψας τὴν ἄσπίδα, φιλόμουσος, φίλεργος.

β') Ἐκ τῶν συνθέτων, τῶν ὁποίων τὸ δευτέρον συνθετικὸν εἶναι ῥῆμα, ἄλλα μὲν ἔχουν ἐνεργητικὴν, ἄλλα δὲ παθητικὴν σημασίαν· λιθοβόλος = ὁ βάλλων λίθους, βιβλιοπώλης = ὁ πωλῶν βιβλία, στρατηγός = ὁ ἄγων στρατόν, ἀβλαβής = ὁ μὴ βλάπτων ἢ ὁ μὴ βεβλαμμένος, δημοφιλής = ὁ ὑπὸ τοῦ δήμου φιλούμενος, πρωτότοκος = ὁ πρῶτος τεχθεὶς.

Ε'. Τονισμὸς τῶν συνθέτων.

§ 30. Τὰ σύνθετα ἀναβιδάζουν συνήθως τὸν τόνον των, ἂν ἐπιτρέπη ἢ λήγουσα, ἀλλ' οὐχὶ πέρα τῆς τελευταίας συλλαβῆς τοῦ πρώτου συνθετικοῦ· ἰσό-τιμος εὐθύ-φρων, ὦ εὐθύ φρον.

ΣΗΜ. Ὅταν τὸ πρῶτον συνθετικὸν εἶναι ῥῆμα, ὁ τόνος ἀναβιδάζεται, ὅσον εἶναι δυνατόν, ἀνωτέρω τῆς ληγαύσης· φιλόλογος, φιλόπονος (παρὰ τὸ θεολόγος, γεωπόνος).

§ 31. Τὰ εἰς -α, -η, -εως, -μος, -της, -τηρ, -τέος, ὅταν συντίθενται μετὰ προθέσεως, τονίζονται, ὅπου καὶ ὡς ἀπλᾶ· διαφορὰ, ἀποβολή, συγγραφεύς, συλλογισμός, συμμαθητής, συμπλωτήρ, ἐξαιρετέος.

§ 32. Τὰ σύνθετα ῥηματικά εἰς -τος ἀναβιδάζουν τὸν τόνον των ἄ-βατος, χειρο-ποίητος. Τὰ δὲ γινόμενα ἐκ ῥημάτων συνθέτων μετὰ προθέσεων τονίζονται ἐπὶ μὲν τῆς ληγαύσης, ὅταν σημαίνουν τὸν δυνάμενον νὰ πάθῃ τὸ ὑπὸ τοῦ ῥήματος δηλούμενον· δια-βατός, ἐπὶ δὲ τῆς προπαραληγαύσης, ὅταν σημαίνουν ὅ,τι καὶ ἡ μετοχὴ τοῦ παθητ. παρακμ. τοῦ ῥήματος, ἐκ τοῦ ὁποίου γίνονται· ἐξαιρέτος (= ὁ ἐξηρημένος, ὁ ἐκλεκτός).

§ 33. Τὰ εἰς -ος σύνθετα, τὰ ὅποια ἔχουν ὡς δεύτερον συνθετικὸν θέμα ῥήματος, τονίζονται ὡς ἑξῆς·

α') Τὰ ἔχοντα παθητικὴν ἢ ἀμετάβατον σημασίαν προπαροξύνονται **παθητικ.** : λιθόβολος=δ βαλλόμενος διὰ λίθων, πρωτότοκος=δ πρῶτος γεννηθεὶς, χειρόγραφος=δ διὰ χειρὸς γεγραμμένος· **ἀμετβ.** : αὐτόμολος, ἀμφίροπος, χειμάρρους (χειμάρροος)=δ κατὰ τὸν χειμῶνα ῥέων.

β') Τὰ ἔχοντα ἐνεργητικὴν μεταβατικὴν σημασίαν 1) τονίζονται ἐπὶ τῆς παραληγούσης, ἂν αὕτη εἶναι βραχεῖα· λιθοβόλος, σιτοφάγος, δαδοφόρος, οἰνοχόος—2) τονίζονται ἐπὶ τῆς ληγούσης, ἂν ἢ παραλήγουσα εἶναι μακρά· ναυπηγός, στρατηγός, ἀργυραμοιβός γεωργός.

ΣΗΜ. 1. Παρὰ τὸν κανόνα β' 1) τονίζονται 1) τὰ εἰς -οχος, ἅτινα προπαροξύνονται· ἠνίοχος — 2) τὰ ἐκ προθέσεων σύνθετα· πρόμαχος, διάδοχος— 3) τὰ σύνθετα ἀπὸ τοῦ ἀχωρίστου μορίου ἂ ἢ ἀπὸ τοῦ ἐπιρρήματος εὖ, ἅτινα ὡσαύτως προπαροξύνονται· ἄγονος, εὐφορος.

ΣΗΜ. 2. Παρὰ τὸν κανόνα β' 2) τονίζονται τὰ εἰς -αρχος καὶ -σῦλος, ἅτινα προπαροξύνονται· ναύαρχος, ἱερόσῦλος· ἔτι δὲ τὸ πανοῦργος, κακοῦργος καὶ ἐπίβουλος.

§ 34. Τὰ εἰς -ης (οὐδ. -ες) σύνθετα τριτόκλιτα τονίζονται ἐπὶ τῆς ληγούσης· ἀτελής, εὐπρεπής, εὐειδής, ἐγκρατής, συγγενής, εὐπειθής, εὐσεβής. Ἐξαιροῦνται καὶ τονίζονται ἐπὶ τῆς παραληγούσης τὰ λήγοντα εἰς -άντης, -άρχης, -ήθης, -ήρης, -μήκης, -ώδης καὶ -μεγέθης καὶ τὰ κύρια ὀνόματα· ἀνάντης, αὐτάρκης, εὐήθης, τριήρης, ποδῆρης, οὐρανομήκης, εὐώδης, ὑπερμεγέθης, Διογένης, Ἀριστοφάνης, Δημοσθένης.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ ΤΗΣ Β' ΚΛΙΣΕΩΣ

ΟΡΙΣΤ. ΤΟΥ ΕΝΕΡΓ. ΕΝΕΣΤ. ΤΩΝ ΒΑΡΥΤΟΝΩΝ ΡΗΜΑΤΩΝ

1. Α' Ἀρσενικά.

Α'. Λύκος καὶ ἄμνός.

Λύκος διώκει ἄμνόν, ὁ δ' ἄμνός εἰς ναὸν καταφεύγει. Ὁ λύκος πρὸ τοῦ ναοῦ μένει καὶ λέγει τῷ ἄμνῳ· «ὦ ἄμνέ, διὰ τί ἐν τῷ ναῷ μένεις καὶ οὐ φεύγεις εἰς τοὺς ἀγρούς; οὐ γινώσκεις, ὅτι οἱ ἄνθρωποι τοὺς ἄμνους τοῖς θεοῖς θύουσι;» Ἄλλ' ὁ ἄμνός ἐκ τοῦ ναοῦ οὐ φεύγει καὶ τῷ λύκῳ λέγει· «ὦ λύκε, γινώσκω μὲν ταῦτα, προκρίνω δὲ τοῖς θεοῖς θυσία εἶναι¹ ἢ τῷ λύκῳ τροφή».

Β'. Ὁ πιστὸς φίλος.

Εἰς τοὺς λόγους τῶν πιστῶν φίλων πάντοτε πιστεύομεν. Ἐχομεν ἐμπιστοσύνην εἰς τοὺς πιστοὺς φίλους. Ὁ πιστὸς φίλος δὲν ἐγκαταλείπει τὸν φίλον εἰς¹ τοὺς κόπους καὶ τοὺς κινδύνους. Οἱ ἀγαθοὶ ἄνθρωποι καὶ εἰς¹ κινδύνους δὲν ἔχουν φόβον· διότι² ἔχουν τὸν Θεὸν πιστὸν φίλον.

2. Β' Θελυκά.

Α'. Λύκος καὶ ἄρκτος.

Ἄμνός ἐν¹ ἀμπέλῳ ἦν. Λύκος ἐκ τῶν βάτων εἶδε τὸν ἄμνόν καὶ ἀρπάζει αὐτόν. Ἡ τοῦ ἄμνου ἀρπαγὴ λύπην ταῖς ἀμπελοουργοῖς παρέχει. Αἱ ἀμπελοουργοὶ μάτην διώκουσι τὸν λύκον· οὗτος γὰρ ὁμοίως ἐλάτῳ² τρέχει. Ἄλλ' ὁ Θεὸς τὴν τοῦ λύκου κακίαν κολάζει. Ἐν γὰρ τῇ ὀδῷ ἄρκτῳ ὁ λύκος συντυγχάνει. Ἡ ἄρκτος τὸν ἄμνόν εἶδε καὶ ἀπὸ τοῦ λύκου ἀρπάζει αὐτόν. Ὁ λύκος ψεύγει τὴν ἄρκτον καὶ λέγει· «ὦ ἄρκτη, πῶς ἀρπάζεις τὸν ἀλλότριον ἄμνόν;» Καὶ ἡ ἄρκτος λέγει· «οὐχ ἀρπάζω, ἀλλὰ τὸν κλέπτην κολάζω».

Β'. Ἡπειροὶ, νῆσοι, χερσόνησοι.

Αἱ ἡπειροὶ, αἱ νῆσοι, αἱ χερσόνησοι ἔχουν¹ διάφορα ὀνόματα. Παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἡπειροὶ ἦσαν ἡ Εὐρώπη, ἡ Ἀσία καὶ ἡ Λιβύη. Ἐκ τῶν νήσων² ἐνδοξος ἦτο ἡ μὲν Νάξος διὰ τὰς ἀμπέλους³, ἡ

ὅς Δῆλος διὰ τὸν ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος. Ἐκ τῶν χερσονήσων ἄνομάζομεν ἔνταυθα τὴν Θρακικὴν χερσόνησον καὶ τὴν Πελοπόννησον.

3. Γ' Οὐδέτερον.

Ἡ τῶν ὀρίων φυλακὴ ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων.

Α'. Τὸ τῶν Λακεδαιμονίων στρατόπεδον ἐγγὺς τῶν ἄτικῶν ὀρίων ἐστί. Ὁ Ἀθηναίων στρατὸς ἔχει τὰ ἄκρα καὶ κολύει τοὺς πολεμίους ὑπερβαίνειν¹ τὰ ὄρια. Οἱ Ἀθηναῖοι φρουροὶ σὺν ὅπλοις τὰ ἄκρα φυλάττουσι. Δεῖ² γὰρ τὰ φρούρια τῶν ἐπιτηδείων³ μεστὰ εἶναι, ἐπεὶ οἱ φρουροὶ ἐκ τῶν ὀρίων εἰς τὰ φρούρια φεύγουσιν, ἐὰν οἱ πολέμιοι τὰ ὄρια ὑπερβαίνωσι.

Β'. Πολλοὶ γεωργοὶ φεύγου εἰς τὰ φρούρια, ἐπειδὴ οἱ ἐχθροὶ εἶναι πλησίον τῶν ὀρίων. Οἱ γεωργοὶ δὲν κινδυνεύουσι, διότι ὁ στρατὸς κατέχει τὰς κορυφάς. Ὁ στρατηγὸς γυμνάζει τὸν στρατὸν εἰς¹ τὰ ὄπλα. Οἱ στρατιῶται φυλάττουσι τὰς κορυφὰς με² τόξα καὶ ἀκόντια καὶ με³ ἄλλα ὄπλα. Διὰ τῶν τόξων³ καὶ τῶν ἀκοντίων πολλοὺς ἐκ τῶν ἐχθρῶν φονεύουσι.

ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ ΤΗΣ Α' ΚΛΙΣΕΩΣ

1. Α' Θελοκία.

Περὶ ἀρετῶν καὶ κακιῶν.

Α'. Τῶν ἀρετῶν πρώτη μὲν ἐστὶν ἡ εὐσέβεια, δευτέρα δ' ἡ δικαιοσύνη. Τῇ μὲν εὐσεβείᾳ ἐναντία ἐστὶν ἡ ἀσέβεια, τῇ δὲ δικαιοσύνῃ ἡ ἀδικία. Ἡ ἀσέβεια καὶ ἡ ἀδικία αἰσχύνῃν τοῖς ἀνθρώποις φέρουσι. Τῶν ἀρετῶν ἐστὶ¹ καὶ ἡ ἀνδρεία. Ἐκ τῆς ἀνδρείας τῇ στρατιᾷ νῖκαι, ἐκ δὲ τῶν νικῶν τιμαὶ εἰσι.

Β'. Ἡ εὐσέβεια εἶναι ἀναγκαῖα εἰς τοὺς ἀνθρώπους καὶ κατὰ¹ τὴν εὐτυχίαν καὶ κατὰ τὴν δυστυχίαν. Ἡ ἀσέβεια εἶναι πηγὴ πολλῶν κακιῶν. Καὶ ἡ παιδεία εἶναι ἀρετὴ. Καὶ ἡ ἀμάθεια ἀνήκει² εἰς τὰς κακίας. Ἡ ἀμάθεια φέρει εἰς τοὺς ἀνθρώπους ἔντροπὴν καὶ βλάβην. Τὰς μὲν ἀρετὰς³ ἀκολουθεῖ ἡ εὐτυχία, τὰς δὲ κακίας³ ἡ δυστυχία.

3. Ἐνεργ. παρατακτικὸς βαρυτόνων ῥημάτων.

Α'. Οἱ Πέρσαι ἐπὶ Κύρου τοῦ πρεσβυτέρου.

Ὅτε Κύρος τῶν Περσῶν ἐβασίλευεν, οὗτοι οὐ μόνον ἰσχυροὶ καὶ

πολεμικοὶ ἦσαν, ἀλλὰ καὶ διὰ σωφροσύνην καὶ δικαιοσύνην ἐπαί-
νου ἄξιοι. Τὰ τέκνα αὐτῶν ἀπ' ἄρτου ¹ μόνον καὶ καρδάμου ἐβίό-
τευε. Ἐπαίδευον δὲ ταῦτα εἰς ἀνδρείαν καὶ δικαιοσύνην καὶ εὐσέβειαν.
Παραδείσους δ' ἐφύτευον καὶ ἐν ² αὐτοῖς ἄγρια θηρία ἐθήρουν.

Β'. Ὁ φόβος τοῦ κάπρου.

Καὶ χθὲς ἐκυνηγοῦμεν τὸν κάπρον, ὃ ὅποιος κατέστρεφε τοὺς
ἀγρούς. Πολλὰς ἡμέρας μάτην κατεδιώκομεν αὐτόν. Ὁ κάπρος
ἐτρέπετο εἰς φυγήν ¹, ὅτε οἱ κυνηγοὶ ἤρχοντο πλη-
σίον ². Τέλος χθὲς εἰς ³ ἐκ τῶν νέων ἔδιδε συμβουλήν νὰ
ἀνάπτωμεν ⁴ πυράν. Οἱ κυνηγοὶ μὲ ⁵ τὰ καιόμενα ξύλα ἤρχοντο
πλησίον εἰς τὸν κάπρον ⁶. Οὗτος δὲ ἤρχετο πλησίον εἰς τὴν
πυράν ⁶, ἣ ὅποια παρέχει εἰς αὐτόν εὐχαρίστησιν. Τότε ἐρρί-
πτομεν βέλη ⁷ καὶ τοιουτοτρόπως ἐφρονέσαμεν τὸν κάπρον.

6. Β' Ἀρσενικά.

Α'. Ὁ Λεωνίδα καὶ οἱ Σπαρτιᾶται.

Ἡ πρὸ τῶν Θερμοπυλῶν στρατιὰ τῶν Περσῶν τοὺς Σπαρτιάτας
οὐκ ἐτάρατε. Οὐχ ἡ τῶν Περσῶν ἀνδρεία, ἀλλ' ἡ πονηρία Ἐφιάλτου
τοῦ προδότου τῷ μὲν Ἐξέρῃ αἰτία νίκης ἦν, τῷ δὲ Λεωνίδα καὶ τοῖς
ὀπλίταις θανάτου. Ἡ ἐν ταῖς Θερμοπύλαις μάχῃ τῷ Λεωνίδα καὶ
τοῖς ὀπλίταις τῶν Σπαρτιατῶν δόξης αἰτία ἦν. Ὁ Σπαρτιᾶτα, ἡ τοῦ
Λεωνίδου ἐν ταῖς Θερμοπύλαις τελευτὴ τῇ Σπάρτῃ δόξης αἰτία ἦν.

Β'. Οἱ στρατιῶται.

Εἰς τοὺς στρατιώτας ἡ δειλία φέρει ἐντροπήν. Οὐχὶ πάντοτε ἡ
ἦττα φέρει ἐντροπήν εἰς τὸν στρατιώτην· διότι οὐχὶ πάντοτε ἡ ἀν-
δρεία, ἀλλὰ πολλάκις καὶ ἡ τύχη εἶναι αἰτία τῆς νίκης. Εἰς τὰς ¹
ἐκστρατείας οἱ παλαιοὶ εἶχον χρεῖαν ἀπὸ ὀπλίτας ², ἀπὸ πελταστάς,
ἀπὸ ἀκοντιστάς, ἀπὸ σφενδονήτας καὶ ἀπὸ τοξότας.

7. Τρικατάληκτα ἐπίθετα τῆς Β' κλίσεως.

Α'. Περι τῶν ἀρχαίων Ἀθηνῶν.

Ἐν ταῖς ἀρχαίαις Ἀθήναις αἱ μὲν τῶν ἰδιωτῶν οἰκίαι ταπει-
ναὶ καὶ μικραὶ, οἱ δὲ δημόσιοι οἴκοι καλοὶ τε καὶ ὑψηλοὶ ἦσαν.
Ἐν Ἀθήναις ἄλλα τε καλὰ ἦν καὶ τὸ Διονύσου θέατρον καὶ τὰ
ἱερά, μάλιστα δὲ τὸ τῆς Ἀθηνᾶς. Ἦσαν δ' ἔτι ἐν Ἀθήναις καὶ

στοαὶ λαμπραὶ καὶ κῆποι ἀνθηροὶ καὶ περίπατοι τερπνοί. Θεάς δ' ἄξια ἦσαν καὶ τὰ γυμνάσια καὶ αἱ παλαίστραι.

Β'. Ὁ γεωργός.

Οἱ γεωργοὶ διὰ τῶν καρπῶν ¹ καὶ αὐτοὶ τρέφονται καὶ εἰς τοὺς λοιποὺς ἀνθρώπους παρέχουν τροφήν. Εἰς πολλοὺς ἀνθρώπους, πρὸ πάντων δὲ εἰς τοὺς γεωργούς, ὁ βίος εἶναι γεμάτος ἀπὸ κόπους ². Οἱ κόποι τῶν γεωργῶν πολλάκις εἶναι μάταιοι, ἐπειδὴ βλαβερὰ ζῶα καταστρέφουν τοὺς καρπούς.

Σ. Δικατάληκτα ἐπίθετα τῆς Β' κλίσεως.

Α'. Περὶ τῆς Αἰγύπτου καὶ τῶν Αἰγυπτίων.

Ἡρόδοτος περὶ τῆς Αἰγύπτου καὶ τῶν Αἰγυπτίων τάδε λέγει. «Ἡ μὲν περὶ τὸν Νεῖλον ποταμὸν χώρα παμφόρος ἐστίν, ἡ δ' ἄλλη ἔρημος καὶ ἄγονος. Τὴν ἐπιθαλάττιον Αἰγυπτον δῶρον τοῦ Νεῖλου ποταμοῦ ὀνομάζουσι. Ἡ μὲν γῆ ἡμέρους συκᾶς φέρει, αἱ δ' ἐπιθαλάττιοι λίμναι πάπυρον. Οἱ Αἰγύπτιοι ὠφέλιμα ζῶα ἀνατρέφουσιν, οἷον ἵππους καὶ ὄνους. Οἱ ἔμποροι καὶ ἡμέρους καμῆλους ἔχουσι· ἄνευ γὰρ καμῆλων ἀδύνατοί εἰσιν αἱ διὰ τῆς ἐρήμου πορεῖαι. Ἡ τῶν Αἰγυπτίων γλῶττα βάρβαρος καὶ μάλιστα τῆς Ἑλληνικῆς διάφορος ἐστὶ».

Β'. 1. Ὁ Δαίδαλος ὁ Ἀθηναῖος συγκατελέγετο ¹ μεταξύ ² τῶν ἐνδόξων τεχνιτῶν. — 2. Οἱ Σκύθαι τῆς μὲν ἵππικῆς τέχνης εἶχον πείραν ³, τῆς δὲ ναυτικῆς δὲν εἶχον πείραν. — 3. Ἀναρίθμητος μὲν ἦτο ὁ στρατὸς τοῦ Ξέρξου, ἀήττητος δὲ δὲν ἦτο. — 4. Εἰς τὸν βασιλέα τῶν Περσῶν ὄλη σχεδὸν ἡ Ἀσία ὑπήκουε ⁴. — 5. Ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου δὲν ἀποθνήσκει ⁵. — 6. Εἰς τὰς ἡσυχούς κόρας ἔπαινον ἀπονέμομεν.

Θ. Ὀριστικὴ τοῦ παθητικ. καὶ μέσου ἐνεστ. βαρυτόνων ῥημάτων.

Ἐφήβου Ἀθηναίου καὶ Σπαρτιάτου διάλογος.

Α'. — Ὁ Ἀθηναῖος: Τίνα τρόπον ¹ ὑμεῖς οἱ Σπαρτιάται παιδεύεσθε ;

Ὁ Σπαρτιάτης: Τραχύτατα παιδευόμεθα ἡμεῖς οἱ Σπαρτιά-

ται. Ἀπὸ τοῦ ἐβδόμου ἔτους πρῶ ἐκ τῶν κλινῶν ἐγειρόμεθα καὶ ἐν τῷ ποταμῷ λουόμεθα, εἶτα δὲ γυμναζόμεθα καὶ δρόμῳ ² καὶ περὶ τοὺς δίσκους ³ καὶ περὶ τὰ ὄπλα. Τὸ δὲ δεῖπνον ἀπλούστατον γίνεται.

Β'. Ὁ Ἀθηναῖος: Ἐν Ἀθήναις ἀπὸ τοῦ ἐβδόμου ἔτους στέλονται τὰ παιδιά εἰς τὰ σχολεῖα. Ἐκεῖ διδασκόμεθα καὶ τὰ ἔργα τῶν παλαιῶν ποιητῶν καὶ τὴν ἀριθμητικὴν. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς παλαίστρας ὀδηγούμεθα καὶ ὅπως ¹ σεῖς ἐν Σπάρτῃ γυμνάζεσθε, τοιοῦτοτρόπως καὶ ἡμεῖς ἐν Ἀθήναις γυμναζόμεθα.

ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ ΤΗΣ Γ' ΚΛΙΣΕΩΣ

ΙΟ. α') Χειλοφωνόληκτα καὶ οὐρανισκοφωνόληκτα.

Α'. Περὶ τῶν ἐν τῇ Ἀττικῇ ζώων.

Ἡ Ἀττικὴ παντοῖα ζῶα τρέφει, οἶον αἶγας καὶ γῦπας καὶ γλαῦκας καὶ ἀλώπεκας. Τοῖς γεωργοῖς πολλαὶ αἰγῶν ἀγέλαι εἰσί· ἡ γὰρ γῆ ἀγαθὴν ταῖς αἰξὶ τροφήν παρέχει. Οἱ γῦπες ταῖς νέαις αἰξίν ἐπιβουλεύουσι καὶ τοῖς ὄνουσι ταύτας τε καὶ ἄλλα ζῶα ἀρπάζουσι. Ἡ γλαῦξ ἱερὰ τῆς Ἀθηναῖς ἦν. Αἱ τῆς Ἀττικῆς ὕλαι καὶ πέτραι μεστὰι γλαυκῶν εἰσι. Ἐντεῦθεν καὶ ἡ παροιμία: «γλαῦκ' εἰς Ἀθήνας».

Β'. 1. Εἰς τοὺς κόλακας ὁ φρόνιμος δὲν πιστεύει. — 2. Ὁ λέων φονεύει καὶ διὰ τῶν ὀνύχων ¹. — 3. Οἱ Ἕλληγες ἐμάχοντο κατὰ τῶν Θρακῶν ¹. — 4. Ὑπὸ τοῦ σφοδροῦ ἀνέμου τὰ δένδρα καταστρέφονται. — 5. Αἱ γλαυκαὲ ἔχουν ² λαμπροὺς ὀφθαλμούς. — 6. Ἐντὸς τῶν φλεβῶν ὑπάρχει τὸ αἷμα. — 7. Διὰ τοῦ θώρακος ¹ ἐφυλάσσετε τὸ στέρνον.

§ ΙΙ. Παρατατικ. παθητικ. καὶ μέσ. βαρυτόνων ῥημ.

Α'. Κατασκοπῆ τῶν πολεμίων.

Ὁ στρατηγός: Ἔχεις τι καινόν;

Ὁ στρατιώτης: Ἔχω πολλὰ καὶ ἀγαθὰ, ὦ στρατηγέ. Τῆς ἐσπέρας ¹ γὰρ ἐπορευόμην μετὰ τῶν ἄλλων, οἱ ἐπέμποντο ἐπὶ κατασκοπῇ, πρὸς τὴν ἐγγυὲς ὕλην. Ἐκεῖθεν ἐφαίνετο τὰ τῶν πολεμίων πυρά. Ἦν δ' οὕτως ² ὀλίγα, ὥστ' ἐλογιζόμην ὡς ³ πεντακοσίους ἐνταῦθ' εἶναι ⁴. Τότε δ' ὑπὸ τῶν πολεμίων τὸ δεῖπνον παρεσκευάζετο. Εἶτα δ' ἐπειδὴ δῆλοι ἐγινόμεθα, ἀκοντίοις τε καὶ λίθοις ἐβαλλόμεθα, τραύματα δ' οὐκ ἐλαμβάνομεν.

Β'. 1. Ὡ νεανία, ὀρθῶς ἐνομίζεσο γενναίος στρατιώτης.—2. Χθές ἐγυμναζόμεν ἐῖς ¹ τὸ γυμναστήριον. — 3. Σὺ ποῦ ἐγυμνάζεσο;—4. Οἱ Σπαρτιάται ἐῖς ¹ τὸν Εὐρώταν ποταμὸν ἐλούοντο.—5. Ὑπὸ τῶν Σκυθῶν ἐῖς τοὺς θεοὺς ἔπποι ἐθυσιάζοντο.—6. Ὁ σίτος ἐφέρετο ἐῖς τὰς Ἀθήνας πρὸ πάντων ἐκ τοῦ Εὐξείνου Πόντου.

12. β') Ὀδοντοφονόληκτα.

Α'. Τὸ μῆλον τῆς Ἑριδος.

Θέτις ἡ θεὰ ἐν τοῖς γάμοις αὐτῆς πάντας τοὺς Θεοὺς ἐδέχετο πλὴν τῆς Ἑριδος. Διὸ ἡ Ἑρις ὀργίζεται καὶ μῆλον χρυσοῦν ἐῖς τὸ μέσον τῶν θεῶν ῥίπτει. Ἐπὶ δὲ τοῦ μήλου ἦδε ἡ ἐπιγραφὴ ἦν «τῆ καλλίστη». Ἐκεῖ ἐν ¹ τοῖς θεοῖς ἦσαν ἢ τε Ἥρα καὶ ἡ Ἀθηνᾶ καὶ ἡ Ἀφροδίτη, ἢ τῆ τοῦ σώματος χάριτι ² τῶν ἄλλων διέφερε. Ἐπειδὴ δ' ἐκάστη αὐτῶν ἔλεγε καλλίστη τε καὶ τοῦ μήλου ἀξία εἶναι ³, ἐπὶ πολὺ ⁴ τε ἤριζον καὶ τὴν τῆς ἐορτῆς φαιδρότητα ἔλουν. Ζεὺς δ' αὐταῖς συμβουλεύει Πάριδι τῷ Πριάμῳ ἐπιτρέψαι ⁵ τὴν ἔριν κρίνειν ⁶. Οὗτος θαυμάζει μὲν τὸ βασιλικὸν τῆς Ἥρας σχῆμα καὶ τὴν λαμπρὰν τῆς Ἀθηνᾶς κόρυν καὶ αἰγίδα καὶ τὴν τῆς Ἀφροδίτης χάριν, ἐγχειρίζει δὲ τὸ μῆλον τῆ Ἀφροδίτῃ.

Β'. 1. Οἱ ὀπλῖται εἶχον ¹ περικεφαλαίας καὶ θώρακας καὶ ἀσπίδας καὶ περικνημίδας.—2. Ὁ ἀνθρώπινος βίος εἶναι γεμᾶτος ἀπὸ φροντίδας². 3. Πτηνά τινα κελαδοῦν.—4. Ἡ ἐργασία εἶναι ὠφέλιμος ἐῖς τὸ σῶμα.—5. Οἱ παῖδες ὀφείλουν εὐγνωμοσύνην ἐῖς τοὺς διδασκάλους.—6. Ἡ πτωχεία γεννᾷ φιλονικίας.

13. Ὀριστ. τοῦ ἐνεργ. ἄορ. α' φωνηεντολήκτων μὴ συναϊρουμένων καὶ ἀφωνολήκτων ῥήμ.

Ἰφιγένεια ἡ ἐν Αὐλίδι.

Α'. Ἐπεὶ Ἀγαμέμνων τοὺς Ἕλληνας ἐῖς τὴν Αὐλίδα συνέλεξεν, ἐκεῖ ἐθήρευσε καὶ ἔλαφον τῆς Ἀρτέμιδος ἱερὰν κατετόξευσε. Οὕτω τὴν θεὰν ἐξώργισεν, ἢ νημεῖα ¹ τὸν τῶν Ἑλλήνων πλοῦν ἐκώλυσε. Μάτην οἱ Ἕλληνες τὴν θεὰν ἰκέτευσαν. Κάλχας δ' ὁ μάντις παρθένον τῆ Ἀρτέμιδι θῦσαι ² ἐκέλευσε.

Β'. Οἱ λοιποὶ ἠγγεμόνες εἶπον ἐῖς τὸν Ἀγαμέμνονα: «θὰ θυσιάσης ¹ τὴν θυγατέρα σου, διότι σὺ συνήθροισες τὸν στρατὸν καὶ σὺ

ἔπαυσεσ τὴν εὐνοίαν τῆσ θεᾶσ. Καὶ ἔφερε μὲν ὁ Ἀγαμέμνων τὴν θυγατέρα του εἰσ τὸν βωμόν, ἀλλ' ἡ Ἄρτεμις ἔστειλεν ἔλαφον ἀντὶ τῆσ Ἰφιγένείασ. Ὁ Κάλχασ ἐθυσίασε τὴν ἔλαφον, ἡ δὲ Ἄρτεμις ἔφερε τὴν Ἰφιγένειαν εἰσ τὸν ἐν τῇ Ταυρικῇ χερσονήσῳ ναόν.

14. γ') Οὐσιαστικὰ ἔχοντα θέμα εἰσ -ντ.

Περὶ τῶν ἐλεφάντων καὶ τῶν λέοντων.

Α'. Οἱ τῶν ἐλεφάντων ὀδόντες ἔκπαλαι τίμιοι ἦσαν. Τῶν ὀδόντων ἔνεκεν θηρεύουσι τοὺς ἐλέφαντας οἱ ἄνθρωποι. Ὡ ὀδοὺσ τοῦ ἐλέφαντος, ὡσ ¹ τίμιουσ εἶ ² ! Οἱ παλαιοὶ καὶ ἐστράτευσον ἐπ' ἐλεφάντων. Ὡ ἐλέφαν, ὡσ μέγασ εἶ ! Τοῖσ λέουσιν οὐ μόνον δεινοὶ ὀδόντες, ἀλλὰ καὶ ἰσχυροὶ ὄνυχέσ εἰσι. Ὡ λέον, ὡσ φοβερόσ εἶ.

Β'. Οἱ ἐλέφαντεσ ἔχουσ ¹ μεγάλην δύναμιν. Γίγαντεσ μεταξὺ ² τῶν θηρίων εἶναι οἱ ἐλέφαντεσ. Ὁ ἐλέφανσ ἔχει ¹ παχὺ δέρμα. Οἱ λέοντεσ ἔχουσ ¹ ἰσχυροὺσ ὄνυχασ. Φοβερόσ εἶναι ὁ λέων διὰ τοὺσ ὀδόντασ ³ καὶ τοὺσ ὄνυχασ. Οἱ λέοντεσ ἀρπάζουσ τὸ θήραμα διὰ τῶν ὀνύχων ³ καὶ τῶν ὀδόντων.

15. δ') Ῥητορικὰ.

Α'. 1. Ἡ γῆ παντοίουσ τρέφει θῆρασ — 2. Πολλοὶ τῶν θηρῶν τοῖσ ἀνθρώποισ φοβεροὶ εἰσι. — 3. Ἐν Ἀθήναισ πολλοὶ ἦσαν ἔνδοξοὶ ῥήτορεσ. — 4. Τῶν ἐν Ἀθήναισ ῥητόρων οἱ μὲν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, οἱ δ' ἐν ταῖσ δίκαισ ἐπρώτευσον. — 5. Ὡ ῥητορ, λέγεισ τὰ ὠφέλιμα.

Β'. 1. Τὰ ἄγρια ζῶα κυνηγοῦμεν. — 2. Εἰσ τοῦτον τὸν ῥήτορα ἔχουσ πεποίθησιν ¹ οἱ πολῖται. — 3. Ἀπὸ ὄλουσ τοὺσ ἄλλουσ ἀρχαίουσ ῥήτορασ ² θαυμάζομεν τὸν Δημοσθένην. — 4. Οὐδεὶσ πιστεύει εἰσ τοὺσ μὴ φιλοπάτριδασ ῥήτορασ. — 5. Ἐντόσ ³ τοῦ κρατῆροσ ὑπάρχει οἶνοσ. — 6. Τὸ ἄλασ εἶναι ἀναγκαῖον εἰσ τοὺσ ἀνθρώπουσ.

16. ε') Ἐνρινόληκτα.

Α'. Ὁ κιθαροφδοὺσ Ἀρίων.

Ἀρίων ὁ κιθαροφδοὺσ πρὸσ τοὺσ ἐν Ἰταλίᾳ Ἑλληνας καὶ τοὺσ γείτονασ αὐτῶν, τοὺσ Σικελιώτασ, ἦλθε. Οἱ ἐν Ἰταλίᾳ Ἑλληνεσ πολλὰ δῶρα καὶ ἀργύριον τῷ Ἀρίωνι προσφέρουσι. Εἶτα ἐκ τοῦ τῶν Ταραντίνων λιμένοσ πλοίῳ εἰσ Κόρινθον ἐπορεύετο. Ἐν τῇ θαλάττῃ οὐχ οἱ χειμῶνεσ, ἀλλ' ἡ τῶν ναυτῶν κακία κίνδυνον τῷ Ἀρίωνι φέρει· οἱ γὰρ ναῦται φονεῦσαι ¹ αὐτὸν ἐβούλοντο. Ἀρίων

τὸν φόνον φεύγει καὶ εἰς τὴν θάλατταν πίπτει. Ἐκ δὲ τῶν κυμάτων σύ, ὦ Ἄπολλον, ἔσωσας τὸν κιθαροδόν. Δελφίνα γὰρ ἐκέλευσας, ὦ δαίμον, κομίσαι² αὐτὸν εἰς λιμένα.

Β' Ὁ Εὐξεινὸς Πόντος.

Εἰς¹ τὸν Εὐξεινὸν Πόντον εἶχον οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες πολλὰς ἀποικίας, εἶον τὴν Σινώπην καὶ τὴν Τραπεζοῦντα. Μεταξὺ² τῶν γειτόνων τῶν πόλεων τούτων ὑπῆρχον³ πολλοὶ πολεμικοὶ καὶ ἀνδρείοι. Ἡ Σινώπη ἔχει δύο λιμένας. Εἰς¹ τοὺς δύο τούτους λιμένας ὄχι μόνον ναύσταθμοὶ ὑπῆρχον, ἀλλὰ καὶ ναοὶ καὶ βωμοὶ τῶν θεῶν τῆς θαλάσσης. Κατὰ τὸν χειμῶνα⁴ ἡ χώρα καλύπτεται ἀπὸ χιόνι. Κατὰ τὸν ἄλλον δὲ χρόνον οἱ βοσκοὶ ὀδηγοῦν τὰ ποίμνια εἰς τὰ λιβάδια.

17. 5') Ἑργόληκτα συγκοπτόμενα εἰς -ηρ.

Περσεφώνη Α' Δημήτηρ καὶ Περσεφόνη.

Ἡ Δημήτηρ θεὰ τῆς γεωργίας ἦν. Τῇ Δήμητρει θυγάτηρ ἦν Περσεφόνη. Δήμητρος καὶ Περσεφόνης, τῆς θυγατρὸς, λαμπρὸν ἱερὸν ἐν Ἐλευσίνῃ ἦν. Οἱ Ἀθηναῖοι τὴν Δήμητρα καὶ Περσεφόνην, τὴν θυγατέρα αὐτῆς, τοῖς ἐν Ἐλευσίνῃ μυστηρίοις¹ ἐθεράπευον. Ἦδον δέ «ὦ Δήμητερ, σεμνὴ μήτηρ, καὶ Περσεφόνη, σεμνὴ θυγάτηρ, χάριν ὑμῖν ἔχομεν· παρέχετε γὰρ καλὰ δῶρα».

Β'. Τὰ τέκνα εἶναι ἀγαπητὰ εἰς τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα. Οἱ πατέρες καὶ αἱ μητέρες πολλὰ ἀγαθὰ παρέχουν εἰς τοὺς υἱοὺς καὶ τὰς θυγατέρας. Ἡ εὐτυχία τῶν υἱῶν καὶ τῶν θυγατέρων παρέχει χαρὰν εἰς τοὺς πατέρας καὶ τὰς μητέρας. Τὰ τέκνα ὀφείλουσαν εὐγνωμοσύνην¹ εἰς τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα (των). Εἰς τοὺς υἱοὺς καὶ τὰς θυγατέρας ἀρμόζει² νὰ ὑπακούουσιν³ εἰς τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα (των).

18. 5') Συγμόληκτα οὐσιαστ. εἰς -ος, -ης, -κλής.

Α' Διάλογος.

Ἄριστοφάνης ὁ κωμωδοποιὸς Θηραμένει καὶ Ἐρατοσθένει, νεανίας Ἀθηναῖος, ἐντυγχάνει.

Θηρ. Χαῖρε, Ἄριστόφανες.

Ἄρ. Χαίρετε, Θηράμενες, Ἐρατόσθενες· ποῖ καὶ πόθεν;

Θηρ. Εἰς τὴν ἀγοράν, ἔνθα Σωκράτης διατρίβει· ἄσμενοι ¹ Σωκράτους ἀκούομεν. Καὶ σύ;

Ἀρ. Εἰς τὸ θέατρον· καινὴν γὰρ κωμωδίαν διδάσκω, Σωκράτη δὲ καὶ τοὺς ἄλλους σοφιστὰς ἐπισκώπτω.

Ἐρ. Σὺ Σωκράτην ἐπισκώπτεις;

Ἀρ. ὦ Ἡράκλεις! ² Σωκράτην ἐπισκώπτω, ὅτι καινοὺς δαίμονας νομίζει.

Ἐρ. Ψεῦδη λέγεις, Ἀριστόφανες· ὡς καὶ Ἀπόλλων λέγει, Σωκράτης Σοφοκλέα καὶ Εὐριπίδην καὶ πάντας τοὺς ἀνθρώπους σοφία ὑπερβάλλει.

Β'. Περὶ τῆς Θεσσαλίας.

Ὀλύμπου
Ἐν τῇ Θεσσαλίᾳ ὑπάρχουν ¹ ὕψηλὰ ὄρη, οἷον ὁ Ὀλυμπος καὶ ἡ Πίνδος. Ὁ Ὀλυμπος εἶναι θαυμάσιος κατὰ τὸ ὕψος ² καὶ κατὰ τὸ μέγεθος. Ἐν τῷ Ὀλύμπῳ εἶχον τὰς κατοικίας (τῶν) οἱ Ὀλύμπιοι θεοί, ὡς ὁ Ὅμηρος εἰς τὰ ποιήματά ³ (του) λέγει. Αἱ κορυφαὶ τοῦ ὄρους τούτου κατὰ τὸ θέρος ⁴ εἶναι γεμᾶται ἀπὸ χιόνι ⁴. Ὀλίγα στενὰ φέρουν εἰς τὴν Θεσσαλίαν διὰ μέσου τῶν ὄρέων ⁵, οἷον αἱ Θερμοπύλαι καὶ τὰ στενὰ τῶν Τεμπῶν. Αἱ μὲν Θερμοπύλαι ἔχουν πάντοτε ⁶ δόξαν διὰ τὸν θάνατον ⁷ τοῦ Λεωνίδου, τὰ δὲ Τέμπη εἶναι θαυμάσια κατὰ τὴν ὠραιότητα ².

19. η') Σιγμοληκτα οὐσιαστ. εἰς -ας.

Α' Ἡ Σφίγιξ.

Παλαστία
Παλαστία
Ἡ Σφίγιξ δεινὸν τέρας ἦν, ἀνθρωπίνοις δὲ κρέασιν ¹ ἦδετο. Αὕτη ἐπὶ πέτρας πρὸ τῶν Θηβῶν διέτριβε καὶ τοῖς διαβάταις τότε τὸ αἶνιγμα προύβαλλε. «Τί ἐστίν, ὃ τετράπουν καὶ δίπουν καὶ τρίπουν γίγνεται;» Πάντα δέ, ὅστις τὸ αἶνιγμα οὐκ ἔλυε, κατεσπάρατε. Οὕτως οὖν πολλοὶ διεφθείροντο, πέρας δὲ τοῦ φόβου οὐκ ἦν. Διόπερ Κρέων, ὁ Θηβῶν βασιλεὺς, μεγάλα τούτῳ γέρα ἐπηγγέλετο, ὅς τὴν χώραν τοῦ τέρατος ἀπαλλάξειν ² ἔμελλε. Οἰδίπους οὖν τὸ αἶνιγμα λύει. «Τοῦτο τὸ ζῷον» λέγει «ὁ ἀνθρώπος; ἐστίν. Νεογενὴς γὰρ ὁ ἀνθρώπος τοῖς τετράποσιν ὁμοίως ἔρπει, ἔπειτα βαίνει δίπους, ἐν δὲ τῷ γήρα βακτηρίαν προσλαμβάνει καὶ τρίτους γίγνεται». Οὕτω δὲ Οἰδίπους μὲν τῶν τοῦ Κρέοντος γερῶν τυγχάνει, Σφίγιξ δὲ κατὰ τῆς πέτρας ³ κρημνίζεται.

Β'. Τὸ πρὸ τῆς ἐν Λεύκτροις μάχης θαύμα.

Πρὸ τῆς ἐν Λεύκτροις μάχης αἱ ἰέρειαι τοῦ ἐν Θήβαις ναοῦ τοῦ Ἑρακλέους ἤλθον εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν Θηβαίων. Τότε ὁ μὲν Ἑπαμεινώνδας ἦτο εἰς ¹ τὸ ἀριστερὸν κέρασ, ὁ δὲ Πελοπίδας εἰς τὸ δεξιὸν κέρασ. Αἱ ἰέρειαι ἀναγγέλλουν θαυμά τι· «ὦ Θηβαῖοι, ἔλα τὰ ἔπλα, ὅσα ἦσαν ἐντέσ ¹ τοῦ ναοῦ, αἱ ἀσπίδες, τὰ κέρατα καὶ τὰ ἄλλα ἐξηφανίσθησαν ². Ἡ δὲ ἔννοια τοῦ θαύματος εἶναι, ὅτι ὁ Ἑρακλῆσ φέρει ³ τὰ ἔπλα κατὰ ⁴ τῶν ἐχθρῶν».

20. Ῥποτακτικὴ τοῦ ἐνεργ. ἐνεστ. κατ' ἄορ. α' φωνηεντ. μὴ συναϊρ. κατ' ἀφωολ. ῥημ.

Α'. Παύλου καὶ Ἀλέξανδρου διάλογος.

Π. Τί πράττωμεν, ὦ Ἀλέξανδρε, ἵνα τῷ πατρὶ καὶ τῇ μητρὶ ἡμῶν χαρὰν παρέχωμεν;

Ἀλ. Τί πράττωμεν; Ἐχω τινὰ ἐν τῷ νῷ.

Π. Τίνα δὴ ταῦτ' ἐστί;

Ἀλ. Ὑπακούωμεν, ὦ φίλε, τοῖς τοῦ πατρὸς καὶ τῆς μητρὸς καὶ τῶν διδασκάλων λόγοις· φεύγωμεν τὰς κακὰς ὀμιλίας· τοὺς πρεσβυτέρους σέβωμεν καὶ μηδέποτε αὐτοῖς ἀντιλέγωμεν.

Β'. 1 Ἄς ὑπακούωμεν εἰς τοὺς νόμους τῆς πατρίδος—2. Ἄς μανθάνωμεν τὰ μαθήματα ἐπιμελῶς.—3. Ἄς ἀποφεύγωμεν πάντοτε τὸ ἄδικον—4. Μέγα κέρδος εἶναι, ἐὰν ἔχη τις πιστοὺς φίλους.—5. Ἄς λέγωμεν πάντοτε τὴν ἀλήθειαν—6. Ἄς πέμψωμεν βοήθειαν εἰς τοὺς συμμάχους ἡμῶν—7. Ἄς μὴ πιστεύωμεν εἰς τοὺς λόγους τῶν κολάκων.

21. Θ') Φωνηεντόληκτα οὐσιαστ. εἰς -ις.

Α'. Οἱ γέρανοι τοῦ Ἴβυκου.

Ἴβυκος ὁ ποιητῆς ἐκ τῆς Ἑλλάδος εἰς τὰς τῆς Ἰταλίας πόλεις ἦκε. Χρόνον μὲν οὖν ἱκανὸν ἐν ταῖς πόλεσι ταύταις διέτριψε. Ἐπει δ' ἐκ τῶν πόλεων χρήματα καὶ δόξαν συνέλεξε, πάλιν εἰς τὴν Ἑλλάδα ἦκε. Ὅτε δ' ἦν ἐν τῷ δάσει τῷ μεταξὺ τῆς θαλάττης καὶ τῆς Κορίνθου ἀκροπόλεως, λησταὶ δύο τὸν ποιητὴν ἐφόνευσαν. Ἴβυκος δ' ἐν τῷ ἀπέθνησκε, γεράνους, οἱ ὑπὲρ ¹ τοῦ δάσους ἦσαν, οὕτως ἰκέτευσεν· «ὦ γέρανοι, τὴν τῶν ληστῶν ὕβριν μηνύετε²». Οἱ

Κορίνθιοι τὸ μὲν Ἰβύκου πῶμα εὐρίσκουσι, τοὺς ληστὰς δ' οὐ.
 Ὀλίγω δὲ χρόνω ὕστερον οἱ γέρανοι οὕτω τοὺς ληστὰς ἀπεκάλυ-
 ψαν. Ὅτε γὰρ πλεῖστοι Κορίνθιοι ἐν τῷ θεάτρῳ ἦσαν, γέρανοι
 δ' ὑπὲρ τοῦ θεάτρου διέβαινον, τῶν ληστῶν ὁ ἕτερος τῷ ἐτέρῳ
 ἔλεξε· «ὦ Τιμόθεε, οἱ τοῦ Ἰβύκου γέρανοι». Θεαταὶ δὲ τινες,
 οἱ τούτων ἤκουσαν, τοῖς τῆς πόλεως πρυτάνεσι τὸ πρᾶγμα ἀγγέλ-
 λουσι. Οὗτοι δὲ τοὺς ληστὰς ἀνακρίνουσιν, οἱ τὴν αἰσχρὰν πρᾶξιν
 φαίνουσι καὶ θανάτῳ³ ὑπὸ τῶν πρυτάνεων κολάζονται.

Β'. Οἱ Λυδοί.

Αἱ πόλεις τῶν Λυδῶν ἦσαν πλούσιαι, ἐπειδὴ ἡ χώρα ἦτο ἐξοχος
 ἐκ φύσεως¹. Τὰ βασιλικά ἀνάκτορα ἦσαν ἐπὶ τῆς ἀκροπόλεως τῶν
 Σάρδεων. Ἡ ἀνάβασις ἐκ τῆς πόλεως εἰς² τὴν ἀκρόπολιν ἦτο δύ-
 σκολος διὰ τὸ ὕψος αὐτῆς. Ὁ Ἡρόδοτος, ὁ πατὴρ τῆς ἱστορίας,
 ἐγκωμιάζει τὸν Κροῖσον, τὸν βασιλέα τῶν Λυδῶν, διὰ³ τὸν πλοῦτον
 καὶ τὴν δύναμιν. Τὸ εἰς παράταξιν⁴ στράτευμα τοῦ Κροῖσου ἦτο
 ὡραῖον κατὰ τὴν θέαν⁵, ἀλλὰ οὐχὶ ἰσόπαλον πρὸς τὴν δύναμιν⁶
 τοῦ Κύρου, τοῦ βασιλέως τῶν Περσῶν.

22. ε') Φωνηεντόληκτα οὐσιαστ. εἰς -υς.

Α'. Περὶ τῆς Φοινίκης.

Οἱ παλαιοὶ περὶ τῆς Φοινίκης τάδε λέγουσι. «Ἡ τῶν Φοινί-
 κων χώρα πλουσία ἐστί. Οἱ ποταμοὶ αὐτῆς παντοίων ἰχθύων
 μεστοὶ εἰσι. Τὰ ἐν αὐτῇ δάση τῶν δρυῶν καὶ πιτύων ἐξοχά
 ἐστί. Αἱ δρυὲς οὐ μόνον τοῖς ἀγρίοις σοσὶ τροφήν παρέχου-
 σιν, ἀλλὰ καὶ πρὸς ναυπηγίαν χρήσιμοι εἰσιν, ὡς καὶ αἱ πίτυες. Τὰ
 τῶν Φοινίκων ἄσθη ἐπιθαλάττια ἐστί. Τῶν ἄστεων ἡ Τύρος μάλ-
 ιστα θαυμαστὴ ἐστί. Ἡ μὲν νῆσος Τύρος ἀμφὶ χιλίους πήχεις τῆς γῆς
 ἀπέχει, τὰ δὲ τοῦ ἄστεως αὐτῆς τεῖχη ἑκατὸν πήχεων ὕψος ἐστί».

Β'. 1. Ψάρια ὑπάρχουν καὶ εἰς¹ τὴν θάλασσαν καὶ εἰς τοὺς
 ποταμοὺς καὶ εἰς τὰς λίμνας. — 2. Τὰ ψάρια δὲν ἔχουν φωνήν². — 3.
 Τὰ ψάρια συλλαμβάνομεν διὰ τῶν δικτύων³ καὶ τῶν ἀγκίστρων.
 — 4. Οἱ ποντικὸι διὰ τῶν παγίδων³ συλλαμβάνονται. — 5. Οἱ κυνηγοὶ
 κυνηγοῦν ἀγρίους χοίρους. — 6. Ἡ ἄμπελος παράγει σταφυλάς. — 7.
 Διὰ τοῦ πελέκεως³ σχίζομεν ξύλα. — 8. Ὁ ὄφις εἶναι ὁμοιος μὲ χέλι³.

23. ιγ') Φωνηεντόλ. οὐσιαστ. εἰς -εως, -αυς, -ους.

Α'. Περὶ τῶν Αἰθιοπῶν.

Ἡρόδοτος περὶ τῶν Αἰθιοπῶν τάδε λέγει. «Τῶν Αἰθιοπῶν οὐ βασιλεὺς, ἀλλ' ἀρχιερεὺς ἄρχει. Ἔστι δ' ἐν αὐτοῖς ¹ πέντε γένη· ἱερεῖς, στρατιῶται, γεωργοί, ἔμποροι, ποιμένες. Τὸ τῶν ἱερέων γένος μάλιστα τίμιόν ἐστι. Οἱ ἱερεῖς ἐν τοῖς ἱεροῖς διαμένουσιν, ἡ δὲ τοῦ ἀρχιερέως οἰκία ἐν Μερόῃ ἐστί. Ἐν τοῖς ἱερεῦσιν ἰατροὶ καὶ τῶν παίδων διδάσκαλοι καὶ δικασταὶ εἰσι».

Β'. 1. Πάντες σεβόμεθα τοὺς γονεῖς.—2. Τὰ τέχνα ὑπακούουν εἰς τοὺς γονεῖς.—3. Τοὺς καλοὺς βασιλεῖς παρομοιάζουν πρὸς καλοὺς πατέρας ¹, τοὺς δὲ καλοὺς πατέρας πρὸς καλοὺς βοσκούς.—4. Ἡ Ἀθηναῖα ἦτο σύμμαχος τοῦ Ὀδυσσεύς ².—5. Οἱ Ἀθηναῖοι εἶχον γείτονας τοὺς κατοίκοις τῆς Εὐβοίας.—6. Αἱ γυναῖκες εἶναι φλύαροι.—7. Οὗτος ὁ ποιμὴν ἔχει πολλὰ βόδια.

24. Ἐνεργ. μέλλων τῆς ὀριστ. φωνηεντόλ. μὴ συναιρουμένων καὶ ἀφωολήκτ. ῥημ.

Ἡ θήρα τοῦ κάπρου.

Α'. Αὔριον οἱ τῆς κόμης ἡμῶν γεωργοὶ μετὰ πολλῶν νεανιῶν θηρεύσουσι τὸν κάπρον, ὃς τὸν ἐν τοῖς ἀγροῖς σῖτον διαφθείρει. Καὶ τῶν οἰκετῶν δ' οὐκ ὀλίγους τῆς θήρας μετέχειν ¹ κελεύσουσι. Καὶ οἱ μὲν οἰκέται τὸ δάσος, ἐν ᾧ ὁ κάπρος ἐστί, κύκλω περιλείουσιν, οἱ δὲ θηρευταὶ ἀνιχνεύσουσι καὶ τοξεύσουσι τὸ θηρίον.

Β'. Ἀριστείδης: ὦ ἀγαπητὲ Ἀλέξανδρε, θά σοι εἶπω ¹ νέον τι. Αὔριον θά καταδιώξωμεν τὸν κάπρον, ὃ ὅποιος ² καταστρέφει τοὺς καρποὺς τῶν ἀγρῶν ἡμῶν. Θά διαμείνωμεν εἰς ³ τοὺς ἀγροὺς ἑλθὼν ⁴ τὴν ἡμέραν. Ἐχομεν δὲ πολλοὺς κυνηγούς, διότι ⁵ ἔδοι οἱ νεανῖαι τῶν πλησίον χωρίων θά κυνηγήσουσιν μαζί με ἡμᾶς τὸν κάπρον.

25. ιδ') Φωνηεντόληκτα οὐσιαστ. εἰς -ως καὶ ὦ.

Τὸ ὄνομα αἰδώς.

Α'. Γοργῶ ἢ Κλεομένους θυγάτηρ.

Ἀρισταγόρας ὁ Μιλήσιος χρήμασιν ἔπεισε Κλεομένην, τὸν Σπάρτης βασιλέα, τοῖς Μιλησίοις βοηθῆσαι ¹. Γοργῶ δ' ἢ Κλεομένους θυγάτηρ τὴν τοῦ πατρὸς φιλοχηματίαν μανθάνει καὶ λέγει αὐτῷ·

«ὦ πάτερ, οὐκ ἔχεις αἰδῶ ; ἀντὶ χρημάτων κινδύνους τῇ πατρίδι παρέξεις ; οὐ πράξεις τοῦτο, ἀλλὰ τὸν ξένον διώξεις». Κλεομένης τοῖς τῆς Γοργοῦς λόγοις τὸ ἑαυτοῦ ἁμάρτημα αἰσθάνεται καὶ τῇ Γοργοῦ λέγει «καλῶς λέγεις, ὦ Γοργοῦ!». Οὕτως οὖν τῇ τῶν λόγων πειθοῖ² ἢ Γοργῶ τὸν πατέρα τοῦ ἁμαρτήματος ἀπέτρεψε.

Β'. 1. Διὰ τῆς πειθοῦς¹ προσελκύομεν τοὺς ἀνθρώπους.—2. Ἡ νόμφη Καλυψῶ εἶχε² κατωικίαν εἰς³ τὴν νῆσον Ὀγυγίαν.—3. Εἰς³ τὴν Ἀργῶ πολλοὶ καὶ ἔνδοξοι ἥρωες ἦσαν.—4. Οἱ κυνηγοὶ κυνηγοῦν καὶ τσακάλια.—5. Οἱ Ἕλληνες ἐπολέμησαν κατὰ τῶν Τρώων⁴.—6. Ὁ ἥρωες Ἡρακλῆς ἀντὶ φορέματος εἶχε² λεοντήν.

26. Ὅριστ. τοῦ ἐνεργ. παρακμ. φωνηεντολήκτων μὴ συναερούμενων ῥημ.

Α'. 1. Οἱ γονεῖς οὗτοι τὰ ἑαυτῶν τέκνα εὖ πεπαιδεύασι.—2. Ὁ στρατὸς ἡμῶν πολλοὺς τῶν πολεμίων πεφόνηκε.—3. Ὁ διδάσκαλος τὸν μῦθον ἡρμήνευκε.—4. Ἐγὼ μὲν τεθεράπευκα τὸν ἐπαίτην, σὺ δ' ἔσκωπας.—5. Ἀθηναῖοι οὐ πεπιστεύασι τούτοις, ἃ Δημοσθένης εἶπε. 6. Σὺ μὲν μηλέαν πεφύτευκας, ἐγὼ δὲ συκῆν.

Β'. 1. Πολλὰ καὶ ὠφέλιμα εἶπον εἰς τοὺς φίλους, ἀλλὰ δὲν ἔχουν πιστεύσει εἰς τοὺς λόγους μου.—2. Σὺ ἔχεις φυτεύσει τὰ δένδρα ταῦτα ;—3. Πολλοὶ ἔχουν ἐκστρατεύσει ἐναντίον¹ ἡμῶν.—4. Οἱ στρατιῶται ἡμῶν ἔχουν φονεύσει πολλοὺς ἐκ τῶν ἐχθρῶν.—5. Εἰς τοὺς λόγους χρηστῶν ἀνδρῶν πάντοτε ἔχομεν πιστεύσει καὶ πάντοτε θὰ πιστεύωμεν.

ΕΠΙΘΕΤΑ ΤΗΣ Γ' ΚΛΙΣΕΩΣ

Α' Τρικατάληκτα.

27. α') Τὰ ἔχοντα θέμα εἰς -ντ καὶ ν.

Α'. 1. Ξέρξης ἐκ πασῶν τῶν τοῦ Περσικοῦ κράτους χωρῶν πάντας τοὺς ἱκανοὺς πρὸς πόλεμον συλλέξας ἐπὶ πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα ἐστράτευσε. Ἀναρίθμητον ἦν τὸ τοῦ παντὸς στρατεύματος πλῆθος.—2. Πάντων τῶν Ἑλλήνων τῷ μὲν ναυτικῷ οἱ Ἀθηναῖοι ἐπρώτερον, τῷ δὲ πεζικῷ οἱ Λακεδαιμόνιοι.—3. Λεωνίδας οὐ πάντας τοὺς Σπαρτιάτας εἰς τὰς Θερμοπύλας ἤγαγε.

Β'. 1. Οἱ καλοὶ πολῖται ἐκουσίως¹ ὑπακούουν εἰς τοὺς νόμους.—2. Πολλάκις οἱ ἄνθρωποι ἀκουσίως² βλάπτουν τοὺς ἄλλους.—3. Ὁ ἄνθρωπος εἶναι ζῷον μὲ φωνήν³.—4. Εἰς⁴ τὰ δασώδη

ὄρη κυνηγοῦν οἱ κυνηγοὶ τὰς ἐλάφους.—5. Ἡ χώρα αὕτη εἶναι δασώδης.—6. Πολλὰ ὄρη εἶναι δασώδη.—7. Οἱ παλαιοὶ ἐθυσίαζον εἰς τὸν Πλούτωνα μαῦρα πρόβατα καὶ μαύρας αἰγας.—8. Ὡ ταλαίπωρε, πόσα πάσχεις!

28. β') Τὰ λήγοντα εἰς -υς, γεν. -εος.

Α'. Χελώνη καὶ λαγῶς.

Ἦν ποτε ἀγὼν δρόμου λαγῶ ταχεῖ πρὸς χελώνην βραδεῖαν, ἥ δ' ὁδός, ἦν διανύσειν¹ ἔμελλον, οὐ βραχεῖα, ἀλλὰ μακρὰ ἦν. Ἐπεὶ δὲ φύσει² χελώνη μὲν βραδεῖά ἐστι, ταχὺς δ' ὁ λαγῶς, ὁ ἀγὼν ἀπ' ἀρχῆς οὐκ ἦν ἴσος. Οὐ μέντοι διὰ τοῦτο ὁ λαγῶς πρῶτος εἰς τὸ τέρμα ἦλθε. Οὗτος γὰρ ἐπεὶ τοῖς ταχέσι ποσὶν ἐπίστευε, μετὰ τὸ ἤμισυ τῆς ὁδοῦ εἰς ὕπνον βαθὺν πίπτει, ἥ δὲ χελώνη, ἐπεὶ τὴν ἑαυτῆς βραδυτῆτα ἐγίνωσκε, συνεχῶς ἐβιάδιζεν, ἕως εἰς τὸ τέρμα ἦλθε.

Β'. 1. Περιπατῶ μὲ βραδέα βήματα¹.—**2.** Δὲν πιστεύω εἰς τοὺς γλυκεῖς λόγους τῶν κολάκων.—**3.** Ὀλίγαι εἶναι αἱ γλυκεῖαι ἡμέραι τοῦ ὀλιγοχρονίου βίου τῶν ἀνθρώπων.—**4.** Εἰς² τὰς χώρας μας κατὰ τὸ θέρος³ αἱ ἡμέραι εἶναι μακραὶ, αἱ δὲ νύκτες μικραὶ· κατὰ τὸν χειμῶνα³ αἱ μὲν ἡμέραι μικραὶ, αἱ δὲ νύκτες μακραὶ.—**5.** Οἱ ξυλοκόποι ἔχουν κοπτεροὺς πελέκεις.

Β' Δικατάληκτα.

29. α'.) Τὰ λήγοντα εἰς -ων, -ον, γεν. -ονος.

Α'. 1. Ἀλέξανδρος Ἀλεξάνδρειαν ἔκτισε, πόλιν μεγάλην καὶ εὐδαίμονα.—**2.** Ὡ εὐδαίμον καὶ σῶφρον Ἀγάμεμνον, ὕσων¹ ἀνδρῶν ἠγεμῶν ἦσθα²!—**3.** Καὶ τὰ θηρία μνήμονά ἐστι τῶν εὐεργετῶν.—**4.** Ἄφρονες ἄνδρες τοῖς τῶν κολάκων λόγοις πιστεύουσι.

Β'. 1. Εἰς τοὺς φρονίμους ἔλοι ἔχου ν πε π ο ἰ θ η σ ι ν.—**2.** Τὸν φρόνιμον μαθητὴν βραβεύει ὁ διδάσκαλος.—**3.** Ὡ φρόνιμε καὶ εὐτυχισμένε βασιλεῦ, πόσῃν¹ χαρὰν παρέχεις εἰς τοὺς ὑπηκόους σου!

30. β') Τὰ λήγοντα εἰς -ης, -εσ.

Α'. Οἰδίπους καὶ Τειρεσίας.

Τειρεσίας ὁ μάντις, ὃν Οἰδίπους ἐκάλεσεν, ἵνα τὸν τοῦ Λαῖου ἀσεβῆ φονέα δηλώσῃ¹, τὰδε ἔλεξε· «Ὡ Οἰδίπου, πρότερον μὲν εὐτυχῆς ὢν² ἔλεγες, ὡς³ ψευδεῖς οἱ χρησιμοὶ εἰσι· νῦν δ' οὐκέτι ἐν

ἀσφαλεῖ ὢν ⁴ πιστεύεις τοῖς μάντεσι καὶ κελεύεις με τάληθῆ λέγειν⁵. Τὰ μέλλοντα οὔτε σοὶ οὔτε τοῖς συγγενέσιν ἠδέα, ἀλλὰ λύπης πλήρη καὶ φοβερὰ. Σὺ Λάϊον τὸν σὸν πατέρα πεφόνευκας».

Β'. 1. Τὸ πλῆθος πιστεύει πολλάκις εἰς ψευδεῖς λόγους πονηρῶν ῥητόρων. — 2. Θάνατον ἐνδοξον μᾶλλον θέλω ἢ βίον αἰσχροῦν. — 3. Ὡ ἄνθος, πόσον εἶσαι μυρωδάτον! — 4. Εὐτυχῆ νομίζω τὸν ὑγιῆ καὶ ἐξυπνον ἄνθρωπον. — 5. Τὸ χρῶμα τοῦτο εἶναι ἀπὸ τὰ συνήθη¹. — 6. Οἱ Ἀθηναῖοι ἐξεστράτευσαν μετὰ μεγάλου ἀριθμοῦ π ο λ ε μ ι κ ῶ ν π λ ο ῖ ω ν. — 7. Ἀνωφελεῖς εἶναι οἱ λόγοι τῶν ἀνοήτων.

31. Γ' Μονοκατάληκτα.

Α'. 1. Ψευδές ἐστὶ πᾶν τὸ τῶν κολάκων γένος. — 2. Ὁ δῦτης ἐξῆλθε τῆς θαλάσσης ἡμιμνήης. — 3. Οὐ δεῖ ἡμᾶς ἄρπαγας εἶναι. — 4. Σωκράτης ἦν ἀχίτων καὶ ἀνυπόδητος. — 5. Οἱ κύνες εὐρινές εἰσι. — 6. Ἀρταξέρξην τοῦ Ξέρξου οἱ Ἕλληνες Μακροχέαιρα προσηγόρευον.

Β'. 1. Ὁ Κλέαρχος ὁ Λακεδαιμόνιος ἦτο ἐξόριστος. — 2. Ὁ Ἡσιόδος ὁ ποιητὴς ἦτο υἱὸς πτωχῶν γονέων. — 3. Οἱ υἱοὶ τῶν πλουσίων Ἀθηναίων ἦσαν ἔμπειροι τῆς ἵππικῆς. — 4. Τὸ πτηνὸν τοῦτο ἔ χ ε ι μ α κ ρ ὸ ν α ὕ χ ε ν α¹. — 5. Δὲν εἶμαι² ἔμπειρος τῆς ἱατρικῆς.

32. Τονισμὸς τῶν μονοσυλλάβων οὐσιαστικῶν τῆς γ' κλίσεως.

Α'. 1. Ἡ γλαυξ τῆς νυκτὸς¹ περιφέρεται. — 2. Τὴν ναῦν εἰκάζομεν οἶκω² θαλασσίω. — 3. Τὰς γραῦς σεβόμεθα. — 4. Ὁ ἱερεὺς βοῦν ἔθυσε τῷ Διί. — 5. Πολλῶν φώτων λάμψις ἐφαίνετο. — 6. Διὰ τῶν ὄτων ἀκούομεν. — 7. Διὰ τὴν τοῦ Ἐκτορος ἀνδρείαν ἡ τῶν Τρώων πόλις πολὺν χρόνον ἐσφίξετο.

Β'. 1. Ἡ κουκουβάγια ἔχει μεγάλους ὀφθαλμούς. — 2. Ἡ γαλῆ συνέλαβεν ἓνα ποντικόν. — 3. Ὁ ἄνεμος κατέρριψε ταύτην τὴν βελανιδιάν. — 4. Μὲ τὸ κτένι¹ κτενίζομεν τὴν κόμην. — 5. Ἀηδῶν καθυμένη ἐπὶ ὑψηλῆς βελανιδιάς ἐτραγώδει. — 6. Ὁ ἀνὴρ οὗτος εἶναι πατὴρ πολλῶν παιδίων.

33. Ἐνεργ. ὑπερσ. φωνηεντ. μὴ συναϊρ. ῥημ.

Α'. Δ η μ ἄ ρ α τ ο ς.

Ὅτε Ξέρξης ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα ἐστράτευσεν, παρ' αὐτῷ ἦν καὶ Δημάρατος ὁ Σπαρτιάτης. Οὗτος πρότερον μὲν Λακεδαιμονίων ἐβεβασιλεύκει, οἱ δὲ Σπαρτιάται ἐπεφυγαδέυεσαν αὐτόν. Ἀπὸ τούτου

οὖν τοῦ χρόνου ἐν Πέρσαις ¹ ἐβιβιοτεύκει καὶ τότε παρ' ² αὐτῷ τῷ Ξέρξῃ ἦν. Ἐπεὶ οὖν οἱ Πέρσαι ἐν Δορίσκῳ, ἐγγὺς τοῦ Ἐβρου ποταμοῦ, ἐστρατοπεδεύεσαν, Ξέρξης πρὸς Δημάρατον ἔλεξε· «ὦ Σπαρτιάτα, στρατεύουσιν οἱ ὁμόφυλοί σου ἐφ' ἡμᾶς;» Ὁ δὲ Δημάρατος, «ὦ βασιλεῦ», λέγει, «ἄγλον ὅτι ³ στρατεύουσιν οἱ γε ⁴ Λακεδαιμόνιοι, εἰ καὶ ἡ ὑμετέρα στρατιὰ ἀναριθμητός ἐστι».

Β'. 1. Ὁ Ἀγαμέμνων εἶχεν ἐκστρατεύσει κατὰ ¹ τῶν Τρώων μετὰ πολλῶν ἄλλων ἡγεμόνων.—2. Εἶχομεν πιστεύσει εἰς τοὺς λόγους ὑμῶν.—3. Ἐγὼ εἶχον φυτεύσει πολλὰ δένδρα εἰς ² τὸν κήπον.—4. Εἶχες πιστεύσει εἰς τοὺς λόγους τούτου τοῦ ἀνδρός;—5. Ὁ ἀνδρεῖοι πολῖται, εἶχετε κινδυνεύσει ὑπὲρ τῆς πατρίδος καὶ εἶχετε ἐμποδίσσει τὸν στρατὸν τῶν ἐχθρῶν ἀπὸ τῆν εἰς τὴν πατρίδα εἰσοδολήν ³.—6. Οἱ Ἀθηναῖοι εἶχον ἐξορίσει τὸν Ἀριστείδην.

34. Ὅριστ. ἐνεργ. παρακμ. καὶ ὑπερσυντ. τῶν ἀφωνολήκτων ῥημάτων.

Α'. 1. Θεμιστοκλῆς ἐπεπεῖκει Ξέρξην ἐκ τῆς Ἑλλάδος ἀπελθεῖν.—2. Γέγραφα ἤδη τὴν ἐπιστολήν.—3. Οἱ δρυοτόμοι ἀποκεκόφασι τὰς δρυς.—4. Οἱ πολέμοι τὴν πόλιν ταύτην ἀνατετρόφασι.—5. Ταύτην τὴν ἐπιστολήν πέπομφέ μοι ὁ πατήρ.—6. Τοῖς μὲν Ἀθηναίοις ὁ Σόλων ἐγεγράφει τοὺς νόμους, τοῖς δὲ Σπαρτιάταις ὁ Λυκοῦργος.

Β'. 1. Πολλοὶ συγγραφεῖς ἔχουν ἀναγράψει τὰς πράξεις τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου.—2. Ὁ Δαρεῖος κατὰ τὴν παρὰ τὸν Γρανικὸν ποταμὸν μάχην εἶχε παρατάξει τοὺς ἵππους πέραν τοῦ ποταμοῦ.—3. Τὸν Λαδύρινθον εἶχε κατασκευάσει ὁ Δαίδαλος.—4. Οἱ Θηβαῖοι εἰς τὴν χώραν ἡμῶν ἐλθόντες καὶ δένδρα ἔχουν ἀποκόψει καὶ πράγματα καὶ πρόβατα ἔχουν διαρπάσει.—5. Ἐκ τῶν Ἑλλήνων πρῶτοι οἱ Αἰγινῆται εἶχον κόψει νομίσματα.

ΠΑΡΑΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΕΠΙΘΕΤΩΝ

35. α') Τὰ εἰς -τερος, -τατος.

Περὶ Κύρου τοῦ νεωτέρου.

Α'. Κύρος ὁ Δαρείου υἱὸς ἀξιώτατος ἄρχειν ἦν. Παῖς ἔτι ὢν σωφρονέστερος ἢ οἱ ἄλλοι παῖδες ἦν καὶ τοὺς γεραιτέρους ἐσέβετο Νεανίας δ' ὢν ἀνδρειότατος καὶ πολεμικώτατος πάντων τῶν ἡλικίων ἦν. Ἐπεὶ δ' ὁ πατήρ Δαρεῖος σατράπην αὐτὸν εἰς τὴν Λυδίαν ἐπεμψεν, ἐγκρατέστατος καὶ ἱκανώτατος καὶ δικαιοτάτος πάντων

τῶν σατραπῶν ἦν. Οἱ ἐν ἐκείνῃ τῇ σατραπείᾳ εὐδαιμονέστεροι ἦσαν ἢ οἱ ἐν ἄλλαις. Οὐδείς εὐνούστερος ἦν τοῖς φίλοις ἢ ἐκεῖνος, οὐδενὶ δὲ φίλοι πιστότεροι ἢ ἐκείνῳ ἦσαν.

Β'. Ὁ Δαρεῖος εἶχε δύο υἱούς, μεγαλύτερον¹ μὲν τὸν Ἄρταξέρξην, μικρότερον² δὲ τὸν Κῦρον. Ὁ Κῦρος, ὅτε ἦτο παῖς, ἦτο παρὰ πολὺ ἐντροπαλός³ καὶ παρὰ πολὺ φιλομαθής καὶ παρὰ πολὺ εὐπειθής εἰς τοὺς γερωντότερους. Ὅτε δὲ ἐγινε σατράπης τῆς Λυδίας, τῆς Φρυγίας καὶ τῆς Καππαδοκίας, ἦτο παρὰ πολὺ εὐνοϊκός καὶ παρὰ πολὺ ὠφέλιμος εἰς τοὺς καλοὺς καὶ ἀνδρείους. Ἐκ τῶν Ἑλλήνων στρατηγῶν ὁ Κλέαρχος ἦτο παρὰ πολὺ ἀγαπητός εἰς τὸν Κῦρον, διότι ἦτο καὶ παρὰ πολὺ ἔμπειρος καὶ παρὰ πολὺ ἐνδοξὸς στρατηγός. Ἦτο δὲ ὁ Κῦρος παρὰ πολὺ ἀπλοῦς κατὰ τὸν χαρακτήρα⁴ καὶ παρὰ πολὺ ἰσχυρὸς κατὰ τὸ σῶμα.

36. 6') Τὰ εἰς -ίων, -ιστος; καὶ τὰ ἀνώμαλα παραδεικτικά.

Περὶ τῶν Ἀχαιῶν τῶν ἐπὶ Τροίαν στρατεύσαντων.

Α'. Τὸ πάλαι πασῶν τῶν Ἑλληνίδων γυναικῶν καλλίστη ἦν Ἑλένη, Μενελάου γυνή. Ταύτην δὲ Πάρις, ὁ κάλλιστος τῶν τοῦ Πριάμου υἱῶν ἤρπασε. Ἐπεὶ δὲ ταύτην εἰς Τροίαν ἐκόμισε, Μενέλαος καὶ Ἀγαμέμνων μετὰ πλείστων Ἑλλήνων ἐπὶ τοὺς Τρῶας ἐστράτευσαν. Ἡ μὲν Μενελάου ἀρχὴ ἐλάττων ἦν τῆς τοῦ Ἀγαμέμνονος, μείζων δὲ τῆς τοῦ Ὀδυσσεύς· ἐλαχίστη γὰρ ἡ Ἰθάκη. Ἐταίρους δ' ὁ μὲν Ὀδυσσεὺς ἐλαχίστους εἶχεν, Ἀγαμέμνων δὲ πλείστους, Μενέλαος δ' ἐλάττους μὲν ἢ ὁ ἀδελφός, πλείους δ' ἢ ὁ Ὀδυσσεύς. Ἐπεὶ οὖν ταῖς ναυσὶν εἰς Ἀσίαν ἦλθον οἱ Ἕλληνες, παρὰ τὴν Τροίαν ἐστρατοπέδευσαν.

Β'. Ἐξ ἔλων τῶν Ἑλλήνων ἡγεμόνων¹ παρὰ πολὺ ἀνδρείος καὶ παρὰ πολὺ ταχύς ἦτο ὁ Ἀχιλλεύς. Ἐκ δὲ τῶν ἄλλων παρὰ πολὺ πανοῦργος ἦτο ὁ Ὀδυσσεύς, παρὰ πολὺ δὲ γέρων καὶ παρὰ πολὺ σοφός ὁ Νέστωρ, παρὰ πολὺ δὲ κακός ὁ Θερσίτης, ὅστις τὴν εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐπιστροφὴν ἐνόμιζε καλυτέραν καὶ εὐκολωτέραν ἀπὸ τοῦ ἐν Τροίᾳ ἀγῶνας¹. Τοῦ μὲν Αἴαντος ἡ ἀσπίς ἦτο παρὰ πολὺ μεγαλύτερη, τοῦ δὲ Ἀχιλλεύς ἡ λόγχη παρὰ πολὺ μακρά.

οἱ δὲ ἵπποι αὐτοῦ ἦσαν ὄχι μόνον ταχύτεροι ἀπὸ τοὺς τῶν ἄλλων², ἀλλὰ καὶ ἀθάνατοι.

37. Εὐχτική τῆς ἐνεργ. φωνῆς φωνηεντ. μὴ συναιρουμένων καὶ ἀφωνολ. ῥημάτων.

Ὁ μικρὸς Γεώργιος καὶ ἐπαίτης.

Α'. Ὁ μικρὸς Γεώργιος ἐπαίτη καθ' ὁδὸν συντυγχάνει καὶ διώβολον αὐτῷ ἐγχειρίζει. Ὁ ἐπαίτης τῇ τοῦ παιδὸς εὐσπλαγγνίᾳ εὐφραίνεται καὶ λέγει αὐτῷ· «Χάριν σοι ἔχω, ὦ παῖ· ὁ Θεὸς ἀεί σε ὑγιᾶ διαφυλάττει καὶ εὐδαιμονίαν σοι παρέχοι· εἶθε καὶ οἱ σοὶ γονεῖς ὑγιαίνοιεν καὶ τὴν οὐτῶν οὖσίαν ἀυξάνοιεν· ἄλυπον τὸν βίον διάγοις καὶ ἀεὶ ἀγαθὰ ἔργα πράττοις.

Β'. Ὁ δὲ Γεώργιος γεμάτος ἀπὸ χαρὸν¹ ἀποκρίνεται εἰς τὸν καλὸν ἐπαίτην· «εἶθε νὰ ἀπολαύσω τὰ ἀγαθὰ¹, τὰ ὅποια εὐχέσαι· ἀλλὰ καὶ σὺ εἶθε νὰ ὑγιαίνῃς καὶ εἶθε νὰ εὐτυχήσῃς· εἶθε νὰ πέμψῃ ὁ Θεὸς καὶ εἰς σὲ καὶ εἰς τὰ τέκνα σου εὐτυχίαν καὶ εἶθε νὰ ἀπολαύσετε πολλὰ ἀγαθὰ¹».

38. Προστακτ. τῆς ἐνεργ. φωνῆς φωνηεντ. μὴ συναιρουμένων καὶ ἀφωνολ. ῥημάτων.

Παρακείμεσις Μιλτιάδου πρὸς τοὺς στρατιώτας.

Α'. Ὡς¹ Μιλτιάδης τὴν τῶν Ἀθηναίων στρατιάν ἐν Μαραθῶνι παρέταξε, τάδε² τοῖς στρατιώταις πρὸ τῆς μάχης ἔλεξε· «πάντες γινώσκετε, ὅτι νῦν οὐ μόνον ὑπὲρ δόξης, ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ σωτηρίας καὶ ἐλευθερίας τῆς πατρίδος μάχεσθε· μηδεὶς οὖν φευγέτω ἐκ τῆς τάξεως, μηδὲ τὸν παραστάτην καταλειπέτω, ἀλλὰ πάντες μένετε μετὰ θάρρους, διώκετε τοὺς πολεμίους καὶ ὡς πλείστους³ αὐτῶν φονεύσατε».

Β'. «Ἄς ὑπακούουν εἰ στρατιῶται εἰς τοὺς λοχαγοὺς καὶ ἄς ἐκτελέσουν¹ τὰ παραγγέλματα αὐτῶν. Ἄς ἔχη ἕκαστος μεγαλύτερον θάρρος ἀπὸ τοὺς ἄλλους στρατιώτας² καὶ ἄς νομίσῃ, ὅτι αὐτὸς θὰ εἶναι³ αἷτιος τῆς νίκης. Ἐὰν δὲ τοιοιουτρόπως πράξετε, τοὺς ἐχθροὺς θὰ τρέψετε εἰς φυγὴν καὶ θὰ σώσετε τὴν πατρίδα. Ὅταν δὲ μὲ τὴν βοήθειαν⁴ τῶν θεῶν καταδιώξωμεν τοὺς ἐχθροὺς, σύ, ὦ Θέρσιππε, νὰ σπεύσῃς εἰς τὴν πόλιν καὶ νὰ εἴπῃς εἰς τοὺς ἐν αὐτῇ τὴν νίκην».

39. Ἀπαρέμφ. τῆς ἐνεργ. φωνῆς φωνηεντολ. μὴ συναϊρουμένων καὶ ἀφωνολήκτ. ῥημάτων.

Α'. 1. Κράτιστόν ἐστι αἰεὶ τάληθῆ λέγειν.—2. Οἱ Λυκούργου νομοὶ ἐκώλυνον τοὺς Λακεδαιμονίους ἐπὶ τοὺς αὐτοὺς πολλάκις στρατεύειν.—3. Ἐπιτάξει ῥᾶόν ἐστι τοῦ προᾶσαι.—4. Εὐχομαι εὖ ὑμᾶς προᾶσαι.—5. Ἐλπίζε εὖ πράξειν.

Β'. 1. Δὲν εἶναι ἀσφαλὲς νὰ πιστεῦωμεν εἰς ἄλλους τοὺς ἀνθρώπους.—2. Δὲν θέλω νὰ ἀκούω ψεύδη.—3. Εὐκολον εἶναι νὰ προστάξωμεν, δύσκολον δὲ νὰ πράξωμέν τι.—4. Λέγεται ὅτι πρῶτοι οἱ Αἰγινῆται εἶχον κόψει νομίσματα.

40. Μετοχή τῆς ἐνεργ. φωνῆς φωνηεντολήκτων μὴ συναϊρουμένων καὶ ἀφωνολήκτ. ῥημάτων.

Ὁ τρίτος ἄθλος τοῦ Ἡρακλέους.

Α'. Ἡρακλεῖ τὴν Λερναίαν Ὑδραν φονεύσαντι¹ Εὐρυσθεὺς ἐπέταξεν ἔμψυχον εἰς Μυκήνας κομίσει τὴν Κερυνίτιν ἔλαφον, χρυσᾶ μὲν κέρα ἔχουσαν², ἐν Οἰνῷ δὲ διατρίβουσαν. Ἦν δ' ἡ ἔλαφος τῆς Ἀρτέμιδος ἱερά³. Ἡρακλῆς οὖν μὴτ' ἀποκτείνειν μῆτε τιτρώσκειν αὐτὴν θέλων ἐνιαυτὸν ὅλον ἐδίωξε. Τέλος δ' ἡ ἔλαφος τῇ διώξει⁴ κάμνει καὶ εἰς τὸ Ἀρτεμίσιον ὄρος φεύγει. Μέλλουσα δ' ἐκεῖθεν τὸν ποταμὸν Λάδωνα διαβαίνειν ὑφ' Ἡρακλέους συλλαμβάνεται.

Β'. Ἐν ᾧ δὲ οὗτος ἔφερεν¹ αὐτὴν ἐπὶ τῶν ὤμων, συναντᾷ τὴν Ἀρτεμιν². Εἰς τὴν θεάν, ἣτις ἡγανάκτει³, εἶπεν ὁ Ἡρακλῆς· «ὦ Ἀρτεμι, οὐχὶ ἕνεκα αὐθαδείας⁴, ἀλλ' ἐξ ἀνάγκης⁵, ἀφ' οὗ κατεδίωξα⁶ τὴν ἔλαφον, συνέλαβον (αὐτὴν)· αἷτιος δὲ τούτῳ εἶναι ὁ Εὐρυσθεὺς, ὅστις ἔχει προστάξει⁶ τοῦτο». Καὶ ἡ μὲν θεὰ ἀφ' οὗ ἤκουσε⁶ ταῦτα, δὲν ὠργίζετο πλέον⁷. ὁ δὲ ἦρωζ, ἀφ' οὗ ἔφερε⁶ τὴν ἔλαφον ζωντανὴν εἰς τὰς Μυκήνας, παραδίδει (αὐτὴν) εἰς τὸν Εὐρυσθέα.

41. Ἐνεργ. ἄορ. β' βαρυτόνων ῥημάτων.

Κτίσις τῆς πόλεως Καδμείας.

Α'. Ἀγήνορι, τῷ τῶν Φοινίκων βασιλεῖ, δύο ἦσαν παῖδες, Εὐρώπη καὶ Κάδμος. Ἐπεὶ δὲ Ζεὺς τὴν Εὐρώπην ἀπήγαγεν, Ἀγήνωρ τῷ υἱῷ εἶπε· «τὴν πατρίδα λίπε καὶ τὴν ἀδελφὴν ἐπανάγαγε». Κάδμος οὖν, ἐπεὶ οὐδαμοῦ τὴν ἀδελφὴν ἤυρε, πρὸς τὸ ἐν Δελφοῖς μαντεῖον ἦλθε. Ἀπόλλων δ' αὐτῷ εἶπε· «ἐὰν ἐν τῷ πεδίῳ βοῦν ἴδῃς,

ἔλθε μετ' αὐτῆς, ἐν ᾧ δ' ἂν τόπῳ ἐκείνη ἔλθῃ, πόλιν κτίσον». Ἀπελθὼν δὲ Κάδμος βοῦν εἶδεν, οἷαν ὁ θεὸς εἶπε, καὶ εἰς Βοιωτίαν μετ' αὐτῆς ἦλθε.

Β'. Τότε παρουσιάσθη ¹ ἐκ σπηλαίου δράκων, ὅστις, ἀφ' οὗ ἐφόνευσε ² τοὺς συντρόφους τοῦ Κάδμου, καὶ κατ' αὐτοῦ ³ ἐπῆλθε. Ὁ δὲ Κάδμος, ἀφ' οὗ ἐκτύπησεν ² ἐκείνον δι' ἀκοντίου ³, ἐφόνευσε. Ἀφ' οὗ δὲ προσῆλθεν ² ἡ Ἀθηνᾶ, διέταξεν αὐτὸν νὰ ῥίψῃ εἰς τὴν γῆν τοὺς ὀδόντας τοῦ δράκοντος. Ἀφ' οὗ δὲ αὐτὸς ἔρριψε ⁴ τοὺς, ἐξῆλθον ἐκ τῆς γῆς ἄνδρες ἕνοπλοι. Οὗτοι ἔσφαξαν ὁ εἰς τὸν ἄλλον ⁵ ἐκτὸς πέντε. Ἀφ' οὗ δὲ ὠδήγησε ² τούτους ὁ Κάδμος εἰς τὴν πεδιάδα, ἔκτισε πόλιν, τὴν ὁποίαν ὠνόμασε Καδμείαν.

42. Προσωπικαὶ ἀντωνυμίαι.

Κυριος ὁ πρεσβύτερος πρὸ τῆς τελευτῆς αὐτοῦ.

Α'. Ὡ Καμβύση καὶ Ταναοξάρη καὶ πάντες οἱ παρόντες φίλοι, ἐμοὶ μὲν νῦν τοῦ βίου τὸ τέλος πάρεστι· ἀκούσατέ μου. Στέργω ὑμᾶς, ὡς ὑμεῖς στέργετέ με· τοῖς θεοῖς χάριν ἔχω, ὅτι εὐμενεῖς ἐμοὶ εἰσὶ· οἱ Πέρσαι στέργουσί με, ὅτι ἡ ἀρχὴ μου ἐπιεικῆς ἐστὶ καὶ ὑμᾶς, ὧ υἱοὶ μου, στέργουσιν οἱ Πέρσαι· πάντες πιστεύουσιν ὑμῖν.

Β'. Καὶ εἰς σὲ μὲν, ὦ Καμβύση, ἀφίνω τὴν βασιλείαν· διατάττω δὲ σύ, ὦ Ταναοξάρη, νὰ εἰσαι ¹ σατράπης τῶν Μήδων καὶ τῶν Ἀρμενίων καὶ τῶν Καδουσίων· ἀρμόζει δὲ εἰς σᾶς ² νὰ ἄρχετε μετ' ἐπιεικείας ³. Σεῖς ἔλοι, ὦ φίλοι, νὰ τιμᾶτε τοὺς υἱοὺς μου. Σεῖς δέ, ὦ θεοί, νὰ φυλάττετε τοὺς υἱοὺς μου καὶ τὴν πατρίδα μας ⁴, διότι ἡ δύναμις σας ⁴ εἶναι μεγάλη.

43. Αἱ ἐγκλίσεις τοῦ μέσου καὶ παθητ. ἐνεστώτος.

Λόγος τοῦ Περικλέους πρὸς τοὺς Ἀθηναίους.

Α'. Ὅτε ἐπὶ τὴν Ἀττικὴν ἔμελλον οἱ Λακεδαιμόνιοι στρατεύεσθαι, τάδε ¹ Περικλῆς τοῖς Ἀθηναίοις ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἔλεξε. «Οἱ πολέμιοι ταῖς τε προτέραις ἦνται ² καὶ τῇ ἡμετέρα εὐδαιμονία ἀχθόμενοι εἰς πόλεμον παρασκευάζονται καὶ μετ' οὐ πολὺ ἐπὶ τὴν χώραν ἡμῶν στρατεύσουσι. Ἀντιπαρασκευαζώμεθα οὖν καὶ ἡμεῖς, ἵνα μὴ ἡ ἡμετέρα χώρα ὑπ' αὐτῶν διαρπάξῃται. Τὰ φρούρια καλῶς φυλαττέσθω καὶ ἐπιτήδεια ἐν αὐτοῖς ³ συγκομιζέσθω, οἱ δὲ φρούραρχοι πρὸς ⁴ τὴν τῶν πολεμίων ἔφοδον παρασκευαζέσθων, ἵνα μὴ ἀπαρασκευοὶ καταλαμβάνωνται».

Β'. «Ἀναγκαῖον δὲ προσέτι εἶναι εἰς ἡμᾶς¹ καὶ τὰ πλοῖα νὰ ἐτοιμάζωμεν, ἵνα λεηλατῶμεν τὰς ἀκτὰς ἐκείνων, καὶ στρατὸν νὰ συναθροίζωμεν, ἵνα καὶ ἡμεῖς κατὰ² τῆς χώρας ἐκείνων ἐκστρατεύωμεν. Ὅσοι³ δὲ ἐξ ὑμῶν⁴ ἢ τὰ φρούρια φρουρεῖτε⁵ ἢ κατὰ τῶν ἐχθρῶν ἐκστρατεύετε⁶, νὰ μάχεσθε γενναίως καὶ νὰ μὴ λησμονῆτε τὴν πατροπαράδοτον ἀνδρείαν⁴. Οἱ δὲ θεοὶ, τοὺς ὁποίους σεδόμεθα περισσότερον⁶ ἀπὸ ἑλους⁴, εἶθε νὰ μὴ παύουν νὰ παρέχουν⁷ εἰς ἡμᾶς τὴν νίκην καὶ τὴν δόξαν».

44. Ὅριστ. τοῦ μέσου μέλλ. καὶ μέσου ἄορ. α' φων. ηεντ. μὴ συγιαρ. καὶ ἄφωνολ. ῥημ.

Α'. Ἐτεοκλῆς καὶ Πολυνείκης.

Οἱ τοῦ Οἰδίποδος υἱοί, Ἐτεοκλῆς καὶ Πολυνείκης, πρῶτον μὲν κοινῇ τῶν Θηβαίων ἐβασίλευσαν μετ' οὐ πολὺν δὲ χρόνον Ἐτεοκλῆς Πολυνείκη φεύγειν ἐβιάσατο. Τοῦτον ἐδέξατο Ἄδραστος, ὁ τῶν Ἀργείων βασιλεύς· οὗτος δὲ καὶ Πολυνείκης μετ' οὐ πολὺ ἐπὶ τὰς Θήβας ἐστρατεύσαντο. Ἐπεὶ δ' οἱ ἀντίπαλοι στρατοὶ παρετάξαντο, Ἐτεοκλῆς μὲν καὶ Πολυνείκης ἀλλήλους ἐφόνευσαν, οἱ δὲ θεοὶ τοῖς Θηβαίοις τὴν νίκην παρέσχον¹. Κρέων δ' ὁ μετὰ τὸν Ἐτεοκλέους θάνατον τῶν Θηβαίων ἄρξας, τὸ μὲν Ἐτεοκλέους σῶμα θάψαι ἐκέλευσε, τὸ δὲ τοῦ Πολυνείκου, ἐπεὶ οὗτος ἀλλοτρίους ἀνδρας συνελέξατο καὶ ἐπὶ τὴν ἰδίαν² πόλιν ἐστρατεύσατο, ἄταφον κατέλιπε, θάνατον τῷ θάφοντι αὐτὸν προειπών. Ἀντιγόνη δ' ἢ Ἐτεοκλέους καὶ Πολυνείκου ἀδελφή, νυκτὸς³ κλέψασα τὸ τοῦ ἀδελφοῦ σῶμα ἔθαψε. Κρέων δὲ τὴν Ἀντιγόνην μετεπέμψατο καὶ ὄνειδίσας αὐτῇ ἐκέλευσε ζῶσαν⁴ θάψαι.

Β'. Δεύτερος λόγος τοῦ Περικλέους πρὸς τοὺς Ἀθηναίους.

Ὡ Ἀθηναῖοι, δὲν θὰ ἐκστρατεύσωμεν¹ μόνοι κατὰ² τῶν ἐχθρῶν. Ἐχομεν συμμάχους πιστοὺς καὶ ἀνδρείους, οἵτινες ἑλοι ὁμοῦ³ θὰ ἐκστρατεύσουν⁴. Οἱ στρατηγοὶ αὐτῶν θὰ συσχεφθοῦν⁵ με ἡμᾶς⁶ περὶ τῆς ἐκστρατείας, θὰ ἀποδεχθῶμεν⁷ δὲ τὰς ὀρθὰς συμβουλὰς τούτων. Πρὸ δὲ τῆς ἐκστρατείας, ὧ πολῖται, νὰ εὐχθῆτε⁸ περὶ τῆς νίκης εἰς τοὺς θεοὺς⁶, οἵτινες τοὺς μὲν ἐχθροὺς⁶ δὲν θὰ βοηθήσουν, διότι ἔλυσαν τὴν εἰρήνην, ἡμᾶς⁹ δὲ δὲν θὰ παύσουν¹ νὰ ὑπερασπίζουν¹⁰.

45. Ὅριστ. τοῦ παρακρ. καὶ ὑπερσυντ. τῆς μέσης φωνῆς φωνηεντ. μὴ συναιρ. καὶ ἀφωνολ. ῥημ.

Α'. Ἀρμόδιος καὶ Ἀριστογείτων.

Ἐπεὶ φίλοι τινὲς τοῦ Ἀρμοδίου καὶ Ἀριστογείτωνος συνηθροισμένοι ἦσαν, Ἀρμόδιος εἶπε· «ὦ ἄνδρες, ὑπὸ μὲν Θησέως ἦτε τῶν Κρητῶν ἀδικία καὶ ὕβρις ἐλέλυτο, καὶ ἡ πολιτεία καὶ βασιλεία ἴδρυντο. Μετὰ δὲ τὸν τοῦ Κόδρου θάνατον, ἐπεὶ ἡ βασιλεία ὑπὸ τῶν προγόνων ἡμῶν ἐπέπαυτο, οὐδεὶς ἐτυράννευσε πλὴν Πεισίστρατος καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, οἱ δουλεύειν ἡμᾶς ἀναγκάζουσι. Ἄλλ' εἰς τὸ δουλεύειν οὐθ' ὑμεῖς πεπαίδευθε, οὔτ' ἐγὼ πεπαίδευμαι· πεπαίδευσθε δέ, ὦ ἄνδρες, ἐλεύθεροι εἶναι. Ἴνα δ' ἡ πατρις ἡμῶν ἐλευθέρα ᾖ, τοὺς τυράννους ἀνάγκη φονεῦσαι. Φονεύσωμεν οὖν αὐτοὺς καὶ ἴδρυσωμεν ἐλευθερίαν».

Β'. Περὶ Κάδμου.

Ἄξιόν ἐστιν ὑπὸ Ἑλλήνων εἶχον κτισθῆ πόλεις ἐν τῇ Ἑλλάδι, ἀλλὰ καὶ ξένοι εἶχον ἐγκαθιδρυθῆ εἰς αὐτήν, ἵνα κτίσουσ πόλεις. Ὁ Κάδμος, ὁ υἱὸς τοῦ Ἀγλήνορος, εἶχεν ἐγκαθιδρυθῆ ἐκ τῆς Φοινίκης καὶ λέγεται ὅτι ὑπ' αὐτοῦ εἶχε κτισθῆ ἡ ἐν Θήβαις Καδμεία. Ἐλέγεται δὲ ὅτι καὶ τὰ γράμματα ὑπ' αὐτοῦ εἶχον φερθῆ εἰς τὴν Ἑλλάδα· διὰ τοῦτο εἶχον ὀνομασθῆ ταῦτα Φοινικικὰ γράμματα.

46. Ῥ'ποτακτ. τοῦ μέσ. ἀορίστου α' καὶ τοῦ μέσ. καὶ παθητκ. παρακρ.

Α'. 1. Ἐν καιρῷ¹ βουλευόμεθα, ἵνα, ἐὰν ἀνάγκη ᾖ², βεβουλευμένοι ὦμεν.—**2.** Πρᾶξον, ὅσα λέγω, ἵνα ἀπηλλαγμένοι ᾖς τοῦ κινδύνου³.—**3.** Κόμισόν μοι τὸ βιβλίον, ἵνα ἄρξωμαι τοῦ λόγου.—**4.** Κύρος ἐπὶ τοὺς νησιώτας ἐστρατεύσατο, ἵνα αὐτοὺς καταστρέψῃται.—**4.** Ἀναπαυσώμεθα, ὡς στρατιῶται.

Β'. 1. Ἦλθον ἐδῶ, ἵνα λουσθῶ¹.—**2.** Ἄν ἔχῃς γυμνασθῆ, διὰ τί δὲν μετέχεις τῶν ἀγώνων;—**3.** Ἄς γυμναζώμεθα, ἵνα ἔχωμεν παρασκευασθῆ πρὸς πόλεμον.—**4.** Νὰ ἐργάζεσαι, ἵνα κατορθώσῃς τοῦτο.—**5.** Ἐὰν ταῦτα ἔχουν πρᾶχθῆ, θά σοι γράψω.—**6.** Ἐφερα ἔλαιον, ἵνα ἀλειφθῆτε¹.

47. Εὐαγγελική τοῦ μέσου μέλλ. καὶ ἄορ. α' καὶ τοῦ μέσου καὶ παθητικ. παρακειμ.

Εὐχὴ μητροὺς ὑπὲρ τῶν υἱῶν.

Α'. Εἴθε οἱ ἔμοι υἱοί, ὃ Θεός, καλῶς πεπαιδευμένοι εἶεν καὶ ἀεὶ ἀγαθὰ ἔργα πράττειεν. Εἴθε πάντες εὐ αὐτοὺς λέγοιεν, μηδεις δὲ μέμψαιτο. Φυλάξαιτο τὰς κακὰς ὁμιλίαις ¹, αἱ τοὺς νέους παντὸς μᾶλλον ² διαφθείρουσι καὶ μηδέποτε ψεύσαιτο. Εἴθε, ὃ υἱοί, καλῶς γεγυμνασμένοι εἴητε καὶ φιλοπατρίαν ἔχοιτε.

Β'. Εἴθε νὰ ἐκστρατεύσετε ³ μετὰ θάρρους κατὰ ¹ τῶν ἐχθρῶν τῆς πατρίδος καὶ εἴθε μαζὶ με ² τοὺς ἄλλους στρατιώτας νὰ τρέψετε τούτους εἰς φυγὴν. Εἴθε νὰ ὑποδεχθῶ ³ ποτε τοὺς υἱοὺς μου νικητὰς καὶ ἀμέσως, ὃ Θεέ, εἴθε νὰ ἀποθάνω.

48. Προστακτ. τοῦ μέσ. ἄορ. α' καὶ τοῦ μέσου καὶ παθητ. παρακειμένου.

Α'. 1. Ὁ παῖ, τὰς κακὰς ὁμιλίαις φύλαξαι. — 2. Πεφύλαχθε τοὺς ψεύστας καὶ κόλακας. — 3. Πέπεισο μηδὲν αἴσιχον εἶναι τῆς ἀδικίας. — 4. Ὁ ἀθλητὴς ἀλειψάσθω ἐλαίῳ. — 5. Οἱ ἔργαται ἀρξάσθων τοῦ ἔργου. — 6. Παῦσαι μωρίας λέγων.

Β'. 1. Κάμε μου τὴν χάριν ¹, ὃ πάτερ. — 2. Ὁ στρατιώτης ἀς λουσθῆ ² εἰς ³ τὸν ποταμόν. — 3. Νὰ σκεφθῆς πρὸ τοῦ ἔργου, μετὰ δὲ τὴν σκέψιν νὰ ἀρχίσῃς ² αὐτό ⁴. — 4. Πρὸ τοῦ ἔργου καλῶς νὰ σκεφθῆτε. — 5. Ἀς ἀποφασίσουν οἱ σύμμαχοι νὰ πέμψουν εἰς ἡμᾶς στρατόν. — 6. Νὰ ἔχετε παρασκευασθῆ καλῶς.

49. Ἀπαρέμφ. καὶ μετοχὴ τοῦ μέσου μέλλ. καὶ ἄορ. α' καὶ τοῦ μέσου καὶ παθητικ. παρακμ.

Α'. 1. Ἀλέξανδρος ἠλίπιζε πᾶσαν τὴν Ἀσίαν καταστρέψασθαι. — 2. Ὁ ἀνὴρ οὗτος ἐτόλμησε ψεύσασθαι. — 3. Λυκοῦργος τὴν Σπάρτην οὐ τείχεσιν, ἀλλὰ τῇ τῶν πολιτῶν ἀνδρεία τετειχίσθαι ἐβούλετο. — 4. Ξέρξης τὴν Αἴγυπτον καταστρεψάμενος εἰς τὴν Εὐρώπην ἦλθε τοὺς Ἕλληνας καταστρεψόμενος. — 5. Τὸ ἄθλον τῶν Ἰσθμοῦ νικητῶν στέφανος ἦν ἐκ πίτυος πεπλεγμένος.

Β'. 1. Οἱ νόμοι τοῦ Δράκοντος ἐλέγετο δι' αἵματος ¹. — 2. Παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἕλλησιν ἐμυθεύετο, δι' ὃ Ἀχιλλεὺς εἶχεν ἐκπαιδευθῆ ὑπὸ τοῦ Κενταύρου Χείρωνος. — 3. Ὁ Κύρος μέγα στρατεύμα συνήθροισε διὰ νὰ πορευθῆ ² κατὰ ³ τοῦ ἀδελφᾶ

(του) Ἀρταξέρξου. — 4. Ὁ πατήρ μου ἀφ' εὗ ἀναπαυθῆ⁴, θὰ πορευθῆ εἰς τὴν πόλιν. — 5. Πολὺ διαφέρει ἐκεῖνος, ὅστις ἔχει γυμνασθῆ, ἀπὸ ἐκείνου⁵, ὅστις δὲν ἔχει γυμνασθῆ.

§ 0. Παθητικ. μέλλων α' καὶ παθητικ. ἄορ. α'
φωνηεντ. μὴ συναϊρ. καὶ ἀφωνολ. ῥημάτων.

Ὁ Κροῖσος καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἄτυς.

Α'. Κροῖσω, τῷ τῶν Λυδῶν βασιλεῖ, παῖς ἦν Ἄτυς. Ἐνυπνίω¹ δ' ἐμηνύθη Κροῖσω, ὅτι Ἄτυς σιδηρᾷ φονευθήσεται λόγχῃ². Διὸ Ἄτυς ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἐκωλύθη ἀκόντια καὶ δόρατα καὶ ἄλλα ὄπλα ἔχειν. Ἐν τούτῳ³ δὲ τῷ χρόνῳ μέγας σὺς ἄγριος τοὺς τῶν Μυσῶν ἀγροὺς διέφθειρε. Πρόσβεις οὖν πρὸς Κροῖσον ὑπὸ τῶν Μυσῶν ἐπέμψθησαν, ἵνα ἱκετεύσωσι συμπεμφθῆναι αὐτοῖς⁴ τὸν παῖδα καὶ νεανίας καὶ κύνas πρὸς τὴν τοῦ σὺς θήραν⁵. Κροῖσος δ' ἔλεγεν, ἂ αὐτῷ ἐμηνύθη τῷ ἐνυπνίῳ¹ καὶ ὅτι ἡ ἀρχὴ καταλυθήσοιτο, εἰ Ἄτυς φονευθῆ⁶. Ἄτυς δὲ ταῦτ' ἀκούσας εἶπε· «ὦ πάτερ, τῷ ἐνυπνίῳ λέγεις μνησθῆναι, ὅτι σιδηρᾷ αἰχμῇ μέλλω φονευθήσεται. Οὐ νῦν πρὸς⁷ πολεμίους στρατευόμεθα, ὥστε δεῖσαι⁸ σε, μὴ ὑπὸ τῶν τούτων ὄπλων φονευθῶ».

Β'. Τοιοῦτοτρόπως ὁ Κροῖσος, ἀφ' εὗ ἐπέισθη ὑπὸ τοῦ υἱοῦ (του), ἐπέτρεψεν εἰς αὐτὸν νὰ πορευθῆ διὰ¹ τὸ κυνήγιον τοῦ ἀγρίου χοίρου. Τὸ θηρίον κατεδιώχθη ὑπὸ τῶν κυνηγῶν, οἵτινες ἐπορεύθησαν² εἰς τὰ ὄρη τῆς Μυσίας. Ἐκεῖ³ λοιπὸν⁴ ἀπ' ὄλα τὰ μέρη⁵ ἐκ τῶν μακρόθεν⁶ διὰ δοράτων⁷ καὶ ἀκοντίων. Ὑπό τινος δὲ ἐκ τῶν κυνηγῶν, ὅστις ἤθελε νὰ κτυπήσῃ διὰ τοῦ ἀκοντίου⁸ τὸν ἀγρίον χοῖρον, ἐκτυπήθη (διὰ τοῦ ἀκοντίου)⁹ ὁ Ἄτυς. Τοιοῦτοτρόπως λοιπὸν ὁ υἱὸς τοῦ Κροῖσου ἀπέθανε φονευθεὶς διὰ σιδηρᾶς αἰχμῆς συμφώνως¹⁰ πρὸς τὸ ὄνειρον.

§ 1. Παθητ. μέλλ. ῥ' καὶ παθητ. ἄορ. ῥ'.

Ἡ παρὰ τὸν Γρανικὸν ποταμὸν μάχη.

Α'. Οἱ Ἕλληνες τῇ Ἀλεξάνδρου ἀνδρεία ἐκπλαγέντες εἰς τὸν Ἰσθμὸν πάντες πλὴν Λακεδαιμονίων συνελέγησαν καὶ ἐψηφίσαντο ἔχειν μὲν ἡγεμόνα Ἀλέξανδρον, στρατεῦσαι δὲ σὺν αὐτῷ ἐπὶ τοὺς Πέρσας, ὑφ' ὧν πολλὰκις πρότερον ἐβλάβησαν. Ἀλέξανδρος οὖν πολλοὺς Μακεδόνας τε καὶ Ἕλληνας λαβὼν εἰς τὴν Ἀσίαν διαβαί-

νει καὶ τοῖς Πέρσαις παρὰ τὸν Γρανικὸν ποταμὸν πρῶτον μάχεται. Ἐπει δ' οἱ ἀντίπαλοι στρατοὶ συνεπλάκησαν, κατ' ἀρχὰς μὲν ἡ μάχη ἀμφίροπος ἦν, τέλος δὲ στραφέντες οἱ Πέρσαις εἰς φυγὴν τρέπονται. Τῶν Περσῶν πολλοὶ μὲν κατεκόπησαν, τινὲς δ' ἐν τῷ ποταμῷ ἐπνίγησαν.

Β'. Τόσον πολὺ¹ δὲ ἦτο τὸ πλῆθος τῶν φονευθέντων, ὥστε τὸ ὕδωρ τοῦ ποταμοῦ ἀφ' οὗ ἐθάφη² διὰ τοῦ αἵματος³, ἐπὶ πολλὰς, ὡς λέγεται, ἡμέρας ἦτο ἐρυθρόν. Ἐν ταύτῃ τῇ μάχῃ λέγεται εἶπε ἀπεκόπη ἡ περικεφαλαία τοῦ Ἀλεξάνδρου ὑπὸ τινος Πέρσου, ὅστις ἠθέλησε μὲν νὰ φονεύσῃ τὸν Ἀλέξανδρον, κτυπηθεὶς δὲ ὑπὸ τοῦ Κλείτου ἀπέτυχε τοῦ σκοποῦ (τοῦ). Μετὰ τὴν μάχην δὲ ὁ Ἀλέξανδρος ἐπεμφε τριακοσίας Περσικὰς πανοπλίας εἰς τὰς Ἀθήνας (ὡς) ἀφιέρωμα εἰς τὴν Ἀθηνᾶν, καὶ διέταξε νὰ γραφῇ⁴ τὸ ἐξῆς⁵ ἐπίγραμμα «ὁ Ἀλέξανδρος, ὁ υἱὸς τοῦ Φιλίππου, καὶ εἰ Ἑλληνας, πλὴν τῶν Λακεδαιμονίων, ἀπὸ τῶν βερβάρων τῆς Ἀσίας».

§ 2. Μέσος ἀόριστος 6'.

Α'. 1. Οἱ φύλακες ἐκπλαγέντες τὴν φυλακὴν ἔλιπον καὶ εἰς φυγὴν ἐτρέποντο.—2. Τῆς ἡττης ἔνεκεν ἄθυμοι οἱ στρατιῶται ἐγένοντο.—3. Μιλτιάδης μόνος τῶν ἐνδόξων Ἀθηναίων υἱὸν κατέλιπετο¹ τῷ πατρὶ ὅμοιον.—4. Τῶν Περσῶν ἐγγὺς προσελθόντων², Θεμιστοκλῆς ἔπεισε τοὺς Ἀθηναίους εἰς τὰς νήσους ἀγαγέσθαι³ τὰς γυναῖκας καὶ τοὺς παῖδας.

Β'. 1. Οἱ Ἑλληνας φθάσαντες εἰς τὸν ποταμὸν Ἀράξην εὗρισκον χωρία πολλὰ γεμᾶτα ἀπὸ σίτου¹ καὶ οἴνου¹.—2. Εἶθε νὰ γίνουιν. ὅσα λέγεις.—3. Εἶθε νὰ ἐνοήσῃς τὸ ὠφέλιμον.—4. Εἶθε νὰ γίνῃς εὐδαίμων.—5. Νὰ ὑποσχεθῆς τοῦτο εἰς ἐμέ.—6. Ὁ ῥήτωρ προσεῖλκυσε τὸ πλῆθος.

§ 3. Ἐκτηρικὰ ἀνωνομείαι.

Ξέρξης καὶ Ἀρτάβανος.

Α'. Ὅτε Ξέρξης ὁ Δαρείου ἐπὶ τὰς Ἀθήνας στρατεύσειν ἔμελλον, Ἀρτάβανος, ὁ θεῖος αὐτοῦ, ἀποτρέψαι αὐτὸν τῆς στρατείας βουλόμενος «ἐγὼ, ὦ βασιλεῦ» εἶπε «Δαρεῖω τῷ σῶ μὲν πατρί, ἐμῷ δ' ἀδελφῷ, συνεβούλευσά ποτε μὴ στρατεῦσαι ἐπὶ τοὺς Σκύθας. Ὅ δὲ τῇ ἐμῇ συμβουλῇ οὐκ ἐπίθετο. Οὕτω δ' ἡμεῖς ἐπὶ τοὺς Σκύθας ἐστρατεύσαμεν, οἱ τοὺς ἀρίστους τῶν ἡμετέρων ἐνίκησαν. Καὶ σὺ

νῦν μέλλεις πολὺ πλῆθος τῶν σῶν στρατιωτῶν ἐπὶ τοὺς Ἀθηναίους ἄξειν. Λέγω δὴ σοι, ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι πολὺ ἀμείνους τῶν Σκυθῶν εἶσι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν.

Β'. Ἐνθουμείσαι βεβαίως, ὅτι ἐν τῷ Μαραθῶνι ἐνίκησαν οἱ Ἀθηναῖοι τὰ στρατεύματά μας. Ἄν¹ δὲ τώρα θὰ νικήσουν καὶ ἐν ναυμαχίᾳ², θὰ ἔλθουν πρὸς τὸν Ἑλλάσποντον καὶ θὰ λύσουν τὰς γεφύρας μας. Καὶ τότε δὲ δι ε τ ρ έ ξ α μ ε ν τ ὸ ν κ ί ν δ υ ν ο ν³ νὰ πάθωμεν τοιοῦτόν τι, ὅτε ὁ πατήρ σου γεφυρώσας τὸν ποταμὸν Ἰστρὸν ἐξεστράτευσε κατὰ⁴ τῶν Σκυθῶν. Τότε ἔσωσε τὸν πατέρα σου ἐκ τοῦ κινδύνου ὁ Ἰστιαῖος ὁ Μιλήσιος. Τίς ἀνάγκη δὲ πάλιν νὰ κινδυνεύωμεν; Διὰ τοῦτο πείθου εἰς τοὺς λόγους μου καὶ μὴ ἐκστρατεύσῃς κατὰ⁴ τῶν Ἀθηνῶν».

ΡΗΜΑΤΑ ΣΥΝΗΡΗΜΕΝΑ ΕΙΣ -Ω

54. α') Οἱ συναιροῦμενοι χρόνοι τῆς ἐνεργ. φωνῆς-

Π ε ρ ῖ Ν ι ὀ β η ς .

Α'. Ζεὺς τὸν Τάνταλον γεννᾷ καὶ τὸν Ἀμφίονα. Ταντάλου δὲ θυγάτηρ ἦν Νιόβη, γυνὴ Ἀμφίονος, τοῦ Θηβῶν βασιλέως. Αὕτη ἐπεὶ υἱοὺς μὲν ἐπτά, θυγατέρας δ' ἰσαριθμούς ἔτεκεν, ὕβριζε. Ὅτε δέ ποτε αἱ Θηβαῖαι εὐχαῖς καὶ θυσίαις τὴν Λητῶ ἐτίμων, ἠρώτα, τίνα τῶν θεῶν τιμῶν¹. Ἐκεῖναι μὲν δὴ εἶπον· «τὴν Λητῶ τιμῶμεν, ἦν πολλοὶ τῶν παίδων ἔνεκεν εὐχαῖς καὶ θυσίαις τιμῶσι». Καὶ ἡ Νιόβη «σιγάτε» εἶπεν εἶνα σαφῶς ἀκούητε, ἃ ἐγὼ κελεύω ὑμᾶς δοᾶν καὶ ἃ μὴ. Τὸν μὲν Δία τιμῶμεν², τὴν δὲ Λητῶ μὴ τιμάτε οὕτω, Τιτᾶνος μὲν θυγατέρα οὖσαν³, παῖδας δὲ δύο μόνους, Ἀπόλλωνα καὶ Ἄρτεμιν, τεκοῦσαν.

Β'. Διότι ἐγὼ καὶ κατὰ τὴν εὐγενῆ καταγωγῆν¹ εἶμαι ὑπερτέρα² ἐκείνης, καὶ πολὺ περισσότερα τέκνα ἐγέννησα. Ἄν δὲ ἠθέλετε τολμᾶ³ νὰ τιμάτε αὐτήν, ἠθέλετε τιμωρηθῆ⁴. Ἄφ' οὗ ἤκουσαν ταῦτα αἱ Θηβαῖαι, δὲν ἐτόλμων πλέον⁵ νὰ τιμοῦν τὴν Λητῶ. Τότε δὲ ἡ Λητῶ ἐρωτᾷ τὰ τέκνα της· «τί κάμνετε; Ἡ Νιόβη δὲν ἄφινε τὰς Θηβαίας νὰ με τιμοῦν». Τὰ τέκνα λοιπὸν τῆς Λητοῦς δὲν ἄφινον πλέον τὴν Νιόβην νὰ φέρεται αὐθασδῶς⁶, ἀλλὰ ὁ μὲν Ἀπόλλων ἐφόνευσε διὰ τῶν βελῶν⁷ ἔλους τοὺς υἱοὺς αὐτῆς, ἡ δὲ Ἄρτεμις ἔλας τὰς θυγατέρας.

35. 6') Οί συναιρούμενοι χρόνοι τῆς μέσ. φωνῆς.

Α'. 1. Πειρώμεθα ἀεὶ δίκαιοι εἶναι.—2. Περιπορευόμενοι τὰς πόλεις τῆς Πελοποννήσου ἐθεώμεθα αὐτάς.—3. Μακάριος ὅστις οὐσίαν καὶ νοῦν ἔχει· χηῖται γὰρ αὐτῇ, εἰς ἃ δεῖ.—4. Πειρῶ ἄρχειν τῆς γλώττης.—5. Τιμῶντο οἱ χρηστοὶ ἄνδρες.

Β'. 1. Οἱ εὐεργέται τῶν πόλεων ἄς τιμῶνται ὑπὸ τῶν πολιτῶν.—2. Νὰ μεταχειρίζεσαι περισσότερον τὰ ὄτα¹ παρὰ τὴν γλῶσσαν.—3. Ἀδύνατον εἶναι εἰς τοὺς ἰατροὺς νὰ θεραπεύουν ὄλας τὰς ἀσθενείας.—4. Ὁ ἄνδρειος στρατιώτης προσπαθεῖ νὰ νικᾷ ἢ νὰ ἀποθνήσκη ἐνδόξως.

ΡΗΜΑΤΑ ΣΥΝΗΡΗΜΕΝΑ ΕΙΣ -ΕΩ.

36. Οί συναιρούμενοι χρόνοι τῆς ἐνεργητικῆς καὶ μέσης φωνῆς.

Α'. Καμβύσης καὶ Αἰγύπτιοι.

Ἐπει Καμβύσης, ὁ Περσῶν βασιλεύς, οὐκ ἠτύχει ἐπὶ τοὺς Αἰθίοπας στρατευῶν, ἠθύμει μὲν ἰσχυρῶς ὀκνῶν, μὴ γέλωτα τοῖς Αἰγυπτίοις ποιίῃ, ὅμως δ' ἐδόκει αὐτῷ¹ εἰς τὴν Αἴγυπτον ἀναχωρεῖν. Εἰς Μέμφιν δ' ἐλθὼν μᾶλλον² ἠγανάκει· οἱ γὰρ ἐνοικοῦντες ἠθύμουν καὶ ἑορτὰς ἤγον δοκοῦντες³ ἔχειν τὸν Ἄπιν, ὃν πολὺν χρόνον ἐζήτουν. Ὁ δὲ Καμβύσης τῇ ἑαυτοῦ ἀτυχίᾳ χαίρειν ἐκείνους ὑποπτεύων, τοὺς ἄρχοντας καλεῖ καὶ ἐρωτᾷ, τί⁴ τότε μὲν ἐποίουν τοῦθ' οἱ πολῖται, πρότερον δ' αὐτοῦ παρόντος⁵ οὐ. Ἀκούων δὲ τὰ περὶ τὸν Ἄπιν καὶ τοῖς αὐτῶν λόγοις ἀπιστῶν ἀναιρεῖν αὐτὸν ἠθέλησε.

Β'. Καμβύσης καὶ Σμέρδεις.

Ὁ Καμβύσης ὅτε ἔγινε¹ βασιλεύς, ἀπέπεμψε τὸν ἀδελφόν (του) Σμέρδιν εἰς ἄλλην χώραν, ἵνα μὴ λυπῆται² πλέον³, διότι ἦτο κατώτερος⁴ (αὐτοῦ) κατὰ τὴν σωματικὴν δύναμιν⁵ καὶ τὴν ἀνδρείαν. Ἐπειδὴ δὲ ἔπειτα ἀνελογίζετο¹, ὅτι οἱ Πέρσαι ἐξετίμων⁶ τὸν νεανίαν, καὶ ἐπειδὴ ἐφοβεῖτο¹, μήπως⁷ ἐκεῖνος ἐπιθυμῇ² τὴν βασιλείαν⁸, παρεκάλει τὸν Πρηξάσπη⁸, τὸν ὅποιον ἐνόμιζε πιστότατον, νὰ φονεύσῃ τὸν Σμέρδιν. Τοῦτο δὲ ὄλοι ἐνόμιζον ὅτι ἦτο⁹ οὐχὶ μικρὰ ἀπόδειξις τῆς παραφροσύνης τοῦ Καμβύσου.

ΡΗΜΑΤΑ ΣΥΝΗΡΗΜΕΝΑ ΕΙΣ ΟΩ.

57. Οἱ συνακροούμενοι χρόνοι τῆς ἐνεργητικῆς καὶ μέσης φωνῆς.

Ἡ εἰς Ἀσίαν στρατεία τοῦ Ἀγησιλάου.

Α'. Ἀγησίλαος, ὁ Λακεδαιμονίων βασιλεύς, βουλόμενος¹ τὴν μὲν τῶν Περσῶν ὕβριν μειοῦν, τοὺς δ' ἐν τῇ Ἀσίᾳ Ἑλληνας ἐλευθεροῦν, τὸ ἐν Δωδώνῃ τοῦ Διὸς μαντεῖον ἐρωτᾶν ἤξιον. Κελεύσαντος² δὲ τοῦ θεοῦ στρατεῦσθαι, τὸν χρησμὸν ἀνακοινοῦται τοῖς ἐφόροις. Οἱ ἔφοροι τὸν βασιλέα ἐκέλευσαν καὶ τὸν ἐν Δελφοῖς θεὸν περὶ τούτου ἐρωτᾶν. Ἀγησίλαος δ' ὧδε ἀνακοινοῖ τῷ Ἀπόλλωνι· «ἄρ' οὐκ ἀξιοῖς ταῦτα³ κελεύειν, ἃ καὶ ὁ σὸς πατήρ;» Τοῦ δὲ θεοῦ ἀξιοῦντος ταῦτα κελεύειν, πληροῦνται νῆες ὑπ' Ἀγησιλάου καὶ ἐκ τῆς Εὐβοίας εἰς Ἔφεσον περαιοῦνται. Ἐν Ἀσίᾳ δ' Ἀγησίλαος πολλὰς μὲν ἑλληνικὰς πόλεις ἐλευθεροῖ, πολλὰς δὲ Περσῶν στρατιὰς καταβαλὼν⁴ τὴν Ἀρταξέρξου, τοῦ Περσῶν βασιλέως, δύναμιν ἐλαττοῖ.

Β'. Ἐνεκα δὲ τούτου ὁ Ἀρταξέρξης ἐπεμψε πρέσβεις εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἵνα διὰ χρημάτων¹ πείσουν² τὰς πόλεις νὰ ἐναντιώωνται κατὰ τῆς Σπάρτης¹. Οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι, ἐπειδὴ ἐφανερῶντο εἰς αὐτούς, ὅτι αἱ μέγισται πόλεις τῆς Ἑλλάδος ἐπεθύμουν³ νὰ ταπεινώουν τὴν δύναμίν των, βλέποντες ὅτι ἡ πόλις των⁴ εὐρίσκετο εἰς κίνδυνον⁵, ἐνόμισαν ὅτι ἤτο⁶ ἀναγκαῖον νὰ ἐστρατεύσουν⁷ κατὰ τῶν πόλεων. Ἀμέσως δὲ ἀνακοινῶνουν δι' ἀγγελιαφόρου¹ εἰς τὸν Ἀγησίλαον, ὅτι ἡ πόλις διατάττει αὐτὸν νὰ ἐπανέλθῃ ὅσῳ τὸ δυνατὸν ταχύτερον⁸. Ἐκεῖνος δὲ ἂν καὶ ἀνελογίζετο⁹, ποίων τιμῶν ἀπεστερεῖτο³, ὅμως συγκαλεῖ τοὺς συμμάχους καὶ κάμνει γνωστοτήν¹⁰ εἰς αὐτούς τὴν διαταγὴν τῶν ἐφόρων. Ἀμέσως δὲ ἐπειτα ἐπανήλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα.

ΟΙ ΑΛΛΟΙ ΠΛΗΝ ΤΟΥ ΕΝΕΣΤ. ΚΑΙ ΠΑΡΑΤ. ΧΡΟΝΟΙ ΤΩΝ ΣΥΝΗΡΗΜΕΝΩΝ ΡΗΜΑΤΩΝ

58. α') Ὁμιολὸς σχηματισμός.

Θεμιστοκλέους φυγή.

Α'. Θεμιστοκλῆς κωλύσας τῇ ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίᾳ¹ τὸν Ξέρξην τοῦ τὴν Ἑλλάδα δουλώσαι, μάλιστα² ὑπὸ τοῦ τῶν Ἀθηναίων

δήμου ἐτιμήθη. Μετ' ὀλίγον δὲ πολλῶν αὐτῷ φθονησάντων, οἱ Ἀθηναῖοι ἰφθυγάδευσαν αὐτόν. Ὅτε δὲ φυγὰς ἐν Ἀργεῖ ἦν, οἱ τῶν Λακεδαιμονίων ἔφοροι Πausανίαν, τολμήσαντα³ γράφαι τῷ τῶν Περσῶν βασιλεῖ τὴν Ἑλλάδα δουλώσειν, ἐθανάτωσαν. Ἐπειτα δὲ πρέσβεις εἰς Ἀθήνας πέμψαντες εἶπον·

Β'. «Ὁ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸν Πausανίαν ἡμεῖς ἐτιμωρήσαμεν¹ κατὰ δικάσαντες εἰς θάνατον² καὶ ἔχει ἀποθάνει³, καθὼς ἦτο πρόπον⁴. Πολλοὶ δὲ μάρτυρες ἐμαρτύρησαν⁵, ὅτι καὶ ὁ Θεμιστοκλῆς εἶναι προδότης. Διὰ τοῦτο ἔχομεν τὴν ἀξιῶσιν νὰ τιμωρήσετε⁶ καὶ σεις τὸν προδότην». Καὶ οἱ Ἀθηναῖοι πιστεύσαντες εἰς τοὺς Λακεδαιμονίους κατεδίκασαν αὐτὸν ἀπόντα εἰς θάνατον⁷. Ὁ δὲ Θεμιστοκλῆς ἐκ τοῦ Ἀργους πρῶτον μὲν ἦλθεν εἰς τὴν Κέρκυραν, ἀπ' ἐδῶ⁸ δὲ εἰς τὴν Ἡπειρον πρὸς τὸν βασιλέα Ἀδμητον. Ἀπ' ἐκεῖ⁹ δὲ ἦλθεν εἰς τὴν Ἀσίαν, ἔπου¹⁰ καὶ ἀπέθανε³.

39. β') Ἀνώμαλος σχηματισμός.

Α'. Ἀντιόπη.

Τῶν Θηβῶν ἐβασίλευε ποτε Νυκτεὺς, τῶν δὲ τέκνων αὐτοῦ οὐδὲν ἔζη, πλὴν θυγάτηρ μία, ἡ Ἀντιόπη. Ἡ μὲν οὖν τὸν πατέρα οὐκ αἰδεσθεῖσα¹ ἐκ τῶν βασιλείων εἰς Σικυῶνα ἔφυγε· Νυκτεὺς δέ, ἐπεὶ φυγοῦσα² τὴν θυγατέρα ἤκουσε, σπασάμενος τὸ ξίφος ἑαυτὸν ἐφόνευσε. Ἐν δὲ Θήβαις Λύκος δυνατώτατος ὢν³ τῇ βασιλικῇ ἐχρῆτο δυνάμει, στρατεύσας δ' εἰς Πελοπόννησον, τὸν βασιλέα, οὗ γυνὴ ἦν Ἀντιόπη, ἐν Σικυῶνι κατέκλεισεν, εἶτα δὲ τὴν πόλιν ἐκπολιορκήσας⁴ κατέκαυσε καὶ τὸν βασιλέα ἐφόνευσε, τὴν δ' Ἀντιόπην ζῶσαν ἀπέσπασε. Ἐπεὶ δ' Ἀντιόπη, πρὶν τὴν ὁδὸν τελέσαι⁵ ἐν τῷ Κιθαιρῶνι παῖδας δύο ἔτεκεν, ἐκείνη μὲν ὑπὸ Λύκου εἰς Θήβας ἦχθη, τοὺς δὲ παῖδας φονεῦσαι οἱ δοῦλοι ἐκελεύσθησαν. Ἐπεὶ δὲ τούτοις μὲν ἤρκεσε καταλιπεῖν τοὺς παῖδας, οἱ δὲ μόνοι ἐν τῷ δάσει ἦσαν, ὥστε ζῆν μὲν ἔτι⁶, πεινῆν δὲ καὶ διψῆν, ποιμὴν τις ἐλθὼν παρέλαβεν αὐτοὺς καὶ ἔθρεψε καὶ τὸν μὲν ἐκάλεσε Ζῆθον, τὸν δ' Ἀμφίονα.

Β'. 1. Πρῶτοι ἐκ τῶν ἀνθρώπων¹ οἱ Λυδοὶ μεταχειρίσθησαν χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ νομίσματα². — 2. Ὁ Τισσαφέρνης δὲν ἐσεβάσθη τὸν ξένιον Δία, ἀλλὰ τὸν Κλέαρχον, ὅστις ἦτο³ ξένος, καὶ τοὺς ἄλλους στρατηγούς ἐξαπατήσας ἐφόνευσε. — 3. Θά σε⁴ μεταχειρισθῶ ὡς φίλον. — 4. Δὲν θὰ ἐπαίνεσω⁵ τὸν λέγοντα ψεύδη. — 5. Ὁ Προ-

μηθεὺς εἶχε δεθῆ ἐπὶ τοῦ ὄρους Καυκάσου πολλὰ ἔτη.—6. Εὐκολον εἶναι εἰς τὸν Θεὸν τὰ πάντα νὰ ἐκτελέσῃ.—7. Ἄγρὸς μὴ ὀργωθείς δὲν φέρει καρπούς.

§ 60. Δεικτικαὶ καὶ αὐτοπαθεῖς ἀντωνυμίαι.

A'. 1. Ταῦτα μὲν σὺ λέγεις, παρ' ἡμῶν δὲ ἄγγελλε τάδε.—2. Ἀλέξανδρος τοιοῦτον καὶ τοσοῦτον εἶχε θάρρος, ὥστε οὐδενὶ ὑπέεικε κώλύματι.—3. Οὐκ αἰσχύνει τηλικούτος ὢν ¹ τοιαῦτα ποιῶν.—4. Ἐὰν λέγωμεν, ὅτι οὐχ ἡμάρτομέν ποτε, πλανῶμεν ἡμᾶς αὐτούς.—5. Πολλοὶ ἄνθρωποι οὐθ' ἑαυτοῖς οὔτε τοῖς ἄλλοις ὠφέλιμοὶ εἰσι.

B'. 1. Ὅλων τούτων αἴτιος εἶναι οὗτος ἐδῶ ὁ ἀνήρ.—2. Αὕτη ἐδῶ (= ἡ σημερινή) ἢ ἡμέρα εἶναι αἰτία μεγάλων κακῶν εἰς ὄλουσ τοὺς Ἑλληνας.—3. Ὁ ἐξῆς νόμος εἶναι πρῶτος καὶ μέγιστος· «νὰ ἀγαπᾶς τὸν πλησίον σου ¹ ὡς τὸν ἑαυτὸν σου».—4. Νὰ λέγῃς μᾶλλον ἔπαινον τῶν ἄλλων παρὰ τοῦ ἑαυτοῦ σου.—5. Οἱ πλεονέχται τὸν ἑαυτὸν τῶν μὲν πλουτίζουσι, τοὺς δὲ ἄλλους βλάπτουσι.

§ 61. Ἡ ἀλληλοπαθῆς ἀντων., ἡ ἐρωτηματικὴ καὶ ἡ ἀόριστος τίς, ἡ ἀναφορικὴ ὅς καὶ αἰ ἐξ αὐτῆς σύνθετοι, ἢ ἀντων. αὐτός.

A'. 1. Ἄμασις, ὅς τῆς Αἰγύπτου ἐβασίλευε, φίλω, οὗ ὁ υἱὸς ἀπέθανεν, ἐπιστολὴν ἔπεμψεν, ἐν ἣ παραμυθίας ἐγεγράφει.—2. Ἄ οὐκ ἔξεστι ποιεῖν, ταῦτα οὐδὲ λέγειν ἔξεστι.—3. Δεῖ τοὺς δικαστὰς τὴν αὐτὴν ἔχειν γνώμην, ἢπερ καὶ τοὺς νομοθέτας.—4. Τὴν αὐτὴν ἡμέραν περὶ τῶν αὐτῶν πραγμάτων οὐ ταῦτα ἐψηφίζοντο ἐνίοτε οἱ Ἀθηναῖοι.—5. Βοηθεῖτε ἀλλήλοις.

B'. 1. Οἱ κακοὶ βλάπτουσι ὁ εἰς τὸν ἄλλον.—2. Πολλάκις τὰ τέκνα τῶν ἰδίων γονέων δὲν εἶναι ὅμοια μεταξὺ τῶν ¹ κατὰ τὸν χαρακτήρα ².—3. Εἰς ποῖον, μετὰ τὸν Θεόν, ὀφείλομεν μεγαλυτέραν εὐγνωμοσύνην παρὰ ³ εἰς τοὺς γονεῖς ἡμῶν;—4. Μερικοὶ ποιηταὶ παρομοιάζουσι τὸν βίον τοῦ ἀνθρώπου πρὸς ὄνειρον ⁴.—5. Ἐν Ἀθήναις ὑπῆρχε μία ⁵ κρήνη ὀνομαζομένη Καλλιρρόη.—6. Σὺ ὁ ἴδιος ⁶ εἶδες τὸν ἀδελφόν μου ἢ παρ' ἄλλου ἔμαθές τι περὶ αὐτοῦ;

§ 62. Ἀττικὸς μέλλ. καὶ 6' ἐνεργ. πρᾶκμ. καὶ ὑπερσ.

Α'. Οἱ Ἀθηναῖοι ἀνοικοδομοῦσι καὶ τει-
χειζοῦσι τὰς Ἀθήνας.

Μετὰ τὴν ἐν Πλαταιαῖς μάχην ἐφρόντισαν οἱ Ἀθηναῖοι, ὅπως¹ τὴν πόλιν ἀνοικοδομήσουσι καὶ τειχιοῦσι. Λακεδαιμόνιοι δ' ἀκούσαντες μέλλειν τοὺς Ἀθηναίους τὴν πόλιν τειχεῖν πρέσβεις ἔπεμψαν Ἀθήναζε, οἱ τὰδε εἶπον· «ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἰ τὴν πόλιν τειχεῖτε, οἱ βάρβαροι στρατεύσαντες ἐπ' αὐτὴν φυγαδεύσουσι πάλιν ὑμᾶς καὶ ὀρηγήριον ποριοῦνται». Θεμιστοκλῆς δὲ τοῖς Ἀθηναίοις εἶπε· «τειχοῦμεν τὴν πόλιν ἀκόντων τῶν Λακεδαιμονίων. Λόγω μὲν αὐτοῖς χαριούμεθα, ἔργῳ δ' ὑμεῖς ὡς τάχιστα τειχεῖτε αὐτήν. Ἡ πόλις ψηφιεῖται τρεῖς πρέσβεις εἰς Σπάρτην πέμψαι. Πρῶτον μὲν ἐγὼ μόνος εἰς Σπάρτην κοιμισθήσομαι καὶ ἐνταῦθα διατρίψω, ἕως ἂν τὴν πόλιν ἱκανῶς τειχίσητε· τότε δ' οἱ δύο ἕτεροι πρέσβεις ἐκεῖσε κοιμισθέντων². Οὕτως οἱ Λακεδαιμόνιοι ψευδοθήσονται τῆς ἐλπίδος».

Β'. 1. Ὁ Θεμιστοκλῆς εὐλόγως ὠνομάζετο σωτὴρ τῆς Ἀττικῆς καὶ ὅλης τῆς Ἑλλάδος· διότι¹ εἰς τὴν συμβουλήν αὐτοῦ ἔχοντες πεποιθήσιν οἱ Ἀθηναῖοι εἶχον ἐγκαταλείψει τὴν πόλιν καὶ εἶχον καταφύγει εἰς τὰ πλοῖα.—2. Πρὸ τῆς ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίας οἱ Ἀθηναῖοι, ἐπειδὴ ἐλέγετο, ὅτι ἡ θεὰ εἶχεν ἀφήσει² τὴν πόλιν, προθυμότερον ἐγκατέλειψαν αὐτήν καὶ κατέφυγον εἰς τὰ πλοῖα.—3. Οἱ Πέρσαι ἤλθον μὲ παμπληθῆ στρατόν³, ἵνα ἀφανίσουν⁴ τὴν Ἑλλάδα.

§ 63. Συνηρημένα οὐσιαστικὰ τῆς Α'. κλίσεως.

Α'. Π ε ρ ἰ τ ῆ ς Ἀ θ η ν ᾶ ς.

Ἀθηνᾶ Διὸς θυγάτηρ ἦν. Ἐν τῇ τῶν Ἀθηνῶν ἀκροπόλει τὸ τῆς Ἀθηνᾶς λαμπρὸν ἱερὸν καὶ τὸ χρυσελεφάντινον ἄγαλμα, κλεινὸν Φειδίου τοῦ τεχνίτου ἔργον, ἦν. Τῇ Ἀθηνᾶ παντοίας τέχνας, οἷον τὴν ὑφαντικὴν καὶ τὴν τεκτονικὴν, προσάπτουσι. Οἱ Ἀθηναῖοι τὴν Ἀθηνᾶν ἐορταῖς ἐθεράπευον. Αἱ παρθένου δ' ἦδον· «ὦ Ἀθηνᾶ, σεμνὴ θεὰ, τὰς Ἀθήνας καὶ τὴν ἀκρόπολιν φύλαττε».

Β'. Περὶ τοῦ Ἑρμοῦ.

Οἱ ποιηταὶ λέγουσιν, ὅτι ὁ Ἑρμῆς ἦτο ¹ εὐρετής τῆς λύρας. Οἱ ἔμποροι ἐθυσίαζον εἰς τὸν Ἑρμῆν. Ἐν Ἀθήναις ὑπῆρχον ² πολλὰ λίθινα στηλαὶ τοῦ Ἑρμοῦ. Ἐπὶ τῶν στηλῶν τοῦ Ἑρμοῦ ἦσαν ἐπιγραφαί. Μεταξὺ ³ τῶν στηλῶν τοῦ Ἑρμοῦ ὑπῆρχον ἔργα περιφήμων τεχνιτῶν. Στηλαὶ τοῦ Ἑρμοῦ ἦσαν στόλισμα τῶν γυμναστηρίων.

§ 64. Συνηρημένα οὐσιαστικὰ τῆς Β' κλίσεως.

Α'. Ὁ πλοῦς.

Οἱ ἐν τῇ θαλάττῃ πλοῖ χαλεποὶ εἰσι. Ὁ τῆς θαλάττης ῥοῦς φέρει τῷ πλῶ οὐκ ὀλίγους κινδύνους. Ἡ θάλαττα δεινῶν ῥῶν μεστή ἐστι· τινὲς δὲ θάλατται διὰ τοὺς ἐν τοῖς ῥοῖς σκοπέλους κινδύνους φέρουσι. Οἱ ναῦται τοὺς τοῦ πλοῦ παντοίους κινδύνους οὐ φοβοῦνται.

Η'. 1. Ὁ πονηρὸς κακὰ μὲν ἔχει εἰς ¹ τὸν νοῦν, καλὰ δὲ εἰς τὴν γλῶσσαν. — **2.** Τὰ κόκκαλα ἔχουν ² λευκὸν χρῶμα. — **3.** Αἱ παρθέναι τῶν Ἀθηναίων κατὰ τὰς ἐορτὰς τῆς θεᾶς Ἀθηνᾶς ἔφερον κανίστρα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς. Ἐντὸς ³ τῶν κανίστρων τούτων ὑπῆρχον ⁴ δῶρα τῆς Ἀθηνᾶς.

§ 65. Δυϊκὸς ἀριθμὸς τῶν ὀνομάτων.

Α'. 1. Φίλιππος κριτῆς ποτε γενόμενος δυοῖν πονηροῖν ἀνθρώποιν τῷ μὲν προσέταξε φεύγειν ἐκ τῆς Μακεδονίας, τῷ δὲ διώκειν ἐκεῖνον. — **2.** Ἄλυσ ὁ ποταμὸς τὸ εὖρος οὐ μείον ¹ δυοῖν σταδίοις ἦν. — **3.** Ὁ θάνατός ἐστι δυοῖν πραγμάτων διάλυσις, σώματος καὶ ψυχῆς. — **4.** Οἱ στρατιῶται τὸ ληστὰ τούτω ἐφόνευσαν. — **5.** Τοῖν ὀφθαλμοῖν ὀρῶμεν.

Β'. 1. Ὁ ἱερεὺς ἐθυσίασεν εἰς δύο θεοὺς, τὸν Δία καὶ τὸν Ποσειδῶνα. — **2.** Ἡ Ἰλιάς καὶ ἡ Ὀδύσεια εἶναι τὰ δύο ποιήματα τοῦ Ὀμήρου. — **3.** Οἱ δύο υἱοὶ τοῦ Ξενοφῶντος, ὁ Γρύλλος καὶ ὁ Διδῶρος, ἐξεπαιδεύθησαν ¹ ἐν Σπάρτῃ. — **4.** Ὁ ποιητῆς Ἴβυκος ὑπὸ δύο ληστῶν ἐφρονεύθη — **5.** Διὰ τῶν (δύο) ὠτῶν ἀκούομεν.

§ 66. Ἀττικὴ Β' κλίσις οὐσιαστικῶν.

Α'. Περὶ τῶν νεῶν.

Οἱ παλαιοὶ Ἕλληνες τοῖς θεοῖς καὶ ταῖς θεαῖς καλοὺς καὶ λαμ-

πρὸς νεῶς κατασκευάζον. Βῶμοι δ' ἦσαν καὶ ἐν τοῖς νεῶς καὶ πρὸ τῶν νεῶν, περὶ δὲ πολλοὺς νεῶς δένδρα ἦν. Ὁ λεὼς τοῖς θεοῖς πολλὰ δῶρα εἰς τοὺς νεῶς ἔφερε. Ἐν τισι νεῶς καὶ τῶν θεῶν ἱερὰ ζῶα ἐτρέφετο, οἷον ταῦ ἐν τῷ τῆς Ἥρας νεῶ, τῷ ἐν Σάμφ τῇ νήσῳ.

Β'. 1. Ἡ Ἥρα εἶχεν ἔνδοξον ναὸν ἐν τῇ νήσῳ Σάμφ. 2. Θαυμαστός ἦτο ὁ στολισμὸς τῶν ἐν Ἀθήναις ναῶν.—3. Ὁ Μενέλαος ἦτο βασιλεὺς τῆς Σπάρτης.—4. Ἀδελφὸς τοῦ Μενελάου ἦτο ὁ Ἀγαμέμνων.—5. Οἱ δειλοὶ ὁμοιάζουσι ¹ μὲ τοὺς λαγῶους ².—6. Οἱ λαγῶοι κατὰ τὴν νύκτα ³ βόσκουσι.—7. Ὡ παῖδες, νὰ σηκώσθε, ἔταν ἐξημερώνῃ ⁴.

§ 67. Ἐπίθετα συνηρημένα τῆς Β' κλίσεως.

Α'. Περὶ τῶν ἐν Ἀθήναις νομισμάτων.

Ἐν Ἀθήναις χρυσᾶ τε καὶ ἀργυρᾶ καὶ χαλκᾶ νομίσματα ἐκόπτετο. Χαλκοῦν ἦν οὐ μόνον τὸ λεπτόν, ὃ μικρότατον ἦν τῶν νομισμάτων, ἀλλὰ καὶ τὸ ἑπταπλοῦν τοῦ λεπτοῦ, ᾧ καὶ ὄνομα ἦν χαλκοῦς. Τὸ δὲ δίχαλκον τοτὲ μὲν ¹ χαλκοῦν, τοτὲ δ' ¹ ἀργυροῦν ἦν, τὸ δὲ τετράχαλκον αἰεὶ ἀργυροῦν. Ὅκτῳ δὲ χαλκοῦ ἰσότιμοι ἦσαν ² τῷ ὀβολῷ· ἕξ δὲ ὀβολοὶ ἰσότιμοι τῇ δραχμῇ· ἦσαν δὲ καὶ ὁ ὀβολὸς καὶ ἡ δραχμὴ ἀργυρᾶ νομίσματα. Ἀργυροῦς δ' ἦν καὶ ὁ στατήρ, ὃς καὶ τετραδραχμον ὠνομάζετο. Ἐκόπτοντο δὲ καὶ χρυσοὶ στατήρες· ἡ δὲ τοῦ χρυσοῦ στατήρος τιμὴ δεκαπλῆ ἦν τῆς τοῦ ἀργυροῦ.

Β'. 1. Οἱ Γαλάται εἶχον περικεφαλαίας χαλκίνας.—2. Οἱ στρατιῶται τοῦ Ἀρταξέρξου εἶχον χαλκίνας περικεφαλαίας καὶ κοκκίλους χιτῶνας.—3. Τὰ ἔπλα τῶν παλαιῶν ἦσαν ἐκ σιδήρου καὶ χαλκοῦ, ὀλίγα δὲ καὶ ἐξ ἀργύρου.—4. Ὁ Βελλεροφόντης ἐφόνησε τὴν πύρρα πονέουσαν ¹ Χίμαιραν.—5. Οἱ ἔμοιοι εἶναι εὐνοῖκοι πρὸς τοὺς ὁμοίους.

§ 68. Ἐπίθετα τῆς ἀπτικής Β' κλίσεως.

Α'. Ὁ Ἄδης.

Ἐνδον γῆς τόπος ἐστὶ σύμπλεως σκότους καὶ φόβου, ὃν οἱ παλαιοὶ Ἄδην ὠνομάζουσι. Ἐν Ἄδου ¹ οἰκίαι ἔμπλεω ψυχῶν εἰσιν, ἃς ἐκεῖ Ἑρμῆς, ὁ τῶν θεῶν ἄγγελος, ἄγει. Περιέχεται δ' ὁ

τόπος φοβεροῖς ποταμοῖς, οἱ τὸν ἔκρουν ἔχουσιν εἰς λίμνην φόβου ἀνάπλεων. Τοῦ Ἄδου ἄρχουσι Πλούτων καὶ Περσεφόνη, κριταὶ δ' ἄλλοι τε καὶ Μίνως ἐστί. Οἱ κριταὶ τοῖς μὲν ἀγαθοῖς ἱλεῶ εἰσι καὶ τὰς ψυχὰς αὐτῶν εἰς χώραν ἡδονῶν πλέαν ἄγουσι, τοῖς δὲ κακοῖς κακόνοι εἰσι καὶ τὰς ψυχὰς αὐτῶν εἰς τὸν τῶν ζημιῶν τόπον πέμπουσι.

Β'. 1. Οἱ θεοί, ὡς λέγει ὁ Ὅμηρος, δὲν γηράσκουν¹ καὶ εἶναι ἀθάνατοι.—2. Οἱ ναοὶ τῶν θεῶν ἦσαν γεμάτοι ἀπὸ λαμπρὰ δῶρα².—3. Οἱ θεοὶ ἦσαν εὐμενεῖς πρὸς τοὺς ἀγαθοὺς³.—4. Ἐν τῇ οἰκίᾳ ταύτῃ ὑπάρχουν πάντοτε τράπεζαι γεμάται ἀπὸ φαγητά.—5. Ἡ Ἀττικὴ ἔχει λεπτήν γῆν⁴.

§ 69. Ἀνόμαλα οὐσιαστικὰ τῆς Γ' κλίσεως.

Α'. Οἱ θεοὶ τῶν Ἑλληνῶν

Ὅμηρος τὸν Δία θεῶν καὶ ἀνθρώπων πατέρα λέγει. Ζεὺς ἐν τῷ Ὀλύμπῳ ἐβασίλευε. Οἱ ποιηταὶ γυναῖκα τοῦ Διὸς τὴν Ἥραν λέγουσιν εἶναι. Διὶ πολλοὶ παῖδες ἦσαν, οἷον υἱεῖς μὲν Ἀπόλλων καὶ Ἑρμῆς, θυγατέρες δ' Ἀθηνᾶ καὶ Ἄρτεμις. Ἐν τοῖς Διὸς γόνασι τὰ τῶν ἀνθρώπων πράγματα ἦν. Ἐκ Διὸς καὶ τὰ ὄνειρατα ἦν ὡς δ' ἄλλοι λέγουσιν, ἢ τῶν ὄνειράτων οἰκία ἐγγὺς τοῦ Ἄδου ἦν. Ποσειδῶ, τὸν Διὸς ἀδελφόν, τῶν ὑδάτων ἄρχειν λέγουσι. Τὸ Ποσειδῶνος ἄρμα ἵπποι διὰ τοῦ ὕδατος ἤλαυνον, ἐν δὲ τῇ χειρὶ τὴν τρίαιναν εἶχεν οὗτος. Πλούτων δέ, ὁ Διὸς ἀδελφός, ἐν Ἄδου ἐβασίλευε. Ὁ Πλούτωνος καὶ Περσεφόνης τῆς γυναικὸς θρόνος μέλας ἦν. Ὁ μὲν τὰς τοῦ Ἄδου κλεῖς εἶχεν, ἢ δ' ἐν ταῖς χερσὶ δᾶδας. Παρὰ δὲ τῷ θρόνῳ κύων θανμαστός τὸ μέγεθος καὶ τὴν μορφήν ἦν, Κέρβερος ὄνομα λέγουσι δὲ τὸν κύνα ἐλέφαντι ὅμοιον εἶναι τὸ μέγεθος, τὴν δὲ τοῦ κυνὸς οὐρὰν τῇ δράκοντος ὅμοιαν.

Β'. Περὶ τῶν πλοίων τῶν Ἀθηναίων.

Ὁ στόλος τῶν Ἀθηναίων ἦτο περίφημος διὰ τὸ πλῆθος¹ καὶ τὴν ταχύτητα τῶν πλοίων. Μετὰ τὴν ἐν Μαραθῶνι μάχην οἱ Ἀθηναῖοι τῇ συμβουλῇ τοῦ Θεμιστοκλέους κατεσκευάσαν ἑκατὸν πλοία. Κατὰ δὲ τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον οἱ Ἀθηναῖοι εἶχον² τριακόσια πλοία. Τοὺς ἐντὸς³ τῶν πλοίων στρατιώτας ὠνόμαζον οἱ παλαιοὶ ἐπιβάτας. Εἶχον² δὲ οἱ Ἀθηναῖοι καὶ ἑρὰ πλοία,

οἶον τὴν Πάραλον καὶ τὴν Σαλαμινίαν. Τὴν Πάραλον ἐπεμπον εἰς τὰς θεωρίας, οἶον εἰς τὰ Δήλια καὶ ἐντὸς³ τοῦ πλοίου τούτου ἔφερον⁴ τὰ σφάγια· τοῦ δὲ πλοίου τούτου ναύαρχος ἦτο ὁ ἀρχιθέωρος.

§ 70. Συσχετικαὶ ἀντωνυμίαι. Συσχετικὰ ἐπιρρήματα.

Φρουρός Θ ρ ᾱ ξ καὶ Σ κ ύ θ η ς.

Α'. Ὅτε ποτὲ Λακεδαιμόνιος τις εἰς τὸν Εὐξεινον Πόντον ἐπλευσεν, ὁ ἕτερος τῶν δούλων αὐτοῦ ἔφυγε. Ὅτε δ' οὗτος εἰς κώμην τινὰ τῶν Θρακῶν ἦλθεν, ἠρώτησεν αὐτὸν ὁ φρουρός· «τίς εἶ ;»

Σ. Τήρης ὁ Ὀδρύσου.

Θ. Πηλίκος¹ εἶ ;

Σ. Ἐτῶν εἴκοσι.

Θ. Ποδαπός² εἶ ; πόθεν ἔρχει ; ποῖ βούλει ἔλθειν ;

Σ. Σκύθης εἰμί· νῦν ἔφυγον ἐκ τῆς δουλείας καὶ βούλομαι οἴκαδε³, εἰς τὴν Σκυθίαν, ἐπανελθεῖν.

Θ. Πῶς καὶ πότε ἐγένου δούλος ;

Σ. Παῖδά με ὄντα ἤρπασε Λακεδαιμόνιος τις οἴκοθεν⁴ καὶ ἠνάγκασε δούλον γενέσθαι.

Θ. Πόσα ἔτη δούλος ἦσθα ;

Σ. Δέκα ἔτη.

Β'.—Θ. Εἰς ποῖον μέρος¹ κατεικοῦν οἱ Λακεδαιμόνιοι ;

Σ. Ἐν τῇ Πελοποννήσῳ.

Θ. Πόσοι εἶναι ;

Σ. Πόσοι² εἶναι, δὲν γνωρίζω. Εἶναι ἕως³ οἱ ἀνδρείοτατοι ἐκ τῶν Ἑλλήνων. Ὅταν ἔχουν πόλεμον⁴, δὲν ἐρωτοῦν, πόσοι² εἶναι οἱ ἐχθροί, ἀλλ' εἰς ποῖον μέρος¹ εἶναι.

Θ. Ποῖος εἶναι ἄρχων⁵ αὐτῶν ;

Σ. Δύο βασιλεῖς.

Θ. Ποῖος ἐκ τῶν δύο ἔχει περισσοτέραν δύναμιν ;⁶

Σ. Οὔτε ὁ εἰς οὔτε ὁ ἄλλος⁷. Καθεὶς ἐκ τῶν δύο⁸ ἔχει τὴν ἰδίαν δύναμιν, διότι καὶ οἱ δύο εἶναι ἐκ τοῦ γένους τοῦ Ἡρακλέους.

Θ. Τώρα ἐπιτρέπεται⁹ σοι νὰ εἰσέλθῃς εἰς τὴν κώμην.

§ 71. Ὁ δυτικὸς ἀριθμὸς τῶν ῥημάτων.

Α'. Περὶ τοῖν Διοσκούροιν.

Τὸ Διοσκούρω ἐλεγέσθην υἷω τοῦ Διὸς εἶναι. Ἐπρωτευέτην δ' ἀγῶσιν, ὁ μὲν Κάστωρ τῷ ἱππεύειν, ὁ δὲ Πολυδεύκης τῇ πυγμαῇ. Διὰ τοῦτο φύλακε καὶ προστάτα τῶν παλαιστῶν ἐλεγέσθην. Ὅτε δέ ποτε εἰς τὴν Πελοπόννησον ἐστρατευσάσθην, ὑπὸ τῶν πολεμίων κατεκοπήτην. Ἐπεὶ δ' ὁ μὲν ἀθάνατος ἦν, ὁ δὲ θνητός, ἐντεῦθεν ἄμφω τὴν μὲν ἑτέραν ἡμέραν ἐν τῷ οὐρανῷ ὁμοῦ ἐλεγέσθην εἶναι, τὴν δ' ἐν Ἄδου.

Β'. Ὁ Σωκράτης περὶ ἀδελφῶν

Ἐν Ἀθήναις ἐξεπαιδεύοντό ¹ ποτε μαζί ² δύο ἀδελφοί ³, δὲν εἶχον ἑμῶς ἐμπιστοσύνην ⁴ πρὸς ἀλλήλους ⁵, ἀλλ' ἦσαν ⁶ ἐχθροί. Διὰ τοῦτο ὁ Σωκράτης εἶπεν εἰς τὸν ἕνα ⁷ ἐξ αὐτῶν «δύο ἀδελφοὶ ὁμοιάζουν πρὸς τὰς δύο χεῖρας ⁸ καὶ τοὺς δύο πόδας καὶ τοὺς δύο ὀφθαλμούς. Αἱ δύο χεῖρες καὶ οἱ δύο πόδες καὶ οἱ δύο ὀφθαλμοὶ ἐποιήθησαν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ διὰ νὰ βοηθοῦν ἀλλήλους ⁹· τοιοῦτοτρόπως ¹⁰ καὶ οἱ δύο ἀδελφοὶ ἐποιήθησαν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ οὐχὶ διὰ νὰ ἐμποδίζου ἀλλήλους, ἀλλὰ διὰ νὰ βοηθοῦν ἀλλήλους ¹¹».

ΥΓΡΟΛΗΚΤΑ ΚΑΙ ΕΝΡΙΝΟΛΗΚΤΑ ΡΗΜΑΤΑ

§ 72. α') Ἐνεστ., παρατ. καὶ μέλλ. ἐνεργ. καὶ μέσος.

Α'. Ἀγαμέμνων καὶ Κλυταιμνήστρα.

Ἄγ. ὦ γύναι, χαῖρε, ὑγίαινε. Ἐὰν ἐκπολιορκήσω τὴν Τροίαν, αὐτίκα σοι τοῦτο ἀγγελῶ.

Κλ. Πῶς ἀγγελεῖς, ὦ ἄνερ;

Ἄγ. Πολλοὺς φύλακας παρὰ τὴν ἀκτὴν ἀποστελῶ· οὗτοι πῦρ ἀνάψαντες ἄλλος ἄλλω τὴν ἀγγελίαν σηματοῦσι· ὁ δ' ἐν Μυκῆναις φύλαξ τὴν νίκην σοι ἀποφανεῖται ¹.

Κλ. Εἴθε τοῦτο ἐν βραχεῖ ² γένοιτο. Κρίνω γὰρ τοὺς Τρῶας οὐ πολὺν χρόνον ἀμυνεῖσθαι.

Ἄγ. Οὐκ εὖ κρίνεις, ὦ γύναι· οἱ Τρῶες ἄριστα ἀμυνοῦνται· ὁ πόλεμος πολλοὺς ἡμῶν διαφθερεῖ· ὁ χρόνος πάντα ἀποφανεῖ. Χαῖρε, ὑγίαινε.

Κλ. Καὶ σὺ ὑγίαινε.

Β'. 1. Ἡ Ἀρτεμις ὀργισθεῖσα, διότι ¹ ὁ βασιλεὺς Οἰνεὺς δὲν ἐθυσίασεν εἰς αὐτήν, ἐπεμφε κάπρον, ἵνα καταστρέψῃ ² τοὺς ἀγρούς καὶ τὰς ἀγέλας αὐτοῦ. — 2. Οἱ στρατιῶται ὀμνύουσιν, ὅτι οὔτε ³ τὰ δπλα θὰ ἀτιμάσουν ⁴ οὔτε τὴν τάξιν θὰ ἐγκαταλείψουν ⁵, ἀλλ' ὅτι θὰ ὑπερασπίσουν ⁶ τὴν πατρίδα ⁷. — 3. Μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ ⁸ θὰ ἀποκρούσωμεν τοὺς ἐχθρούς.

§ 73. 6') Ἰννεργ. ἄόρ. α' καὶ μέσ. ἄόρ. α'.

Α'. Λέων καὶ ὄνος καὶ ἄλώπηξ.

Λέων καὶ ὄνος καὶ ἄλώπηξ συμμαχίαν ποιησάμενοι ἐθήρευον. Πολλῶν δὲ θηρίων ἀγρευθέντων ὁ λέων τῷ ὄνῳ διανεῖμαι ἐνετείλατο· ὁ δὲ τρία μέρη ἐξ ἴσου διένειμεν αὐτοῖς. Καὶ ὁ λέων ὀργισθεὶς τὸν ὄνον διήρπασε καὶ εἶπε· «νῦν σύ, ὦ ἄλώπηξ, διάνειμον». Ἡ δ' ἐν μέρος ποιήσασα ἑαυτῇ ὀλίγον τι κατέλιπε. Καὶ ὁ λέων εἶπε· «τίς σοι, ὦ βελτίστη, οὕτω διανεῖμαι ἐσήμνη;» Ἡ δ' ἀπεκρίνατο· «ἡ τοῦ ὄνου συμφορά».

Β'. 1. Λέγεται ὅτι ὁ Ἡρακλῆς εἰς ¹ μίαν ἡμέραν ἐκαθάρισε τὴν αὐλήν τοῦ Αὐγείου ἀπὸ τὴν κόπρον². — 2. Ὁ Κύκλωψ ἀπέκλεισε τὸ σιγήλαιόν του διὰ μεγάλου λίθου ³, τὸν ὁποῖον οὐδεὶς ἐκ τῶν ἀνθρώπων ἠδύνατο νὰ σηκώσῃ. — 3. Ὁ Θησεὺς ὑπεσχέθη ὅτι θὰ ἀπλώσῃ λευκὸν ἰστίον, ἂν ἤθελε φονεῦσαι ⁴ τὸν Μινώταυρον. — 4. Τινὲς ἐκ τῶν ἀρχαίων φιλοσόφων οὐδέποτε ἐθυσίασαν ζῶα εἰς τοὺς θεοὺς, ἐπειδὴ ἐνόμιζον, ὅτι δὲν ἦτο ἕσιον νὰ μολύνουν δι' αἵματος τοὺς βωμούς.

§ 74. γ') Οἱ ἄλλοι χρόνοι τῶν ὑγρολ. καὶ ἐνρηνολ. ῥημ.

Στρατεία Καμβύσου ἐπὶ τοὺς Αἴγυπτιοὺς.

Α'. Καμβύσης ὁ Περσῶν βασιλεὺς εἰς τὴν Αἴγυπτον εἰσεβέβληκει, ἵνα Ἀμασιν, τὸν τῶν Αἴγυπτίων βασιλέα, ἐκ τῆς χώρας ἐκβάλλῃ, ὅτι ¹ ὑπ' αὐτοῦ ἔσφαλτο. Τὴν γὰρ Ἀμάσιος θυγατέρα γυναῖκα ἀγαγέσθαι ² αὐτοῦ ἐπιθυμοῦντος οὕτως τὴν μὲν θυγατέρα οὐκ ἀπεστάλκει, ἄλλη δὲ τις παρθένος ἐκεῖνη ὁμοία ἀπέσταλτο. Ἐπεὶ δ' ἐν τούτῳ ³ ἐτελεύτησεν ὁ Ἀμασις, ὁ τούτου υἱὸς στρατεύματα συλλέξας ἀπήντησεν αὐτῷ ἐν τῷ τοῦ Νείλου στόματι τῷ πρὸς ἔω ⁴ κεκλιμένῳ ⁵. Οἱ Αἴγυπτιοὶ ἐπὶ πολὺ ⁶ ἀνδρείως ἠμύναντο· τέλος ⁷ δ' οἱ Πέρσαι τὴν τάξιν αὐτῶν ἐκλίναν ⁸ καὶ αὐτοὺς διεσπαρμένους ἐτρέψαντο.

Β'. Ὁ Καμβύσης, ἀφ' οὗ καὶ αὐτὸς ἔχασε ¹ πολλοὺς ἐκ τῶν στρατιωτῶν, ἐπεμφεν εἰς τὴν Μέμφιν πλοῖον, τὸ ὅποιον ἔφερε ² κήρυκα, ἵνα κάμη ³ εἰρήνην. Ἀφ' οὗ δὲ τὸ πλοῖον εἶχεν ἀποσταλῆ ⁴, ὀλίγω ὕστερον ἀνηγγέλη, ὅτι οἱ Μεμφῖται τὸ μὲν πλοῖον εἶχον καταστρέψει ⁵, τὸν δὲ κήρυκα εἶχον φονεύσει ⁵. Διὰ ταύτην λοιπὸν τὴν προσβολὴν ⁶ ἐξοργισθεὶς ὁ Καμβύσης ἐξεκίνησεν, ἵνα ⁷ καταστρέψῃ τὴν πόλιν. Καὶ ἀφ' οὗ κατεστράφη ἡ πόλις, ἐφόνευσε δισχιλίους ἐκ τῶν Αἰγυπτίων. Διότι οἱ ἐκ τῶν εὐγενεστάτων Περσῶν ἐκλεχθέντες ⁸ δικασταὶ τόσους ⁹ κατεδίκασαν ¹⁰ εἰς θάνατον, ἐπειδὴ εἶχε καταστραφῆ τὸ πλοῖον ὑπὸ τῶν Αἰγυπτίων.

§ 75. Ἀνωμαλῆ αὐξήσεως καὶ ἀναδιπλασιασμοῦ Ἀττικῆς ἀναδιπλασιασμοῦ.

Οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐν Θερμοπύλαις.

Α'. Λακεδαιμόνιοι οὐκ εἰώθεσαν πρὸ τῆς τῶν Καρνείων ἐορτῆς πανστρατιᾷ στρατεύεσθαι. Ἐπεμφαν οὖν εἰς Θερμοπύλας Λεωνίδα ἄνδρα σὺν τριακοσίοις μόνον Σπαρτιάταις, ἐπεὶ ἠκηκόεσαν, ὅτι Εἰρήνης, ὁ Περσῶν βασιλεὺς, ἐπλησίαζε. Τοῖς Σπαρτιάταις εἶποντο περὶ τοὺς τετρακισχιλίους Ἕλληνας, Εἰρήνης δ' ἐπετόμφει ἰππέας τινὰς ἐλέγξοντας ¹, ὅποσοι ἦσαν οἱ πολέμοι καὶ ὅ,τι ἐποίουν. Οἱ ὑπὸ Εἰρήνου σταλέντες σκοποὶ οὐχ ἄπαν τὸ στρατόπεδον ἐωράκεσαν, ἀλλὰ μόνον τὸ ἔξω τῶν τειχῶν ἐπανελθόντες δ' εἶπον αὐτῷ· «ὦ βασιλεῦ, τοῦθ' ὅπερ ἐοράκαμεν, ἐξέπληξεν ἡμᾶς· οἱ γὰρ πολέμοι οὐκ εἰκόασιν ² ἀνδράσιν ἐπὶ μάχην πορευομένοις ³, ἀλλ' ἐορτὴν ἄγουσι ⁴ τὸ τεῖχος καὶ τὴν τάφρον, ἢ τοῖς Λακεδαιμονίοις ⁵ ὀρώρουται, ἐπίλεκτοι φυλάττουσιν ὀπλίται, οἱ δὲ πρὸ τοῦ τείχους ἄνδρες ἀθλημιμένοι ⁶ γυμνάζονται.

Β'. Τὸν Εἰρήνην ¹ ἠκολούθει ὁ Δημάρατος, ὁ υἱὸς τοῦ Ἀρίστωνος, ἐξόριστος Λακεδαιμόνιος, τὸν ὅποιον ὁ Εἰρήνης συνήθειζε νὰ ἐρωτᾷ, ὡσάκις ἤθελε ² νὰ μάθῃ τι περὶ τῶν Λακεδαιμονίων. Εἶπε λοιπὸν τότε εἰς αὐτὸν ὁ Εἰρήνης· «ἔχω ἀκούσει, ὅτι οἱ Ἕλληνες κάμνουν θαυμαστά καὶ γελοῖα· εἶπέ μοι, τί ἔχουν κατὰ νοῦν;» «ὦ βασιλεῦ», εἶπεν ὁ Δημάρατος, «πολλάκις μέχρι τοῦδε ³ ἔχεις συνομιλήσει μετ' ἐμοῦ ⁴ καὶ ἔχεις ἀκούσει παρ' ἐμοῦ ⁵ πολλὰ περὶ τῶν ἀνδρῶν τούτων. Καὶ τώρα λοιπὸν ἄκουσον. Οἱ ἄνδρες οὗτοι εἶναι προθυμώτατοι νὰ ἐμποδίσουν ⁶ ἡμᾶς νὰ εἰσέλθωμεν ⁷ καὶ τοῦτο προ-

ετοιμάζουν. Διότι οἱ Λακεδαιμόνιοι ἔχουν συνηθίσει, ὅταν μέλλουν νὰ πολεμήσουν ⁸, καὶ νὰ κτενίζουν ⁹ τὴν κόμην (των) καὶ νὰ γυμνάζονται ἀλειμμένοι (δι' ἐλαίου)».

ΡΗΜΑΤΑ ΕΙΣ -ΜΙ

§ 76. Ἐνεργητικὴ φωνὴ τοῦ ἴστημι.

Ἐπαμεινώνδας καὶ Πελοπίδας.

Α'. Πελοπίδας τοὺς τῶν Θηβαίων τυράννους Λεοντιάδην, Ἀρχίαν καὶ Φίλιππον νυκτὸς ¹ ἀποκτείνας, ἅμα τῇ ἡμέρᾳ ² τὸν σαλπικτὴν τοὺς πολίτας ἀνιστάναι ἐκέλευσε. Καθιστάντος δ' αὐτοῦ ἐν τάξει τοὺς στρατιώτας, προσῆλθον καὶ ἄλλοι καὶ Ἐπαμεινώνδας. Τότε πάντας ἐν τάξει καταστήσας ὁ Πελοπίδας τὴν τῶν Θηβῶν ἀκρόπολιν ἐπολιόρκει, ἕως τὴν Λακεδαιμονίων φυλακὴν ἐξέβαλε. Εἶτα δὲ Λακεδαιμόνιοι μὲν ὡς ³ τοὺς Βοιωτοὺς ἀπὸ τῶν Θηβαίων ἀποστήσαντες καὶ τοὺς Θηβαίους τιμωρησόμενοι Κλεόμβροτον εἰς τὴν Βοιωτίαν ἐπεμψαν, Θηβαῖοι δὲ στράτευμα ἀνθιστάσιν, Ἐπαμεινώνδαν αὐτῷ ἐπιστήσαντες.

Β'. Οὗτος παρατάξας ¹ τὴν φάλαγγα λοξὴν ἐνίκησε τοὺς Λακεδαιμονίους. Διὰ τῆς νίκης ταύτης ἰδρύει ² τὴν ἀρχὴν τῶν Θηβαίων ἐν τῇ Βοιωτίᾳ. Διὰ τοῦτο οἱ Θηβαῖοι πολλάκις διώριζον ἀρχηγοὺς ³ τῶν στρατευμάτων ⁴ τὸν Ἐπαμεινώνδαν καὶ τὸν Πελοπίδαν. Ἴνα δὲ κινήσῃ εἰς ἀποστασίαν ⁵ ὁ Πελοπίδας τοὺς συμμάχους τῶν Λακεδαιμονίων, ἐξεστράτευσε εἰς τὴν Πελοπόννησον καὶ τοὺς μὲν Μεσοηνίους κινεῖ εἰς ἀποστασίαν, οἱ δὲ Ἀρκάδες τῇ ποροτρύνσει ⁶ αὐτοῦ ἀνεγείρουσιν ⁷ τὰ τείχη κοινῆς πόλεως.

§ 77. Μέση φωνὴ τοῦ ἴστημι.

Περὶ τῆς τῶν Ἀθηναίων ἡγεμονίας

Α'. Ἐπεὶ Πausanias ὁ Λακεδαιμόνιος, ὃς τῶν Ἑλλήνων ἐν Πλαταιαῖς προειστήκει, τοῖς μὲν βαρβάροις περὶ προδοσίας διελέγετο καὶ βασιλεῖ ἔγραφεν ἐπιστολάς, τοὺς δὲ συμμάχους αἰσχιστὰ ὕβριζε, συστάντες οἱ Ἕλληνες ἐκέλευσαν τοὺς Ἀθηναίους τῶν Ἑλληνικῶν πόλεων προϊστασθαι. Ἡδέως τὴν ἡγεμονίαν ἐδέξαντο οἱ Ἀθηναῖοι ἄλλως τε καὶ ¹ ἐλπίζοντες πάντα καταστήσεσθαι, ἢ ² ἄριστα αὐτοῖς ἐφαίνετο. Προστάντες οὖν ³ οἱ Ἀθηναῖοι

τῶν συμμάχων ἔταξαν⁴, ἄς⁵ τε τῶν πόλεων χρήματα ἔδει παρῆ-
χειν καὶ ἄς ναῦς. Καὶ οἱ Ἑλληνοταμίαι τότε πρῶτον ὑπὸ τῶν συμ-
μάχων κατεστάθησαν, οἱ τοὺς τῶν συμμάχων φόρους ἐδέχοντο.

Β'. Οἱ σύμμαχοι ὅμως¹ ταχέως δυσηρεστήθησαν διὰ τὴν ἡγε-
μονίαν² τῶν Ἀθηναίων καὶ ἀπεχώρουν. Διότι πολλοί, ἐπειδὴ κατὰ
τὴν γνώμην τῶν³ δὲν εἶχον ἀνάγκην πολέμου, οὔτε ἐφωδίζα-
ζον μὲ π λ η ρ ῶ μ α τ α⁴ τὰ πλεία, οὔτε τοὺς φόρους ἐπλή-
ρωνον. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἀναγκάζοντες αὐτοὺς νὰ κάμνουν ταῦτα
καὶ τιμωροῦντες τοὺς ἐναντιωνομένους καθίστων δυσάρεστον τὴν ἡγε-
μονίαν τῶν, ὥστε πολλοὶ ἐκ τῶν συμμάχων ἀπεστάτουν. Τοὺς πλεί-
στους δὲ ἐξ ἐκείνων, οἵτινες εἶχον ἀποστατήσει⁵, εὐκόλως ὑπέτα-
ξαν⁶ οἱ Ἀθηναῖοι. Διότι αὐτοὶ μὲν διὰ τῶν χρημάτων⁷ τῶν συμ-
μάχων ἔγιναν⁸ ἰσχυρότεροι, ἐκεῖνοι δὲ ἐσάκις ἀπεστάτουν⁹, περιήρ-
χοντο¹⁰ εἰς πόλεμον ἀπροετοίμαστοι καὶ ἄπειροι.

§ 78. Ἐνεργ. ἐνεστ., παρατ. καὶ ἄορ. 6'
τῶν ῥημ. τέθημι καὶ ἔημι.

Α'. Περὶ νομοθετῶν.

Οἱ νομοθέται νόμους τιθέασιν, ἵνα μὴ ἀδικία διαφθείρη τὰς
πόλεις. Εὐεργετεῖ τὴν πατρίδα, ὅς ἂν αὐτῇ νόμους θῆ ἄγαθούς.
Ἐν τοῖς ἐνδοξοτάτοις τίθεμεν τὸν Λυκοῦργον καὶ τὸν Σόλωνα
καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς ταῖς ἑαυτῶν πόλεσι νόμους ἀγαθοὺς θέντας.
Οἱ ταῖς πόλεσι νόμους τιθέντες οὐ μείονος τιμῆς ἄξιοι νομίζονται
ἢ οἱ τοὺς πολεμίους νικῶντες. Τοῖς Κρησὶ νόμους πρῶτος ἔθηκε
Μίνως, βασιλεὺς σοφώτατος καὶ δικαιοτάτος· λέγουσι δ' αὐτὸν
τοὺς νόμους θεῖναι Διὸς συμβουλευσάντος. Διὸ ἐτίθεσαν αὐτὸν καὶ
ἐν τοῖς τρισὶ κριταῖς τοῖς ἐν Ἄδου τοὺς τετελευτηκότας κρίνουσι.

Β'. Ὁ ποταμὸς Νεῖλος.

Ὁ ποταμὸς Νεῖλος ῥέων ἐκ τῆς ἀρχαίας Αἰθιοπίας ἐκβάλλει
εἰς τὴν Μεσόγειον θάλασσον διὰ δύο στεμάτων¹, τὸ πάλαι δὲ
ἐξέβαλλε διὰ ἑπτὰ στομάτων. Κατ' ἔτος ὁ Νεῖλος ῥίπτων ὕδωρ
εἰς τὴν γῆν καὶ ἀφίνων πηλὸν καθιστᾷ τοὺς ἀγροὺς εὐφορωτά-
τους. Λέγουν δὲ οἱ καὶ τὸ ὕδωρ, τὸ ὁποῖον ἀναπέμπουν τὰ ἐν τῇ
Αἰγύπτῳ φρέατα, ῥέει ἐκ τοῦ ποταμοῦ Νεῖλου. Ἐν τῷ ποταμῷ
τρέφονται πολλὰ καὶ μεγάλα ζῷα, οἷον κροκόδειλοι καὶ ἵπποπό-

ταμοι. Οἱ ἵπποπόταμοι καταδιωκόμενοι ἐκβάλλουν καὶ ἐκ τῆς ρινὸς καὶ ἐκ τοῦ στόματος πολὺ ὕδωρ· ἢ δὲ φωνή, τὴν ὁποίαν ἐκβάλλει τὸ ζῷον τοῦτο, ὁμοιάζει μᾶλλον μὲ τὴν (φωνήν)¹ τῶν βοῶν ἢ μὲ τὴν (φωνήν) τῶν ἵππων.

§ 79. Ἐνεστ. καὶ πικρατκ. τῆς μέσ. φωνῆς
καὶ μέσ. ἄορ. ὅ τῶν ῥ. τίθημι καὶ ἔημι.

Α'. Μεγαλοφροσύνη Ἀθηναίων.

Μετὰ τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν οἱ Πέρσαι τοῖς Ἀθηναίοις εἰρήνην καὶ συμμαχίαν συνθέσθαι¹ ἐφίεντο· εἰ γὰρ οὗτοι αὐτοῖς προσθεῖντο², ῥαδίως ἤλπίζον ἀπάσης τῆς Ἑλλάδος κρατήσειν³. Μαρδόνιος μὲν οὖν, ὁ Ξέρξου στρατηγός, Ἀλέξανδρον τὸν τῶν Μακεδόνων βασιλέα, ἔπειμην εἰς Ἀθήνας λέξοντα, ὅτι βασιλεύς, εἰς συμμαχίαν αὐτῷ συνθῶνται, οὐ μόνον τὴν γῆν αὐτῶν ἐλευθέραν καὶ αὐτόνομον ἐάσει, ἀλλὰ καὶ ἄλλης γῆς, ἥστινος ἂν ἐπιθυμῶσι, κυρίους ποιήσει. Οἱ δ' ἀπεκρίναντο· «ἔως⁴ ἂν ὁ ἥλιος τὴν αὐτὴν ὁδὸν πορευῆται, οὐκ ἐθελήσομεν τοῖς Πέρσαις συνθέσθαι⁵». Καὶ τέκνα μὲν καὶ γυναῖκας εἰς τὰς νήσους ὑπεξέθεντο⁶, αὐτοὶ δὲ τὴν πόλιν προέμενοι εἰς τὰς ναῦς κατέφυγον.

Β'. 1. Κατὰ¹ τοὺς ἀγῶνας δὲν ὠρίζοντο ὡς βραβεῖα² ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ἐνδύματα πολυτελῆ ἢ ἄλλα κοσμήματα, ἀλλὰ στέφανοι ἐλαίας, ἵνα οἱ ἀγωνιζόμενοι μὴ ἐπιθυμοῦν κέρδος³, ἀλλὰ τιμὴν. — 2. Οἱ Ἕλληνες παιανίζοντες ὄρμων κατὰ τῶν ἐχθρῶν. — 3. Οἱ Πέρσαι ὅτε ἐπετίθεντο⁴ κατὰ τῶν ἐχθρῶν⁵, ἐκράυγαζον. — 4. Ἄνδρες στρατιῶται, ἄς ἐπιτιθέμεθα μετὰ θάρρους κατὰ τῶν ἐχθρῶν⁵. — 5. Ἐὰν ἐπιθυμῆς δόξαν³, νὰ μὴ ὑποχωρῆς εἰς τοὺς κόπους³ καὶ τοὺς κινδύνους. — 6. Εἴθε νὰ προτίθενται εἰς τοὺς νέους καλὰ παραδείγματα, ἵνα ἐμβάλλεται εἰς αὐτοὺς φιλοτιμία.

§ 80. Οἱ λοιποὶ χρόνοι τῆς ἐνεργ. καὶ μέσης φωνῆς
τῶν ῥημ. τίθημι καὶ ἔημι.

Α'. Σόλων.

Ἀθηναῖοι συμβουλευσάντος τοῦ Σόλωνος ἐπὶ τοὺς Κιρραίους σὺν τοῖς ἄλλοις Ἀμφικτύοσιν ἐστράτευσαν, ὡς δίκην αὐτοῖς ἐπιθήσοντες¹, ὅτι βοσκήματα εἰς ἀγροῦς Ἀπόλλωνος ἱεροῦς ὄντας

ἀφεικότες ἦσαν. Νικήσαντες δὲ καὶ ἑξανδραποδίσαντες τοὺς Κιρραίους καὶ δίκην οὕτως αὐτοῖς ἐπιτεθεικότες ἀνάθημα ἐν Δελφοῖς ἀνέθεσαν. Μετὰ ταῦτα περὶ τῆς πολιτείας στασιάζοντες οἱ Ἄθηναῖοι τὸν Σόλωνα διαλλακτὴν καὶ νομοθέτην κατέστησαν, ὃς νόμους τῇ πόλει θήσει². Πρῶτον μὲν οὖν ἔταξε Σόλων τὰ ὑπάρχοντα τῶν χρεῶν ἀφεθῆναι καὶ μηδένα ἐπὶ τοῖς σώμασι³ δανεῖζειν. Οὕτω τοὺς πένητας τοῦ ἄχθους ἀφεικῶς⁴ καὶ πολλοὺς ἄλλους ἀγαθοὺς νόμους τεθεικῶς εἰς δέκα ἔτη ἀπεδήμησε.

Β'. Τὰ ἐν Δελφοῖς ἀναθήματα.

Οἱ Δελφοὶ ἐκοσμοῦντο δι' ἀφιερωμάτων, τὰ ὅποια ἐξ ἑλγης τῆς Ἑλλάδος εἶχον ἀφιερωθῆ¹. διότι ἐν Δελφοῖς ὑπῆρχεν ἱερὸν μαντεῖον τοῦ Ἀπόλλωνος. Ὅχι δὲ μόνον ὑπὸ Ἑλλήνων, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ βαρβάρων εἶχον ἀφιερωθῆ κάλλιστα ἀφιερώματα. Ὑπὸ μὲν τοῦ Μίδου, τοῦ βασιλέως τῶν Φρυγῶν, ἀφιερῶθη ὁ θρόνος, ἐπὶ τοῦ ὁποίου καθήμενος οὗτος ἐδίκαζεν, ὑπὸ δὲ τοῦ Γύγου, τοῦ βασιλέως τῶν Λυδῶν, ἀφιερῶθησαν χρυσοὶ κρατῆρες, ὑπὸ δὲ τοῦ Ἀλυάττου τοῦ Λυδοῦ, λέγει ὁ Ἡρόδοτος, οὗ ἀφιερῶθη² μέγας ἀργυροῦς κρατῆρ³ πλείστα δὲ ἀφιερώματα, εἶον δύο χρυσοὶ κρατῆρες, χρυσῆ εἰκὼν λέοντος, ἀφιερῶθησαν ὑπὸ τοῦ Κροίσου, τοῦ βασιλέως τῶν Λυδῶν. Κατὰ τὸν Ἡρόδοτον ἐθαυμάζοντο ὅλα ταῦτα τὰ ἀφιερώματα, τὰ ὅποια ἀφιερῶθησαν³ ὑπὸ τοῦ Κροίσου καὶ τῶν ἄλλων βασιλέων.

§ 81. Ἐνεργητικὴ φωνὴ τοῦ δίδωμι.

Σπερθίας καὶ Βοῦλις.

Δαρεῖος πειρώμενος, εἰ οἱ Ἕλληνες ἑαυτοὺς παραδώσουσι, κήρυκας γῆν καὶ ὕδωρ αἰτήσοντας¹ ἀπέστειλε. Καὶ πολλοὶ μὲν τῶν Ἑλλήνων, ἃ Δαρεῖος ἤτησεν, ἔδοσαν, Λακεδαιμόνιοι δὲ τοὺς κήρυκας εἰς φρέαρ εἰσέβαλον. Ἐπεὶ δὲ διὰ τοῦτο τὸ ἁμάρτημα οἱ θεοὶ χυλεπήναντες αὐτοῖς θυομένοις οὐκέτι² ἐδίδοναν τὰ ἱερά καλὰ γίγνεσθαι, ἐφοβοῦντο οἱ ἄρχοντες, μὴ ἢ πόλις διαφθαρεῖ, ἐὰν μὴ δίκην τοῦ φόνου³ ἐκοῦσα⁴ δῶ. Καὶ ἄλλας συλλεγείσης ἠρώτων οἱ ἄρχοντες, εἴ τις βούλοιο ἑαυτὸν ἐκδοῦναι τοῖς Πέρσiais, ἵνα δίκην τῆς ὕβρεως δῶ. Ἐνθα δὴ Σπερθίας τε καὶ Βοῦλις, ἄνδρες Σπαρτιαῖται, δίκην ἐπηγγείλαντο δώσειν Ξέρξῃ, τῷ μετὰ Δαρεῖον βασιλεύσαντι, τῆς πρὸς τοὺς κήρυκας ὕβρεως. Οὗτοι τοίνυν εἰς Περσίαν

ἀπεστάλησαν, ἵνα δίκην δοῖεν. Ξέρξης δὲ θαυμάσας αὐτῶν τὸ φιλόπατρι εἰς τὴν πατρίδα ἀπέπεμψε.

§ 82. Μέση φωνὴ τοῦ δίδωμι.

Ὁ Τά ν τ α λ ο ς.

Α'. Ταντάλω, τῷ τῶν Φρυγῶν βασιλεῖ, μεγάλαι τιμαὶ ὑπὸ τῶν θεῶν ἀπεδίδοντο. Φίλος γὰρ τοῖς θεοῖς, ὡς ὑπὸ τῶν παλαιῶν ποιητῶν παραδίδεται, ἐγένετο καὶ τῆς τούτων τραπέζης αὐτῷ μετεδίδοτο. Εἰ καὶ τσαῦται δ' αὐτῷ ὑπὸ τῶν θεῶν τιμαὶ ἀπεδίδοντο, ὁμως πρὸς αὐτοὺς οὕτος ἠγωνιόνησε. Πρῶτον μὲν γὰρ ὑπ' αὐτοῦ τοῖς ἀνθρώποις τὰ τῶν θεῶν ἀπόρητα προυδόθη· εἶτα μετεδόθη αὐτοῖς ὑπ' αὐτοῦ κλέφαντος τοῦ νέκταρος καὶ τῆς ἀμβροσίας· τέλος δὲ Πέλοψ ὁ υἱὸς ὑπ' αὐτοῦ ἀποσφαγείς τοῖς θεοῖς παρετέθη¹.

Β'. Πλὴν δὲ τῆς Δήμητρος οἱ ἄλλοι θεοὶ ἠγνόησαν τὸν δόλον, ὁ δὲ Ζεὺς εἶπε· «εἰς μὲν τὸν Πέλοπα θὰ ἀποδοθῆ ἡ ζωὴ, ὁ δὲ πατὴρ αὐτοῦ θὰ τιμωρηθῆ αὐστηρότατα ὑπ' ἡμῶν¹». Κατὰ διαταγὴν² δὲ τοῦ Διὸς ὁ μὲν Τάνταλος ἐρρίφθη εἰς τὸν Τάρταρον, εἰς δὲ τὸν Πέλοπα παραδίδεται ἡ βασιλεία.

ΡΗΜΑΤΑ ΕΙΣ -ΝΥΜΙ

§ 83. α') Ἑνεργητικὴ φωνή.

Ἐκ τ ο ρ ο ς λ ύ τ ρ α.

Α'. Ἐκτωρ Ἀχιλλεῖ μέλλων ἀγωνιεῖσθαι «ὦ Ἀχιλλεῦ» εἶπε «νῦν ἢ αὐτὸς διαφθαρήσομαι ἢ σὲ ἀπολώ. Ὅμνυμι δὲ τὸ σὸν σῶμα μὴ λυμανεῖσθαι, εἴ μοι Ζεὺς νίκην δώσει· ἀλλὰ τὰ μὲν ἔπλασου συλήσας ἀνακρεμῶ μνημεῖα¹ τῆς νίκης, τὸ δὲ σῶμα τοῖς σοῖς ἑταίροις ἀποδώσω. Ταῦτ' οὖν καὶ σὺ ἐμοὶ ὁμοσον». Οὐ μέντοι ἐπέισθη Ἀχιλλεύς, ἀλλ' ἐπεὶ τὸν Ἐκτορα ἀπέκτεινε, δῆσας τὸ σῶμα ἐκ τοῦ ἄρματος περιεῖλκε διὰ τοῦ πεδίου ἐπιδεικνύς, ὅτι τοῦ ἐχθροῦ οὔτε ζῶντος φεῖδεται οὔτε ἀπολωλότος. Ζεὺς δὲ τὸν Πριάμον ἐλεήσας ἄρμα ἐκέλευσε ζεῦξαι, ἵνα πολυτελῆ λύτρα κομίσας τὸν Ἀχιλλεῖα πείσῃ τὸ τοῦ Ἐκτορος σῶμα αὐτῷ ἀποδοῦναι. Πριάμος μὲν οὖν τοὺς ἵππους ζεύξας λαμπροὺς πέπλους καὶ τρίποδας καὶ τάλαντα χρυσοῦ δέκα εἰς τὸ ἄρμα ἐνέθηκε· τὴν τοῦ Ἀχιλλεῖος δ' ἄργην φοβούμενος οἶνον ἐν κρατῆρι ἐκέρασε καὶ σπείσας τῷ Διὶ

τάδε ηῦξάτο· «Ζεῦ πάτερ, σύ με ἐπίρρωσον τέρας ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ πέμψας». Καὶ μέγας ἀετὸς ἐν δεξιᾷ ἐφάνη.

Β'. Ἀνέβη λοιπὸν ὁ γέρον εἰς¹ τὸ ἄρμα, μαζὶ δὲ καὶ εἰς κήρυξ. Καθ'² ὁδὸν δὲ παρουσιάσθη³ εἰς αὐτοὺς⁴ ὁ Ἑρμῆς ἀποσταλὴς ὑπὸ τοῦ Διός, καὶ ἄφ' οὗ ἤνοιξε τὰς πύλας τοῦ στρατοπέδου, προεπορεύετο⁵ πρὸς τὴν σκηνὴν τοῦ Ἀχιλλέως. Ἀφ' οὗ δὲ ἤνοιξεν εὐκόλως καὶ τὴν θύραν τῆς πρὸ τῆς σκηνῆς αὐλῆς, τὴν ὁποίαν οὐδεὶς ἐκ τῶν ἀνθρώπων ἠδύνατο μόνος νὰ ἀνοίξῃ, ἀπῆλθεν εἰς τὸν Ὀλυμπον. Ὁ δὲ Πριάμος ἄφ' οὗ εἰσηλθε καὶ ἤγγισε⁶ τὰ γόνατα τοῦ Ἀχιλλέως, μετὰ πολλῶν δακρύων παρεκάλει αὐτὸν νὰ δώσῃ⁷ τὸ πτώμα τοῦ υἱοῦ του. Ἡ δὲ ὀργὴ τοῦ Ἀχιλλέως εἶχε καταπραῦνθῆ⁸. Διότι ὁ Ζεὺς ἀποστείλας τὴν Θέτιν διέταξεν αὐτὸν νὰ δεχθῆ⁹ τὰ λύτρα. Διὰ τοῦτο ὁ Ἀχιλλεὺς διέταξε νὰ λούσουν τὸ πτώμα τοῦ Ἑκτορος καὶ νὰ ἐνδύσουν καλῶς καὶ νὰ θέσουν αὐτὸ ἐπὶ τοῦ ἄρματος τοῦ Πριάμου.

§ 84. 6') Μέση φωνή.

Ὁ Ἀλέξανδρος πρὸ τῆς παρὰ τὰ Γαυγάμηλα μάχης τοῖς στρατηγοῖς παρακελεύεται.

Α'. Ἀλέξανδρος τοῦ παρὰ τὰ Γαυγάμηλα στρατοπέδου τῶν Περσῶν περὶ τοὺς τριάκοντα σταδίους ἀπέχων τὴν φάλαγγα ἔστησε καὶ νυκτὸς μετὰ τινῶν τῶν στρατιωτῶν ἅπαντα τὸν ἐκεῖ χῶρον περιῆλθεν, ἵνα μάθῃ, εἰ σκόλοpes πεπηγότες ἐν τῇ γῆ ἀφανεῖς ἦσαν. Πέρσης γάρ τις συλληφθεὶς εἰρήκει, ὅτι σκόλοpes ὑπὸ τῶν Περσῶν ἐπεπῆγεσαν, ἵνα οἱ τῶν Μακεδόνων ἵπποι τοὺς ἀναβάτας σφήλωσι¹. Μετὰ ταῦτα δὲ συγκαλέσας τοὺς ἡγεμόνας, ἵνα αὐτοῖς παρακελεύσῃται τοὺς στρατιώτας ἐπιρρωννύναι καὶ περὶ τῆς μάχης τὴν ἑαυτοῦ γνώμην ἐπιδείξῃται², ἔλεγε τοιαύδε.

Β'. «Σᾶς μὲν, ὅτινες διὰ τὴν ἀδρείαν (σας) διωρίσθητε στρατηγοί, δὲν εἶναι ἀνάγκη¹ νὰ ἐνθαρρύνω τώρα· διότι πρὸ πολλοῦ ἔχετε ἐνθαρρυνθῆ ὑπὸ τῶν ἀνδραγαθημάτων (σας), ἅτινα ἕως τώρα ἔχουν ἐπιδειχθῆ· εἶναι δὲ ἀνάγκη νὰ ἐνθαρρύνωνται οἱ στρατιῶται, ἵνα μὴ καταπέσῃ τὸ φρόνημα αὐτῶν, ὅταν ἰδῶσι² τὴν τόσον μεγάλῃν δύναμιν τῶν ἐχθρῶν. Πρέπει λοιπὸν νὰ δεικνύεται εἰς αὐτοὺς, ὅτι θὰ ἀγωνισθῶμεν πρὸς τοὺς ἰδίους³ ἀνδρας, ὅτινες ἤττηθησαν ἤδη καὶ παρὰ τὸν Γρανικὸν ποταμὸν καὶ ἐν Ἰσφῶ». Διὰ

τούτων³ λοιπὸν καὶ δι' ἄλλων τοιούτων λόγων ἀφ' οὗ ἐνεθαρρύνθησαν οἱ στρατηγοί, διέταξε νὰ σεβασθῶσι τὰ φῶτα καὶ νὰ ἀναπαυθῆ τὸ στράτευμα.

§ 85. Ἄορ. ὅ ῥημάτων εἰς -ω κλινόμενοι
κατὰ τὰ εἰς -μι.

Διογένης.

Α'. Ἐπεὶ οἱ Σινωπεῖς Ἰκεοῖον νόμον τινὰ παραβάντος θάνατον κατέγνωσαν, Διογένης, ὁ τούτου υἱός, εἰς Ἀθήνας ἀπέδρα. Ἐνταῦθα πολλοῖς τῶν φιλοσόφων ὁμιλῶν Ἀντισθένη, τὸν κυνικὸν φιλόσοφον, μάλιστα¹ ἐθαύμαζε καὶ περὶ τὴν τούτου φιλοσοφίαν ἐσπούδαζε. Εἰς πολλὴν οὖν πενίαν καταστάς² οὐκ εἶχε³ Μάνην, τὸν ἑαυτοῦ δοῦλον, τρέφειν· μαθὼν δ' ὅτι οὗτος ἀπέδρα, οὐκ ἐδίωξεν⁴ αὐτὸν ἀποδράντα εἰπὼν· «αἰσχρὸν ἔστι, εἰ, Μάνου ἄνευ Διογένης βιῶναι δυναμένου, Διογένης ἄνευ Μάνου μὴ δύναται».

Β'. Λέγεται δὲ ὅτι κατόκησεν ἐντὸς¹ πίθου τινός καὶ ὅτι ἐνεδύθη ἐλαφρότατον καὶ ἀπλούστατον ἔνδυμα, τὸ ὅποιον ἐφόρει καὶ κατὰ τὸν χειμῶνα² καὶ κατὰ τὸ θέρος. Ἀφ' οὗ δὲ ἐξῆσε πολὺν χρόνον ἐν Ἀθήναις, ἀνεχώρησεν³ εἰς τὴν νῆσον Αἴγινα. Συνέδη δέ, ἐν ᾧ ἐπλεεν ἐκεῖ⁴, νὰ συλληφθῆ ὑπὸ ληστῶν, οἵτινες ἔφερον⁵ αὐτὸν εἰς Κρήτην, ἵνα τὸν πωλήσουν. Κάποιος δὲ Ξενιάδης Κορίνθιος ἠγόρασεν αὐτὸν καὶ ἀφ' οὗ ἔφερεν⁶ εἰς τὴν Κόρινθον, παρέδωκεν εἰς αὐτὸν τὰ τέκνα (του), ἵνα ἐκπαιδεύσῃ⁷ (αὐτά).

§ 86. Ῥήματα κατ'ἀναλογίαν τοῦ ἕστημι κλινόμενα.

Οἱ Πέρσαι ποροθοῦσι τὴν Βοιωτίαν καὶ Ἀττικὴν.

Α'. Ἄγγελος ἐξ Ἀθηνῶν εἰς Σαλαμίνα ἔλθων ἠγγεῖλε τὴν Ἀττικὴν ἅπασαν βαρβάρων ἐμπεπλησθαι καὶ αὐτοῖς¹ πεπορθῆσθαι. Ὁ γὰρ διὰ Βοιωτίας διαπορευόμενος τῶν Περσῶν στρατὸς τὰς τῶν Πλαταιῶν καὶ Θεσπιῶν πόλεις ἐμπρήσας εἰς τὴν Ἀττικὴν εἰσέβαλε καὶ πάντα διήρπαξε. Ἐνέπηρσε δὲ Θεσπιάς τε καὶ Πλαταιὰς ἀκούσας Θεβαίων², ὅτι οὐκ ἐμήδιζον. Ἐλθόντες δ' εἰς Ἀθήνας οἱ Πέρσαι καταλαμβάνουσιν ἔρημον τὸ ἄστυ καὶ τινὰς ὀλίγους εὐρίσκουσι τῶν Ἀθηναίων ἐν τῇ ἀκροπόλει ὄντας, οἱ τῷ μαντεῖφ πειθόμενοι ξύλοις αὐτὴν περιέφραζαν, εἰ πως τῆς εἰσόδου κωλύειν δύναιντο τοὺς βαρβάρους.

Β'. Ὅτε δὲ εἶδον οἱ Ἀθηναῖοι, ὅτι οἱ βάρβαροι εἰσῆλθον¹ εἰς τὴν ἀκρόπολιν, δὲν ἐγνώριζον πλέον², πῶς νὰ ἀντισταθοῦν³ κατὰ τοῦ ἀμετρήτου πλήθους⁴ αὐτῶν. Καὶ ἄλλοι μὲν⁵ ἐξ αὐτῶν ἐρρήφθησαν⁶ ἀπὸ τὸ τεῖχος κάτω⁷, ἄλλοι δὲ κατέφυγον εἰς τοὺς ναοὺς. Οἱ δὲ Πέρσαι τοὺς μὲν ἰκέτας ἐφόνευσαν, ἀφ' οὗ δὲ ἐσύλησαν τοὺς ναοὺς, ἔκαυσαν ἑλλην τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὴν πόλιν. Οἱ δὲ ἐν τῇ Σαλαμῖνι Ἑλληνας ἀκούσαντες ὅτι αἱ Ἀθῆναι ἐκάησαν⁸, κατελήφθησαν⁹ ὑπὸ μεγάλου φόβου καὶ λύπης.

87. Τὸ ῥῆμα εἰμέ.

Π α ρ α ι ν ἑ σ ε ι ς .

Οἱ ἄνθρωποι ἐπὶ τῆς γῆς ὀλιγοχρόνιοί εἰσι. Βραχέος οὖν τοῦ βίου ὄντος¹, εὐτυχεῖς ἐσόμεθα, ἐὰν τῷ χρόνῳ εὖ χρώμεθα. Φιλόπονος ἴσθι, καὶ βίος σοι ἔσται καλός· ἐὰν δ' ἦς φιλομαθής, ἔσει καὶ πολυμαθής. Πᾶσαι αἱ πράξεις ἡμῶν δίκαιαι καὶ πάντες οἱ λόγοι ἀληθινοὶ ἔστωσαν. Νέος ὢν² ἀκούειν τῶν πρεσβυτέρων θέλει.

88. Τὰ ῥήματα εἶμι καὶ φημί.

Α'. Οἱ Σ π α ρ τ ι ᾶ τ α ι εἰ ς π ὄ λ ε μ ο ν ἐ ξ ι ὄ ν τ ε ς .

Οἱ Σπαρτιάται εἰς πόλεμον ἐξιόντες ταῖς Μούσαις ἔθυον, αὐληταῖς δ' ἔχρῶντο, ὅτε ἐν μάχῃ τοῖς ἀντιτεταγμένοις ἐπῆσαν. Νόμος δ' ἦν αὐτοῖς ἐπιέναι μὲν τοῖς πολεμίοις, τοὺς δὲ τραπέντας μὴ διώκειν. Αἰσχιστον δ' ἦν τοῖς Σπαρτιάταις φυγεῖν ἢ τὴν ἀσπίδα ἀπολιπεῖν. Διὰ τοῦτο Λάκαινά τις τῷ υἱῷ εἰς πόλεμον προΐοντι τὴν ἀσπίδα παραδιδούσα «ταύτην» ἔφη «ὁ πατήρ σοι αἰεὶ ἔσφζε· καὶ σὺ οὖν ταύτην σφῆξαι ἢ¹ μὴ κάτιθαι». Γοργῶ δ' ἡ Λεωνίδου γυνὴ τῷ υἱῷ εἰς πόλεμον προΐοντι τὴν ἀσπίδα παραδιδούσα ἔφη «ἢ τὰν ἢ ἐπὶ τὰς²».

Β'. Φιλόξενος καὶ Διονύσιος ὀτύραννος τῶν Συρακουσῶν.

Ἐπειδὴ ὁ Φιλόξενος ὁ ποιητὴς περιεγέλασέ ποτε τὰ ποιήματα¹ τοῦ Διονυσίου, οὗτος εἶπε· «νὰ πηγαίνης εἰς τὰ λατομεῖα²». Καὶ ἀμέσως προσήρχοντο οἱ δορυφόροι, ἵνα ἀπαγάγουν τὸν Φιλόξενον· ἐκεῖνος δὲ ἀπήρχετο ἀγογγύστως³, διότι ἦτο⁴ βέβαιος, ὅτι μετ' ὀλίγον χρόνον θὰ ἐπανέλθῃ. Καὶ τὴν ἐπομένην⁵ ἡμέραν ἀνεκλήθη. Ὅτε δὲ πάλιν προσεκλήθη εἰς ἀκρόασιν ποιημάτων τοῦ

Γραμματικὴ—Δ. Φιλικοῦ (ἔκδοσις ἔκρη 31. 5. 1919)

Διονυσίου, ἀφ' οὗ ἔμεινεν ὀλίγον, ἐσηκώθη. Ὅτε δὲ ἠρώτησεν ὁ τύραννος· «ὦ Φιλίξενε, ποῦ ⁶ λοιπὸν ⁷ τώρα θὰ ὑπάγῃς;» οὗτος εἶπε· «θὰ ὑπάγω εἰς τὰ λατομεῖα».

89. Τὰ ῥήματα κεῖμαι καὶ κάθημαι.

Τὸ ἐν Ὀλυμπία ἄγαλμα τοῦ Διός.

Α'. Ἡ Ὀλυμπία, ἣ ἐν τῇ Πισάτιδι κειμένη, ἐνδοξος ἦν διὰ τοὺς ἀγῶνας τοὺς ὀλυμπιακοὺς. Ἐκοσμεῖτο δὲ τῷ πλήθει τῶν ἀναθημάτων, ἅπερ ἐκ πάσης ἀνέκειτο τῆς Ἑλλάδος. Κάλιστον δὲ πάντων καὶ μέγιστον τὸ τοῦ Διὸς ἄγαλμα ἦν, ὃ Φειδίας ὁ Ἀθηναῖος χρυσελεφάντινον ἐποίησε. Καίπερ γὰρ τοῦ τεχνίτου κατήμενον ποιήσαντος τὸν Δία, σχεδὸν τι ἦπιετο τὸ ἄγαλμα τῆς τοῦ ναοῦ ὀροφῆς.

Β'. Ἐκάθητο δὲ ὁ Ζεὺς ἐπὶ μεγαλοπρεποῦς θρόνου, ἔκειτο δὲ στέφανος ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ¹ (αὐτοῦ). Εἰς ² μὲν τὴν δεξιάν ἔφερον ἄγαλμα Νίκης ἐκ χρυσοῦ καὶ ἐλέφαντος, εἰς δὲ τὴν ἀριστεράν χεῖρα ³ τοῦ θεοῦ ὑπῆρχε ⁴ σκῆπτρον, τὸ ὁποῖον εἶχε κοσμηθῆ διὰ πολυτίμων μετάλλων. Τὸ πτηνόν, τὸ ὁποῖον ἐκάθητο ἐπὶ τοῦ σκῆπτρου, ἦτο ἀετός. Ὁ δὲ θρόνος, ἐπὶ τοῦ ὁποῖου ἐκάθητο ὁ θεός, ἦτο πεποικιλμένος ⁵ διὰ χρυσοῦ ⁶, διὰ πολυτίμων λίθων, διὰ ἐβένου καὶ διὰ ἐλεφαντοδόντου ⁷.

90. Οἱ παρακμ. οἶδα, βέβηκα, τέθνηκα καὶ δέδοικα.

Α'. Ἀριστίππου ἀποφθέγματα.

Ἀρίστιππος ὁ φιλόσοφος ἐρωτηθεὶς ποτε ὑπὸ τινος, διὰ τί οἱ μὲν φιλόσοφοι ἐπὶ τὰς τῶν πλουσιῶν θύρας ἴσασιν, οἱ δὲ πλούσιοι οὐκ ἐπὶ τὰς τῶν φιλοσόφων, ἀπεκρίνατο ὅτι εἰ μὲν ἴσασιν, ὧν δέονται, οἱ δ' οὐ. Καὶ ὑπ' ἄλλου τινὸς ὁμοίον τί ποτε ἐρωτηθεὶς· «ἴσθι» ἔφη «ὅτι καὶ οἱ ἰατροὶ ἐπὶ τὰς τῶν νοσοῦντων θύρα ζῆρχονται. Εἰς Κόρινθον αὐτῷ πλέοντί ποτε συνέβη ταραχθῆναι καὶ δεῖσθαι· λέγοντος οὖν τινος πρὸς αὐτὸν δεδιότα· «ἡμεῖς μὲν, οἱ φιλόσοφοι οὐκ ἐσμεν, οὐ δέδιμεν, ὑμεῖς δ' οἱ φιλόσοφοι δέδιστε». «Οὐ γὰρ περὶ ὁποίας» ἔφη «ψυχῆς δέδιμεν ἐκάτεροι».

Β'. 1. Ὁ Δημοσθένης πρὸς κλέπτην λέγοντα «δὲν ἐγνώριζον, ὅτι ἦτο ἰδικόν σου (τὸ πρᾶγμα)», εἶπε· «ὅτι δὲν ἦτο ἰδικόν σου», τὸ ἐγνώριζες». — 2. Ἡ Μήδεια ἐπειδὴ ἐφοβεῖτο ¹ τὴν ὀργὴν τοῦ

πατρός της και ἐπειδὴ συνησθάνετο ², ὅτι διέπραξε νὰ δίκαια ³, ἔφυγεν εἰς τὴν Ἑλλάδα μετὰ τοῦ Ἰάσονος.—3. Καὶ οἱ Σπαρτιάται ἐφοβήθησαν, ὅτε ἤκουσαν, ὅτι ὁ Ξέρξης εἶχε διαβῆναι τὸν Ἑλλάσποντον.—4. Πολλοὶ μὲν ἐχθροὶ ἔχουν φονευθῆ, οὐδεις δὲ ἐκ τῶν ἡμετέρων ἔχει φονευθῆ.—5. Ἦλθέ τις λέγων, ὅτι ὁ βασιλεὺς ἔχει ἀποθάνει.

91. Ἀριθμητικά.

Α'. Οἱ Περσικοὶ πόλεμοι.

Τρεῖς οἱ Πέρσαι ἐπὶ τοὺς Ἑλληνας ἐστρατεύσαντο. Καὶ τὸ μὲν πρῶτον Μαρδόνιος πολλὰς μὲν ναῦς ἔχων, πολλὰς δὲ πεζῶν μυριάδας, πόλεμον αὐτοῖς ἤρατο ¹. Εἶτα δὲ Δᾶτις καὶ Ἀρταφέρνης τὴν Περσικὴν στρατιὰν ἑξακοσίαις τριήρεσι διαβιβάσαντες, πρῶτον μὲν τοὺς Ἐρετριᾶς ἐν τρισὶν ἡμέραις κατεστρέψαντο, τῇ δὲ τετάρτῃ εἰς Μαραθῶνα τὴν στρατιὰν ἐξεβίβασαν. Μιλιτιάδης τοὺς Ἀθηναίους ἐπ' αὐτοὺς ἤγαγε καὶ τετρακοσίους καὶ ἑξακισχιλίους αὐτῶν κατέκοψε. Οἱ δ' Ἀθηναῖοι οὐ πλείους τῶν δύο καὶ ἑνεήκοντα καὶ ἑκατὸν ἀνδρῶν ἀπολέσαντες εἰς τὸ ἄστυ ἤλθον. Δεκάτῃ δ' ἔτει ὕστερον τῆς ἐν Μαραθῶνι μάχης οἱ Πέρσαι, Ξέρξου βασιλεύοντος, αὐθις ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα ἐστρατεύσαντο. Καὶ πεζῶν μὲν ἤθροισε βασιλεὺς μυριάδας ἑβδομήκοντα καὶ ἑκατὸν, ἵππεας δ' ὀκτακισμυρίους, ναῦς δ' ἑπτὰ καὶ διακοσίας καὶ χιλίας.

Β'. 1. Τὸ πλάτος τοῦ Μαιάνδρου ποταμοῦ ἦτο 25 ποδῶν.—2. Εἶπέ μοι τὸν 15 στίχον τοῦ ποιήματος τούτου. —3. Οὐχὶ μίαν φορὰν ¹, ἀλλὰ δύο καὶ τρεῖς σοὶ ἔγραψα.—4. Ὁ Σοφοκλῆς ἦτο νεώτερος μὲν τοῦ Αἰσχύλου κατὰ 30 ἔτη ², πρεσβύτερος δὲ τοῦ Εὐριπίδου κατὰ 15 ἔτη.—5. Ἐν τῇ ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίᾳ ὁ μὲν Ξέρξης εἶχε 1207 πλοῖα, οἱ δὲ Ἕλληνες 378 παρέσχον δὲ οἱ μὲν Ἀθηναῖοι 180, οἱ δὲ Κορίνθιοι 40, οἱ δὲ Αἰγινῆται 30, οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι 16. —6. Ἀναχωρήσας ἐξ Ἀθηνῶν ἔφθασα εἰς τὴν Σπάρτην τὴν τρίτην ἡμέραν.

ΑΝΩΜΑΛΑ ΡΗΜΑΤΑ

92. Τὰ εἰς -νω.

Ἄλκιβιάδης.

Α'. Ἀλκιβιάδης ἔτι παῖς ὢν, ἐπεὶ κατεπαλαίσθη, τὴν τοῦ

καταπαλαίσαντος χεῖρα ἔδακε. Εἰπόντος δὲ τοῦ δηγηθέντος, «δάκνεις ὡς αἱ γυναῖκες», «οὐκ» ἔφη «ἀλλ' ὡς οἱ λέοντες». Ὀντος δ' αὐτῷ κυνὸς θαυμαστοῦ τὸ μέγεθος καὶ τὸ εἶδος ἀπέτεμε τὴν οὐρὰν πάγκαλον οὔσαν. Ἀποτμηθείσης δὲ τῆς τοῦ κυνὸς οὐρᾶς, ἠρώτησαν αὐτὸν οἱ φίλοι· «διὰ τί τοῦτο πεποίηκας;» Ὁ δ' ἀπεκρίνατο· «ἵνα λόγον περὶ ἐμοῦ ποιῶνται οἱ Ἀθηναῖοι».

Β', Ὅτε ἐκ τῆς ἐν Δηλίῳ μάχης εἰ ἱππεῖς μὴ φροντίζοντες¹ περὶ τῶν πεζῶν² ἀπεσύρθησαν³, ὁ Ἀλκιβιάδης ἰδὼν ὅτι ὁ Σωκράτης εἶχε κουρασθῆ⁴, δὲν παρηγήθειεν ἔφιππος⁵, ἀλλὰ παρηκολούθησεν αὐτόν⁶, ἕως ὅτου ἦλθεν εἰς ἀσφαλές μέρος⁷. Ὅτε δὲ ἐν Ἀργεῖ εὐρισκόμενος⁸ ἤκουσεν, ὅτι εἰ Ἀθηναῖοι εἶχον καταδικάσει⁹ αὐτὸν εἰς θάνατον, δὲν ἐδίστασε¹⁰ νὰ ἔλθῃ πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους, ἵνα ἐκδικηθῆ¹¹ τοὺς Ἀθηναίους.

93. Τὰ ῥήματα ἀφικνοῦμαι καὶ ὑποσχοῦμαι.

Α'. Ὁ Νικίας καὶ οἱ Συρακόσιοι.

Οἱ Συρακόσιοι ἀκούσαντες μέγα στράτευμα τῶν Ἀθηναίων εἰς Σικελίαν ἀφίχθαι ἐξεπλάγησαν· ἐνόμιζον γὰρ αὐτοὺς εὐθὺς ἀφίξεσθαι ἐπὶ τὴν αὐτῶν πόλιν. Ἐπεὶ δὲ Νικίας τρεῖς μῆνας διέτριβεν οὐδὲν πράττων, οὕτω κατεφρόνησεν αὐτοῦ, ὥστε ἱππεῖς τῶν Συρακοσίων ἐλάσαντες πρὸς τὸ στρατόπεδον ἠρώτησαν σκώπτοντες, εἰ οἰκῆσων ἐν τῇ Σικελίᾳ ἀφίχται.

Β'. 1. Ὁ φίλος μου ὑποσχέθη, ὅτι θὰ ἔλθῃ¹ σήμερον. — 2. Ὁ παῖς ἔχει ὑποσχεθῆ εἰς ἐμέ, ὅτι θὰ εἶναι ἐπιμελής. — 3. Θὰ ὑποσχεθῶ, ὅτι θὰ δώσω εἰς αὐτόν τὰ ὀφειλόμενα. — 4. Πρέπει νὰ ἐκτελῆς τὰς ὑποσχέσεις σου². — 5. Ὁ Θεοὺς ἀποπλέων εἰς τὴν Κρήτην συνεφώνησε³ μετὸν πατέρα⁴ (του) νὰ ἀναπετάσῃ λευκὸν ἱστῖον ἀντὶ τοῦ μέλανος, ἂν ζωντανὸς ἦθελε φθάσει⁵ εἰς τὴν πατρίδα.

94. Ῥήματα εἰς-άνω.

Α'. Πλάτων.

Δούλου τινὸς τοῦ Πλάτωνος μέγα ἁμαρτόντος¹, αἰσθόμενος Πλάτων, ὅτι αὐτὸς ἐν ὀργῇ ὦν² ὡμῶς αὐτὸν πλήξει, ἵνα μὴ αὐτὸς ἀμάρτη, ἔδωκε τινὶ τῶν παρεστώτων³ φίλων τὴν μάλιστα εἰπὼν· «λαβὲ καὶ πλήττε τὸν ἁμαρτόντα». Ὅτε Πλάτων εἰς Συρακούσας ἔπλευσεν, ἀπήχθητο Διονυσίῳ τῷ τυράννῳ, ὅτι περὶ δικαιοσύνης.

καὶ τυραννίδος διελέγετο. Δίωνος δέ, τοῦ τῆς γυναικὸς ἀδελφοῦ, αἰσθημένου καὶ δεηθέντος, τοῦτο οὐκ ἐποίησε.

Β'. 1. Ὅτε οἱ ἔφοροι ἐμελλον νὰ συλλάβουν τὸν Παισαρνίαν, οὗτος ἐπρόλαβε¹ καὶ κατέφυγεν² εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἀθηνᾶς.—2. Ὁ Ἰστιαῖος εἰς πολλοὺς³ ἐκ τῶν Περσῶν ἔγιγε μισητός, διότι οὗτοι ἠγανάκτουσαν, ἐπειδὴ⁴ ἡ δύναμις τοῦ ξένου ἐμεγάλωσε⁵.—3. Κώνωψ ἐκάθισεν ἐπὶ κέρατος βοός· μετ' ὀλίγον δὲ ἠρώτησεν αὐτόν· ἂν θέλῃ νὰ ἀναχωρήσῃ πλέον⁶. Ἐκεῖνος δὲ εἶπε· «ἀλλ' οὔτε δετε ἤλθεσ, τὸ ἠννῶσασ, οὔτε, ἂν ἀπέλθῃς, θὰ (τὸ) ἐννῶσῃ».—4. Ἡ δύναμις τῶν ἐχθρῶν ἔχει αὐξηθῆ.

93. Ῥήματα εἰς -άνω μετὰ ν παρεμβαλλομένου ἐν τῇ θεματικῇ συλλαβῇ.

Α'. Ὁ Θεμιστοκλῆς παρὰ τῷ τῶν Περσῶν βασιλεῖ.

Ὅτε Παισαρνίαν προδοσίας ὤφλε¹, καὶ Θεμιστοκλῆς διεβλήθη ὡς αὐτῷ συννομός². Πυθόμενος δ' ὅτι ἐπέμφθησαν ὑπ' Ἀθηναίων ἄνδρες εἰς Ἄργος αὐτόν συλληψόμενοι³, ἔφθη φυγῶν⁴ εἰς τὴν Ἀσίαν, ἐλπίζων συγγνώμης παρὰ τῶν Περσῶν τεύξεσθαι. Πυθινομένων δὲ τῶν Ἀρταξέρξου ὑπηρετῶν, τίς ἦν, οὐδένα ἔφη πρότερον⁵ βασιλέως τοῦνομα πεύσεσθαι. Ἐπεὶ δ' εἰσῆλθη πρὸς Ἀρταξέρξην τοιάδε εἶπε· Θεμιστοκλῆς εἰμι ὁ Ἀθηναῖος, ὃς ἐξῆμαρτον μὲν εἰς τὸν σὸν πατέρα⁶, ἦκα δ' ἐπανορθῶσων τὰ ἡμαρτημένα⁷. Μόνον δ' ἐνιαυτὸν⁸ αἰτοῦμαι, ὅπως τὴν ὑμετέραν μαθὼν γλῶτταν αὐτὸς⁹ δύνωμαί σοι ἄνευ ἐρμηνέως διαλέγεσθαι. Οἱ μὲν οὖν παρὰ βασιλεῖ πιστοὶ πεπυσμένοι τοῦνομα ὠργίσθησαν· Ἀρταξέρξης δ' ἐπιλαθόμενος τῶν κακῶν, ὧν ἐκεῖνος αἴτιος ἦν, ἑαυτὸν ἐμακάριζεν, ὅτι δυνατοῦ συμμάχου τετυχηκώς ἦν. Καὶ μετ' ἐνιαυτὸν Θεμιστοκλῆς τὴν τῶν Περσῶν γλῶτταν μεμαθηκώς, οὕτω τῇ τῶν λόγων χάριτι¹⁰ βασιλεῖα ἐκήλει, ὥστε λαμπρὰ παρ' αὐτοῦ εἰλήφει δῶρα καὶ οὐχ ὥσπερ ξένος, ἀλλ' ὡς συνήθης καὶ φίλος αὐτῷ διελέγετο.

Β'. 1. Λάκαινά τις, ἡ ὁποία εἶχε πέμψει πέντε υἱοὺς εἰς τὸν πόλεμον, εἶχε σταθῆ πρὸ τῆς πόλεως, ἵνα πληροφορηθῆ¹, πῶς εἶχεν ἀποβῆ ἢ μάχη. Ὅτε δὲ ἤλθέ τις ἀναγγέλλων, ὅτι ἔλοι οἱ υἱοὶ τῆς εἶχον φονευθῆ², εἶπε· «δὲν ἠρώτησα³ τοῦτο, ἀλλὰ τί κάμνει ἢ πατρίς». Ἀφ' οὗ δὲ εἶχε πληροφορηθῆ⁴, ὅτι οἱ Σπαρτια-

ται εἶχον τύχει τῆς νίκης, εἶπε· «ἀγογγύστως ⁵ ὑποφέρω τὸν θάνατον τῶν υἱῶν μου». — 2. Ὁ Ἀλέξανδρος ὅτε ἦτο ἀκόμη ⁶ παῖς, δὲν ἔχαιρεν, ἐσάκις ἐμάνθανεν ⁷, ὅτι πόλις τις εἶχε καταληφθῆ, ἢ στρατεύματα τῶν ἐχθρῶν εἶχε νικηθῆ ὑπὸ τοῦ Φιλίππου, ἀλλὰ πρὸς τοὺς συντρόφους του ἔλεγε· «ὦ παῖδες, ὁ πατήρ τὰ πάντα δι' ἱεῖος θὰ καταλάβῃ, εἰς ἐμὲ δὲ οὐδὲν μέγα καὶ λαμπρὸν ἔργον θὰ ἀφήσῃ ⁸». — 3. Ὅτε ποτὲ πρέσβεις τῶν Σαμίων ἐν τῇ Σπάρτῃ μακροὺς λόγους εἶπον, οἱ Σπαρτιᾶται ἀπεκρίθησαν· «τὴν μὲν ἀρχὴν ⁹ τῶν λόγων σας ἔχομεν λησμονήσει, τὰ δὲ λοιπὰ δὲν ἔχομεν ἐννοήσει, διότι ἐλησμονήσαμεν τὴν ἀρχήν». — 4. Πολλάκις καὶ οἱ κακοὶ ἐκ τύχης λαμβάνουσι τιμὴν ¹⁰. — 5. Ὁ Ζεὺς ἔλαβε διὰ κλήρου τὴν ἐν τῷ οὐρανῷ δυναστείαν, ὁ δὲ Ποσειδῶν τὴν ἐν τῇ θαλάσῃ.

96. Ῥήματα, τῶν ὁποίων τὸ θέμα προσλαμβάνει ε.

Α'. Ὁ Γόρδιος δεσμός.

Γόρδιος ἀνὴρ ἦν τῶν Φρυγῶν ¹ πένης, μικρὸν ἔχων ἀγρόν. Ἄροῦντος ² δὲ ποτε αὐτοῦ ἀετὸς ἐπιπτόμενος ἐκαθέζετο ³ ἐπὶ τὸν ζυγόν. Γόρδιος δ' οἴηθεις τέρας εἶναι τὸ γεγονός πρὸς τοὺς ἐν Τελμισσῷ μάντις ἦλθε περὶ τοῦ πράγματος ἐπερησόμενος. Παρθένος οὖν τις τῶν Τελμισσέων Διὶ ἐκέλευσεν αὐτὸν θῦσαι. Δειθέντος δ' ἐκείνου, αὐτὴ ἀκολουθήσασα ἐδίδαξεν, ὅποι ⁴ ἔδει θῦειν καὶ ὅπως ⁵. Ὑστερον δὲ Γορδίῳ γημαμένη ⁶ παῖδα ἔτεκεν, ὃν ἐκάλεσαν Μίδα. Ὅτε δ' ὁ Μίδας ἀνὴρ ἐγένετο, συνέβη τοὺς Φρύγας εἰς στάσιν καταστήναι ⁷. Ἐπεὶ δὲ μαχεσάμενοι ἀλλήλοις πολλοὺς ἀπώλεσαν, ἀχθεσθέντες τῇ δυστυχίᾳ ⁸ τὸν θεὸν ἐπήροντο. Ὁ δὲ θεὸς εἶπεν, ὅτι ἄμαξα αὐτοῖς βασιλέα ἄξει καὶ τούτῳ τῆς τῶν Φρυγῶν ὁμοιοῦς μελήσει ⁹. Ἐτι ¹⁰ δὲ περὶ τούτου αὐτῶν βουλευομένων, Μίδας ἐφ' ἀμάξις ἔτυχε παρελάσας ¹¹. Καὶ οἱ Φρύγες ἐχάρησαν· ὑπὸ θεοῦ γὰρ ὁ Μίδας ἄγεσθαι αὐτοῖς ἔδοξε. Εὐθύς οὖν Μίδας βασιλεὺς τῶν Φρυγῶν ἐγένετο. Βασιλεὺς δὲ γενόμενος οὗτος τὴν στάσιν ἔπαυσε καὶ τὴν τοῦ πατρὸς ἄμαξαν τῷ Διὶ ἐν τῇ ἀκροπόλει ἀνέθηκε. Ἐλέγεται δὲ περὶ τῆς ἀμάξης ταύτης τόδε· ὅτι τῆς Ἀσίας κύριος γενήσεται, ὅστις ἂν τὸν τοῦ ζυγοῦ δεσμὸν λύσῃ. Ἦν δ' ὁ δεσμός ἐκ

φλοιού κρανείας, καὶ τούτου οὔτε τέλος ἐφαίνετο οὔτ' ἀρχή. Ἀλέξανδρος οὖν ὁ Μακεδὼν τῷ Δαρείῳ μέλλον μαχεῖσθαι, τὸν δεσμὸν ἐβουλήθη λύσαι. Ἐπεὶ δ' οὐδεμιᾶ τέχνη¹² ἐδυνήθη, παίσας τῷ ζίφει διέκοψε τὸν δεσμὸν.

Β'. Γέλων ὁ τύραννος τῶν Συρακουσῶν.

Ὁ Γέλων, ὁ τύραννος τῶν Γελῶν, ὅτε ἐγίνε κύριος¹ καὶ τῶν Συρακουσῶν, εἰς μὲν τὸν ἀδελφόν του Ἴέρωνα ἀνέθεσε² νὰ φροντίσῃ περὶ τῶν ἐν Γέλα, αὐτὸς δὲ ἐφρόντισε³ περὶ τῶν ἐν Συρακούσαις. Ὅτε δὲ ὁ Ξέρξης ἐσκόπευε νὰ ἐκστρατεύσῃ κατὰ τῶν Ἑλλήνων καὶ οἱ ἐκ τῆς Ἑλλάδος πρέσβεις παρεκάλεσαν τὸν Γέλωνα νὰ συμμαχήσῃ, ἐκεῖνος ἠθέλησε μὲν, εἶπεν ὅμως, ὅτι θὰ πολεμήσῃ⁴ μετ' αὐτῶν κατὰ τῶν Περσῶν, ἂν γίνῃ στρατηγὸς αὐτῶν· διότι ἐνόμιζεν, ὅτι οἱ Ἕλληνες ἄνευ τῆς συμμαχίας του⁵ δὲν θὰ νικήσουν τοὺς Πέρσας. Ἐκεῖνοι δὲ στενοχωρηθέντες ἀπεκρίθησαν, ὅτι δὲν εἶχον ἀνάγκη στρατηγῶν, ἀλλὰ στρατεύματος. Ἀφ' οὗ εἶπον ταῦτα, ἀνεχώρησαν. Ἐν ᾧ δὲ ἐκεῖνοι ἐπολέμουν⁴ κατὰ τῶν Περσῶν καὶ ἐνίκων, ὁ Γέλων ἐπολέμησεν⁴ ἐν τῇ πόλει τῆς Σικελίας Ἰμέρα κατὰ τῶν Καρχηδονίων καὶ ἐνίκησεν αὐτούς.

97. Ῥήματα εἰς -σκω.

Ὁ Ἀχιλλεὺς ἐν Σκύρῳ.

Α'. Θέτις, ἡ τοῦ Ἀχιλλέως μήτηρ, ἐπέπυστό ποτε παρὰ Νηρέως τοῦ πατρός, ὅτι Ἀχιλλεὺς ἢ ἐν τῇ πατρίδι καταγεγρακῶς μὲν, ἄδοξος δὲ τὸν βίον τελευτήσῃ, ἢ ἐν ξένη γῆ νέος μὲν ὢν, πάντων δ' ἐνδοξότατος, ὑπὸ τῶν πολεμίων ἀποθανεῖται¹. Τούτων οὖν μεμνημένη τῶν λόγων ἡ Θέτις τὸν υἱὸν ἐν Σκύρῳ τῇ νήσῳ ἔκρυπεν, ἵνα μὴ ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων τῶν ἐπὶ τοὺς Τρῶας στρατεύσειν μελλόντων ζητούμενος εὐρεθῇ.² Ἐκεῖ δ' ἐν² ταῖς τοῦ βασιλέως Αὐκομήδους θυγατράσι γυναικείαν ἡμφισμένοσ ἐσθῆτα ἐτρέφετο. Οἱ τῶν Ἑλλήνων ἠγεμόνες ὑπὸ Κάλχαντος τοῦ μάντεως ἐδιδάχθησαν, ὅτι τοὺς πόνους καὶ κινδύνους μάτην ἀναλώσουσιν, ἐὰν μὴ Ἀχιλλεὺς τοῦ ἀγῶνος κοινωνὸς γένηται. Καὶ πολὺν χρόνον ζητοῦντες οὐκ ἐδύναντο αὐτὸν εὐρεῖν.

Β'. Τέλος δὲ ὁ Ὀδυσσεὺς ἦλθεν εἰς τὴν Σκύρον μετὰ τινων

συντρόφων προσποιούμενος ὅτι ἦτο ¹ μικρέμπορος. Καὶ ἀφ' οὗ συνεβούλευσε ² τοὺς συντρόφους, τί ἔπρεπε νὰ πράξουν, ἐπεδείκνυν εἰς τὰς παρθένους παντὸς εἶδους κοσμήματα καὶ ἐνδύματα, ἐπεδείκνυν δὲ καὶ ἀσπίδα καὶ δόρυ. Καὶ εἰς μὲν τὰς παρθένους ἤρυσον τὰ κοσμήματα καὶ τὰ ἐνδύματα, εἰς δὲ τὸν Ἀχιλλεῖα οὐχὶ ταῦτα, ἀλλὰ τὰ δπλα ἤρυσαν. Ἐξαίφνης δὲ ἐσάλπιγξέ τις ἐκ τῶν συντρόφων τοῦ Ὀδυσσεῶς καὶ ἔκρουσε τὰ δπλα του. Καὶ αἱ μὲν παρθένοι τρομάξασαι ³ ἔφευγον, ὁ δὲ νεανίας λαβὼν εἰς χεῖρα ⁴ τὰ ὑπὸ τοῦ Ὀδυσσεῶς πωλούμενα δπλα ἠτοιμάζετο νὰ ἀμυνθῆ ⁵. Τότε λοιπὸν ⁶ ἐνοήσας ⁷ ὁ Ὀδυσσεύς, ὅτι ἔχει εὖρει τὸν Ἀχιλλεῖα, προέτρπεν αὐτὸν νὰ ἐνθυμῆται, ὅτι εἶναι ἀνὴρ, καὶ νὰ πράττῃ ἔργα ἄξια ἀνδρός. Καὶ ἐξετελέσθη ⁸ ὁ λόγος τοῦ Νηρέως. Διότι πολλοὺς μὲν ἐκ τῶν Τρώων πληγώσας ὁ Ἀχιλλεύς, πολλοὺς δὲ φονεύσας, εἰς ξένην χώραν ἐνδοξότατος ἐφρονεύθη ⁹ ὑπὸ τῶν ἔχθρων.

Ῥήματα σχηματίζοντα τοὺς χρόνους τῶν ἐκ θεμάτων διαφόρων.

98. Ἐκ τοῦ β' Μεσσηνιακοῦ πολέμου.

Α'. Κατὰ τὸν δεύτερον Μεσσηνιακὸν πόλεμον ἠττηθέντες οἱ Μεσσήνιοι ἐν τῇ ἐπὶ ¹ τῇ καλουμένῃ Μεγάλῃ Τάφρῳ μάχῃ ἀνῆλθον εἰς Εἶραν τὸ ὄρος, κακεῖ χρόνον πολὺν ὑπὸ τῶν Σπαρτιατῶν ἐπολιορκοῦντο. Ἐνδεκάτῳ δ' ἔτει τῆς πολιορκίας, ἀνδρειότατα ἀντεσχηκότων τῶν Μεσσηνίων, οἱ Σπαρτιαῖται εἶλον τὴν Εἶραν. Ἐπειδὴ γὰρ διὰ τὸ πλῆθος οὐ πᾶσιν ἐξῆν ἐντὸς τῶν τειχῶν καθέζεσθαι, ἔνιοι τὰ ἔξω αὐτῶν κατέσχον. Ἐν δὲ τούτοις ² αὐτόμολός τις Λακεδαιμόνιος ἦν, βουκόλος Ἐμπεράμου, ἀνδρὸς ἐν Σπάρτῃ ἐντίμου. Οὗτος οὖν ἐν χειμερίᾳ καὶ ἀσελήνῳ νυκτί, ὕνους πολλῶ ³, τοὺς φυλάττοντας τῶν Μεσσηνίων τὴν φρουρὰν ἀπολιπόντας ἑορακῶς, εἰς τὸ τῶν Σπαρτιατῶν στρατόπεδον ἔρχεται, οὗ Ἐμπεράμος προειστήκει ⁴. Καὶ πρῶτον μὲν τοῦ δεσπότη ἐδεήθη τὴν αὐτομολίαν ἑαυτῷ συγγνῶναι. Ὑποσχομένου δὲ τούτου οὐδὲν αὐτὸν πείσεσθαι κακόν, ἔλεγε τοιάδε· «ἐὰν ἐμοὶ πεισθῆς, ὦ Ἐμπεράμε, οὐκέτι πολὺν χρόνον τοῖς τείχεσι προσκαθεδεῖ, ἀλλὰ τῆδε τῇ νυκτὶ αἰρήσεις αὐτά. Οἱ γὰρ φύλακες τὸν χειμῶνα οὐκ ἀνασχόμενοι τὴν φρουρὰν ἀπολελοῖσασιν. Εἰ οὖν βού-

λει, ἐγὼ ὑμᾶς ἄξω καὶ ῥάδιον ὑμῖν ἔσται τὰ τεῖχη εἰεῖν ταῦτα, οἷς προσκαθεζόμενοι τοσαῦτα πεπόνθατε κακά».

Β'. Ταῦτα ἀφ' οὗ εἶπε, μεγάλας ἐνέβαλεν ἐλπίδας εἰς τὸν Ἑμπέραμον. Διότι ἐφαίνετο ¹ εἰς αὐτόν, ὅτι ὅλα καλῶς εἶχον λεχθῆ. Μετὰ δὲ ταῦτα εἰς μὲν τοὺς στρατιώτας προεῖπε νὰ ἐτοιμασθοῦν, τὸν δὲ βουκόλον διέταξε νὰ προπορεύεται. Οἱ δὲ Σπαρτιᾶται ἠκολούθησαν ² τὸν ὁδηγόν, ³ π ο ρ ε υ ὄ μ ε ν ο ι π λ η σ ι ε σ τ α τ α ⁴ αὐτοῦ πάντοτε, ἵνα μὴ χάσουν τὸν δρόμον ⁵. Διότι δὲν ἦτο δυνατόν ⁶ οὔτε νὰ βλέπουν τι ἕνεκα τοῦ σκότους, οὔτε νὰ ἀκούουν ἕνεκα τῆς κακοκαιρίας. Ἀφ' οὗ δὲ ἀνέβησαν ⁷ εἰς τὴν Εἰραν, τάχιστα τοποθετοῦντες ⁸ κλίμακας ἀνῆρχοντο εἰς τὰ τεῖχη. Πρῶτοι δὲ ὁ Ἀριστομένης καὶ ὁ Θεόκλος ἠγνόησαν, ⁹ ὅτι οἱ ἐχθροὶ εἶχον εἰσορμήσει ¹⁰. Οὗτοι λοιπὸν ἀφ' οὗ ἔπesson ἔξω ἀπὸ τὰ τεῖχη ¹¹, ἔτρεξαν ἀνά τὴν πόλιν προσκαλοῦντες ¹² τοὺς πολίτας εἰς τὸν τελευταῖον καὶ ἀναγκαιότατον ἀγῶνα. Ἐλπίζοντες δὲ ὅτι θὰ σώσουν τὴν Εἰραν, δὲν εἶχον ἀποκάμει, ἀλλὰ καθ' ὄλην τὴν νύκτα ἐμάχοντο. Οἱ Σπαρτιᾶται ἐπειδὴ δὲν ἐγνώριζον τοὺς τόπους, δὲν ἐτόλμων νὰ προχωροῦν. Ἀφ' οὗ δὲ εἶχε παρέλθει ἡ νύξ καὶ τὰ πράγματα π α ρ ε τ η ρ ῆ θ η σ α ν κ α λ ῶ ς ¹³, ἐπετέθησαν οἱ Σπαρτιᾶται μ ἔ μ ε γ α λ υ τ ἔ ρ α ν ὁ ρ μ ῆ ν ¹⁴ καὶ οὕτω ἐκυριεύθη ὑπ' αὐτῶν ἡ Εἰρα.

99. Ὁ Ἀριστομένης ἐν τῷ Καιάδα.

Α'. Ἀριστομένης ὁ τῶν Μεσσηνίων ἡγεμῶν ἐν μάχῃ τινὶ λίθω πληγεὶς ἐπὶ τὴν γῆν ἔπεσε. Οἱ δὲ Σπαρτιᾶται ἰδόντες αὐτὸν πεπτωκότα εὐθύς ἐπέδραμον καὶ εἶλον τετρωμένον μὲν, ζῶντα δέ. Ἐάλωσαν δὲ καὶ τῶν ἐταίρων αὐτοῦ περὶ τοὺς πενήκοντα. Τούτους πάντας ἔγνωσαν οἱ Σπαρτιᾶται εἰς τὸν Καιάδαν ῥῖψαι. Οἱ μὲν δὴ ἄλλοι εἰσιπύοντες αὐτίκα ἀπόλλυντο. Ἀριστομένην δέ, ὡς φασιν, ἀετὸς ἀνεῖχε ταῖς πτέρυξι πίπτοντα καὶ εἰς τὸ βάραθρον κατήνεγκεν οὐδὲν κακὸν παθόντα. Καὶ δύο μὲν ἡμέρας ἐν αὐτῷ ἔκειτο, οὐκέτι τὴν πατρίδα ὄψεσθαι οἰόμενος, ἀλλ' ἐκεῖ τὸν βίον τελευτήσεν· τῇ δὲ τρίτῃ ἀλώπεκα εἶδε τὰ τῶν τεθνεώτων ἐταίρων σώματα κατεσθίουσαν.

Β'. Θαυμάζων δὲ πῶς ¹ αὕτη εἶχεν εἰσέλθει εἰς τὸ βάραθρον, ἐσκέπτετο, πῶς ² νὰ δυναθῆ νὰ ἀκολουθήσῃ αὐτὴν ³ ἐξερχομένην ⁴,

Σκεφθείς δὲ εὔρε τὸν ἐξῆς τρόπον ⁵. ἐπὶ τινα μὲν χρόνον σταματήσας ⁶ ἠσύχαζε ⁷. ἀφ' οὗ δὲ ἡ ἀλώπηξ ἤλθε πλησιέστερον, ἐξαίφνης ἐπιάσθη ⁸ ἀπὸ αὐτῆν, διὰ δὲ τῆς ἄλλης χειρὸς ἔθετεν ἐμπρός ⁹ τὸν μανδύαν (του), ὁσάκις αὐτὴ ἐστρέφετο ¹⁰, ἵνα δαγκάσῃ (αὐτόν). Καὶ ἡ μὲν ἀλώπηξ ἀπήρχετο τρέχουσα ¹¹, ὁ δὲ Ἀριστομένης δὲν ἄρηνεν ¹² αὐτῆν, ἀλλὰ ἠκολούθει. Τέλος δὲ εἶδεν ὀπὴν, διὰ τῆς ὀποίας ἐξεληθὼν ἐφθασε σῶος ¹³ εἰς τὴν Εἶραν.

100. Ῥήματα ἀνώμαλα κατὰ τὴν σημασίαν τῶν χρόνων.

Οἱ Μεσσηνιοὶ κατοικίζονται εἰς Ζάγκλην.

Α'. Μετὰ τὸν δεύτερον Μεσσηνιακὸν πόλεμον οἱ τὰ ἐπιθαλάτια οἰκοῦντες τῶν Μεσσηνίων εἰς Κυλλήνην τῆς Ἡλίδος ἀποπλεύσαντες τοῖς εἰς τὴν Ἀρκαδίαν ἀποσωθεῖσι Μεσσηνίων ἄμ' αὐτοῖς γῆν ἀναζητῆσαι παρεκελεύσαντο, ἔνθα ἐν ἡσυχίᾳ οἰκῆσαι δυνήσονται. Οἱ δ' ἠσθέντες τῇ παρακελεύσει Ἀριστομένους ἐδεήθησαν ἠγήσασθαι σφίσι εἰς ἀποικίαν. Ὁ δ' ἠναντιώθη μὲν αὐτοῖς οὐδέν ¹, συμπλεύσεσθαι δ' οὐκ ἔφη αὐτός, ἀλλὰ Γόργον καὶ Μάντικλον ἠγεμόνας ἔδωκε. Διανοηθεὶς γὰρ ὅτι ῥᾶσ' ἂν δυνηθεῖν ἐν Ἑλλάδι διάγων τοὺς Σπαρτιάτας βλάπτειν, οὐκ ἠβουλήθη εἰς τὴν ξένην ἀπαλλαγῆναι ².

Β'. Ὁ δὲ Μάντικλος ἐπειδὴ ἐνόμιζεν, ὅτι περὶ τούτου μόνον ἔπρεπε νὰ φροντίζουσιν ¹, πῶς ² νὰ ἀποκτήσουν καλὴν χώραν, παρεκίνησε ³ αὐτοὺς νὰ πλεύσουν εἰς τὴν Σαρδῶ. Ἐν τῷ μεταξὺ ⁴ δὲ ὁ ἐν Ῥηγίῳ τῆς Ἰταλίας Μεσσηνίου Ἀναξίλαος προσεκάλεσεν ⁵ αὐτούς, καὶ πλεύσαντες ⁶ εἰς τὴν Ἰταλίαν ἐπήλθον ⁷ μετὰ τοῦ Ἀναξίλαου κατὰ ⁸ τῶν ἐν Ζάγκλῃ τῆς Σικελίας ληστῶν. Ἀφ' οὗ δὲ ἐκυριεύθη ἡ πόλις, ὁ μὲν Ἀναξίλαος ἐνόμισεν ⁹, ὅτι ἔπρεπε νὰ φονεύσῃ ὄλους τοὺς Ζαγκλαίους, ὁ δὲ Γόργος καὶ ὁ Μάντικλος ἀναλογοισθέντες ¹⁰, πῶς ¹¹ κακὰ εἶχον πάθει αὐτοὶ ὑπὸ τῶν Σπαρτιατῶν, ἐπεισαν αὐτὸν νὰ συνδιαλλαγῇ ¹² πρὸς τοὺς ἡττηθέντας. Καὶ ἀπὸ τοῦ χρόνου τούτου ἀπὸ κοινοῦ ¹³ κατέφκουν τὴν πόλιν· μεταβαλόντες δὲ τὸ ὄνομα ἐκάλεσαν αὐτὴν Μεσσηνήν.

Σ Η Μ Ε Ι Ω Σ Ε Ι Σ

- 1.** Α'. 1 νά εἶμαι. — προκρίνω=προτιμῶ.
 Β'. 1 ἐν μετὰ δοτ. 2 γάρ.—ἔχω ἐμπιστοσύνην=πιστεύω.
- 2.** Α'. 1 ἐντός. 2 πρὸς ἔλαφον.— συντυγγάνω=συναντῶ.
 Β'. 1 εἰσὶ μετὰ δοτ. 2 γεν. ἄνευ προθέσεως. 3 δοτ. ἄνευ προθ.—
 διάφορος=ποικίλος.
- 3.** Α'. 1 νά υπερβαίνουν. 2 πρέπει. 3 ἀπὸ τρόφιμα. — ἄκρον=
 κορυφή· σῖτος=τροφάϊ.
 Β'. 1 ἐν μετὰ δοτ. 2 σὺν μετὰ δοτ. 3 δοτ. ἄνευ προθ.
- 4.** Α'. 1 εἰς τὰς ἀρετὰς ἀνήκει.
 Β'. 1 ἐν μετὰ δοτ. 2 τῶν κακιῶν ἔστι. 3 δοτ. ἄνευ προθ.—δυσ-
 τυχία=ἀτυχία.
- 5.** Α'. 1 μὲ ἄρτον. 2 ἐντός. — βιοτεύω=ζῶ· παράδεισος=κῆπος.
 Β'. 1 ἔφευγε. 2 ἐπλησίαζε. 3 τίς. 4 ἀνάπτειν. 5 σὺν μετὰ δοτ.
 6 δοτ. ἄνευ προθ. 7 ἐτοξεύομεν. — καταστρέφω=φθείρω· δίδω συμ-
 βουλὴν=συμβουλεύω· κυνηγός=θηρευτής· εὐχαρίστησις=ἡδονή.
- 6.** Α'. πονηρία=κακία.
 Β'. 1 ἐν μετὰ δοτ. 2 γεν. ἄνευ προθ.—ἐντροπή=αἰσχύνη· ἐκ-
 στρατεία=στρατεία.
- 7.** Α'. ταπεινός=χαμηλός· καλός=ῥαίος· ἱερὸν=νάος· μά-
 λιστα=πρὸ πάντων· ἔτι=προσέτι· γυμνάσιον=γυμναστήριον.
 Β'. 1δοτ. ἀπρόθ. 2γεν. ἀπρόθ.—κόπος=πόνος· γεμάτος=μεστός.
- 8.** Α'. ἄγονος=ἄκαρπος.
 Β'. 1 ἦν. 2 ἐν. 3 ἔμπειρός εἰμι. 4 ὑπλήκοός εἰμι. 5 ἀθάνατός
 εἰμι.—στρατός=στρατιά.
- 9.** Α'. 1 κατὰ πῶλον τρόπον. 2 εἰς τὸ τρέξιμον. 3 εἰς τὸν δι-
 σκον.—τραχύτατα=σκληρότατα.
 Β'. 1 ὡς.—ἐδηγῶ=ἄγω.
- 10.** Α'. ὕλη=δάσος· ἐπιβουλεύω=παραμονεύω· πέτρα=
 βράχος.
 Β'. 1 δοτ. ἀπρόθ. 2 εἰσὶ μετὰ δοτ.—φρόνιμος=συνετός· σφο-
 δρὸς ἄνεμος=λαίλαψ· καταστρέφομαι=φθείρομαι.
- 11.** Α'. 1 κατὰ τὴν ἔσπ. 2 τόσον. 3 περίπου. 4 ὅτι ἦσαν.—
 λογίζομαι=λογαριάζω.

B'. 1 ἐν.—φέρω=κομίζω.

12. **A'.** 1 μεταξύ. 2 διὰ τὴν κομψότητα. 3 ἔτι ἦτο. 4 ἐπὶ πολλὴν ὥραν. 5 νὰ ἀναθέσουν. 6 νὰ κρίνῃ.—διαφέρω=ὑπερέχω· φαιδρότης=εὐθυμία· σχῆμα=παράστημα· κόρυς=περικεφαλαία· αἰγίς=ἀσπίς.

B'. 1 ἦσαν μετὰ δοτ. 2 γεν. ἀπρόθ. περικνημῖς=κνημῖς· πτηνόν=ὁ ὄρνις· κελადῶ=ἄιδω· εὐγνωμοσύνη=χάρις· πτωχεῖα=πενία· γεννῶ=τίκτω.

13. **A'.** 1 διὰ νηγεμίας. 2 νὰ θυσιάσουν.—ἱερᾶν=καθιερωμένην.

B'. 1 θύσεις.—φέρω=κομίζω· στέλλω=πέμπω· ναός=ἱερόν.

14. **A'.** 1 πόσον. 2 εἶσαι.—τίμιος=πολύτιμος.

B'. 1 εἰμὶ μετὰ δοτ. 2 ἐν μετὰ δοτ. 3 δοτ. ἀπρόθ.—φοβερός=δεινός.

15. **A'.** ὁ θῆρ=ζῷον.

B'. 1 πιστεύω. 2 γεν. ἀπρόθ. 3 ἐν.

16. **A'.** 1 νὰ φονεύσουν. 2 νὰ φέρῃ.—ἀργύριον=χρήματα· χειμών=τριχυμία· δαίμων=θεός.

B'. 1 ἐν. 2 ἐν. 3 ἦσαν. 4 γεν. ἀπρόθ.—ναύσταθμος=νεώριον. βροσκός=ποιμὴν· ὀδηγῶ=ἄγω· λιβάδιον=λειμών.

17. **A'.** 1 διὰ τῶν μυστ.—θεραπεύω=τιμῶ.

B'. 1 χάριν ἔχω τινί. 2 προσήκει. 3 ὑπακούειν.

18. **A'.** 1 εὐχαρίστως. 2 ἢ κλητ. ὦ Ἡράκλεις χρησιμεῦέ ὡς ἐπιφώνημα θαυμασμοῦ ἢ δυσαρεσκείας.—ἐντυγχάνω=συναντῶ.

B'. 1 ἔστι. 2 αἰτ. ἀπρόθ. 3 ἐν τοῖς ἔπεισι. 4 γεν. ἀπρόθ. 5 διὰ τῶν ὄρ. 6 εἰς αἰεί. 7 δοτ. ἀπρόθ.—κατοικία=οἰκία.

19. **A'.** 1 μὲ κρέατα. 2 νὰ ἀπαλλάξῃ. 3 ἐκ τοῦ βράχου.—προβάλλω=προτείνω· νεογενής=νεογέννητος.

B'. 1 ἐν μετὰ δοτ. 2 ἀφανῆ ἐγένετο. 3 ἀπαρέμφ. 4 ἐπὶ μετ' αἰτ.—θαῦμα=τέρας· ἔννοια=νοῦς.

20. **A'.** δῆ=λοιπόν· φεύγω=ἀποφεύγω· ὀμιλία=συναναστροφή· σέβω=σέδομαι.

21. **A'.** 1 ὑπεράνω. 2 νὰ φανερώνετε. 3 διὰ θανάτου.—ἦξεν=εἶχεν ἔλθει· ὕβρις=κακουργία.

B'. 1 φύσει. 2 ἐπὶ μετ' αἰτ. 3 ἐπὶ μετὰ δοτ. 4 ἐν τάξει. 5 τὴν ὄψιν. 6 δοτ. ἀπρόθ.—πλούσιος=εὐδαίμων· βασιλεύς=ἀνάκτορα=βασιλεία· δύσκολος=χαλεπός· ὠραῖος=καλός· ἰσάπαλος=ἀντίπαλος.

22. Β'. 1 ἐν. 2 ἐστὶ μετὰ δοτ. 3 δοτ. ἀπρόθ.—συλλαμβάνω
=ἀγρεύω.

23. Α'. 1 μεταξύ αὐτῶν.—τίμιος=δ τιμώμενος.

Β'. 1 δοτ. ἀπρόθ. 2 δοτ.—παρομοιάζω=εἰκάζω.

24. Α'. 1 νὰ λαμβάνουν μέρος.—κελεύω=προτρέπω· κύ-
κλω=τριγύρω.

Β'. 1 λέξω. 2 ὅς. 3 ἐν. 4 πᾶσαν. 5 ἐπεί.—ἀγαπητός=φίλος·
νέος=καινός· διαμένω=διατρίβω· χωρίον=κώμη.

25. Α'. 1 νὰ βοηθήσῃ. 2 ἡ δύναμις τοῦ πείθειν.—ἀμάρτημα
=σφάλμα· αἰσθάνομαι=ἐννοῶ.

Β'. 1 δοτ. ἀπρόθ. 2 ἦν μετὰ δοτ. 3 ἐν μετὰ δοτ. 4 δοτ. ἀπρόθ
—προσελκῶ=προσέλκω· τσακάλι=θῶς· φόρεμα=ἔσθης·

26. Α'. θεραπεύω=περιποιεῖσθαι· σκόπτω=περιγελῶ.

Β'. 1 ἐπὶ μετ' αἰτιατ.

27. Β'. 1 ἐκόντες. 2 ἄκοντες. 3 φωνήεις. 4 ἐν μετὰ δοτ.—
δασώδης=ὕληεις.

28. Α'. 1 νὰ διατρέξουν. 2 ἐκ φύσεως.

Β'. 1 δοτ. ἀπρόθ. 2 ἐν μετὰ δοτ. 3 γεν. ἀπρόθ.—περιπατῶ=
βαίνω· κοπτερός=δξύς.

29. Α'. 1 πόσων. 2 ἦσο.

Β'. 1 ὄσην.—ἔχω πεποιθήσιν=πιστεύω.

30. Α'. 1 φανερώσῃ. 2 ὅτε ἦσο. 3 ὅτι. 4 ἐπειδὴ δὲν εὐρί-
σκεσαι πλέον ἐν ἀσφαλείᾳ. 5 νὰ λέγω.

Β'. 1 γεν. ἀπρόθ.—ἐνδοξος=εὐκλεής· μυρωδάτος=εὐώδης· ἔξυ-
πνος=εὐφυής· πολεμικὸν πλοῖον=τριήρης· ἀνόητος=εὐήθης.

31. Β'. 1 μακραύην. 2 οὐκ εἰμι.—ἐξόριστος=φυγὰς· πτω-
χός=πένης· ἔμπειρος=τριβών.

32. Α'. 1 κατὰ τὴν νύκτα. 2 πρὸς οἰκίαν.—εἰκάζω=παρο-
μοιάζω.

Β'. 1 δοτ. ἀπρόθ.—βελανιδιά=δρυς.

33. Α'. 1 μεταξύ τῶν Π. 2 πλησίον τοῦ Ε. 3 βεβαίως. 4
τοῦλάχιστον.

Β'. 1 ἐπὶ μετ' αἰτ. 2 ἐν. 3 γεν.—ἐκστρατεύω=στρατεύω· ἔξο-
ρίζω=φυγαδεύω.

35. Β'. 1 πρεσβύτερος. 2 νεώτερος. 3 αἰδημονέστατος. 4
τοὺς τρόπους.

36. Β'. 1 γεν. ἀπρόθετος. 2 ἢ οἱ τῶν ἄλλων. — πανοῦργος = δολερός· ἐπιστροφή = κάθοδος.

37. Β'. 1 γεν. ἀπρόθ. — γεμάτος = πλήρης· εὐτοχῶ = εὖ πρώτῳ.

38. Α'. 1 ὅτε. 2 τὰ ἐξῆς. 3 ὅσῳ τὸ δυνατόν περισσοτέρως.

Β'. 1 πρώτῳ. 2 γεν. ἀπρόθ. 3 ἔσται. 4 σὺν τοῖς θεοῖς. — παράγγελμα = κέλευσμα.

40. Α'. 1 ἀφ' οὗ ἐφ. 2 ἣτις εἶχε. 3 ἀφιερωμένη. 4 ἕνεκα τῆς καταδιώξεως. — ἔμψυχος = ζωντανός· τιρώσκω = πληγῶν· ἐν-αυτός = ἔτος· κάμνω = κουράζομαι.

Β'. 1 μετοχή. 2 δοτ. 3 χαλεπαινούση. 4 ὕβρει. 5 δοτ. ἀπρόθ. 6 μετοχή. 7 οὐδέτι. — συναντῶ = ἐντυγχάνω· καταδιώκω = διώκω. φέρω = κομίζω.

41. Α'. λείπω = ἐγκαταλείπω· ἐπανάγω = ἐπαναφέρω· πεδίον = πεδιάς· οἶος = ὄποιος.

Β'. 1 προῆλθε. 2 μετοχ. 3 δοτ. ἀπρόθ. 4 βαλόντος. 5 ἀλλήλους. — σπήλαιον = ἀντρον· σύντροφος = ἐταῖρος· κτυπῶ = βάλλω· διατάττω = κελεύω· ῥίπτω = βάλλω· ἐκτός = πλὴν· ὀδηγῶ = ἄγω.

42. Α'. στέργω = ἀγαπῶ.

Β'. 1 εἶναι. 2 δοτ. ἀπρόθ. 3 ἐπεικῶς. 4 γενικ. — ἀφίνω = καταλείπω· διατάττω = κελεύω· ἀρμόζει = πρέπει· τιμῶ = θεραπεύω.

43. Α'. 1 τὰ ἐξῆς. 2 διὰ τὰς ἡττας. 3 ἐντὸς αὐτῶν. 4 διὰ τὴν ἐφ. — στρατεύομαι = ἐστρατεύω· ἄχθομαι = ἀγανακτῶ· ἐπιτήδεια = τρόφιμα· συγκομίζω = συναθροίζω· ἀπαράσκευτος = ἀνέτοιμος· κάταλαμβάνομαι = εὐρίσκομαι.

Β'. 1 δοτ. ἀπρόθ. 2 ἐπὶ μετ' αὐτ. 3 οἱ. 4 γεν. ἀπρόθ. 5 φυλάτῃτε, στρατεύθηθε. 6 μάλιστα. 7 μετοχή. — προσέτι = ἐτι· ληλατῶ = λήζομαι· συναθροίζω = συνάγω· λησμονῶ = ἐπιλανθάνομαι· πατροπαράδοτος = πατριος· ἀνδρεία = ἀρετή· παύω = παύομαι.

44. Α'. 1 ἔδοσαν. 2 ἰδικὴν του. 3 ἐν καιρῷ νυκτός. 4 ζωντανήν. — κοινῆ = ἀπὸ κοινοῦ· ἀλλότριος = ξένος· μεταπέμπομαι = προσκαλῶ· ὀνειδίζω = ἐπιπλήττω.

Β'. 1 μέσ. μέλλ. 2 ἐπὶ μετ' αὐτ. 3 ἀθροοί. 4 ἐκπορεύομαι. 5 συμβουλεύομαι. 6 δοτ. ἀπρόθ. 7 μέσ. μέλλ. 8 μέσ. ἀόρ. 9 γεν. 10 μετχ. τοῦ β. προστατεύω. — ἀνδρεῖος = ἀγαθός.

45. Α'. 1 ἀφ' οὗ.— ὕβρις=ὕπερηφάνεια· δουλεύω=εἶμαι
δοῦλος.

Β'. ἐγκαθιδρύομαι=κατοικίζομαι· φέρω=κομίζω.

46. Α'. 1 ἐγκαίρως. 2 ἂν εἶναι. 3 ἀπὸ τὸν κ. — καταστρέφομαι=ὕποτάσσω.

Β'. 1 μέσ. ἄορ.—κατορθῶνω=διαπράττομαι.

47. Α'. 1 ἀπὸ τὰς κακὰς συναναστραφάς. 2 περισσότερον ἀπὸ πᾶν ἄλλο.—μέμφομαι=κατηγορῶ· φυλάττομαι=προφυλάττομαι· ἐψευσάμην=εἶπον ψεῦδος.

Β'. 1 ἐπὶ μετ' αἰτ. 2 σύν. 3 μέσ. ἄορ.—ἔτρεφα εἰς φυγὴν=ἔτρεψάμην.

48. Β'. 1 χάρισάι μοι. 2 μέσ. ἄορ. 3 ἐν. 4 γενικ.—σκέπτομαι=βουλευομαι· ἀποφασίζω=ψηφίζομαι.

49. Β'. 1 δοτ. ἀπρόθ. 2 ὡς πορευσόμενος. 3 ἐπὶ μετ' αἰτ. 4. μέσ. ἄορ. 5 γεν. ἀπρόθ.

50. Α'. 1 ὑπὸ ἐν. 2 διὰ λ. 3 κατὰ τοῦτον. 4 μετ' αὐτῶν. 5 διὰ τὸ κυνήγιον. 6 ἂν ἤθελε φονευθῆ. 7 ἐναντίον. 8 νὰ φοδηθῆς.

Β'. 1 πρὸς τὴν θήραν. 2 μετοχή. 3 ἐνταῦθα. 4 δῆ. 5 πανταχόθεν. 6 ἔβαλλον. 7 δοτ. 8 ἀκοντίζω. 9 ἠκοντίσθη. 10 κατὰ μετ' αἰτ.—κυνηγός=θηρευτής· ὄνειρον=ἐνύπνιον.

51. Β'. 1 τοσοῦτον. 2 μετοχ. 3 δοτ. ἀπρόθ. 4 ἐπιγραφῆται. 5 τόδε.—φονεύω=κατακόπτω· περικεφαλαία=κράνος· κτυπῶ=πλήττω· ἀποτυγχάνω=ἁμαρτάνω· ἀφιέρωμα=ἀνάθημα.

52. Α'. 1 ἀφῆκε. 2 ἀφ' οὗ προσήλθον. 3 νὰ φέρουν.

Β'. 1 γεν. ἀπρόθ.—ἔφθασα=ἀφικόμην· ἠγνόησα=ἠσθόμην· ὀπεσχέθην=ὀπεσχόμην· προσεἰλκυσα=προσηγαγόμην.

53. Β'. 1 εἰ. 2 δοτ. ἀπρόθ. 3 ἐκινδύνευσα. 4 ἐπὶ μετ' αἰτ.—ἐνθυμοῦμαι=μνημονεύω· βεβαίως=πού· θὰ ἔλθω=ἦξω.

54. Α'. 1 ἐτίμων. 2 ἄς τ. 3 ἦτις εἶναι.—τίκτω=γεννῶ· σαφῶς=καθαρά· δρῶ=πράττω.

Β'. 1 εὐγενεΐα. 2 νικῶ τινα. 3 εἰ μετ' εὐκτ. 4 ζημία ἂν ὑμῖν εἶη. 5 οὐκέτι. 6 ὕβριζειν. 7 κατατοξεύω.—κάμνω=δρῶ· ἀφίνω=ἔω.

55. Β'. 1 δοτ.—περισσότερον=μᾶλλον· θεραπεύω=ἰῶμαι.

56. Α'. 1 εἰς αὐτόν. 2 περισσότερον. 3 νομίζοντες. 4 διὰ τί· 5 ὅτε ἦτο παρών.—εὐτυχῶ=ἐπιτυγχάνω· ἀθυμῶ=λυποῦμαι· ἰσχυρῶς=πολύ· δυνῶ=διστάζω, ἐντρέπομαι· ἀναχωρῶ=ἐπανάρχομαι,

ὑποχωρῶ· ἀτυχία=ἀποτυχία· ἀναιρῶ=φονεύω.

Β'. 1 μετοχ. 2 ὑποτ. ἢ εὐκτ. 3 μηκέτι. 4 κρατούμενος. 5 ῥώμη. 6 περὶ πολλοῦ ποιοῦμαι. 7 μή. 8 γεν. 9 εἶναι.—ἀναλογίζομαι=ἐνθυμοῦμαι· παρακαλῶ=δέομαι· νομίζω=ἠγοῦμαι· ἀπόδειξις=τεκμήριον· παραφροσύνη=μανία.

57. Α'. 1 ἐπειδὴ ἦθ. 2 ἀφ' οὗ. 3 τὰ ἴδια. 4 ἀφ' οὗ ἐνίκησε.—ὔβρις=ἀλαζονεία· μειῶ=ἐλαττώνω· ὄδε=ὄς ἐξῆς· περαιῶ=διαβιδάζω.

Β'. 1 δοτ. ἀπρόθ. 2 ὡς πείσοντας. 3 ὀριστ. ἢ εὐκτ. 4 ἑαυτῶν. 5 ἐν κινδύνῳ οὔσαν. 6 εἶναι. 7 ἀπαρέμφ. 8 ὡς τάχιστα. 9 καίπερ ἐνθυμούμενος. 10 δηλοῖ.—ἐναντιώνομαι=ἐναντιοῦμαι· φανερώνω=δηλῶ· διαταγή=πρόσταγμα.

58. Α'. 1 διὰ τῆς ν. 2 παρὰ πολύ. 3 ἐπειδὴ.

Β'. 1 μέσ. ἀόρ. 2 μετοχ. ἀορ. τοῦ β. θανατῶ. 3 τελευτῶ. 4 ὡς ἄξιος ἦν. 5 δηλῶ. 6 ἀπαρμφ. μέσ. ἀορ. 7 θάνατον αὐτοῦ κατεψηφίσαντο. 8 ἐγγεῦθεν. 9 ἐκεῖθεν. 10 ἔνθα.

59. Α'. 1 σεβασθεῖσα. 2 ὅτι ἔφυγε. 3 ἐπειδὴ ἦτο. 4 ἀφ' οὗ διὰ πολιορκίας ἐκυρίευσε. 5 προτοῦ διανύση. 6 ἀκόμη.—σπῶμαι=σύρω.

Β'. 1 γεν. ἀπρόθ. 2 δοτ. 3 μετοχ. 4 δοτ. 5 μέσ. μέλλ.—ὀργῶνω=ἄρῶ.

60. Α'. 1 ἐν ᾧ εἶσαι.—ὑπέικω=ὑποχωρῶ· ἁμαρτάνω=σφάλλω.

Β'. 1 ὁ πέλας.—ὁ ἐξῆς=ὄδε.

61. Β'. 1 ἀλλήλοις. 2 τοὺς τρόπους. 3 ἦ. 4 δοτ. ἀπρόθ. 5 τίς. 6 σὺ αὐτός.

62. Α'. 1 πῶς νά. 2 προσταυτ.

Β'. 1 γάρ. 2 ἀπαρέμφ. 3 δοτ. ἀπρόθ. 4 μετοχ. μέλλ.—εὐλόγως=εἰκότως· ἀφίνω=καταλείπω.

63. Α'. κλεινός=περίφημος· σεμνός=σεβαστός.

Β'. 1 ἀπαρέμφ. 2 ἦσαν. 3 ἐν.—στῆλαι Ἑρμοῦ=Ἑρμαῖ· στόλισμα=κόσμος.

64. Α'. πλοῦς=ταξίδιον· ῥοῦς=ρεῦμα.

Β'. 1 ἐν. 2 ἐστὶ μετὰ δοτ. 3 ἐν. 4 ἦν.

65. Α'. 1 ὀλιγώτερον.—εὖρος=πλάτος.

Β'. 1 ἐπαιδευθήτην.

66. Β'. 1 ἑοίκασι. 2 δοτ. 3 γεν. ἀπρόθ. 4 ἄμ' ἔφ.—βόσκω
= νέμομαι· σγκώνομαι=ἐγειρομαι.

67. Α'. 1 ἄλλοτε μὲν—ἄλλοτε δέ. 2 ἰσοδυνάμου.

Β'. 1 πυρίτινους.—περικεφαλαία=κράνος· κόκκινος=πορφυ-
ροῦς, φουρικοῦς.

68. Α'. 1 ἐν τῷ Ἄδῃ.—περιέχομαι=περικλείομαι· κακόνους
=δυσμενής· ζημία=τιμωρία.

Β'. 1 ἀγήρως εἰμί. 2 γεν. ἀπρόθ. 3 δοτ. ἀπρόθ. 4 λεπτόγεός
ἔστι.—φαγητά=οἷτα.

69. Β'. 1 δοτ. ἀπρόθ. 2 ἦν μετὰδοτ. 3 ἐν. 4 ἦγον.—περί-
φημος=ἔνδοξος· πλιον=ναῦς· σφάγιον=ἱερεῖον.

70. Α'. 1 ποίας ἡλικίας. 2 ἀπὸ ποῖον τόπον. 3 εἰς τὴν πα-
τρίδα. 4 ἐκ τῆς πατρίδος.—ὁ ἕτερος=δ εἰς ἐκ τῶν δύο.

Β'. 1 ποῦ. 2 ὀπόσοι. 3 μέντοι. 4 πολέμου ὄντος αὐτοῖς. 5 ἄρ-
χει. 6 δυνατώτερός ἔστι. 7 οὐδέτερος. 8 ἐκάτερος. 9 ἔξεστι.

71. Β'. 1 δυῖκ. 2 ὁμοῦ. 3 ἐπίστευον. 4 δοτ. 5 δυῖκ. 6 τῷ
ἐτέρῳ. 7 ἑοίκασι. 8 δοτ. 9 οὔτω.

72. Α'. 1 θὰ καταστήσῃ γνωστήν. 2 ἐντὸς ὀλίγου χρόνου.

Β'. 1 ὅτι. 2 μετοχ. μέλλ. 3 μήτε. 4 καταισχύνω. 5 λείπω·
6 ἀμύνω. 7 δοτ. 8 σὺν Θεῷ.—ἀποκρούω=ἀμύνομαι.

73. Α'. ἐντέλλομαι=παραγγέλλω· διαρπάζω=καταξεσχίζω·
ὦ βελτίστη=ὦ ἀγαπητή.

Β'. 1 ἐν. 2 γεν. ἀπρόθ. 3 δοτ. ἀπρόθ. 4 εἰ ἀποκτείνειε.—κα-
θαρίζω=καθαίρω· σγκώνω=αἴρω· ἀπλώνω=ἐκτείνω· μολύνω=
μαίνω.

74. Α'. 1 διότι. 2 νὰ λάβῃ. 3 ἐν τῷ μεταξύ τούτῳ. 4 πρὸς
ἀνατολάς. 5 ἐστραμμένῳ. 6 ἐπὶ πολὺν χρόνον. 7 ἐπὶ τέλους. 8 ἡ-
νάγκασαν νὰ στραφῇ.—σφάλλομαι=ἀπατώμαι· ἔτρεψάμην=ἔτρεψα
εἰς φυγὴν.

Β'. 1 ἀποβαλὼν. 2 ἄγουσαν. 3 ποιήσεται. 4 μετοχ. κατὰ γε-
νικ. 5 εὐκτ. 6 τῇ ἀδικίᾳ. 7 ὡς μετὰ μετοχ. μέλλ. 8 κρίνω. 9 γεν.
10 θάνατον κατεψηφίσαντο.—ἐξοργίζομαι=παροξύνομαι· ἐκκινῶ
=ἀπαίρω· καταστρέφω=διαφθείρω.

75. Α'. 1 ἵνα ἐξετάσουν. 2 ὁμοιάζω. 3 οἷτινες π. 4 οἷτινες
ἐορτάζουν. 5 ὑπὸ τῶν Λ. 6 ἐνν. δι' ἐλαίου.—εἴωθα=συνηθίζω.
ὀρύττω=σκάπτω· ἐπίλεκτος=ἐκλεκτός.

B'. 1 δοτ. 2 ὁπότε βούλοιο. 3 ἤδη. 4 δοτ. ἀπρόθ. 5 γεν. ἀπρόθ. 6 κωλύσαι. 7 τῆς εισόδου. 8 κινδυνεύσειν. 9 κτενίζεσθαι. — ἀκολουθῶ=ἔπομαι· ἐξόριστος=φυγάς· συνομιλῶ=διαλέγομαι.

76. A'. 1 ἐν καιρῷ νυκτός. 2 ὅτε ἐξημέρωσε. 3 ἴνα. — ἀνίστημι=σηκῶν (ἐκ τοῦ ὕπνου)· φυλακή=φρουρά· ἀφίστημι=κινῶ εἰς ἀποστασίαν· τιμωροῦμαι=τιμωρῶ· ἀνθίστημι=ἀντιπαρατάσσω· ἐφίστημι=διορίζω ἀρχηγόν.

B'. 1 στήσας. 2 καθίστημι. 3 ἐφίστημι. 4 δοτ. 5 ἀφίστημι. 6 κελεύσαντος. 7 ἴστημι.

77. A'. 1 καὶ μάλιστα. 2 ἔπως. 3 λοιπόν. 4 ὄρισαν. 5 ποῖαι ἐκ τῶν πόλεων. — ὑβρίζω=κακομεταχειρίζομαι· συνίσταμαι=συνενώνομαι· κελεύω=παρακινῶ· καθίσταμαι τι=διευθετῶ τι· καθίσταμαι=διορίζομαι.

B'. 1 μέντοι. 2 δοτ. ἀπρόθ. 3 ὡς οὐδὲν δεόμενοι 4 ἐπλήρουν. 5 μετοχ. 6 παρεστησάμην. 7 δοτ. ἀπρόθ. 8 κατέστην. 9 ὁπότε ἀποσταίεν. 10 καθίσταμαι. — δυσηρεστήθην=ἠχθρόσθην· ἀποχωρῶ=δίσταμαι· πληρῶνω=τελῶ· ἐναντιώνομαι=ἀνθίσταμαι· ἀποστατῶ=ἀφίσταμαι· ἀπροετοίμαστος=ἀπαράσκευος.

78. B'. 1 δοτ. ἀπρόθ. — ἐκβάλλω=ἐξίημι· ῥίπτω=ἵημι· ἀναπέμπω=ἀνίημι· ἵπποπόταμος=ποτάμιος ἵππος· ἐκβάλλω=ἀνίημι.

79. A'. 1 νὰ συνάψουν. 2 ἂν ἤθελον προστεθῆ. 3 ὅτι θὰ γίνουν κύριοι. 4 ἐν ὄσφ. 5 νὰ συνθηκολογήσωμεν. 6 ἔφεραν πρὸς ἀσφάλειαν. — ἐφίεμαι=ἐπιθυμῶ· προΐεμαι=ἐγκαταλείπω.

B'. 1. ἐν. 2 προτίθεμαι. 3 γεν. 4 μετοχ. 5 δοτ. ἀπρόθ. — ὄρμῶ=ἵεμαι· ὑποχωρῶ=ὑφίεμαι· ἐμβάλλω=ἐντίθημι.

80. A'. 1 ἴνα τιμωρήσουν αὐτούς. 2 ἴνα θέσῃ. 3 ἐπὶ ὑποθήκῃ τῶν σωμάτων. 4 ἀπαλλάττω.

B'. 1 ἀνεκείμην. 2 ἀπαρέμφ. 3 μετοχ. — ἀφιέρωμα=ἀνάθημα· ἀφιερῶνω=ἀνατίθημι.

81. 1 ἴνα ζητήσουν. 2 δὲν... πλέον. 3 διὰ τὸν φ. 4 ἐκούσιως. — πειρῶμαι=δοκιμάζω· κήρυξ=ἀπεσταλμένος· εἰσβάλλω=ῥίπτω· χαλεπαίνω=ὀργίζομαι· θύομαι=θυσιάζω· δίκην δίδωμι· τιμωροῦμαι ὑπὸ τινος· ἄλῖα=συνέλευσις τοῦ λαοῦ· ὕβρις=προσβολή· ἐκδίδωμι=παραδίδω· ἔνθα=τότε· τὸ φιλόπατρι=ἡ φιλοπατρία.

82. A'. 1 προσεφέρθη. ἴνα φάγουν οἱ θεοί.

ἄμαρταν-), παρατ. ἡμάρτανον, μέσ. μέλλ. με ἐνεργ. σημ. ἄμαρτήσομαι, ἄορ. β' ἡμαρτον, παρακμ. ἡμάρτηκα, ὑπερσ. ἡμαρτήκειν. Παθτ. ἄμαρτάνομαι, παρατ. ἡμαρτάνετο, παθ. ἄορ. ἡμαρτήθη, παρακμ. ἡμάρτηται, ὑπερσ. ἡμάρτητο.

Ἐαναλίσκω ἢ ἀναλώω ὠ=ἐξοδεύω (θ. ἀναλ-, ἀναλο-, ἀναλισκ-), παρατ. ἀνήλισκον ἢ ἀνήλουν, μέλλ. ἀναλώσω, ἄορ. ἀνήλωσα, παρακμ. ἀνήλωκα, ὑπερσυντ. ἀνηλώκειν. Μέσ. καὶ παθητκ. ἀναλίσκομαι, παρατ. ἀνηλισκόμενην ἢ ἀνηλούμην, παθητ. μέλλ. ἀναλωθήσομαι παθ. ἄορ. ἀνηλώθην, παρακμ. ἀνήλωμαι, ὑπερσ. ἀνηλώμην ἢ ἀνηλωμένος ἦν.

Ἐανοίγω ἢ ἀνοίγνυμι (θ. οἶγ-, οἶγνυ-), παρατ. ἀνέωγον, μέλλ. ἀνοίξω, ἄορ. ἀνέωξα, παρακμ. ἀνέωχα. Παθ. ἀνοίγομαι ἢ ἀνοίγνυμαι, παρατ. ἀνεωγόμενην, τετελ. μέλλ. με παθ. σημ. ἀνεώξομαι, παθ. ἄορ. ἀνεώχθην, παρακμ. ἀνεώγμαι, ὑπερσ. ἀνεώγμην.

Ἐἀπεχθάνομαι=γίνεμαι μισητός (θ. ἐχθ-, ἐχθε-, ἐχθαν-), παρατ. ἀπηχθανόμενην, μέσ. μέλλ. ἀπεχθήσομαι, μέσ. ἄορ. β' ἀπηχθόμενην, παρακμ. ἀπήχθημαι, ὑπερσ. ἀπηχθήμην.

Ἐἀποδιδράσκω=δραπετεύω (θ. δρα-, διδρασκ-), παρατ. ἀπεδίδρασκον, μέσ. μέλλ. με ἐνεργ. σημ. ἀποδράσομαι, ἄορ. β' ἀπέδραν, -ας, -α κλπ. (ὑποτ. ἀποδρῶ, -ᾶς, -ᾷ κλπ., εὐκτ. ἀποδραΐην, -ης, -η κλπ., ἀπαρμφ. ἀποδρᾶναι, μετχ. ἀποδράς), παρακμ. ἀποδέδρακα, ὑπερσ. ἀπεδεδράκειν.

Ἐἀρέσκω (θ. ἄρε-, ἄρεσκ-), παρατ. ἤρεσκον, μέλλ. ἀρέσω ἄορ. ἤρεσα. Μέσ. ἀρέσκομαι, παρατ. ἤρεσκήμην.

Ἐαὔξω ἢ αὔξάνω (θ. αὔξ-, αὔξε-, αὔξαν-), παρατ. ἠὔξον, μέλλ. αὔξήσω, ἄορ. ἠὔξησα, παρακμ. ἠὔξηκα. Μέσ. καὶ παθτ. αὔξομαι ἢ αὔξάνομαι, παρατ. ἠὔξόμενην ἢ ἠὔξανόμενην, μέσ. μέλλ. καὶ ὡς παθ. αὔξήσομαι, παθ. μέλλ. αὔξηθήσομαι, παθ. ἄορ. καὶ ὡς μέσ. ἠὔξήθην, παρακμ. ἠὔξημαι, ὑπερσ. ἠὔξήμην.

Ἐἀχθομαι=λυποῦμαι, ἀγανακτῶ (θ. ἀχθ-, ἀχθε-), παρατ. ἠχθόμενην, μέσ. μέλλ. ἀχθέσομαι, παθ. ἄορ. ἠχθέσθην.

Ἐβαίνω=βαδίζω, πορεύομαι (θ. βα-, βη-, βαν-, βαιν-), παρατ. ἔβαινον, μέσ. μέλλ. με ἐνεργ. σημ. -βήσομαι, ἄορ. β'—ἔβην, παρακμ. βέβηκα, ὑπερσ. -έβεβήκειν. Παθτ. -βαίνομαι, παθ ἄορ. -εβᾶ-θην, παρακμ. -βέβᾶμαι.

Βούλομαι=θέλω, ἐπιθυμῶ (θ. βουλ-, βουλε-), παρατ. ἐβουλόμην ἢ ἠβουλόμην, μέσ. μέλλ. βουλήσομαι, παθ. ἀόρ. ἐβουλήθη ἢ ἠβουλήθη, παρακμ. βεβούλημαι.

Γηράσκω (θ. γηρα-, γηρασκ-), μέλλ. γηράσω, μέσ. μέλλ. -γηράσομαι, ἀόρ. ἐγήρασα, ἀόρ. β' [ἐγήραν] μόνον κατ' ἀπαρέμφ. γηρᾶναι, παρακμ. -γεγήρακα.

Γίγνομαι (θ. γεν-, γν-, γιγν-, γενε-), παρατ. ἐγιγνόμην, μέσ. μέλλ. γενήσομαι, μέσ. ἀόρ. β' ἐγενόμην, παρακμ. γέγονα ἢ γεγονόςως εἶμι ἢ γεγένημαι, ὑπερσ. ἐγεγόνειν ἢ γεγονώς ἦν ἢ ἐγεγενήμην, τετελ. μέλλ. γεγονώς ἔσομαι ἢ γεγενημένος ἔσομαι.

Γινώσκω=γνωρίζω, φρονῶ, κρίνω, ἀποφασίζω (θ. γνω-, γινωσκ-), παρατ. ἐγίνωσκον, μέσ. μέλλ. με ἐνεργ. σημ. γνώσομαι, ἀόρ. β' ἔγνω, παρακμ. ἔγνωκα, ὑπερσ. ἐγνώκειν ἢ ἐγνωκώς ἦν, τετελ. μέλλ. ἐγνωκώς ἔσομαι. Παθτ. γινώσκομαι, παρατ. ἐγιγνώσκόμην, παθ. μέλλ. γνωσθήσομαι, παθ. ἀόρ. ἐγνώσθη, παρακμ. ἔγνωσμαι, ὑπερσ. ἐγνώσμην.

Δάκνω=δαγκάνω (θ. δακ-, δηκ-, δακν-), παρατ. ἔδακνον, μέσ. μέλλ. με ἐνεργ. σημ. δήξομαι, ἀόρ. β' ἔδακον. Μέσ. καὶ παθ. δάκνομαι, παθ. ἀόρ. καὶ ὡς μέσ. ἐδήχθη, παρακμ. μέσ. καὶ παθ. δέδηγμαί.

Δέω=ἀπέχω, ἔχω ἔλλειψιν (θ. δε-, δεε-), παρατ. ἔδεον, μέλλ. δεήσω, ἀόρ. ἐδέησα. Συνήθως ἀπρόσωπον· δεῖ, ἔδει, δεήσει, ἐδέησε, δεδέηκε. Μέσ. δέομαι=ἔχω ἀνάγκην, παρακαλῶ, παρατ. ἐδεόμην, μέσ. μέλλ. δεήσομαι, παθ. ἀόρ. με μέσ. σημ. ἐδεήθη, παρακμ. δεδέημαι.

Δοκέω-ῶ (θ. δοκ-, δοκε-), (πρόσωπικόν καὶ ἀπρόσωπον), παρατ. ἐδόκουν, μέλλ. δόξω, ἀόρ. ἔδοξα, παθ. παρακμ. δέδοκται ἢ δεδογμένον ἐστί, ὑπερσ. ἐδέδοκτο ἢ δεδογμένον ἦν.

Δύναμαι, παρατ. ἐδυνάμην ἢ ἠδυνάμην, μέσ. μέλλ. δυνήσομαι, παθ. ἀόρ. με ἐνεργ. σημασ. ἐδυνήθη ἢ ἠδυνήθη ἢ ἐδυνάσθη, παρακμ. δεδύνημαι.

Δύω=βυθίζω (θ. δυ-, δυν-), παρατ. -ἔδῶν, μέλλ. -δύσω, ἀόρ. -ἔδῶσα, παρακμ. δέδῶκα. Μέσ. δύομαι ἢ δύνω, παρατ. ἐδύο-

μην, μέσ. μέλλ. δύσομαι, ἐνεργ. ἀόρ. 6' με μέσ. σημ. ἔδυν, παρακμ. ἐνεργ. με μέσ. σημ. δέδυκα, ὑπερσ. ἐδεδύκειν. Παθητ. -δύομαι, παρατ. -ἐδύομην, παθ. ἀόρ. -ἐδύθην, παρακμ. -δέδύμαι.

Ἐγειρώ=σηκῶνω, ἐξυπνῶ τινα (θ. ἐγερ-, ἐγο-), παρατ. ἤγειρον, μέλλ. -ἐγερωῶ, ἀόρ. ἤγειρα, παρακμ. 6' ἐγορήγορα (=εἶμαι: ἔξυπνητός, ἀγρυπνῶ), ὑπερσ. ἐγορηγόρειν. Μέσ. καὶ παθ. ἐγειρόμαι, παρατ. -ἠγειρόμην, παθητ. ἀόρ. καὶ ὡς μέσ. ἠγέροθην, μέσ. ἀόρ. 6' ἠγορόμην.

Ἐθέλω (θ. ἐθει-, ἐθελε-) ἢ θέλω, παρατ. ἠθέλον, μέλλ. ἐθελήσω, ἀόρ. ἠθέλησα, παρακμ. ἠθέληκα, ὑπερσ. ἠθελήκειν.

Ἐλαύνω (θ. ἐλα-, ἐλαυ-, ἐλαυν-), παρατ. ἠλαυνον, μέλλ. ἐλῶ, ἐλῶς, ἐλῶ κλπ., ἀόρ. ἠλάσσα, παρκμ. -ἐλήλακα. Παθητ. ἐλαύνομαι, παρατ. ἠλαυνόμην, μέσ. ἀόρ. ἠλασάμην, παθητ. ἀόρ. -ἠλάθην, παρακμ. ἐλήλαμαι.

Ἐλκω=σύρω (θ. ἐλκ-, ἐλκυ-), παρατ. εἴλκον, μέλλ. -ἔλξω, ἀόρ. εἴλκυσσα, παρακμ. εἴλκυκα. Παθητ. ἐλκομαι, παρατ. εἴλκόμεν, μέσ. ἀόρ. -εἴλκυσάμην, παθ. ἀόρ. -εἴλκυσθην, παρακμ. εἴλκυσμαι.

Ἐρχομαι (θ. ἐρ-, ἐρχ- (ἐκ τοῦ ἐρσκ-), εἰ-, ἰ-, ἐλυθ-), ὑποτ. ἴω, εὐκτ. ἴοιμι ἢ ἴοῖην, προστ. ἴθι, ἀπαρέμφ. ἰέναι, μετοχ. ἴών, παρατατκ. ἴειν ἢ ἴῃα, μέλλ. εἶμι, ἀόρ. 6' ἦλθον, παρακμ. ἐλήλυθα, ὑπερσ. ἐληλύθειν ἢ -ἐληλυθῶς ἦν.

Ἐρωτάω-ῶ (θ. ἐρ-, ἐρε-, ἐρωτα-), παρατ. ἠρώτων, μέλλ. ἐρωτήσω, μέσος μέλλ. με ἐνεργ. σημ. ἐρήσομαι, ἀόρ. ἠρώτησα, μέσ. ἀόρ. 6' με ἐνεργ. σημ. ἠρόμην, παρακμ. ἠρώτηκα. Παθ. ἐρωτῶμαι, παθ. ἀόρ. ἠρωτήθην, παρακμ. ἠρώτημαι.

Ἐσθίω=τρώγω (θ. ἐσθι-, ἐδ-, ἐδε-, φαγ-), παρατ. ἥσθιον, μέσ. μέλλ. με ἐνεργ. σημ. ἔδομαι, ἀόρ. 6' ἔφαγον, παρακμ. ἐδήδοκα. Παθ. παρακμ. -ἐδηδεσμένος.

Εὐρίσκω (θ. εὐρ-, εὔρε-, εὔρισκ-), παρατ. ηὔρισκον ἢ εὔρισκον, μέλλ. εὔρήσω, ἀόρ. 6' ηὔρον ἢ εὔρον, παρακμ. ηὔρηκα ἢ εὔρηκα, ὑπερσυντ. εὔρηκῶς ἦν. Μέσον καὶ παθητ. εὔρισκομαι, παρατατκ. ηὔρισκόμεν ἢ εὔρισκόμεν, μέσ. μέλλ. εὔρήσομαι, μέσ. ἀόρ. 6' ηὔρόμην ἢ εὔρόμην, παθ. μέλλ. εὔρεθήσομαι, παθ.

ἀόρ. ἠύρεθην ἢ εὐρέθην, παρακμ. μέσος και παθητ. ἠύρημαι ἢ εὐρημαι, ὑπερσ. εὐρήμην.

Ἔχω (θ. (σ)εχ-, σχ-, σχε-), παρατ. εἶχον, μέλλ. ἔξω ἢ σχήσω, ἀόρ. ἅ' ἔσχον, ὑποτ. σχῶ (μετάσχω), εὐκτ. σχοίην (μετάσχοιμι), προστ. [σχές] πρόσχες, ἀπαρμφ. σχεῖν, μετ. σχών, πρκακμ. ἔσχικα Μέσον και παθ. ἔχομαι, παρατ. εἰχόμεν, μέσος μέλλ. ἔξομαι και με παθ. σῆμ. σύνθετος ἐνέξομαι ἢ -σχήσομαι, μέσος ἀόρ. ἅ' και με παθ. σῆμ. ἐσχόμεν, παρακμ. μέσος ἔσχημαι.

Ζεύγνυμι=ζεύγω (θέμα ζυγ-, ζευγ-, ζευγνυ-), παρατ. ἔζεύνυν, ἀόρ. ἔζευξα. Μέσον και παθητ. ζεύγνυμαι, μέσος ἀόρ. ἔζευξάμην, παθητ. ἀόρ. α' ἐζεύχθην, παθητ. ἀόρ. ἅ' ἐζύγην, παρακμ. ἔζευγμαί.

Ζῶ (θέμ. ζη-, βιω-), παρατ. ἔζων, μέλλ. ζήσω, μέσος μέλλ. βιώσομαι, ἀόρ. ἅ' ἐβίον, παρακμ. βεβίωκα, παθ. παρκμ. βεβίωται.

Θέω=τρέχω (θέμ. θε-, θευ-, δραμ-), παρατ. ἔθειον, μέσος μέλλ. θεύσομαι, ἀόρ. ἅ' ἔδραμον, παρακμ. δεδράμηκα, ὑπερσ. ἐδεδραμήκειν.

Θνήσκω (θέμ. θνα-, θνα-, θνη-, θνησκ- (ἐκ τοῦ θνησικ-))· ἀποθνήσκω, παρατ. ἔθνησκον, μέσος μέλλ. ἀποθανοῦμαι, ἀόρ. ἅ' ἀπέθανον, παρακμ. τέθνηκα, τέθνηκε, τέθναμεν, τεθνήκασιν ἢ τεθνήκασιν, ὑποτ. τεθνήκωσι, εὐκτ. τεθναίην ἢ τεθνηκῶς εἶην ἢ τεθνεῶς εἶην, τεθναίη, τεθναίην, προστκ. τεθνάτω, ἀπαρέμφ. τεθνηκέναι ἢ τεθνάσαι, μετοχ. τεθνηκῶς ἢ τεθνεῶς, τεθνεῶσα, τεθνηκός, ὑπερσ. ἐτεθνήκειν, ἐτεθνήκεσαν ἢ ἐτέθνασαν, τετελ. μέλλ. τεθνήξω ἢ τεθνηκῶς ἔσομαι.

Ἰζω (θέμ. ἰδ-, ἰζ-)· συνήθως σύνθετον καθίζω· μετβτ.=βάλλω τινα νά καθίσω, ἀμετβτ.=κάθημαι, παρατ. ἐκάθιζον, μέλλ. καθιῶ, ἀόρ. ἐκάθισα ἢ καθῖσα. Μέσον καθίζομαι, παρατ. ἐκαθιζόμεν, μέσος μέλλ. καθιζήσομαι, μέσος ἀόρ. -ἐκαθισάμην.

Ἰκνέομαι—οὔμαι (θέμ. ἰκ-, ἰκνε-), πάντοτε σύνθετον· ἀφικνοῦμαι=ἔρχομαι, φθάνω, παρατ. ἀφικνούμην, μέσος μέλλ. ἀφίξομαι, μέσος ἀόρ. ἅ' ἀφικόμην, παρακμ. ἀφῖγμαί, ὑπερσ. ἀφίγημην.

B'. 1 δίκην ἡμῖν χαλεπωτάτην δώσει. 2 κελεύσαντος.— ἐννοῶ = συνίημι.

83. A'. 1 ὡς ἐνθύμημα.— ἀπόλλυμι = ἀφανίζω· ὄμνυμι = ὀρκίζομαι· λυμαίνομαι = κακομεταχειρίζομαι· κεράννυμι = ἀναμειγνύω· ἐπιρρώννυμι = ἐνδυναμώνω, ἐνθαρρύνω· τέρας = σημεῖον.

B'. 1 ἐπὶ μετ' αἰτ. 2 ἐν. 3 παρέστη. 4 δοτ. ἀπρόθ. 5 ἦγεῖτο. 6 ἀπάμενος τῶν γονάτων. 7 ἀποδίδωμι. 8 κατασβέννυμαι. 9 μέσ. ἄορ.— ἀνοίγω = ἀναπετάννυμι· πτώμα = σῶμα· ἐνδύω = ἀμφιέννυμι.

84. A'. 1 καταρρίψουν. 2 δεῖξι, ἐκθέσι. — πέπηγα = ἔχω ἐμπηχθῆ· ἐπιρρώννυμι = ἐνθαρρύνω.

B'. 1 χρή. 2 θεασαμένων. 3 δοτ. ἀπρόθ.— διορίζομαι = ἀποδείκνυμαι· ἀνδραγάθημα = καλὸν ἔργον· καταπίπτω = κατασβέννυμαι· ἀνεπαύθηγ = ἀνεπαυσάμηγ.

85. A'. 1 πρὸ πάντων. 2 περιελθὼν, καταντήσας. 3 δὲν ἡδύνατο. 4 κατεδίωξεν.— ἀποδιδράσκω = δραπετεύω· ὀμιλῶ = συναναστρέφομαι.

B'. 1 ἐν. 2 γεν. ἀπρόθ. 3 ἀπαίρω. 4 ἐκεῖσε. 5 ἀπάγω. 6 ἄγω. 7 παιδεῦσαι.— ἐλαφρός = κοῦφος· ἐνδυμα = ἐσθῆς· φορῶ = φέρω. συλλαμβάνομαι = ἀλίσκομαι· ἐπώλησα = ἀπεδόμηγ· ἡγόρασα = ἐπιοράμηγ.

86. A'. 1 ὑπ' αὐτῶν. 2 παρὰ τῶν θ.— πορθῶ = λεηλατῶ, καταστρέφω· ἐπίμπλημι = γεμίζω· ἐπίμπρομημι = καίω· καταλαμβάνω = εὐρίσκω.

B'. 1 μετοχ. 2 οὐκέτι. 3 ὅπως ἀνισταῖεν. 4 δοτ. 5 οἱ μὲν. 6 κατέρριψαν ἑαυτούς. 7 κατὰ τοῦ τείχους. 8 μετοχ. 9 ἐνεπλήσθησαν.— γνωρίζω = ἐπίσταμαι· ἀμέτρητος = ἄμετρος.

87. 1 ἐπειδὴ εἶναι. 2 ἔταν εἶσαι.— ἀκούω = ὑπακούω.

88. A'. 1 ἄλλως. 2 ἢ ταύτην ἢ ἐπὶ ταύτης.— νόμος = ἔθιμον· κατέρχομαι = ἐπιστρέφω εἰς τὴν πατρίδα.

B'. 1 γεν. 2 εἰς τὰς λιθοτομίας. 3 ὀρδίως. 4 μετοχ. 5 τῇ ἐπιούσῃ. 6 ποῖ. 7 δῆ.— περιγελῶ = καταγελῶ· ἀμέσως = αὐτίκα· σηκῶνομαι = ἀνίσταμαι.

89. A'. ἀνάκειμαι = εἶμαι ἀφιερωμένος· ἄπτομαι = ἐγγίζω.

B'. 1 ἐπέκειτο τῇ κεφαλῇ. 2 ἐν. 3 δοτ. ἀπρόθ. 4 ἐνήγ. 5 ποικίλος. 6 δοτ. ἀπρόθ. 7 ἐλέφαντι.— πτηγόν = ὄ ὄρνις.

90. Α'. ψυχή=ζωή.

Β'. 1 μετοχ. 2 συνειδυῖα ἑαυτῆι. 3 ἀδικήσασα.—ἔχω φρονεῦθῆ
=τέθνηκα.

91. Α'. 1 ἐπεχείρησεν, ἀνέλαβε.—καταστρέφομαι=ὕποτάσσω.

Β'. 1 ἄπαξ. 2 δοτ. ἀπρόθ.—πλάτος=εὖρος· ἀναχωρῶ=ἀπέρ-
χομαι.

92. Α'. καταπαλαιῶ=νικῶ ἐν πάλῃ· δάνω=δαγκάνω· εἶ-
δος=μορφή.

Β'. 1 ἀμελοῦντες. 2 γεν. ἀπρόθ. 3 ἀπελαύνω. 4 κειμηλιότα. 5
παρελαύνω. 6 δοτ. 7 εἰς ἀσφάλειαν. 8 εἰμί. 9 καταγιγνώσκω τι-
νὸς θάνατον. 10 ἀποκάμνω. 11 μέσ. ἀόρ. τοῦ β. ἀποτίνω.

93. Β'. 1 ἀπαρέμφ. 2 τὰ ὑπεσχημένα. 3 συνέθετο. 4 δοτ.
ἀπρόθ. 5 ἀφίκοιτο ζῶν.

94. Α'. 1 μέγα σφάλμα διαπράξαντος. 2 ἐπειδὴ ἦτο ὠργι-
σμένος. 3 παρόντων. — αἰσθάνομαι=ἐννοῶ· ὠμός=σκληρός· πλήτ-
τω=χιτυπῶ· ἀπεχθάνομαι=γίνομαι μισητός· βουλευομαι=σκέ-
πτομαι· δέομαι=παρακαλῶ.

Β'. 1 ἔφθη. 2 φυγών. 3 δοτ. 4 ὅτι. 5 ὄριστ. ἢ εὐκτ. 6 εἰ
βούλεται ἤδη αὐτὸν ἀπελθεῖν.

95. Α'. 1 κατεδικάσθη ὡς προδότης. 2 ὅτι δῆθεν ἦτο συνω-
μότης. 3 ἕνα συλλάβου. 4 ἐπρόλαβε καὶ ἔφυγε. 5 πρό. 6 ἔδλα-
ψα τὸν π. 7 τὰ σφάλματα. 8 ἐν ἔτος. 9 ἐγὼ ὁ ἴδιος. 10 διὰ τῆς
γλυκύτητος.—αἰτοῦμαι=ζητῶ· ἐρμηγεύς=διερμηγεύς· ἐπιλανθάνο-
μαι=λησμονῶ· κηλῶ=θέλω, γοητεύω· συνήθης=οἰκεῖος.

Β'. 1 μέλλ. μετοχ. 2 τέθνηκα ἢ ἀπόλλυμαι. 3 πυνθάνομαι. 4
μετοχ. 5 ῥαδίως. 6 ἔτι. 7 ὁπότε πύθοιτο. 8 καταλείπω. 9 γεν. 10
γεν. — κάμνω=πράττω· ὑποφέρω=φέρω· σύντροφος=ἐταῖρος· ἐν-
νοῶ=συνίημι· λαμβάνω ἐκ τύχης=λαγχάνω· λαμβάνω διὰ κλή-
ρου=λαγχάνω.

96. Α'. 1 ἐκ τῶν Φρ. 2 ὅτε ἡροτρία. 3 ἐκάθισε. 4 ποῦ. 5
πῶς. 6 λαβοῦσα σύζυγον. 7 νὰ περιέλθουν εἰς διχόνοιαν πρὸς ἀλ-
λήλους. 8 εἰὰ τὴν ἀθλιότητα. 9 καὶ οὗτος θὰ φροντίσῃ. 10 ἀκόμη.
11 διήλθε κατὰ τύχην. 12 κατ' οὐδένα τρόπον.—τέρας=θαῦμα·
ἀπόλλυμι=χάνω· ἄχθομαι=λυποῦμαι.

Β'. 1 περιγίνομαι. 2 κελεύω τινά. 3 αὐτῷ ἐμέλησε. 4 μάχο-
μαι. 5 αὐτοῦ μὴ συμμαχοῦντος.—σκοπεύω=μέλλω· παρακαλῶ=

δέομαι· νομίζω=οἶομαι· νικῶ=περιγίγνομαι (τινός)· στενοχωρομαι=ἄχομαι· ἔχω ἀνάγκη=δέομαι· ἀναχωρῶ=οἴχομαι.

97. Α'. 1 θά φονευθῆ. 2 μεταξύ.— μέμνημαι=ἐνθυμοῦμαι· ἀμφιέννυμι=ἐνδύω· τρέφω=ἀνατρέφω· ἀναλίσκω=ἐξοδεύω.

Β'. 1 ἀπαρέμφ. 2 διδάσκω. 3 ἐκπλήττομαι. 4 ἀναλαμβάνω. 5 μέσο. ἀόρ. 6 δῆ. 7 γινώσκω. 8 ἐπετελέσθη. 9 ἀποθνήσκω.— μι-κρέμπορος=κάπηλος· ἐνδυμα=ἱμάτιον· πωλοῦμαι ἢ πιπράσκομαι· προτρέπω=παρορμῶ, κελεύω· πληγώνω=πιτρούσκω.

98. Α'. 1 πλησίον. 2 μεταξύ τούτων. 3 ἐν ᾧ ἐπιπτε βραγδαία βροχή. 4 ἦτο ἀρχηγός.— αἰρῶ=καταλαμβάνω, κυριεύω· ἀντέχω=ἀνθίσταμαι· ἐξῆν=ἦτο δυνατόν· ἔντιμος=ἐγκριτος· ὕει=βρέχει· οἱ φυλάττοντες=οἱ φρουροί· συγγινώσκω=συγχωρῶ· προσκαθέζομαι=πολιρκῶ· χειμών=κακοκαιρία.

Β'. 1 ἐδόκει. 2 ἐφεσπόμεν. 3 τῷ ἡγεμόνι. 4 ἐχόμενοι αὐτοῦ. 5 ἀμαρτάνω τῆς ὁδοῦ. 6 ἦν. 7 ἀνέροχομαι. 8 προστίθημι. 9 αἰσθάνομαι. 10 γεν. μετοχ. παρακμ. τοῦ β. ἐμπίπτω. 11 ἐκπίπτω ἐκ τῶν τειχῶν. 12 παρακαλῶ. 13 καθορῶ. 14 ἰσχυρότερον.— ἦτοιμάσθην=παρεσκευασάμην· προπορεύομαι=ἡγοῦμαι· ἀνά τὴν πόλιν=κατὰ τὴν πόλιν· τελευταίος=ἔσχατος· καθ' ἑλλην τὴν νύκτα ἐμάχοντο=μαχόμενοι τὴν νύκτα διῆγον· νὰ προχωροῦν=προϊέναι.

99. Α'. ἔγνων=ἀπεφάσισα· ἀνέχω=σηκῶνω, κρατῶ ὑψηλά· τεθνεὼς=νεκρός.

Β'. 1 ὅπως. 2 ὅπως μετὰ μέλλ. ὄριστ. 3 ὄστ. 4 ἐξιόν. 5 τὴν-δε τὴν μηχανήν. 6 ἐπέχω. 7 ἡσύχως ἔχω. 8 ἐπιλαμβάνομαι τινος. 9 προβάλλομαι. 10 ὅποτε ἐπιστρέφοιτο ὡς δηξομένη. 11 ἀποτρέχω. 12 μεθίημι. 13 ἀποσφύζομαι.— σκέπτομαι=σκοπῶ, σκοποῦμαι· πλησιέστερον=ἐγγύτερον· μανδύας=χλαμύς.

100. Α'. 1 οὐδόλως. 2 νὰ ἀναχωρήσῃ.— παρακελεύομαι (τινί)=παρορμῶ· ἡγοῦμαι=ἔδηγῶ.

Β'. 1 τούτου μόνου δεῖν ἐπιμεληθῆναι. 2 ὅπως μετὰ μέλλ ὄριστ. 3 κελεύω. 4 ἐν τούτῳ. 5 μεταπέμπομαι. 6 ἀνάγομαι. 7 ὠρμήθη. 8 ἐπὶ μετ' αὐτ. 9 οἶομαι. 10 ἐνθυμοῦμαι. 11 ὄσα. 12 κατηλλάγη. 13 κοινή.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΣΥΝΗΘΕΣΤΑΤΩΝ ΑΝΩΜΑΛΩΝ ΡΗΜΑΤΩΝ

Ἄγνυμι (θ. ἄγ-, ἄγ-νυ-)· παρὰ τοῖς ἀττικαῖς πεζογράφοις πάν-
τοτε σύνθετον· κατ'ἀγνυμι (=θραύω, συντρίβω), ἄορ. κατέᾱξα,
παρακμ. ὄ' κατέᾱγα (μέ παθ. σημ. =εἶμαι συντετριμμένος), ὑπερσ.
κατεαγῶς ἦν, τετελ. μέλλ. κατεαγῶς ἔσομαι. Παθτ. κατ'ἀγνυμαι,
παθ. ἄορ. ὄ' κατεᾱγήν.

Ἄγορεύω (θ. ἄγορευ-, ἔρ-, ῥε-, ἔπ-) =έμιλῶ ἐν συνελεύσει,
παρατ. ἡγόρευον, μέλλ. -ερῶ, ἄορ. ὄ' -εἶπον, παρακμ. -εἶρηκα,
ὑπερσ. εἰρήκειν ἢ εἰρηκῶς ἦν. Παθτ. ἀγορεύομαι, παρατ. -ἡγο-
ρευόμην, μέσ. μέλλ. μέ παθ. σημ. -ἀγορεύσομαι, παθ. μέλλ. -θήθῃ-
σομαι, παθ. ἄορ. -ἡγορεύθην ἢ -ἐροθήθην, παρακμ. -εἶρημαι, ὑπερσ.
-εἰρήμην ἢ -εἰρημένος ἦν.

Αἰρέω-αἰρῶ = λαμβάνω, καταλαμβάνω, κυριεύω (θ. αἶρε-, ἔλ-);
παρατ. ἤρουν, μέλλ. αἰρήσω, ἄορ. ὄ' εἶλον, παρακμ. ἤρηκα, ὑπερσ.
ἤρήκειν. Μέσ. αἰροῦμαι = ἐκλέγω, προτιμῶ, παρατ. ἤρούμην, μέσ.
μέλλ. αἰρήσομαι, μέσ. ἄορ. ὄ' εἰλόμην, παρακμ. ἤρημαι, ὑπερσ.
ἤρήμην. Παθ. αἰροῦμαι = ἐκλέγομαι, παρατ. ἤρούμην, παθ. μέλλ.
αἰρεθήσομαι, παθ. ἄορ. ἤρέθην, παρακμ. ἤρημαι, ὑπερσ. ἤρήμην,
τετελ. μέλλ. ἤρήσομαι ἢ ἤρημένος ἔσομαι.

Αἰσθάνομαι = ἔννω (θ. αἰσθ-, αἰσθε-, αἰσθαν-), παρατ. ἦσθα-
νόμην, μέσ. μέλλ. αἰσθήσομαι, μέσ. ἄορ. ὄ' ἦσθόμην, παρακμ.
ἦσθημαι.

Ἀκούω (θ. ἀκου-, ἀκο-), παρατ. ἤκουον, μέσ. μέλλ. μέ ἐνεργ.
σημ. ἀκούσομαι, ἄορ. ἤκουσα, παρακμ. ἀκήκουα, ὑπερσ. ἡκηκόειν
ἢ ἀκηκῶς ἦν. Παθ. ἀκούομαι, παθ. μέλλ. ἀκουσθήσομαι, παθτ.
ἄορ. ἡκούσθην.

Ἄλίσκομαι = ἀιχμαλωτίζομαι, κυριεύομαι (θ. ἄλ-, ἄλω-, ἄλισκ-),
παρατ. ἡλίσκομην, μέσ. μέλλ. μέ παθ. σημ. ἄλώσομαι, ἐνεργ. ἄορ.
ὄ' μέ παθ. σημ. ἐἄλων, παρακμ. ἐνεργ. μέ παθ. σημ. ἐἄλωκα ἢ
ἦλωκα, ὑπερσ. ἦλώκειν.

Ἄμαρτάνω = σφάλλομαι, ἀποτυγχάνω (θ. ἄμαρτ-, ἄμαρτε-.

Καθέζομαι (κατά -ἕζομαι)=βάλλω τὸν ἑαυτὸν μου νὰ καθίσῃ (θέμ. ἔδ-, ἔδε-), παρατ. ἐκαθεζόμεν (μὲ σγμ. ἄορ.), μέλλ. συνγρ. καθεδοῦμαι.

Καλέω-ῶ (θέμ. καλ-, καλε-, κλα-, κλη-), παρατ. ἐκάλουν, μέλλ. συνγρ. καλῶ, ἄορ. ἐκάλεσα, παρακμ. κέκλημα, ὑπερσ. ἐκεκλήκειν. Μέσ. καὶ παθ. καλοῦμαι, παρατ. ἐκαλούμην, μέσ. μέλλ. συνγρ. -καλοῦμαι, μέσ. ἄορ. ἐκαλεσάμην, παθ. μέλλ. κληθήσομαι, παθ. ἄορ. ἐκλήθην, παρακμ. κέκλημαι, ὑπερσ. ἐκεκλήμην, τετελ. μέλλ. κελήσομαι.

Κάμνω=κοπιᾶζω, ἀποκάμνω, ἀσθενῶ (θέμ. καμ-, κμα-, κμη-, καμν-), παρατ. ἐκαμνον, μέσ. μέλλ. καμοῦμαι, ἄορ. β' ἔκαμον, παρακμ. κέκημα, ὑπερσ. ἐκεκμήκειν.

Κεράννυμι ἢ κεραννύω=ἀναμειγνύω (θέμ. κερασ-, κεραννυ-^ι κρα-), ἄορ. ἐκέρασα. Μέσ. καὶ παθ. κεράννυμαι, μέσ. ἄορ. -ἐκερασάμην, παθ. μέλλ. κραθήσομαι, παθ. ἄορ. ἐκράθην ἢ ἐκεράσθην παρακμ. κέκρωμαι, ὑπερσ. -ἐκέκρωτο.

Λαγγάνω=λαμβάνω διὰ κλήρου (θέμ. λαχ-, ληχ-, λαγγαν-), παρατ. ἐλάγγανον, μέσ. μέλλ. μὲ ἐνεργ. σγμ. λήξομαι, ἄορ. β' ἔλαχον, παρακμ. εἴληχα, ὑπερσ. εἰλήχειν. Παθτ. λαγγάνομαι, παθ. ἄορ. ἐλήχθην, παρακμ. εἴληγμα.

Λαμβάνω (θέμ. λαβ-, ληβ-, λαμβαν-), παρατ. ἐλάμβανον, μέσ. μέλλ. μὲ ἐνεργ. σγμ. λήψομαι, ἄορ. β' ἔλαβον, τετελ. μέλλ. εἰληφῶς ἔσομαι, παρακμ. εἴληφα, ὑπερσ. εἰλήφειν ἢ εἰληφῶς ἦν. Μέσ. καὶ παθτ. λαμβάνομαι, παρατ. -ἐλαμβανόμενη, μέσ. ἄορ. β' ἔλαβόμην, παθτ. μέλλ. ληφθήσομαι, παθτ. ἄορ. ἐλήφθην, παρακμ. εἴλημμαι, ὑπερσ. -εἰλήμμην ἢ -εἰλημμένος ἦν, τετελ. μέλλ. εἰλημμένος ἔσομαι.

Λανθάνω=μένω ἄγνωστος, διαφεύγω τὴν προσοχὴν (θέμ. λαθ-, ληθ-, λανθαν-), παρατ. ἐλάνθανον, μέλλ. λήσω, ἄορ. β' ἔλαθον, παρακμ. λέληθα, ὑπερσ. ἐελήθειν. Μέσ. ἐπιλανθάνομαι=λησμονῶ, παρατ. ἐπελανθάνομην, μέσ. μέλλ. ἐπιλήσομαι, μέσ. ἄορ. β' ἐπελανθόμην, παρακμ. ἐπιέλησμαι, ὑπερσ. ἐπεελήσμην.

Λέγω (θέμ. λεγ-, ἐρ-, ἐρε-, ῥε-, ἐπ-), παρατ. ἔλεγον, μέλλ. λέξω ἢ ἐρῶ, ἄορ. ἔλεξα ἢ εἶπα, ἄορ. β' εἶπον, παρακμ. εἴρηκα, ὑπερσ. εἴρηκειν ἢ εἴρηκῶς ἦν. Παθ. λέγομαι, παρατ. ἐλεγόμην, τετελ. μέλλ.

εἰρήσομαι, παθ. μέλλ. ῥηθήσομαι ἢ λεχθήσομαι, παθ. ἄορ. ἐρρήθην ἢ ἐλέχθην, παρακμ. εἴρημαι ἢ εἰρημένος εἰμί ἢ λέλεγμαι, ὑπερσ. εἰρήμην ἢ εἰρημένος ἦν.

Μανθάνω (θέμ. μαθ, μαθε-, μανθαν-), παρατ. ἐμάνθανον, μέσ. μέλλ. με ἐνεργ. σημ. μαθήσομαι, ἄορ. β' ἔμαθον, παρακμ. μεμάθηκα, ὑπερσ. ἐμεμαθήκειν ἢ μεμαθηκῶς ἦν. Παθτ. μανθάνομαι.

Μάχομαι (θέμ. μαχ-, μαχε-), παρατ. ἐμαχόμην, μέλλ. συνχρ. μαχοῦμαι, μέσ. ἄορ. ἐμαχεσάμην, παρακμ. μεμάχημαι.

Μέλει (ἀπρόσωπον) = ἔστι φροντίς (θέμ. μελ-, μελε-), παρατ. ἔμελε, μέλλ. μελήσει, ἄορ. ἐμέλησε, παρακμ. μεμέληκε, ὑπερσ. ἐμεμελήκει.

Μέλλω = σκοπεύω, βραδύνω (θέμ. μελλ-, μελλε-), παρατ. ἔμελλον ἢ ἤμελλον, μέλλ. μελλήσω, ἄορ. ἐμέλλησα. Παθτ. μέλλεται.

Μένω (θέμ. μεν-, μενε-), παρατ. ἔμενον, μέλλ. μενῶ, ἄορ. ἔμεινα, παρακμ. μεμένικα.

Μιμνήσκω = ἐνθυμίζω, πάντοτε σύνθετον (θέμ. μνη-, μιμνησ- ἐκ τοῦ μιμη-ισκ), παρατ. -ἐμίμνησκον μέλλ. -μνήσω, ἄορ. -ἔμνησα. Μέσ. μιμνήσκομαι, παρατ. -ἔμιμνησκόμην, μέσ. μέλλ. -μνήσομαι, παθ. μέλλ. με μέσ. σημ. μνησθήσομαι, παθ. ἄορ. με μέσ. σημ. ἐμνήσθην, μέσ. παρακμ. μέμνημαι, ὑποτ. μεμνῶμαι, μεμνήται, μεμνώμεθα, εὐκτ. μεμνημένος εἶην, μεμνήο, μεμνήτο, μεμνήσθε, ὑπερσ. ἐμεμνήμην, τετελ. μέλλ. μεμνήσομαι.

Νέμω = μοιράζω, βόσκω (θέμ. νεμ-, νεμε-), παρατ. ἔνεμον, μέλλ. -νεμῶ, ἄορ. ἔνειμα, παρακμ. -νεμέμηκα. Μέσ. καὶ παθτ. νέμομαι, παρατ. ἐνεμόμην, μέσ. μέλλ. νεμοῦμαι, μέσ. ἄορ. ἐνειμάμην, παθ. ἄορ. ἐνεμήθην, παρακμ. νεμέμημαι, ὑπερσ. ἐνεμεμήμην.

Οἶομαι ἢ οἶμαι = νομίζω (θέμ. οἶ-, οἶε-) οἶει, οἶεται κλπ., παρατ. φόμην ἢ ῥομην, ῥου, ῥετο κλπ., μέσ. μέλλ. οἶήσομαι, παθ. ἄορ. με μέσ. σημ. φήθην.

Οἶχομαι = ἔχω ἀναχωρήσει (θέμ. οἶχ-, οἶχε-), παρατ. φήχομην, μέσ. μέλλ. οἶχόσομαι.

Ὀλλυμι = ἀφανίζω (θέμ. ὀλ-, ὀλε-, ὀλλυ- ἐκ τοῦ ὀλ-νυ) πάντοτε σύνθετον καὶ ἰδίᾳ μετὰ τῆς προθ. ἀπό· ἀπόλλυμι ἢ ἀπολλύω, παρατ.

ἀπόλλυν ἢ ἀπόλλυον, μέλλ. ἀπολω̄, ἀόρ. ἀπόλεσα, παρακμ. ἀπο-
λώλεκα, ὑπερσ. ἀπολωλέκειν, τετελ. μέλλ. ἀπολωλεκώς ἔσομαι.
Παθ. ἀπόλλυμαι, παρατ. ἀπολλύμην, μέσ. μέλλ. με παθτ. σημ.
ἀπολοῦμαι, μέσος ἀόρ. β' με παθ. σημ. ἀπολόμην, ἐνεργ. παρακμ.
β' με παθτ. σημ. ἀπόλωλα, ὑπερσ. ἀπωλώλειν.

Ὅμνυμι=ἐρχίζομαι (θέμ. ὀμ-, ὀμο-, ὀμνυ-), παρατ. ὤμνυν,
μέσ. μέλλ. ὀμοῦμαι, ἀόρ. ὤμοσα, παρακμ. ὀμώμοκα, ὑπερσ. ὤμω-
μόκειν, τετελ. μέλλ. -ὀμωμοκώς ἔσομαι. Μέσ. -ὀμνυμαι, παρατ.
-ὀμνύμην, μέσ. ἀόρ. -ὀμοσάμην, παθ. μέλλ. ὀμοσθήσομαι, παθ.
ἀόρ. ὀμότην, παθ. παρακμ. ὀμώμοται, μετοχ. ὀμωμοσμένος.

Ὀνίνημι=ὠφελῶ (θέμ. ὄνα-, ὄνη-, ὄνινα-, ὄνινη-, ὠφελε-),
παρατ. ὠφέλουν, μέλλ. ὄνήσω, ἀόρ. ὄνησα. Μέσ. ὄνιναμαι, πα-
ρατ. ὄνινάμην, μέσ. μέλλ. ὄνήσομαι, μέσ. ἀόρ. β' ὄνήμην, εὐκτ.
ὄναίμην, ὄναιο κλπ., ἀπαρέμφ. ὄνασθαι, παθ. ἀόρ. ὄνηθήναι.

Ὅραω-ᾶ=βλέπω (θέμ. ὄρα-, ὄπ-, ἰδ-), παρατ. ἐώρων, μέσ.
μέλλων με ἐνεργ. σημ. ὄψομαι, ἀόρ. β' εἶδον, παρακμ. ἐόρακα
ἢ ἐώρακα, ὑπερσ. ἐωράκειν ἢ ἐορακώς ἦν. Παθτ. ὄρῶμαι, παρατ.
ἐωρώμην, μέσ. ἀόρ. β' -εἰδόμην, παθ. μέλλ. ὄφθήσομαι, παθ.
ἀόρ. ὄφθην, παρακμ. ἐώραμαι.

Ὅφειλω (θέμ. ὄφελ-, ὄφειλ-, ὄφειλε-), παρατ. ὄφειλον, μέλλ.
ὄφειλήσω, ἀόρ. ὄφείλησα, ἀόρ. β' ὄφελον, ὑπερσ. ὄφειλήκειν.
Παθτ. ὄφείλομαι, παρατ. ὄφειλόμην, παθ. ἀόρ. μετοχ. ὄφειληθεῖσα.

Ὅφλισκάνω (θέμ. ὄφλ-, ὄφλε-, ὄφλισκαν-), παρατ. ὄφλισκανον,
μέλλ. ὄφλήσω, ἀόρ. β' ὄφλον, εὐκτ. ὄφλομι, ἀπαρέμφ. ὄφλεῖν,
μετοχ. ὄφλών, παρακμ. ὄφληκα, ὑπερσ. ὄφλήκειν ἢ ὄφληκώς ἦν.

Παίζω (θέμ. παιδ-, παιγ-), παρατ. ἔπαιζον, μέλλων δωρικὸς
με ἐνεργ. σημ. παιξοῦμαι, ἀόρ. ἔπαισα.

Πάσχω (θέμ. παθ-, πασχ-, πενθ-), παρατ. ἔπασχον, μέσ. μέλλ.
πέσομαι, ἀόρ. β' ἐπαθον, παρακμ. β' πέπονθα, ὑπερσ. β' ἐπεπόν-
θειν ἢ πεπονθὼς ἦν, τετελ. μέλλ. πεπονθὼς ἔσομαι.

Πετάννυμι ἢ πεταννύω=ἀνοίγω, ἀπλώνω (θέμ. πετασ-, πε-
ταννυ-, πτα-)· πάντοτε σύνθετον· παρατ. -ἐπειτάννυν, ἀόρ. -ἐπέτᾶσα.
Παθτ. -πετάννυμαι, παρατ. -ἐπεταννύμην, παρακμ. -πέπταμαι.

Γέτομαι=πετώ (θέμ. πετ-, πτε-, πτ-), μέσ. μέλλ. -πτήσομαι, μέσ. άόρ. β' -επτόμην.

Πήγνυμι ή πηγνώω=εμπήγω, πήζω (θέμ. παγ-, -πηγ-, πηγνυ-), άόρ. έπηξα. Μέσ και παθτ. πήγνυμαι, παρατ. έπηγνύμην, παθ. μέλλ β' παγήσομαι, παθ. άόρ. β' έπάγην, μέσ. άόρ. έπηξάμην, ένεργ. παρακμ. β' με μέσ. σμ. πέπηγα = είμαι (πε)πηγμένος, ύπερσ. έπεπήγειν.

Πίνω (θέμ. πι-, πιν-, πο-), παρατ. έπινον, μέσ. μέλλ. με ένεργ. σμ. πίομαι, άόρ. β' έπιον, παρακμ. πέπωκα. Παθτ. παρατ. έπινόμην, παθ. άόρ. -επόθην, παρακμ. -πέποται.

Πίπτω (θέμ. πετ, πτ-, πιπ-, πτω-), παρατ. έπιπτον, μέλλ. δωρικώς πεσοῦμαι, άόρ. β' έπεσον, παρακμ. πέπτωκα, ύπερσ. έπεπτώκειν ή -πεπτωκώς ήν.

Πυνθάνομαι= πληροφοροῦμαι (θέμ. πευθ-, πυθ-, πυνθαν-), παρατ. έπυνθανόμην, μέσ. μέλλ. πεύσομαι, μέσ. άόρ. β' έπυθόμην, παρακμ. πέπυσμαι, ύπερσ. έπεπύσμην.

Πωλώ ή αποδίδομαι, παρατ. έπώλουν ή άπεδιδόμην, μέλλ. πωλήσω ή άποδώσομαι, μέσ. άόρ. β' άπεδόμην, παρακμ. πέπρακα, ύπερσ. έπεπράκειν. Παθτ. πωλοῦμαι ή πιπράσκομαι, παρατ. έπωλούμην, τετελ. μέλλ. πεπράσομαι, παθ. άόρ. έπωλήθην ή έπράθην, παρακμ. πέπραμαι, ύπερσ. έπέπρατο.

Ρέω (θέμ. ρε-, ρευ-, ρυε-), παρατ. έρρεον, παθ. μέλλ. β' με ένεργ. σμ. -ρύήσομαι, παθτ. άόρ. β' με ένεργ. σμ. έρρύνην, παρακμ. έρρύνηκα, ύπερσ. έρρύνηκειν ή έρρυνηκώς ήν. Παθτ. παρατ. περιερρεῖτο.

Ρήγνυμι=συντριβώ, ξεσχίζω (θέμ. ραγ-, ρηγ-, ρηγνυ-, ρωγ-), παρατ. -ερρήγγυν, μέλλ. -ρήξω, άόρ. έρρηξα. Μέσ και παθ. ρήγγνυμαι, παρατ. έρρηγνύμην, μέσ. άόρ. -ερρηξάμην, παθ. άόρ. β' έρράγην, ένεργ. παρακμ. β' με μέσ. και παθ. σμ. -ερρωγα, ύπερσ. -ερρώγειν.

Σήπω=σαπίζω (θέμ. σαπ-, σηπ-). Παθ. σήπομαι, παθ. μέλλ. β' σαπήσομαι, παθ. άόρ. β' έσάπην, ένεργ. παρακμ. β' με παθ. σμ. -σέσηπα.

Σκοπέω-ῶ=παρατηρῶ, σκέπτομαι καὶ μέσ. σκοποῦμαι=σκοπῶ, παρατ. ἐσκόπουν, ἐσκοπούμην, μέσ. μέλλ. σκέψομαι, μέσ. ἄρ. ἐσκεψάμην, τετελ. μέλλ. ἐσκέψομαι, παρακμ. ἐσκεμμαι.

Στρώννυμι=στρώνω (θέμ. στορ-, στορε-, στρω-, στρωννυ-), παρατ. ἐστρώννυν, ἄρ. ἐστόρεσα. Παθητ. -στόρηνυμαι, παρακμ. ἐστρωμαι.

Τέμνω=κόπτω (θεμ. τεμ-, τεμν-, τμη-), παρατ. ἔτεμνον, μέλλ. τεμῶ, ἄρ. β' ἔτεμον, παρακμ. -τέμηκα. Μέσ. καὶ παθ. τέμνομαι, παρατ. ἔτεμόμην, μέσ. μέλλ. -τεμοῦμαι, μέσ. ἄρ. β' ἔτεμόμην, παθ. μέλλ. -τμηθήσομαι, παθ. ἄρ. ἐτμήθην, παρακμ. τέμημαι, ὑπερσ. ἐτεμήμην, τετελ. μέλλ. τεμήσομαι.

Τίκτω=γενῶ (θέμ. τεκ-, τκ-, τικτ. (ἔντι τιτκ-), παρατ. ἔτικτον, μέσ. μέλλ. με ἐνεργ. σημ. τέξομαι, ἄρ. δ' ἔτεκον, παρακμ. δ' τέτοκα.

Τίνω=πληρῶνω (θέμ. τί-, τίν-, τει-), παρατ. ἔτινον. μέλλ. τείσω, ἄρ. ἔτεισα, παρακμ. -τέτικα, μέσ. ἄρ. ἐτεισάμην, παθ. ἄρ. -ἐτείσθην, παθ. παρακμ. -τέτειςμαι, ὑπερσ. -ἐτέτειστο.

Τιτρώσκω=τραυματίζω, πληγῶνω (θέμ. τρω-, τιτρώσκ-), παρατ. ἐτίτρωσκον, μέλλ. -τρώσω, ἄρ. ἔτρωσα. Παθ. τιτρώσκομαι, παρατ. ἐτιτρωσκόμην, παθ. μέλλ. τρωθήσομαι, παθ. ἄρ. ἐτρώθην, παρακμ. τέτρωμαι, ὑπερσ. ἐτετρώμην.

Τρέχω (θέμ. τρεχ-, δραμ), παρατ. ἔτρεχον, μέσ. μέλλ. δραμοῦμαι, ἄρ. δ' ἔδραμον, παρακμ. -δεδράμηκα, ὑπερσ. ἐδεδραμήκειν.

Τυγχάνω (θέμ. τευχ-, τυχ-, τυχαν-, τυχ-), παρατ. ἐτύχανον. μέσ. μέλλ. με ἐνεργ. σημ. τεύξομαι, ἄρ. δ' ἔτυχον, παρακμ. τετύχηκα, ὑπερσ. τετυχηκῶς ἦν.

Τύπτω=χτυπῶ (θέμ. τυπτ-, τυπτε-), παρατ. ἔτυπτον, μέλλ. τυπτήσω, Παθητ. τύπτομαι.

Ύπισχνέομαι-οῦμαι (θέμ. σχ-, σχε-, ισχ, ισχνε), παρατ. ὑπισχνούμην, μέσ. μέλλ. ὑποσχίσομαι, μέσ. ἄρ. δ' ὑπεσχόμην, παρακμ. ὑπέσχημαι, ὑπερσ. ὑπεσχίμην.

Φαίνω=φανερῶνω (θέμ. φαν-), παρατ. ἔφαινον, μέλλ. φανῶ,

ἀόρ. ἔφηνα, παρακμ. πέφαγκα. Μέσ. και παθ. φαίνομαι, παρατ. ἐφαινόμην, μέσ. μέλλ. φανοῦμαι, μέσ. ἀόρ. ἐφηνάμην, παθ. μέλλ. β' με μέσ. σημ. φανήσομαι, παθ. ἀόρ. β' με μέσ. σημ. ἐφάνην, παθτ. ἀόρ. α' ἐφάνθην, ἐνεργ. παρακμ. β' με μέσ. σημ. πέφηνα, παθτ. παρακμ. πέφασμαι.

Φέρω (θέμ. φερ-, οἰ-. ἐνεκ-), παρατ. ἔφερον, μέλλ. οἶσω, ἀόρ. ἦνεγκα, ἀόρ. β' ἦνεγκον, παρακμ. ἐνήνοχα, ὑπερσ. ἐννόχειν. Μέσ. και παθ. φέρομαι, παρατ. ἐφερόμην, μέσ. μέλλ. και μετά παθ. σημ. οἶσομαι, μέσ. ἀόρ. ἦνεγκάμην, παθ. μέλ. οἰσθήσομαι ἢ ἐνεχθήμαι, παθ. ἀόρ. και με μέσ. σημ. ἦνέχθην, παρακμ. ἐνήνεγμα, ὑπερσ. -ἐνηνέγμην.

Φθάνω=προφθάνω, προλαμβάνω (θέμ. φθᾶ-, φθᾶν-, φθη-), παρατ. ἔφθανον, μέλλ. φθάσω, μέσ. μέλλ. με ἐνεργ. σημ. φθήσομαι, ἀόρ. ἔφθᾶσα, ἀόρ. β' ἔφθην, ὑποτ. φθῶ, ἀπρμφ. φθῆναι.

Χαίρω (θέμ. χαρ-, χαιρ-, χαιρε), παρατ. ἔχαιρον, μέλλ. χαιρήσω, παθ. ἀόρ. με ἐνεργ. σημ. ἐχάρην, παρακμ. γέγηθα.

Χέω=χύνω (θέμ. χε(υ)-, χυ-), παρατ. ἔχεον, μέλλ. -χέω, ἀόρ. -ἔχεα. Μέσ. και παθ. χέομαι, παρατ. -ἐχέομην, μέσ. μέλλ. χέομαι, μέσ. ἀόρ. ὑποτ. ἐγγέωμαι, μετοχ. ἐγγεάμενος, παθ. μέλλ. -χυθήσομαι, παθ. ἀόρ. -ἐχύθην, παρακμ. κέχϋμαι, ὑπερσ. ἐκεχύμην.

᾽Ωθέω-ῶ=σπρώχνω (θέμ. ῶθ-, ῶθε-), παρατ. ἐώθουν, μέλλ. ῶσω, ἀόρ. ἔωσα. Μέσ. και παθ. ῶθοῦμαι, παρατ. ἐωθούμην, μέσ. μέλλ. -ῶσομαι, μέσ. ἀόρ. ἐωσάμην, παθ. μέλλ. -ῶσθήσομαι, παθ. ἀόρ. ἐώσθην, παρακμ. ἔωσμαι.

᾽Ωνέομαι - οὔμαι=ἀγοράζω (θ. ὠνε-, πριᾶ-), παρατ. ἐωνούμην, μέσ. μέλλ. ὠνήσομαι, μέσ. ἀόρ. ἐπριάμην, παθτ. ἀόρ. ἐωνήθην, παρακμ. με ἐνεργ. και παθ. σημ. ἐώνημαι, ὑπερσ. με ἐνεργ. σημ. ἐωνήμην ἢ ἐωνημένος ἦν.

Ο. Ξανθός
ΑΗΜ. ΜΙΚΑΣ

Επίσης δε η νέα αΐα του βιβλιοθηκονομίου εις γενικά κέντρα (3,80).
βιβλιοθηκονομίας εις δόγμας εφεξής και γενικά κέντρα (3,80).
βιβλιοθηκονομίας (0,75), η δε τιμή του βιβλίου μετά του

Ετος 1917-1918 και εφεξής κατά την εν λόγω 138 παρτίαν
των σχολείων της Μέσης Εκπαίδευσης και δια το σχολικόν
των Ελληνικών Σχολείων και των αντιστοιχών τάξεων των Λοι-
πών Γραμμάτων ημερ' ακριβέστερον, δια τους μαθητάς
Β. εκδόσεως (1917) «Γραμματικής της Αρχαίας Ελ-
ληστικής» εφεξής η χρήση της εν λόγω βιβλιοθηκονομίας
Επισημαίνεται ότι και απόφασις του Εκπαιδευτικού
Πρόεδρου κ. Δημ. Βλάχου.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΑΣ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Αριθ. Πρωτ. 36398
Αλεξ.

Εν Αθήναις τη 15 Νοεμβρίου 1917

W. J. ...
W. J. ...